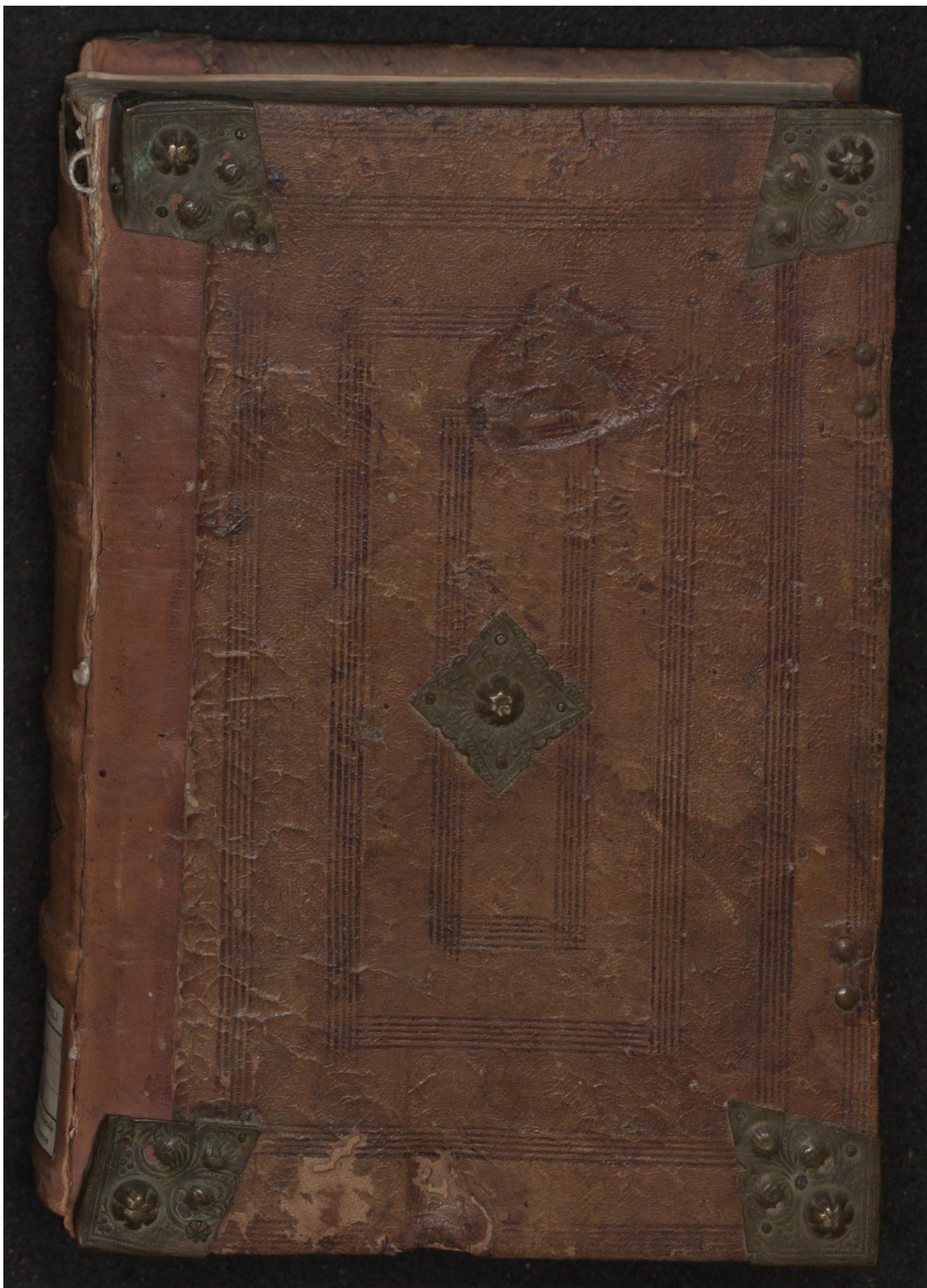
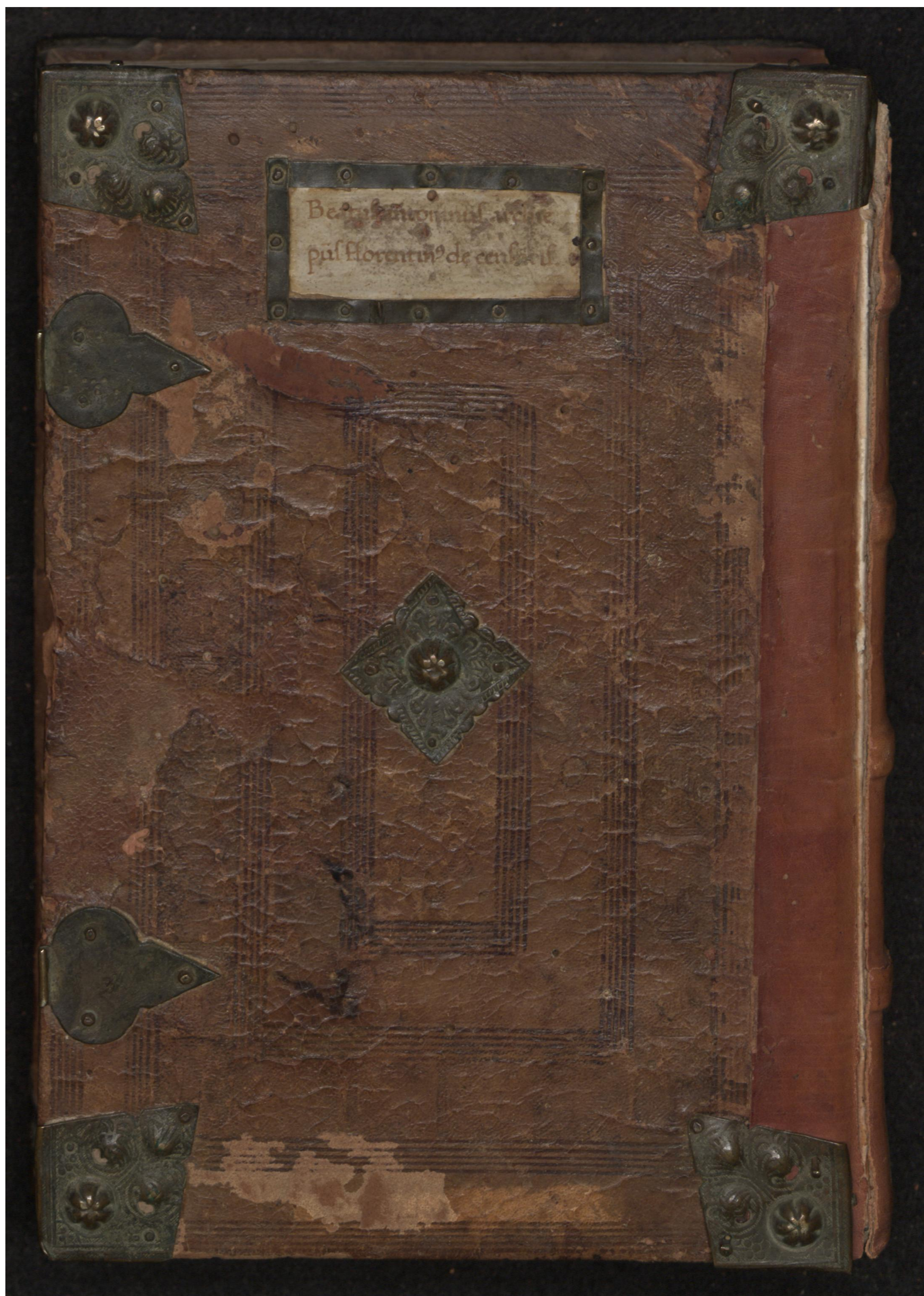
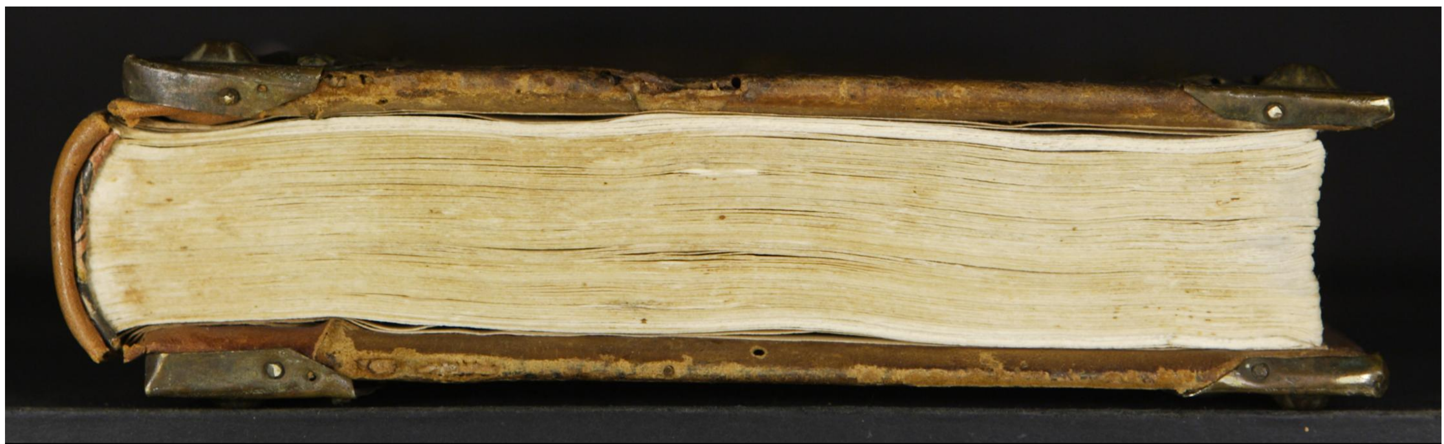

S. ANTONINUS
DE EXCUMNICATIO
1474
INCUNABULI
A
7
26
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

Be antoninus arche
pus florentin9 de cen

Incipit tractatus notabilis de excõi-
cationibus suspẽsionibus interdictis
irregularitatibꝰ ⁊ penis fratris An-
tonini archiepĩ Florentini de ordine
predicatorum.

Excommunicatio dicit exclusio a cõmunione. Sicut autẽ triplex ẽ cõio fideliũ.s.in ↄuersatõe loquela cibo ⁊ huiusmõi. In sacramẽtorũ susceptiõe In bonorũ spiritualiũ ꝑticipatõe que fiũt in ecclesia iuxta illud. Particeps ego sum omniũ timentiũ te:et custo. man.tua. Sic triplex põt dici excõicatio aliis omissis. Prima ẽ excõicatio maior:que etiã dicit anathema:⁊ excludit a p̃dicta triplici cõione. de hac .3.q.4.Engeltrudam.et.ii.q.3.sicut apostoli.⁊.c.nihil. Secũda excõicatõ est minor que excludit a ꝑticipatione et cõione sacramẽtorũ passiua tamen ƀʒ Io.de ligna.in cle.de excõi.Si celebrat: ⁊ hoc.ii.q.3.cũ excõicato.⁊.3.q.4.Engeltrudaʒ. Tertia est excõicatio data a deo.scʒ inflicta ꝓ quoliʒ mortali.et de hac.ii.q.3.audi.Ista g̊ de censuris ecclesiasticis quarta pars sex titulos habet.In primo tractabit de excõicatõe maiori.In secundo de minori.In 3° de intdicto. In 4° de suspensione.In.5° de irregularitate. In 6° de penis in gñe.

Quãtũ ad p̃mũ sciendũ ꝙ excõicatio maior qñʒ ifert ab hoie siue a iudice: ⁊ q̃a ista põtest inferri pro variis ⁊ innumeris casibꝰ etiaʒ iniustis:iõ ñ pñt poni casus ipsiꝰ.Qñqʒ infertur a iure ꝑticulari ꝑ cõstitutõnes vʒ synodales alicuiꝰ dyocesis:vel ꝓuintiales factas in cõcilio ꝓuinciali:vel ꝑ legatũ alicꝰ prouincie que nõ extẽdũt ad alia loca scʒ extᷓ prouinciã vel dyocesim:⁊ quia hec variant etiã multis modis: quia quot dyoceses tot quodãmodo cõstitutões:iõ etiã ip̃e omittũt. Quãdoqʒ infert a iure cõi excõicatio: seu ꝑ cõstitutiões factas in cõciliis vniuersalibꝰ vel a sũmis põtificibꝰ qui astringũt ⁊ ligãt vbiqʒ terraꝝ fideles: quaꝝ q̃dã hñt in corpore iurl.vñ Hosti.de sẽ.ex. in p̃n.enumerat.30. excõicatiões collectas ex decretl.⁊ decretalibꝰ. Io.An.de sen.ex.c.eos.li°.6°.in glo.enumerat triginta duas:que hñt in ipso libro.6°.Et idẽ in cle.i.de sen.ex.enumerat q̃nquaginta duas:que hñt in cle. Quedã alie sunt ꝑ extᷓuagantes diuersorũ sũmorũ põtificũ.Et iterum quedã alie sunt que ãnuatim fiunt a sũmo põtifice i curia cõtᷓ q̃idã ꝑsonas seu cõmittẽtes quedã vitia: vt.ĩ.patebit. Igit circa istã materiã excõicationis maioris sic procedit. Primo ponẽt casus ipsi ꝓpter quos incurrit ipsa excõicatio maior:quorũ quedam sunt apostolice sedi reseruati q̃tuʒ ad absolutõeʒ. 2° tractabit de ipsa excõmunicatõe. 3° de ipsiꝰ absolõne:In ponẽdo autẽ ipsos casus excõicatiõis iurl. Primꝰ aget de illis in q̃bus frequẽtiꝰ incurrit cũ aliquali declaratõe ƀʒ nõtã ꝑ doctores.Et exinde ð aliis breuissime expediet.Demũ ponẽt de v̄bo ad v̄bũ quedã extᷓuagãtes ⁊ ip̃e processus qui fit ãnuatim in curia ꝑ papam continens plures excõmunicationes.

De iniectiōe manuum in clericum
vel religiosum violentam.

Cap. primum.

Si quis suadēte diabolo hui⁹
sacrilegij vitiū vel crimen in-
currerit: ꝙ in clericū vel mo
nachū manus violētas iniecerit: ana
thematis vinculo subiiciatᵉ. Et nullus
epoꝝ illū p̄sumat absoluē: nisi mortl.
vrgēte p̲iculo: donec apostolico cōspe
ctui p̄ntetᵉ: ⁊ eius mādatum suscipiat
Inno. z⁹. i7. q. 4. Sup̲ hoc decreto
sunt q̇nqꝫ notāda. Primū est ꝙ noīe
Si q̇s. cōp̄hēditᵉ etiā femina: vt dicit
ibi glo. ⁊ archi. ⁊ vt pꝫ ext̄ de sen. ex.
Mulieres. z° est notādū q̇s clericus
vel religiosus gaudeat isto p̊uilegio ⁊
q̇s nō: sup̲ q° Jo. d̄ ligna. in tractatu
de censura ecclesiastica dicit ꝙ religi-
osus monach⁹ nō cleric⁹ gaudet isto
p̊uilegio. scꝫ ꝙ iniiciēs man⁹ violētas
in ipsū est excōicat⁹. Itē canonic⁹ re-
gularis nō clericus. Itē nouiti⁹ religi
osus gaudet hoc priuilegio: vt in. c. si
religioso. eo. ti. li°. 6. Itē moniales et
cōuerse earū ext̄ de sen. ex. De monia
libus. Itē cōuersi religionū. sed de cō
uersis seculariū remanꝫ dubiū. Host.
aūt in. c. nō dubiuꝫ. de sen. ex. dicit ꝙ
cōuersus q̇ remanet in domo sua vi-
uens vt laycus nō gaudet hac imuni
tate. 27. q. i. Ut lex cōtinētie. Si vo
sit conuersus tradēs se ⁊ sua: ꝯsecrat⁹
incedēs: horas audiēs: honeste viuēs
talis gaudet hac imunitate. i7. q. 4. si
quis. Probatᵉ hec solutio in. c. vt p̊ui
legia. de p̊uile. v̄si. hoc autē. Et hanc
credo verā. Jo. de ligna. Clericus cō
iugat⁹ nō bigam⁹ incedēs in habitu
cl̄icali ⁊ tōsura gaudet hac imunitate
vt in. c. vno. de clericis cōiug. li. 6. Et
hoc quo ad duo: q̇a scꝫ p̲cutiens eum
incidit in canonē. z° quia nō hꝫ rn̄dē
in iudicio seculari. De p̲cutiēte clericū
n̄ bigamū dimittētē habitū ⁊ tōsurā:
⁊ postea reassumētē vtꝝ talis incidat
in canonē sunt opiones: ⁊ q̇dā dicūt
ꝙ nō: nā satis est ꝙ elegerit sibi semel
vitā clericalē ꝓfessionē vel regulā. q̄d
semel de reg. iu. li. 6. Et alij dicūt cō-
trariuꝫ ꝙ iusta p̄nia nemini est aufe-
renda. 4. q. i. si q̇s libellū. p̲ hoc faciūt
nōta p̲ Inno. in. c. fi. d̄ vita et ho. cle.
Qui dicit clericos priuatos p̊uilegio:
q̇a se imiscēt negociatiōibus illud re-
assumē dimittēdo Jo. Inno. ⁊ archi
tenent hanc p̲tem: hanc etiam ꝓbat
clemen. de vi. ⁊ ho. cle. Si littera itel
ligatᵉ b̄m cōtinuū et rectū intellectum
nā ibi dicit textus q̄ꝫdiu in premissis
existāt vel insistāt eo ipso amittāt. et
ille v̄sus b̄m v̄um intellectū refertur
ad omnia p̄cedētia: vt. c. i. z. Reqris.
de appel. Cōfirmatᵉ hoc q̇a illa ꝯstitu
tio est penalis: ideo indubio dꝫ recip̲e
interp̄tationē in p̲tē mitiorēꝫ. Jo. de
ligna. De p̲cutiēte depositū dicūt Jo
⁊ Hug. 50. di. accedēs. ꝙ incidit in ca
nonē. Et idē Ber. Sed Bar. bri. tenꝫ
ꝯtrariū: q̄d videtᵉ approbari p̲. c. degra-
datio. de pe. li. 6°. Jo. an. in. d. c. deg̃
datio dicit p̊mā opinionē esse v̄aꝫ in
v̄balitᵉ deposito: s̄ in actualitᵉ depōito
est v̄a cōtraria opinio Jo. de ligna.
Percutiēs cleri ū p̲ saltū ꝓmotū inci
dit in canonēꝫ: quia talis recipit cara
cterē. Clericus p̲cutiēs seipsū irato aīo
incidit in canonēꝫ: q̄d ꝓbatᵉ. zz. q. 5.
si nō licet. Preterea tale p̊uilegiuꝫ est
īdultū toti ordini cl̄icali: cui renūtiari

nō pōt Jo. de lig. Idē archi. et Jo. an. Percutiēs clericū excōicatū: vtrū incidat in canonē. Dicūt aliq̄ q̄ nō per. c. Excōicatorū. xx. q. v. et. ii. q. i. Multi. Sz in ɔtriū ē cōis opio. Nā excōicat⁹ retinz ordinē rōe cui⁹ idul ta est imunitas. ergo durat durāte cā. Hāc opi. tenēt Jo. Uin. et Goffre. Inno. Jo. an. spe. Percutiēs clericū icedētē sine habitu clericali: si mōit⁹ fuērit ꝛ nō assumpserit nō incidit in canonē. Si aūt nō fuerit monit⁹ et ipsū pcusserit nō in actu belli vel ag gressure: tūc incidit etiā si cleric⁹ ha bitu deposito se alias imiscuerat. Sed si ipsū pcusserit i actu belli et aggres sure: tūc nō incidit sz Inno. Hic tñ putarē pōderādū q̄s dedit cāz bello ꝛ aggressure. Nam si cleric⁹ iniuste cām dedit: tūc indubitatū est: q̄ illi cōtra quos venit cleric⁹ nō incidūt ex capite defense pmisse: vt in. c. Si vo. de se. ex. ꝛ ceteri fauētes igresso ñ icidūt. Itē si ēti⁹ cōē ētiū: et cleric⁹ temē se imisceat hitu depōito: et tē crederē pcutiētes i limib⁹ aggressur nō fore excōicatos. ꝛ sic itelligo opi. Inno. ꝛ Jo. de lig. Percutiēs ordi natū nō baptizatū nō incidit q̄a nō hz caracterē. Percutiēs ordinatum inuitū coactiōe absoluta nō icidit in canonē: q̄a talis nō recipit caracterē ex. de bap. Maiores. in glo. Sed inuitū coactōe cōditōali: nisi postea ratificz expsse vel tacite talē pcutiēs ñ icidit in canonez. Jo. de ligna. Detinens clericū asportātē res suas: vel aliēas apud se depositas p violētiā: vel au ferēs eo inuito nō icidit i canonē si ei auferat: dū ē i asportādo. i. anteq̄

se recipiat ad locū destinatū. Si aūt hoc facerz ex intuallo postq̄ puēit ad locū destinatū ꝛ adept⁹ fuērit posses sionē rez illaz pfecte icidit sz Pe. de cens. ecclesiasti.

3⁹ notādū est q̄ in q̄busdā casibus q̄uis nō actualit̄ initiat q̄s manum violētā in clericū incidit in canonez ppt̄ quosdā act⁹ iniuriosos psōales fcōs ɔt̄ tales: sicut cū q̄s pcutit clericū sbiicētez se vberib⁹ ei⁹ pro emenda offense cōmisse. ex. de sen. ex. Cōtin git. Cleric⁹ vo sbiicies se vberibus vr̄ etiā q̄ ē excōicat⁹. Dic. Jo. an. in nouella q̄a pticipat i crie dānato ex eo. Nup. ꝛ. c. Si cōcubine. Nisi di cas q̄ pticipiū i crie tūc induc excōi cationē in pticipāte qñ pticipat cuz excōicato nō in illo actu tm̄: p quo pncipalis excōicatōez incurrit: ad hoc . ſ. e. Si ɔcubine. Ibi post latā sniaz decre. Nup. pōit etiā illū excōicatuz tēpore cōiōis. nec obstat si dicas q̄ mādās vel coopās pcutiēti sit excōi catus: q̄a nō ex vi pticipij: sed ex pprio facto: q⁹ etiā qñz excōicat⁹ ē nō phi bēs. ſ. e. Quāte. Uel nisi dicas q̄ sb mittere nō est pticipare crimini: q̄a pbabilit̄ credē potat illū remissuz. Prior tñ solutio nō videt̄ sufficiens vbi ict⁹ iterant̄: cū ex p⁹ sit excōicat⁹ Hoc Jo. an. Idē Pau. in cle. Eos. de cōsan. et affi. Et sic vidēt̄ dicē q̄ nō sit excōicat⁹. Pe. vo de perusio. dic q̄ talis cleric⁹ si pmittit se pcuti vna pcussiōe tm̄: tūc nō ligat̄ maiōi q̄a āteq̄ seq̄t lesio pcutiēs ñ ē excōi cat⁹: ꝛ sic se sbiiciēdo ñ pticipat excōi cato: sed excōicādo. Si autez sbiicit se plurib⁹ pcussiōib⁹: tūc ligat̄ maiori:

q̇a ꝑticipat excōicato in crie. Et ista
p̀ma solutio facit ad qōnez quā fa-
ciūt p̄dicti doc. ꝺ eo q̇ recipit cōiōez
a religioso sine lñia ei⁹ a q° dz hēre
vtꝝ. s. sit excōicat⁹ sic̄ et ip̄e religios⁹
remittūt ad nōta circa istā ꝺcretalē
Cōtingit. Jtē reputat̄ q̄si man⁹ vio
lēta cū q̇s retinz cl'icū icarceratū vel
i custodia vel vinculatū: vt i. c. nuꝑ.
Includēs cl'icū violēt̄ ne ab inimicl.
ip̄z q̄rētib⁹ occidat̄ ñ icidit i canonē
q̇a lz adsit violētia: nō tñ dol⁹: imo
ad salutē ei⁹ fit ñ ad iniuriā. Hoc tz
Jnno. in. c. Nuꝑ. Duo ad h̄ req̄rūt̄
vt q̇s incidat in canonē illū. Si q̇s
suadēte. i7. q. 4. s. anim⁹ dolosus: et
facti ꝑpeẗtio: vt pz ex ip̄o tex. et Jo.
an. tz ēt ꝙ pēaz late snie null⁹ icidat
ꝑ solā attētatōez: nisi ꝑuēiat ad act⁹
ꝯsūmationē. ꝑ. c. Perpetue. de elec.
li. 6. vñ vibrās gladiū vt ꝑcuterz cle
ricū: quē tñ ille ñ ꝑcussit: q̇a ille ictū
vitauit ñ icidit in canonē. Jo. ꝺ lig.
Si aliq̇ inimici clerici obsidēt ip̄z in
castro vel domo forte alic⁹ mulierl.
claudūt ip̄z: ⁊ ñ eū custodiūt: s̄ vt illi
ꝟecūdiā faciāt ñ dicerēt̄ illū detinē
i custodiā vel carcerē q̇a neqꝫ h̄ intē
dūt. Jtē nec violētiā iferūt ꝑsōe nec
reb⁹ adherētib⁹. hec sūt ꝟba Jnno.
Nescio tñ si ꝑ h̄ ꝟba intēdat Jnno
dicē hos nō fore excōicatos: lz h̄ vi-
deat̄ ꝑ ꝟba illa: nec violentiā: zc̄. ꝙ
req̄rat canon. Credo tñ in obsidēte
pōderādū: ꝓpt̄ q̄ꝺ fiat obsessio. An
ꝓpt̄ castꝝ h̄ñdū: ⁊ ñ ꝑsonā violādā
⁊ tūc credo ꝙ ñ inciderz. Si āt fierz
obsessio ꝓpt̄ ꝑsonā vt violet̄: tūc ici-
dēt. De claudēte ꝟo domū mulierl.
ad ꝟecūdiā clerici detegēdā crederē

ip̄m includētē excōicatū: nā fit iniu-
ria ꝑsone clerici inclusi. Jo. de lign.
Jtē reputat̄ q̄si man⁹ violēta: vt cū
q̇s mādat capi vel ꝟberari talē: ⁊ se
q̇t̄ effect⁹ vt i. c. Perpēdim⁹. Jtē ꝑ-
cutē reputat̄ clericū cuz q̇s ratā hēt
ꝑcussiōez cl'ici factā noie suo: vt. c. cū
q̇s. e. ti. li. 6. Jtē reputat̄ cū ñ defen
dit clericū: cū ledit̄ ꝑsōalit̄: et defēdē
pōt siñ ꝑiculo sui. ex̄. e. Quāte. Nō
ꝙ circa hūc casuz varie sūt opiones.
Quidā. n. vt Jo. et Ber. i glo. suꝑ. c
Quāte. ⁊ Guil. dicūt ꝙ istud. s. non
defēdē clericū ab iniuriis ꝑsonalib⁹
cū fiēi possit induc̄ excōicatōez ꝯ̄tū
ad officiales: ad quoꝝ officiū ꝑtinz
eos defēdē. zz. q. 5. Administrato-
res. ⁊. i4. q. 5. Forte. Hosti. ꝟo dicit
in sū. h̄ eē intelligeñ gñalit̄ de quo-
cūqꝫ: ēt si ñ teneret̄ ad h̄ ex offi° dū
mō nudo ꝟbo tm̄ ꝓhibē possit: vt si
dicēt̄ illi q̇ vellet iniuriari. Caueas
tibi vel nō facias: ⁊ ille abstinerz. ar.
ad h̄. ex̄. e. Dilecto. li. 6. Jdē vr̄ sētire
Jo. ꝺ lig. suꝑ. c. q̄te. Jnno. ꝟo reci-
tat vtrāqꝫ opinionē: ⁊ dic̄ ꝙ si aliq̇s
ꝟberaret̄ noie meo: ⁊ ex neglīgētia
ñ ꝓhiberē sine dolo: nō inciderē i ca
nonē: cū necessari⁹ sit dol⁹: sec⁹ si ex
ꝓpōito nō ꝓhibeo. Jo. an. i nouella
i. d. c. q̄te. dicit ꝙ Uin. abb. ⁊ hosti.
Finalr̄ dicit ꝙ siue q̇s hēat ꝟberātē
i ptāte: siue nō: siue ille ꝟberet̄ noie
illi⁹: siue nō icidit i canonē qñ pōt ꝓ
hibē: ⁊ ñ ꝓhibz: dūm̄ dolose dimit-
tat: al'r ñ. Et addit vnū multū nōbl'e
dicēs. Jn h̄. n. vel in aliū canonem
null⁹ incidit siñ dolo. ar. ff. de adul.
. l. pe. ff. de sicca. l. i. Jdē Jo. de lign.
Spuēs in faciē clerici ē excōicat⁹ h̄z

hosti. ⁊ ledēs cum pede vel alia pte corpis similit. scz aio iniuriādi q̄ztuz ad vtrūq̧. Idē si effūdat aquā super eū. Detinēs clicū p vestē vel p frenū equi: ne cleric⁹ liber trāseat: tz Inno q̄ sit excōicat⁹ in d. c. Nup. Mouet q̄a violat psona: lz mediātib⁹ rebus adherētib⁹ psone. Idē de auferētib⁹ res d̄ manib⁹ clici: et si forte auferat dn̄s vel possessor qui comodauerat clerico vsq̧ ad certū tēpus: ⁊ h⁹mōi q̄a āte finitū vsum nō dz tolli. Occidēs equū cui insedit cleric⁹: vel lacerans vestes q̄s hz indutas: dicūt q̄dā q̄ sit excōicat⁹: si h̄ fiat i iiuriaz clerici: nā videt iniuria fieri psone q̄ sit vestib⁹ q̄b⁹ induta est: ⁊ equo cui insedit. Sec⁹ si vestes fuerūt sepate a psōa ⁊ equo. Allegāt. c. Cōtingit. de sen. ex. Hāc opionē credo v̄ā: liz alij cōtrariū dicāt. Nā lz canon sit penalis ꝓpter qd̄ videt restringēd⁹ nō āpliād⁹: est tn̄ fauorabilis attēto ordine clericoꝝ cui indulget: ⁊ ideo āpliād⁹. ex̄ de re. iur. li. 6. Odia. Jo de lig. Furātē corrigiā cū q̄ cinct⁹ ē cleric⁹: vel vestes q̄b⁹ est indut⁹. dic Inno. nō esse excōicatū: q̄a nullam infert violētiā psone q̄ nō sentit. In h̄ casu crederē cōtrariū: et credo q̄ sit de mēte canonis: q̄ q̄litcūq̧ q̄s tangat psonā clerici iniuriose ēt incidat in canonē: vt nōt Archi. in dicto canone. Jo. de lign. Fugiēs inimicos ⁊ vt facili⁹ euaderet eiiciēs clericū d̄ equo: ⁊ ipsū ascēdēs vt fugiat: an sit excōicat⁹: p ⁊ cōt pōt argui. Credo tuti⁹ tenēdū ipm excōicatū. Nā hec est iniectio ⁊ violētia: nec iure fit. g̊ insurgūt v̄ba canonis ⁊ mens: nec obstat q̄ licitū sit sibi defendē. Hoc v̄ū sine lesiōe tertij. Putarem tn̄ in ipositōe pn̄ie pōderādū q̄litatez necessitatl.: an ieuitabilis: q̄a alr̄ euadē n̄ potat: an cōmoditas: vt nōt cle. i. de homi. Jo. de lig. Hāc opionē tz Bar bri. ⁊ Lan. Sz Pe. de cēsuris ecclesiasticl. tz ɔtrariū: et int ceteras rōes hāc induc̄ q̄ nōnda ē ēt in alijs casib⁹. Dicit. n. non credo aliquē sapiētē dictuꝝ talē peccare mortalr̄. g̊ necesse hēbit dicē illū n̄ eē excōicatū Nā cū excōicatio sit etne mortl. dānatio. vt. ii. q. 3. Nemo. nō infligit nisi ꝓ mortali. Cōpellētez clericū vt exeat de fundo p metū: vt sibi aliq̄d det vel vt postea ipse igrediat fūdū dicit Inno. nō eē excōicatū: q̄a n̄ fit manus iniectio in clericū: nec in res adherētes ei: qd̄ credo v̄ū si sit met⁹ v̄balis: sec⁹ si realis p cōtactū psone ēt sine violētia p̄cisa. Jo. de lig. De illo v̄o q̄ ꝓseq̄t clericū fugiētē vt pcutiat: ⁊ cleric⁹ sine pcussiōe cadit ⁊ ledit. Guil. dicit q̄ n̄ credit q̄ icidat in canonē: sec⁹ si ipse cleric⁹ fugiens q̄si coact⁹ p̄cipitat se in aquā: vel ad aliud piculū se igerat vt euadat: q̄a tunc incidit.

Quindeciz casus in q̄b⁹ nō icidit in canonē iniiciēs manus in psōas ecclesiasticas.

4° nōndū ē q̄ in q̄busdā casib⁹ pcutiēs clericū vel religiosū n̄ incidit in canonē: ⁊ h° iō: q̄a n̄ fit suadēte diabolo: vt dicit tex. decreti vel q̄a nō ē man⁹ violēta: ⁊ hi. 15. cāus sūt. Prim⁹ ē cū q̄s pcutit clericū incedētē in hitu laycali quē igrat clicū. vt. c. Si v̄o. 2°. e. ti. ⁊ b̄m Inno. ⁊ Jo. an. ēt

si occideret nō icidit i canonē: q̄a ad h' reqͥrit̄ dol⁹ vt q̄s icurrat. Nā ꝓbabilis ig̃rātia excusat. si āt ꝑcutiēs vidit tōsurā: ⁊ tñ nō credit ip̄z cl'icū: tūc incidit vt nō. glo. in p̄dc̄o. c. et h' iteꝝ: nisi ꝓbabilis ig̃rātia excuset: et exurgat ex moꝛe p̄rie q̄ dꝫ attēdi: nā alicubi layci t̄pe caloꝛis deferūt tonsurā. Si aūt q̄s intēdēs ꝑcutē cl'icuꝫ ꝑcutiat laycū. glo. in. c. Si ṽo. tꝫ ꝙ incidat. h' cōtrariū videt̄: Nā nō dꝫ iudicare hꝫ ꝙ q̄s facē itēdit: h' hꝫ qd̄ fit. et hāc p̄tē credo ṽā. Sꝫ si itēdēs ꝑcutē ticiū laycū: errās i ꝑsōa ꝑcussit gayū clericū. Ala. dixit ꝙ incidit: q̄a iniuriari voluit. ff. de fur. l. vl. Lan. tꝫ ꝯtrariū p textuꝫ. c. Si ṽo. Credo opinionē ṽioꝛē Lan. moueoꝛ. q̄a vt vēdicet sibi pēa canonis dꝫ p̄cedere ꝑsuasio diabolica q̄ hic nō p̄cessit ꝯt̄ clericū. Jo. de lig. 2⁹ ē cū q̄s ꝑcutit clericū incedētē i habitu laycali: nec aliq̄d de clericatu ofidētē: 3⁹ monitū ñ coꝛrectū: vt in. c. Cōtingit. Jdē in clerico q̄ ꝯtēpto hitu fert arma: ⁊ 3⁹ monit⁹ nō coꝛrigit̄: vt in. c. in audiētia. Quinimo ⁊ si ñ sit monit⁹ ⁊ imisceat se tyrānidi. vt. in. c. Cū nō ab hoie. e. ti. Jo. de lig. 3⁹ ē in cl'ico gerēte administratōeꝫ reꝝ seculariū vt in. c. Sacerdotib⁹. Ne cle. vel mo q̄d q̄dā indistīcte sumūt qd̄ nō ē ṽū h' reqͥrit̄ p⁹ mōitio vt i. c. i audiētia. Sic tenet Guil. ⁊ Jnno. ⁊ hosti. ⁊ h' ṽū: ñ ep̄s i synodo mādaſſꝫ sb̄ pēa p̄uileg̃ij clericalis illō: q̄a h' h̄ret locū trine āmonitōis. Jo. de lig. 4⁹ in eo q̄ iocose iniecit man⁹ in clericos. vt in. c. i. e. ti. dēt tñ pōderari q̄litas ioci. Nō fallēdi ē: q̄a in pēa canonis reqͥrit̄ ꝑsuasio diabolica: quaꝫ excludit ioc⁹ ipse qualitate pōderata. ar. nōtoꝛ. c. i. de ꝑsum. Jo. de lig. 5⁹ i magr̄o q̄ cā disciplinē ꝑcutit scolarē c. i. e. ti. Debꝫ tñ pōderari mod⁹ percussiōis: q̄a leuis ꝑmittit̄ ꝑcussio magistro. vt i. c. Cū volūtate. e. ti. ⁊ dic̄ Guil. ꝙ si magister cū ira ꝑcutiat: ex q⁹ cā coꝛrectōis h⁹ fac̄: ñ icidit in canonē. Addit ēt ꝙ si p̄ncipalis magr̄ ꝓhibeat sb̄magro: vl' alij cui ꝯmittit aliquos pueros docēdos ꝙ non ꝑcutiat: ⁊ tñ ꝑcutit eos exn̄tes cl'icos: h' cā disciplinē credit ꝙ sic ꝓhibitus ꝑcutiēs ñ icidit i canonē: q̄a p h⁹ mōi ꝓhibitōꝫ ñ pōt ei auferr̄ bn̄ficiū iuri. qd̄ est coꝛrigē posse quos q̄s docet. 6⁹ in repugnāte clerico ipulsāte cuꝫ moderamie iculpate tutele. in. c. Si ṽo. eo. ti. Nō fallēdi est q̄a ē licitū se defendē iure nāli. Jteꝫ si q̄s a cl'ico ludēte secū g̃uit̄ ꝑcuſſ⁹: ⁊ p h⁹ mot⁹ sine deliberatōe repcutit eū g̃uit̄ icōtinēti irat⁹ aīo vindicādi nō factur⁹ si deliberaſſꝫ. Dic̄ fr. S. ꝙ ñ pōt dici siñ deliberatōe fecisse: exq⁹ ex libidie vindicte fecit. vñ icidit i canonē. Si āt essꝫ tāta sb̄reptō ꝙ nec se vindicar̄ nec iniuriari intēderꝫ ñ incidit. De. de cē. eccl. Jdē dicūt q̄dā q̄b⁹ magr̄ assētit Jnno. sup dicta decretali. cū q̄s ṽberat vel ledit cl'icū ob tuitiōeꝫ p̄ris vel m̄ris: vel vxoꝛis: vel filie vel familie sue: vel ēt exnei: q̄a. s. et talis ñ ē excōicat⁹: nā ⁊ socij iniuria ꝓpulsāda ē. zz. q. z. Nō iferēda. ⁊. c. Foꝛtitudo. Alij dicūt ꝙ ē ṽū d̄ desēsiōe illaꝝ ꝑsōaꝝ tm̄: p q̄s fiēi iniuria nobis itelligit̄ sic̄ sūt vxoꝛ filij hui ⁊ h⁹i Jnno. dic̄ ꝙ ēt si q̄s occidēt clericū

ꝺefendēdo aliū.ſ. ne cleric⁹ illū occi
deret: ⁊ nō icideret i canonē: ſ; eſſet
irregularl. ꝓ ꝺefēſiōe aūt ſuarū rerū
occidēdo nō vitaretᷣ excōicatio. Et
ꝺicᷣ Jo.an.i nouella.ſup.ꝺ.c.Si ꝟo
ꝙ ſi cleric⁹ ꝑcuſſit laycū ñ itēdēs pl⁹
ꝑcutē: ⁊ hᵒ ꝯſtat layco ñ ꝺ; ꝑcutere
clericū. Si ꝟo cleric⁹ venit ad ꝑcu-
tiēdu;: vel ꝺe hᵒ layc⁹ ꝓbabilitᷣ ꝺubi
tat: tūc l; layco ꝑcutē clericū ad imi
nētē violētiā repellēdā. Dicᷣ ēt Jo.ꝺ
lig. i tractatu ꝺe bello ꝑticulari ꝙ ſi
layc⁹ ꝓ reb⁹ ſuis ꝺefendēdis initiat
manū i clericū: ſi alias ñ pōt vim vi
repellē: et hᵒ facᷣ cū moderamie icul
pate tutele ꝙ credit ñ eē excōicatu;.
Allegat Inno.hᵒ ꝺicētē in.c.ꝺ rſti.
ſpo.nō.n.ibi ē man⁹ violēta: vt ꝺicᷣ
canon. Si ꝗs ſuadēte: ſ; violētie re
pulſoria. Idē ꝺicᷣ eē: ſi initiat manū
i clericū ſic violētiā ꝓpulſādo ꝓ reb⁹
ꝓprimi.ſ.ꝙ talis ñ ē excōicat⁹. īſtā li
citū ē obuiarᷣ errori: vbi obuiare pōt
alias ꝯſētire vr̄.ꝺi.83.Error. 7⁹ i
rꝑiēte clericū i adultio vel ſtupro cū
vxore mr̄e ſorore vel filia.vt i.cᵒ.Si
ꝟo.ꝑᵒ. Cū ea ēt q̄ putatᷣ uxor ⁊ ñ ē
idē ꝺicēdū. Et hᵒ t; Uin.⁊ Hoff.in
ꝺ.c. Noie ēt vxoris itelligitᷣ ſpōſa ꝺ
pn̄ti: vt t; glo. Noie ꝟo mr̄is vtru;
itelligātᷣ oēs aſcēdentes: ⁊ noie filie
ꝺeſcēdētes: t; glo.ꝙ ñ ſ; cāu: ꝗa nō
ꝺebēt extēdi linee. Hoſti.ꝺicᷣ ſ; tuti⁹
Jo.ꝺe lig. Et hᵒ ſ; Guil.nō ſolum
ad coitū eſt reſtringēdū: ſ; ad āplex⁹
⁊ ꝺeoſculatōnes: et qn̄ ꝗs ꝑparat ſe
ad op⁹ carnis: ſi tn̄ ñ in loco ſuſpc̄o
ſed in publico hᵒ faciat: ſicᷣ fit qn̄; lu
dēdo: tunc ꝟberās h⁹mōi incideret
in canonē. Itē cū ꝑ ſigna aperta et

ꝓpinqui negocio ꝯſtat: a clerico tur
pitudinē coit⁹ ibi āte expletā ſtatim
eē cū ꝑdictl.: ꝟberās h⁹mōi ñ icider;
ſi hᵒ facᷣ icōtinēti āteq̄; ꝺiuertat ad
alia. Nō poſtea ꝟberans incideret:
⁊ intellige ꝺe attinētib⁹ ꝑdictl. Ite;
ſi cleric⁹ tangat mulierē inuitā ꝓptᷣ
turpitudinē: ſi illa ſe ꝺefendēs cum
moderamine inculpate tutele reu;
ꝑcutiat: ñ incidit in canonē ſ; guil.
8⁹ i eo ꝗ aucte ſue ꝑlatōis: vel ꝺ mā
dato ꝑlati iniicit manū i clicū e.t.ex
tenore.et.c.vniuerſitatl.et itelligas i
ꝑlato corrigēte ñ tn̄ modū excedēte
Alias foret loc⁹ appellōi: et puniretᷣ
ſicᷣ excedēs. Leuis.n.correctio ē per-
miſſa. Si aūt ꝑlat⁹ mādat clericu;
ꝟbēari: vlᷣ ad tormētū poni ꝑ laycū
vtq̄; ē excōicat⁹: vt in.c.vniuerſitatl.
Et hᵒ niſi talis clericus eſſet incorri
gibilis ꝑ clericos. S; ſ; Pe.ꝺ ꝑuſio
ſiue cleric⁹ ſit corrigibilis ſiue nō bn̄
pōt capi ꝑ laycū ꝺ mādato ſui ꝑlati
Itē ꝺicit Archi.ꝺi.45.ꝙ nō ē tutū
nec honeſtū monachū ꝟberari ꝑ cō
uerſū laycū. 9⁹ in ſeniorib⁹ eccleſie ꝗ
pueros corrigē pn̄t.c.cū volūtate.e.
ti.hᵒ intelligitᷣ modū nō excedēdo.
Decim⁹ i ꝺn̄is corrigētib⁹.ex̄.e. Cū
volūtate. Idē ꝺicᷣ glo.ꝙ ꝺn̄s ꝺom⁹
pōt corrigē clericos iferioꝝ ordinū
ſin̄ pēa excōis. Quilib;.n.familiam
ſuā corrigē ꝺebet.23.q.4. Duo iſta.
Undecim⁹ in ꝓpinꝗs ex̄ eo. Cū vo
lūtate: vbi ꝺicit glo.ꝙ nō ſolū pater
ſed etia; ꝓpinqui ꝺomeſticos ſuos
corrigere ꝺebent. C.ꝺe emēdatione
ꝓpinquoru;.l.vna. Duodecim⁹ in
patrib⁹ corrigētib⁹ filios: hᵒ intelli-
gēdo: ꝺūmō ñ ſint ꝯſtituti in ſacris.

Naȝ sacer ordo liberat a pr̄ia ptāte:
⁊ etiā ꝑuili quo ad manuū iniectiōȝ
54.di. Ex ātiq̄s.⁊.c.freq̄uēs. Si āt
tales excedāt modū:tēt glo.ꝙ sunt
excōicati in.c.Cū volūtate. Mouet̄
q̄a canon exigit dolū sine quo vio-
lētia nō ꝯmittit̄:ꝟ he man⁹ sūt cari-
tatiue:lȝ modus excedat̄. Ego non
credo glo.ꝟā. Nā limitata correctō
ꝑmissa est patrib⁹ erga filios:⁊ dn̄is
erga ꝟuos:sicut p̄latis.erga sb̄ditos
ꝑ.s̄.allegata:excessus igitur inducit
penā. Jo.de lig. Pet.de ꝑusio tȝ ꝙ
etiā in sacris exn̄tē pat̄ pōt ꝟberare
cā correctōis.ꝑma opinio tutior ē: ꝟ
secūda rōabilior. Ut.s.possint p̄ētes
ꝟberare filios etiā in sacris cā corre
ctōis.quā etiā tȝ Pa.⁊ Da. Tertius
decim⁹ in eo q̄ iniicit man⁹ in cl̄icū
depositū t̄ditū curie seculari.de iudi
Cū nō ab hoie. Hic pūct⁹.s̄.ē tact⁹.
Quartusdecim⁹ i eo q̄ iniicit manū
i clericū se ad vitā ꝯt̄riā cl̄icatui dātē
vt cū bigamiā ꝯt̄hit.di.84. Quisq̄s
Et nō ꝙ bigam⁹ exut⁹ ē oi ꝑuilegio
clericali.vt de biga.c.i.li°.6. Jbi tn̄
i glo.dic̄ Jo.an.ꝙ ꝟ ē ꝟuȝ de his q̄
sic i miorib⁹ ꝯt̄xerūt.s. cū duab⁹:vel
cū corrupta. Sec⁹ si in sacris: q̄a tūc
nō ꝑdit ꝑuilegiū clericale. Jdē archi
Guil. Gar. Jo.mo. Jtē intrās reli-
gionē bigam⁹ gaudet tali ꝑuilegio
ꝟȝ Jo.an.in q̄ōne mercuriali. Quin
tusdecim⁹ ꝟo ꝟȝ Ricar. or.mior.i
4° sniaꝝ.di.18.ꝙ nō incurrit̄ maiō
excōicatio qn̄ aliq̄s n̄ ex deliberatōe
sociū suū clericū leuit̄ ipellit:q̄ꝫuis sit
turbat⁹. Mortale.n.peccatū non cō
mittit̄ nisi ex deliberatōne:vel post
tempus humani fragelitati sufficiēs

ad deliberādū: cum factū est tale ꝙ
homo nō obstāte humana infirmi-
tate tenet̄ de necessitate deliberare:
vt ꝑ deliberatōnez ab illo ope licito
retrahat̄. Null⁹ āt excōicat̄ a iure:nisi
ꝑpter peccatū mortale. Cū.n.iura p̄
cipiāt vt a iudice n̄ infligat̄:nisi ꝑpt̄
peccatū mortale.vn̄ videt̄ ꝙ ꝯditor
canonis nō voluerit vt excōicatio a
iure incurreret̄:nisi ꝑpter peccatum
mortale.

Jn.16.cāib⁹ excōicat⁹ ꝑ iniectiōȝ
manuū violētā in ꝑsōas eccl̄iasticas
pōt absolui citra papā.

Quinto nōndū ē ꝙ i q̄busdā casib⁹
⁊ si q̄s icidit i canonē ꝑpt̄ iniectiōez
manuū violētā i p̄dictos pōt tn̄ ab-
solui cit̄ sedē apl̄icā. Prim⁹ ē d̄ ꝑiclo
mortl.vbi nō ꝙ itelligit̄ tale ꝑiculuȝ
nō solū ꝑpt̄ ifirmitatē: ꝟ ēt si sit i q°
cunq̄ȝ ꝑiculo vicino morti:puta si ti-
meat hostē vel p̄donē:vel crudelita
tē potētis:vel si nauigatur⁹ sit:vel ꝑ
loca isidiosa tn̄situr⁹.ff.de dona.cā
mortl.l.ȝ.⁊.4. Jdē Hosti.⁊ addit ꝙ
idē ē si obsessus sit: vel obsideat̄ vbi
iaciūt̄ machine vel baliste. Et tn̄ in-
iungēdū ei ꝙ si euaserit p̄n̄tet se sedi
apl̄ice:vel ei q̄ possit eū absoluē mā-
datū ei⁹ suꝑ ꝟ receptur⁹.ext̄ de sen.
ex. A nobis.2°. Et idē i cāib⁹ seq̄uē
tib⁹ remoto.s.ipedimēto:p̄t̄ q̄ȝ i pu-
ero.vt ex̄ de sen.ex. De ceto.i fi.⁊.c.
Ea noscit̄.i fi. Et si cessāte ipedimē
to n̄ se p̄n̄tēt icidūt i eād̄ sniaȝ excōis
ex̄ de sē.ex. Eos.li.6. 2⁹ ē cū q̄s hēt
inimicicias capitales:vel alias iustas
excusatōes ꝑpt̄ q̄d̄ n̄ pōt se sedi apo
stolice p̄n̄tare.ex̄ de sē.ex. De cetero
De ista excusatōe stabit̄ arbitrio bōi

4

viri.ff.de vb.ob.Cōtinuis.§.Cū ita ꝛ ex̄ de voto.Q.ð sup his. Terti⁹ in hostiariis q̄ ꝑtextu bn̄ficij clericū nō ḡuiť lesit.ex̄ de sen.ex.Si vo.Et nō ꝙ si talis n̄ in cāu fortuito ſ ex deli beratōe ꝑcussit clericū ḡuiter a papa dꝫ absolui.ex̄ de sen.ex.Si vo. Idē de officiali.4⁹ in officiali q̄ i arcēdo turbā n̄ ex ꝓpōito: ſ non sine culpa aliqueꝫ clicū ꝑcusserit:vt i.d.c.si vo ꝙ si cleric⁹ armat⁹ venit ad bellū:et fac̄ isultū:ꝛ is dē quē venit ipꝫ rapit ſꝫ Jnno.si sciēť ħ fac̄:excōicat⁹ est:ſ ad papā n̄ mittiť.Si tn̄ ħ fit ad de fensiōeꝫ n̄ ē excōicat⁹:duꝫ tn̄ cessāte cā defēsiōis ipꝫ libē ire ꝑmittat. Ut Hosti.dic̄. Si etiā officialis public⁹ talē capiat aucte ꝓpria:q̄a aliť nō po terat ꝯpesci ab iniuria alti⁹ n̄ ē excōi cat⁹:imo mereť.23.q.3.Fortitudo ꝛ.c.sequētib⁹.Et h⁹ dico si plat⁹ nō ē ibi q̄ h⁹ faciat ꝛ ipe eū plato ꝯciti⁹ pōt restituat:alioq̄n dē.ex̄ de sen.ex Ut fame.§.layci. Et nō.ēt Pet.de ꝑusio sup.d.c.Ut fame.ꝙ n̄ solū iu dici seculari licitū ē cape clericū ðlin quētē ne fugiat: ſ vt pn̄tet epo:ſ ēt leso cuicūq̄ʒ alij ſꝫ Jnno. q̄ ēt dic̄ ꝙ si layc⁹ hꝫ clericū ꝯuictē quē hꝫ suspe ctū ð furto: ꝙ pōt illū cape ꝛ detinē Quint⁹ si sit mulier: nec distigui dꝫ vtꝝ sit fortis vel debilis. Et nō ſm Guil. ꝙ in ꝑtāte epi est mittere: vel nō:quia nō distinguiť circa eas inť atrocē ꝛ nō atrocē iniuriā. Sext⁹ si sit senex ꝛ valitudinari⁹.Septimus si sit mēbris ðstitut⁹:ita.s.ꝙ ad sedē apostolicā accedere nō possit. Tres casus ꝑrime dicti hn̄ť. ex̄ de sen.ex Mulieres.ꝛ.c.Ea noscit.ꝛ.c.ꝗuis.

Octauus de infirmo qui scꝫ ꝑpetuū hꝫ infirmitatis īpedimētū:vel etiaꝫ tꝑale: si timeť ꝙ accelerareť mors. ex̄ de sen.ex.Q.ð de his.Nonus in paupe quē oportet mendicare:vt in dicto.c.Q.ð de his.Et de his q̄tuor casibus habes etiā.j.e.l.Decimus si regularis vberat regularē.ex̄ de sē. ex.Monachi.ꝛ.c.Cum illorū.ꝛ etiā si percusserit secularem:vt ex̄ de sen. exco.Religioso.li.6. Undecim⁹ in his qui non sunt sui iuris : sicut filij familias ꝛ serui.ex̄ de sen.ex. Mu lieres. De filiofamilias ꝛ ſuo nō ꝙ intelligendū est ꝙ nō debent mitti q̄n̄ hoc esset in preiudiciū patris:vel dn̄i:nisi fuisset cā enormis excessus ꝙ ꝓpter vitandū scandalū ad sedeꝫ apostolicā essent mittendi. extra de sen.exco.Relatum. Et intelligēdū est de seruis qui scilicet sunt seruilis conditionis: non de famulis seruiē tibus.Sed ꝛ de filiisfamilias intelli git Jnno.si sunt impuberes. Alias si sunt adulti: liꝫ sint in patria ꝑtāte mittendi sunt ad curiam: quia in ħ sui iuris sunt:q̄a possūt ire q⁹ volūt Duodecim⁹ i pubē.ex̄ de sē.ex.c.i.ꝛ h⁹ ēt si post pubertatē postulāt se ab solui.vt eo.ti.c.si. Et nō ꝙ si n̄ essēt doli capaces nō inciderēt. Si sunt doli capaces tunc incidūt si aio iniu riādi vel vindicādi ꝑcutiūt:ſ postꝙ̄ venerunt ad pubertatē: vt in.15.vel sextodecio āno:si adhuc tales sūt ꝙ sine ꝑiculo ad sedē aplicā ire nō pn̄t ꝓpť imbecillitatē corpis:vel defectū discretōis ab epo pn̄t absolui rcepto iurāmto ꝙ īpedimto sblato ad sedē aplicā se pn̄tabūt. vt nō ð sē.ex.c.si.

Dicit Pe. de pal. i 2°. sniaꝝ ꝙ pueri ⁊ mulieres q̄ ꝓbabilit̄ ignorāt iura positiua: ꝑcutiētes clericū sciētes eē clicū: ⁊ nesciētes penā canonis: nec scire d̄bētes n̄. n. peccāt q̄a nesciūt canonē. Si q̄s suadēte ⁊c̄. Nihilomi⁹ quia contra legē nāe faciūt cū pena legis nature: incurrūt etiā penā legi positiue: q̄uis excusabilit̄ ignorent. Tertiusdecim⁹ d̄ clericis q̄ cōit̄ viuūt ⁊ sb̄ vno tecto dormiūt: ⁊ in eadem domo vescūt̄. ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. q̄m q̄d cōit̄ expōit̄ q̄n simi̇̄l viuūt i aliq̄⁹ collegio. Quart⁹decim⁹ i mōialib⁹ ex̄ de sen. ex. De monialib⁹. Quintusdecim⁹ in hospitalariis sācti Joānis ierosolimitani. ex̄ d̄ sē. ex. cān̄.

Que dicat̄ enormis iniuria circa h⁹mōi iniectiōez manuū: ⁊ q̄s possit ab ea absoluere.

Sextusdecim⁹ ⁊ vltim⁹ cās est de iferēte clerici leuē iniuriā. ex̄. e. ꝑueīt Et lz q̄dā dixerint decretalē hāc oti nere ꝓuilegiū n̄ ius cōe. Dic̄ Jo an. i noue. sup. d. c. ꝙ ꝯsuetudo q̄ ē optia legū intꝑs: intꝑtat̄ ꝙ i⁹ cōe ꝯtineat Et ꝙ epi i leuib⁹ pn̄t absoluē. Et h̄ credo. Et ad cōtrioꝝ solōez. Distinguo int̄ leuē mediocrē et grauē siue enormē offēsā. Ut in leui: oēs idifferēter absoluāt. Jn mediocri certas ꝑsonas priuilegiatas: vt hostiarios officiales suos clericos cōit̄ viuētes ⁊ ꝓfessos. Jn enormib⁹ nullos: nisi in casibus in quibus papā non pōt adire. Hec Jo. an. Jdem Jo. de lig Et de enormi iniuria exemplificat. Jo. an. sup. c. Cū illoꝝ. co. ti. dicens Enormis est si effodiat oculos: Si vulneret̄: si theatro vel in foro: vel i cōspectu iudicis ꝑcutiat̄. Multo fortius si in cimiterio: vel dormitorio v̄beret̄: si quocūq; mēbro mutilet̄: si ad effusionē sanguinis grauez ex graui ictu ꝑueniētez ꝑueniat̄: Si in epūm abbatem: vel clericū secularez per religiosum manus iniciat̄. Si ex manus iniectione scandalū oriat̄ Jtez si in priorez suū abbatis locum tenentez manus iniecerit. Et dicit Hosti. idez intelligēdū quotiēs inferior ⁊ subditus in suꝑiorem manus iniecit. Et ꝑ hoc videt̄ solui questio de mōacho q̄ absente abbate ꝑcussit vicariū qui abbas dimiserat in claustro: aliū tamē claustralem. Hec ibi. Pe. etiā d̄ perusio sup. d. c. predicta pōit: ⁊ spāliter hoc: ꝙ si abbas se absentādo loco sui dimittat vicarium aliquē iniūtiēs in eū manuz reputat̄ enormē iniuriā cōmisisse: vt absolui nō possit citra sedē apostolicā. Et in directorio iuri. dr̄ ꝙ p̄dicatores ⁊ minores in h⁹mōi enormib⁹ iniuriis: seu ꝑcussiōib⁹ icidētes: vigore suoꝝ ꝓuilegioꝝ pn̄t absolui a suꝑioribus ordinis sui. Et in eodē libro dicitur ꝙ idē est. i. enormis iniuria q̄n̄cūq; inferior in suū suꝑiorē man⁹ iniecit. Sed Jo. de lig. sup. d. c. Cū illoꝝ. Dicit ꝙ cū religiosus ꝑcutit clericū secularē: hodie potest absolui ꝑ epm in casu quo posset absoluere aliū clericū. e. ti. Religioso. li. 6°. Dū. s. ꝑcussura est leuis. Hosti. dicit ꝙ iudiciuz de leui iniuria vel enormi ē totū arbitrio epi ꝯmittēdū. allegat ex̄ ua gātē plectis. Et addit. caueat tn̄ sibi d̄ arbitrio tēpato. q̄ g̊ ꝑ epos n̄ pn̄t absolui l̄ꝑ suos p̄latos sedi aplice r̄suat̄

Sz vtrꝫ legati de latẽ iure legatõis
valeant quoslibz per huiusmodi ab-
soluere sunt varie opiniões. Guil. in
spe. tz ꝙ nõ possint absolui ꝓ atroci
Et intelligit atrocẽ hõicidiũ vel mu
tilatõez mẽbri ñ simplicẽ sanguinis
effusiõz: ⁊ cũ ossiũ fractõe. Idẽ host.
i. c. Q. õ tñslatõz. de offi. leg. Abbas
tz ꝙ quoslibz ⁊ ꝓ q̃libz ꝑcussiõe vt i
c. Ad eminẽtiã. ⁊ c. Ea noscit̃. eo. ti.
Jo. an. ⁊ Jo. de lig. dicũt ꝙ h̃ opio
vr̃ v̾a si põderẽt̃ text⁹ ꝯstõis q̇ locũt̃
gñaliter: ⁊ ẽt q̇a ꝯcessũ est legatis: ⁊
sic vt bñficiũ latissime int̃ptãdũ: vt. l
si bñfi°. ff. de ꝯsti. p̃nci. ẽt q̇a h̃ fauo-
rabile aiab⁹ ⁊ sic ñ restrigẽdũ. Stat
g̊ regula ꝙ ꝑ solũ sũmũ põtificẽ vel
legatũ de latẽ absoluãt̃ tales. Qui
legati de latẽ pape missi: ⁊ si sint ex̃
t̃minos sue legatõis: dũm̊ sint i via
tales pñt absoluẽ: ẽt si tales excõicati
aliũde veniãt. ex̃ de offi. le. excõicatl.
Sz legati q̇ ñ mittũt̃ de latẽ pape:
dũ st̃ ex̃ t̃mios sue legatõis: neminẽ
tales absoluẽ pñt. Sz dũ sũt ex̃ ter
mios ꝓuincie sibi ꝯmisse: tm̃ exñtes
de ꝓuincia sibi cõmissa: ñ aliũde ve-
niẽtes. Et hz Jo. an. dicũt̃ legati d̃
latẽ soli cardinales. Alij vñcũz missi
sint ñ dicũt̃ de latẽ. Maiores ẽt pe
nitẽtiarij i curia: ac minores pñt ab
soluẽ de oi enormi lesiõe facta i ꝑso
nas clericoꝝ ẽt si mutilassẽt vel occi
dissent dũm̊ ñ p̃latos occiderint vel
mutilauerint: pñt ãt hec si sũt pñtes
ipsi q̇ debẽt absolui: ⁊ ꝯsilio p̃⁹ hito:
⁊ ꝯsẽsu cũ cardinali. s. sũmo pñiario
Et multo magis põt hoc ipse sũm⁹
pñiari⁹: Nõ tñ occisores vel mutila
tores p̃latoꝝ pñt absolui siñ ꝯsensu
pape. Sic repi i li° casuũ ipoꝝ pñia
rioꝝ. ⁊ h̃ dico q̃ztũ ad istõ d̃ pñiarijs

Excõicatio cõtra insecutores car
dinaliũ pape reŕuata. Cap. z.

SI q̇s deincepts in h° sacrile
gij gen⁹ irrepŕit ꝙ sãcte ec
clesie romãe cardinales ho
stilit̃ fuẽit isecut⁹: vel ꝑcusserit vel ce
ꝑit: vel soci⁹ fuẽit faciẽtl aut fiẽi mã
dauerit: vel factũ hũerit ratũ: aut cõ
siliũ dederit: vel fauorẽ vel postea re
ceptauẽit: vel defensauẽit sciẽt cũdẽ
sic cris lese maiestatl. re⁹ ꝑpetuo sit
ifamis. zc̃. ⁊. j̃. Ex isecutõe p̃dicta sic
ex iniectõe manuũ violẽta: ipo facto
sniaz excõis icurrat: tã ipe insecutor
q̃z alij supradicti tanti mali ꝑticipes:
nec ab alio q̃z romão põtifice possũt
bñficiũ absolõis obtinẽ nisi dũtaxat
i articulo mortl. Bonifaci⁹. ex̃ d̃ peñ
Felicl. li. 6. ⁊. j̃. Si p̃nceps sẽator cõ
sul ptãs: vel ali⁹ dñs: siue rector cõt
p̃sũptores p̃dcõs pñtl. ꝯstõis tenorẽ
ñ fecerit obŕuari: tã ipe q̃z officiales
ei⁹. j̃. mẽsẽ postq̃z res ad noticiã eoꝝ
venerit: eo ipo sniaz excõis incurrãt
Bonifaci⁹ vbi. s̃. Insecutiõz. De per
cussiõe ⁊ captõe nõ erat dubiũ: s̃ de
insecutõe hic spãlit̃ statuit hec pena.
Jo. hostiliter. i. sicut hostis ⁊ inimi
cus capitalis: vel publice: et mani
feste. Sicut etiam sumitur. ii. q. z.
Quicũq̃z archidiaconum percusserit
Hoc intelligo de illo q̇ nõ iuste fecit
hoc: puta se nõ defendẽdo tũc enim
cessaret pena: quia vim vi repellere
licet cuilibet. Jo. an. Cepit. cape. hoc
intelligo cũ effectu: vñ si nõ capiat̃ s̃
fiat ei ad domũ insult⁹ vt ei fiat in
iuria: vel obsidẽt eũ i domo vl̾ cast°

vel ēt claudāt eū i domo: ñ vt ibi eū custodiāt: s vt inferant ei verecūdiaz. nō credo tc hēre locū: qa hic dicit s3 id qd nō Inno. sup. c. Nup. ex d se. ex. Ratū habuerit. h° itelligo cū ei° cōtēplatōe vel noie sit factū: vt de re. iu. ratū. li. 6. Jo. an. Idē archi. Fauorē Nō nudū vel simplicē. Et nudū cōsiliū vel simplex fauor intelligit illi° q ad maleficiū faciēdū nihil adiicit. Jo. an. ⁊ tales hāc sniaz ñ incurrūt vt dicit in tex. ipsi° cōstōis. Recepta uerit. Pari. n. pena sūt puniēdi receptatores sine qb° diu nō pñt delinquētes latē. ff. de recep. l. i. Nisi essēt cōsāguinei vel affines. ff. e. l. z. Jo. an. Nō ēt ꝙ sic delinquētes icurrūt alias penas multas tpales: ⁊ ñ solū ipsi s ēt filij ⁊ nepotes eoꝝ qs potes vidē in tex. Dicit tñ archi. ꝙ qūtū ad ifamiā ⁊ bonoꝝ cōfiscatōz effectualē ⁊ penā corpalē infligēdā necessaria est snia saltē gñalis: vt. l. pnūciet eū criminosū esse crimie lese maiestatis alias qūuis dñiū bonoꝝ suoꝝ ipso iure vel ipso facto ēt pus amittat ex die cōmissi criminis: ñ tñ ei auferet nec fiet executio ablatiōis bonorum suoꝝ: vel alterius pene: nisi p° sniaz saltē gñalē. Postqꝫ res ad noticiaz deuenerit. Pōt h intelligi tripliciter. Uno mō sic. Quasi velit dicē ꝙ si aliqs accusator existat debeat istātiā h° cause criminalis: exquo fuit cōtestata infra spaciū mensis p sentētiā termiari: ⁊ executiōi mādari. alioqn isti incurrunt penas hic insertas. z° modo potest intelligi ꝙ dicat d noticia: vt absqꝫ accusatore aliq° denūtiauit sibi ꝙ tale facinus ppetratuz fuit: ⁊ hoc siue aliqs de officialibus suis hoc nūtiauerit ipsi iudici: siue q cūqꝫ ali° qūuis puatus. Debuit ergo iudex statiz vt audiuit tali nūtiatōe recepta pcedē ad inqsitiōez ⁊ testiū receptiōez in vicinia in qua tale facinus dicebat ppetratuz: quos testes indicabit sibi denūtiās: ⁊ si nō oēs: saltē aliquos. Et si iudex neglexerit ꝙ nō inqsierit: ⁊ vitatē ñ inuestigauerit: ⁊ sniaz cōdēnatoriaz tulerit: et execut° eā fuerit a tpe denūtiatiōis pdicte sibi facte mēsis lapsus sibi fuerit ita ꝙ omnia expedita ñ fuerint: isti pene sbiicit hic inserte: tā ipse qꝫ ei° officiales. Hoc tñ sane intellige. Nā qñ res ignorat debet pleni° ad noticiā iudicis deuenire: ⁊ tūc diuia ⁊ hūana lex resoluat: ⁊ bm ꝙ ibi cōstitutū est remota acceptōe psonarū diffinitiua sententia pferat. ii. q. z. Sūmope. z° mō pōt intelligi qd hic dicit per noticiā per famam: vt iste mensis incipiat currere ex die ex qua ista fama aurib° iudicis inotuit qūuis nō sit: tunc enim statim debz iudex pcedere ex officio suo ad inqsitionez. Archi. Et ibi ponit plures instātias ad predicta: ⁊ eas soluit: et multa ibi dicit.

Excōmunicatio contra bāniētes episcopos: ⁊ ad hoc operā dantes: pape reseruat. Cap. tertiū.

SI quis suadente diabolo: qūuis iniuriose pontificem vel temere percusserit: acceptit: seu bāniuerit: vel hoc mādauerit fieri. Aut facta ab alijs rata habuerit: vel soci° in his fuerit faciētl. Aut consilium in his dederit.

7

Aut fauorem seu sciēter defensauerit eundem in illis casib⁹ de pdictis in quibus excōicatōez p iā dictos canones nō sbiret. Si h⁹mōi nre cōstōis aut anathematis mucrone percussus ac nō queat nisi per sūmū pōtificem pterq̄ȝ in articulo mortis absolui: ⁊. ī. Ptās vo ɔsiliarij. Baliui. Scabini. Aduocati. Rectores. Cōsules ⁊ officiales ciuitatis. q̄ i epȝ suū cōmiserint aliqd pmissoꝝ quocūȝ noie cēseāt i pmissis culpabiles existētes similit excōis snie: a qua nisi vt pmittit valeāt absolōis bn̄ficiū obtinē sint sbiecti. Clemēs. ex̄ de peñ. Si q̄s. i cle. Diabolo: ꝙ si ñ fierȝ suasiōe diaboli ca: puta ignorāt nō essȝ loc⁹ penis iscripts. de sē. ex. Si vo. Pau. Quēuis pōtificē. Illos ḡ q̄ rn̄ūtiauerūt loco ñ ordini vr̄ includē q° ad excōicatōȝ icurrēdā. Electos vo nōdū ɔsectos q̄ pōtifices. i. epi ñ sūt nō vr̄ includē. Jo. an. Idē Pau. q̄tū ad electos ñ ɔsecratos. Temē. Ille igit q̄ pcutēt se defēdēdo nō ligat his penis Jo. an. Bāniuerit. Nō ꝙ pl⁹ hȝ ista decretalis q̄ȝ illa. felic. e. ti. li. 6. in eo ꝙ punit bāniētē qd illa ñ facit. Jo. an ⁊ istud bānire pcedit ɔsuetudie ciuitatū: vn̄ p̄iculū qd iminet bānitis est diuersū bȝ varietatē bānoꝝ. q̄busdā .n. si capiāt iminet mortis piculum q̄busdā solōnis pecūie: ⁊ q̄dā possūt ipune offēdi. Pau. Mādauerit. hic videt solū mādatuȝ punire: ēt si mādatū nō seq̄t effect⁹. Sȝ satis durū est hoc tenē: ideo posset exponi lr̄a: vt. s. pcussiōes captōes: vel bāna sint facta: vt sic req̄rat factū pfectū. pau Idē Jo. an. Rata. oporteret ḡ ꝙ h̄ facta fuerint ipsi⁹ cōtēplatiōe. alias ratū hēre nō possȝ. de re. iu. Ratum li. 6. Jo. an. Idē Pau. et Archi. Felic. e. ti. li. 6. in quodā simili. Soci⁹. hic puto stricte sumi sociū p agēte q̄ aliq̄d coopat ad actuȝ pcussionis: captōis vel bāni. Et lȝ in deliquēdo sint q̄n̄ȝ plures socij: quoꝝ null⁹ est pncipalior: ⁊ tales includūt sb agentib⁹ de q̄bus pmisit: q̄n̄ȝ tñ vn⁹ est pncipalis: alt coopās ⁊ sic sumit hic soci⁹: qd pȝ: q̄a de faciēte pmiserat. Jo. an. Cōsiliū. fraudulētū nō nudū Et dicit nudum qd nihil adducit ad peccādū: vt nō. d sē. ex. Nup. i. z. glo Cōsiliū āt pstat suadēdo: rogādo ⁊ impellēdo: instruēdo: vel vtilitatē iñ secuturaȝ oñdēdo: vt nōt. Inno. de homi. Ad audiētiā. De nudo vo cōsilio hic nō puidet. Pau. Fauorem Sciēdū ꝙ est simplex fauor q̄ nihil adducit ad peccādū: d tali nō videt hic intelligēdū: et q̄a littera dicit in his. scȝ pcussiōe captiōe vel bāno. pȝ ꝙ fauēs huic delinquēti p⁹ delictuȝ pter defensorē: de q° seq̄t nō icurrit hāc penā. Sȝ in materia hereticoꝝ lati⁹ recipiūt fautores: vt habebis. ī. Jo. an. Defensauerit. Puto ꝙ etiā defensorē post maleficiū punire itēdit. Est ḡ q̄dā defensor. i. auctorizator delicti: et talis graui⁹ punitur q̄ȝ agētes. ii. q. z. Qui cōsentit. Est ali⁹ defensor q̄ etiā post delictū defēdit: puta impediēdo ne delinquens ad manus iudicis veniat examinādus vel puniēdus. z7. q. i. Si custos. vel ipediēdo ne fiat executio. hūc ēt itēdit icludē. ⁊ pbat. e. ti. felicis. li. 6°. Nō puto ꝙ his q̄ talē defēderet ne

ledat a puato: nedū tertio: ꝫ illo of fēso: puta epo vl' ei⁹ ꝯsāguineis vin dicare volētib⁹ includat hac pena. De illo q̄ defēdit in iudi° ꝓnūciādo vide qđ dixi post Hosti. de cle. exco. Proposuit. sup ꝟbo fautorē. pau. āt h̄ ꝓseq̄t ⁊ declarat p distinctōez: q̄a scz. aut aduocat⁹ vel ꝓcurator talis defēdit iuste: q̄a scz putabat eū icul pabilē iura ꝓ eo allegādo ⁊ oñdēdo eū inocētē: ⁊ sic nō ligat aliq̄ pēa: ēt si postea appareat eū culpabilē. Rō est q̄a in talib⁹ iusta defēsio rebuat: de excep. cū inter. Aut cōt iusticiā et cōsciētiā defēdit: ⁊ tūc ligat hac pēa d̄ hereti. Si aduersus. Tales. n. de fēsores appellāt. 18. q. i. d̄ pñtiū. pau.

Excōicatio ꝯt oēs hr̄ticos ⁊ pape reseruat absolutio. Cap. 4.

Quicūq3 semel in heresi3 dā natā labit ei⁹ dānatōne se ipsū inuoluit. Gelasi⁹ papa 24. q. i. c. i. In glo. sūmaria dicit ꝙ siue veterem siue nouā seq̄t heresi3 excōicat⁹ est: l3 sit occult⁹. Nō ꝙ oc cult⁹ hic intelligēd⁹ ē respc̄u pluriū ⁊ nō respc̄u act⁹ exterioris. Nā h3 pe. de pal. in 4° ꝓ solo actu interiori: q° tn̄ solo homo est pfect⁹ heretic⁹: nō incurrit excōicatōez: ꝫ si aliquo actu exteriori manifestat delictum suum q̄ʒtūcūq3 occultū: tūc incurrit. Uni uersos q̄ sentire aliter de sacramētl. aut docere nō metuūt q̄ʒ sacrosācta romana ecclesia pdicat et obseruat: ⁊ gn̄aliter quoscūq3 eadē Romana ecclesia: vel singuli. Episcopi p dyo ceses suas cū ꝯsilio clericoꝝ: vel clici ipsi sede vacāte cū ꝯsilio si oportuēit Epoꝝ vicinorū hr̄ticos iudicauerit

vinculo ppetui anathematis inno damus. Luci⁹ 3⁹ in. c. Ad abolēdā. ex̄ de hereticis dicit in quadā glo. sup illo ꝟbo. Judicauerit. i. in hr̄sim iam dānatā ⁊ indubitatā incidisse. al's. n. si de articulis fidei dubitatiō oriret: et dubiū sit ꝙ bn̄ vel male di ceret: sola Romana ecclesia habet determinare. 24. q. i. Quotiēs. Et dicit Pe. de ancha. Nō epos cū cō silio clericoꝝ posse de heresi cog̃scē ⁊ punire. Ergo epi vbi etiā de fide agit sunt ordinarij: et de offi° tenēt inq̄rere. ꝭ. e. Excōicam⁹. Dubia tam̄ fidei nō poterūt decidere ꝫ reßuāda sunt pape. Et q̄a cā heresis ē dubia patet q̄a in snia ꝓferēda eps req̄ret consensū capituli: l3 cōsensū nō expe ctet de his que fides aplica nouit. Hodie nō pōt epus ferre sniā3 in cā hr̄sis sine inq̄sitore hr̄tice prauitatl. ꝭ. e. cle. i. Nō ꝙ puilegiū exēptiōis n̄ eximit exēptū a iurisdictiōe dyoce sani ꝯmittētē crimē hr̄sis. pe. d̄ āch. Dubitat an q̄cūq3 t3 vbicūq3 ꝯt arti culos parisi⁹ dānatos sit excōicatus Et videt ꝙ sic. Et si n̄ snia epi q̄ nō ligat sbditos: nec ex̄ territoriū: saltē snia h⁹ decretalis Ad abolēdā: que dic̄ vinculo ppetui anathematl. obli gam⁹ oēs q̄ p singl'os epos tāq̄ʒ he retici sūt dānati. Dicēn̄ ꝙ eps n̄ itē dit oēs articl'os d ānare sic hr̄ticos: ꝫ sicut dubios ⁊ piculosos: Tum q̄a multi catholici eos tenent. Tū q̄a n̄ excōicauerunt: sed denuntiauerunt excōicatos. tū q̄a n̄ solū dogmatiʒā tes: ꝫ ēt alit credētes essēt excōic ati. Tū q̄a ad solū papā ptin3 detmiare gn̄alit: qđ ē hr̄ticū: et qđ catholicū.

Nō ꝗ est excōicatꝰ a iure ꝗ tenet illō qd vna ecclesia pticularis iudicat esse hrticū: sꝫ ꝗ firmiꝫ adheret ei qd eccl'ia vniuersalis vel romana: diffiniuit eē hereticū:ad quā ptinet hoc: qa q̄zdiu adheret homo fidei ecclesie romane: quecūqꝫ alia ecclesia tenet oppositum nūqꝫ est hereticꝰ. de sū.tri.c.dānamꝰ in fi.quia illa nō pōt errare:sꝫ oīs alia sic:sicut tota ecclesia grecoꝝ: vñ detminās cōtra tales hereticos nō incurrit sniaꝫ iuris. Si ꝟo queraꝫ vtrum sentētiā epi incurrat contra eiꝰ ꝓhibitionē faciēs:certuꝫ est ꝙ sic:si ē sbditꝰ in loco sbdito. Et idē est si exemptus esset in loco exēptō: et multo magꝭ si nō exēptꝰ in loco exēpto: qa in talibꝰ que sunt fidei nō prodest exēptio. Si autē nō sit sbditꝰ iure cōi: vel sbditus in loco extꝫ territoriū nō incurrit. Si ꝟo extraneꝰ in loco dyocesis. aut est talis ꝗ nō sortiꝫ foruꝫ rōe delicti:sicut forte archieps:ꝛ sic ñ incidit.aut talis ꝗ sortiꝫ:ꝛ tūc si est de articulis p ecclesiam romanā dānatis:tūc incidit. Si autē nō est de illis nō incidit:qa non peccat p inobediētiā:qa tūc ñ ē sbditꝰ Et nō ꝙ ex corpore iuris nō videtur haberi ꝙ absolutiōeꝫ ab excōicatione ꝓpter heresi cōtractaꝫ papa sibi reseruauerit:exquo argui posset ꝙ ab epis possent absolui per decre.nup. de sē. ex. Sꝫ p ꝓcessū pape ꝗ fit ānuatiꝫ in curia sibi reseruat eoꝝ absolutiōeꝫ:vt patebit. ī.in ipso processu.

Excōicatio cōtra fautores receptatores hereticoꝝ et absolutio pape resuaꝫ. Cap.quintum.

Quot mōis dicaꝫ ꝗs hereticꝰ ꝛ ꝗs ꝓpriē sit hereticꝰ ꝛ quot sunt hereses iā cōsicte. Et quot mōis puniāꝫ ꝛ qualiꝫ:qñ ad miāꝫ recipiāꝫ Uide. ī.in.2.p.i.c.de heresi. Excōicamus omnes hereticos vtriusqꝫ sexus quocūqꝫ noīe cēseāꝫ et fautores et receptatores ꝛ defensores eoꝝ. hno:ꝫꝰ extꝫ de sen.ex.nōuerit. Dicit pe.de pal.in.4º. ꝙ credētes hereticoꝝ sunt ꝗ lꝫ nulli hrsi expsse adhereāt: credūt tñ hereticos esse bonos hoīes et hēre bonā fidē:sicut sunt apud nos simplices nō hñtes explicitaꝫ:sicut quidam hrticalis:capꝰ cū vno heretico pfecto: interrogatꝰ dicebat. volo mori i fide dñi Guilelmi.la. Sic enim vocabaꝫ ille pfectus. Iste erat credēs proprie. Defēsores āt sūt ꝗ psonā defēdūt: ut aduocati pstādo patrociniū: vel tabelliōes faciēdo instra:vel iuuādo in cā. Qui āt ñ psonā sꝫ hrsiꝫ defēdit hrsiarcha ē. Receptatores ꝟo sūt ꝗ i domo vel in terra sua eos recipiūt semel vel pluries publice vꝉ pˀuate. Fautores sūt ꝗ alñ fauēt facto mittēdo alimoniaꝫ: vel hꝰmōi:alñ ꝟbo:vt dicēdo: isti sūt bōi hoīes ꝛ iniuste ageꝫ dꝫ eos:ꝛ iqsitores iponūt eis maligne cōficta. Itē omissiōe qñ ꝗ ptāte fūgiꝫ i capiēdo ꝛ alꝭ ñ fauēt inqsitoribꝰ sīc debet. oms isti sūt excōicati ipso facto sicut hrtici: qd itelligēdū:dū tñ vitiuꝫ suū aliquo actu pdāt exꝭiori publice vel occulte. Itē ꝗ i ptāte existēs omittit facē qd dꝫ:lꝫ nihil extiꝰ agat icurrit:qa ad id iudiciū ptinꝫ hitꝰ ꝛ pˀuatio.hec ille di. iꝫ. Quō exponāꝫ dicta vocabula.scꝫ fautores receptatores. vide in.c.sc.

Excōicatio dꝫ sepeliētes hrticos et fautores credētes et receptatōes eoꝝ. Cap.sextum.

Quicūq3 hereticos credentes
receptatões vł fautoreſ eorū
sciēt ꝑsumpserit ecclesiastice
tradē sepulture vsq3 ad satisfactionez
idoneā excōicatōis snie se nouerint sb
iacere: nec absolutōis bñficiū mereāt
nisi ꝓpriis manib⁹ extumulēt publice
⁊ proiiciāt huiusmōi corpa dānatorū:
⁊ loc⁹ ille ꝑpetuo careat sepultura. ex
de hereti.li.6. Quicūq3 layci vel clici
cū vniuersalit dicat.q̄cūq3:⁊ ita nullū
excipiat. Credētes.illi dicūt credētes
hereticoruz q̄ ore ꝓprio dicūt se credē
errorib⁹ eorū.de pe.di.i.fieri pōt. Et
hoc indubitatū est:⁊ ꝓbatōe ñ idiget
Itē q̄ adorauerint et reuerētiā suo m̄
exibuerint:cōsolatōez vel cōionem ab
hereticis acceꝑint:vel similia ꝑpetrāt:
q̄ ad ritū eorū ꝑtinēt credētes merito
pñt factis q̄bus error eorū exprimitur
vt posui exēpla. Itē q̄ sermones eorū
⁊ p̄dicatōes audierunt si semel tantū
audierint:⁊ nūq3 āpli⁹ redierint non
debēt iudicari hereticoꝝ credētes nec
eniz videt approbasse ꝙ postea vitarz
ar.ad hoc efficax.i.q.i.constat. Itē si
q̄s eos visitauit:alimoniaz dedit: du
catū ꝑstitit: vel similia fecit in q̄b⁹ nil
ↄ ritu eorū oñdit:nō credo ꝙ possint
credentes iudicari: nā hec fiunt qñq3
interuētu pecunie:sec⁹ si p̄⁹ erāt lapsi
⁊ postea ita facerēt.de here.li.6.accu
satus. Oīs tñ p̄dictos quos dixi nō
debē iudicari credētes fateor suspitōe
maxia nō carere:et iō posse eis indici
purgatōez canonicā iuxta canonicas
sanctiones. Itē q̄ libros hereticorū su
scipiūt si statim eos destruxerint incē
dio vel alio mō innoxios iudicādos
credo.s.discredētes.5.q.i.c.i. Aliaz si

suspecti sunt ⁊ nō destruūt in eis indi
cenda purgatio canonica. Archi. Re
ceptatores.glo.Archi. Illi dicuntur
tales q̄ sciēter recipiūt:et si nō freq̄nt
ar.efficax.de pe.felicis.li.6. Nā vbū
frequētatiuū in iure ꝓ simplici verbo
ponit.i.receptare pro recipe:hoꝝ aūt
q̄ sciēt receptāt:q̄dā sūt in culpa: q̄dā
ñ.hic sane nōndū videt ꝙ iura ciuilia
illū vidēt intelligere esse receptatorē
q̄ latent recipit et celat vt cōseruet et
manus iudicis euadat vt innuit.ff.ↄ
recep.l.i. Defensores.glo.Archi. Si
defenderit q̄s errorē ip3 dānabilior ē
eo q̄ errat:⁊ ñ solū heretic⁹:ſƺ heresiar
cha dicit.24.q.3.qui aliorū3. Si vo
defendit ꝑsonā resistēs virib⁹ vel po
tētia ne ad man⁹ iudicis veniat puni
endus vel excōicādus: pōt ↄt h⁹mōi
defēsores ꝓcedi ad excōicationē et ꝓ
h⁹mōi ꝑsūptōe posset ei indici purga
tio canonica. Fautores.glo.Archi.q̄
publica ꝑtāte fungūt vt p̄lati ⁊ p̄nci
pes:ex sola omissiōe pñt dici fautores
puta si ab ecclesia cōdēnatos ñ fugāt
⁊ puniūt sicut debēt.23.q.3.qui pōt.
Priuate vo ꝑsone in hoc casu si non
capiūt: si p̄tereūtes nō detinēt: fauto
res dici nō possūt. Nā hoc ꝑtinet ad
eos q̄ ꝑtāte fungūt:⁊ hoc est vū:nisi
sint ꝑsone p̄uate tales q̄ in iuramēto
se astrinxerint. Si.n.iurauerint indi
care ⁊ celāt ñ nego eos fautores. Itē
si q̄s excusat hereticū: nō ex lingue lu
brico:nec ꝑ iocū:ſƺ in cōuenticulis:vel
inter laycos:sicut multi sepe dicētes.
Isti ñ sūt tales q̄les dicūt:nec negāt
ista vel illa:vel forte q̄a aduocati sunt
aliq̄:⁊ defendēdo eos excusāt eorū ꝓ
cessus: pñt dici fautores cōsideratiōe

habita ꝑsonaꝝ loci ⁊ tpꝝ. Jtē ſi q̇s facto faueat ꝓbatiōe nō eget: puta i eo q̇ tali alimoniā ꝓcurat: q̇ liberat q̇ ea ꝑ que liberatˀ ſubminiſtrat: ⁊ ſi q̄ ſunt ſimilia. Jdē in eo q̇ p̄cibꝰ libēat 14.q.4.c.i. Sciēt. ĝ ſi hᵒ neſciebat ip̄e tumulās: nō ligatˀ hac pena: q̇a facti ignorantia vnūquēqꝫ excuſat. Eccleſiaſtice ſepulture. Uult dicere lr̄a iſta: q̇a taliuꝫ cadauera n̄ debēt i cimitio eccleſie tumulari neqꝫ alibi: ad modū chriſtiāoꝝ: ſꝫ foras iactari ab eccleſiaſtica ſepultura in ſignum ꝑpetue dānatōnis. Archi. Propriis manibꝰ. ĝ nō alienis: imponūtˀ p̄di ctis ⁊ alie pene: quas potes videre i textu.

¶ Excōicatio contra rectores impedientes vel non iuuātes ep̄os ⁊ inq̇ſitores in inquiſitōe hereticoꝝ ⁊ fautoꝝ ⁊ receptatoꝝ. Cap. 7.

Ut inq̇ſitōis negociuꝫ cōtra hereticaꝫ prauitateꝫ ad dei gloriā: ⁊ augmētum fidei: noſtris tp̄ibꝰ ꝓſpetˀ. ⁊c̄. in q̄ ꝯſtōne ſunt plures excōicatiōes conſtitute. Primo oēs ptātes et dn̄i tp̄ales et rectores q̇buſcūqꝫ officiis vel dignitatibus: vel nominibꝰ cēſeātˀ: ⁊ eoꝝ officiales vel baliui: q̇ dyoceſāis vel ep̄is: vel inq̇ſitoribꝰ hētice prauitatꝭ. nō obediūt in hēticoꝝ vel ipſoꝝ credētiū: vel defenſoꝝ: vel receptatoꝝ fautoꝝ inueſtigatōe captōe et cuſtodia diligēti: cū ab eis fuerint req̇ſiti ſūt excōicati. 2ᵒ oēs p̄dicti rectores ſi p̄dictas ꝑſonas peſtiferas n̄ duxerint: vel duci fecerit ſīn mora poſtq̄ꝫ fuerint req̇ſiti in ptātē ſiue carcereꝫ. Ep̄oꝝ ſeu inq̇ſitoꝝ: vel ad locū aliū de quo ipſi vel aliq̇ ex ipſis mādauerint. i. eoꝝ dn̄iū: vel dn̄oꝝ ⁊ rectoꝝ diſtrictū: vbi ꝑ viros catholicos a p̄fatis ep̄is vel inq̇ſitoribꝰ: vel eoꝝūdē aliquos ꝯputatos: ſub arta ⁊ diligēti cuſtodia teneātur: donec eoꝝ negociū ꝑ iudiciū eccleſie terminetˀ ſūt excōicati. 3ᵒ oēs ſupradicti rectores: ⁊ eoꝝ officiales ⁊ nūtij ſi de hereſi ab ep̄is: vel inq̇ſitoribꝰ cōdēnatos: vel eoꝝ bracio derelictos n̄ ſtatiꝫ ceꝑint ⁊ in dilatiōe aiaduerſiōe debita puniēdos nō obſtātibꝰ appellōibꝰ q̇bꝰcūqꝫ p̄dictoꝝ ſunt excōicati. 4ᵒ oēs ſupradicti rectores ⁊ officiales ſi captos ꝓ crimie hereſis: abſqꝫ dictoꝝ ep̄oꝝ ſiue inq̇ſitoꝝ: aut ſaltē alterꝰ eoꝝ lr̄ia vel mādato a captōne vel carcere liberauerit ſūt excōicati. 5ᵒ oēs ſupradicti eoꝝūqꝫ officiales: ſi de crimie hereſis cū mere ſit eccl̄iaſticū cognouerint quoquō vel iudicauerint ſūt excōicati. 6ᵒ oēs ſupraſcripti q̇ ſciēter in p̄dictꝭ. vel aliqᵒ p̄dictoꝝ ꝯt inq̇ſitōis officiū dederint auxiliū cōſiliū vel fauorē ſūt excōicati. 7ᵒ oēs ſupradicti ſi executiōeꝫ ſibi ꝓ hꝰmōi crimine a dyoceſano vel inq̇ſitore: iniūctā ꝓmpte prout ad ſuū ſpectat officiū facere detractēt: vel dyoceſanoꝝ ſiue inq̇ſitoꝝ iudiciuꝫ vel ſn̄iaꝫ ſeu ꝓceſſū directe vel idirecte impedire p̄ſumāt ſūt excōicati. Oēs ſupradicti ſi ſn̄iaꝫ p̄dictaꝫ excōis in quam incurriſſent oio ꝑ ānū ſuſtinuerint: extunc velut heretici cōdēnātˀ. Hec oia in p̄dicta ꝯſtōne: que incipit. Ut inq̇ſitōis. extra de de here. li. 6. Ut inq̇ſitōis. vbi dicitˀ heretici admixti fidelibꝰ: de hoc faciēda eſt inq̇ſitio:

vt a fidelib⁹ discernentur et inuenti corrigāť. Archi. ī Puniēdos. Q. d. si inq̇sitor et ordinari⁹ discordāt i mā dato: q̇a vn⁹ mādat puniri p se cōdē natū: alť mādat relaxari p se absolu tū: satis videť supersedendū: donec consulať papa. s̄. c. pri⁹. Jo. an. Ca non est late snie: ⁊ q̇a nō reſuať ab solutio pape ordinari⁹ poterit absol uere. s̄. de sen. ex. ī Nup. Jo. an.

¶ Excōicatio cō̄ iq̇sitores male: ⁊ cō̄ cōscientiā exercētes tale officiuz con̄ quosdā: ⁊ pape reseruať absolutio.

Capitulū octauū

Inquisitores et alij ad dicti officij executiōez cōstituti: si odij gratie vel amori. lucri: ⁊ cōmodi tpalis obtētu cō̄ iusticiā ⁊ cōsciētiā suā omiserūt cōt quēq̄ pce dere vt fuerit pcedēdū sup h⁹modi prauitate. s. heretica an̄ obtētu eodē prauitatē ipsā: aut impedimētū officij sui alicui iponēdo eū sup h̄ p̄sūpserit quoquō vexare: p̄ť alias pēas excōis sniaz eo ipso incurrāt: a q̄ nisi p Ro manū pōtificē nequeāt p̄ť q̄ i morti. articulo: ⁊ tūc satisfactōne p̄missa ab solui: nullo i hac pte p̄uilegio suffra gāte. Cle. i. c. Multoꝝ. eť de hēticis in cle. Obtētu. Ubi ḡ nō ꝓpť alteꝝ p̄dcōꝝ: s̄ forte timorē: vľ ꝓpť vitādū scādalū hoc omitterēt nō est locus pene. Jo. an. Et cōtra cōsciētiā. Nō ꝙ copulat cōtra iusticiā ⁊ cōscientiā Eodē. s. odij gr̄e. zc̄. vt. s̄ de q° patz apte ꝙ cōstitutio ecclesie militantis ligat crimē oio occultuz ad penā su spēsiōis ⁊ excōis: inducit ad h̄ multa iura: ⁊ s̄bdit. Ex his vr̄ idubitatū ꝙ Archi. hēbat p dubio ⁊ dispositōni

ōrelinq̄bat. An heretic⁹ oio occult⁹ sit excōicat⁹. Jo. tz ꝙ sic. 24. q. i. In sūma. Et in glo. se. ī Placet ēt Hoff. ⁊ Ray. in sūmis. Ex inde inducit multa iura q̄ videť facē cōtriū. di. zz Erubescāt. zc̄. Tādē Jo. an. cōcludit sic. De plano fateamur ꝙ cōstō mili tātis ecclesie ligat oio occulta: n̄ tn̄ noiatiz de illis iudicat tribunal eccle sie. imo ipsa ecclesia in q̄ztū p hoiem noiatiz iudicat hoiez: Et in q̄ztū est collectio fideliū ligatos sic occultos hz p solutl. eť de sen. ex. A nobis. et sic loquūť cōtraria. ī Nō b̄m Pe. de ancha. sup cle. de vsurl. Ex ḡui. Q. d. act⁹ fenerādi non sapit heresim: nec ptinet ad inquisitorē: ⁊ tn̄ ptinaciter asserere h° nō esse peccatū est hēticū Rōnē collige ex glo. nō solū cū qua cōcor. ī Pau. Ex q° collige decisionē eius qd dubitať. Quidā. n. de istis pizocholis in publicl. p̄dicatōibus p̄ dicans cōcitādo turbā ⁊ seditōez cō̄ clerum vt ferť asseruit exortādo ꝙ layci non tn̄bāť soluē decimas: nec eis cōfiteri: nec ōblatiōes dare: et ꝙ peccabāt cōtrariū faciēdo: cū essent oēs clerici mali: et de ecclesiis remo uēdi. Querebať an ista ⁊ alia q̄zpla essent hētica: ⁊ pcedi possz cō̄ eum tanq̄ cōtra hēticū. Et firmatū fuit p omēs sacre theologie doctores: ⁊ doctores vtriusq̄ iuris ibi exn̄tes ꝙ sic: ⁊ bn̄ p doctrinā h⁹ gl. Sapiebat n. ptinaciť ⁊ tn̄bat diuersas ⁊ falsas opiniōes reprobatas p sacros cano nes ⁊ canonicas sanctōes. ḡ zc̄. vt i ea pz. Et ī Pau. clari⁹ loquens dicit hereticus est nō solū q̇ male sentit: ⁊ docz d articulis fidei ⁊ sacramētl.

ecclesie: sed etiam qui per falsam et
extortã expositõez i scripturl. diuinis
pñt dr̃ id qd̃ dicit ecclesia. di. 50. Si
q̃s dyacon⁹. 7. c. Si ille. in fi. Ob h̃
v̾ba. Cũ aũt p̃ceptorie loquit̃. vt de
cel. missa. Dolẽtes. 7 eta. 7 q̃li. Cum
ecclesie. in cle. Et hec trãsgrediens
peccat mortalit̃ quia impedit finẽ q̃
legislator intẽdit: al̃s trãsgressor ca-
nonũ ex rõabl̃i cã ñ peccat mortalit̃
s̃z Tho. Pau. in cle. Et itellige istũ
textũ cle. Ex g̃ui. qñ similit̃ p̃cise q̃s
asserit nõ esse peccatũ fenerari. Sz
q̃a sũt nõnulli casus in q̃b⁹ pbabilit̃
dubitat̃: vtrũ in isto vel in illo casu
sit v̾ba nõ essz h̾ticus q̃ teneret opi
nionẽ etiã forte nõ v̾ã. vt. s̃. e. Na-
uigãti. de v̾bis. Pe. Et nõ s̃z Pau.
i cle. q̄ dic̃ ptinacit̃. Pertinax dr̃ q̃
valde 7 imprudẽt̃ tz et affirmat: vñ
si p iocũ vel lubricũ lingue h̃ diceret
nõ essz h̾tic⁹. 24. q. i. Ait. Et sic pti-
nacia in malo dr̃: pseuerãtia autẽ in
bono. Judei aũt q̃uis affirmẽt v̾bã
nõ esse peccatũ: ñ pñt dici h̾tici nec
talit̃ dr̃ eos pcedẽ. Rõ ẽ q̃a in eis ñ
cadit heresis que ẽ idẽ q̄ diuisio vel
electõ. 24. q. 3. Heresis. Cũ. n. ñ sint
d̾ gremio eccl̃ie diuisiõez ab ea facẽ
nõ pñt. Si tñ talẽ errorẽ dogmati-
zarent: 7 si nõ vt cõtra hereticos: tñ
p alios modos pñt p ecclesiã puniri
sic̃ 7 in aliis casib⁹ qñ offẽdũt fidez.
Pau. Nõ ẽt s̃m Pau. vbi. s̃. in cle.
Ex g̃ui. de v̾b. q̄ dicẽ ptinacit̃ vsurã
esse peccatũ s̃ facta restõne nõ eẽ cõ-
fitẽdũ: sic̃ q̃ ẽ obligat⁹ ex c̃ctu licito
ẽ h̾ticũ. Et in c̃ctu obligat̃ q̃s tm̃
hõi. Jn v̾ba offẽdit 7 obligat̃ deo 7
hõi. Et iõ p⁹ restõez tñt̃ adhuc peni

tere. Jtẽ s̃m eũdẽ q̃ male credit: sed
pat⁹ est corrigi et seq̃ certiorat⁹ fidẽ
ecclesie non est hereticus. 22. q. 2.
Beatus Paulus.

Excõicatio cõt iq̃sitores 7 c̃missa
rios eoꝝ illicite extorquẽtes pecũiaz
s̃b p̃textu inq̃sitõis. Cap. 9.

INq̃sitores: 7 ipsoꝝ vl̃ epoꝝ
seu capl̃oꝝ sede vacante sup
h̃ deputati cõmissarii: si pre-
textu officii inq̃sitiõis q̃buśuis mõis
illicitl. ab aliq̃b⁹ pecuniã extorquẽt:
nec sciẽt̃ attẽptẽt ecclesiarũ bona ob
cl̃icoꝝ delictũ p̃dicti occasiõe bñficii
fisco ecclesie applicari sunt excõicati:
7 absolui nõ pñt p̃terq̃z in mortl. ar-
ticulo: donec illis a q̃b⁹ extorserint:
plene satisfecerint d̾ pecũia sic extor-
ta: 7 nullis priuilegiis pactis aut re-
missiõib⁹ sup h̃ valiturl. cle. in. c. No
lẽtes. ext̃ de here. in cle. Cõmissarii.
Dicũt g̃ iq̃sitores cõmissarios quos
vocam⁹ vicarios: vel s̃bstitutos. s̃. c
pxi. Jo. an. Cõmissarii. de epis loq̃
nõ videt̃: etiã liz ab his nõ debeant
abstinẽ: pena tñ q̃ seq̃t̃ ñ hz locuz in
ipsis. Jo. an. Pretextu. si g̃ nõ eo p̃-
textu illicite exigit: lz faciat male: nõ
tñ loc⁹ ẽ pene. Jo. an. Pecũiaz: itel-
ligo large. i. q. 3. Totũ. Ecclesiaruz.
De bonis g̃ clericoꝝ ppriis ñ phibz
ecclesia. Multo minus sibiipsis vel
officialib⁹: vel fisco seculari cui appli
cati sunt ipso iure bõa laycoꝝ dãna
toꝝ de heresi. Jo. an. Absolui. Per
ordinarios cũ sibi nõ reṽuet. Jo. an.
Satisfecerint. si hñt: vñ alias in hoc
pauptas excusat. ex̃ de vsurl. Cũ tu.
Jo. an. Q̃d p p̃latos ecclesiaꝝ cogi
ñ possumus ad officium inq̃sitõnis

exercēdū. Bonifaci⁹. ꝟtute ꝯspicimus
ꝙ magr̄ ordinis p̄dicatorū i toto or
dine: ⁊ q̇libꝫ prior ꝓuincialis: ⁊ eius
vicari⁹ in sua ꝓuincia pn̄t frēs suos
ꝑ sedē apl̄icā deputatos ad p̄dicādū
crucē: vel ad inq̇rēdū ꝯt̄ hēticā pra-
uitatē reuocare remouere trāsferre:
vel ꝙ supsedeāt iniūgē aliosq; sb̄sti-
tuere si eis visū fuerit expedire: et in
eos si cōuenerit cēsurā ecclesiasticaꝫ
exercē nō obstātib⁹ lr̄is apostolicis
ipetratis vel impetrādis: que de in-
dulto h⁹mōi exp̄ssā nō fecerint mē-
tionē. Bonifaci⁹. ꝟtute.

Excōicatio cōt̄ alienatōes ⁊ ordi
natiōes factas a scismaticis de reb⁹
ecclesiasticis. Cap. io.

ORdinatōes ab Octauiano
⁊ guidōe hēsiarchis factas
⁊ ab ordinatꝭ ab eis irritas
esse censem⁹: adiiciētes vt q̇ dignita
tes ecclesiasticas seu bn̄ficia ꝑ p̄dcos
scismaticos accepūt careāt ipetratꝭ.
Alienatōes q̊ꝫ q̄ ꝑ ip̄os scismaticos:
siue ꝑ laycos facte sunt de rebus ec
clesiasticis oio careāt firmitate: ⁊ ad
ecclesias sine oi onē reuertāt̄. Si q̇s
aūt ꝯtrahire p̄sūpserit excōis snie se
nouerit sb̄iacere. ex̄ de scis. c. i. Ꝺ gui
done: cū sciderit ecclesiā q̇ n̄ dicūt̄
scismatici: imo poti⁹ dicūtur tales q̇
diuertūt̄ ab eis hēsiarchis et scisma
ticis. Inno. Ordinatis ab eis. de or
dinatꝭ ꝑ ordinatos ab eis videt̄ idē
cū sit eadē rō defect⁹. scꝫ executionis
qm̄ dare n̄ pōt q̇ nō hꝫ. Jo. an. Lay
cos auc̄te ipsoꝝ scismaticoruꝫ: alias
emēs nō esset excōicat⁹: ſ; excōicād⁹
ſm hosti. Firmitate. Quia ecclesia
q̊ꝫdiu hꝫ pastorē hereticū vel scisma
ticū vacare intelligit̄: vn̄ nō valēt q̄
a tali p̄lato sunt in p̄iudiciū ecclesie.
Si tn̄ acq̇rit talis p̄lat⁹ ecclesie tenꝫ
nec cassabit̄: ⁊ in hoc fauorē ecclesie.
Ber. Reuertāt̄. g̊ reuertūt̄ talia ad
ecclesiam: nullo precio dato. Pe. de
anch. ſ; emptor hꝫ recursū ad vendi
torē ꝓ p̄cio ſm Uin. Si q̇s ꝯt̄hire
.i. ordies exequēdo: bn̄ficia retinēdo
vel bōa alienata. Hosti. Subiacere.
illi scismatici q̇ ab vnitate ecclesie re
cedūt: vt greci excōicati sunt. i9. di.
Nulli. Dicebat Hosti. illos scismati
cos tm̄ q̇ se extollūt ꝯt̄ romanā eccle
siā: ⁊ ab illa se seꝑāt esse excōicatos
cū adherētib⁹: ⁊ dicūt̄ tales heretici
Alij scꝫ q̇ volūt cōtra ep̄m aliquem
insurgere ⁊ ep̄atum tenē: ⁊ clericos
suos facere excōicādi sūt. Pe. d̄ āch.
Nō ꝙ q̇ ordines vel bn̄ficia receꝑūt
a scismaticꝭ. ipso iure sunt excōicati ⁊
sic est canon late snie: qđ q̇ūdaꝫ vt
Hosti. intelligūt de adherētib⁹ et fa
uētibus ipsis scismaticis. Dicas ergo
eos q̇ alias nō adherent nec fauent
scismaticis illis. scꝫ q̇ recedūt ab vn̄i
tate ecclesie: nec extollētes se ꝯt̄ Ro
manā ecclesiā: ⁊ si cōtra alias nō ex̄
cōicatos ipso iure: ſ; sunt excōicandi
Pe. de ancha. Item nō ꝙ excōicati
sunt oēs seq̇ces adherētes ⁊ fauētes
publice: vl̄ occulte scismatici dānato
in concilio Constanciensi Petri de
luna. Absolutio pape reseruatur: vt
pꝫ in ꝓcessu ānuali.

Excōicatio contra eos qui nō te
nēt romanā ecclesiā eē caput aliarū
ecclesiaꝝ: vel nō posse cōdē canones
vel nō esse ei obediendum.

Capitulū. ii.

Qui asserit cõtumacit͡ Romanã ecclesiã3 ñ esse caput aliarum ecclesiarum: ⁊ nõ posse cõdere canones ⁊ decreta: et etia3 ei tanq̄ capiti obediēdũ: excõicat⁹ est. 19. di. Nulli fas. Nõ ꝙ illud capl'm loq̄t͡ de cõtēptorib⁹ canonũ ⁊ transgressorib⁹. Sed bm Hugo. ibidem ⁊ Pau. in cle. dupliciť dicit͡ q̄s contemptor canonũ. Uno mõ q̄a apostolicã sedē contumaciter negat esse caput ecclesiarum: ⁊ hēre ptãtē cõdēdi canones: ⁊ decreta et statuta ei⁹ nõ esse seruanda. Et talis est heretic⁹ ⁊ scismatic⁹ ⁊ excõicat⁹. Et sic intelligendo dictũ capitulũ est canon late sentētie: ⁊ ad idē facit di. 22. Oēs. et 25. q. i. Uiolatores. Et idem dicunt Jo. an. Inno. ⁊ hosti. 2° mõ dicit͡ q̄s cõtēptor ⁊ transgressor canonũ: q̄ ipsa mãdata canonũ ñ suat q̄uis credat ⁊ dicat esse seruãda. Hic nõ est scismatic⁹ ꝓprie nec excõicatus: ⁊ sic de h⁹mõi intelligēdo capitulu3 ē canon ferrēde snie. Et vt dicit pau. in Cle. Si q̄s trãsgredit͡ canones: ⁊ statuta cõtinētia p̄cepta: siue affirmatiua siue negatiua peccat mortaliter. 24. q. i. Qđ p̄cipit͡. Sec⁹ si esse3 cã cõsilij: intelligo tũc canonē loqui đ ɔsilio: q̄ñ h̄ ibi exp̄mit͡: vel alia rõ suadet sic intelligi. Nõ. n. q̄ sic exortat͡. 2ē. ff. đ his q̄ no. infa. ob h̄ ṽba Cũ autē p̄ceptorie loquit͡: vt de cel. missa. Dolētes. Et đ eta. ⁊ quali. in Cle. Cum ecclesie. hic trãsgrediens peccat mortaliter q̄a impedit finem que3 legislator intendit: alias transgressor canonũ ex rõabli cã ñ peccat mortaliť b3 Tho. Hec Pau. in cle.

Excõicatio contra incēdiarios ecclesiarum vel locorum piorum: ⁊ si fuerint denũtiati pape reseruat͡ absolutio.
Cap. 12.

Incēdiarij exquo sunt per sniam ecclesie publicati pro absolõis bñficio ad sedem apostolicã sunt mittēdi. Cle. 2⁹. exť de sen. ex. Tua nos. Glo. sup verbo. publicati. in fi. sic dicit. Nõ credo ꝙ oēs incēdiarij gñaliter sint excõicati nisi de incēdiariis ecclesiarum: cum de aliis nõ inueniã: ⁊ ꝓ hãc decretalē ñ ꝓbat͡ ꝙ ipso iure sint excõicati: sed illis p̄mo excõicatis ab epis subsecuta publicatõe ⁊ denũtiatiõe per hãc decretalē papa sibi rebuat eorum absolõ3 ad terrorē: al's epi pñt absoluē oms incēdiarios. ex. c. Sup. Ray. Goff. ⁊ hosti. in sũ. suis. et Jo. de lign. dicũt ꝙ incēdiarij ecclesiarum vel locorũ religiosorum: vel cimiterij vel spacij p̄uilegiati in circuitu ecclesie: vel loco cõtiguo p̄uilegiato sunt ipso iure excõicati: vt in dicta decretali. 17. q. 4 Sicut antiq̄t⁹. Est autē spaciũ p̄uilegiatũ in circuitu ecclesie. 30. passus. vel. 40. quo ad matricē ecclesiam: s3 ãteq̄ denũtiet͡ pñt absolui per ordinarios: postq̄ ṽo fuerint denũtiati nõ nisi a papa. Et bm Jo. an. tales absolui nõ pñt a legatis ex iure legatõis. Itē mulier incēdiaria sic denũtiata ab epo absolui non põt: et si absolui possit ab iniectõe manuũ violēta in clericũ bm Guil. Jo. an. hic dič de incēdiariis ecclesiarum. Guil. etiam dicit ꝙ icēdiarij aliorum locorum postq̄ etiã fuerint denuntiati: pñt absolui ab epo. vt cõit͡ dicũt doc. Pe. đ ãch.

b. 2

dicit simplicit̃ de icẽdiariis excõicatis
et denũtiatis. ꝙ sũt mittẽdi ad papã.
Cõior pma opio. scda tutior. Incen
diarij ꝟo alioꝝ locoꝝ ñ st ipo facto
excõicati ſ; excõicãdi de iure cõi. 23.
q. vi. Pessimã. Ray. de iure aũt pti
culari seu synodali in qbusdaꝫ locis
tales ẽt sũt excõicati: in qbusdã aliis
ex cõsuetudie hñt̃ p excõicatis ꝗuis
reuera nõ ferat̃ excõicatõ absq; snia
ſ; Guil. Et hi icẽdiarij ẽt postq̃ fue-
rint denuntiati pñt absolui ab epis
suis ſ; quosdã. vt Guil. ⁊ alios. ⁊ ſ;
alios nõ nisi a papa. Et h̃ dr̃ i sũma
pisana. Jo. an. Dic̃ tñ de icẽdiariis
ecclesiaꝝ. Sz qlit̃ intelligẽdũ sit ista
denũtiatio. dicit guil. ꝙ ſ; quosdaꝫ
itelligit̃ si fuẽit denũtiatꝰ noiatiꝫ. i.
expsso noie: secꝰ vt dicũt si in gñali.
vt cũ dicit̃ sb hac forma excõicamꝰ
illos q̃ fecerũt tale incẽdiũ. Et sbdit
credo ꝙ siue in gñali: siue i spãli de-
nũtiet̃ icẽdiariꝰ a solo papa ẽ absol-
uẽdꝰ: pbtiꝫ cũ dicat hugo. ⁊ iurepiti
ꝙ qñ isert̃ snia sb hac forma. Excõi
camꝰ oẽs q̃ fecerũt h̃ vel illd: oẽs in
telligũt̃ noiatiꝫ excõicati. Credo ẽt
ꝙ pape ẽ rsuãda h̃ absolõ a quocũꝫ
iudice fiat ista denuntiatio. Et dicit̃
icẽdiariꝰ ſ; Ray. q̃ aucte ꝓpria ciui
tatẽ: vel villã vel mãsũ: vl̃ segetẽ: vel
rẽ siẽz malo studio icẽdit ⁊ exponit
glo. eiꝰ. Incẽdit vel icẽdi fac̃: aut icẽ
diariis auxiliũ vel ꝯsiliũ sciẽt ipẽdit
aucte ꝓpria. i. cũ ñ hẽat ius mouẽdi
bellũ vel indicẽdi. Mãsũ vel segetẽ
alienã: secꝰ si ꝓpriã: q̃a tunc ñ tenẽt̃
pẽa incẽdiarij: ñ dolo malo h̃ facerꝫ
vt. s. p icẽdiũ rei sue aliẽa incẽderet̃.
Malo studio. q̃a si facerꝫ h̃ ex negli
gẽtia: liꝫ peccarꝫ ñ tñ icediariꝰ voca
ret̃. guil. Itẽ q̃ i bello iusto ignẽ ipo
nit absq; pcepto idictoris belli icẽdia
riꝰ vocat̃: liꝫ dãnũ ñ teneat̃ resarcir̃
Qui ꝟo i bello iniusto ẽt ex pcepto
icẽdiariꝰ ẽ: ⁊ dãnũ tñt̃ resarcire. Et
nõ ꝙ q̃ i bello iusto villã icẽdit: si ibi
icaute ecclesia ꝯburat̃ ⁊ ẽ molestũ ei
ñ ẽ excõicatꝰ ſ; dãnũ resarcire tenet̃.
Itẽ q̃ põit ignẽ i loco religioso ẽ ex
cõicatꝰ: q̃ ꝟo i alia domo habitabili
vl̃ gno ẽ excõicãdꝰ. Alij ꝟo icẽdiarij
paleaꝝ feni lignoꝝ et hꝰi: nõ dicũt̃
icẽdiarij. Lapus sup. 6. de emuni. ec
clesiaꝝ. Quia ñ nulli. dic̃. hic dicẽdi
vr̃ ꝙ appellõe ecc̃iaꝝ icludãt̃ nedũ
mõasteria: ſ; etiã oia pia loca: nã ista
eq̃pãt̃. s̃. d testa. Req̃sitis. fac̃ qd scri
psit. di. 3. pꝰ archi. sup. e. li. 6. d resti.
in inte. c. vltio. Uidi dubitari an icẽ
diarij vel fractores domoꝝ sitaꝝ. ĩ.
ãbitũ ecclesiaꝝ puilegiatũ: de qꝰ. scꝫ
hẽs. 17. q. 4. sic̃ ãtiq̃tus. sint ipso iure
excõicati: sic̃ icẽdiarij ⁊ effractores ec
clesiaꝝ q̃ ẽt postq̃ fuerint denũtiati
sciliꝫ ipsi incendiarij ⁊ effractores ec
clesiaꝝ nõ pñt absolui nisi p papã. ⁊
vr̃ ꝙ sic. p. d. c. Sic̃ ãtiq̃tꝰ. ⁊ de sen.
ex. Cõq̃sti. Sup h̃ ꝯsultꝰ cũ qbusdaꝫ
iuristis: cõsului ꝙ talis. s. frãgẽs: vel
ꝯburẽs domũ sitã ĩc ãbitũ et ꝯfines
dci. c. Sic̃ ãtiq̃tꝰ. liꝫ talis sit violator
emunitatis ecclesie: et vt sacrilegꝰ pu
niẽdꝰ ñ tñ ẽ excõicatꝰ. ⁊ hꝰ p illd. c. s.
Nõ nulli. ⁊ p. d. c. Cõq̃uesti. hec ille.

Excõicatio ꝯt̃ effractores locoꝝ
sacroꝝ pape rebuat̃ absolõ pꝰ denũ
tiatõeꝫ eoꝝ. Cap. 12.

m Emoratos sacrilegos q̃. scꝫ.
cõfregerãt violẽter quasdaꝫ

ecclesias: ⁊ expoliauerāt excōmūica-
tos ꝓnūtiet. ⁊ faciat. sic excōicatos
arti⁹ euitari: donec passis iniuriam
ꝯgrue satisfaciāt: ⁊ dāna data resar
ciāt: et cū lr̄is vr̄is rei ꝟitatē cōtinēti
bus apostolico cōspectui se repn̄tent
ex̄ de sē. ex. Cōq̄sti. glo. Excōicatos.
g̊ vr̄ ex h° ꝙ ipso iure sunt excōicati
h⁹mōi sacrilegi. qđ ꝟuȝ est de effra-
ctorib⁹ ecclesiaꝝ ⁊ incēdiariis. Rep̄
sentēt. Exq°. n. incēdiarij ⁊ effracto-
res ecclesiaꝝ denūtiati sunt: nō pn̄t
absolui nisi a papa: ꝫ anq̄ȝ denūtiēt
bn̄ pn̄t absolui si satisfacē volūt. ex̄
e. Nup. Ber. Idē Archi. ⁊ Hoff. Io
aūt an. ⁊ Pe. de ancha. sic sūmant.
Qui cū effractōe expoliant ecclesias
excōicati sunt: ⁊ postq̄ȝ sūt denūtiati
ꝑ papā sunt absoluēdi. Quidā extē-
debāt istū casū ad faciētes in ecclesia
multū enormia: vt frāgēdo crucem
vel diripiēdo corp⁹ xp̄i: vel rapiēdo
bona ipsaꝝ. Sed Hoff. ⁊ hostiē. in
sū. suis. ⁊ Io. de lign. in tractatu de
cēsura ecclesiastica: dic̄ ꝙ tales n̄ sūt
ipso iure excōicati ꝫ excōicādi. Et nō
qđ dic̄ Guil. credo ꝙ effractor eccle
sie iudicand⁹ est q̄ dolo malo: aut ꝑ
iniuriā violēt ꝑietē fodit: aut sb̄fodit
aut vitreā fenestrā fregit: aut seratu
ram: aut hostia: aut cardines: aut ve
ctes: dū tenēt hostia firmata aut ipȝ
tectū ecclesie. Et nōndū ꝫm Guil. ꝙ
q̄ vadūt animo frāgēdi ecclesiā ⁊ fu
rādi: ⁊ tn̄ n̄ frāgūt: q̄a inueniūt alias
fractā vel aptā: ⁊ sic itrāt ⁊ asportāt
bōa: ipsi nō incidūt in istū canonē.

Excōicatō ꝯt̄ falsarios lr̄aꝝ papa
liū: ⁊ pape reſuat absolutio.

Cap. 14.

Nos. n. oēs falsarios lr̄aruȝ
nostraꝝ q̄ ꝑ se vel alios vi-
tiū falsitat. exercēt cū defē
sorib⁹ ⁊ fautorib⁹ suis anathemat.
vinculo decernimus inodatos. ⁊c̄.
Inno. 3⁹. ex̄ de crimi. falsi. Ad falsa
rioꝝ. Innodatos. Et sic ē canō late
snie ꝫ Inno. ⁊ hosti. Insuꝑ ⁊ clerici
sūt officiis ⁊ bn̄ficiis ꝓuati: et degra
dandi sūt: et curie seculari t̄dēdi ꝫm
ꝯstōes legitie puniēdi: ꝑ quā ⁊ layci
legitime ꝯuicti puniūt. vt dr̄ in tex.
Et cōit dr̄ ꝙ absolō a tali excōicatōe
pape reſuat. ex̄. e. Dura. in fi. Nō ꝫ
Pe. de ācha. i. d. c. ꝙ ille q̄ sciēt ipe-
trat rescriptū sb̄reptitiū: ⁊ illo vtit: n̄
icidit i hāc penā: ꝫ solū punit vt ca-
reat cōmodo rescripti: ⁊ in expensis
condēnet. de rescrip. Suꝑ lr̄is. Sed
falsās rescriptū: vel vtēs falso ex cer
ta sciētia: vel ex ig̊rātia ꝓcedente ex
negligētia icidit. Et nō ꝫm Ricar.
suꝑ 4°. di. 18. ꝙ ipetrās lr̄as a dn̄o
papa tacita ꝟitate vel suggesta falsi
tate: siue faciat ipetrās scient siue ig̊
rāt: si talis ꝟitas taceat: vel talis fal
sitas suggerat q̄ ꝟitate māifesta vel
falsitate nō suggesta dn̄s papa non
cōcederet: nō ē excōicat⁹ iure cōi nec
ēt illi q̄ litter. apostolic. vtūt sb̄ alio
noie ipetratis: q̄a q̄ȝuis taȝ isti q̄ȝ illi
digni sint magna pēa ⁊ cōfusiōe. nō
tn̄ oportuit ius cōdē: q° tales essent
excōicati: q̄a talis fraus a ꝑte aduer
sa: vel a iudice cōt̄ vtētes talib⁹ lr̄is
facilit ⁊ certitudialit pōt ꝑcipi: q̄ȝuis
. n. sic impetrās falsari⁹ sit: extēdēdo
falsarij nom̄: vt sumit. 25. q. 2. dicēti
Nō tn̄ falsari⁹ ē lr̄aꝝ dn̄i pape: quia
ꝟas lr̄as ipet̄t: q̄ȝuis falsa suggestiōe

⁊ sic nõ est excõicatus.

Excõicatio cõtra vtentes scienter lr̃is papalib⁹ falsis. Cap.15

q Ui lr̃is nr̃is vti voluerit:eas p⁹ diligẽt̄ examinẽt:qm̄ si fal sis lr̃is se vsos dixerint ig̃rãt eoꝝ sera prauia euitare neq̄bit pẽas iseri⁹ ãnotatas. Inno.3⁹.in eadem decretali. Ad falsarioꝝ. Ibi dicit̄ d̄ illis pẽis. Et sic q̄ sciẽt vtit̄ lr̃is apl̄icis:ẽt ab alio falsificatis ẽ excõicat⁹. Et nõ qd̄ dic̄ host.ibidẽ ꝙ si simpl̄r ig̃rãt vtit̄ talib⁹ lr̃is falsis:ñ excusat̄ q̄a p alios debuit inq̄rẽ h̄.ar.di.37 c.vlti. Idẽ Ber. Et si falsitas erat ita latẽs ꝙ de facili pcipi nõ poterat in apto:si p se ⁊ alios adhibuit diligen tiã quã potuit:⁊ nihil pcepit excusa t⁹ ẽ:alioq̄n ñ.ex̄ d̄ hõi. Iohs. Lñc.n b3 Pe.d̄ ãcha.ibidẽ cẽset iusta ig̃rã tia q̄ h3 excusar̄ si adhibuit diligẽtiã quã potuit ⁊ debuit: q̄a h̄ idagauit a pitiorib⁹.43.di.Ephesis. Nõ.ei3 pot̄at diuiare falsitatẽ rescripti: s̄ si ig̃rauit ex negligẽtia:q̄a h̄ ẽ crim̄ q̄a punit̄ ⁊ dolo ɔpat̄.ff.mã.fideiussoꝝ Et i.c.dura.dr̄.e.ti⁹.ꝙ si falsas lr̃as se hr̃e cog̃scit:⁊ si penã excõis euadẽ voluẽit. Et h̄ itelligit̄ b3 host.qñ lr̃e false aliq⁹ cãu ad eu3 puenerit.tales g̃ ñ st̄ ipo iur̄ excõicati: s̄ p⁹.20.dies si nõ resignant. Pe.de ancha.

Excõicatio ɔt̄ recipiẽtes lr̃as papales:seu bullas in curia: nõ de ma nib⁹ pape:vel deputati ad hoc. Cap.16.

i Nhibem⁹ ne q̄s apud sede3 aplicã lr̃as nr̃as:nisi a nobis vel d̄ manib⁹ illoꝝ recipiat q̄ de mãdato nr̃o ad illd̄ sũt officiu3 deputati:ꝑsõe solẽnes p nũtiũ recipe pñt de mãib⁹ pdc̄oꝝ:tñsgressoꝝ h⁹i si layc⁹ ẽ excõicatõi sbiaceat. Si cl̄ic⁹ offi⁹ vl̄ bñfi⁹ puat⁹ dãnet̄. Inno.3⁹ ex̄ d̄ cri.falsi. Dura. Apd̄ sedẽ aplicã Illi g̃ q̄ ñ st̄ apd̄ aplicã sedẽ: seu i cu ria ñ ligẽt̄ hac ɔstõe. et aplica sedes ẽ:vbi papa ẽ:host. ⁊ Io.an. Excõica tõi sbiaceat. Dicas ꝙ ipo iure ñ irro gat̄ h̄ pẽa layco:⁊ ẽt clerico. Qd̄ ãt cleric⁹ offi⁹ vel bñfi⁹ dãnet̄:ipa pẽa iponẽda ẽ p sniã:nec ipõit̄ ipo iure s̄ excõicatio ipo iure ipõit̄ ẽt clerico. Pe.de ãch. Et nõ dic̄ gl. Ber.ibidẽ Nõ credo ꝙ sit excõicat⁹ q̄ h̄ ñ fuat imo idifferet̄ videm⁹ ꝙ q̄li3 p nũtiũ ipetrat lr̃as: ⁊ h̄ papa scit ⁊ tollerat nec aliquẽ repellit nisi ess3 excõicat⁹ S3 hoc itellige ꝙ lr̃e de mãib⁹ dñi pape vel bullatoris tm̄ sũt recipiẽde: ẽt vel vicecãcellarij:vel alteri⁹ ad h⁹ deputati:alias false st̄. et q̄ sic recip3 ess3 excõicat⁹. Io.an. ⁊ Pe.de ãcha dicũt ꝙ h⁹ qd̄ dic̄ ista decretalis: ñ fuat̄ i curia hodie:imo q̄lib3 pue au ctoritatl̄.mittit ad bullatorẽ:⁊ rc̄ipit.

Excõicatio ɔt̄ corrigẽtes aliq̄d i lr̃is papalib⁹:⁊ pape refuat̄ absolõ. Cap.17.

h Osti.i sũ.sic ait. Hodie prece ptũ ẽ ꝙ i lr̃is dñi pape:nec i magno nec i modico audeat q̄s manũ appone ẽt lr̃a3 vnica3: vel pũctũ vnicũ corrigẽdo except̄l. offici alib⁹ q̄b⁹ ẽ h̄ ɔmissũ. Alioq̄n manũ appones ex canone lato i curia ipso facto snia3 excõis icurrit: q̄ p aliquẽ citra apostolicã sedẽ relaxari nõ põt Idẽ goff. Queit Ricar.in 4⁹.di.18 vtꝝ inueniẽs litterã dñi pape:cuius

efficacia iã expirauit: et ludo ñ itẽtõe vtẽdi aliqʒ lraʒ in ea formatã refor-met: vel pũctuʒ faciat: vel p quẽcũqʒ aliũ moduʒ aliq̃d in ea mutet sit ex-cõicat⁹ ipso iure. Rñt vt. s̃. Ad istã qõeʒ dicũt aliq̃ ꝙ talis ñ ẽ excõicat⁹ ipo iure: q̃a illa excõicatio ñ itelligit nisi õ his q̃ pñt eẽ alicui vtiles. Pre dicta ẽt q° ad oẽʒ hoieʒ essʒ inutilis Sed ɔᵗ h̃ sic põt argui. Quãuis illa lra nõ imutata facta sit inutilis: tam̃ p rasuram sic mutari possʒ: vt vtilis appareret: vbi grã: si ibi erat scriptuʒ p⁹ triẽniũ minime valitur. et ꝓ triẽ nio poneret q̃nquẽniuʒ: iaʒ apparet vtilis q̃ p̃⁹ erat inutilis. Cũ g̃ q̃cũqʒ mutatio siue pua, siue magna cõtra lraʒ dñi pape: p quã ꝑmutatõeʒ põt apparẽ vtilis pl⁹q̃ʒ erat: vel vtilis: cũ ãte nõ esset sit ꝓhibita sb̃ pẽa excõis iã late: vr̃ ꝙ imutans aliq̃d ɔᵗ lrãm de q̃ ẽ q̃stio sit excõicat⁹ ipso iur̃: qδ mihi ɔcedẽdũ vr̃: vt ẽt hr̃ ex̃ de cri. falsi. in. c. Ad falsarioꝝ. In glo. sup illõ. Per rasurã tenuẽ q̃cunqʒ radit vel imutat rescriptũ pape: excõicat⁹ ẽ et falsari⁹: et i h° nullã distinctionẽ adhibeo: et. ĩ. sic dicit. De lrĩs tñ q̃ p nullaʒ rasurã possent apparẽ vtiles: vtputa lrã curatoria data a ducẽtis ãnis vel trecẽtis: alit̃ essʒ iudicãduʒ q̃a si tota raderet̃ de nouo nõ possʒ apparẽ vtilis ꝓpt bullã: q̃a i creatõe cui⁹libet noui pape aliq̃d ɔᵗ bullam imutat̃. Nomẽ. n. ei⁹ põit̃ i bulla.

Excõicatio ɔᵗ faciẽtes statuta ɔᵗ ecclesiasticã libertatẽ: et fuari ea faci entes et scriptores eoruʒ et officiales iudicãtes f̃m ea.

Cap. 18.

e Excõicam⁹ oms̃ q̃ de cetero fuari fecerint statuta edita: et ɔsuetudies: vel poti⁹ abu siões itroductas ɔᵗ ecclesiasticã liber tatẽ: nisi ea de capitularib⁹ suis ĩfra duos mẽses p⁹ h⁹mõi publicatõem snie fecerit ãmoueri. Excõicam⁹ sta-tutarios et scriptores statutorũ ipoꝝ necnõ et ptãtes. Cõsules. Rectores. et cõsiliarios locoruʒ: vbi de cetõ h⁹i statuta et ɔsuetudies edite fuerint: et obfuate: necnõ et illos q̃ f̃ʒ ea ꝓsum pserint iudicare: vel i publicã formã scribẽ iudicata. Hono. ʒ. ex̃ de sẽ. ex. Nouerit. Ecclesiã. layci heremite et reclusi hic sb̃ noie ecclesie ñ ɔphẽdũt̃ nisi se sbiecerint alicui approbate reli giõi. Suil. Libertatẽ q̃ cõsistit in ꝑui legĳs cõcessis sup spũalib⁹ vel tpali-bus gñalit̃: vel singularit̃: siue a deo siue a papa: siue ab aliis ꝑncipib⁹ f̃ʒ Host. Inno. et Abba. Et a deo q̃dẽ cõcessa sũt multa: vt illõ. Quodcũqʒ ligaueris sup terrã ꝛc̃. Et h° q̃ʒtũ ad ꝑsonã pape extẽdit̃ ad inꝑtatiõem omniũ dubioꝝ. ex̃ q̃ fi. sũt legi. Per venerabilẽ. Iteʒ ꝙ decime et ꝑmitie ad clericos spectẽt. 16. q. i. Reuerti-mini. Itẽ ꝙ ecclesia sola res ecclesia sticas ministret. 96. di. Si impator Itẽ qδ de spũalibus ius cõdẽ et iudi care põt: et multa alia ꝑuilegia q̃ cõ tinẽt̃ i nouo et veteri testamento. A papa ꝑuilegia cõcessa sũt: vt q̃ iniicit manũ violẽtã in clericũ sit excõicat⁹ Itẽ ꝙ in legatĩ. ad pias cãs sufficiãt duo testes. ex̃ de testa. Relatum. et multa alia ꝑuilegia q̃ a Uicario xp̃i ɔcessa sũt: q̃ in iure canonico habẽt̃ Itẽ ab impatorib⁹ multa cõcessa sũt

que sũt ipsa in iure ciuili: vt de emu-
nitate ecclesiaꝝ: ⁊ hꝰmõi. Nec extẽ-
dũt dc̃as ꝯstões ad ꝓuilegia data ñ
vl'r ſꝫ ꝑticulariť aliq̃bus ecclesiis: siue
sint data t'lia spũalia a papa: siue ab
iꝑatoribꝰ: siue ab aliis ꝑncipibꝰ. Jo.
an. De capitulariis. i. de cartulis siue
libris in q̇bꝰ talia scribi cõsueuerũt: ⁊
si satisfecerint absoluat eps: q̇a papa
sibi nõ reſuauit. Jo. an. Infra duos
mẽses. Hec cõstõ mõ ligat oĩs: q̇a
iã dudũ fluxerũt illi duo mẽses: de
q̇bꝰ fit mẽtio in isto loco. Host. Ex-
cõicamꝰ statutarios ⁊c. Statutarij ⁊
scriptores statutorũ statĩ ligãť: nec
excusatõez hr̃e pñt i toto: ⁊ si qñz ex
cusenť a tãto. Ptãtes ãt cõsules re
ctores pñt hr̃e excusatõez q̃ztũ ad ob
ſuatõez snie ⁊ deletionẽ statutoꝝ ꝑ
dictorũ q̃ igñrare pñt. Exqͦ ꝟo certi
ficati sũt ⁊ obedir̃ negligũt: ꝯstõ eos
ligat: qđ ad arbitriũ bõi viri r̃ferẽdũ
ẽ: qñ. s. scire potuerũt vel nõ: aut qñ
ipedire ne ſueẽť: vt. s. itelligať hoc q̃z
cito potuerint bono m̃ cõcesso aliqͦ
interuallo. Qđ si hͦ ꝑsciuit de nocte:
vel i festo tã solẽni: ꝙ ꝯsiliũ ꝯgregar̃
ñ potuit: vl' erat tũc ifirmꝰ: arbitrabiť
bonꝰ iudex. Hosti. ⁊ Jo. an. Jo. ꝟo
de lig. in tractatu de cẽſa eccliastica
diť ꝙ ꝑdicti ptãtes cõsules ⁊ hꝰmõi
sũt excõicati nõ excõicãdi. Nec ob. c.
Grauẽ. vbi dr̃ canõ ferẽde snie: quia
ibi denũtiãť excõicati nõ excõicãdi.
Uel ꝙ nõ est absurdũ ꝙ excõicati a
iur̃ iteꝝ excõiceẽť ab hoie. Officiales
ꝟo nõ sũt excõicati: nisi seruauerint
illa statuta vel negligẽtes fuerit ab
eã delẽda. Rectores ciuitatũ qui nõ
hñt ptãtẽ statuta tollẽdi ſm ea non
ligãť hac sentẽtia: nisi ſꝫ illa statuta
iudicẽt: aut nisi possint oꝑari vt illa
deleãt ⁊ hoc negligãt. Pe. de ãcha.
querit de cõsiliariis illoꝝ locorũ: et
ponit distinctõez Inno. q̇ sic ait. Si
tales cõsiliarij in illis locis: vbi ſuãť
statuta contra ecclesiasticã libertatẽ
habẽt ptãtẽ destruẽdi ⁊ nõ faciũt: ex
cõicati sunt: etiã si dedissent auxiliũ
⁊ ꝯsiliũ ꝙ destruãť: nõ facit eos eui
tare penã. Si ñ hñt ptãtẽ ñ icurrũt
excõicatõez: Sꝫ si nesciũt ꝑdc̃a statu
ta esse. Dicit Host. tũc ligari quãdo
sciũt: ⁊ nõ delẽt cũ pñt. Tẽpꝰ aũt ad
hͦ dabiť arbitrio bõi viri. i. iudicis. ſꝫ
ñ vr̃ se posse excusare allegãdo facti
ignorantiã: exqͦ ita publice ꝓmul
gata sũt statuta: tamẽ saluãdo dicta
ꝑcedẽtia diť ꝙ igñrantia ꝑdicta excu
sat ab excõicatõe: ad quã incurrẽdã
req̃riť dolꝰ: sed nõ ab alia pena. Sꝫ
q̇d si sciuerũt ꝑdicta statuta et igno
rauerunt ea esse contra ecclesiasticã
libertatẽ: ibi dicit Inno. ꝙ ñ incidũt
cũ excõicatiõ non liget nisi ꝯtumacẽ
. ii. q. 3. Certũ. Nec ferť nisi pro ma
gnis criminibꝰ fateť tamẽ ꝙ possũt
aliť puniri. Do. meus. i. Jo. de lign.
putat eos non audiendos: quia est
ignorantia iuris que nõ excusat. de
reg. iur. ignorantia. Hec pe. de ãch.
Nõ etiã ſm quosdã: ꝙ si qui statue
runt ꝙ nullꝰ offerrẽ: nisi in magnis
festiuitatibꝰ: vel nisi tantũ: vel ꝙ suꝑ
mortuo non sit nisi talis pãnus: vel
tot cerei vel huiusmõi: hoc esset cõt
ecclesiasticã libertatem. Suꝑ ista de
cretali. Nouerit. Henricꝰ boicꝰ dicit
Qđ statuẽtes: vel statuta dictantes
vel scribẽtes ipsa: aut fieri cõsẽtiẽtes

aut seruari facientes statuta contra ecclesiasticã libertatem statiʒ sunt ex cõicati ipso iure. Nam tẽpus duoꝝ mensiuʒ qd̕ datur ad delenduʒ ipsa statuta vt vitent hãc penã cepit cur rere a tpe publicatõis hꝰ decretalis. Et sic iã diu transiuit illud tempus ẜm Ber. ⁊ Host. Quidã tamẽ expo nũt hꝰmõi publicationẽ postq̃ .s. in singulis locis fuerit publicata. Et h̄ benigniꝰ ẜm Hosti. ẜ p̄mũ ꝟius ẜʒ Jo. an. Qui ꝟo ẜʒ talia statuta pre sũpserint iudicare: vel in formaʒ pu blicã redigere iudicata statim tales sunt excõicati ẜm Hosti. Secꝰ auteʒ si in p̄uata forma scriberẽt. Hec Jo. an. Officiales ꝟo ⁊ ꝯsiliarij tũc ligãt si sciẽtes ea esse contra ecclesiasticaʒ libertatẽ ꝯsenserint delicto: vt q̃a ea seruauerũt vel dederũt consiliũ ꝙ ea seruẽt: vel ꝙ negligẽtes fuerũt ea d̕ suis capitularibꝰ delere: vel officiuʒ dimittẽ: q̃cito de eis certificati sciũt ⁊ cognoscũt esse ea contra libertatẽ ecclesie concessa: aliquo tamẽ medio interuallo ad arbitriũ boni viri. alie ꝟo psone noiate in hac decretali: liʒ seruent hꝰmõi statuta: nõ sunt excõi cati ẜm Inno. et Jo. an. Hec ille. q̃ q̃dẽ dicit de faciẽtibꝰ ꝯtra libertatẽ: seu p̄uilegiũ vniuersalis ecclesie.

Excõicatio contra oẽs dños ꝓhi bentes s̄bditis: ne faciant obsequia corꝑalia psonis ecclesiasticis.

Cap. 19.

e Os q̃ tẽporale dñiuʒ obti nẽtes suis s̄bditis: ne plati. aut clericis seu psonis eccle siasticis q̃cq̃d vẽdãt: aut emãt aliq̃d ab eisdẽ: neq̃ ipsis bladum molant coquãt paneʒ: aut alia obseq̃a exibẽ p̄sumãt inẽdicũt aliñ: cũ talia i dero gationẽ libertatis ecclesiastice p̄sumãt eo ipo excõis snie decernimꝰ s̄biacẽ. Boni. d̕ imu. eccle. li. 6. Libertatis. liʒ isti qꝰ ad ꝟba viderẽt nõ infringer libertatẽ: tñ infringebãt qꝰ ad mẽtẽ faciẽdo fraudẽ de psõa ad psõaʒ: de quo dic vt. 14. q. 3. Pleriq̃. Jo. an. Querit hic Dominicꝰ de sãcto Ge. Quid si ista ꝓhibitio fiat ꝑ illuʒ q̃ ñ hʒ dñiuʒ: an hẽat locũ pẽa hic appo sita. Rñdʒ ꝙ nõ. ꝑ textũ hũc q̃ dicit d̕ dñis ꝓhibẽtibꝰ suis s̄bditis. ⁊ expõit illd̕ tpale ꝓ seclari dñio. Et s̄bdit. ẜ pone ꝙ fiat statutuʒ sic in Italia in multis ciuitatibꝰ ⁊ dñijs ꝙ ꝓhibeat ne q̃s vẽdat vel donet reʒ imobileʒ alicui ñ exñti d̕ iure statuẽtiũ nõ s̄b eũti onera cõiuʒ vel dñoꝝ: et irritat donationẽ vel vẽditõʒ ⁊ penã ipõit an ꝑ talia statuta icludãt donatões vel vẽditões i ecclia. Et ꝙ ñ icludãt ⁊ ꝙ ∴ teneãt talia statuta qꝰ ad eas ꝓbat p. c. Ecclesia sãcte Marie. de ꝯsti. ⁊ ꝑ plures rões. Et cõcludit ꝙ hꝰi statuẽtes hac pẽa ñ sẽ ligati: exqꝰ ñ fuit statutũ exp̄ssũ d̕ ecclia: q̃a si h̄ fuissʒ: tũc ligati essẽt: q̃a statutũ ẽ ꝯt̃ libertatẽ ecclesiasticã: tenuit. n. illud statutũ ẜʒ cõeʒ sniaʒ doctoꝝ quo ad laycos trñsferentes in laycos iurisdi ctionis aliene: sed si illud extẽderet ad ecclesias: incipent ligari. Nec eẽt absurdũ dicere ꝙ iudex ecclesiasticꝰ posset illos ad quos ptinet cogẽ ad declarandũ statutũ: vt nõ respiceret cõtractus fiendos cuʒ ecclesiis. extra de hereti. li. 6. Statutũ. Refert eniʒ Jo. an. i nouel. ꝙ Uin. ⁊ Abb. dicũt

ꝙ statuto laycoꝝ fc̃o ꝓ cõi vtilitate
ꝙ vadẽs ꝺ nocte soluat tm̃: clerici ñ
sũt sbiecti:ꝫ ꝑ suũ iudicẽ sꝫ arcẽdi di.
96. Bñ q̃dẽ. Sec⁹ dicũt de dãno i
pascẽdis pecorib⁹: vel ad aquã ducẽ
dis:tũc.n.tenent pastores de dãno
ꝓpter mercedẽ quã accipiunt.

Excõicatio contra vsurpãtes pa-
tronatũ de nouo i locis piis: vel vs-
pãtes bõa vacãtiũ ecclesiaꝝ.

Cap.20.

S Ancimus vniuersos et sin
gulos regaliã custodiã siue
guardiã aduocatõis seu de
fensiõis titulũ in ecclesiis mõasteriis
siue q̃buslibꝫ aliis piis locis ꝺ nouo
vsurpare conãtes bõa ecclesiaꝝ. Mo
nasterioꝝ aut locoꝝ ipoꝝ vacãtiuꝫ
occupar̃ p̃sumũt: quocũqꝫ dignitati.
honore p̃fulgeãt. Clericos ẽt eccl̃iaꝝ
Mõachos mõasterioꝝ: ⁊ ꝑsõas cete
ras locoꝝ eorũdẽ q̃ h̃ fiẽi ꝓcurãt eo
ipo snie excõis sbiacẽ. Boni. ex̃ ꝺ ele.
gñali. li. 6. Uniuersos ⁊ vniuersas.
Nã appellõne si q̃s. ⁊ si qua ꝯtinet
.ff. de vb. sig. l. i. ⁊. 2. ⁊ ꝫ Bar. vbuꝫ
masculinũ ꝓlatũ a canone ꝯp̃hẽdit
femininũ. qꝺ ꝓbat. 17. q. 4. Si q̃s
suadẽte. qꝺ vum nisi ꝑ eadẽ vel alia
scꝫ iura excipiat femina. j̃. eo. Idẽni
tatib⁹. Jo. an. Qꝺ archi. intelligit ꝺ
canone puniẽte crimina. Singulos
vt quãdo ꝑsona vsurpat suo nomie
. j̃. scripta. Uniuersos vo dixit: puta
quãdo aliqua vniuersitas sibi inscri
pta vsꝑpat de nouo. Archi. Regalia
dic regalia ea que capit Rex vacãte
ecclesia: vt pꝫ in regno frãcie ⁊ ãglie
Nã illic vocãt regalia iura regis in
q̃busdã ecclesiis vacãtib⁹ cõpetentia
q̃bus de p̃latis ordinatis illa ꝑcipiũt
p̃lati ⁊ non rex. Archi. Guardiã: q̃a
dicũt se debẽ custodire ecclesiã vacã
tem: donec de p̃lato fuerit ei ꝓuisuꝫ
vt patet exẽplũ in ecclesia ꝑisiẽsi. vbi
tales custodes layci ⁊ nobiles appel
lant vicedñi. pꝫ etiã exẽplũ in eccl̃ia
florẽtina ⁊ sumit hoc vbũ ⁊ p̃cedẽs
scꝫ custodiã ꝓ eodẽ. Uñ expone: siue
ꝓ. i. Et intelligunt quidã hoc cõpre
hendi sb hoc nomine ius patrõatus
qꝺ nõ credo. Sed intelligo simpl̃r
sicut sonat: q̃zuis aliter notet. j̃. de
iure. patro. Archi. Sꝫ Jo. an. sic dic
Custodiaꝫ. ⁊ que sequũt: sic expone
ꝫm Bar. i. ius patronatus: qꝺ ꝫ di
uersas regiones diuersa sortit voca
bula. Et addit quocũqꝫ nomie cen
seant vsurpãtes de nouo tale ius in
ecclesiis ⁊ aliis piis loci. et bõa ipoꝝ
locoꝝ vacãtiũ occupantes excõicati
sunt ipso iure. Jo. an. Aliis vt hospi
talib⁹ et aliis quocũqꝫ noie vocatis
De nouo. s. a q̃draginta ãnis citra.
ꝫm Bar. s̃. de consue. c°. vltimo. Et
hoc per litterã que sequit: vl̃ ex ãtiq̃
cõsuetudine: que scꝫ habet. j̃. in tex.
hic nõ posito. Jo. an. Bona. de q̃b⁹
nulla est laycis attributa facultas.
Occupare. i mala ꝑte sumit: ⁊ ꝓprie
mobilia dicũt occupãi. Immobilia
inuadi. Sepe tamen vnuꝫ sumit ꝓ
reliquo. Procurãt forte occasiõe di
scordie inter eos suscitate. Et dicit
prõcurare ope consilio ꝑsuasione: et
cooꝑatione. Jo. an. Nõ ꝙ ꝯmitten
tes sacrilegiuꝫ i auferẽdo res sacras
vel non sacras de loco sacro: nõ sũt
de iure cõi excõicati: nisi hoc facerẽt
cũ effractione vel incendio. vt extra

de sen.ex.Cõquesti.In glo.š tales
si post monitionẽ se nõ emendarẽt:
sũt excõicãdi. Sic etiã vel auferẽtes
bona ecclesiaꝝ nõ sũt ipso iure excõi
cati:nisi vacantiũ.vt in isto.c.gñali.
extra de elec.li.6.Qđ aũt dicitur in
decretis.2.q.2.Canonica.de viola.
ecclesiaꝝ.et.17.q.4.¶Oẽs de rapto
ribꝰ bonoꝝ ecclesiaꝝ.ꝙ sũt excõicati
Intelligẽdũ est ẜm Ricar.in 4°.de
violatiõe ⁊ raptu q̃ fiũt cũ effractiõe
vel violẽtia psonali ⁊ huiusmodi.

Excõicatio cõtra cõpellẽtes plͣtos
⁊ psõas ecclesiasticas ad submittẽduꝫ
ecclesias:vel ecclesiastica bona eis.

Cap. 21.

l Aycí vo q̃ plͣtos:vel capl'a
eccliaꝝ:seu alias psõas eccle
siasticas ad submissiões faciẽ-
das hꝰi actenꝰ cõpulerũt:ñ pꝰ cõpetẽ
tẽ admõitõeꝫ remissa submissiõe quã
p vim vel metũ exegerãt ecclesias ⁊
bõa ecclesiastica eis submisso talit in
sua libertate dimittãt. Illi vo q̃ de
cetõ plͣtos aut psõas easdẽ ad talia
faciẽda cõpulerit:cꝰcũqꝫ sint cõditõis
aut statꝰ excõis sint snia inodati. Ex
cõtctibꝰ p̃tea sup p̃missis hꝰi lñia ⁊ cõ
sẽsu ifueniẽtibꝰ actenꝰ initi.aut quos
i futuꝝ iuri cõtigẽit:seu occasiõe illoꝝ
laici vlt id qđ ex nã cõtcũ ipoꝝ vel
adhibita i ipis lege pmittit aliqđ ñ
vsupẽt.Qui vo secꝰ egerint ñ legitie
mõiti ab hꝰi vsupatõe destiterit:resti
tuẽdo ẽt q̃ talit vsparãt eo ipo sñiã
excõis icurrãt.Gre.xꝰ.ex đ re.ecc.nõ
ali.hꝰ cõsultissimo.li.6.Submissiões
hꝰi.i.đ qbꝰ dixerat i pn.vbi ꝓhibet
plͣtos ⁊ ecclesias sibi cõmissas:bõa
imobilia seu iura ipsaꝝ laycl.submittẽ
absqꝫ capituli sui cõsensu ⁊ apostolice
sedis lñia spãli.s.cõstituẽdo vel recog
scẽdo:seu ꝓfitẽdo ab eis ea tãqꝫ a su
piorib⁹ se tenẽ:seu ab ipsis cadeꝫ ad
uocãdo: vel ipsos patronos: vel ad
uocatos ecclesiaꝝ:seu bonoꝝ ipsarũ
ppetuo vel ad tẽpꝰ ñ modicũ statuẽ
dũ. Talis g̃ submissio hic ꝓhibet:nõ
ãt alienatio bonoꝝ ecclesiasticoꝝ.⁊
nõ ꝙ cõphẽdũt ẽt hic feie.s.religiose.
Et ꝙ dr̃ aduocãdo exponit tãqꝫ ab
aduocatl. rcog̃scẽdo.⁊ qđ dr̃ ad tps
ñ modicũ:iñ thit ꝙ ad modicũ tps
pñt vocari i patronos vel defẽsores
⁊ dr̃ modicũ tps.ĩ.io.ãnos.vel ẜm
bar.relinqt iudicl.arbitrio: et qđ dr̃
cõpetẽtẽ mõitionẽ: intellige trinaꝫ:ñ
facti necessitas aliud suadẽt.Io.an.

Excõicatio cõtra cõcedẽtes repsa
lias et vtentes in clericos et bõa cle
ricorum.

Cap.22.

i Lli qui repsalias aduersus
personas ecclesiasticas: seu
bona ipsaꝝ concedunt: vel
extẽdũt ad eas: nisi psũptõeꝫ hꝰmõi
reuocauerint a cõcessiõis vel extẽsiõis
tpe infra mẽseꝫ.Si psona singulari.
fuerit sniam excõicatiõis incurrat. si
vniuersitas ecclesiastico subiaceat int
dicto.Greg.xꝰ.extra de iniuri.Si pi
gnorationes.li.6. Ecclesiasticas.vt
clericos.templarios. hospitalarios.
Conuersos et deo deuotos. 12.q.1.
Duo.Io.an.Extendũt. Facit diffe
rentiam inter extendere ⁊ concedẽ.
Quia ciuitas vel superior dicitur cõ
cedere:sed ille cui conceduntur extẽ
dere:puta quia ciuitas bononiensis
dedit represalias ciui suo contra flo
rentinos: q̃s extẽdit ille ad clericos

Jo.an. Presūptōne.i.cōcessione: vel extensione repsaliarū: qd est contra ecclesiasticā libertatē. Jo.an. Mensez ꝙ si infra mensem istuz pcessuz fuit ad actū: quia fuit ecclesiastica psona p alia pignorata.i.repsalia facta ɔ eūz. Nūquid hec pena habebit locū infra mensē. Dic ƀz Bar. ꝙ in statuz pstinū reuocādū erit infra mensem extra de sen.ex.li.6°. Quicūqꝫ. Uel ƀz Guil. reuocatio reintegra fieri ɔz anteqꝫ pcedat ad actum: als locuz habet pena. Jo.an.

Excōicatio cōtra grauātes psōas ecclesiasticas in se vel suis pter qd noluerūt eligere eos de qb9 rogati erant. Cap.23.

S Ciāt cūcti q clericos: vel qslibet alias psōas ecclesiasticas ad quos in aliqb9 monasteriis: aut aliis piis locis spectat electio si p eo qd rogati: seu alias iducti eū p q° rogabāt siue iducebāt eligē noluerūt. Uel ɔsāguineos eoꝝ aut ipas ecclesias mōasteria: seu loca cetera bñficiis: seu aliis bōis suis p se: vel p alios spoliādo seu alias iniuste psequendo grauare psūpserint: se ipso facto nouerint snia excōis inodatos Greg.x°.ex ð elec.li.6. Sciāt cūcti. ēt eps. Ecclesiasticas. vt cōuersos tēplarios: q lꝫ ñ sint clerici: sūt tñ ecclesiastice psone. Spectat. de iure cōi i collegiata ecclesia: ad collegium spectat electio: et si nō ē collegiū spectat ad prōnū: ñ alið iducat ð ɔsuetudie Si āt ñ essꝫ ibi collegiū vel prōn9 p dyocesanū ƀz ibi ordiari.io.q.i. Regēda. Et h ɔ̈ba q° ad electionē plati De inferiore non.s.e.ti. Cū ecclesia vulterana. Jo.an. Rogati. Quādo pces inducūt symoniā: dic vt.8.q.i. Moyses. Inducti p pmissiones vel alio mō. Jo.an. Alios. Sed nūqd hec pena locum habebit in pñtante patrono: videt ꝙ nō: quia ð electōe tm̄ loqt: ⁊ nō de pñtatōe: ⁊ hec ē penalis: ⁊ iō restringēda. Dic ꝙ si patron9 est cleric9 vel psōa ecclesiastica locū hēbit ɔstitutio: nec est h odiosū sed fauorabile ecclesiarū fauore. Si autē patronus est laycus pena locū nō habebit: cum cōstitutio dicat clericos vel ecclesiasticas psonas. Jo.an. Idē Guil. Bar. Archi. Jo.mol. qui dicūt etiam idem in postulante snia. Et ƀm Guil. Epi bene poterūt absoluere. Jo.an. Ex quo condito canonis huius absolutōez sibi papa nō reseruat. extra de sen.ex.c. Nup. Nō ꝙ Archi. hic mouet questionez de mandatario.i. de eo qui ex mandato alterius aliqd hoꝝ opat. vtrū incidat in canonē. Allegat p ⁊ cōt dicētes. Finalit cōcludit ꝙ dici pōt: ꝙ mādatari9 talis ligetr: ⁊ si ñ ɔ̈bis h9 capituli tamē mente: maxie cum pticipet in crie: ⁊ sic actor mali.

Excōicatio contra impedientes personas ne litigent in foro ecclesiastico in causis qbus ex iure vel ɔsuetudine vel ex impetratis a curia pōt in tali iudicio exigi.

Cap.24

S Tatuimus ne qs ipetratores lraꝝ nraꝝ: vel alios ad nos: vel als ad foꝝ ecclesiasticū rcurrētes sup cāis q ad idē foꝝ de iure: vel de antiqua cōsuetudine pertinere noscunt ad desistendum.

Uel in foro seculari d qōib⁹ h⁹mōi litigādū pro eorūdē iudiciuȝ ecclesiasticoꝝ impetrātiū aut litiganti ūseu volētiū litigare:aut ꝓpinquoꝝ ipoꝝ seu reꝝ illoꝝ:aut ecclesiarū suarū captioneȝ:modis de aliis qbuscūqȝ cōpellat:seu cōpelli faciat:vel procuret nec p se vl' alios impediat:quomin⁹ coram iudicib⁹ ecclesiastici. delegati. seu ordinariis querulātes de causis que vt pmissū est ad cognitōneȝ ptinēt eorūdē possint libere iusticiā obtinere: nec ad pdicta faciēda det auxiliū consiliū vel fauorem. Si quis ꝟo contra psumpserit excōicatiōi se ipo facto nouerit sbiacere:a qua nisi tā iudici cuius cognitio fuerit impedita: vel iurisdictō vsurpata q̄ꝫ parti que in psecutione turbata fuerit sui iuris de iniuria dānis ⁊ expensis ac interesse pus p eūdeȝ fuerit integre satisfactū:nullaten⁹ absoluat. Boni. extra de emu. eccle. Qm̄. li. 6°. Nullatenus idest nullo modo. Quid si ante satisfactionē tales fuerint absoluti. Non credo q talis absolutio teneat:hoc ista spālit ꝓhibente littera Archi. ⁊ Jo.an. dicit q tunc demū facta satisfactōe p ordinarios poterit absolui. Quia papa nō sibi retinuit.

Excōicatio contra dnos ⁊ officiales dantes licentiā grauādi clericos vel suos cōsanguineos ꝓpt̄ sētētias latas cōtra eos.

Capi. 25.

q Uicūqȝ p eo q in reges pncipes barones nobiles:baliuos:vel quoslibȝ ministros eoꝝ:aut quoscūqȝ alios excōis suspēsiōis:siue interdicti snia fuerit promulgata licētiā alicui dederit:occidendi capiēdi:seu al's i psōis: aut bōis suis vel suoꝝ grauādi eos: q tales snias ꝓtulerūt: siue quoꝝ sr̄ occasiōe ꝓlate:vel easdē snias obſuātes seu talit excōicatis cōicare volētes:nisi licētiā ipsā reintegra reuocauerit: vel si ad bonoꝝ captionē occasiōe ipsius liie sit ꝓcessū:nisi ipsa bona fuerint. ī. 8. dieꝝ spaciū rstitutaſ aut satisfactō p ipis ipēsa:eo ipo sniaȝ excōis icurrāt eadēqȝ sint snia innodati:oēs q ausi fuerint pdca lr̄ia data vti:vel aliqd pmissoꝝ:ad q cōmittēda dare lr̄iaȝ ꝓhibuim⁹:alias cōmittē suo motu. Qui āt i eadeȝ snia pmāserit duoꝝ mēsiū spacio:ex tūc ab eo nō possūt: nisi p sedē apostolicā absolōnis bnficiū obtinē. Greg. x°. ex de sen. ex. li. 6. Reges. Est āt ordiari⁹ regl. eps i cui⁹ dyocesi delinqt:vel domiciliū hēt. di. 96. Si impator. Jo. an. Et dicit Archi. q non solum regē:imo ⁊ impatorē pōt epūs excōicare. z. q. 7. §. Itē cū dicendū. Ministros. Ad clericos pōt inferri: ⁊ sic ꝓprie iseqt ꝟbū suspēsiōis. Jo. an. Lr̄iaȝ. multo forti⁹ idē in vsu:vel mādato. Archi. Dederit. clare demōstrat hec littera q si aliqs ꝯtēplatōe excōicati faciat ea q hic i lr̄a numerāt ipse excōicat⁹ ñ dr eē i culpa: ñ sbseqnte p⁹ factū ratū hēat. archi. Suoꝝ. s. ꝯsāguineoꝝ vel familiariū. Et sic nō casū in q° pcutiēs ⁊ mādās pcuti laycuȝ ē excōcat⁹. Ad idē. s. d electōib⁹. Sciāt. li. 6. Jo. an. Grauādi. puta ne qs emat ab eis:vel eis vendat:et his similia. Jo. an. Reinteg. i. añqȝ ad occidendū: vel capiēdū:vel alias grauandū

easdē ꝑsōas in aliquo fuerit ꝓcessuz Uñ vr̄ ꝙ si reintegra fiat reuocatio mādati vel talis licētie locū ñ hȝ qđ hic seq̄t. Si āt ad aliquē actuȝ sit ꝓ cessū ꝑ eū cui licētia ē cōcessa. statim licētiā dātes sunt ligati vt hic patet de hoc de pen. di. i. Si q̄s nō dicā. Sȝ vr̄ ɔt̄. ĩ. ꝓxio. ibi. n. bōa ipsa. zc̄. Dic ꝙ ḡuior ē offēsa ꝑsōe q̄ȝ rerū: de q̄ offēsa loq̄t lr̄a: q° cāu ipo fc̄o stati ligāt vt dictū ē: Lr̄a āt seq̄uēs loq̄t in offēsiōe reꝝ: ad q̄ꝝ restōeȝ t̄min⁹ 8. dieꝝ p̄figit: vt. ĩ. patȝ. Archi. Jm pēsa. s. cū res ñ extat: vel placet leso. Jncurrāt. Nō duplici funiculo sūt ligati. qđ eē pōt z. q. 4. Engeltrudā Jo. an. Uti. Et sic mādās ⁊ māda- tari⁹ eadē pēa puniūt. alias. i. preter aliquā lr̄iam. Jo. an. Obtinē. Silr̄ icēdiari⁹ ecclesiarū q̄ exq° denūtiati fuerint nō possunt absolui ab alio q̄ȝ a papa. s̄. e. Tua. Et si papa hoc nō exp̄ssisset ꝑpetuo potuissȝ ordinari⁹ ipȝ absoluē. s̄. e. i Nup. Jo. an.

Excōicatio ɔt̄ faciētes exigē ⁊ exi gētes pedagia ⁊ gabellas a clericis ⁊ religiosis ⁊ ꝑsonis ecclesiasticis.

Cap. 26.

c Onstōeȝ felici. recordatōnis Alex. pape. 4. p̄d. nr̄i. Qui statuit ecclesias ⁊ ꝑsonas ec clesiasticas ad pedagia ⁊ guidagia: penit⁹ nō teneri: nec ad exibēdū vel soluēdū talia ꝓ rebus suis ꝓꝓꝛĩs q̄s nō cā negociādi deferūt vel deferri faciūt: seu trāsmittūt. Uolētes ꝓpt̄ multoꝝ abusum pene adminiculo adiuuare. Adicimus districti⁹ inhi- bendo ɔtraria ɔsuetudie quoꝝūcūq̄ȝ q̄ dicēda est ꝟius corruptela nō ob- stāte: vt nec collegiū: nec vniuersitas nec alia ēt singl̄aris ꝑsōa cuiuscūȝ sit dignitati. cōditōis: aut stat⁹ a p̄fati. ꝑsōis: aut ecclesiis ꝓ ꝑsonis ipsis aut reb⁹ p̄dictis talias exigat: vel extor- q̄at ꝑ se: vel ꝑ aliū suo noie: vel aliēo aut eos ad h⁹mōi ꝑsoluēda cōpellat q̄ ꝟo cōt̄fecerint si ꝑsone fuerint sin gl̄ares excōis. Si aūt collegium: vel vniuersitas ciuitati. castri seu loci al- teri⁹ cuiuscūq̄ȝ ipsa ciuitas castꝝ vel loc⁹ int̄dc̄i sniaȝ ipo fc̄o icurrāt: nec ab excōicatōe h⁹i absolōȝ: vel int̄dc̄i r̄laxatiōȝ obtineāt: donec exacta ple narie restituerint: ⁊ de t̄n̄sgressione satisfecerint ɔpetēt̄. ex̄ de cēs. q̄ȝq̄ȝ. li. 6. Si vniuersitas vel singl̄aris ꝑsōa ecclesias vel ecclesiasticas ꝑsōas ɔpu lerit soluē pedagia vel guidagia vel exactōes ꝓ reb⁹ suis q̄s cā negocia- tōis nō deferūt: vel ꝓ ꝑsōis singula rib⁹ excōicati sī ⁊ vniuersitas int̄dc̄a Jo. an. in sū. Jtē nō ꝙ res clericorū eođ p̄uilegio gaudēt q° res eccl̄iaꝝ q̄ȝtū ad istđ. Negociādi. Hoc ꝟbū a multi. plene ñ itelligit̄. vñ dic ꝙ ille dr̄ negociator: q̄ cōꝑat rē vt integrā ⁊ imutatā vēdēdo lucret̄. Sed q̄ rē cōꝑat vt mā sit sibi aliq̄d ide oꝑādi: puta ex ferro clauos: vel alia artifi- ciata ille nō est negociator. Hāc aūt negociationem clerici exercere non debent: vt. 88. di. Fornicari. Si aūt deferāt: seu deferri faciāt clerici res cā mercimonie hac imunitate non gaudent: ⁊ sic est argumētū contra emptores reddituuȝ clericorum: qui volunt in his gaudere immunitate illa: qua ⁊ clerici: vt. scȝ nō soluāt pe dagia ⁊ guidagia de ēptis a clerici.

Fran. de zam. q̄rit an q̄d hic dr̄ de pedagiis: locū hēat in gabellis ⁊ da tiis q̄ leuāt in ciuitatib⁹ lōbardie: et rn̄dz ꝙ Steph. dic̄ ꝙ sic. q̄a idē iurl. ꝺ ipsis. ar. 14. q. 3. Putāt. ⁊. c. plerīqꝫ ⁊ de p̄uil. Quāto. et ex h̄ dic̄ ꝙ tota Italia ē intdc̄a ⁊ clerici irregulares h⁹ nō seruātes. Hec ille. Sꝫ hodie ta lit̄ excōicati nō sūt vitādi: nisi denū tiēt̄: vt hēs. ī. ꝺ cleri. ex. mini. c. vlti. Archi. Singulares. Gn̄alit̄ loq̄tur Un̄ credo ꝙ cōphēdat ēt epos. Si obiiciat̄. ī. e. li. 6°. ꝺ snia ex. Quia p̲i culosū. Dic ꝙ n̄ loq̄t̄ i snia excōis vt hic: ꝫ suspēsiōis ⁊ intdicti. Archi. Ob tineāt cū papa sibi taliū absolutionē nō retineat aliis cōcessisse videt̄: de sen. ex. Nup. Archi. Restituūt. hoc v̄bū demōstrat ꝙ absolutōz p̄cedat restitutio. Sic. 2. q. 7. Accusatio. vbi de hoc in glo. Excōicatos. q̄d v̄r. 2c̄ Et 17. q. 4. Proboꝝ. i fi. Ubi plene de hoc in glo. ⁊. ii. q. 3. Excōicatos. in glosa.

Excōicatio contra imponētes ta lias ⁊ exactōes clericis ⁊ ecclesiasticl. p̲sonis. Cap. 27.

a Duersus Rectores. Cōsules ciuitatuꝫ: ⁊ alios imponētes talias: et collectas: vel alias exactiōes: qui ecclesias et viros eccle siasticos taliis: seu collectis: et exacti onib⁹ aliis aggrauare nitūt̄. volēs emunitati ecclesie lateranēse cōciliū ꝓuidē: p̄sūptōez h⁹i sb̄ anathematis districtōe ꝓhibuit tn̄sgressores ⁊ fau tores eoꝝ excōicatōi sbiacere p̄cepit donec satisfactionē impēderint ꝯpe tētē. ⁊. ī. circa fi. Et successorē ipsius nisi satisfecerint infra mēsem manē decernim⁹ ecclesiastica cēsura ꝯclusū donec satisfecerint cōpetentl. Et in eadē post dicta sup̲i⁹ imediate seq̄ti Uez si qn̄ forte ep̄s simul cū clericl. tātā vtilitatē vel necessitatē ꝓspexe rūt: vt absqꝫ vlla coactōne ad releuā das vtilitates et necessitates cōes: vbi laycoꝝ n̄ suppetūt facultates sb̄ sidia p̲ ecclesias duxerint conferēda Predicti layci humilit̄ et deuote re cipiāt cū gr̄aꝝ actōe. Propt̄ ip̲udentiaꝫ tn̄ quorūdā Roman⁹ pontifex prius cōsulat̄. Inno. 3⁹. ex̄ ꝺ imuni. eccle. Lateranense cōciliū. de quo. s̄ .c. Non minus. Ubi fert̄ talis snia excōicationis: cum ista tamen addi tione seu conditōne: si admoniti de sistere noluerint. Ubi dicit glo. ber. ꝙ si se non correxerint post admoni tionem sunt ipso iure excōmunicati Et dicit hosti. ꝙ sufficit vna admo nitio: maxime q̄a canon iste induct⁹ est in fauorē ecclesiarū et odiuꝫ tyrā noꝝ: quoꝝ aliq̄ sunt adeo terribiles ꝙ nec facile est eos tertio admonē: cū q̄ꝫtūcūqꝫ monēt̄ appellāt: nec au den prelati dare sententias timētes forsitan plura p̲dere. Prouidetur ḡ ꝙ sufficit vna admonitio cum cōpe tenti dilatione. Appellatio v̄bo exclu dit̄ q̄a a correctōe canonis nō appel lat̄: nec p̄lato ē iputādū: si a canone snia ꝓfert̄. Addit̄ etiā ⁊ fert̄ sētētia excōmunicatiōis in p̄dicta decretali Non minus contra euacuantes iu risdictionem et auctoritatē p̄latoruꝫ ita vt nihil potestatis in eis in suis videat̄ hōib⁹ remāsisse nisi admōiti destiterint. Ubi dicit Io. an. super v̄bo iurisdictōez: ēt spūalez interdū.

ihic tñ loq̄t de tpali: qm̄ ēt rectores
hodie nō solā diminuūt: ꝫ etiā i totū
sbtrahē moliūt. Et tales si moniti
nō desistāt sūt excōicati ipso iure. et
hac snia infiniti ligāt: q nō vitāt vt
dic hosti. qd̄ piculosissimū est. Suc
cessorē ipsi⁹. s. in illa dignitate vel re
ctoria. Cōsueuerūt. n. vniuersitates ⁊
ciuitates sibi eligē rectores ānuales
nec delictū pdecessoris piudicat suc
cessori: ꝫ iā est ꝓpriū delictuʒ: exquo
ipsū nō purgat: qa cōsentit vt dicit
glo. Ber. Infra mēsē. s. a tpe sui regi
minis cōputādū: ⁊ ēt interim si con
sensit his ꝓpter q fuit excōicat⁹ pde
cessor ei⁹: cuʒ p id appareat ꝙ in crie
dānato pticipet: ⁊ sic ligat eadē sen
tētia. De ꝫ aūt tpe q° ad sniaʒ h⁹ ca
nonis nihil minui pōt: tñ ordinari⁹
hūc tminū ex cā abreuiādo snia sua
talē possʒ ligare. Jo. an. Inclusū. ḡ
est canō late snie. Jo. an. Satisfece-
rint. Omne dānū emēdādū ecclesie
qd̄ ex ipsi⁹ exactōe ipsi cōtingit. Sʒ
⁊ si cōsiliū dedit d̄ collecta iponēda
ad restōeʒ ipsi⁹ tñt. Si vō ɔsiliū nō
dedissʒ forte nō cogeret ad emēda-
tōeʒ collecte: ꝫ alīs intesse qd̄ obueīt
ecclesie ex ipsi⁹ regimine emēdabit:
⁊ forsitā spūalē pñiaʒ: et ēt pecūiariā
euʒ sbire bʒ ꝙ bon⁹ iudex arbitrabit
oportebit. Hec aūt tm̄ locū hñt: cum
q̄s succedit in regimie illi⁹ q ē excōi
cat⁹ ex pdictis cāis: vel alit qlitcūqʒ
ꝓpt libertatē ecclesiaꝝ violatā. secus
si ex alia cā essʒ ptās excōicat⁹: vl' cō
siliarij: vel vniuersitas seu ciuitas int
dicta: tc̄. n. successor ñ essʒ excōicatus
bʒ Inno. cui⁹ ē q̄si tota ista glo. ih°
intelligas sic bʒ ihosti. vicʒ ꝙ mēsis
iste siue ꝓsūptio q ex lapsu sumit ad
alios casus nō extēdit. Illd̄ āt certū
ē ꝙ q̄cūqʒ succedit excōicato: ⁊ fouet
factū dānatuʒ ꝓpt qd̄ pdecessor fuit
excōicat⁹ eādē sniaʒ icurrit. Jo. an.
⁊ addit ꝙ si nouus rector opā dedit
q̄tū potuit ꝙ h° emēdaret. Sʒ cōi-
tate vl' vniuersitate resistēte qd̄ intē
debat nō potuit obtinē: nō ꝓpterea
excusat: nisi oio relinq̄t regimē. Jo.
an. inecessitatē iustā ⁊ hōestā. Inno
Quorūdā platoꝝ q sine iusta cā da
bāt sbsidiū et soluebāt. Inno. Cōsu
lat. Nō hic ꝙ p Bonifaciū in. 6. e.
ti. ⁊. c. Clericis fuit lata snia excōis:
a qua absolui nō poterāt citra sedeʒ
apostolicā: in laycos iponētes colle
ctas ⁊ talias clericl. vl' alias exactōes
⁊ psonis ecclesiasticis: ⁊ talia dātes
eisdē absqʒ licētia sedis apostolice. q
q̄dē constitutio Boni. in cle. e. ti. c°.
Quoniā extat reuocata. Et ꝙ i istis
duob⁹ decretalib⁹. scʒ. Nō nimis. ⁊
aduersus. circa h⁹mōi materiā dicit
Precipit obsuari. Querit si ad cleri
cū aliq de cā iusta casamētuʒ rustici:
⁊ possessiōes puenīāt: ⁊ p m̄ illaruʒ
⁊ q̄titate soluebat rustic⁹ inquestis
⁊ collectis: q cōit fiebāt in loco rōne
regis vel alia. Utꝝ ipse cleric⁹ tñat
similit in pdicl. p m̄ ⁊ rata possessi-
onū. Omissis aliis allegatōib⁹ p et
cōtra. finalit dici pōt ꝙ talis cleric⁹
liber debet esse a pdictis. qd̄ ꝓbat p
c. Quia nō nulli. de imu. ec. li. 6°.

Excōmunicatio cōtra extorquē-
tes per vim: vel metum a censuris
ecclesiasticis absolutionem.

Capi. 28.

a Bſolōis bn̄ficiū ab excōica
tōis ſnia:vel quācūq; reuo
catōez ipſius vel ſuſpēſiōis
ſeu ēt īt̄dicti ꝑ vim vel metū extortā
pn̄tis cōſtōis aucte oio virib⁹ vacua
m⁹: ne āt ſiñ vidicta violētie creſcat
audacia:eos q̄ reuocatiōez: ſeu abſo
lutiōez h⁹mōi vi vel metu extorq̄nt
excōis ſnie decernim⁹ ſbiacē. Greg.
x⁹.ex̄ de his q̄ vi vel me.cā.fi.li.6°.
Abſolōis h⁹ decretal' fuit dubitatio
q̄a regl'arit̄ q̄ ꝑ metū fiūt tenent ſeu
valēt ⁊ obligāt qđ dic vt nō.15.q.6.
Auctē. Fallit tñ i caſib⁹ ibi nōtis ad
quos addo iſtū:⁊ q̄a ſicut iniuſta ex
cōicatio ligat:ſic videbat̄ de iniuſta
abſolōe.de pe.di.i. Uerbuz Jo.an.
Excōis ēt iniuſtis. hnmilit̄.n.dz pe
tere abſolōez:ñ ꝑ metū ꝯpellē: quia
ſnia paſtoriſ ſiue iuſta ſiue iniuſta tz
.ii.q.3.c.i.ƀz Gra.⁊ Bar. Reuoca
tionē.differētiā fac̄ int̄ abſolōnez et
reuocatōz. Et pōt dici abſolō ſolēniſ
q̄ fit iuxta formā eccleſie. Reuocatō
ꝟbalis ſine ſolēnitate:vel vbi tenuit
excōicatio locū hēat abſolō:vbi non
tenuit excōicatio reuocatio. Uel re
ferret̄ reuocatio ab abſolōez ad cau
telā. Jo.an. Sz in dictū ꝓprie dicit̄
relaxari. Archi. Suſpēſiōiſ.intelligo
indiſtincte:vt loq̄t̄.i. ſiue ab officio:
ſiue a bn̄ficio: ſiue ab ingreſſu eccl'ie
ex̄ ð ſen.ex. Js cui. Jo.an. Interdicti
Jſta tria ſunt paria:que omnia ſub
eccleſiaſtica cenſura cōtinent̄.de ꝟ.
ſigni. Quereti. Et ſecū trahūt execu
tionē. Uñ ſeq̄ues appellō ñ ſuſpēdit
eaꝝ effectū.ex̄ de appell'. Paſtorali.
Et in ſcriptis fieri debet extra de ſē.
ex. Cū medicialis. Jo.an. Uim.vis
eſt maioris rei impet⁹: cui reſiſti nō
poteſt.ſcz cōmode.ff.eo.l.i. Metus
autē eſt trepidatio mentis inſtātis:
vel futuri ꝑiculi cā.ff.e.l.i. Et exigit̄
ꝙ pn̄s ſit met⁹ lz futuꝝ ꝑiculū:⁊ q̄s
metus excuſet. Nō.s.e. Dilecti. Jo.
an. Et dicit̄ met⁹ quaſi mētē tenēs
vis tamē plus eſt q̄3 metus. Omne
eniz qđ vi fit:ꝑ metū fit:ƀ non econ
uerſo:ſz cū met⁹ infert̄ ei reſiſti pōt:
licet cum ꝑiculo. Et cū multis mōis
accipi poſſit metus: accipiat̄ large:
vt ſonat iſta littera:et hoc in odium
facientis. Nō tamen ꝙ lz aliq̄ ꝟba
dicat talis: que videant̄ incutere ti
morem. Jlla tamen non ſemꝑ ſuffi
ciunt ad iuſtū timorez. Et ideo hoc
relinquo arbitrio boni viri ƀz id qđ
dicit̄ in glō. Jn plurib⁹ aliis.ex̄ eo.
ti. Cum dilect⁹. Archi. Et q̄uis in
excōicatōe per vim vel metū extorta
idem videat̄.ſcz ꝙ ipſo iure non va
leat:q̄a par ius ligandi vel ſoluendi
eſſe voluit.de pe.di.i. Uerbum.dic
contra ſcilicet ꝙ valet ƀm Gra.ii.q.
3. Quatuor. Jo.an. Ratio eſt: quia
vtrobiq; anime ꝯſulit̄: qđ eſt in du
bio faciendum. Poteſt tamen per
exemptiōez elidi.vt nōt̄ in predicto
c. Quatuor. Extorquent.g̃ ſi metū
intulit ⁊ iudex abſoluere noluit nō
habet locum hec pena:quia ꝟba zc̄
extra de cleri.non reſi.c. Relatum.
Aliter tamen punietur. Jo.an. Ex
cōicationis. Nota excōmunicatus
accipit excōmunicari:qđ dic vt nōt̄
3.q.4. Engeltrudam. Si aūt non
ipſe excōicat⁹: ſed ali⁹ hunc metum
inferat:ſic excōmunicatus erit. ⁊ ſic
non ſumatur ꝑdictū argumentum.

Sꝫ nūq̇d i h̄ cāu ip̄e excōicatus vel itdict⁹ vel suspēsus icurrit hāc penā Dic ꝙ sic: si mādauit: vel ei⁹ nomie factū ratū hūit. ex̃ de elec. Scriptū. Nec dicā istos penā euadē: licꝫ abso lutor postea ratū hēat illð qð ab ini tio coact⁹ fecerat: q̇a statiꝫ ab initio ligati fuerūt. Absolui tn̄ poterūt per suū ordiariū: cū cōditor canonis sibi nō retinuerit absolōeꝫ. ex̃. de sen. ex. Nuꝑ. Et in hāc penā icidit qui per penā amissiōis rerū ad h̄ ꝯpellit ipꝫ excōicatorem. s̄. e. c. Abbas. Jo. an. Subiacē. Quid si cōpulit ꝑ vanum metū de q° timē nō debeat. Nūq̇d tūc locū hēret pēa. Dic ꝙ n̄ ẜꝫ Bar. q̇a talis metus nō inducit restōneꝫ nec ꝓprie appellat̃ met⁹. Jo. an.

Excōicatio ꝯtra cogētes diuina officia celebrari i loco itdcō: ⁊ ꝯt̃ excōicatos vel intdcōs euocantes ad diuina: ⁊ cōtra admonitos nō exeū tes. Capi. 29.

p Resūptores q̇ i locl. intdcō suppōitis q̄q̄ꝫ ð ceťo diuia celebrare officia quōlꝫ co gē: aut q̇ m̄ p̄dicto ad officia eadem audiēda aliquos excōis ꝑẜtiꝫ vł intdicti ligatos snia euocar̃: seu q̇ ne ex cōicati publice: aut intdci de ecclesiis dū in ipsis missaꝝ solēnia agūtur a celebrātib⁹ mōiti exeāt ꝓhibē: vel ēt ipedire. nec nō excōicatos publice et intdcōs q̇ in ipsis ecclesiis noiatiꝫ a celebrātib⁹: vt exeāt mōiti remaner̃ p̄sūpserint excōis snia a q̄ ꝑ sedē dū taxat apostolicā possint absolui sac° approbāte cōcilio inodam⁹. ex̃ ð se. ex. Grauis. In cle. Presūptores. hec pēa nō extēdit nisi ad dños tpales: excepto vltio cāu ibi. necnō excōica tos. dños autē intellige p̄latos: qui hn̄t tꝑale dn̄iū i loco. Pau. Quōlꝫ omnē modū cōpulsiōis realē ꝑsōalē directū ⁊ idirectū ꝯp̄hēdit. Ut si res eoꝝ occupāt cōsanguineos ḡuāt in ꝑsonis vel reb⁹. Facit de elec. Sciāt cūcti. e. ti. li°. 6°. Jo. an. Cogē p̄sum pserint: qð seq̇t̃ ⁊ est p̄mū: mō p̄dcō scꝫ voce preconia: de quo. s̄. dixerat Uox p̄conis qn̄ꝫ paucis inotescit. ⁊ hoc respectu fortior videt̃ vocatio ꝑ campanā: sed quia preco loq̇t̃ ⁊ edi ctum ponit ex ꝑte mandantis: ideo maior est contēpt⁹. Jo. an. Euocare p̄sumpserint ꝙ sequit̃. Et ē secūdū. Publice excōicatos. n. occulte non vitam⁹ in publico. ii. q. 3. §. Cum g̊. In aliis ergo diuinis officiis nō est locus pene. Jo. an. Moniti. Nō dic̃ nominati vt in ꝓximo. vꝰ. ꝑ qð pꝫ: ꝙ quo ad ꝓhibentes sufficit gn̄alis monitio: puta ꝙ monꝫ ꝙ oēs excōi cati ⁊ intdicti exeant: ⁊ ille p̄cipit ꝙ non exeant. Jo. an. Si auteꝫ p̄cipet vel ꝓhiberet nō s̄bditis nō esset loc⁹ pene ẜm Pau. Prohibere. p̄sūpẜint qð sequit̃: et est tertiuꝫ. Nominatiꝫ ex gn̄ali monitione nullus ligatur ex eo ꝙ remanet: soli ergo noiatim moniti remanentes ligabunt̃. Jo. an. Remanere. intellige etiaꝫ si ipsi domini temporales non mandent hoc. Jo. an. Excōicatiōis. Excōicat⁹ ergo iteruꝫ excōicat̃. de hoc. 3. q. 4. Engeltrudam. Jo. an.

Excōicatio contra facientes sta tuta ꝙ vẜe soluāt̃ vel solute nō resti tuāt̃: ⁊ iudicantes ẜm ea.

Cap. 30.

q Uicūq; cōitatū ipaꝝ ptātes capitanei. Rectores. cōsules iudices. ɔsiliarij. aut alij q̄cūq; officiales statuta h⁹i ꝺ cet̄o facē vel dictarꝫ: vel ꝙ soluāt vsē: vel ꝙ cū so lute petāt ñ restituāt plene ⁊ libere sciēt iudicare ꝑsūpserint sniaꝫ excōis incurrāt: eādē et sniaꝫ incursuri: nisi statuta h⁹mōi acten⁹ edita de libris cōitatū ipsoꝝ: si sup h̄ ptātē hūerint .ꝭ. tres mēses nō deleuerint: Aut si ipsa statuta siue ɔsuetudines eorum effectuꝫ hn̄tes quoquō ꝑsumpserint obſuare. Cle. s⁹. ꝺ vsu. i cle. cōitatū. Ipsa āt cōitas nō incurrit hāc penā de sen. ex. Romana. li. 6. Consules Noia sūt officialiū ƀꝫ varias locoꝝ ɔsuetudines: et q̄a oia ñ pōt expecifi care: ſbmittit ita clausulaꝫ gn̄alez: vt cōphēdat oēs quocūq; noie cēseāt. Pau. Cōsiliarij ad talia dātes ɔsiliū pau. Officiales. ḡ si q̄s talia statuta nō vt officialis scriberet vel dictaret ñ ē excōicat⁹. Nō ob. ne cle. vel mo. sniaꝫ: q̄a ibi duo req̄rūt. s. ꝙ scribat vel dictet: ⁊ ꝙ hōicidiuꝫ postea sit se cutū: q̄a tc̄ dat auxiliū vel fauoreꝫ ꝓ nūtiāti: vt ibi nō Inno. ⁊ hosti. Sꝫ hic scribēdo faciēdo vel dictādo tm̄ icurrit penā absq; alia executiōe sta tuti. Pau. Statuta h⁹i de q̄b⁹. s̄. di xerat. s. q̄ exigi et solui vsas cōcedūt vel ad soluēdū debitores cōpellunt. Uel ḡuia onera iponūt vsas repetē tib⁹: sic si esſꝫ statutū: ꝙ vsas repetē tes i foro ecclesiastico ꝑ ptātē cogāt vsario mutuare tātā pecūiaꝫ ⁊ tāto tpe q̄to tenuit r̄petēs pecūiaꝫ vsarij Soluāt vse i cāu a iur ñ ɔcesso: sec⁹ si in casu concesso: vt ex̄. e. ti. c. i. ⁊. c.

Salubrit. Pau. Improꝑe tñ dicit vsa in p̄dictl. capitulis allegatl. Lau. Ut ḡ loc⁹ sit pene: necesse ē ꝙ statu to caueat: ꝙ vse soluāt. Uñ ñ suffi ceret si statuto caueret ꝙ vlt̄ duos vel tres denarios ꝑ libra ñ soluāt imēse: q̄a. s̄. illā sūmā ꝓhibēdo: nō videt ꝑ h⁰ vsq; ad illā cōcedē. ar. de treu. ⁊ pace. c. i. Pau. ⁊ Jo. an. De mētali aūt vsa hic nō videt loq̄ hec lr̄a: q̄a lꝫ creditor i iudi⁰ ɔfiteat suā prauā itētōeꝫ: tñ repeti ñ pōt vt vsa ƀ vt q̄i vsa ⁊ iniuste r̄ceptū: vt nōuit Hosti. c. ti. Cōsuluit. Ubi dic̄ ꝙ vsa mētalis dꝫ restitui. Idē ibi Inno. ⁊ Ray. i sū. pau. Repetāt. ab eo q̄ pōt Nec ob. c. Quia frust˜. e. ti. pau. Re stituāt. qñ ꝺ eaꝝ exactōe ɔstat in iu dicio iudicar̄: ⁊ q̄ iudicata scripserit. si iudicet ƀꝫ p̄dc̄a statuta. ꝺ sē. ex. no uerint. i si. vbi ꝯo ñ iudicat ƀꝫ statu ta: tūc scribēs sniaꝫ icurrit penā: ƀ solū iudicās: ñ velit dicē ꝙ h̄ ɔstō ēt i p⁰ cāu pēalis ñ extēdit ad ꝑsōas ñ exꝑssas: et vr̄ ꝯi⁹. ar. ꝺ re. iur. In pe nis. li. 6. pan. ⁊ Jo. an. dic̄ ꝙ de scri bētib⁹ iudicata ñ exꝑmit h̄ ɔstō. In currāt. icōtinēti siñ tpis iēuallo: ⁊ sic faciētes dictātes ⁊ scribētes talia sta tuta: ac iudicātes vsas eē soluēdas statiꝫ sit excōicati: vel ñ repetēdas vel r̄petitas ñ soluēdas. Aliō i his q̄ sta tuta iā facta debent delē. q̄ vꝫ si hn̄t ptātē delēdi. s. ꝺ iure ⁊ ꝺ facto: vt di cūt pau. ⁊ Jo. an. si ñ deleuerint p⁹ tres m̄ses: ēt ipi sit excōicati. Cōsuetu dies h̄ dic̄. q̄a qñꝫ ñ statuūt talia: ƀ assuescūt. i. ɔsuetudieꝫ ducūt. Jo. an Obſuar̄. officiales. s. exp̄ssi. si. n. ñ ex p̄ssi ca ſuāt. ñ sit excōicati. Jo. an. et Pau.

Excōicatio cōt̄ portātes ꝓhibita sarracenis vel mittētes: vel de portubus ex̄hi ꝓmittētes. Capi. xi.

e Xcōicamus ⁊ anathematizam⁹ illos falsos ⁊ impios xp̄ianos q̄ cōt̄ ꝓh̄m xp̄m ⁊ ꝓp̄l̄m x̄p̄ianū sarracenis arma ferrū ⁊ lignamina deferunt galleaꝝ: eos etiā q̄ galeas eis vendūt vel naues: vel in piraticis sarracenoꝝ nauibus curā gubernatiōis exercent: aut machinis: aut q̄buslibet aliis ipēdūt eis aliq̄d cōsiliū ⁊ auxiliū in dispēdium terre sancte: ipsosq̄ reꝝ suaꝝ ꝑuatōe mlc̄tari: ⁊ capiētiū ꝟuos fore cēsem⁹ Precipiētes vt ꝑ oēs vrbes maritimas in diebus dn̄icis et festiuis h⁹i snia publice inouet̄: ⁊ talib⁹ gremiū non apiat̄ ecclesie: nisi totū q̄d ex cōmertio tā dānato ꝑcepint: et tātūdē d̄ suo i sb̄sidiū terre sācte tn̄smiserit ⁊. ī. Q̄d si forte soluēdo nō fuerint: sic al̄s reat⁹ taliū castigēt̄: ꝙ in pēa ipsoꝝ aliis īt̄dicat̄ audacia similia ꝑ sumēdi. Inno. In cōcilio gn̄ali. ext̄ de iude. ⁊ sara. Ad liberādā. Cōciliū gn̄ale: de quo hic repetit lateranēse ↄciliū: d̄ q°. s̄. Ita quorūdā. ⁊ addit penā iponēdā tp̄e absolōis ibi talib⁹ Nōndū ꝙ t'les excōicati n̄ absoluūt̄ ab ex̄cōicatōe: n̄ totū q̄d ex cōmertō dānato ꝑcepint: ⁊ tm̄dē de suo i sb̄sidiū terre sancte tn̄smiserint. Si tam̄ absoluāt̄ n̄ facta satisfactōne: absolōtz: ꝟ reduci debēt i p̄stinā excōicatōis sniaz: nisi h̄ faciāt ꝟz Egidiū. Idem Jo. an. ⁊ Pe. de ācha. Sz querit̄ ex quo isti ꝑuant̄ bonis suis: et bōa ↄfiscāt̄ quō vlt̄ penā puniūt̄ et tn̄smitūt in sb̄sidiū terre sancte q̄d r̄cepūt ex̄ cōmertio ⁊c̄. Et R̄ndent predicti doctores ꝙ āte ↄfiscatōez impōit̄ h̄ pena: vel soluit̄ de bōis q̄sitis post ↄfiscatōez: vel dicas ꝙ pēa ↄfiscatōis imponit̄ a iudice seculari: ꝟ pēa restitutōis ei⁹ q̄d ꝑceptū est: ⁊ tātūdē de suo imponit̄ ꝑ ecclesiasticū iudicem Et ꝟm Pe. de ancha. pena ꝑuatōis omniū bonoꝝ nō imponit̄ ip̄o iure ꝟ ꝑ sentētiā ⁊ ꝑ iudicē secularē. Sic al̄s reat⁹: q̄a potuerūt sb̄iici ꝟberib⁹ loco pene. Et nō ꝙ hec pēa q̄ iducit̄ ꝑ ecclesiā. scz datiōis ei⁹ q̄d ꝑceperit q̄s ꝑ tale cōmertiū: ⁊ tm̄dē de suo si nō tn̄smittit̄ in sb̄sidiū terre sancte: q̄a. scz nescit talis cui debeat dare: applicari seu dari debet camere apostolice: nec hāc penā relaxare potest nisi papa: vel his q̄ ab eo hz sup̱ hoc ↄmissionē: vt est sūm⁹ pn̄iari⁹: vn̄ q̄ in hūc canonē inciderūt cōsueuerūt se cōponere sup̱ tali penarū camera apostolica dādo certā ꝑtē eius: ⁊ de residuo solet eis fieri remissio. Sic audiui a sapiētib⁹ practicari in curia ⁊ hoc qn̄ talis soluere pōt. Nā qn̄ n̄ pōt sciēduz est ꝙ in fine dicit̄ decretalis supradicte. Quis autez debeat absoluē a tali snia. Dicit glo. sup̱. c. Q̄d olim. Q̄d ep̄s exquo papa sibi nō retinuit q̄d locū hūit olim. Nūc aūt secus. Vn̄ dicūt Jo. an. ⁊ Pe. d̄ ācha. sup̱. e. c. Q̄d hodie papa tp̄ib⁹ q̄b⁹ solēt facē gn̄ales ꝓcessus ter in āno tales excōicāt̄: et tūc a tali snia sol⁹ papa absoluit. Hec ille. Sūm⁹ etiā pn̄iari⁹ vr̄ h̄re ꝑtātē tales absoluēdi. Et nō ꝙ ꝑ istā decretalez. Q̄d olim. ꝓrogat̄. i. extēdit̄ ꝑdicta pena excōis ad aliū casū q̄z in illis duab⁹

decretalibus scz ita quorūdā. ⁊ ad liberādā. ptineaṫ. vicz q̄cūq3 ac q̄cūq3 alia mercimonia: que ibi portaṫ durāte guerra inter nos ⁊ ipsos: etiaz si fieret treuga: q̄a p treugā ñ tolliṫ guerra ꝫ intermittiṫ. Itē nō ꝙ Nicolaus 4⁹. in q̄dā extrauagāte: que incipit Olim. tā in gñali statuit ⁊ innouat: ꝙ nullus arma ferruz equos lignamia victualia ⁊ alia q̄cūq3 mercimonia in Alexādria: vel alia loca sarraceoꝝ terre Egypti: deferre vel mittē: seu de suis portub⁹ vt eisdem deferāṫ exhē vł exhi pmittē: aut eis al's auxiliū vł fauorē pstare psumāt al's sūt excōicati ipo facto: nec possūt absolui: nisi tm̄ de bōis suis in dicte terre ꝫsidiū cōuertendū exoluerint q̄tū ad dcas ptes ptulerint aut miserint: aut deferri: vel de ipoꝝ portubus deferēdū eis exhi pmiserint. Et similiṫ statuit ꝯ oib⁹ terris soldano ꝫiectis. s. incurrāt etiā pdicti ⁊ alias pēas tpales: que extrauagās inouata ē p Bonifa. post factū sextū. Et iterꝝ p Cle. 5. q̄ absolutiōz ab h⁹mōi sētētia pterq3 in articulo mortis pape reseruauit: vt p3 in extrauagāte que incipit. Multa mētis. Et huic hodie statur: qd ēt patebit. j. ex ipso pcessu pape ānuali qui fit in curia. Ueneti autē sup ꝫ hñt lñiaz a papa Martino 5° q̄tū ad mercimonia ⁊ victualia per plures ānos: nō aūt quo ad arma ⁊ lignamina hñt licētiā. Uñ nō incurrūt pdictā penā. Et idez de aliis qui haberēt etiā similē licētiā: quo. s. ad mercimonia: sec⁹ si portarēt seu porꝫ tari facerēt arma vel lignamina: q̄a tūc incurrerent.

Excōicatio contra eūtes ad sepulchrū sine licētia pape reseruaṫ.

Cap. xx.

Nota ēt ꝙ accedētes ad sepulchrū dñi cā deuotōis siñ licētia pape sūt excōicati: et eoꝝ absolutio pape: vel sūmo penitentiario reseruaṫ: vt reperi in libro pñiarie sūmi pñiarij.

Excōicatio cōtra piratas ⁊ expoliātes eūtes ad curiā: ⁊ redeuntes: ⁊ naufragiū patiētes. ⁊c. ⁊ pape reseruaṫ absolutio. Cap. xx.

Excōicatōi ꝫdāṫ q̄ Romanos vel alios xpianos p negociatōe: vel alias honestis causis nauigio vectos: aut cape: aut reb⁹ suis spoliare psumūt. Illi etiā q̄ xpianos naufragiū patiētes spoliāt reb⁹ suis: nisi ablata reddiderint: excōicatōi se nouerint ꝫiacē. Ex pcilio lateranēsi. ex. ꝯ rapto. Prima ps h⁹ capituli dicit hosti. ꝙ est canon late sñie. Et addit ꝙ pirate ter in anno ab ore pape excōicaṫ solēniṫ. Scda ps dicit ꝙ est canon ferēde sētētie. Inno. tñ Uin. ⁊ Goff. dicūt ꝙ ista est secunda ps late sñie. Jo. an. dicit sic. Credo ꝙ pma ps sit canō ferēde sñie: excepto qd dictū est de piratl. q̄ sūt excōicati a papa ter i āno. Scda ps est canō late sñie: ita tñ ꝙ pcedat admonitio: vt dicit glo. Et pbat ꝫ ius vboꝝ: rō diuersitatl. satis p3. Et sic ps pōt intelligi de quolib3 nauigio. Idē Jo. de ligna. dicēs ꝙ ista ē cōis opio: et ꝙ pmū dictū intelligiṫ de quolib3 nauigio: q̄uis hosti. restringat ad maritimū. Quantuz ad secūdū dicit si p⁹ mōitiōez ñ rstituūt

ablata statim sūt excōicati. Si autē restituāt nō sūt excōicati. Idē Pe. d' ancha. ⁊ addit. Qui aūt pegrinos ⁊ mercatores ñ nauigātes: s; alit' itinerātes spoliāt excōicari debēt: s; ñ sūt ipo iure excōicati. ex̄ de tre. ⁊ pa. c. i. Hec ille. Hic tñ nō q; expoliātes romipetas: vel eūtes ad curiam: vel redeūtes p cāis agēdis in curia sūt excōicati excōicatiōe papaū: vt patebit .j. in pcessu ānuali pape.

Excōicatio cōt' clericos spōte ptici pātes: ⁊ sciēt' cū excōicatl. a papa i diuinis: ⁊ est papalis. Cap. 34

c Lericos q̄ spōte ⁊ sciēt' ptici pauerūt cū excōicatis a nobis: ⁊ ipos i officiis recepūt ead' excōis snia cū ipsis ñ dubitam' inuolui: quos ēt p absolōis bñficio bñdo ad nos volum' remitti. Cle. 3' ex̄ de sen. ex. Significauit. Circa expositōz h' d'cretalis ē triplex opio solēnis. quarta cōit' reprobat'. Est g̃ pma Host. q̄ ēt pōit' i sūma ɔfessorū q; ista ē noua excōicationū spēs: ad quā incurrēdā q̄nq; req̄rūt'. Istā ēt seq̄t' opio Jo. an. vt pōit' in textu. s. q; p° cōicās cū excōicatl. sit cleric'. 2° q; cōicet sciēt'. 3° q; cōicz vel pticipet spōte. ⁊ dic̄ Hoff. hic excludi coactōz absolutā ñ ɔditōalē. 4° q; cōicet i diuinis. Et h' itelligēdū ē s'm Hoff. de oibus diuinis officiis: tā de his q̄ in ecclesia dicūt': q; de his q̄ ex̄. s. horis canonicis. 5° q; cōicet seu pticipet cū excōicatl. noiatl. a papa in h' mōi diuinis. Talis excōicatōez incurrit: absoluēd' ñ nisi p aplicā sedē. Qui aūt al's excōicatis a canone cōicat in diuinis: lz peccz ñ tñ eādē sniaz icurrit

⁊ hoc. j. in. c. de minori excōicatiōe. Scd'a ē Pe. de āchā. q̄ dicit q; q̄ cōicat cū excōicato a papa spōte ⁊ sciēt' ⁊ in diuinis ē excōicat' eadē snia. et istū dicit v'ū esse intellectū h' decretalis: ita repi ex recollectl. ei'. Idē vr̄ dicē Guil. Specu. ⁊ Goff. Tertia ē Tan. s. q; qui pticipat cū excōicatis a papa eod' crie ppt' q' ille ē excōicat' eadē snia ligāt'. Et sic sūt soluendi p papā. ex̄. e. Nup. Hanc opionē dicit glo. credo v'iorē. Inno. etiā dicit sic posse itelligi. Jo. an. ⁊ Jo. de lig. dicūt q; videt' adherendū huic vltime expositioni.

Excōicatio ɔt' sepeliētes int'dictos tpe int'dicti. Et ɔt' sepeliētes excōicatos a iure vel vsarios māifestos.

Cap. 35.

e Os q̄ pprie temeritatis audacia defunctoꝝ corpa nō sine cōtēptu clauiū ecclesie in cimiteriis tpe int'dicti in casib' nō cōcessis a iure excōicatos publice vel noiatiz int'dictos vel vsarios manifestos sciēt' sepelire p'sumūt: ipo facto excōnis snie decernim' sbiacē: a qua nullaten' absoluāt': nisi p'us ad arbitriū dyocesani epi: cis q̄b' fuerit p p missa iniuria irrogata satisfactōz exibuerint ɔpetētē. ex̄ de sepul. in cle. c. .i. Eos. Includit vtriusq; pfessionis psōas laycos ⁊ ecclesiasticos exēptos ⁊ ñ exēptos. Pau. Pprie temeritatis. Sciētiā nōt: q̄si pprio ausu: et sumit' in mala pte: vbi autē nō faceret temere: puta p'latus dicit sepeliendū fuisse absolutū: vel v'isimiliter putat sepulturā ñ phibitaz illi rōe stat': et sic erat in facto. Nō habet locuz hec

pena. Pau. In cimiteriis. Idē si in ecclesia: secus si in cāpis: vel locis ꝑuatis tēpore interdicti: nā tūc īterdicta est sepultura. Nō cōcessis a iure. Hoc dicit ꝓpter clericos q̄ huauerūt īterdictū q̄bus ꝯcedit̄ tēpore īterdicti sepultura cū silentio et absq̧ campanaꝝ pulsatiōe: vt in p̄dicta decretali Q. ō in te. Et ꝓpt̄ ꝑuilegiatos circa ꝯfratres: ⁊ in q̄tuor ꝟo festiuitatibꝰ in q̄bꝰ celebrari pōt eo tp̄e. s. īterdicti alta voce: nō puto mortuos sepeliri debē: vt de ꝑuil. Cū plātare. Jo. an. Idē Pau. ⁊ zen. Excōicatos ab homine: vel a iure: et intelligas de maiori excōicatiōe: licȝ. n. excōicati de minori sic decedētes sepeliēdi nō sint: vt nōt Inno. e. ti. Sacris. huic tam̄ pene locꝰ n̄ est. Jo. an. Publice. ⁊ hᵒ qȯ dicit publice: dico ꝙ si essȝ occulte: dato ꝙ sepeliēs sciret: nō est locꝰ huic pene: lȝ ꝑuet̄ sepultura: si de hᵒ cōstare pōt: s̄ talis esset excōicatꝰ minori s̄ȝ Allan. ⁊ Ber. qȯ placȝ pau. Vel noiatim īterdictos. Pau. A diuinis: ⁊ ꝑticipatiōe sacramētoꝝ tl'es puniūt̄ sepult̄e ꝑuatōe vt nō Inno. ⁊ hosti. Secus si īterdicti ab aliquo tp̄ali vel sp̄ūali exercitio iurisdictiōis ministerij vel officij: q̄a tales nō sunt ꝑuati alijs diuinis: ḡ nec sepultura. Qui dicāt̄ nomiatiȝ īterdicti. Land dicit ꝙ nominatim īterdicti: siue in denūtiatōe nominatiȝ: siue sp̄āliter: siue exp̄sse. vt nōt Inno. Et querit q̄d iuris si notoriū est de fautoribus q̄ occasionē dederūt interdicto per ep̄m lato: nō sūt nominati in ipsa sētentia īterdicti que in scriptꝭ ferenda est: vt de sen. ex. Cū medicinal'. li. 6.

Nūq̄d sepeliētes hos fautores incurrerēt: lȝ īterdicti sint in gn̄e: q̄a dictū est in s̄nia īterdicimꝰ. A. cū fautoribꝰ suis. Credit ipse ꝙ nō: q̄ȝtūcūq̧ sint notorij. ar. de cle. ex. mi. Proposuit. Cū hec cōstitutio sit penalis: ⁊ ideo restringenda. Et aduerte ꝙ ꝑ illum textū. Qui ꝓhibet nominatiȝ īterdictos in cimiterio sepeliri. Videtur a cōtrario sensu ꝙ īterdicti nō noiatiȝ sepeliri possint: qȯ tenȝ glo. vbi locꝰ īterdictꝰ nō sit. Steph. dicit istā opinionē ꝟā: nisi qn̄ ꝓ certo sciret̄ eos tale q̄d fecisse: vel cōmisisse ꝓpt̄ qȯ erāt īterdicti. Tales. n. nō debēt sepeliri in cimiterio: vbi ꝟo nō sint certi habȝ locū glo s̄m eūdē: ꝓ glo. tamē facit qȯ dixi. s̄. post Lau. vt. scȝ. non sufficiat facti notoriuȝ: nisi adsit ista q̄litas nominatim ꝑ modū: de quo s̄. manifestos. Qui ꝑuati sunt sepultura ⁊ factione testamēti: nisi satisfecerint ⁊ cauerint s̄m formaȝ illiꝰ decreti. q̄ȝq̄ȝ. ex̄ de vsur. li. 6. Et si apparuerūt in tali signa pn̄ie: ⁊ pꝰ mortē p̄statio cautōis: sufficit ad vitanduȝ hanc penā: cuȝ talis sepultura nō sit ꝓhibita: s̄ n̄ valet testm̄: qȯ ab initō est nullū ex ꝑsona testātis. Idē etiā vr̄ si pᵒ fecit testm̄: et postea efficiat̄ vsariꝰ māifestꝰ: q̄a ꝑ sequēs delictū infirmat̄ testm̄. Pau. Sciēter. Secꝰ si ignorauerit. Pau. Sepelire. Non solū actualit̄ ponētes corpꝰ: s̄ dicentes diuinū officiū suꝑ funꝰ incurrūt eā penā: imo fortiꝰ plꝰ cōtēnūt. Idē intelligas de sepeliētibꝰ de facto in cimiterio: ⁊ absentibꝰ clericis. Pau. Etiam s̄m Jo. an. suꝑ dicto verbo. Sepelire. sic dic̄. Hic ocurrūt dubia

q̃ p̃ncipis declaratõe pl⁹ q̃ȝ glosañ. exposcũt. s. an portãtes ad sepulturã q̃ tñ nõ sepeliũt sint excõicati. Jtẽ d̃ comitãtib⁹ fun⁹. Jtẽ de fodiẽtibus vel apiẽtib⁹ sepulturã. Jtẽ de platis clericl. vel ministris eccl'aꝝ in quoꝝ cimiteriis sepeliũt q̃ id nõ ꝓhibent vel patiũt. Jtẽ de clericis portãtib⁹ crucẽ cereos ⁊ similia. Et post q̃daȝ sic dicit. Cũ hic puniat sepeliẽteȝ nõ admittẽtẽ interessẽtẽ coopãtẽ. Sepelire aũt est mortuũ humo vel tumulo cõdẽ: videt̃ autẽ solos humo vel tumulo corp⁹ iponẽtes ligatos esse: facit ꝑ hoc eq̃tas: ne ex vni⁹ funere multitudo liget̃. Jteȝ cõstat ꝙ portãtes ↄmittãtes vel fabricantes sepulturã: si nõ sequet̃ talis sepelitio excõicati nõ essent. Jn cõtrariũ ẽ: q̃a esſȝ hec ↄstitutio ludibrio: si vn⁹ sol⁹ ribald⁹ vel seruiens ꝑ quẽ poterit id impleri vel expediri ligari dicat̃ reliq̃s vsitatl. põpose et solẽnit̃ expeditl. Jo. an. Steph. ꝟo nõ dubitat om̃s istos ligari. Nõ ꝙ Jo. cal. in tc̃atu queȝ fecit de ecclesiastico interdicto circa finẽ mouẽs p̃dictũ dubiũ: siue q̃õeȝ sic inq̃t. Ibi ꝓculdubio vr̃ ꝙ si nominatiȝ intd̃ict⁹ vel etiã nõ nominatiȝ intd̃ict⁹: ꝟ tpe intd̃icti i cãu nõ p̃missο a iure: si cũ diuino officio ẽ sepult⁹. Oẽs p̃dicti. s. apiẽtes sepulchrũ: vl' fabricãtes vel fodiẽtes terrã vel ponẽtes in sepulchro: vel portantes cruces vel cereos: vel portantes ad funus: vel associãtes cã honoris: vel amicitie: vl' clerici diuinũ officiũ faciẽtes: vel nõ ꝓhibẽtes: cũ possunt Oẽs pena excõis ligant̃ ꝑ istã Cle. Eos. Nõ q̃a h̃ cãu oẽs sunt p̃ticipes criminis: siue coopatores: ad hoc de sen. ex. Nup. ⁊ ii. q. ȝ. Precipue. Si ꝟo siñ officio clericoꝝ defũct⁹ talis sepult⁹ est: etiã in loco cimiteriato: lȝ sit tutius dicere omnes fore ligatos excõicatiõis sentẽtia: de qua ista cle. agit: tñ licȝ trepid⁹ credo istos nõ ligari dicta pena: ꝟ q̃a videt̃ cõtẽnere gñalẽ ꝓhibitionẽ poterũt arbitraria pena puniri: etiam ꝑ iudiceȝ ecclesiasticũ. ȝ. q 4. Engeltrudã. Ad hoc dicendũ me mouet finis cle. ibi ꝑ que ꝟba vidẽtur remoueri p̃uilegia que clericis vel ecclesiasticis p̃sonis solẽt cõcedi: ⁊ nõ laycis: vt ergo ꝟba non videãt̃ supuacue apposita. de ma. et obe. Solite. Oportet ꝙ intelligat̃ d̃ his q̃b⁹ talia p̃uilegia solẽt concedi: vt sic dictuȝ itelligat̃: ꝟm ꝙ clausula adiuncta põt adaptari. i. q. z. Sacerdos. ꝟ p̃uilegia exẽptõis solẽt cõcedi clericl. ⁊ ecclesiasticis p̃sonis. De illis ergo debȝ intelligi principale dictũ capituli. Jtem ecclesiastica sepultura ꝓprie respicit clericos ad quos id ꝑtinet. 16. q. i. Placuit. Et cuȝ funera ad sepulturã deferũt̃ diuina officia cantare. iȝ. q. ȝ. Qui diuina. ⁊ sic cõcludit ꝓpositũ. Sȝ si clerici dicũt officiũ sepulture sup fun⁹ ⁊ postea deponẽtes funus in loco secreto: ñ ponũt ipsum in sepulchro: seu in cimiterio. Nũq̃d sũt excõicati. Certe ꝟȝ opioeȝ cõtrariã esset dicẽdũ ꝙ nõ: q̃a text⁹ dicit sepelire: q̃d est humo: vel certe tumulo mortuũ ↄdere. Et sic ꝑ solã celebrationẽ officij nõ esset delictum cõsũmatũ: ergo ñ inciderũt in penã. Sȝ nõ credo ꝙ aliq̃s hoc diceret: sic enim semꝑ fieret durãte interdicto:

⁊ p̱ ꝯn̄s ista cle. facta esset ludibrio. Hec omnia Jo. cal. Et q̄d dictuȝ est de intḋictis idē intelligēdū est p̱ oia de manifestis vſariis et publice excōicatis. Querit ēt dn̄s Laur. de rodulfis in tractatu quē fecit de vſis: q̇d dicēdū ꝯ associātib⁹ ⁊ portātib⁹ feretrū: tāq̄ȝ ibi esset cadauer alicui⁹ p̄dictoꝝ. s. manifesti vſarij noiatim interdicti: vel publice excōicati: cum tamē realiter ibi non sit. Rn̄t ⁊ dic̄ idē indicādū: ac si ibi esset: et ideo dicendū vt. s̄. Subiacere. Hanc penā locū hēre nō puto cum aliis casibus in q̇bus denegatur sepultura quos habes. e. ti. Ex p̱te. Et de sta. mo. c. z. Sȝ q̇d de illo q̇ sepelit manifestū vſariū publice excōicatū nominatiȝ intḋictū: ⁊ tp̱e interdicti: nūq̇d vna vel quadruplici excōicatōne ligabit̄ ex hoc facto: vide q̄d de h̄ plene scripsi in. q. gualterij: siue tam̄ vna sola: siue plurib⁹ sentētiis ex his diuersis causis: quarū quelibet p̱ se sufficit ꝙ excōicat⁹ dicat̄ planū est ꝙ de oib⁹ debet satisfacere: ⁊ ab oibus absolui Jo. an. Eis quibus. Sed qui sunt hi. Forte intellexit de his quorum fauore fuerūt late sentētie excōis vel intḋicti in loca: vel p̱sonas: vel illis q̇bus debebat fieri restitutō: quo ad vſarios. Si qua etiā violētia in his fuisset illata clericl. vel ministris illis ⁊ fiet satisfactio. Itē si illoꝝ corpora vel ossa discerni possunt exhumāda sunt: ⁊ hoc in trib⁹ vltimis casibus. Sed q̇d de primo: dic ꝙ si ille fuit penitēs: lȝ nō debuerit sepeliri. s. tp̱e interdicti: tamē nō exhumabit̄ saltē post relaxatū intḋictū. Notāt etiam Hosti. ⁊ Inno. ꝙ penitēs q̇ sepult⁹ nō fuit in cimiterio ꝓpter interdictū relaxato intḋicto debet in cimiterio sepeliri. Dicūt etiā ꝙ exquo penitēs fuit mōtuaria licite ab eo accipi pn̄t cū ꝓ ipso sit orādū. ii. q. z. Quicūq̄ȝ. Sec⁹ si nō fuissȝ penitēs. 88. di. c. fi. Jo. an. Qui ēt dicit ꝙ ꝯ funeralib⁹ que darentur cum funere defuncto sepulto in tēpore interdicti: n̄ putat clericos licite r̄cip̱e posse: q̇a viderēt̄ p̱ticipare in delicto. Itē nō ꝙ Frā. de zāb. post Pau. sup̱ v̄bo. Temeritatis. h⁹ cle. dicit ꝙ temeritas sciaȝ nōt quasi ꝓprio ausu. Et ex hoc dic̄ Land. ꝙ si ignorās factū: vel etiam ius: dum tamē sit cui liceat ius ignorare: hoc faceret: nō videt̄ reus: nec hāc penā incurrē. i. q. 4. §. Nōndū. Et idē dicit in effectu glo. in. e. Cle. Et ideȝ Pau. et zen. q̇ vidētur velle ꝙ in hoc casu iuris error simpliciter excusȝ: q̇a iuris error excusat a dolo. ff. de abig. l. i. Q̄d est v̄ū. Nā iuris error excusat a pēa: a qua ꝯmittēda req̇rit̄ dolus. Nō Dyn. in reg. iur. ignorātia. li. 6. Pro hoc ꝙ iuris error est lata culpa: nō dol⁹. ff. de his qui no. in fa. l. z. glo. sup̱ v̄. singulis. Itē nō q̄d dicit Jo. an. in Nouella sup̱. c. Ut animaꝝ. de cōsti. li°. 6°. ꝙ ignorātia statuti synodalis excusat trāsgressorē a culpa: nisi sit crassa et supina: etiā cū statutū punit aliquid ꝓhibituȝ lege diuina vel canonica. Et ſm hoc terminet̄ hic q̄d scripsit Jo. ꝯ deo. Ubi querit an sint excōicati impuberes qui falsauerūt instrumentū: ⁊ monachus qui tulit falsuȝ testimoniū ignoranter constitutiōe

ep̄i: qui taleſ excõicati q̇cq̇d ibi dicat
Satis potuit vterqȝ ꝓbabilit̄ igno-
raſſe: ꝙ ſi ita eſt locꝰ eſt huic decre-
tali: ⁊ lȝ pena iuris in eis locũ poſſit
habere: ceſſabit tam̄ pena ſtatuti qđ
ꝓbabilit̄ ig̃rabat: lȝ q̇daȝ reſtringãt
hoc dictũ ad ſtatuta ex cã ꝓhibētia
de iure nõ ꝓhibita. Idē dicit extra
đ tꝑibus. ordi. Eos. li. 6. Q. đ eq̇pol
lent ſciētia ⁊ affectata ignorãtia. Et
dicit̄ affectata: ex quo ſcire potuit: ſȝ
noluit. Imo diſſimulauit. Item
Anto. de but. dicit in lectura: ꝙ mu
lieres ⁊ monachi ab ignorãtia iuris
nõ excuſant̄: Ubi iuris omni anno
fit publicatio in locis vbi ſunt: alias
excuſant̄: vt. l. cũ indebita. ff. đ ꝓba.
Q. đ dicit ꝟũ Hoſti. in monaſteriis
de q̇bus monachi nũq̃ȝ exeunt.

Excõicatio ꝯtra ꝯtrahētes matri
moniũ ſciēter in gradibꝰ ꝓhibitis:
vel cũ mõialibꝰ: ⁊ cõtra religioſos ⁊
moniales ꝓfeſſos vel ordinatos in
ſacris cõtrahētes. Cap. 36.

e Os q̇ diuio timore poſtpo
ſito in g̃du ꝯſanguinitatis
vl' affinitatl. ꝯſtõe canonica
īterdictis aut cũ monialibꝰ ꝯtrahere
matrimoniũ: al's nõ veret̄. nec non
religioſos ⁊ moniales: ac clericoſ in
ſacris ordinibꝰ cõſtitutos: matrimo
nia cõtrahētes: ipſos excõicatõis ſen
tentie ipſo facto decernimꝰ ſbiacere
Cle. 5ꝰ. extra de conſan. ⁊ affi. c. vno
in cle. Eos. Nõ ꝙ in ſex caſibus hic
exp̄ſſis tm̄ locum habet iſta ꝯſtitutõ
⁊ eius pena. Uñ ſi cõtraheret q̇s cũ
hñte maritũ: vel cum iudea: vel pa
gana vel cum cognata ſpũaliter vel
legaliter: vel contra impedimētum
publice honeſtatis: licȝ non teneant
matrimonia: tamen nõ eſt locꝰ huic
pene: que in illis caſibus ⁊ ſimilibus
exp̄ſſa non eſt. Itez in his ſex caſibꝰ
tunc demũ locus eſt pene: cũ illicite
contrahunt. Si enim licite vt ex di
ſpēſatione pape: tunc ceſſat culpa: g̊
⁊ pena. de conſti. c. 2. De qua diſpē.
nõt de reſti. ſpo. Lr̃as. Jo. an. Sciē
tes. ignorantes g̊ nõ ligat cõſtitutõ
qđ intelligo ignorantia facti ꝓbabi
liter ⁊ non affectata. ſcȝ quia ignora
bant ſe eſſe ꝯſanguineos vel affines
Si vero ignorabant ius neſcientes
graduȝ in quo erant eſſe ꝓhibitum
ex quo ſciebant gradum ligat conſti
tutio. de reg. iu. Ignorãtia. li. 6. Si
vero alter ſolꝰ ſciebat: ille ſolꝰ ligat̄:
facit. 34. q. 2. In lectũ. Sed quid ſi
contraxit ignoranter poſt tempora
autē ſciuit cõhabitauit cõſanguineе:
videtur ligari. ar. i. q. i. Eos. in ſi. de
ſymo. Sicut tuis. Contrariũ credo
cũ iſta conſtitutio non puniat coha
bitationē vel inceſtũ ſ; contractũ: vt
ita dicam. Probat̄ hec ſolutio ex eo
ꝙ ſine iudicio eccleſie ab illa diuertē
non poſſet. Fateor tamen ꝙ peccat
cognoſcēdo. Jo. an. Pau. ꝟo dicit
ꝙ ſi cohabitat ei tal' affectu maritali
incurrit hanc penã: cũ videat̄ ex no
uo conſenſu cum ea contrahere. Si
ꝟo ex p̄mo non incurrit. Sed qui ſi
cõtraxit cũ ea qm̄ credebat ꝯſangui
neã affinē vel monialē: ⁊ in veritate
non erat. Solue ꝑ notata. de ſē. ex.
Si ꝟo. 2°. ⁊. c. In audientia. Jo. an
Ex illis caſibus trahi põt r̃nſio. ſcȝ.
ꝙ talis nõ eſt excõicatꝰ. Sed quid
ſi impedimētũ qđ erat tēpore cõtcti

matrimonij fuit postea remotũ. ext̃ de consan. ⁊ affi. Quia circa. Rn̄sio Si remouet̃ per dispensatõez pape: ꝟba sunt inspicienda: vt videat̃ an tollat impedimẽtum: etiam quo ad penam p̃teritam an nõ: vt faciat tm̃ valere matrimoniũ primo casu: alia absolutio non est necessaria. Scd̃o sic. Si vero remouet̃ impedimẽtuz per cõstitutionẽ reuocatoriam: tunc dic vt. s̃. de imu. eccle. Quoniã. li. 6 Pau. super predicto. c°. idem. Pau. sic dicit. ꝙ si r̃uocatoria vltima vult ⁊ dicit cõstitutionẽ quã reuocat fulminatoriã excõicatõis ꝓ infecta haberi: Tunc ligati per illas nõ egent absolutione. Si autẽ tantũ reuocat tunc sic ligati egent absolutõe. Sra dibus. s. 4. vel citeriori canonica fortius diuina. de re. spo. litteras. Matrimonialiter per hanc litterã videt̃ ꝙ coactus ad cõtrahẽdũ n̄ incurrat hanc penam: ⁊ de absoluta coactiõe certum est: de conditionali ꝟo licet tali qui cadere debuerat in cõstãtez virum videtur ligari ꝑ decretalem Sacris. extra de his que vi. me. vel cã. fi. Sed cum non sit matrimoniũ deficiente ꝯsensu: de equitate videt̃ talis non ligari: facit de sen. ex. Significauit. Jo. an. Idem Pau. Cõtrahere: Secus si sponsalia tantum cõtrahat nisi sequat̃ copula: que cuz inducat p̃sumptam volũtatem matrimonij. de spon. c. Js q̃. indicet ẽt penam. Ratio p̃dicti est: quia istud cum sit penale est restringẽdũ: vt sic ꝟba non extendantur: maxime ad minus delictum. de re. iu. in penis. li. 6. Et negari non potest: ꝙ aliud est matrimonium: Aliud sponsalia. Pau. ⁊ Jo. An. Religiosos. per ꝓfessionem tacitam: vel exp̃ssam religioni approbate obligatos in genẽ vel in specie. extra de regula. Non solum. li. 6. Jo. an. et Pau. Et moniales. Sed non ne de monialibus satis intelligebat̃. s. vbi ponit penaz cum eis contrahentibus: cum ex ꝑticipatione ipse ligentur eadez pena. de senten. exco. Nuper. Rn̄deo. licz monialis: cum ex ꝑticipatione esset excõicata: cum contraheret cũ sciẽte non tamen quando contraheret cũ ignorante: quia ille non ligaret̃: vt ergo mõialis nullo casu euitet penã hoc addit: vel dic ꝙ tunc ꝑticipans cum criminoso est excõmunicat⁹ cũ ꝑticipat post latam sententiam: vt in. c. Si concubine. de senten. exco. Sed hec non participat post: sed in actu pro quo ligatur. ergo ⁊c̃. Vel dic ꝙ licet ꝑticipans in crimine criminoso sit excõmunicat⁹: non tamẽ participans in actu illo pro quo alt̃ ligatur. al's sup̃flue adderet̃ hec lr̃a: qm̃ non distinguit: an monialis cõtrahat cum sciente vel ignorãte: cuz ex̃ parte eius nõ possit pretẽdi ignorantia. Facit de sen. ex. Contingit. p̊mo. Ubi ꝑticipans in actu ꝓ quo alter excõicatus est: excõicari mãdat̃ Pau. et de hoc vltimo pũcto habes s̃. in excõmunicatõe prima. Sacris scilicet sbdyaconatu. et. s̃. Pau. Cõtrahentes. non repetit scienter quia in tali ꝓprio facto non cadit ꝓbabilis ignorantia in illis religiosis: vel clericis: vbi ꝟo esset ignorãtia ꝓbabilis: vt in ordiato in sacris i amẽtia

vel dormitiõe: vel. ꝭ. pubertatẽ. puto ꝙ nõ esset locꝰ huic pene. Jo. an. et idẽ dicit ꝙ a tali s̃nia excõis p epũm põt absolui: addẽs ꝙ ñ sufficit satisfactio in h: nisi etiã sequat absolutio.

Cõt cõicãtes cũ excõicatl. noiatiꝫ scient in crimine criminoso.

Cap. 27.

q Ui noiatiꝫ excõicato scient cõicat in crimie criminoso ei cõsiliũ impẽdẽdo auxiliũ vel fauorẽ cum ratõne dãnati criminis videat in eũ delinquere: qui dãnauit ab eo: vel eius supiore: merito delicti erit absolutio reqrẽda. Et ita ꝭ. ꝗuis enĩꝫ: ⁊ tũc nõ iudicis: ꝭ iuri. s̃nia excõicato cõicãs sit ligatꝰ: quia tñ cõditor canonis eius absolutiõeꝫ sibi spãlit nõ retinuit: eo ipso videt ɔcessisse facultatẽ aliis relaxãdi. et. ꝭ. Uerꝫ si difficile sit ex aliq̃ iusta cã ꝙ ad ipm excõicatorẽ absoluẽdus accedat concedimus indulgentiam: vt ꝑstita iuxta formã ecclesie cautione: ꝙ excõicatõis mãdato parebit a suo absoluatur epo vel sacerdote ꝓprio. Jnno. 2ꝰ. de sen. ex. Nup. Cõsilium nõ tenet q̃s de ɔsilio: nisi ille alit nõ fuisset facturꝰ: vel nisi fuisset cõsiliũꝫ fraudulẽtũ. Glo. ꝭ Pe. de anch. dic ꝙ cõclusio est doctoꝝ ꝙ impẽdens cõsiliũ delinquẽti in crimine ꝓ quo est excõicatꝰ incurrit excõicatõꝫ: siue esseꝫ facturꝰ alś: siue nõ: q̃a pticipat i crie. Abb. dicit h certũ: si ɔsiliũ datũ est directe ad crimen qꝺ excõicatõꝫ inducit: puta ad clericũ ꝟberãdũ: nõ sic si daret cõsiliũ in facto ꝓ quo excõicatio nõ erat: vel auxiliuꝫ contra offẽdẽtẽ. Jnno. Auxiliuꝫ. Jntelligit de directa pticipatõe: secus de indirecta. Ut si q̃s excõicatꝰ est: q̃a fecit guerram contra ecclesiã vel clericuꝫ postea ego illi guerram facio: tu cõt me iuuas illũ: auxiliũ illi impendẽs: quia per hoc meliuſ guerram faciet excõicatꝰ: tu nõ es excõicatꝰ: q̃a non hoc intendis. Fatetur etiam Hosti. ꝙ dñs auxiliuꝫ vassalli excõicati inuocare potest ꝓpter fidelitatis debitum qꝺ remanet. Jnno. etiam dicebat ꝙ licereꝫ tibi contra inimicũ tuũ inuocare auxiliuꝫ excõmunicati ꝓpt guerrã: ita ꝙ sibi etiã in sua guerra auxilium prestes. qꝺ tamen Hostiẽ. reprehendit. Jo. an. Fauoreꝫ. in laudatione facti. Abbas dicit fauorem impendi facit. Absolutio. Dicit hic glo. Talis ligatur sentẽtia hominis non canonis. Sed Pet. de ancha. dicit ꝙ dicunt doctores ꝙ ista ẽ sententia iuris: que tamen trahit executionem a sentẽtia iudicis scꝫ cũ quis pticipat in crimine criminoso ꝓpter qꝺ excõicatꝰ est ille ab homine. Est tamen ꝟum ꝙ vbi epũs absoluit a sentẽtia iuris: non ab ista absoluet: vt littera dicit: ꝭ absoluet ab excõicatore: vñ remanet ꝯᵒ ꝙ pticipans in crie criminoso incurrit excõicationẽ siue ex territoriũ excõicãtis: siue intꝰ siue sint sbditi: siue nõ q̃a iuris auctoritate ligantur. etiam si ꝓmulgans cõmunicaret: quia non sua: sed iuris auctoritate ligat. glo. Obiecta facile tollunt: quia totũ opatur dispositio quia sentẽtia hominis extendit ad alios: hoc ex recollectis. Sub eo. idẽ dicunt Jnno. et Jo. an. scꝫ ꝙ ẽ s̃nia ista canonis. Cõcessisse videt. Alias

B.4

istud habeas ꝑ regula in omni sen
tentia excõicatõis lata a canone: q̇a
potest ordinarius absoluere nisi per
papā fuerit absolutio reseruata. In
aliis autem sentētiis secus. Et per h̄
inferas ꝙ si pōt a qualibet sentētia
canonis gn̄aliter lata potius poteīt
absolutio a sentētia excõicatõis lata
ꝑ cōstitutionē synodalem spālez: vn̄
si sb̄diti epi bononiēsis incurrūt sen
tentiā per constitutionē Mutin̄. epi
Nūtius veniēs bononiā poterit ab
solui ab excõicatiōe ab epo Bonon̄.
Jo. de lig. Excipit tn̄ Pe. de ancha
ab hac regula. s̄. dictū casū. Si diffi
cile. Rx. s. ꝑ nimiā distātiā vel ꝑiculū
mortis. Jo. an. ⁊ Pe. de anch. Cau
tione iuramenti. Jo. an.

Excõicatio ɔtˣ faciētes aliq̄ꝫ inꝫfici
ꝑ assassinos vel mādātes. Ca. 38.

f Tatuim⁹: vt q̇cūqꝫ p̄nceps
p̄lat⁹: seu q̄uis alia ꝑsōa ec
clesiastica vel seclaris quēpiā
xp̄ianoꝝ ꝑ p̄dc̄os assassinos inꝫfici
fecēit vel mādauꝫit: q̄ꝫqꝫ ex h̄ forsitā
n̄ seq̄ꝫ: aut eos receptauēit: vel defē
sauerit: vel occultauēit excõis sniam
⁊ depositõis a dignitate ordine ho
nore officio ⁊ bn̄ficio incurrant ipso
fc̄o. Inno. 4⁹. ex̄ de homi. ꝑ hūani
li. 6. Prelat⁹. etiā eps. decretalis. n.
q̇a ꝑiculosum. de sen. ex. li. 6°. nō exi
mit eos a sen. excõica. Jo. an. Assassi
nos. hoc ē pessimū gen⁹ hominū: et
pn̄t dici a scindo scidis: q̇a abscindūt
aiaz ꝺ corꝑe iux̄ velle ⁊ mādatū dn̄i
sui c⁹libꝫ xp̄iani: ⁊ cū ꝺ his simplicitˣ
exp̄matꝫ: ad alios hōicidas n̄ extēdetˣ
qꝺ isto caplo ɔtinetˣ i his p̄eis di. 25
Qualis. Archi. Mādauerit. Si mā
dauit. q̊ cogitatō stetit i finib⁹ suis:
et iō n̄ mirꝫ si pūitˣ. alˣ sec⁹. de pe. di.
.i. Cogitatōis. ⁊ pnto ꝙ ēt si reuoca
uēit mādatū reinteḡ: ꝙ nihilomin⁹
incurrat penā cū ex solo mādato iā
p̄⁹ ligat⁹ essꝫ: ⁊ ad h̄ fac̄ qꝺ statiꝫ seq̄
tur. Jo. an. Receptauēit: patēter vt
differat a sequēti. s. Occltauēit: ⁊ isti
receptatores tāq̄ꝫ aggressores tenētˣ
C. ꝺ his q̇ latro. occul. l. i. ⁊. z. Archi
Excõicatõis. occltādo ipꝫ celādo vlˣ
occulte r̄ceptādo. Archi. excõis. exq°
papa sibi n̄ reꝫuat absolōeꝫ. Credo
ꝙ ordiari⁹ possit absoluē. ex̄ ꝺ sē. ex.
Nup. Jo. an. ⁊ nō ꝙ i sū. pisa. sic drˣ
assassini fuerūt: ⁊ forte adhuc sꝫ q̇dā
ifideles q̇ ex q̇busdā falsis opionib⁹
q̇b⁹ fuerūt enutriti ꝺ facili mittebātˣ
ad occidēdū quēcūqꝫ xp̄iāoꝝ n̄ curā
tes si ob h̄ occidēdi eēnt isti ɔtˣ quoꝝ
pestē statuit Inno. 4⁹. istā ꝺcretalē.

Excõicatō ɔtˣ ꝑcurātes ꝙ ɔꝫuato
res n̄ se itromittāt ꝺ aliis q̄ꝫ de māi
festl. iniuriis sciētˣ. Cap. 39.

d Ecernim⁹ vt si ɔꝫuatores
ꝺ aliis q̄ꝫ ꝺ māifestl. iniuriis
⁊ violētiis sciētˣ se itromise
rint: seu ad alia q̄ iuridicialē indagi
nē exigūt suā extēderint ptātem: eo
ipso ꝑ unū ānū ab officio sint suspēsi
Pars ꝟo que hoc fieri ꝑcurauerit
sniaꝫ excõis incurrat: a q̄ n̄ possit ab
solui: nisi ei queꝫ sic fatigauit idebite
p̄mo satiffaciat inteḡlitˣ de expēꝫ. ex̄
de offi. dele. hac ɔstōe. li. 6. Scientˣ.
Si iḡrātia esset iuris vel crassa: vel
affectata: idē essꝫ infra de re. iu. iḡrā
tia. li. 6. Jo. an. Indaginē. Inq̇sitōꝫ
officio ⁊ a beneficio: quod est ei⁹ se-
quela. 22. di. Preter hec. Suspensi.

Ecce q̃ʒtū spāle in cōseruatore qđ ñ est in delegato: q̇a dato ꝙ delegatꝰ intromittat se de eo qđ nō ē sue iurisdictōis: ñ ꝓpt̄ h̄ locū hēt pēa: q̇a ñ inuenit expssa in eo. Jo. an. De expensis: ad idē de imuni. ec. Q̄m̄. in fi. li. 6. Dicit Pe. de ancha. ꝙ cōseruator ē iudex datꝰ ad tuēdū aliquos cōt̄ māifestas iniurias oēs: vł certas iudiciali nō vtēs indagine. Et dicit Jo. an. ꝙ solꝰ papa pōt darthos cō seruatores. Ipsoꝝ aūt cōseruatoruʒ iurisdictio et ptās depēdet a forma litteraꝝ: et latior ē forma adiūcta pꝰ ɔstōeʒ. Statuimus. de off. ⁊ po. iu. dele. li. 6. Et ɔstitutl. fi. Attendat̄ g̊ tenor litteraꝝ sicut p̊uilegioꝝ. Iteʒ ƀm Pe. de ācha. tales pñt excōicare ꝓ hꝰmōi notoriis. Itē nō ꝙ conseruatores esse nō possūt: nisi sint epi ⁊ eoꝝ supiores. Abbates: vel q̇ i cathedralibꝰ ecclesiis: vel collegiatis obtinent psonatus vel dignitates: Nec aliq̇s pōt esse ɔƀuator sui ɔƀuatoris nec aliq̇s pōt habere ɔƀuatorē eū q̇ ē sƀ eiꝰ iurisdictōis dñio: vel astrictu ecclesiastico vel tpali: exceptl. regibꝰ: ⁊ reginis: ext̄ đ officio delegati. hac cōstōe. li. 6. Itē ɔƀuatores nō possūt ɔmittē vices suas: exceptl. citatiōibꝰ ⁊ sniaꝝ denūtiatōibꝰ ñ al'eis p lr̄as ɔmittēt̄ ⁊ tc̄ ɔmittē pñt. ĩ. loca i q̇bꝰ fuerint deputati: ⁊ psōis supiꝰ dictl. Iteʒ ñ pñt ꝓcedē cōt̄ aliquos extra ciuitates: vel dyocl. q̇bus fuerunt deputati: nec pñt aliquos citare vltra vnā dietā a fine illaꝝ dyocl. extra đ officio dele. hac ɔstōe. li. 6. Itē si cōseruatores intromittūt se de aliis q̃ʒ de iniuriis manifestl. ñ solū incurrūt penā suspēsiōis: vt dictū ē: ƀ ēt ipi ꝓcessus ñ valēt: q̇a excedūt fines mādati. ex̄ de rescri. Cū dilecta. Et si citauit aliquē iniuriatorē tāq̃ʒ ꝓ notoria offēsa: ⁊ eū ob ɔtumaciā excōicauit: Si cōstat lʒ iniuria sit facta non fuisse manifestā: nō est excōicatꝰ ƀm Inno. Itē expirat officiū ɔƀuatoris morte cōcedētis quo ad negocia incepta: ⁊ hoc nisi aliud exprimeret̄ in lr̄is eiꝰ: vt i. d. c. i. Itē sciēdū ƀʒ Inn. ꝙ lʒ cōƀuatores ñ hñt iudicialē idaginē in notoriis: tñ bñ pñt: q̇a oīa illa sine q̇bꝰ eoꝝ iurisdictio nō possʒ explicari itelligūt̄ eis esse ɔcessa. vñ pñt citare ⁊ cōtūaces punire: ext̄ de offi. dele. De causis. Itē si maleficiū est notoriū aliis nō indiget ꝙ super hoc q̄rat ꝓbatōes ⁊ cogat testes. z. q. i. In p̊mis. Itē q̇a i notoriis aliq̇s ordo est necessariꝰ. Itē si reꝰ cōfitet̄ factū ⁊ dicat ꝙ vsus est iure suo: ⁊ h̄ casu admittet ꝓbationē: alit̄ enim ñ possʒ implere iurisdictōʒ sibi ɔmissā similit̄ opʒ ꝙ ꝓcedat ad inq̇sitionē qñ factū ē notoriū: ƀ nescit̄ q̇s fecēit Itē ad repellēdū iiuriā pōt inuocar̄ brachiū seclare sicut alij iudices. Itē si reus q̇ fuerat ɔdēnatꝰ cōpareat. ĩ. annū: ⁊ dicat se velle satisfacē. Cog̊scet conƀuator de q̃ʒtitate dāni. hec Inno. Iteʒ si reus negat maleficiū: ⁊ actor velit ꝓbare esse notoriū conseruator cognoscet: alias inutile essʒ suū officiū: q̇a quilibet possʒ negare Similit̄ si reus fatet̄ maleficiū: sed dicit non esse notorium: quia p eius confessionem factum fuit notoriuʒ. extra de cohabita. cleri. ⁊ muli. Uestra.

Excõicatio cõtra doctores ⁊ magistros docentes aut in suis scholis ad docẽdũ retinẽtes leges vel physicam religiosos habitu dimisso.

Cap. 40.

d Doctores siue magistri qui religiosos hitu suo dimisso leges vel physicã audiẽtes sciẽter docere: aut in scholis suis scienter retinere simili. Eo ipso sint snia excõicatiõis inodati. ext ne cle. vel mo. Statutum. li°. 6°. Dimisso. Quid si nõ dimiserint habitũ: dicit q tũc nõ sunt excõicati doctores: q̃a hec pena nõ est ampliãda. ex de re. iu. In penis. li. 6°. Dic contra: quia cõicat in crimine: ⁊ si eadem: et non minori excõicatõe ligat. extra. c. Si ɔcubine. et in hoc potest dici venire potius ad declaratõez veteris iuris q̃ȝ noui: casum ponit Jo. an. Scient. vbi incederet in habitu nõ haberet locũ ignorantia. Sed vbi incederet sine habitu: tũc pbabilit poterit ignorare. Jo. an. Retinere. Nõ officiuȝ doctoris: scholarẽ de scholis expellẽ posse. et p id qd dicit retinere: dicas q lȝ doctor sciat monachũ habẽteȝ domũ iuxta scholas lectoris: i domo ppria audire excõicat⁹ ñ est. qd dixi de re. iu. Locupletari. li. 6°. Quid si monach⁹ talis nõ vult exire scholas videt p hãc lrãm q licite idẽ potest expelli: ad hoc ex de sẽ. ex. c. Ueniẽs Et hoc maxime si vera esset opio: q excõicatus nõ gaudet puilegio canonis. qd nõ est verũ sm Jo. et Ber. q̃ nõnt. 17. q. 4. Si q̃s deinceps. Quid si non potest expelli. Exeat doctor scholas ad instar eius qd dicimus: cuȝ excõicat⁹ intrat ecclesiã. vt nõ. ii q. 3. Sicut apostoli. Jo. an. Similit q̃ cõicauit in crimine: vt dixi. Et q̃a conditor canonis sibi non reseruat absolutionẽ: aliis indulsisse videt: et facit ad hoc qd nõt. s. e. Sup spec. Jo. an.

Excõmunicatio contra magros ⁊ scholares ciuitatis bononie: q̃ sup ɔducẽdis alioꝝ hospitiis in lesioneȝ vel in piudicium habitantiuȝ audẽt hospitem cõuenire ante tẽpus cõductionis elapsum.

Cap. 41.

c Onstitutionẽ factã ab epõ portuẽsi apostolice sedis legato: ⁊ a pdicto tusculano postmoduȝ cõfirmatam. videlicȝ vt nullus magistroꝝ: siue scholariũ sup cõducẽdis alioꝝ hospitiis in lesiõeȝ ⁊ in piudiciũ hitãtiũ audeat hospitẽ cõuenire: nisi prius constiterit tẽpus cõductõis elapsũ: vel inq̃lini: in hoc suũ fauorẽ pstauerint ⁊ cõsensum cũ idẽ portuẽsis sb excõicatõe hoc phibuerit: ⁊ alt sb pena anathemati. idẽ decreuerit obseruãdum. Rataȝ esse decernim⁹: et auctoritate apostolica confirmam⁹. Statuẽtes. vt a te frat epe: ⁊ tuo quolibȝ successore: hec singulis annis in cõmuni audiẽtia magistrorum ac scholarium recitetur. Cle. 3°. extra de lo. ⁊ ɔdu. Ex scpto Constitutionẽ. Et sic nõ q legatus in sua prouincia potest facere constitutionem: etiam sub ppetuo anathemate. supra de offi°. dele. c. vltimo. Confirmatam idest approbatam et innouataȝ: quia solus supior confirmat: vt extra de offi°. le. Studuisti.

Scholariū. ſolí ꝙ magiſtri ⁊ ſchola-
res ꝓhibēt̃ ꝯducē hoſpitia ſcholariū
ꝑpt̃ potentiores ıſta ꝯſtō emanauit
Et ꝑ hāc lr̃az videt̃ ꝙ ſcriptores q̄ ñ
ſūt ſcholares: ꝫ vxorati nō ligāt̃ hac
cōſtitutiōe: cū de illis nō fiat mētio.
Lau. dixit hāc penā extēdi ad eos q̄
gaudent ꝓuilegio ſcholaſtico: large
ſūpto ſcholariuꝫ vocabulo et gratia
ſcholariū ibi ſūt: dūmō ibi ñ ſint me
retrices: nec obiícias ꝙ pena nō dēt
extēdi: q̄a ⁊ pene hodie quoqꝫ ăpliā
tur. ar. ad hoc. ex̃t de ꝟb. ſig. Cū in
ptib⁹. Laur. et cū eo ꝯcordat Inno.
Sꝫ nō credo ꝙ ad ſcriptores vxora
tos extēdat̃ hec cōſtitutio: licet ſint
ꝑpterea ſcholares: eadē rōe extende
rent̃ ad cartarios ⁊ raſores cartarū
Ber. Cōuenire. i. alloq̄: vel de habi-
tatiōe tractari: glo. Interl̃. Sub ex-
cōicatōe iam lata. glo. interl̃. Et nō
ꝙ Inno. Hoſt. Alb. ⁊ De. de puſio
dicūt ꝙ iſta cōſtitutio ⁊ excōicatio ē
localis: ⁊ hꝫ locū ſolū bononie. et h̃
etiā magis placꝫ Jo. an. Sed hoſt.
dicit eſſe gn̄alē: nā q̄a fauorabilis ē:
dicit eā extēdendā: ſed cōiter nō tn̄
opinio eius.

Excōicatio cōtra mittētes nūtiū
vel ſcripturā cardinali alicui: vel ſe-
creto loquētes eis: dū. ſ. ſūt in ꝯclaui
ꝓ electione pape. Cap. 42.

n Ulli fas ſit ipſis cardialib⁹
vel illoꝝ alicui nūtiū mittē
vel ſcripturā: q̄ ꝟo ꝯ̄fecerit
ſcripturā vel nūtiū: mittēdo. aut cuꝫ
aliquo ipſoꝝ ſecrete loquendo: ipſo
facto ſniaꝫ excōis incurrat. extra de
elec. Ubi pīculū. li. 6. Cardinalibus
ſcꝫ incluſis in ꝯclaui ꝓ electiōe fiēda
ſūmi pōtificis: Secrete loquēdo: niſi
q̄ de volūtate omniū cardinaliuꝫ in
ibi pn̄tiū ꝓ his tm̄: que ad electiōis
inſtātiā negociū ptinēt vocaret̃: vt
dicit̃. ſ̄. in textu: ſicut puta aduocati
vel iuris pīti: vel religioſi: vel tabel-
liōes incurrat: canō iſte eſt late ſnie:
Sed ordinari⁹ abſoluē poterit exq̄⁹
papa ſibi nō reſeruauit. Jo. an.

Excōicatio cōtra dn̄os ⁊ rectores
ciuitatis vbi fit electio pape: ſi non
ſeruāt ea que debēt ſm ꝯſtōeꝫ illam
vbi pīculū circa ipſam electionem.
Cap. 43.

p Reterea adiiciēdo ſanxim⁹
vt dn̄s aliiqꝫ rectores ⁊ offi
ciales ciuitatis illius: in qua
romani pōtificis electio fuerit cele-
brāda auctoritate noſtra ⁊ eiuſdem
approbatōe cōcilij ptāte ſibi tradita:
premiſſa omnia ⁊ ſingula plene ac
inuiolabilit̃ ſiñ fraude et dolo aliq̄⁹
faciat obſeruari: nec cardinales vlt̃
q̄ ꝑmittit̃ aggrauar̃ pſumāt. Sup
his autem taliter obſeruādiſ ſtatim
audito ſūmi pōtificis obitu: coram
clero ⁊ ꝑplo vniuerſo ciuitatis ipſi⁹:
ad hoc ſpāliter cōuocādis: pſtet cor-
palit̃ iuramētū: ꝙ ſi ꝑmiſſa diligent̃
non ſeruauerint: aut fraudeꝫ in eis:
vel circa ea ꝯmiſerint: cuiuſcūqꝫ ſint
ꝑeminentie ⁊ ſtatus: omni ceſſante
ꝓuilegio: eo ipſo ſniaꝫ excōis icurrāt
⁊ ꝑpetuo ſint infames. ex̃t de elect.
Ubi pīculū. li. 6. Celebrāda. ſm di-
ſtinctionē ſupi⁹ factā. Jo. an. Preſu-
mant: quia tunc eſſent excōicati: ſic
in ſe defendendo moduꝫ excedens
q̄ō dic vt ſup⁹ de reſti. ſpolia. Oliꝫ.
Et nō caſū in quo layc⁹ auctoritate

canonis ptātē habet in clericū contᷓ
illud.96.di. Bn̄ q̄dem.Jo.an. Cō
missa.§. que dicta sūt supra de inclu
sione cardinaliū fienda in conclaui:
⁊ administratione necessariorū cuꝫ
certa regula ⁊ modo: qui ponitᷓ in
textu ipsius capituli.

Excōicatio ɔᷓ assumētes officiuꝫ
senatorī.seu regiminis vrbis Rome
sine licētia pape:et pape reseruatᷓ ab
solutio. Cap.44.

n Ullus Jmpator seu Rex
Romanoꝝ: aut alius Jm
perator:vel Rex:princeps:
marchio:Dux comes:aut Baro.vel
q̄cūqꝫ alteriꝰ nobilis p̄eminētie: po
tentie:seu ptātis ⁊ excellentie:seu di
gnitatis existat.Fratᷓ filiꝰ vel nepos
eoꝝ ad tp̄s:vel in ppetuuꝫ: seu q̄uis
alius vlᷓ ānuale spaciuꝫ:quouis mō
cōlore vel cā p se:vel p aliā psonam:
quōlibet s̄bmittēdā in Senatorē ca
pitaneū patriciū aut rectoreꝫ:vel ad
eiusdē vrbis regimē seu officiū noietᷓ
eligatᷓ seu alitᷓ etiaꝫ assumatᷓ absqꝫ li
centia sedis apostolice spāli:p ipsius
sedis litteras cōcessioneꝫ licētie huiꝰ
spālitᷓ exp̄mētes.Q̄ō si secus factum
fuerit. Nominatōꝫ assūptōꝫ electōꝫ
hꝰmōi decernimꝰ esse nullas.Ueꝝ
etiam nominati electi:⁊ assumpti:si
hꝰmōi electiōi noiatōi: seu assūptiōi
cōsenserint: aut de ipsis quōlibet in
tromiserint: intēdētes et obediētes
eisdē:⁊ in hoc dātes ipsis noiatoribꝰ
electoribꝰ assūptoribꝰ:aut nomiatis
electis vel assūptis auxiliū consiliuꝫ
vel fauorē:publice vel occulte cꝰcūqꝫ
ɔditōis extiterint:eo ipso sententiaꝫ
excōis incurrāt.Et ɔtēptores quoqꝫ
seu violatores p̄dictoꝝ ab hꝰmodi
snia excōis:p̄ter q̄ꝫ in mortī.articulo
absolui nō possūt: nisi p romanū pō
tificē:vel de eius petita:⁊ obtenta li
centia spāli: nō obstātibꝰ aliq̄bꝰ p̊ui
legijs.ex̄ de elec.§.Fūdamēta.

Excōicatio ɔᷓ ipediētes visitatōꝫ
monialiū fiēdā p suos supiores:post
mōitionē tn̄. Cap.45.

s J q̄s visitatores ipsos mo
nialiū i p̄missis ipedire p̄sū
pserit:seu aliq° p̄missoꝝ: n̄
admoniti desistāt ipso facto sētētiaꝫ
excōicatiōis se nouerint incursuros:
p̊uilegiis ⁊ statutī.ɔsuetudinibꝰ q̄bꝰ
cūqꝫ i ɔᷓriū n̄ valituris.zc.ex̄ de sta.
mo.attēdētes.Jn cle.visitatores.de
visitatoribꝰ loq̄tᷓ mōialiuꝫ:q̄ debent
singlis ānis visitare monasteria:ita
ꝙ ordiarij debēt visitarᷓ mōasteria n̄
exēpta ⁊ exēpta:ēt illa q̄ n̄ recog̊scūt
supiorē nisi papā.Mōasteria ꝟo exē
pta.q̄.§.sᷓ ordinū exēptoꝝ.vt camal
dulēsiū:cisterciēsiū:mēdicātiū hn̄t ui
sitare p̄lati eoꝝ:q̄ i visitatiōe hꝰmōi
debēt ingrē ⁊ vidē de vestitu: ne sit
vanitas in eis.De clausᷓa:ō ɔtinētia
de cetis n̄ fiēdis ⁊ hꝰmōi:⁊ ɔpellere
eas ad rᷓligiōeꝫ suādā rᷓmediis opor
tunis. Q̄ō totū pōt ibᷓi ex ipo textu
decre.Jp̊os ordinarios visitātes au
ctoritate ap̄lica: vel ꝓpria: vel supio
res ipoꝝ mōasterioꝝ.Jo.an.Jmpe
dire.p hāc lrāꝫ puto ꝙ necē sit ipedi
mētū p̄cedē ⁊ admōitōꝫ seq̄:ad h̄ vt
locus sit pene huic:hoc dico q̊a vidi
quādoqꝫ prelatos scribentes monia
libus ꝙ parent se certa die ad recipi
endū visitationē eorū:et in eisdē lr̄is
faciunt mentioneꝫ ꝙ nullꝰ ipediat.

Talis.n. admonitio fieri dz vt desi stãt ab illato impedimẽto: vt locus sit huic pene. facit qd̃ scripsi de ↄces. pben. Cũ nostris. glo.z. Sed nũqd illato impedimẽto fiet monitio nominatim: an sufficit gñalis ꝓ eo. ꝓ et cõtra facit. ex̃ de vita ⁊ ho.cle.c.i. Jo.an. Ipso facto. Est ḡ iste casus quo sufficit monitio ⁊ absoluet ordinari⁹: exq⁹ papa sibi ñ rbuat. Jo.an.

Excõicatio cõtra fingẽtes fraudulenẽ casũ p quẽ iudex ad aliquã mulierem ꝓ testimonio mittat vel vadat. Cap.46.

q Ui fingit fraudulẽt aliquẽ casũ p quẽ aliqs iudex mittat ad aliquã mulierẽ ꝓ testimonio: vl' ipse iudex fraudulẽt vadẽs: excõicat⁹ ẽ. ex̃ ð iudi. Mulieres li⁹.6⁹. Cap.47.

Excõicatio cõtra ingerẽtes se ad hñdũ curã alicui⁹ populi alteri⁹ lingue sin̄ lĩia dyocesani illi⁹ populi.

q Uãdoq3 vna ciuitas vl' diocesis hz populos diuersarũ linguarũ hñtes sb̃ vna fide varios rit⁹ vel modos. Tũc põtifex loci si vrgẽs necessitas fuẽit psulem natõib⁹ illis ↄformẽ q̃ diuia illis officia celebret et ecclesiastica sacramẽta ministret instruẽdo eos pit ⁊ exẽplo sibi vicariũ cõstituẽ põt in pdictis: q̃ sibi p oia sit obediẽs ⁊ sbiect⁹. Si qs ãt alit se ingerit ipo iure ẽ excõicat⁹ de offi⁹.iu.or. Qm̃ in plerisq3.

Excõicatõ ↄt eũ q̃ se gerit ꝓ papa cũ ñ ẽ elect⁹ a duab⁹ ptib⁹ cardialiũ ⁊ seqces eius. Cap.48.

ſ Tatuim⁹ vt si forte inimico hoie supseminãte zizaniam inter cardinales de sb̃stituẽdo sũmo põtifice nõ poterit esse plena cõcordia: et duab⁹ ptib⁹ cõcordãtib⁹ tertia ps ↄcordare noluerit: aut sibi aliam psũpserit nominare: ille absq3 vlla exceptõne ab vniuersali ecclesia pontifex habeat roman⁹ q̃ a duab⁹ ptib⁹ elect⁹ fuit ⁊ recept⁹. Si qs aũt de tertie ptis nominatõe ↄfisus: q̃a de rõe nõ potest esse sibi nomen epi vsͤpauerit: tã ipe q̃3 q̃ eũ recepint excõicatõi sbiaceãt. et. ĩ. pterea si a paucioꝛib⁹ q̃3 a duab⁹ ptib⁹ aliqs elect⁹ fuẽit ad apl'at⁹ officiũ: ñ maioꝛ ↄcoꝛdia inteꝛcesserit: nullaten⁹ assumatur: ⁊ pdicte pene sbiaceat si humilit noluerit abstinẽ. ex̃ ð elec.l3. Exceptõe Et sic nulla exceptio põt sibi oppõi: nisi de heresi.40.di. Si papa. Als eniz q̃ztũcũq3 pcise ipse papa scribat: legitima exceptio est admittẽda. ex̃ de officio dele. ex pte. ⁊.§. ð rescrip. Si qñ. Ber. Inno. ⁊ hosti. dixerũt ꝙ papa de heresi accusari possit: et ñ excipi. et hoc tenet Archi.e.ti.c. vbi. li.6. Partibus. Nũquid ille qui eligitur computabit inter duas ptes. Uidet ꝙ sic extra de elect. Cum in iure. ⁊.c. Cumana. Tamen cũ dicit in decretali de duab⁹ partib⁹ aliqñ obseruant cardinales: aliqñ nõ: per spãlia eoꝝ statuta. Ber. in aliis electiõibus valet: qd̃ fit a maioꝛi parte capituli: dũ tamẽ seruẽt vnã de formis. ex̃.e. Quia ꝓpt. Itẽ nõ ꝙ ñ ẽ ius papat⁹ ei acq̃sitũ in h⁹mõi receptõe: siue sit ad osculũ: siue sit ad obedientiam: siue ad incathedratiõem: Naz eo ipso ꝙ electus est ex sua auctoꝛitate papatum recipere potest.

Lan. Dum.n.eligit̃ ſcilicet a duabꝰ
ꝑtibus confirmatur:⁊ ſtatim habet
liberā ⁊ plenā adminiſtratiõe3. 23.
di. In nomine dñi. Hec Ber.

Excõicatio cõtra aſſumẽtes ſtatū
ſeu vitā bechinaꝝ ⁊ bizochoꝝ nõ ꝓ
batū:⁊ ꝑlatos fouẽtes talem ſtatu3.

Cap.49.

S Acra Romana ac venera
bilis eccleſia cui fauẽte dño
lʒ imeriti ꝑſidemꝰ:ſicut reli
gioſa ⁊ pia vota benigno fauoꝛe ꝓ
ſeq̃mur ſic ſupſticioſos conatꝰ in ſo
lertiū hominū deteſtat̃.vic3. ne ſub
ouina pelle gregẽ dñicū truculentia
Lupi rapaceſ inuadant:ſub pietatis
imagine ꝟtus heretice prauitat̄. ob
repat:⁊ ſb̄ ꝑtextu ꝯuerſatõis ãgelice
i caut̄. mẽtibꝰ malignꝰ ſpūs illudat
cuiꝰ rei ḡtia ſacris canonibꝰ ẽ inħdi
ctū:ne aliq̄s nouū oꝛdine3 aut religi
onẽ inueniat:vł hitū noue religiõis
aſſumat. S3 q̄cūq3 ad religiõ3 vẽire
voluẽit ingrediat̃ vnā de religiõibꝰ
appꝛobatis. Nõ nulli tamẽ ꝓphane
multitudis viri q̄ vulgarit̃ fraticelli
ſeu fratres d̄ paupe vita:aut bizochi
ſiue bighini:vł aliis noibꝰ nūcupãt̃
in ꝑtibꝰ Italie:necnõ inſule Cicilie:
comitatu ꝓuincie narbonẽſis:⁊ tho
loſane ciuitatibus ⁊ ꝓuinciis aliiſq3
diuerſis citraq3 marinis:⁊ vlt̃q3 ma
rinis ꝑtibus cõtra dictos canones:
habitū noue religiõis aſſumẽ. Con
gregatões ⁊ ꝯuẽticula facẽ: ⁊ ſupio
res ſibiipſis eligere:quos miniſtros
ſeu cuſtodes:ſiue guardiãos:aut no
minibꝰ aliis appellãt. Plurimos ad
eoꝝ ſectā recipe: loca ẽt de nouo cõ
ſtruere:ſeu cõſtructa recipe: in q̄bus
habitãt in cõi publice mẽdicãtes q̃ſi
eoꝝ ſecta eccleſia foꝛet:⁊ vna de reli
giõibꝰ appꝛobatis per ſe temeritate
dãnabili ꝑſumpſerūt:⁊ ꝑſumūt etiã
in ceſſant̄. Et vt ipſoꝝ erroꝛ ꝟitas:
⁊ impietas religio reputet̃:plurimi
eoꝝ regulā fratꝝ minoꝝ ⁊ oꝛdine3
que3 ſanctus Franciſcus inſtituit ſe
ꝓfiteri:⁊ ad litterā ſe conſeruare cõ
fingunt:q̃3q3 in obediẽtia generalis
vł ꝓuicialiū miniſtroꝝ ipſiꝰ oꝛdinis
nõ moꝛẽt̃. Pꝛetendẽtes ſe a ſancte
mẽoꝛie Celeſtino papa 5° ꝑdeceſſoꝛ̃
noſtro huiꝰ ſtatus ſeu vite ꝑuilegiū
habuiſſe: qđ tamẽ etiam ſi oñderẽt
nõ valeret Cū bõe memoꝛie Boni.
papa. 8ꝰ.ꝑde.nr̃ ex certis cauſis rõa
bilibꝰ:omnia ab ipſo Cele.ꝑd.n.cõ
ceſſa:que pee ipſū Bonifa. nõ cõtin
geret appꝛobari viribuſ penitus eua
cuauerit:dictūq3 ꝑuilegiū vite nõ in
ueniat̃ per eūdem Bonifaciū appꝛo
batū. Quidā aūt eoꝝ dictū habitū:
⁊ viuendi ritū a quibuſdā epiſcopis
ſeu eoꝝ ſupioꝛibꝰ:vel aliis eccleſiarū
pꝛelatis concedere licuit cõt̃ foꝛma3
concilij generalis. Nõ nulli etia3 ex
ipſis aſſerẽtes ſe eſſe de tertio oꝛdie
beati Franciſci pñie cū voto:ꝑdictū
ſtatu3 ⁊ ritu3 eoꝝ ſb̄ velamine talis
nominis ſattagūt paliare:cu3 tamẽ
in regula ipſius tertij oꝛdinis talis
viuendi ritus nullatenꝰ ſit cõceſſus
Et quia in erroꝛū baratru3 faciliter
ruūt:qui conceptus ꝓpꝛios patrum
diffinitionibꝰ anteponūt. Ipſoꝛūq3
q̃3 plurimi ſicut fide digna relatõne
ꝑcepimꝰ a ꝟitate catholice fidei de
uiãtes eccleſiaſtica ſacr̃a deſpiciūt:et
erroꝛes alios ſtudẽt mł̃tiplicit̃ ſeiare

Cũ itaqꝫ taliũ dãnãda temeritas in eiusdẽ fidei detrimẽtũ fideliũ scãdalum: p̃facti minoꝝ ⁊ alioꝝ ordinuꝫ obprobriũ: ⁊ in suaꝝ: ⁊ in alioꝝ multoꝝ aiaꝝ pniciẽ redũdare noscunt. Nos sectã ritũ ⁊ statũ hmõi nõ obstãtibꝰ p̃missis eoꝝ excusatiõibꝰ q̃s friuolas r̃putamꝰ: ⁊ q̃cq̃d p eos cõit vel diuisim sb religiõis cõuẽtꝰ collegij: seu cõgregatiõis noie vel colore attẽptatũ existit vel extitit: de fratrũ nr̃oꝝ cõcilio auc̃te apostolica nulliꝰ fuisse vel esse decernimꝰ firmitatis. Et q̃tenꝰ de facto ꝓcesserũt: de cõsilio ⁊ auctoritate p̃missa reuocamus oio ac ppetue ꝓhibitõi sbiicimus: et ab ecclesia dei penitꝰ abolemꝰ eisdẽ psonis: ⁊ aliis q̇buscũqꝫ sb pẽa excõis q̃ꝫ in eas: si secus fecerint incurrere volumꝰ ipso facto. Iniũgẽtes exp̃sse ne statũ assũptũ siue sectam ⁊ ritum hmõi ab ipsis sectent vlteriꝰ vl' ip̃ꝫ de nouo assumẽ quoquõ p̃sumant. Ep̃os quoqꝫ ⁊ eoꝝ supiores: ⁊ etiaꝫ alios p̃latos quoscũqꝫ q̇ p̃dictl. psõis vel aliis ritũ viuẽdi: et hitũ supradc̃ꝫ p̃ter spãlis apostolice sedis auc̃te cõcesserint p̃dc̃e excõis iurl. decernimꝰ sbiacere. Dignuꝫ est. n. adulterinas plãtatões q̃s nõ pr̃ celestis plãtauit: ſ huãne auctoritatis audacia plãtat aplici culminis censura diuellat: nec patiat in agro dñico puerse congregatõis vepres excrescẽ. Cui ꝓpriuꝫ ẽ diuina opitulãte gr̃a v̇tutes serere: ac vitia radicitꝰ extirpare. nulli ꝫ zc̃ Datum Auinioni. 2°. kal. Ianuarij. Anno. 2°. Io. 22. Fran. de zam. in Cle. Cũ de q̇busdã. de reli. do. Allegat istã extrauagãteꝫ. ⁊ etiam Pau. dicẽtes ꝙ hic reprobat statꝰ quorũdã qui vulgarit appellãtur fraticelli seu fratres de paupe vita: aut Bizochi: aut bechinni: seu aliis noibꝰ assumẽtiũ noue religionis habitũ supiores sibi eligentiũ: cõgregatões et cõuẽticula faciẽtiũ: nõ obstãte ꝙ ordinem seu institutionẽ ordinis a certl. dicãt ep̃is habuisse. Cũ talis viuẽdi modꝰ nullatenꝰ sit ɔcessus. Per hoc dicit Pau. ꝙ ibi ẽt reprobat status bechinalis: q̇a videt q̃dã noua religio p̃t auctoritatẽ sedis apostolice istituta. Ex hoc infert ꝙ etiaꝫ si renũtiarent ꝓpriis: nõ ex hoc erũt approbate nec religiose: exquo ñ hñt regulã a sede apostolica approbatã. de voto. c. i. li. 6. Dicit. n. idẽ Fran. ꝙ i domo sua pñt mulieres agẽtes pñiaꝫ vti quo habitu voluerint. Per h. n. ꝙ vtũt habitu ⁊ simili ad bechinas: nõ sunt bechine: exquo nõ cõgregãt cũ eis. Uñ ñ ẽ piculũ aliq̇d in hoc casu.

Excõicatio cõtra eos q̇ absoluti ꝓpter aliquẽ casuꝫ mortis ab eo qui alias nõ poterat: si cessante impedimẽto nõ se pñtet ei qui legitime poterat absoluẽ. Cap. 50.

e Os qui a snia canonis vel hõis: cũ ad illũ a quo alias de iure fuerãt absoluendi nequeũt ꝓpter iminẽtẽ mortis articulũ: aut aliud ipedimẽtũ legitimuꝫ ꝓ absolõnis bñficio habere recursũ ab alio absoluãt. Si cessãte postea piculo: vel impedimẽto hmõi se illi a quo his cessãtibꝰ absolui debebãt q̃ꝫcito cõmode poterũt cõtempsint pñtare mãdatuꝫ ipsiꝰ sup quo illi ꝓ q̇bꝰ excõicati erãt humilit recepturi

et satisfacturi ꝑut iusticia suadebit: decernim⁹ eādez sniaʒ reincidē ipso iure. ex̄ de sen. ex. Eos. li. 6. Idez sta tuim⁹ ꝺ his qb⁹ cū a sede aplica: vel a legatis ipsi⁹ absolōis bñficiū a qb⁹ uis sētētiis cōsequūt iniūgit vt ordi narioꝝ suoꝝ: vel alioꝝ quorūlibet suscepturi pñiaʒ ab eisdē se cōspectui repñtēt ⁊ passis iniuriā: seu his qb⁹ ꝓpt h⁹ obligati existūt satisfactionez exibeāt ꝯpetētē si h̄ cū pmū cōmode poterūt nō curauerint adimplē: vbi .s̄. Canonis. Hic Jo. an. dinumēat 22. casus excōis: quos trahit ex li. 6 q̄ oēs supraapositi sūt: exceptl. duob⁹: q̄. ī. ponūt. Et exceptl. q̄tuor. s. sniaʒ seu excōicationē illā que est cōt Fe dericū Jmpatorē. extra de sen. ⁊ re. iudi. Apostolice. et illa q̄ ē de religi. do. c. i. Et duas q̄ ponunt in. c. i. de scismaticis. Et sūt cōtra Jacobuz et Pe. de colūna cardinales: ⁊ contra tenētes eos ꝓ cardinalib⁹: ⁊ fouen tes scisma idūctū p eos: Que q̄tuor snie: ideo hic nō sūt posite: q̄a nō vi debat expediēs vl vtile. Pe. de āch. sup hoc. c. Eos. plura nōbilia ponit: ⁊ omisso pmo sbdit. 2° nō ꝙ q̄nq̄ q̄s non pōt absolui ab eo: a quo de iure fuerat absoluēdus. Sed quis ē ille cui hoc de iure cōpetit. Dic quia a snia canonis ille absoluit: cui canō reseruauit. Al's. i. si nemini reſuauit absoluit ordinari⁹. Si vo est sētētia hominis ille q̄ ꝓtulit debet absoluē Sed in eius defectu vel negligētia si est delegat⁹ adit delegans: si est ordinari⁹ adit supioꝝ: hoc ꝓbat de officio dele. Prudentiā. ⁊ de officio iu. ordi. Ad repmēdā. 3° nō ꝙ ꝓpt iustū impedimētū potest q̄s absolui ab alio q̄ȝ ab eo a quo de iure fuēat absoluēdus. Jmminēs aūt piculuz mortis dicit iustū impedimētū etiā si imineat alit q̄ȝ ꝓpter infirmitatez puta timet hostē capitalē: vel est ob sessus: vel in manib⁹ pdonis: vel ty rāni: vel nauigatur⁹ est nauigia pi culosa: vel patit naufragiū: vel itur⁹ est p loca piculosa. ff. de do. cā mor. l. 3. Jstos ⁊ alios casus: vide ext. e. Q ō de his. Hec Pe. Jnno. vo sup decretali. q̄uis de sen. exco. declarat quosdā casus in qb⁹ absoluend⁹ per sedē aplicam regularit ꝓ violentia manū iniectōe: absolui pōt in pdictl. casibus citra sedē apostolicā: taliter aūt absolut⁹ tenet cessāte dicto cāu se pñtare sedi apostolice. Prim⁹ ē si incidit in infirmitatē: etiaʒ ex qua n̄ iminet piculuz mortis: vt podagra: vel quartana febris. 2⁹ est inimicitia que timet in via. 3⁹ est inopia: vt si ita paup est ꝙ nō possit hre expēsas itineris: nā nō est sibi pcipiendū: vt mendicet. Quarta senilis etas: seu mēbroꝝ destitutiōib⁹ impedit⁹. Si .n. senescit: lȝ fortl. videat ad sbeūdū laborē: tamē quia piculosū est absol uet. Jtē si teneret in vinculis. Ray. etiā in sū. dicit ꝙ de his qui magne potētie sūt: ⁊ ita delicati ⁊ debilitati ꝙ laborē eūdi ad curiā nequeūt sbsti nere: papa est consulēdus intimatis sibi circūstātiis facti ⁊ psone. ⁊ iurta ipsius ꝯsiliū est agēdū. Dicit ibi glo. ꝙ h̄ est intelligēduz: q̄n nequeūt ire de facili: q̄ ō ad arbitriū boni viri est referēdū. Si autē omnino non pñt papa irreq̄sito pñt absolui: sic nōuit

Allanus in.c.Mulieres.Et q̄rit hic Pau.ð ách.Utrū ista absolō q̄ pōt fiēi ꝓpt̄ iustū ipedim̄tū ab alio q̄ȝ ab alio q̄ȝ ab eo q̄ dȝ hēat locū in excōicatl.alia rōe q̄ȝ ꝑ iniectōȝ manuū.et Inno.q̄dē dic̄ ꝙ hȝ locū solū in excōicatl.ꝓpt̄ manuū iniectōeȝ:ſȝ si al̄s sit excōicat⁹ a iudice vel a iure:lȝ absolui possit in mortis articulo.ar.s̄.e.A nobis.2°.Tn̄ in casib⁹ q̄ ponūt̄ s̄.c.Quāuis.de q̄b⁹ dictū est:nō hȝ locū:ſȝ tm̄ ab excōicatore:uel alio:ad quē spectat absoluēdi sūt.Et ita nōt Et ipsū allegat Io.an.in Nouella.in.c.Quāuis.Sed hic dic̄ ideȝ Io. ꝙ iste tex.fac̄ cōtra istā opinionē dū dicit.Ab alio absoluat̄.⁊.s̄.in p̄n.c.h⁹:gn̄alit̄ dixit ab hoie vel a iure.et sic de alia excōicatōe q̄ȝ illa q̄ ꝓ manuū iniectōe infligit̄.Locuȝ hēt ista absolutio ab alio ꝓpter iustuȝ impedimētū ꝓueniēs ex multis causis:vt.c.Ea noscit̄.⁊.c.q̄ꝗuis.⁊.c.Qð de his. 4° nō ꝙ absolut⁹ ab excōicatōe ex cā ab alio q̄ȝ ab eo a quo debuissȝ cessante cā illa tn̄t̄ facē id qð primo tn̄bat̄.s.cōꝑere coraȝ suo iudice. Et aduerte ad quē finē dȝ comꝑere ad hūc.s.vt mādatū suscipiat n̄ vt āpli⁹ absoluat̄. et nō ꝙ ille q̄ absoluit̄ ab excōicatōe dȝ satisfacē qð intelligit̄ iuxta ꝓprias facultates. Et per hoc infert Archi.facultates ecclesie quas ad vsum hēt ad hoc nō teneri. 16.q 6.§.vltimo.Pro hoc facit cle.Nolētes. de heretic. 5° nō ꝙ hic dicitur cū cōmode pōt ire ad eū:a q° fuēat absoluēd⁹:q̄lit̄ sumi debeat h° v̄buȝ cōmode. vide qð nōt̄ in cle. Si q̄s suadēte.de pe.glo.an̄penulti.ibi.Io

an.sup v̄bo.cōmode poteīt: dic̄ idē de sen.ex.De cetero. Dicit ibi decretalis:q̄citi⁹ oportūitatē hūerit. Qð exponit ibi Hosti.i. cessāte ipedim̄to ⁊ aliq° modico tꝑe indulto quo sibi de necessariis valeat ꝓuidē.Et ꝑ h̄ pȝ ꝙ nō credit̄ circa hoc absolute.ſȝ iudex hēbit hoc arbitrari. al̄s ipe absolut⁹ a friuolis excusatōib⁹ frigoris caloris ⁊ his similib⁹ cōstitutōeȝ eluderet:facit de do.⁊ contu.Cū olim Nec obstat ꝙ ð occulta re ⁊ anime ꝑiculo querit̄ ⁊ sit sibi credendū: de hōici.Significasti.2°.Fateor id v̄ū in foro pn̄iali.de spon.Tua.2°.quo ad vinculū occulto cōtrahēduȝ.Un̄ exq° s̄nia hēt de mora:scire se debet excōicatū. Iudex tn̄ euȝ nō denūtiabit:nisi p̄us eo vocato ꝑ cōiecturas viderit illū morosū cognitōe sup h° p̄missa sūmaria.l.e.ꝓ in fi.Hec Io.an.Archi.vero sup.c.Cupientes.de elec.li.6.tractās hoc v̄bū.Cōmode dicit int̄ cetera ꝙ iudex inspecta q̄litate ꝑsonaꝝ viaꝝ ⁊ tēpoꝝ arbitrbit̄ quō ꝯmode possit fiēi:et dietas maiores vel minores.ff.de v̄bo.oblig. Cōtinuus.§.2.Considerādo dietas vulgares quas hōies facē ꝯsueuerūt ſm id qð dictū est.s̄.e.li.de rescrip. Statutū.Si aūt dicte vulgares nō appareant ipse iudex referat se ad legales.vicȝ ꝯputādo.20. miliaria.ꝓ dieta.Et si facta vna cōputatōe sup sit tm̄ vnū miliare ꝓ illo dabit vnā integrā dietā vt nōt̄.2.q.6.Propt̄ in glo.Qð si fuerit lōga viaꝝ distātia: equū est in septimana vnū dieȝ ꝓ quiete dari. Nam mēsis dat̄ ad ꝑādū se.20. v̄o dies ad expectāduȝ.

Et hoc ꝓbat littera ista. Cōmode. Nō.n.possz cōmode venire per.20 vel.30.dietas cōtinue:absqz alia intermedia quiete. Ad hoc.63.di.cuz lōge. Debet iudex arbitrari benigne tēp⁹ itineris:ad hoc ex̄ de offi.dele. Cōsuluit. Et ꝯputabūt̄ diete a loco a quo iter arripuit sīn̄ fraude. Sufficit.n.ꝫm hāc lr̄az ꝙ non sit in negligentia vel fraude. 6° nō in.§.Idē ibi:q̄busuis aliis sentētiis. Qd̄ papa et legatus absoluūt a q̄buscūqz sententiis excōicatōis. Qd̄ Io.mo.intelligit de sentētiis iuris non hois. Nā vt dicit papa ⁊ legat⁹ non solū absoluūt ab illis de stilo curie:ꝫ etiā mittūt:nisi in casu quo delegat⁹ nō possz absoluē:vel mortuus essz:nec alius successit in delegatōne. Idem putat quando successor bn̄ succedit in delegatōe:ꝫ nō est spes de festina ꝓuisione. Putet etiaz Io.mo.in p̄dictis casib⁹ delegatoruz:si absolut⁹ nō peat nō reincidat ipso iure: nisi i eo ꝙ appareat vitiata. hec oia cessāt si late recipias litterā: vt v̄bū sonat hic:⁊ in pn̄.h⁹ capituli.qd̄ et loq̄tur gn̄aliter de vtrisqz exp̄mit. Et h̄ tēt Io.an.s.ꝙ in q̄buscūz sentētiis iuris ⁊ hominis locū habeat qd̄ hic dicit̄ ꝙ reicidat ipso iure:nisi pareat:⁊ cō pareat post absolutōez:vt hic dicit̄. Itē nō ꝙ Archi.exponēs v̄buz. Cōtempserit:dicit ꝙ contēnere dicitur hoc ipso: ꝙ iusta cā cessante se nō p̄sentat illi a quo fuerat absoluēdus: vt nōt̄.2.q.7. Metropolitanū. Idē Io.an. Itē ponit Pe.de ancha. cū q̄s teneat̄ se ꝑsonaliter ꝑsentare sēp ꝓ absolutiōe obtinēda cessāte impedimento. Accessus ad absolutorem vtꝝ talē absolutōez q̄s pōt petere ꝑ ꝓcuratorem. Et Hosti.dicit ꝙ non Sed Inno.dicit ꝙ si iusta cā sbest: potest peti absolutio ꝑ ꝓcuratorem etiam in absentia. Archi.etiā in isto .c.mittit ad notata ꝑ specu.in ti. de ꝓcu.§ i. Et ibi dicit̄ ꝙ ꝓcurator cōstitut⁹ spāliter ꝓ petēda absolutōne sufficit:⁊ ita seruat curia.vt ibi dicit̄ Ad hoc facit ꝙ q̄s se repn̄tat:aut in ꝑsōa ꝓp̄ria:aut ꝑ ꝓcuratorē idoneū di.18. Epūs. Et dicit Pe.de ancha. ꝙ a sn̄ia inťdicti ⁊ suspēsiōis pōt peti absolutio ꝑ ꝓcuratorē:q̄a nec solēnitatē forme: nec absolutionez deside rat. Et in hoc oēs cōcordant. Item dicit Archi.⁊ Pe.de pal. ꝙ patz ex p̄ncipio h⁹ capituli ꝙ ꝑ mortis ꝑiculum:vel aliud impedimētuz qd̄cūqz ab alio q̄z ab eo ad quē de iure absolutio ꝑtinet excōicatus absolui non debet: ꝫ haberi potest ad illuz recursus:vel ipsius copia. Idem dicit̄ in directorio iuris.li.3.ti.4°.s.de absolutione ab excōicatōe iuris. Et s̄bdit̄ ibi ꝙ qn̄ aliq̄d istoꝝ nō pōt fieri:tūc absolui debet ⁊ potest:⁊ semp epūs est req̄rendus si potest haberi:aliter sufficit simplex sacerdos:vt notauit Inno.extra.e.c.Nup. Et est iniūgēduz ei ꝙ cessante impedimēto tpali se illi q̄ sup hoc potest repn̄tabit: sed vbi est ꝑpetuū impedimentū nō est hoc illi iniungēduz ꝫm archi. Fallit hoc in casibus in q̄b⁹ null⁹ absoluē potest:nisi in mortis articulo: vt in falsariis litteraꝝ pape:et i seq̄ntib⁹ hostilit̄ cardinalem. Et iniuriose vel temere epūm vel bāńientem. Et in

religiosis vel clericis secularibꝰ indu
cētibꝰ ad vouēdū eligē sepulturā.zc̄
Ponūt in eodē libro ꝗdā alij casus
in ꝗbus solū in articulo mortis. sicuti
etiā exp̄sse hoc habes in sentētiis ꝓ
cessus ānualis ꝗ fit in curia ꝑ papā:
vt habes infra.

Excōicatio contra clericos locā-
tes domos manifestis vsariis alie-
nigenis fenꝰ exercētibꝰ. Cap.51.

c Lerici ꝗ manifestis vsariis
aliēigēis aut aliis n̄ oriūdis
de terris ipoꝝ ad exercēdū
fenus:vel fenus exercē volētibꝰ do-
mos locāt vel alio titulo quocūqꝫ cō
cedunt sunt excōicati.nisi sint patri-
arche archiepi:vel epi:qui p̄lati non
excōicatōem ꝟ suspēsionez ipso facto
incurrūt.Et si ꝑ mēsem hoc sustinue
rint terre ipsoruz ꝗꝫdiu in eis iidem
vsarij morantur:extunc ecclesiastico
sbiaceāt interdicto. ex̄ d̄ vsur.vsarū
li.6.Ubi dicit Jo.an.in glo.ꝙ ma
nifesti vsarij dicūt illi de ꝗbꝰ noto
riū est de iure.Ut ꝗa confessi:vel cō
dēnati vel de facto: vt ꝗa hn̄t opis
euidētiā:que nulla possit tergiuersa
tione celare: vt ꝗa tenz altare suum
ꝑatum.Jtem ꝟm Pe.de ꝑusio sunt
manifesti vsarii ꝗ ꝑ iudicis publica
tionē vel clarā ꝓbationē: vel quorū
ꝓbatio est in euidenti ⁊ manifesto:
vt ꝗa ⁊ si n̄ exerceāt palaz ⁊ notorie
vsuras:tn̄ ꝑ modicā cāe examiatōez
erunt manifesti:vt ꝗa apparent libri
suaꝝ rōnū:vt nōt Archi. in.c.ꝗꝫꝗꝫ.e
ti. vel cū corā sacerdote et testibꝰ pu
blice fatēt se esse vsarios māifestos
⁊ ostēdūt libros rōnū: fama etiā cū
adminiculis in hoc sufficeret:ita tēt
Federicꝰ de senis in ꝯsiliis suis.Jtē
ꝟm Jo.an.⁊ Lapum.ex vnico actu
potest dici vsurariꝰ manifestꝰ:si ille
pōt ꝓbare. Jtem pōt epūs statuere
moduz quo ꝗs censeat vsurariꝰ ma
nifestus:cū possit ius cōe fortificare
ꝑ penā:vt nōt Jnno. Jtē si testator
mandat in testamēto restitui om̄s
vsas ꝑ eum extortas nō exp̄ssis ꝑso
nis ꝗbus extorsit: nec exp̄sso ꝗꝫtū ex
torsit:ex hoc nō dicit vsariꝰ:ꝗa con
fessio illa nil oꝑat:ex quo ꝗꝫtitas nō
exp̄mit. Jtem an fuerit manifestuz
pōt recipi ꝓbatio post mortē vsarij
hec Pe.de ꝑusio. Jtē dicit Jo.an.
in glo. ꝙ si locās ignorat ipsuz esse
vsariū:ꝓbabilis ignorantia excusat
euz.Ex quō aūt scit debz eū expellē.
glo.suꝑ ꝟ.titulus.puta pignoris cō
modati ⁊ hꝰmōi.Et idez si sine vllo
titulo illū ibi esse ꝑmittit. Sz si ven
dit vel donat nō videt locū habere
constitutio ꝟm Guil.dicit idem esse
in hoc casu.

Excōicatio cōtra impediētes seq̄
strationē factā ꝑ ordinariū suꝑ aliqᵒ
bn̄ficio ex eo ꝙ vna sn̄ia diffinita ē
lata contra possessorez apud sedem
apostolicā. Cap.52.

d Jffinimus vt si vna cōtra
possessorē diffinitiua sētētia
suꝑ bn̄ficio apud sedē dūta
xat ap̄licā in petitorio vel possessorio
ꝓmulgata:bn̄ficiū ip̄m a possessore
huiusmodi:dū tamē triēnio pacifice
an̄ea possessuz ab eo nō fuerit ꝑ loci
ordinariū apd̄ aliquā idoneā ꝑsonā
sequestret.zc̄.Si ꝗs aūt seq̄stratōez
hꝰmodi ipedire:vl' fructꝰ seq̄stratos
quoquō p̄sumpsit occupare: excōis

sentētiā icurrat ipso facto:a qua nisi impedimento prius āmoto ⁊ occupatis p eū fructibus restitutī.nullate nus absoluat:⁊ nihilomin⁹ si fuerit de litigantibus cadit a iure suo:nec obstat si de nullitate sententie oppo natur. extra de sequestra .c°.i. In cle.Una sola. multo forti⁹ si plures Jo.an.Contra possessorē.Si g̃ cōt petitorē.p possessore fert̄ snia nō fit sequestratio.Itē si int̄ duos vel pl'es petitores fert̄ snia p vno cōtra reliquū vel reliquos nō fit sequestratio Itē si fert̄ cōtra possessorē: nō tamē p petitore q̄ forsan ad p̄uatoēȝ agebat:non est locus sequestratiōi.Jo. An.Diffinitiua. In interlocutoria. nō hȝ locū əstō.Est aūt intlocutōia que int̄ p̄ncipiū et fineȝ cāe fert̄ sup his que incidunt ⁊ emergunt.Diffinitiua ꝯo p̄ncipalē qōnē diffinit:de q° satis in spe.de snie platōne.Jo. an.Sup bn̄ficio ecclesiastico. Si g̃ inter petitorē bn̄ficij ⁊ possessorē eēt qō aliq̄ psōalis:vel realis diffinitiua nō esset locus p petitore cōstitutiōi. Jo. an. Promulgata: p auditores curie a quoꝝ sententiis appellatur. Jo.an.Bn̄ficiū. Nō q̄a nō fructus tm̄ ꝫ ēt bn̄ficiū seq̄strat̄.Jo.an.etiaȝ si illō bn̄ficiū sit dignitas vel psona tus:vel curā hȝ aiaꝝ: vt dicit̄ in ipa Cle.Triēnio.Ista duo r̄q̄rūt̄ ne fiat sequestratio.s.ꝙ pacifice sit possessū et triēnio nō inchoato: ꝫ cōsūmato tertio āno.Jo.an.Ordinariū.nō distinguit an ad illū spectet institutio: nec ne restitutis. Nō sufficit cautio de restituēdo: ⁊ si fructus nō extant ipsoꝝ estimatōȝ.Jo.an.Nullaten⁹ p istud videt̄ ꝙ absolō cōtra hec nō teneat:cui concor.ex̄ d̄ sepul.c.i. In ɔtrariū videt̄ cuȝ hec forma sit a iur̄ data nō ab hoie. Facit qō scripsi p⁹ Hoff.de resti.spo.c.vlt. Uide quid dicā.j̄.de iure patronat⁹.c.i. Ibi vr̄ dicē ꝙ tenet talis absolutio:lȝ sit puniēdus q̄ sic absoluit. Remittit.etiā ad notata.de sē.ex.Uenerabilib⁹.§. vbi sūt.li.6. Et ibi dicit ꝙ tenȝ iniusta absolutio: dūmō hēat sup hoc iurisdictionē.Sicut etiaȝ tenet iniusta excōicatō.ii.q.ȝ.c.i. quia par ius voluit esse dn̄s soluendi et ligandi. de pe.di.i.ꝟbum.

Excōicatio cōtra clericos et religiosos q̄ inducūt aliquē ad iurādū vel vouēdū vel pmittēdū vt sepulturaȝ eligāt apud ecclesias eoꝝ: vel electā nō mutēt pape reseruat̄.

Cap.52.

f Ane temerarios violatores ɔstōis illi⁹ que religiosis vel clericis secularib⁹ phibȝ: ne aliquos ad vouēdū iurādū:vel fide intposita:seu alias pmittēduȝ inducāt vt sepulturas apud eoꝝ ecclesias eligāt: vel iā electā vlteri⁹ n̄ imutēt: similē sniaȝ pena in dc̄a ɔstōe cōtēta in suo pdurāte robore incurrē volumus ipso fc̄o a qua ab alio q̄ȝ a sede apostolica:pter q̄ȝ in mortis articulo nullaten⁹ absoluēdos. Nullis priuilegiis aut statutī.cuiuscunq̄ȝ tenoris existant in cōtrariū sup his valiturī. ex̄ de pe.Cupiētes.in cle. Cōstōnis Hec ɔstō hēt̄ de sepul.c.i.li.6°.Sēntentiā.s.excōis:de qua dixit vltimo ⁊ illā.§.vocauit sniaȝ r̄lique sr̄ pene. Contenta. Punit illa constitutio

eligētes sic sepl'turā ex voto iuramē
to:et hꝰi: vt quō ad sepl'turā itestati
decedāt. Jtez punit alliciētes p̄dict̄l.
mōis.s.ꝑ votū vl'iuram̄tū ⁊ hꝰmōi:
ꝙ si eos sepelierint restitue̅ tenētur
corpa si petūt:⁊ oia que ꝑueniūt ad
eos rōe sepulture.ī.io.dies.al'ipoꝝ
ecclesie vbi sepl'ti fuerūt:et eoꝝ cimi
teria sūt'inte̅dc̄a Jo.an.Absoluēdos
Hic respic̄ hūc vltimū casū tm̄ sic se-
ꝑatū ab aliis:nā ab excōicatōibꝰ aliis
q̄ ponūt in p̄dc̄a cle.absoluūt ordi-
narij:ab hoc autē papa.Nō tn̄ ꝙ ex
hoc nō tollit̄ q̄n aliq̄s ꝓprio motu
possit voue̅: vel iurare in aliq° loco
eligē sepulturā. Et q̄ fecerit debeat
obſuare: dūmō n̄ inducat̄ ad h° ꝑ p̄
dictos ⁊ modis p̄dictis. Jtē si cleric⁹
vel religiosus ꝯsilio vel suasiōe indu
cat aliquē ad eligēdū sepulturā in ec
clesia sua: n̄ tn̄ ad vouēdū vl'iurādū
vel alias ꝓmitten̄. hic n̄ vr̄ ꝙ icidat
in canonē: cū sic dicat textus.

Excōicatio cōtra religiosos exeū
tes claustꝝ ad audiēdum leges: vel
physicā:et cont̄ hn̄tes dignitatez:⁊
ꝯt̄ oēs sacerdotes. Ca.54.

c Ontra religiosas ꝑsōas exe
untes ad audiēdū leges:vel
physicā.Alex.p̄d.nr̄.oliz sta
tuit i ꝯcilio turonēsi:vt nisi.ī.duorū
mēsiū spaciū redierit ad claustꝝ sint
excōicati ab oibꝰ cuitēt̄:et i nulla cā
si patrociniū p̄star̄ voluerint audiāt̄
Reuersi aūt in choro mēsa capl'o:et
cetis vltimi fratꝝ existāt ⁊ nisi forte
ex mi̅icordia sedis apostolice :totiꝰ
spē ꝓmotōis amittāt. Verū q̄a nō
nulli ex talibꝰ ꝓpt̄ quorūdā opiones
diuersas excusatōes aliq̄s assumebāt

Nos volētes vt de cetero ip̄o facto
sniaz excōicatōis incurrāt districte p̄
cipiēdo mādamꝰ q̄tenꝰ taz a dyoce
sanis ⁊ capitulis ipoꝝ q̄z a ceteri.epis
in quoꝝ dyocesibꝰ ⁊ hꝰmōi studēt:
tales excōicati: et p̄dict̄l.penis obno
xij publice nūcient̄:q̄a ꝟo theologie
studiū cupimꝰ āpliari zc̄. Ad archy
diaconos.Decān̄.Plebanos. Pre
positos cātores ⁊ alios clericos ꝑso
natꝰ hn̄tes:necnō p̄sbyteros:nisi ab
his.ī.spaciū p̄scriptū destiterint hoc
extēdi volumꝰ:⁊ appellōe postpōitā
firmit̄ obſuari.Hono.zꝰ.ext̄ ne cle.
vel mo.suꝑ specula.pe. de ꝑusio suꝑ
ista decretali suꝑ specula.sic ait.Sci
endū ꝙ ē triplex ꝓhibitio ꝑsonaruz
quo ad audiēdū leges vel physicaz.
Quidā.n.ꝓhibēt̄ rōe ꝓfessiōis.q̄dā
rōe ordinis.q̄dā rōe bn̄ficij.Quātuz
ad p̄mos.i. de ꝓfessis exp̄sse vel ta
cite: pz ꝙ n̄ pn̄t exire claustruz ad le
gēdū vel audiēdū leges vel physicā
vt hic.⁊ ex̄ eō.Nō magno.Cōtrafa
ciēs si monitꝰ nō rediit.ī. duos mē
ses ad claustꝝ excōicat̄ ipso iure: vt
hic. Sz dubitat̄ a quo tꝑe incipiat
h° tps duoꝝ mēsiū.Glo.dic̄ ꝙ a die
publicatōis ꝯstōis.Alij dicūt ꝙ a die
exq° exiit claustꝝ. Et hec est opinio
Jnno.goff.⁊ Vincen.⁊ addit vin.
ꝙ ꝯputat̄ istud tps ab exitu mōaste
rij.s.hac d̄ cā. Tertij dicūt ꝙ a die a
q° icipit audir̄ legē vel physicā:qd̄ ē
ꝟius.hosti.⁊ Archy.dicūt ꝙ ēt si au
diat semel.ī.duos mēses ē excōicatꝰ
s; Goff.⁊ vinc.dixerūt expectādū eē
finē duoꝝ mēsiū an̄q̄z icurrāt penā
Et Jo.an.credit hāc opionē eē ꝟaz
Et etiā doctor tali religioso scienter

ꝑticipās.ſ. i docēdo ē excōicat⁹: ēt ſi ipſe religioſus hitū ñ dimittat:⁊ h° q° ad leges vel phyſicā:et etiā ſi d̄ licētia ſui plati leges vel phyſicaȝ audiat ꝫ Archi.⁊ Lapū. q̇a decretales.ñ magno.⁊ ſuꝑ ſpe.ulla diſticte loquūť. Quo ad ſcd̄oſ.i.rōe ordinis ꝓhibēť audire legeſ ⁊ phyſicā ſacerdotes tm̄:vt.c.ſuꝑ ſpecula. Cōſtituti āt i aliis ordinib⁹ ab h⁹mōi:vt.c.cū ex eo.de elec.li.6°. Quo ad tertios i.rōe bñficij ꝓhibēť audire h⁹modi ſciētias cōſtituti in dignitate curata vel nō curata vt hic. Si autē habeat ecclesiā ꝑrochialē:⁊ ñ ē ſacerdos: nō ꝓhibeť audire h⁹mōi ſcientias: niſi talis ecclesia ſb̄ ſe hēat capellas. Itē religioſus egrediēs mōaſterium ad audiēdū ſcientias non ꝓhibitas: vt theologiā ⁊ ius canonicū ſi h° facit ſine licētia ſui p̄lati excōicatiōȝ incurrit. Idē ſi cū licētia vadit:ꝫ hituȝ nō portat: ⁊ doctor q̇ ſciēť h⁹mōi ꝑticipat talē docēdo vel retinēdo i ſcholis pari ſnia ligať ꝫ Lapū. Abbas aūt nō exēpt⁹ ſi vult ire ad ſtudia cōceſſa epūs illi⁹ dyocē.hēbit cōſilium illi⁹ mōaſterij ſeu cōuēt⁹. Et ſi viſuȝ fuerit expedire poterit lñiaȝ dare tñ ſi ſine lñia epi vadit ñ vr̄ ligari pēa excōis ꝫ archi. Exeūteſ.ſ.d̄ clauſtriſ ſuis ſtatuit.s̄.e.ti. Non magnoꝑe. Mēſiū a tꝑe ſnie h⁹ cōſtōnis ſiue publicatōis cōnumerāde:et niſi deſtiterint ipo fco ſniaȝ excōis icurrūt. Et v̄ba iſta q̄ hic ponūť vſqȝ ad Ut eꝝ. q̇a ſūt cōcilij turonēſiſ.s̄.eo.Nō magnoꝑe. Ber. Audianť.tāqȝ ipo iure excōicati:alias etiā monachi ⁊ canonici regulares ab aduocatōe r̄pellūť

16.q.i.Alia eſt.Niſi ꝓ vtilitate eccleſie ſue abbate nihilomin⁹ imꝑante. Ber. Admittāt. Nō ꝙ abbates vel epi cū talibus diſpēſare nō pñt. Ar. ꝯ̄ ex̄.de ſen.ex. Cuȝ illoꝝ.in fi. Sȝ hoc ad terrorē alioꝝ ⁊ cautelā ſtatutū fuit:vel quo ad dignitateſ intelligiť hoc: illd̄ quo ad honores. Ber. Penis.ſ.ꝙ ꝓmoueri nō pñt ſine diſpēſatione apoſtolice ſedis:⁊ aliis ſuꝑius poſitis. Preſcriptū duoꝝ menſiū cōputādū a tꝑe publicatōis hui⁹ cōſtōnis:q̇a añ publicatōeȝ ñ teneť. ar.s̄.de conſti.c.z. Exquo enim cōſtitutio publice ꝓmulgata eſt et publicata quilibet teneť ad eius obſeruantiā poſt duos menſes. In auc̄. Ut facte noue cōſtitutiōes circa p̄ncipium.colla.5.16.di. Qd̄ dicitis. ꝫ non ante.zz.q.4.Dixit ſarra. Sed cum iſta cōſtitutio iam ꝓmulgata publicata ſit iādiu: null⁹ hēt excuſationē. Sed nunq̇d epi poſſint tales abſoluere. Credo ꝙ ſic:quia cōditor iſtius cōſtitutionis non retinuit ſibi abſolutōeȝ quo.ſ. ad excōicationem Ber. Extendi ſcilicet p̄dictas penas de quibus ſuꝑius facta eſt mētio.ſ. ꝙ ſint excōicati zc̄. Et ita videtur ꝙ iſti ſpem ꝓmotionis amittant: niſi cum eis per ſedem apoſtolicā fuerit diſpenſatuȝ: ſicut diciť.s̄. de monachis. Inducit quaſdā allegatōes in contrarium. Et tandem concludit: dicens . Tuti⁹ eſt dicere ꝙ incurrāt omnes p̄dictas penas: cum littera hoc exp̄ſſe dicat:dū dicit hoc extēdi ⁊ cetera.⁊ ſup̄.vbi dicit. Predictis penis obnoxij. ⁊ cetera. Ber. Nota qd̄ dicit Archy.ſuper iſto.c.ꝙ tales

audiētes ẜm Inno. et Hoff. habent duos mensés anteq̄ ligēt per id q̄d habet in p̄cedenti. c. Super. in fi. et ista etiā fuit ibi sententia Uincē. qui dicit q̄ isti duo menses incipent in exitu ipsius monasterij. Sed hosti. etiam dicit q̄ si semel audiat ligat. Et littera sequens multū fauet snie Hostiē. Et rñde ad illā lr̄az. Nisi ab his zc̄. q̄ ibi nō respicit religiosos: ẜ seclares tātū clericos p̄sonatꝰ hn̄tes Et nō ẜm Hosti. q̄ solꝰ papa dispē sat cuz irregularibꝰ excūtibus ad audiendū leges vel physicaz vt p̄mouēat. Hoc etiā p̄bat in spec. de leg. § Nūc dicendū. Guil. ⁊ Hoff. Itez nō q̄d dicit Inno. q̄ si in claustris audiant siue legāt mōachi nō ligāt ipsa constōe. Sed dic cū hosti. esse v̄bum istud quo ad v̄ba ipsius: mēs tamē eius refragat oio: vn̄ nō sine misterio pōit hec littera indistinctl. Docere intelligo vbicūz. Nā effectꝰ videt fuisse cā repulsiua p̄dicte cōsti tutionis finalis. Nō q̄ tales sciētie religiosis nō ꝯgruūt: cū eis exercitiū eaꝝ interdicat. Et hec cā nūq̄ cessare potest: ḡ nec eius effectꝰ. ext̄ de pe. ⁊ remi. Cū infirmitas. Archi. Idez Pe. de pusio. qui et scribit. Dicebat Io. sup̄ decretali. Nō magnop̄e. q̄ si religiosus exiit claustruz sibi ipsi legens vel studēs in legibꝰ ligat hac pena. Sz ⁊ p̄fessus accedēs ad p̄nci pium: vel repetitionē socij incipiētis in legibꝰ cā honoris dicit Io. idē q̄ ligat quo ad v̄ba: q̄a cōstō hec p̄hibet auditū ex mēte nō ligat. Nō ēt q̄ istud q̄d interdicit clericis. s̄. noiatl. in p̄dicta decretali. sup̄ specula. in fi.

Audire scz leges vel physicaz decla rat per Bonifaciuz non extendi ad eos qui obtinent p̄rochiales eccl'ias rōne hꝰmodi ecclesiaruz: nisi eedem ecclesie fuerint plebāie sb̄ se capellas habentes in q̄bus instituant clerici p̄petuo nequeūtes ab ipsis absq̄ cā rōabili āmouēi. extra ne cle. vl' mo. Statutū. li. 6°. Ubi dicit Io. an. q̄ ideo dicit rōne ecclesiaꝝ: q̄a si haberent dispensatiue: vl' alio modo p̄sonatum cum illis ecclesiis bene tenēt constitutōe vnde si essent p̄resbyteri tenent: non rōne ecclesie: ẜ ordinis: vt. s̄. dixi. Item q̄d dicit Capellas. Idem videtur tenēdum: et tutius si vnicam habet capellam: non obstat ar. a v̄bis. scz pl'ris numeri: quia nō dicit hic: nisi fuerit plebania habens capellas ẜ dicit in plurali plebanias habentes capellas: et pluralitatez capellaruz ad pluralitatē plebaniaruz referam. ar. s̄. de p̄uilegiis. Ut p̄ui legia. Et q̄d dicit ab ipsis intellige plebanis vel capellis. Et meliꝰ Io. an.

Excōicatio contra religiosos pro fessos si dimittūt habitū temerarie: vel si accedunt ad studia litterarum sine licentia suorū p̄latorum.

Cap. 55.

i

Nhibemꝰ ne de cet̄o aliq̄s quācūq̄ religiōez tacite vel exp̄sse p̄fessus in scholis: vel alibi temē bitū r̄ligiōis sue dimittat nec accedat ad q̄uis studia lr̄aꝝ nisi a suo p̄lato. vel cū ꝯsilio sui cōuētus: vel maioris p̄tis eiusdez sibi cūdi ad studiū lr̄ia p̄mitꝰ ꝯcessa. Si q̄s hoꝝ temerarꝰ violator extiterit excōnis

incurrat sniaʒ ipo facto.ex̃ ne cle.vel
mo.Ut piculosa.li.6. Religionem
quācūq₃:dū tñ approbatā.s.ď voto
.c.i.li.6.Jo.an.Expsse.Jn casu isto
non est differētia int̃ tacitā ⁊ expssā
Jo.an.pfessus. Nō pfessū ñ posse
redire ad seculū. qď dic vt de regu.
Cōsulti.Jo.an. Temē.ex cā.n. licet
habituʒ trāsformare si iusta sit.puta
timor vt.s.ď vita ⁊ hone.cle.clerici.
Jo.an.Habitum supiorēʒ.Jo.an.in
nouel.vñ ⁊ idē ex̃ de re.iu.li.6°.sup
regula vltima in nouel. dicit ꝙ hec
regula.s. certū est ⁊c. facit ad qōneʒ
disputatā.hic p dñm Guido.de pet
lata:de mōacho q̃ bñ fert hituʒ mo
nachalē s; cooptū hitu clericali ꝙ sit
apostata: ꝙ videt̃ hodie approbatū
p cle.de vi.⁊ bone.cle.Quī in pmo
2° cū iste religiosus iustā cāʒ trāsfor
matōis sui habit⁹ non alleget:indu
bitant̃ dico ipsum esse apostatā. Di
mittat.Adeo habit⁹ est ānex⁹ ossib⁹
mōachoꝝ ꝙ in quocūq₃ loco cōsistē
tes:siue in lecto q̃escentes cōstanter
eo vti debēt:vt habet̃.20.q.i.vidua
⁊.27.di Sācti monialis.vbi dicit̃ ꝙ
eo habitu semp vti dēt.Sʒ ñ videt̃
ꝙ illud sēp sit ita amare intelligēdū
vt psōa pma facie sonare vr̃.21.q.4
Sine ornatu.ibi. Extra domos.⁊c
Dic ꝙ illď loq̃t̃ de clericl.secularib⁹:
q̃ nō ita sīt astricti:vt monachi. Qď
si in scholis:vel alibi dimiserint sine
cā mōachi habitū suū:licʒ postea ad
male dimissum habitum reuertāt̃:
etiā si postea sint: vel efficiant̃ bone
fame non poterūt eligi in abbates.
ar.i.q.7.Si q̃s omneʒ.Et h⁹modi
snie fuit Lau.et Jac.de al.et Pe.q̃

dixerūt ꝙ nō solū talis ē ineligibilis
sed electus deiceretur. Archi. Non
puto ꝙ mōachus in cella sua dimit
tens habitum: vel dū balneū intrat
in occulto:vel iacēs siñ habitu liget̃
hac cōstōne. Alr̃s pauci inuenirētur
non ligati:sed qñ exibet se ɔspectib⁹
hominū sine habitu i habitu laycali
vel clerici secularis sine iusta cā tunc
ligatur Jo.an.in nouel.Quāuis vt
dictum est deberet semper ex hone
state religionis deferre habitū:non
tamen videtur ꝙ incurrat excōmu
nicationeʒ in stando sine eo ex aliq̃
causa rationabili. Puta vt dormiē
do melius quiescat: vt induendo sa
cras vestes non appareat gibus: vt
querat pulices:vt se balneet:⁊ apti⁹
scindat aliqď lignum ⁊ h⁹modi.q̃a
sic non videtur temerarie dimittere
Tamen etiam in huiusmodi conue
nientius esset non dimittē. Si aūt
dimittat:vel habitum transformet:
vt faciat aliquod malum.Ut scilicʒ
fornicetur ⁊ huiusmodi.Non est du
bium ꝙ est excōmunicat⁹ s̄m Pet.
de pall.in 4°. Si etiam dimitteret
volens transire ad aliam religionē
vt sic citius reciperetur etiam incide
ret in sententiam.Dicit etiam Pet.
de pal.in4°. ꝙ q̃ iocosa leuitate ad
horā:vt currat:vel lapidem piiciat:
deponit habitum non incidit in sen
tentiam.Qď non est dissimile papā
in minutis tamen laqueū posuisse.
hec ille.Queuis.Hoc dicit vt comp
hendat etiam studiū theologie:siue
iuris canonici ⁊ huiusmodi.Nō esse
potest: q̃a monachus debʒ suo clau
stro esse ɔtētus. vt.16.q.i. Qui de.

Et ei a canone p̄cipit̄ vt int̄ claustꝝ moret̄ vt.e.q.Iux̄.Nā mortuus dr̄ eē mūdo. Dicit tn̄ Io.an.ꝙ theologiā ⁊ decre.legē pn̄t: q̇a sūt scie pietatl.37.di.Si q̇s grāmaticā.archi. ¶Prelato.i. abbati vel alio q̄ tꝫ vicez abbatl. q̄ ꝓp̄e dr̄ suus p̄lat⁹.ꝟ nūq̇d poteīt ep̄s dare talē lr̄iaz.s. eūdi ad scholas.¶Nō credo nisi intueīat cōsē sus abbatis vt hic.ar.iz.q.i. Nō dicatis. Itē nūq̇d extēdat̄ pēa ista ad abbatē.Multa iduc̄ Archi.ad ꝓbañ ꝙ cadat i penā. Tādē dic̄ ꝙ i licētia abbatl.obtinēda noie p̄lati vr̄ ep̄s cō tineri.Et tūc si abbas voluerit ire ad studia lr̄aꝝ ex̄ suū monasteriū hēbit cōsiliū couēt⁹ illi⁹ mōasterij:⁊ si visū fueīt poterit lr̄iaz ip̄tiri.Sꝫ obstare vr̄ illō relatiuū sui qđ seq̇t̄ qđ videt̄ respicē imediatū p̄latū ipsi⁹ mōasterij:⁊ sic n̄ epꝫ.⁊ ꝟꝫ h̄ pōt dici ꝙ q̄ꝫuis abbas male faciat si vadat p̄t lr̄iaz ep̄i ad q̄uis studia lr̄aꝝ: n̄ tn̄ vr̄ ligari hac pēa ꝯstōis cū sit pēal̄ ⁊ r̄strigi cōsueuit mag̃ q̄ꝫ laxari.Archi. ⁊ qđ i fi.dr̄ đ lr̄ia ep̄i: vr̄ hr̄e locū in mōasterio n̄ exēpto ab ei⁹ iurisdictōe.lr̄ia ⁊ tc̄ pōt oia sine q̇b⁹ i studio ꝯmode eē n̄ pōt:qđ dic vt nō.z.q.7.Cū pastoris.Io.an.⁊ r̄ñdit Archi.ꝙ si mutuū ꝯt̄hit tn̄bit mōasteriū vsq̇ ad ꝓbabilē modū:n̄ actū fuissꝫ:ꝙ alius ꝓ mōacho sūpt⁹ inuenirꝫ:vt ꝓpiquus vel ali⁹. Si aūt obligaret libros vel res alias ꝓ scholari vel alio n̄ valet obligatō:q̇a mōach⁹ ꝟuus ē mōasterij.di.54.Multos. Idē si fidē iussit ꝓ aliq° q̇a.s.n̄ tn̄t̄ Archi. ¶horū.q̇a .s.apostatauit dimittēdo hitū:vl̄ q̇a accedit ad studia sine licētia.Io.an

Ipso facto.Spāle ē i religioso apostata: q̇a al's n̄ essꝫ apostata excōicatus:ꝟ excōicād⁹ ꝟꝫ qđ nōt.Io.an.et Ber.zz.di. Si q̇s ex clericl.Io.an.

Excōicatio cōtra religiosos oēs q̄ sine lr̄ia ꝓchialis dāt sacramenta eucharistie. Cap.56.

r Eligiosi q̄ clericl. aut laycis sacm̄ētū vnctōnis extreme vel eucharistie ministrare: matrimoniū solēnizare: nō hita suꝑ his ꝓchialis p̄sbyteri lr̄ia spāli:aut q̄ excōicatū a canone:p̄t q̄ꝫ a casib⁹ i iure exp̄ssis:vel ꝑ p̄uilegia sedis apostolice ꝯcessa eisdē. vel a sētētiis per statuta synodalia:vel ꝓuincialia ꝓmulgatis.seu vt v̄bis eorū vtamur a pena ⁊ a culpa absoluē:q̄ꝫq̄ꝫ p̄sum p̄serint excōis sn̄iaz icurrāt ipso fc̄o: a q̄ dūtaxat a sede apostolica absoluēdi.Et paulo post. Nullo religiosis eisđ suꝑ hoc exēptōis:vel alio p̄uilegio suffragāte.Et in fi.Sane illis religiosis q̇b⁹ ē ab apostolica sede cōcessū: vt familiarib⁹ suis domesticl. aut pauꝑib⁹ i hospitalib⁹ suis degētib⁹ sacr̄a possint ecclesiastica ministr̄are.¶Nullū volum⁹ ex p̄missis p̄iudiciū q° ad h̄ gn̄ari.ex̄ đ p̄ui.reli.In cle.¶Religiosi.¶Pau.¶Religiosi in sex cāib⁹ sūt excōicati. Et cū hic loquat̄ gn̄aliter omnes religiosos ꝯp̄hēdit etiā populū hn̄tes. Clericos āt seculares n̄ ꝯp̄hēdit:ēt si i his excederēt. Eucharistie.pau.¶Nō dic̄ viatici: vn̄ pꝫ ꝙ loc⁹ ē pene: siue det̄ in morte: siue i vita det̄. ¶Nō ob.50.di.penitētes.i fi.qđ itelligo: vt i morte oibus det̄ viaticū ꝑ illos q̄.s.h̄ pn̄t.pn̄ia āt tp̄e necessitatis a quolibꝫ sumi pōt.

Queĩt̃ an h̄ cle. hẽat locũ i q̃buscũz religiosis. Soluit Lau.ꝙ sic.dũmõ sint religiõis approbate. Idẽ Lapus alias.n.ñ sꝫ religiosi.ne i ag̊.i cle.de sta.mo.⁊ ca.re.Ifrã.de zã.Itẽ ꝯp̄hẽ dit istõ vocabulũ. Religiosi.ẽt noui tios ƀz Lap.vtꝝ ꝯp̄hẽdãt̃ hic religi osi ꝯuersi vel mõiales. Sũt diuerse opiones ꝓ ⁊ ꝯt̃:⁊ vtꝙ pôt sustineri Lau.et pe.de ãch. õ mõialib⁹ tenẽt ꝙ ñ Lau.ꝙ sic.Ifrã.õ zã. Itẽ dicit Lap.ꝙ religiosi ministrãtes scr̃a ñ solũ clericl.secularib⁹:ꝫ ẽt regularib⁹ siñ lñia:⁊ p̄cipue alĩi⁹ r̃ligiõis icidũt i hãc penã:⁊ h̊ ẽ tuti⁹ ꝙ.s.ꝯtriũ.So lẽnizar̃.Jo.an.⁊ pau.i. solẽnit̃ bñdi cẽ:⁊ õ hac bñdictõe hr̃.zo.q.5.c.i.et 4.se.Et dic̃ zen.ꝙ i ꝟbo.solẽnizare ꝯp̄hẽdit̃ ois solẽnitas q̄ obſuat̃ iux̃ ritũ regiõis õ spõsa.c.i. siue fiat solẽ nis bñdictõ siue dicat̃ missa sp̄lis ꝓ ꝯt̃hẽtib⁹.nõ hita.Jo.an.ꝫ nũq̃d cre det religios⁹ prochião dicẽti se hẽre talẽ lñiaz vr̃ ꝙ sic p id qõ nõ.de pe. di.6.Placuit: q̊a ñ ẽ p̄sumẽd⁹ ime mor sue salutl..i.q.7.Sanxim⁹.Et põit ibi ip̄e Jo.dual obstãtias:⁊ ip̄e soluit.Parrochialis.Jo.an.Per h̊ q° ad seculares mercenarios.et his similib⁹itelligo p̄sbyteꝝ i c⁹prochia ihitãt.fac̃ qõ nõ.de pe.di.6.placuit De h̊ scripsi õ pe.⁊ re.c.Dm̃s.sup ꝟ Sacerdotes ⁊ host.t̃ctat i sũ.õ pro. ·§ vlt.ꝟ. Quis itelligat̃ prochian⁹. ƀz Ifrã.õ zã. dic ꝙ statiz cũ q̊s vadit ad hitãdũ i certa prochia:itelligr̃ ibi fact⁹ prochiãn⁹:ñ accesserit cã recrea tõis:vel ob aliã cãz tpalẽ statiz reuer sur⁹ ad ꝓpã prochiã: q̊a tũc sec⁹ de sepul. Js q.li.6.§Presbyteri.Jo.an.

Puto sufficẽ lñiaz prochiãi q adhuc p̄sbyt̃ ñ ẽ:puta q̊a ẽ.j.ãnũ: vel dispẽ satũ ẽ cũ ipo ƀz formã õcretalis.Cũ ex eo.õ elec.li.6. vel ex prochiali col legiato.c.ti.Statuim⁹.Ur̃ ⁊ sufficẽ lñia vicarij gerẽtl.curã p modũ õcre talis p̄dc̃e.Cũ ex eo.Puto ẽt p⁹ fc̃z a p̄eis excusari illũ q h° fec̃ de auc̃te dyocesani.fac̃ õ pe.⁊ re.c.z.li.6.nã dyocl.ẽ prochialis ci⁹:et h° forti⁹ qñ vacat prochialis ecclesia: ꝫ qñ nõ va cat añ factũ ꝯsulo abstinẽ. et ex lñia ep̄i vel archip̄sbyt̃i ciuitatl.h° ñ fiẽi lꝫ ab aliis r̃cipi possint.pau·ẽt dic̃ ꝙ lꝫ h̊ ꝟa sint.s.ꝙ sufficiat lñia p̄dictoꝝ tuti⁹ẽ a lr̃a ñ r̃cedẽ.⁊ addit pau.hãc ꝯstõez ñ hr̃e locũ i illis q p̄dc̃a sacr̃a recipiũt a certa p̄sona rõe ꝯsuetudis p̄uilegio: vel alio quouis m̃.s̃.õ r̃li. do.Quia ꝯtigit.i fi.exẽplũ.ex̃ õ sta. mo.⁊ ca.re.Ne i agro.§.sane.in cle Hec ꝓcedũt ƀz Ifrã.de zã.nisi aliud hr̃et ꝯsuetudo.Nã vt dic̃ pau. si cer ta eẽt ꝯsuetudo a q̊b⁹ recip̄et̃ h̊ sacr̃a ñ ẽ loc⁹ huic pene.õ re.do.Quia cõ tingit.in cle. Que cõcessio sac̃m̃toꝝ tũc ñ ꝯpetit rõe prochie:c⁹ fauore h° videt̃ statutũ.Sp̄ali. Suffic̃ ꝙ pro chiano det̃ licẽtia facta specificatiõe sac̃mẽti:puta de eucharistia:vel alio lꝫ nõ exp̄mat̃ nomẽ religiosi.Item sufficit ꝙ det̃ religioso licentia facta specificatõe sacramẽtoꝝ:lꝫ prochiãi ñ exp̄mãt̃.ar.õ tpe.or.c.i. Jo.an.ẽt dicit ꝙ credit p talem specificationẽ factam euitetur pena . Et addit ꝙ de sacramento baptismi ⁊ penitẽtie ñ intelligit̃ p̄dicta pẽa: q̊a hic ñ exp mũt.Idez Pau.in canone. Jo.an. Quotiẽscũꝙ.Archieps vl' sacerdos

possit absoluē de sē.ex.ī Nup. De ex
cōicatl. a canone an ꝓcedat quo ad
oēs. Soluit Lau.ꝙ sic:siue sit religi
osus eiusdeꝫ ordinis:siue alteriꝰ:siue
sint clerici: siue layci: siue mulieres.
ī Fran.de zamb. Et intelligūt Laur.
⁊ Lapus de excōicatōe maiori ñ de
minori. Absoluētes excōicatos ꝑ sta
tuta legatorū.zen.tenꝫ ꝙ icidāt. Si
aūt religiosi absoluāt a snia hōis:ꝙ
nō pñt nō hꝫ locū pena: cū istud nō
exꝓmat: Idē ī Pau.⁊ zen.⁊ Lau. et
ex h inferꝫ ꝙ in excōicatis ꝑ sētētiaꝫ
pape nō est locꝰ huic cle.qđ tꝫ Lau.
q̇a si voluisset de h intelligi expssissꝫ
ī Fran.de zā. Sētētiis. Jo. an.puto
ꝙ oēꝫ sniaꝫ excōis icludat suspēsiōis
vel intēdicti cꝰ necessaria sit absolutō
Queꝗꝫ. Jo.an.ēt religiosū:vł ꝯsotiū
nihil.n.excipit qui dicit qđcunꝗꝫ.de
ma.⁊ obe. Solite.in fi. Jncurrant.
Querit hic Jo.an.⁊ ī Pau.q̇d iuris
de recipiētibꝰ talē absolōeꝫ:vel talia
sacramēta:an sint ligati eadē sētētia
rōe ꝑticipatōis. Et ī Pau.q̇dē remit
tit ad id qđ dicit de cōsā.⁊ affi. Eos
in cle. Ibi aūt sic dicit in quodā sili
cāu:tūc ꝑticipās in crie crioso est ex-
cōicatꝰ:cū ꝑticipat pꝰ latā sniaꝫ. vt i
.c.si cōcubine. Sꝫ hic ñ ꝑticipat pꝰ h
in actu ꝓ quo ligatur.glo.vel dic ꝙ
lꝫ participans in crimine criminoso
sit excōicatꝰ: nō tñ participās i actu
illo ꝓ quo alł ligaꝫ. Hec ibi. Jo.an
mittit ad id qđ dixit de snia ex. Cō
tingit ꝑmo. Idē ī Frā.de zam.scꝫ.ꝙ
illud đ ꝑticipatōe in crie hꝫ locū qñ
ꝑticipaꝫ post actum dānatū:non in
ipso actu. Querit ideꝫ ī Frā de zam.
Utꝝ religiosus ignorans penā: de
qua hic: Et alꝰs hō sancte vite si mi-
nistret eucharistiā sine licentia ꝓro-
chialis presbyteri:non tamen in cō-
tēptum ipsius incidat in penam. Et
videtur ꝙ sic:quia ignorantia iuris
non excusat regula. Ignorantia.li.
6°. Contrariū consului. Dicit idem
ī Fran.per hanc litterā in ᷓbo ꝑsūp-
serint:que nōt dolum ⁊ temeritatē
ministrantis. Sicut enim miles ar-
mate militie excusatur ab ignorātia
iuris. C.de iu.et fa.igno.l.i. Ita et
hunc possumus excusare:⁊ hoc ꝑci-
pue in foro pñiali: in quo credendū
est asserenti hoc ignorasse. Quia tñ
in hoc forte aliqui cōtradicerēt ꝙ eo
ipso est ꝑsumptio: ꝙ fecit cōtra hāc
Cle. Tutius est ꝙ petatur absolutio
Utamur Jo.an. ī Pau. Concor. de
hēti.accusatꝰ.§.ille.li.6.papa tñ oēꝫ
delicti penam vere contriti dimittē
potest. ī Facit de ꝯse.di.4. Baptismi
Uicem:⁊ hanc cōcedit cruce signa-
tis i voto vltramarino. vt nō. host
de iudeis ⁊ sarra. Ad liberandaꝫ.et
in āno centenario: vt patet etiaꝫ in
extrauaganti Boni. Lꝫ antiquorū
Concessum. Idem videtur si cōsue-
tudine hoc obtineat.ar.extra de re.
do. Quia cōtingit. Et Jo.an.dicit
ꝓ hoc videtur esse idem. scilicet de
cōsuetudine.⁊ videtur declinare ad
aliā pteꝫ: vel saltem dubiā relinquē
Apostolica generali ꝑuilegio: circa
hoc.scilicet totum orbem respiciens
solus papa concedit. Spāle tamen
quo ad suam dyocesim concederet
episcopus ex causa qđ dicit de relig.
do. Dicit etiam Laurentius. Ut
allegat ī Pet.de ancha. ꝙ presbyter

ꝓchialis q̄ꝫtūcūq̄ȝ simplex cura sit ei cōmissa in adiutoriū ipsi⁹ cure poterit assumere sibi ad tēpus p̄sbyteꝝ religiosum: vel aliū sine cuiusq̄ȝ supioris lr̄ia qui ipsum iuuet forsitan in q̄dragesima: ad audiēdum sbditos suos in confessione ⁊ dādū euchari stiā in pasca: vel missis celebrandis: seu al's. Ut hic. hec ille. Et dato ꝙ mēdicantes nō debeant audire sine licētia p̄latoꝝ suoꝝ: tn̄ si audirent ⁊ ministrarēt sacmēta: cū licētia horū illi essent absoluti: nec ipi incurrerēt excōicatōȝ: lȝ peccarēt extra articulū necessitatis.

Contra religiosos: q̄ dicunt aliq̄ vt retrahāt homines a solutōe decimaꝝ. Cap. 57.

i Llos ēt religiosos q̄ aliqua vt audiētes a decimaꝝ ecclesiis debitaꝝ soluē retrahāt i s̄mōib⁹ suis vel alibi ꝓferre p̄sumūt excōis snie sbiacē decernim⁹ ipo fc̄o de pe. Cupiētes. In cle. Illos religiosos q̄ i s̄mōib⁹ suis vel alibi ꝓferūt aliq̄ vt retrhāt a solōne decimarū excōicat. Jo. an. ⁊ Pau. Mēdicātes ⁊ n̄ mēdicātes ꝯcludit: clericos autē seculares n̄ cōphēdit: nec laycos artat hec pena: et cōcordat ex̄ de sen. ex. c. i. Retrahāt. Pau. vt hēat locū pēa de qua seq̄t̄ duo req̄rūt̄. Primū ꝙ talia dicant vt aliquos retrahant a solutōe decimarū debitaꝝ ecclesiis: q̄ si sec⁹ si dicerēt alia intētōne: vel si debite n̄ essēt ecclesiis ꝫ aliis quocūȝ m̄. Scd̄m ē ꝙ audiētes sint obligati ad solutōȝ decimaꝝ: vn̄ si talia ꝓferrēt audiētib⁹ n̄ obligatl. cessat pena constitutionis.

Excōicatio ꝯt̄ religiosos oēs nō s̄uātes intdictū a papa positū vel ordinariis qn̄ sciūt matricē ecclīaȝ illd̄ seruare. Cap. 58.

r Eligiosi oēs tā exēpti q̄ȝ nō exēpti c⁹cūq̄ȝ ordinis ⁊ cōditōis existāt: cū viderint ⁊ sciuerint cathedralē vel matricem: seu ꝓchialē loci ecclesiā s̄uare intdictū qd̄cūȝ pōitū auctoritate sedis aplice vel ordinarioꝝ debēt et ipi s̄uare: n̄ obstātib⁹ q̄buscūȝ appellōib⁹ añea ēt ad eādē sedē vel aliuȝ: vel alios intiectl. ⁊ aliis obiectōib⁹ q̄buscūȝ: alioq̄n nō s̄uātes excōicatōeȝ incurrūt ipso facto: idē etiā intdictl. et cessatiōibus a diuinis indictis ꝑ ꝓuincialiū cōsilioꝝ statuta vel ipoꝝ auctoritate volum⁹ obs̄uare. idē i gn̄alib⁹ cessatōib⁹ a diuinis ciuitatū terraꝝ ⁊ aliorū locoꝝ q̄s aln̄ ex ꝯsuetudie: vel alias capl'a collegia vel ꝯuēt⁹ seculariū vel regulariū sibi vēdicāt ecclesiaꝝ. Idē itelligim⁹ obs̄uādū n̄ obstātib⁹ p̄uilegiis ꝯcessis eis ꝯuētōib⁹ statutis ⁊ ꝯsuetudinib⁹ q̄buslȝ q̄ ꝯt̄ p̄missa; religios ipsis i nullo volum⁹ suffragari ex̄ d̄ sē. ex. Ex freq̄tib⁹. In cle. Ordinariis. Lr̄aȝ aduerte. Pau. q̄a vt sit loc⁹ huic pene req̄rit̄ ꝙ intdictū sit positū auctoritate pape. Qd̄ itelligo esse si fiet ꝑ eius delegatū. de p̄ben. Si apostolice. li. 6. Uel ꝙ sit positū a iure cōi: vel ꝑ ordinariū vel ꝯciliuȝ ꝓuinciale. Uel ꝙ ꝑ ipm vel aliū ad quē spectat fiat cessatio a diuinis: ꝑ qd̄ videt̄ ꝙ hoc n̄ hēat locū i intdc̄o posito a singulari ꝑsōa: que ꝫ possȝ ex spāli ꝯsuetudie: cū talis nō faciat auc̄te apostolica: nec sit ordinarius.

Idē videt̄ in int̄dicto posito ꝑ dele
gatū ordinarij: q̇a ñ videt̄ tūc pōitū
ꝑ ordinariū. Religiosi. quicūq;. Jo.
an. Mēdicātes vel nō: ⁊ ꝑ hoc pȝ ꝙ
clericos seculares nō seruātes int̄di
ctum vel cessationē quā seruat ma-
trix ecclesia nō ligat hec constitutio
Matricē. Pau. i. baptismalē vl' loci
maiorē: que ideo dicit̄ matrix: quia
regenēat ꝑ baptismū: et sic cathedra
lis in ciuitate: et matrix in alio loco:
que ad hoc equiꝑant̄: et merito: q̇a
al's hec pena non haberet locū: nisi
in interdicto ciuitatꝪ. Nec curo vtrū
matrix ecclesia sit religiosis sbiecta:
quo ad reliqua tēporalia vel spūalia
vel nō sit sbiecta. Q. ō si in loco non
sit cathedralis vel matrix aliqua ec-
clesia: quia forte est in alio loco: vel
ibi sunt plures equalit̄ suis ꝑrochia
nis baptisma ⁊ alia sacr̄a ministran
tes. Distinguēdū: q̇a si oēs ille ſuāt:
locꝰ est huic pene. Si ꝟo aliq̄ ſuāt:
alique nō: tūc ñ ē locꝰ pene: sic̄ facēt
si in tali loco nō esset ecclesia religio
soꝝ. Dicit̄ aūt hec ecclesia cathedra
lis vel matrix ecclesia muroꝝ ābitu
cōp̄hēsa: exquo si in ecclesia celebrat̄
cōtinue ianuis aꝑtis ⁊c̄. siue ꝑ p̄latū
siue ꝑ capl'z totū: vel ꝑtē: siue ꝑ alios
clericos ecclesie: nō ē locꝰ huic pene.
Idez Jo. an. Et addit Pau. Puto
tam̄ ꝙ si in matrice ecclesia celebrat̄
ab aliq̇bꝰ ext̄neis inuitꝪ. p̄latꝪ. ⁊ capi
tulis: ꝙ nihilominꝰ sit locꝰ ibi pene
Idē etiā dicit ꝙ int̄dicta metropoli
tana ecclesia ñ itelligit̄ int̄dicta ma
trix ecclesia. Idē si int̄dc̄a ꝓuincia:
vel vna dyocꝪ. in aliq̇bꝰ ciuitatibꝰ vl'
castris matrix ecclesia ſuat int̄dictū
in aliq̇bꝰ ñ. Dicen̄ ꝙ i locꝪ. q̇bꝰ ſuat
locꝰ ē pene: i aliis nō. Sciuerint. Jo
an. alio sensu q̄ȝ ꝑ visū de qº p̄misit:
ꝓbabilit̄ q̊ ig̊rātes talez obſuātiā ñ
ligat ad penā. Uidēt. pau. s. vidēdo
in cathedrali ⁊ matrici ecclesia cele-
brari ianuis clausis ⁊ voce submissa
excōicatis ⁊ interdictis exclusis. Ob
seruare. Jo. an. ar. a contrario sensu
cessat ibi illius argumenti: cōtrariū
reꝑit̄ in iure vt scripsi de elec. Publi
cato super vltima glo. Itē cōt̄rioꝝ
non est eadē disciplina: vbi mens ⁊
ꝟba resistunt. de ꝟbo. signi. c. fi. Ex
cessus ergo clericoꝝ matricis eccl'ie
nō dabit religiosis materiaz delin-
quendi: intelligo autez illos seruare
quādo abstinēt animo obseruandi.
Appellationibꝰ. Jo. an. Non dicit
ꝙ p̄cedens appellatio non vitiet in
terdictum ne corrigat. de appel. Ad
hec. Sed dicit ꝙ q̄ȝuis int̄dictuȝ sit
nullum ꝓpter p̄cedentē appellatōeȝ
vel aliam cām: exquo tamē matrix
ecclesia illud seruat. Religiosi violā
tes sunt excōmunicati. Subiacere.
Jo. an. ⁊ Pau. Si snia int̄dicti vere
ligat: ⁊ matrix ecclesia non illā ſuat
Religiosi ñ ſuātes ñ ligāt̄ hac pēa:
ƀ aliis q̄ hn̄t̄ de excessibꝰ p̄latoꝝ. c.
vlt. ⁊ de p̊ui. Auctoritate. li. 6.

Excōicatio cōtra religiosos q̇ cuȝ
omiserint cōsciētiā facē sibi ↄfitētibꝰ
de decimis soluēdis p̄dicāt postea.

Cap. 59.

r Eligiosi q̇ sciēt̄ postposue-
runt cōfitentibꝰ cōsciētiam
facere de decimis soluēdis
ab offiº p̄dicatōis: tādiu maneāt ipo
facto suspēsi: donec ↄfitētibus ipsis.

Si hoc ipm sibi dicendi cõmode fa
cultatẽ hũerint cõsciẽtiaꝫ fecerint ex
inde excõicatõis incursuri sñiaꝫ ipso
facto si pdicare psũpserint pdicta ne
gligentia vt pmittiẽ nõ purgata ad
rligiosos tñ mõasterioꝝ vel ecctiaꝝ
decimas pcipiẽtiũ volum⁹ h̃ extẽdi
ex̃ de pe.cupientes.in cle.Scienter.
Pau.Sec⁹ si ignoraẽ seu p obliuiõꝫ
Et hoc intellige si ipsi confessores a
platis ecclesiaꝝ fuerint reqsiti sup h̃
vt faciãt cõsciẽtiã sibi confitẽtib⁹ de
dcimis dãdis. Pau.⁊ Pe.de ãch.
Suspẽsi Jo.an. Nõ nouã spẽm su
spẽsiõis:⁊ ibi ponit de multiplici spẽ
suspẽsiõis.Cõmode. Pau.ğ icõmo
ditas excusat a pcepto. Concoꝛ.ex̃
e.ti°.c.i.Ad idẽ.zz.q.z.Faciat. Mi
noꝛ tñ hic cõmoditas excusat: vñ ñ
tñẽ eos sequi q nõ sũt in loco. Uel
si sunt:⁊ hi non pñt sine magna va
gatione: vel siñ alia incõmoditate.
durãte ğ ꝯmoditate durat suspẽsio
donec de soluẽdis decimis ꝯsciẽtiaꝫ
fecerint qua facta vel incõmoditate
supueniẽte cessat suspẽsio.Negligen
tia.Pau.Nõ hic casũ ꝙ veniẽs cõt
suspẽsionẽ a certo officio ẽ excõicat⁹
ñ autẽ irregularl.ꝭ si postea celebꝛat
sic de cleri.ex.Postulastis.Percip
entiũ.Jo.an.Soli.n.nõ pcipientes
solent in his delinquẽ. Dicendi.Jo
an.Nõ ꝯtraria cõtrariis purgari.d
here.c.z.li.6°.Peccatũ ğ tacẽdi:di
cẽdo purgaẽ.43.di.Sit rectoꝛ.

Cõt mõachos ⁊ canonicos regu
lares q nõ hñtes administratõeꝫ cu
rias pꝛincipũ intrant vt dãnificent
monasteriũ vel platum eoꝝ.

Cap.60.

b

De edicto ppetuo ꝓhibem⁹
ne monachi aut reglares ca
nonici administratiõꝫ aliqꝫ
ñ hñtes ad curias pncipũ absqꝫ spãli
platoꝝ suoꝝ lñia se conferãt:ꝙ si se
cõferre psũpserint vt dãnũ aliqd in
ferãt suis platis aut mõasterio excõi
catõis sñiaꝫ eos incurrẽ volum⁹ ipo
facto:plati.eoꝝ districte nihilomin⁹
iniũgentes vt ipsos ad pdictarũ cu
riaꝝ accessũ ⁊ aliis qbuslibet vagati
onib⁹ ⁊ discursu diligẽẽ cõpescẽ:aut
sup h̃ nõ pcẽtes eisdẽ seuere coꝛrigẽ
ñ omittãt.ex̃ d sta.mo.Ne in agro.
in cle.Canonici. De hac ğ pte ñ du
bitam⁹ qn liget mõachos ẽt ñ nigs
Jo.an.Nõ hñtes. Jllos.n.q habẽt
administratõꝫ qñꝫ ꝓ ipaꝝ admini
strationũ cãis illuc ire oꝫ:qs ꝓsequi
pñt:lꝫ ñ sint ppetui.d iudi. Cũ dpu
tati.Jo.an.Curias pncipũ. hic nõ
Jo.an.Et ponit duodeciꝫ abusiões
claustri ꝭm Ugoneꝫ.Et duodecim
abusiões seclĩ ꝭm Cipanũ.Jbi vide
si vis.Spãli.ğ gñalis:puta ꝙ possit
se quo voluerit absentare nõ sufficit
Jo.an.Jpso facto.Ad hãc excõicati
onẽ ꝯtrahẽdã duo necessaria videẽ
scꝫ ꝙ intrauerit curiam ⁊ ꝙ cã dãni
ficãdi monasteriũ vel platum:lñiaꝫ
habere vel nõ habere:nõ puto põde
rãdum:cũ hoc nõ reputaẽ.hinc est
etiã ꝙ de licentia pꝛelati intrans cu
riam: si ad hoc intrat excõicatus est
Ex solo ergo exitu claustri ob hanc
cãm non ligatur. Jteꝫ ex quo intra
uit ob hanc causam: licꝫ dãnum nõ
intulerit:siue quia nõ potuit:siue qa
penituit ligatus. Simile de homi.
ꝓ humani.li.6.Jo.an.

Excõicatio cõtra monachos tenẽtes arma infra septa monasterij sine licentia abbatis.

Cap. 61.

p Refate quoq; snie monachos. ĩ. septa mõasterij sine licẽtia abbatuz suorũ arma tenentes decernim⁹ sbiacẽ. extra de sta. mo. Ne in agro. In cle. Monachos nõ repetit ꝛ canonicos reglares: vñ videt ꝙ licz snie. s. excõis. de qua. s̃. dixerat arceẽ in cãu pcedẽti: nõ tñ in isto. Sz cũ loquet gñaliter videt includẽ oẽs monachos albos ꝛ nigros: etiã si vocet iuxta vulgare fratres. ar. de pac. cũ pdẽ. vbi vocat monachi ꝛ fratres. Pau. Septa. i. clausura dicta a sepio sepis: vt ẽ claustrũ refectoriũ vel dormitoriũ ꝛ cete officine ad vsũ mõachoꝝ deputate iz. q. i. Necessaria. idẽ videt ꝺ atrio iz. q. i. Nulla. ꝛ ꝺ orto. ꝛ area positl. iuxta ecclesiã de cẽsi. c. i. Pau. infra ꝓ intra. Et pz p hoc ꝙ extra tenẽs scz arma non incurrit hanc penam Arma. in cõi significatõe cõphẽdũt tela. Sed dicũt arma stricte quib⁹ defẽdimur: tela qb⁹ impugnam⁹. l. Cornelia. de homi. Si pfodiẽs. Sz vt ibi notat armoꝝ appellatione: et fustes ꝛ lapides cõphendit: ꝛ omne qꝺ arcbu vel manu mittit. Nõ tam puto auctorẽ sic latissime intellexisse Jo. an. Pau. ꝯo dicit ꝙ armoꝝ appellatio significat nõ solum scutos gladios ꝛ galeas: ꝫ fustes ꝛ lapides ꝛ telũ qꝺ appellatur id qꝺ ab arcbu mittit vel manu: ꝛ sic videtur istud intelligi de armis militarib⁹: nõ clericoꝝ que sunt lachryme. zz. q. vlt. c. i. Et addit. Sed nũqd appellatõ armoꝝ ita late sumit hic puto ꝙ sic si teneant ad vsũ pugne. Alias si in camera: vel infra septa monachus hẽat lapides ad aliũ vsũ: vel gladiũ antiqtũ ad quoquinaz: vel ad aliud simile. Nõ credo ꝙ sit de mẽte talia ꝓhibere. alias sic. Quid. n. si iuxta fenestrã sup ianuã habet acceruũ lapiduz ad impugnãdũ: vel offẽdẽdũ veniẽtes: certe tũc includũt. Idem dico ꝺ arcbu ferro ligno ꝛ silib⁹: vñ opz videri si ex forma m̃ ꝛ aliis circũstãtiis ea tenẽt vt arma offẽsibilia: seu ꝺfẽdibilia aut alia vtẽsibilia: tẽs ꝯiecture nõ sunt necessarie in notis ꝛ maiorib⁹ armis: vt lãceis gladiis loricis scutis balistis ꝛ h⁹mõi. Pau Tenẽtes. Ueniens de foris ad claustrũ cum armis nõ animo tenendi: nec tenet ex delectatõe nõ videtur ligari: qa ꝟbũ. Tenẽtes. intelligit cũ effectu. Jo. ꝛ Pau. Sine lĩa. Intelligo petita ꝛ obtenta. Pau.

Excõicatio cõtra mẽdicantes qui sine licẽtia pape recipiũt noua loca: ad habitãdũ vel mutãt vel alienant iã recepta.

Cap. 62.

t Rãsgressores ꝯstõnis: que religiosis mẽdicantib⁹ domos ad habitãdũ ꝺ nouo vel loca quecunq; recipe: seu recepta hucusq; mutare: vel ea transferre in alios cuiusuis alienationis titulo: et quõcũq; excõicatõis snie decernim⁹ sbiacere. Cõstõnis. Jo. an. Cõstõnis Boni. que hẽt de excessib⁹ ꝑlatoruz in. c. vno. li. 6. Ibi dicit idẽ Jo. in ꝑma glo. Talis cõstitutio. hoc dic ꝙ mẽdicãtes nõ pñt acqrẽ noua loca

26

ad habitādū: vel antiqua alienare ⁊ mutarī absqꝫ spāli licentia pape que de hac ꝓhibitōne faciat mētionē in acq̄rētib⁹ tñ loca ꝑ heremitica vita ducēda cessat ꝓhibitio. Idē in scda q̄ incipit. Mēdicātes. hi dicūt mendicātes q̄b⁹ victū tribuit incerta mēdicitas. Et q̄ reddit⁹ aut possessiōes ex regula vel ɔstōnib⁹ hr̄e nō possūt ex eo. li. 6. d̄ reli. do. c. vno. Quo ad casū vr̄ in oib⁹ mēdicātib⁹ idē ius. Dicit Pau. ꝙ si dom⁹ corruat cui⁹ tñ solū ɔtinue remanet i dñio ipoꝝ mēdicātiū: lꝫ de nouo reedificet̄ nō incurrit excōicatiōꝫ. Sec⁹ aūt si loc⁹ etiaꝫ ñ dirupt⁹ desierit esse de ipoꝝ dñio ⁊ habitatōe: ⁊ postea nouo iur̄ illud acq̄rāt: q̄a tūc incurrūt. Et nō ꝙ eccl'ias oratōia ⁊ alia edificia frēs p̄dicatores vsib⁹ suis pñt construere ⁊ edificare in locis. s. eis concessis: ⁊ ꝙ p̄lati cōtra edificātes ⁊ ɔstruētes sniaꝫ excōis inferre nō pñt. Alexan. Itē nulli de ordinib⁹ pauptatis licꝫ oratoriū vel ecclesiā cōstruere: seu cōstructā recipe iuxta ecclesias predicatoꝝ: ⁊ oratoria eoꝝ. ī. spaciū centuꝫ q̄draginta canaꝝ ⁊ si secus factum fuerit dirimat̄. Clemens. Quia pleriqꝫ. Itē frēs p̄dicatores in mutatōibus locoꝝ pñt secū deferre oēꝫ edificioꝝ māmi: exceptis ecclesiis dedicatis ⁊ libros calices paramenta: et alia bōa nostra: ⁊ edificia relicta cū solo: ⁊ aliis p̄ter ecclesias vēdē. Et p̄ciuꝫ in eoꝝ vtilitateꝫ cōuertē: nō obstāte quoꝝūcūqꝫ platoꝝ cōtdictōe. Boni. Uirtute.

Excōicatio contra religiosos fouētes biginos ⁊ biginas i illo statu

Cap. 63.

Sacro approbāte cōcilio ꝑpetuo ꝓhibēdum duxim⁹: ⁊ a dei ecclesia penit⁹ abolēduꝫ: eisdē et aliis mulierib⁹ q̄buscūqꝫ sub pena excōis quā in ɔtrariū faciētes incurrē volum⁹ ipso facto iniūgentes expsse ne statum h⁹mōi dudum forte ab ipsis assūptum quoquomō sectent̄ vlteri⁹: vel ipsuꝫ aliq̄ten⁹ de nouo assumāt. Predictis ṽo religiosis p quos eedē mulieres in h⁹mōi statu fouere bichinali ad ipsuꝫ suscipiendū induti dicūt̄ s̄b simili excōis pena quā eo ipso si secus egerint se nouerint incursuros. Districti⁹ inhibemus ne mulieres aliquas p̄dictū statū vt p̄mittit̄ duduꝫ assumptum sectantes: vel ipm de nouo assumētes quoquomō admittant p̄bentes sup hoc auxiliū cōsiliū vel fauoreꝫ. ex de re. do. c. i. in cle. Uidet̄ ꝙ hec cōstitutio sorores minoꝝ q̄ dicūt̄ tertij ordinis nō includat: cū ille ꝓmittāt obedientiā: ⁊ hēant regulā: nō ꝓpe quo ad tria s̄balia: s̄ quēdā modum viuēdi p sedē apostolicā approbatū: q̄d mihi cōstat. et facit ex de sen. ex. Cū ex eo. Secūdus ordo. s. minoꝝ ⁊ sororuꝫ sancte clare que ꝓfitentur s̄balia: s̄ differūt a primo. q̄a habent ꝓpriū in cōi: q̄d nō hꝫ ordo fratrum minoꝝ. Io. an. Ibe auteꝫ bechine q̄ hic r̄probat̄: nec obediētiā ꝓmittūt nec regulā aliquā approbatā ꝓfitēt̄ ⁊ opiniones catholice fidei ɔtrarias introducūt vt dicit̄. s. in textu hui⁹ cle. Sꝫ nec ēt sorores de pñia beati dñici includit hec cōstitutio. Cū ille ꝓmittāt obediētiā et regulā habeāt

e

a sede aplica approbatā qđ mihi cō-
stat. Item hic nō phibēt mulieres
fideles que pmissa cōtinētia: vel nō
pmissa pñiaz agē volūt ⁊ in humili
tatis spū dño suire: vt dicit in fi.h⁹
cle. Fran. de zāb. in lectura. sup illa
clemētina querit in quodlibet eoruz
q̄ hic numerāt. vicz an valeat pro-
missio obediētie vel rnūtiatio ppoꝝ
aut pfessio regle approbate sufficiat
ad hoc vt bechine nō tenerētur. Et
dicit ꝙ nō q̄ztū ad pma duo: etiā si
religiose: nisi pfiteāt regulaz a sede
apostolica approbatam de voto. c°.
vnico. li. 6. Si tñ hñt regulaz vel
vitā p papā approbatā: hoc sufficerz
etiā sine renūtiatōe ppriij: vt de soro
rib⁹ tertij ordinis minoꝝ dicit glo.
quā hic habes. s̄. Et idem Pau. qui
allegat extuagātem. Jo zz. Sancta
romana. Et hanc habes. j̄. Et dicit
idem ꝙ religiosi pticipātes cū tlib⁹
bechinis etiā nō in crimine sūt excōi
cati sm Pau. Sed Lau. ⁊ zenze. ⁊
Mathe. itelligūt hoc de pticipātib⁹
in crimine ⁊ criminosis. i. de fouēti
bus eas in bechinatu: vel inducētib⁹
ad hoc suscipiēdū. ⁊ q̄zuis huic excōi
cationi esset locus p. c. Nup. Etiā si
hic nō exp̄meret: tñ ideo hic exp̄ssit
de excōicatōe: qa solet pl⁹ timeri zc.
zz. di. q̄zq̄z. Vel seruādo porez intel
lectū dic ꝙ littera dicit Ullo modo
etiā si fauor non p̄stet directe s; indi
recte: adhuc locus est huic pene: qđ
secus esset in. c. Nup. Et si dicemus
ꝙ eo ipo ꝙ religiosi easdē admittūt
ad aliquā cōionē tollerādo eas in h
statu dicūt fauere ⁊ si nō dāt fauorē
directe: ⁊ sic incidūt in excōicationē.

Layci ꝟo pticipantes cū talibus in
crimine criminosis nō est dubiuz ꝙ
incidūt p. c. Nuper. Sed pticipātes
alio modo vel fauētes indirecte nō
incidūt per ar. a cōtrario. quia Cle.
loq̄t de religiosis. Lau. ⁊ zen. ⁊ idē
dicit zen. de episcopo.

Excōicatō cōtra fratres minores admittentes illos de tertio habitu beati Francisci. ad diuina tempore interdicti. Cap. 64.

d Istricti⁹ inhibem⁹ fratrib⁹
minorib⁹: vt ō ceto aliquā
vel aliquē ex fratribus: vel
sororib⁹ de tertio ordine quez beat⁹
Franciscus instituit: ⁊ etiā si sup hoc
hi vel illi puilegiis q̄buscūq; muniti
extiterint ad diuina in suis ecclesiis
tēporie nterdicti quoquomō admit
tant ꝙ si fecerint eo ipso se nouerit
sbiacere excōis snie. ex de sen. ex. Cū
ex eo. In cle. Minorib⁹. Alios nō li
gat hec cōstitutio. Jo. an. Hi vel illi
hi fratres miores. vel illi. scz fratres
⁊ sorores tertij ordinis. Et est mira
bile: qa eo cāu in aliis ecclesiis recipi
pñt si priuilegium est gñale. Jo. an.
Suis ecclesiis. Per hoc ꝟbū qđ etiā
supra p̄misit. Dico ꝙ si in alienis ec
clesiis hoc facerent cessat hec pena.
possz tñ hic locuz habē alia pena ex
cōicatōis. Jo. an. Admittant. nisi in
q̄ztum illis ⁊ aliis p̄mittit sm decre
talē vltimā. e. ti. li. 6. Jo. an. Subia
cere. Ab hac snia nō pñt absolui nisi
p romanū pōtificē: vel satisfactiōe p̄
missa p locoꝝ epos vt dicit in fi. h⁹
cle. Querit a doctorib⁹ vtruz isti de
tertio ordine beati Frācisci gaudeāt
puilegio clicali psōali: de q°. 17. q. 4

Si quis suadēte. Uel fori. de quo. z q. i. c. i. Et Jo. cal. in quodā suo con silio tenet ꝙ nullo hoꝝ gaudeāt. iz . q. i. Duo sūt. Nō. n. sunt clerici nec religiosi idest religati religiōi stricte sumpto vocabulo. i. obligati ad tria vota: vñ ſm Fran. de zam. possunt cōtrahere matrimoniū et vti cōcēcto ꝙ zc. Idē tz Lau. zen. ꝯo ⁊ Guido. tenent ꝙ gaudent p̄uilegio clericali psonali. s. ꝙ iniūtiēs man⁹ violētas i eos ē excōicat⁹: q̄a sūt psone ecclesia stice. Lapus et Bar. pl⁹ dicūt. sc3 ꝙ gaudent tales p̄uilegio fori seu reali . i. ꝙ nō debēt ꝯueniri ſb iudice secu lari: nec cuz laycis soluere collectas. Dicit tamē idē Bar. istud vltimum pusī ñ seruari: q̄a cōueniūt ſb iudice seculari. Allegāt ista Spe. de ancha. ⁊ Fran. de zam. sup hac Cle. Cū āt frēs ⁊ sorores de tertio ordie beati dñici hēāt regulā approbatā ꝭz illū modū viuēdi ab ecclesia p Boni. si cuti ⁊ isti: imo sūt in hoc mag̃ p̄ui legiati illis: quia tp̄e interdicti admitti pñt ad diuina fratꝝ. Nō uideo q̄re non debeant gaudere simili priuile gio sicut ⁊ illi.

Excōicatio contra oēs facientes aliq̄d pactū vel ꝓmissionē tpalium ꝓ aliqua gratia vł iusticia obtinēda in curia romana: ⁊ cōtra dātes ⁊ re cipiētes ex dicta ꝓmissiōe vel pacto ⁊ pape reseruat absolutio.

Cap. 65.

e Xcōicam⁹ ⁊ anathematiza mus ex pte dei oipotentis p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄us sancti: au ctōritate quoqꝫ apostoloꝝ Petri et Pauli: ⁊ nostra omnes clericos re ligiosos ⁊ laycos vtriusqꝫ sexus siue sint familiares curie: siue alij vñcūqꝫ q̄ aliq̄d pactū fecerint: seu aliq̄d ma gnū: vel puū ꝓmiserint: vel ꝓmissi onē recepint. Aut ex pacto aut pro missione occulta vel manifesta sub gñalib⁹: ⁊ plenarie nō expressis: siue ſb spālib⁹ ⁊ exp̄ssis aptis ꝟbis q̄cq̄d dederint vel recepint magnum vel puū vel ꝓmissionē de quacunqꝫ re aut vtilitate ꝓpter hoc cōsequenda fecerint vel recepint ꝓ aliq̄ iusticia: siue gratia ꝓ se: vel ꝓ alio: in causis iudiciis seu al's litteris ap̄licis. Et q̄ buscūqꝫ modis apud sedē apostolicā obtinēda. Et hāc sniaz ad ꝓmitten tes dantes acceptātes et accipiētes duxim⁹ extēdēdaz. Decernim⁹ etiaz vt nullus hanc incurrēs sniaz excōis ꝓ p̄dictis vel aliquo p̄dictoꝝ absqꝫ spāli mādato nostro absolōis bñfi ciū valeat obtinē: nisi forte ad nos accessū habē nō posset nisi in mortl. articlo cōstitut⁹ nec etiā ad absolōis grām admittat: nisi p̄us q̄ntū prius dederit vel recepit integralit paupi bus largiat. Justiciā ꝟo siue gratiā sic obtētā nulli⁹ ꝓsus esse momēti volum⁹ eāqꝫ carē statuim⁹ effectu ⁊ robore firmitatis. Sz ⁊ sciēt vtētes illis simili ſnia excōis astringim⁹: et p̄uātes nobis absolutōez eoꝝ cuz p̄ missis in omnib⁹ ad penas similes obligam⁹. Jo. an. In lectura super decretali de symonia. Nemo. Istaz allegat sic dicens: hodie q̄ recipit vel facit ꝓmissionē de aliq̄ re recipiēda ꝓ gratia impetrāda vel iusticia con sequēda i curia romana ē excōicat⁹ ipso iure p extrauagantē Boni. que sic

incipit. Excõmunicam⁹. Item in libro q̃ dicit̃ directoriũ iuris allegat̃ ⁊ ponit̃. Excõicam⁹. h⁹mõi extrauagã tis. Anto. de but. eam allegat ⁊ dicit eã durare. Sed Jo. ð lig. in lectura sup. d. c⁰. Nemo. de symo. dicit ẽm Jo. cardi. fuisse hãc extrauagãtem. Pe. de pal. in. 4⁰. dicit q̃ dicit̃ fuisse istã extrauagãtẽ. Boni. reuocatam. p Cle. 5. Quid aũt hoꝝ viuus sit: nescio.

Excõicatio ꝯtra exenterantes et scindentes corpus defuncti ꝓ ossib⁹ eius transferendis: et est papalis.

Cap. 66.

m Andat̃ vt nullus cuiuscũq̃ defuncti corpis exenterare: vel in frustra cõcidẽ: seu decoquere vel incidẽ: aut ossa de carnibus euellẽ ꝓsumat: vt ossa ei⁹ ad ptes alias deferãt̃: q̃tũcũq̃ defũct⁹ ibi eligeret sepulturã. Si aũt simplr̃ aut ad tps ibi decesserit: vel illi vicino loco ecclesie sepulture tradat̃: ita q̃ demum incinerato corpe: tunc ad loca vbi sepulturã elegerit deportet̃ ⁊ sepeliet̃ in eis. Si q̃s autem etiam si pontificali dignitate ꝓfulgeat contrafecẽit: ipso facto est excõicat⁹ cui⁹ absolutio reseruat̃ pape: nisi i mortl̃. articulo. Hoc in quadam decretali Bonifa. 8. que incipit. Detestãdum. Audiui a pitis q̃ si q̃s incideret corpus defuncti ad supstitionẽ faciẽdã q̃uis grauius peccaret q̃ si faceret hoc ad transferẽdũ ꝓpter sepulturã non tamen incideret in sniam: quia pene nõ sunt extẽdẽde vltra ꝓprios casus. de pe. di. i. §. pene.

Excõicatio contra ordinatos symoniace ⁊ ꝯt ordinãtes. Ca. 67.

m Ulte ꝯtra symoniacã prauitatẽ abolite sunt ꝯstões q̃b⁹ morbus ille nõ potuit extirpari: volẽtes de cetero vt possumus ꝓuidere. Sacro approbante cõcilio declaram⁹ q̃ ordinati symõiace ab executõe suoꝝ ordinũ sint eo ipso suspensi. Electiones aut postulatões cõfirmatiões: et queuis prouisiones symoniace ecclesiaꝝ monasterioꝝ ⁊ dignitatũ psonatuũ officiorum et bñficioꝝ quorũcũq̃ deinceps facte: nulle sint ipõ iure. Nullũ p illas ius cuiq̃ acq̃rat̃: nec ꝓmoti cõfirmati: ac ꝓuisi faciunt suos fructus: sed ad illoꝝ restitutõem tãq̃ inique teneat̃ ablatoꝝ ꝑcipiẽtes. Statuim⁹ insup q̃ dantes ⁊ recipientes ipso facto sẽtẽtiã excõis incurrãt etiã si põtificali aut cardinalat⁹ ꝓfulgeat dignitate Martinus. 5⁹. in cõcilio constañ.

Excõicatio cõtra oẽs symõiacos ⁊ pape reseruatur absolutio.

Cap. 68.

i Nnouam⁹ ac de nouo cõfirmam⁹ oẽs excõis suspẽsiõis ac ꝓuatiõis ⁊ intẽdicti snias: ⁊ alias penas ⁊ censuras dudum a sũmis pontificib⁹ in symoniacos latas ⁊ promulgatas: quas ipso facto incurrere volum⁹ omnẽ occultũ: vl̃ manifestũ symoniacũ vbicũm symoniam cõmisit cuiuscũm stat⁹ ꝯditiõis gradus ꝑeminentie: vel dignitatis existat: etiam si cardinalis epali: vel alia q̃uis ecclesiastica vel temporali: etiã maxime ꝓfulgeat dignitate: dictarũq̃ sniaꝝ excõis suspensiõis ꝓuatõis ⁊ interdicti aliarũq̃ censurarum ⁊ penaꝝ absolutõem siue relaxatiõem

nobis et successorib⁹ nostris pter q̄ꝫ in articulo mortis spālit̄ reseruam⁹ Nō obstātib⁹ q̄buscūq̄ꝫ ꝯmissionib⁹ indultis ꝛ facultatib⁹ absoluēdi de casibus nobis et successorib⁹ nostris reseruatl. spāliter cuicūq̄ꝫ: ꝛ cuiuscūq̄ꝫ gradus status cōditiōis: vel dignitatl. existat sb̄ quacūq̄ꝫ vboꝝ gn̄alit̄ vel spāliter factis aut faciēdis ꝯcessis vel in posteꝝ cōcedēdis: q̄s ꝯmissiones ꝛ facultates huiusmōi: q̄ꝫtuꝫ ad detestabile crimen symonie: ꝛ pēas inde sequentes reuocamus: cassasq̄ꝫ haberi volum⁹: nisi spālit̄ ō absolōe: ꝛ a peccato symonie in cōmissiōib⁹ ꝛ facultatib⁹ p̄dictis expssā faciam⁹ mentionem. Martinus. 5⁹ in extra. ganti. que incipit. Dānabile scelus. Facta Mantue pontificat⁹ sui āno secundo.

Excōicatio cōtra nō reuelantes symoniā quā nouerūt ꝛ est papalis Cap. 69.

Statuim⁹ ꝛ p̄cipim⁹ vt oēs cuiuscūq̄ꝫ stat⁹ ordinis cōditōis p̄eminētie vl̄ dignitatl. existāt q̄ sciuerint aliquā post hac cō misisse symoniam infra duos dies naturales postq̄ꝫ ad sui noticiā deductuꝫ fuerit teneat̄ si pn̄s fuerit in romana curia nobis vel aplice sedis camerario: aut suā vicē gerēti: ꝛ tūc i vni⁹ vel duoꝝ testiū pn̄tia reuelar̄ sb̄ eisdē excōis suspēsiōis aliisq̄ꝫ cēsuris ꝛ penis q̄b⁹ vt pferē ipꝫ actoreꝫ symonie esse volum⁹ inodatū quas dict⁹ nō reuelās vt p̄dicit̄ seu tegēs symoniā tanq̄ꝫ eiusdē fautor sceleris incurrat ipso facto cuius absolutōeꝫ nobis ꝛ successorib⁹ nostris spāliter reseruamus. Decernentes ex nunc irritum ꝛ inane: si secus super his a quoq̄ꝫ q̄uis auctoritate scienter: vel ignoranter contigerit attemptari. Martinus. 5⁹. in extrauaganti predicta que vacat.

Excōcatio ꝯtra recipientes aliq̄d temporale: vel dantes pro ingressu monasterioꝝ: et pape reseruat̄ absolutio. Cap. 70

Uniuersis ꝛ singulis abbatibus ꝛ prioribus ꝛ decanis p̄positl. ꝛ magistris: necnō abbatissis p̄orissis: ꝛ aliis p̄latis quouis nomine nūcupent̄ ꝛ eoꝝ officialib⁹ inhibem⁹: vt a psōis: tā marib⁹ q̄ꝫ mulierib⁹ religionē ingredi volētibus eoꝝ ecclesias monasteria p̄oratus domos seu loca in earūdem psonarum receptioneꝫ: aut ante vel post: nulla quecūq̄ꝫ pastus prandia: siue cenas pecunias iocalia: aut res alias etiam ad ecclesiasticum: q̄uis vsum pium deputata seu deputāda de cetero directe vl̄ indirecte petere aut exigere quouis modo p̄sumant sed eas potius cum omnimoda caritate recipiant: ac in victu ꝛ vestitu sicut alias psonas ecclesiarū suarum monasterioruꝫ p̄oratuū domorum alioꝛūq̄ꝫ locoꝝ sincera caritate ptractent: Illa dūtaxat que ipse persone ingredientes pure ac sponte et plēa libertate omniq̄ꝫ pactione cessante dare vel offerre ecclesiis prioratibus monasteriis domib⁹ ꝛ locis h⁹mōi voluerint: cū gratiaꝝ actōe licite reputari. Nos enim eos qui sec⁹ egerint si singulares persone sint: tam dantes q̄ꝫ recipientes h⁹mōi excōis

vinculo innodamꝰ. Si ℣o capitula siue cōuentus fuerint: suspēsiōis sententiis eo facto decernimꝰ subiacere. A qbꝰ p̄fat̄ q̄z in mortl. articlo absolui nequeāt absq̧ sedis apostolice lr̄ia spāli. Urbanus 5ꝰ. in extrauaganti que incipit Sanc. seu. Ne in vinea. Audiui a fidedignis ꝙ iste Martinus 5ꝰ. habuit dicere ꝙ nolebat ꝙ incurrerent moniales ꝑ huiusmodi datis que fiūt ꝑ ingressu monasterioꝝ censuram aliquā ecclesiasticā: ⁊ p̄cipue excōicatōez.

Excōicatio contra impugnantes litteras electi in papam ante suā coronationē ⁊ canonice electi.

Cap. 71.

q

Uicūq̧ impugnāt litteras electi in papā: aut etiā an̄q̄ coronet̄ cuz ꝑ ipsā electōez canonice factam sibi ius sit acq̄situz papatus. Et ex ipsa electione canonica confirmatus sit: ⁊ exercē possit officium suū ante coronationem: vt .zz. di. In nomine dn̄i. Talis ipso facto est excōicatus: vt in extrauaganti bn̄dicti. ii. q̄ icipit. Nō q̄a. nō nulli.

Contra glosantes seu exponētes Clemētinam illaz. Exiui de padiso in scholis suis.

Cap. 72.

g

Losantes seu exponētes in scholis alit̄ q̄z littera dicat Cle. illam. Exiui de padiso Ubi exponit̄ regula beati Frācisci: sunt excōmunicati per quādā extrauagantem Nicolai: vnde illa clemen. sola repit̄ in glosata: Sed illa extrauagans fuit suspensa quo ad aliā excōmunicationē ꝑ aliam extrauagantē Jo. zz. cuius exemplar vidi. Et hoc etiā dicit Fran. de zamb.

Excōicatio contra ingredientes monasteria monialiū ordinis p̄dicatorum.

Cap. 73.

i

Ntrantes monasteria monialium ordinis p̄dicatorū siue seculares: siue ꝑsone ecclesiastice sint in casu non concesso: a cōstitutōibus eaꝝ: vel sine licentia magistri ordinis: aut alteriꝰ ab ipso magistro hn̄tis sup hoc ptātez: sunt ipso facto excōicati a qua nō possūt absolui preter q̄z in articulo mortis: nisi a papa vel magistro ordinis: vl̄ ab alio habente sup hoc auctoritatē spālem ab aliquo p̄dictoꝝ: ⁊ ista sententia est lata per papaz in bulla ordinis quam vidi.

Contra ingrediētes monasteria monialium or. minoꝝ.

Cap. 74.

i

Ntrantes monasteria sācte Clare: seu monialiū ordinis minoꝝ in casibꝰ nō cōcessis in regula ipsaꝝ: vel sine licētia eorū qui dare possūt: sūt ipso facto excōicati: et pape absolutio reseruat̄: siue gn̄ali ipsius ordinis. Nō tamē ꝙ in locis vbi tales sentētie nūq̄: vel q̄si nuper sunt ꝓmulgate: si q̄s intraret talia monasteria nesciens talē sn̄iaz ⁊ nō cā male faciendi: puto ꝙ nō incideret in talem sn̄iaz: cū ignorātia quasi inuincibili laboret. Et hoc pōt trahi ex dictis Anto. de bu. sup ℣bo Excōicamus. Et dictis Tho. Sed si intrat laycꝰ: vel alia ꝑsona ad male faciēduz: tūc q̄uis ignoraret sn̄iaz ⁊ etiā haberz iustā cāz ignorātie nō

39

excusat̃ ſm Ipe. de pal.

Excõicatio contra facientes libellos famoſos: vel cãtilenas vel rithimos in detractionẽ ordinis predicatorũ ⁊ minorum: ⁊ eſt papalis.

Cap. 75.

q Uicũ3 libellos famoſos in vulgari vel litterali ſmone necnõ cantilenas: vel rithimos edere vel dictare aut publicare pſumpſerint in infamiã ⁊ detractiõ3 ſtatus ordinis fratrũ pdicatorum ⁊ minoꝝ ſunt excõicati: a qua excõicatione non poſſunt abſolui: niſi pſonaliter ſedi aplice ſe pñtent. Alex. in priuilegio. Ex alto. Et in alio. Non ſine multa.

Contra pdicãtes docẽtes ⁊ defẽdentes ꝙ pdicatores ⁊ minores nõ ſunt in ſtatu pfectionis.

q Uicũq3 pdicare docere vel defenſare pſumũt ꝙ pdicatores ⁊ minores nõ ſint in ſtatu pfectõis: ⁊ ꝙ non liceat eis de elemoſinis viuere: ⁊ ꝙ nõ liceat eis pdicare: vel confeſſiões audire de licentia ſũmi põtificiſ ⁊ alioꝝ platoꝝ inferioꝝ ⁊ rectoꝝ eccleſiaru3 aut ſacerdotũ prochialiũ cõſenſu minime reqſito ſunt excõicati: a qua ſentẽtia nõ poſſunt abſolui: niſi pſonalit̃ ſedi apoſtolice ſe preſentent. Alex. vt. s. Et in alio. Nõ ſine multa.

Quicũq3 pſumunt in locis pdicatoꝝ violẽtiam dãnabilẽ exercere ſũt excõmunicati.

q Uicũ3 pſumũt in lociſ nr̃is violentiã dãnabilẽ exercẽ: eo ipſo excõicatõ3 incurrũt: a qua ſentẽtia abſolui nequeũt: niſi p ſedẽ apoſtolicã: vel p cõſeruatores noſtro ordini deputatos. Cle. In ꝗbuſdam locis. Et Alex.

Excõicatio contra retinẽtes apoſtatas pdicatoꝝ in monaſterijs ſuis niſi eos.

q Uicũq3 in monaſteriis vel eccleſiis ſuis detinẽt apoſtatas ordinis pdicatoru3: niſi eos eiecerint poſtꝗ3 eis p fratres noſtros ne eos detineãt fuerit denũtiatum ſunt excõicati. Boni. in pn°. Uirtute.

Itẽ frẽs minores ꝗ pſumunt recipe fratres ordinis noſtri pfeſſos ſine licentia ſũmi põtificis faciẽte expſſa3 de indulto h°mõi mẽtionc3: vel niſi pus poꝝ ſuoꝝ licẽtia petita fuerit ⁊ obtẽta ſũt excõicati. Cle. Ad miores. Quo vos. De heremitanis. Idẽ de heremitanis. Alex. Ad heremitas. Ueſtram. Itẽ magiſtri rectores artiſtaꝝ et ſcholares ſtudij piſienſis ꝗ excludẽ moliũt̃ publice vel occulte frẽs pdicatores vel minores a cõſortio vniuerſalis ſtudij piſienſis ſũt ipſo facto excõicati a qua excõicatione abſolui nequeũt: niſi pſonalit̃ ſedi aplice ſe pñtẽt. Alex. Ex alto.

Excõicatio in fauore3 mẽdicãtiu3 de trãſferẽdis frib°: ⁊ eſt papalis.

n Ullus religioſus de ordinibus mẽdicãtiũ quorũcũ3 cuiuſcũq3 ſtatus conditiõis vel religionis exiſtat: quocũq3 ⁊ qlit̃cũq3 poſſit vl̃ debeat ꝟtute cuiuſcũ3 licentie ac indulti apoſtolici ſeu penitentiarie pape legatoꝝ ⁊ nũtiorum ſedis predicte cura3 gerent. vel alia quauis auctoritate: actenus etiã per

bullas apl'icas facultatu3 quorũuis tã legatoꝝ ⁊ nuntioꝝ sedis prefate necnõ ⁊ pñiarie hꝰmõi ꝓ tpe curam gerentis q̃3 alioꝝ quorũcũ3 sb q̃uis auc̃te aut ptãte marie õ trãsferẽdis fratribꝰ: aut aliq̃bꝰ psertim ordinu3 mendicantiũ ꝓfessoribus in genere vel in specie ab ordinibꝰ hꝰmõi mẽdicantiũ ad monasticos ordines vl' sb quacũq3 vboꝝ ↄceptiõe appareãt admitti: aut recepti p aliquos etia3 supiores ordinis seu monasterij aut loci monastici: seu al's in monachu3 vel fratrem alicuiꝰ ex ordinibꝰ monasticis: tam sancti Benedicti q̃3 cistersiẽsis Camalduensis valis vmbrose canonicoꝝ regularium sancti Augustini: vel aliis expressis vel nõ expssis: ordine cartusiensiu3 dũtaxat excepto sb pena excõicatõis: in qua3 tam recipientes q̃3 recepti ipso facto incurrant: ⁊ a tali excõicatione non possint absolui citra sedẽ apostolicã pter q̃3 in mortis articulo: ⁊ nihilominus aliter facta nõ tenẽt ⁊ nulliꝰ existãt efficacie vel momenti. Ex cõcilio constantiensi sb Martino 5°.

Excõicationes plures que continent in processu qui fit ãnuatim in curia in cena dñi: et pape reseruatur absolutio.

Cap. 74.

m Artinus epũs seruus fuorũ dei: ad ppetuã rei memoriã excõicamꝰ et anathematizamus ex pte dei oipotẽtis prĩs: et filij ⁊ spũs sancti. Auctoritate quoq3 beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apostoloꝝ eius ac nostra omnes hereticos gazaros Patarinos pauperes de lugduno: Arnaldistas Sponistas passagios Uidesistas Ulistas Fraticellos: et quoslibet alios hereticos quocunq3 nomine censeant: ac omnes fautores receptatores ⁊ desẽsores eorũdẽ Jtem excõicamus ⁊ anathematizamus omnes qui in terris suis noua pedagia imponunt. Jte3 excõicamꝰ ⁊ anathematizamꝰ omnes falsarios bulle seu litteraꝝ apostolicaꝝ supplicationem gratiam et iusticia3 continentium: per summum pontificẽ: vel vicecancelarium: seu gerentes vices vel officium vice cãcelarij sancte Romane ecclesie de mandato eiusdem sũmi pontificis: aut gerentis officiũ pdictoꝝ signãtes supplicatões easdẽ Jte3 excõicamꝰ ⁊ anathematizamꝰ piratas ⁊ latrũculos marinos: ⁊ receptatões eoꝝ: ⁊ illos q̃ equos arma ferrum lignamina ⁊ alia prohibita: deferunt sarracenis: q̃bus xpianos impugnant. Jtem excõicamꝰ ⁊ anathematizamus impedientes: seu inuadentes victualia seu alia ad vsum Romane curie necessaria adducentes vel ne ad curiam ipsa3 adducãt vel deferãt impediẽtes: seu pturbãtes: ⁊ qui talia defendũt vel faciunt cuiuscũq3 fuerint ordinis pemĩnẽtie cõditõis vel statꝰ: etiã si põtificali regali reginali: aut q̃uis alia ecclesiastica vel mundana fulgeat dignitate. Jtẽ excõicamꝰ ⁊ anathematizamus oẽs illos q̃ ad sedẽ aplicã venientes ⁊ recedẽtes ab eadẽ: necnõ illos qui iurisdictõe3 ordinariã vel delegata3 aliquã nõ hñtes in eadẽ curia morãtes temeritate ꝓpria capiũt spoliãt

⁊ detinēt:aut ex ꝓposito deliberato
verberare mutilare: vel interficere
p̄sumūt:⁊ q̄ talia fieri faciūt:seu mā
dāt. Jtē excōicam⁹ et anathematiza
mus oēs ⁊ singl'os cuiuscūq; status
gdus p̄eminētie aut ꝯditōis existāt
etiā si pōtificali regali reginali: aut
q̄uis alia ecclesiastica vel mūdana p̄
fulgeāt dignitate cont̄ formā ⁊ effe
ctū snie gn̄alis ꝯstātiēsis ꝯcilij:p quā
dānate memorie Petrus de luna q̄
olim Bn̄dict⁹.z⁹. a nō nullis in ei⁹
obediētia dicebat̄ iudicat⁹ scismati
cus ⁊ hereticus:⁊ ab ecclesia dei p̄ci
sus omniq; iure qđ in papatu hr̄e p̄
tēdebat oiq; dignitate et honore ec
clesiastico p̄uat⁹ fuit:ac post ⁊ cōtra
inhibitionē eiusdez cōcilij et h⁹modi
sniaz ac dicti Petri obitū in infideli
tate ⁊ errore ipsi⁹ petri nūc ꝑsistēdo
aut alias quōlz credētes:aut fauētes
publice vel occulte:ac ēt scismaticis
⁊ diuturnū in eodē ꝯcilio ⁊ apđ vni
uersalē ecclesiā:⁊ ꝓ ratihitōe gn̄alis
cōcilij dicte snie et ꝯtumatōe ꝓcessū
desupħitoꝝ sblatū et extinctū ꝯtinu
are conātes:necnō oēs ⁊ singl'os in
vitiū eiusdē Pe.succedētes eorūq; re
ceptores vel receptatores ⁊ fautōes
cuiuscūq; stat⁹ nobilitat'l.excellentie:
vel cōditōis existāt: ēt si pōtificali re
gali reginali:aut alia q̄uis ecclesiasti
ca vel seculari sint prediti dignitate:
ac cōsētiētes ⁊ p̄stātes eisdē i p̄misso
errore quōcūq; ⁊ q̄litcūq; auxiliuz et
ꝯsiliū vel fauorē:ēt eos q̄ scient̄ p oia
terras ⁊ loca eoꝝ dictōi sbiecta p̄fa
tis scismatic'l. et p̄cipue i castro pani
scole ⁊ tiresceñ.dyoc'l. exn̄tib⁹. Jllos
ēt q̄ ipsis videsistis ⁊ vsistis quecūz

victualia aut p̄sidia publice vel occul
te p se vel p suos sbditos afferri faciāt
vel pmittāt pib⁹excōis ⁊ anathema
tis vinculis incdam⁹:ipsosq; oēs et
singulos declaram⁹ꝯtinuatores vel
fautores scismat'l. ⁊ hēsis:atq; omni
bn̄ficio dignitate ⁊ honore ecclesia
stico ac mūdano denūtiam⁹fuisse ⁊
eē p̄uatos. Jtē excōicam⁹ ⁊ anathe
matizam⁹ oēs illos q̄ p se:vel p aliū
seu alias q̄scūq; ꝑsonas ecclesiasticas
vel seculares ad romanā curiaz sup
eaꝝ causis et negociis recurrentes:
illasq; in eadē curia ꝓsequentes aut
ꝓcuratōis negocioꝝ gestores aduo
catos vel ꝓmotores ipsoꝝ: vel etiā
auditores seu iudices sup dictis cāis
seu negociis deputatos occasione
causaꝝ seu negocioꝝ h⁹mōi xberāt
mutilant vel occidūt: aut bonis spo
liāt cuiuscūq; p̄eminētie dignitatis
ordinis ꝯditiōis:aut stat⁹ fuerint:ēt
si pontificali Regali Reginali: vel
quauis alia prefulgeat dignitate.
Jtem excōmunicam⁹ et anathema
tizamus omnes mutliantes vulne
rantes ⁊ interficientes:seu capiētes
⁊ detinētes: seu dep̄dantes romipe
tas ⁊ peregrinos ad Jerusalem cā
peregrinatōis ⁊ deuotionis accedē
tes:⁊ in ea morantes et recedentes
ab ipsa: Et in his dantes consilium
auxilium vel fauorem eorūq; bona
confiscamus. Jtez excōmunicam⁹
⁊ anathematizamus omnes illos q̄
per se vel per alium:seu alios directe
vel indirecte sub quocūq; titulo: vel
colore occupāt detinēt vel hostiliter
discurrūt seu inuadūt: aut occupare
detinē vel discurrē hostilit̄ p̄sumūt

in totũ ſeu in ꝑtem Almam vrbem
Regna Sicilie. Trinacrie. Inſulas
Sardinie. corſice. terras circa Farũ
Patrimoniũ beati petri in Tuſcia.
Ducatũ ſpoletanũ. Comitatuz Ue-
naiſini. Sabine. Marchie. Anchoñ.
Maſſe. trabarie. Romandiole. atqꝫ
maritime ꝓuincias: ac terras ſpãlis
cõmiſſiõis: ⁊ Arnulfoꝝ: ciuitates qꝫ
nr̃as Bononiẽſẽ. Ferrariẽſẽ. Bñuẽ-
tanã. Peruſinã. Auinionẽ. Ciuitatẽ
caſtelli. Tudertinã: ⁊ alias ciuitates
terraſ ⁊ loca: vel iura ad ipſã eccleſiã
ſpectãtia ⁊ ꝑtinẽtia: ⁊ adherentes et
fautores: ⁊ defẽſores coꝝ: ſeu in his
dãtes eiſdẽ auxiliũ ꝯſiliũ vel fauorez
Nõ obſtãtibꝰ quibuſcũqꝫ ꝑuilegiis et
indulgẽtiis: ac litterl. apoſtolicl. gñia-
libꝰ vel ſpãlibꝰ eis vel eoꝝ alicui alĩi
vel aliqbꝰ cuiuſcũqꝫ ordinis ꝯditõis
dignitatis ⁊ p̃eminẽtie fuerint: et ſi
vt p̃mittit̃ põtificali regali reginali
ſeu q̃uis alia eccliaſtica: vel mũdana
p̃fulgeãt dignitate a p̃dicta ſede ſb̃
q̃uis forma vel tenore cõceſſis qꝙ ex-
cõicari anathematizari nõ poſſint ꝑ
lr̃as aplicas nõ facientes plenam et
exp̃ſſam: ac de ꝟbo ad ꝟbum de in
dulto huiuſmodi: ac ordinibꝰ locis:
nominibꝰ ꝓpriis cognominibꝰ ⁊ di
gnitatibꝰ eorũdez mentionẽ: necnõ
ꝯſuetudinibꝰ obſuãtiis ſcriptl. et nõ
ſcriptl.: ac aliis ꝯtrariis quibuſcũqꝫ ꝑ q̃
ꝯt̃ huiuſmõi nr̃os ꝓceſſus ac ſñias
quominꝰ includant̃ in eis ſe iuuare
valeant ⁊ tueri: ⁊ q̃ quo ad hꝰ ꝓſus
tollimꝰ ⁊ oio reuocamꝰ: de qbꝰ qdẽ
ſẽtẽtiis: nullꝰ ꝑ aliũ qꝫ ꝑ romanũ põ
tificẽ: niſi dũtarat in mortis articlo
cõſtitutꝰ abſolui poſſit. Nec etiã tũc

niſi de ſtando ſancte matris eccleſie
mandatis ſatiſfactione: vel ſufficiẽti
cautione preſtita. Illos autem cuiꝰ-
cunqꝫ fuerint p̃eminentie dignitatl.
ordinis conditionis aut ſtatus: etiã
ſi pontificali: vel alia quauis digni-
tate preditos qui contra tenorẽ pre-
ſentium: talibus vel eoruz alicui: ſeu
aliquibus beneficiũ abſolutiõis im-
pendere de facto p̃ſumpſerint excõ-
municatõis ⁊ anathematis ſentẽtia
innodamꝰ: eiſqꝫ predicatõis lectiõis
adminiſtratiõis ſacramentoꝝ et au
diendi confeſſiones officia interdi-
cimus. Predicẽtes aptis trãſgreſſo
ribus ⁊ contẽptoribus ſupraſcriptis
nos grauius contra eos ſpũaliter:
aut tẽporaliter ꝓut expedire cogno
uerimus ꝓceſſuros. Ut autẽ hꝰmõi
noſtri proceſſus ad cõmunẽ omniũ
noticiam deducant̃ cartas ſiue mẽ-
branas proceſſus continẽtes: eoſdẽ
baſilice ſancti Petri de vrbe: necnõ
ſacri palatij apoſtolici: vbi in pñtiaꝝ
moram trahimus valuis ſeu hoſtijs
ac liminibus faciemus affigi: ſeu ap
pendi: que ꝓceſſus ipſos ſuo quaſi
ſonoro p̃conio et patulo iudicio pu
blicabunt: vt hi qui ꝓceſſus hꝰmõi
contingant qꝙ ad ipſos peruenerit:
nulla poſſint excuſatione pretẽdere:
vel ignorantiam allegare: cum non
ſit ꝟiſimile quo ad ipſos remanere
incognitum qđ taz patienter publi
catur. Nulli ergo omnino hominũ
liceat hanc paginam noſtre excõica
tionis: Anathematis: declaratõnis
caſſationis irritationis annulatiõis
euacuatiõis infdicti ⁊ ꝯſtõis infrigẽ
vel ei auſu temerario contrahire.

Si q̄s autē hoc attēptare p̄ſūpſerit indignationem omnipotētis dei: et beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit incurſurum. Datum Rome. ⁊c̄.

Nota quid ſit dignitas ꝑſonatꝰ: ⁊ officium ⁊ eoꝝ differētiam.

Q Uia in iſto ⁊ in aliis precedētibus capitulis ſit mētio de dignitate: vel ꝑſonatū: vel officio. Jdeo ad declaratōē hoꝝ vocabuloꝝ ꝓut ſumūt a canoniſtis Nō ꝙ dicit archi. ſuper. c. i. in. 6. de conſuetu. ſic. Dignitas eccleſiaſtica cognoſcit pluribꝰ modiſ. Primus eſt cū q̄s hēat adminiſtratōēz reruz ecclie cū iuriſdictōe. di. 89. Uolumꝰ ⁊. c. dyaconū. Secūdus modꝰ eſt qn̄ hz nomē dignitatis ⁊ p̄lationēz ſiue p̄rogatiuā in eccleſia ſua tam in choro q̄ȝ in capitulo: ſ; nō hēt adminiſtrationē reꝝ vel iuriſdictōēz ſicut in archydiaconatu ꝑmenſi. Tertiꝰ modus eſt qn̄ ex ꝯſuetudine eccleſie hēt aliq̄s i dignitate: q̄a ſi ꝯſuetudo in eccleſia eſt ꝓ dignitate dz hr̄i di. iz. Cōſuetudo. Perſōatꝰ vo cog̊ſcit qn̄ q̄s hz p̄rogatiuā in choro i caplo in oꝑatōibꝰ in ꝓceſſionibꝰ in vocis dandiſ ⁊ ſimilibꝰ plꝰ q̄ȝ alij canonici ſui ordinis: ⁊ nō tm̄ q̄ȝtū illi q̄ ſūt in dignitatibus cōſtituti q̄ in p̄dictis p̄rogatiuis p̄ferūt eiſdē: p̄nt h̄ colligi ex p̄dictis decretis. de elec. Dudū. et de p̄b. De multa. Officiū aūt aliqn̄ pōit ꝓ dignitate ⁊ ꝑſonatu: ſicut pz ex eo qd̄ hēt d̄ p̄bē. Ad hec. Jtez illi q̄ hn̄t ptātē ſecularē dicūt hr̄e offm̄. Jtē hi q̄bꝰ ꝯmiſſa eſt diſpēſatio. Jtē tabelliōatꝰ. Jtē miniſteriū ⁊ obſeq̄ū Jtē actꝰ corrigētl. ⁊ aliis multl. mōis Cognoſcit etiā offm̄ qn̄ q̄s hz onꝰ ānexuz ſine honore ⁊ p̄rogatiua honoris ſic ſindici ꝓcuratores caſtaldi ⁊ hiſ ſilibꝰ hēt. i. q. z. Saluator. Jtē vicedn̄s q̄ hēt epatuz diſponē: dicit hēe offm̄. Si aūt hz iuriſdictiōēz cuz adminiſtratōe ſatis pōt dici ꝙ ſit dignitas vt camerariꝰ pape. zº cog̊ſcit officiū ꝑ ꝯſuetudinē eccleſie ſicut dictū eſt de dignitate. vn̄ qn̄ illi de eccleſia hn̄t illud de ꝯſuetudine pro officio ſimplici: ⁊ nō ꝓ dignitate vl ꝑſonatu. Dico tn̄ ꝙ q̄cūq; hz dignitatē hēt ꝑſonatū: ſ; nō cōuertit: ꝑſonatꝰ vo dicit curatꝰ alicuiꝰ eccleſie ꝑrochialis: ⁊ tales nō ſunt in dignitate aliqua. i. q. z. Queſitū. ſecꝰ aūt i archyp̄ſbyterl. p̄poſitis decanis ꝑrochialiū eccleſiaꝝ: de q̄bꝰ hr̄. 50. di. in capite. Nā illoſ dico in dignitatibꝰ ꝯſtitutos: et iſtud nomē ꝑſonatꝰ eſt ſ; vulgare Anglie. Jn ꝓuincia dn̄t p̄ores in terra laboris abbates. Hec Archi. Quia nimis. ⁊ ſi bonum ſit. Pe. de anch. ſuꝑ Cle. Si dignitatē de p̄bē. ſic dicit. Quid ſit dignitas. Guil. dicit ꝙ ē q̄dā p̄eminētia quo ad foꝝ cōtentioſū in eccleſia gradū tenēs: q̄ qn̄z ꝑſonatꝰ ab honorificētia in q̄ pōit ꝑſonā: qn̄z offm̄ ab ipo officio qd̄ exercz denoiat. ex̄ d̄ cōſti. Cū acceſſiſſent|: Qn̄q; aſſumūt ſua ꝓpria ⁊ ſpālia noia. Ut hoc nomen cuſtodia. Succentoria. Decanatus Prepoſitura ⁊ ſimilia. A noie āt nō debemus iſta iudicare: ſ; ex effectu q̄ colligit ex actibꝰ ⁊ exercitio in q̄bus ꝯſiſtat: ⁊ ex talibus iudicat: vtrum ſit dignitas: vel ne. extra de vb. ſigni.

Intelligentia cuꝫ ibi nõtis: ⁊ sufficit ad hoc ꝙ sit censenda dignitas etiã si in modicis causis iurisdictionẽ habeat: sicut habẽt in pictauẽsi ecclesia archipꝛ̃sbyteri. Nam excõicant suspẽdunt ⁊ absoluũt. Et sic ꝓpter talem gradum dicunt̃ habere dignitatẽ: ⁊ sic sunt exclusi a pena capituli. licꝫ canon. de elec. c. Statutum. li°. 6°. Si autem nullam iurisdictionẽ hñt sed tantum visitant: et postea ipsi referunt episcopo sicut testes synodales: de quibus. 35. q. 6. Epũs. Tunc censent̃ habere simplex officium et non dignitatẽ ẜm Guil. ⁊ Lau.

Sciendum ꝙ his diebus reuocata a quibusdã diuulgata fuit quedam extrauagãs que dicit̃ emanasse a Jo. 22°. in qua erat lata sentẽtia excõis in mulieres capillos alienos deferẽtes cuius absolutio pape reseruabat̃ que quesita in registro inueniri non potuit: ⁊ si repta fuisset: puto ipsam non ligasse: quia habuerant mulieres iustam cãm ignorantie: cum notificata huic generatiõi non fuerit. Fluxerunt autẽ cẽtuꝫ ãni: vel circa a tpe p̃dicti Jo. nec hꝰmõi quoqꝫ positiua docẽ nõ põt rõ nãlis. Sꝫ etiaꝫ Eugeniꝰ quartꝰ q̃ nũc regit ecclesiã voluit et declarauit ñ tenẽ illã sñiaꝫ ⁊ bñ q̃a hoc esset laqueũ iniicere nõ ꝓuidẽ saluti animaꝝ que in ꝑiculũ eaꝝ v̄terent̃ ẜm Jo. ⁊ Tho. 27. q. i. Uiduas.

De cã materiali excõmunicatõis Cap. 75.

9 Uia de singlis excõicatõibꝰ q̃ hñt̃ i iur̃ hucusqꝫ tractatũ est satis ꝓlixe respectu opis. Jõ residuũ hꝰ mãe. s. de excõicatiõe: breuissime expediã: ⁊ q̃a p̃dca ꝑtinẽt ad cãꝫ q̃si malẽ excõis: iõ ad ipsã q̃si cãꝫ malẽ ꝑtinẽtia ponaꝫ. Et exinde de cã formali: et de efficiẽti ⁊ finali: ⁊ cũ his de q̃busdã ad p̃dicta sequẽtibꝰ. Nõ ꝙ excõicatio maioꝛ fieri ñ dꝫ ab hoie nisi ꝓ peccato mortali ẜꝫ Tho. ⁊ pe. in. 4. di. 19. Et q̃a i dãnificãdo aliquẽ ẽt corꝑalit̃: siue in rebꝰ tꝑalibꝰ aliq̃s mortalit̃ peccat. Jõ ꝓ dãno tꝑali ẽt põt q̃s excõicari. ẜ q̃a excõicatõ ẽ g̃uissima penarũ: iõ ñ dꝫ infligi ẽt ꝓ mortali: nisi cũ fuerit cõtumax. tho. Hec ãt ꝯtũacia ẜꝫ Ray. triplex inuenit̃. Pria in ñ veniẽdo ad iudiciũ postq̃ꝫ fuerit vocatus vel admõitꝰ ꝑ iudicẽ tribꝰ edictl. vl' vno ꝓ oibꝰ: q̃a ꝯtẽnit: vel veniẽdo ẜ maliciose se occultãdo: vel ipediẽdo: ne possit ad eũ citatõ ꝑuenire. ex̃ vt litl. nõ ꝯtes. Q. m̃. Secũda ẽ qñ citatꝰ ad iudiciũ venit: ẜ nõ vult stare iuri: vel al's añ finitã cãe examiatiõꝫ ꝯtũacit̃ ⁊ ilñiatl. recedit. ii. q. 3. Certũ. Tertia ẽ qñ offẽsa eiꝰ ẽ mãifesta vt iussus a iudice ñ vult emẽdar̃. ex̃ de v̄b. sig. Ex ꝑte. Idem Hoff. Et nõ ꝙ Pet. de pal. in 4°. di. 18. ꝙ cuꝫ excõicatio non sit infligenda: nisi pro mortali. quia ille solus iudicio ecclesie est p̃cidendus qui iudicio dei credit̃ precisus: cum sententia iuris non sit iniusta: potest homo formare cõscientiã suam ꝙ vbi non peccat mortaliter: nunq̃ꝫ incurrit sententiaꝫ iuris. Et quia iniuria dicitur esse q̃d nõ iure fit. Ideo non debet vbi iura nascuntur inde nasci iniurie occasio. C. Unde vi. lege. Meminerint.

Unde cũ sit iniuriosa excõicatõ que fertur sine mortali: nõ est snia iuris vbi non est mortale. Excõicari põt qs ꝓ inuasione: vel retentõe rerum ecclesiasticarũ. de resti. spo. Pisanis. iuxta nõta ibi per Inno. Excõicare potest platus ꝓ iniuria sibi facta. 23 q. 4. Siulisari⁹. Excõicare potest ordinarius pro defensa fratris sui. de sen. ex. Dilecto. li. 6°. Excõicari quis potest ꝓpter negligẽtiã. de cõsecra. di. i. Nemo. Jo. de ligna. Excõicari potest dñs ꝓpter contumaciã serui vel ꝓcuratoris. vt lite non conte. c. .i. ⁊ de dolo ⁊ contu. c. 2. ⁊ cũ modificatõe ibi nõ. Jo. de lig. Excõicatõ facta in gñe valet cã expssa: ⁊ ꝓpter contumaciã capituli excõicat singli de capitulo culpabiles. de sẽ. ex. Romana. li. 6°. Excõis snia trib⁹ mõis dicit iniusta. s. Ex cã. Ex aio. ⁊ ex ordine. Ex cã qdem vel quia nulla ptendit in snia: vel si ptendit ṽa nõ est. vel si ṽa sit non est sufficiens: et rõabilis: vt ex eo. Sacro. 2° dicitur iniusta ex aio: qñ. s. ⁊ si cã exp̃matur ṽa ⁊ rõabilis: nõ tñ ex zelo iusticie: ß indignatõis inuidie vel odij ab excõicatore ꝓmulgat. ii. q. 3. Illa. Et ex de sen. ex. Cũ medicinalis. li. 6°. Ideo tutũ cõsiliũ est ꝙ si qs offẽdit nõ p se ß p aliũ q caritatiue moueat sniaz ꝓmulget. Uel si p se vult facẽ hoc ad minus non faciat hoc dum mouet. Si pmittat motuz forte co lericũ aliqͣtulũ residere. 3° ex ordine dicit iniusta: qñ ⁊ si ṽa cã et rõnabilis ptendat: ⁊ ꝓferẽs caritatiue moueat: attamẽ non pcessit admonitõ competens: vel non fuit facta coraz personis idoneis. extra. eo. Sacro. Admonitionẽ cõpetentẽ intelligas ad arbitrium iudicis: siue trinã: siue vnam ꝓ omnib⁹: maxime in notoriis Pe. ⁊ Ray. Modus autẽ ⁊ forma que debet seruari hodie in inferendo excõicationem habes in se. c. Quãuis autem ꝓferẽs sniaz excõis iniustã quocũqꝫ pdictorũ modoruz grauiter peccet: et diuersimode pũiat in iure: tamen talis sententia tenet: ⁊ ligat qͣtum ad ecclesiam militãtẽ nisi sit lata a iudice: qui nõ habebat sup illo canonicam iurisdictionẽ: vel alia de causa esset nulla ßm Rayñ. vñ quando nulla sit talis sententia vide in se. §. Excõmũicatiõis snia ipso iure nulla est in nouez casibus. Prim⁹ est si ille q tulit eã nõ hẽbat de hoc ptãtem. vt qa non erat eius iudex. ii. q. 3. Sẽtentia. Uel erat excõmunicat⁹ ⁊ h⁹mõi. 24. q. i. Audiuimus. Similiter ⁊ ßz Ray. Intrusus ⁊ suspensus ⁊ a iurisdictõe alien⁹ excõicare non potest. 12. q. 2. Alienationes. Si tamen crimen taliuz essz occultum tolleranda esset eoꝝ snia: licet nulla: qͣdiu crimen eorum est occultum: ⁊ ab ecclesia tollerant illi ar. 8. q. 4. Nõne. Dicit autem intrusus qui nõ fuit electus a maiori pte eligentiũ. De suspẽso aũt dicit beat⁹ Tho. in 4° esse ṽuz: qñ est suspẽsus a iurisdictõe: vel ab ordine et iurisdictione: sec⁹ si ab ordine tm̃. 2⁹ est qñ est lata snia post appellõez legitimã: similit etiã si platus dicat: excõico te si appellas: vel pparaueris te ad appellãdũ. Talis sentẽtia nõ tꝫ cũ qlibꝫ oppressus possit appellare ßz Hosti.

Si autē dicat iudex:excōico te si hēs
res furtiuas tenȝ excōicatio si hēres
res illas nec suspēdiť ꝑ appellationē
Si tñ occultū est furtū: ecclesia te ñ
vitabit: q̇a nō iudicat de occultꝭ.ꝫꝫ.
di.erubescāt. Tertiꝰ ē qñ continet
intollerabilē errorē.ex̄ e.ꝑ tuas.⁊ in
hoc et in p̄cedēti casu ille q̇ eos ꝓpo
nit:etiā si ñ petat absolōeȝ dȝ audiri
vt in.d.c.ꝑ tuas. Sed si ad cautelā
petat absolutōeȝ nō debȝ denegari
quāuis aduersariꝰ vel excōicator se
opponat: nisi dicat eū excōicatū pro
manifesta offensa:q̇a tc̄ dabiť sic di
cēti terminꝰ.8.dieꝝ:et si ꝓbauēit ñ
absolueť nisi p̄stet emēdam:vel det
cautionē de parēdo iuri. Si offensa
dubia ꝓpōať:ẜ tñ pēdēte ꝓbatione
p̄ma.s.illiꝰ q̇ sic fuēit excōicatꝰ debȝ
euitari i illis oibꝰ: que vt actor in iu
diciis attēptauerit: ex̄ iudiciū ꝟo in
officiis postulatōibꝰ electōibꝰ ⁊ aliis
legitimis actibꝰ dȝ admitti:ex̄.eo.lȝ
li.6.ꝙ si appellōeȝ sup hoc nō fuerit
ꝓsecutꝰ:vt debuit.ĩ.tēpus statutū a
iure vl̓ a iudice ⁊ ip̄e fuerit excōicatꝰ
noiatiȝ ⁊ exp̄sse elapso dicto tp̄e dȝ
denūtiari:et taȝ in iudicialibꝰ q̄ȝ ext̄
iudicialibꝰ actibus remoueri: donec
ipsiꝰ snie docuerit nullitatē.ex̄.eo.lȝ
li.6. Quartꝰ casus est qñ aliq̇s ex
cōicaret illos q̇ excōicatis ꝑticiparēt
ñ in crie:ẜ in locutōe:⁊ aliis casibus
q̇bꝰ incurriť minor excōicatio. Naȝ
talis snia nō valet: nisi p̄missa trina
admonitōe:vel vna ꝓ tribꝰ:vel nisi
exp̄māť noiatim ipsi admonēdi. ex̄
eo. Statutū.⁊.c.Cōstōneȝ.liº.6º.
Quintꝰ est qñ p̄lati intdicerēt suis
sb̄ditis:ne exponāt suis supioribus:
aut legatꝭ.se.ap.aut inq̇sitōibꝰ statū
eccliaꝝ suaꝝ:siue mōasterioꝝ:⁊ q̇ h̓
ferrēt sniaȝ excōis.ex̄ d̓ offi.iu.or.q̇a
pleriq3.li.6. ⁊ nō q̄ȝtū ad tertiū casū
ꝙ itollerabilis error ē ẜȝ Ray.cū sic
diť iudex:excōico te:q̇a credis i deū
vl̓ q̇a ñ fornicarꝭ.vel q̇a obedis p̄latꝭ
tuis ⁊ hꝰi.ii.q.ȝ.Si is q̇ p̄est. Ideȝ
Pe.goff.⁊ host.in sū.q̇ addūt ēt ꝙ
intollerabilis error dici pōt q̇dlȝ pec
catū mortale. Idē cū exp̄sse ɔt̄ iusꝓ
nūtiať.vt.ȝ.q.6.§.diffinitiua. Ideȝ
tñ hosti.in glo.sup.c.ꝑ tuas.dicit ꝙ
snia nihilominꝰ tȝ qñ ꝓnūtiať coñ
ius:nisi ille error in snia exp̄mať vel
ñ fuēit appellōe suspēsa. Sȝ si error ē
i fc̄o: vt cuȝ dicit:excōico te ꝓpť tale
peccatū cōmissū: qd̓ tȝ snia Guil.ēt
diť ꝙ si p̄latꝰ dicat excōico te:q̇a fe-
cisti furtū:cuȝ tñ ñ feceris:tȝ snia:vt
.ii.q.ȝ.c.i.q̇a nō ē error itollerabilis
exp̄ssus:naȝ talis cā si falsa sit: est tñ
possibilis:et q̄ȝuis quo ad deum nō
sit ligatꝰ:ẜ quo ad ecclesiā: peccaret
mortaliť si ɔtēnerȝ.ex̄ eo. Per tuas
Et iō ɔsulēdū ē tali ẜȝ Ray. vt sb̄sti-
neat excōicatōeȝ patiēter humiliter:
⁊ deuote.s. se nō ingerēdo diuinis:
aut cōioni fideliū:offerēs se ad cano
nicā satisfactionē: si in aliqº offende
rit:⁊ instanter petat absolutōȝ. Idē
Tho. Inno.⁊ Ber. Item dicit Pe.
de paulo ꝙ si superior p̄cipit mihi
aliquid iniustū:nō tñ mortale: puta
ꝙ dem sibi librū meum non teneor
illi parere. Si tamen excōmunicet
ligor cōsulens tamen mihi vt illius
iniusto mādato nō pareā:nō ligať:
q̇a nō ꝑticipat in crimine. Io.an.ex̄
de sen.ex.presenti.li.6.super verbo.

Ad cautelā.ponit oēs p̄dictos cāus ⁊ addit etiā iſtos q̄tuor. Primꝰ cū q̄ſ excōicat̄ a delegato cōtra delegā tis itētionē.de p̄ben.c.vlt. Secūdꝰ ſi ferat̄ a violāte int̄dictū hois.ex̄ d̄ ex.pre.Tanta. Tertiꝰ vbicūq̄ p̄latꝰ ſb̄ditū ſuū excōicat cōtra tenorē p̄ui legīj ſui.de p̄ui.cū capella. Quartꝰ ſi ferat̄ a delegato impet̄to ab excōi cato in caſu nō ꝑmiſſo.li.6°.de offi. iu.or.Pleriq̄. Iſti tñ caſus additi vident̄ cōp̄hendi ſb̄ p̄mo. Dicit etiā Pe.de pal. in 4° ꝙ qñ ſapientibus notū eſt ſniam eſſe nullā: q̄uis apd̄ vulguſ neſciat̄:pōt hō nō ſeruare eā in occulto ſ; i publico. Dȝ etiā ſerua re quouſq̄ ſcādalū rōnabilit̄ ſedaue rit:vt ſicut aliq̄s publice excōicat̄ et publice denūtiat̄:ita ex aduerſo ip̄e publicet cāȝ q̄re ſnia nō valet: puta appellatōeȝ:vel alias iuſtā cām quo facto āplius nō eſt ſcādalū puſillo ſ; phiſeo:⁊ ideo eſt cōtēnēdū.

De cā formali: ſiue de mō faciēdi excōicationē. Cap.76.

Forma āt excōis: ſeu modꝰ q̄s ſit tenēdꝰ.Si de ſnia ca nonis querit̄ hic.ſm hoſt. hec ꝓfert̄ eo ip̄o ꝙ aliq̄s in factum dānatū ꝑ canoneſ ſb̄ pēa excōis inci dit. De ſnia excōis q̄ ꝓfert̄ ab hoie i ſūma cōfeſſo.li.3.eo.ti.q.68. dr̄ ꝙ ꝯſueuit fieri ſic ſnia excōis.Propt̄ talē vel talē cām excōico te: vel talē vel excōicamꝰ i ſcriptl.hꝰmōi.ḡ iſtis ꝟbis vel eq̄pollētibꝰ dȝ vti excōicās ar.ad hoc.2.q.6.§.diffinitiua. Vñ ray.dic̄ nō approbo ſniaȝ quorūdaȝ ſimpliciū ſacerdotū dicentiū. Denū tiamꝰ talē excōicatū:⁊ tñ nūq̄ excōi cauerūt eū: ⁊ lȝ talis euitādus ſit ab illis q̄bus ſit denūtiatio:q̄a ipſo ñ eſt iudicare vtꝝ ſit excōicatꝰ:nec ne. Tamē ſi de hoc agat̄ ex̄ formā iudi cīj nō reputabit̄ excōicatꝰ ꝑ hꝰmodi ꝟba:niſi alias ꝓbet̄ excōicatꝰ. Et h̄ ſatis tradit̄.ext̄ de ſen.ex.Cū Medi cinalis.li.6. Nō ꝙ eſt aliꝰ modꝰ excōnis.qñ ſcȝ ꝑſona ignoratur que furtū vel aliud maleficiū fecit:⁊ tūc fit excōicatio in gñali ſb̄ hac forma. Quicūq̄ fecerit furtū niſi reſtituat: vel q̄ aliquid ſcit niſi reuelat.ī.taleȝ terminū ꝓ p̄mo 2° ⁊ 3° edicto datl. ipſo facto ſit excōicatus: vel aliquid ſimile.extra eo.A nobis. Et nota ꝙ qui aliquid ſcit de mā ꝓpter quam lata eſt ſnia excōis modo p̄dicto ſ; hoſti.non tñt̄ reuelare dānū paſſo ſed p̄lato eccleſie.35.q.6. Epūs in ſynodo. Sed nec ipſi prelato debet reuelare publice ſi ſolꝰ reuelator ſcit ⁊ probare non pōt.2.q.7. Plerūq̄ Sed ſecrete cū prelatus habeat cor rigere crimino ſos. ar.22.q.5. hoc videtur. Primo igitur ſciendū ꝙ cum ſnia excōicationis aliqñ ſit lata a iure:aliqñ a iudice: ſiue ab homie: vt dictum eſt ſupra. Dicit guil.ſniaȝ eſſe vl̄ fieri a iure cū ab eo qui poteſt ꝯſtitōȝ facē:vel gñalē:vt papa:vel ꝑ ticularē vt legatꝰ archyep̄s ep̄s vel cōciliū ꝓuīntiale aio iuris ſtatuendi conſtituitur aliquid in perpetuuȝ:et generaliter in omnes ſb̄ditos ſuos ⁊ ſtatutum illud roboratur per ſen tentiā excōmunicationis i futuros trāſgreſſores illiꝰ ſtatuti.ſ. ꝟbi ḡtia. Excōicamꝰ oēs hereticos: et q̄ exer cebūt vſras: vel tale aliq̄d cōmittēt.

Sētētia ꝟbo iudicis vel hois dr̄ eē q̄
ꝓfert̄ ꝓ contumacia vel offensa p̄-
terita vl̄ futura nō tñ intētōe ↄstōis
faciēde gñalis aut ꝑpetue. Sed vt
alicui ꝑticulari ꝑsone: vel ꝑsonis ad
vitam eoꝝ: vel vt alicui negocio cō
sulat̄ ad tēpus. sicut si dicat̄. Excōi-
camus oēs illos qui vsqꝫ ad hoc: vel
vsqꝫ ad illud tꝑs cōicabūt: vel faciēt
guerrā: vel illos q̄ intꝑellabūt tales
moniales de turpitudie ⁊ hꝰmōi. Et
nō q̄ dꝫ p̄mitti excōicatiōi trina ad
monitio vel vna ꝓ tribꝰ: al̄s iniusta
est: ⁊ iudex suspensus est ab ingressu
ecclesie. ex̄. e. Sacro. Et debꝫ habere
tēpoꝝ ↄueniētia interualla: nisi facti
necessitas alit̄ suaserit. Et debꝫ fieri
in scriptis ↄtinētibꝰ cām excōis. Et
excōicator exēplū scripture huiusmōi
tenet̄ excōicato tradē. ī. mēsē si suꝑ
hoc fuerit reqsitus: al̄s excōicator est
suspēsus: etiā a diuinis ꝑ mensem: q̄
q̄deꝫ si exeq̄t̄ irregularis efficit̄: nec
nisi ꝑ papā cū eo poterit dispensari.
ex̄. eo. Cū medicinalis. li. 6°. Sꝫ he
pene nō tāgūt epos: cū n̄ fiat spālis
mētio de eis sic opterꝫ. Nihilominꝰ
tñ ⁊ si illa nō seruēt̄ excōicatō ligat.
Jo. tñ de lignano in tractatu de cē-
sura ecclesiastica dicit q̄ ē attēdēdū:
q̄ lꝫ ↄtumacia sit cā imediata ꝓpter
quā fert̄ maior excōicatō ab homie
Ipsa tñ ↄtumacia aliqñ habꝫ ortuꝫ
a crimie. i. a spāli inhibitōe criminis
facta ab hoie. Et tūc nō est opꝰ mo-
nitōe suꝑ emēdationē criminis iam
cōmissi vt incidat: imo statiꝫ incidit
vt cū monet supior aliquē vt nō for
nicet̄ cū tali: al̄s ipm excōicat si cō-
trafaciat excōicatus est. Et excōicari
pōt sine alia admonitōe suꝑ emēda
tione criminis. Et rō. nā iste ꝟe cō-
tumax est. aliqñ cōtumacia hēt ortū
a crie iā cōmisso: vt cū cōmisit quis
crimē suꝑ quo erat admonitꝰ ne cō
mitteret: ⁊ sic nec lata nec ↄminata
snia est in cōtrafaciētem: et tunc est
opus monitione si contingat: et si
cōtumax fuerit poterit excōicari.
Nō q̄ vbi dicit̄ sb̄ pena excōis n̄ hꝫ
vim sentētie s̄ ↄminatōis. vt. C. Cō
minatōes epistolas. l. vnica. ⁊ nō ex̄
de sagi. Arteꝫ. Sed Guido dicit q̄
si iudex dicat p̄cipio tibi sb̄ intminā
tione excōis: vel sub pena excōis ne
ordines furtiue suscipias. Nō es ex-
cōicatꝰ faciēs cōtrariū s̄ excōicādus.
Sꝫ si fert sniaꝫ sb̄ cōditōe: vt excōica
mus omnes q̄ furtiue ordines susci
piunt: tunc es excōicatꝰ. Ugo. dicit
q̄ si aliq̄d mandat̄ sb̄ intminatōne
anathematis: tūc est cōminatio. Si
mādat̄ sb̄ pēa excōis: vel districtōne
excōicatōis: tūc si est mandatū hois
statim ligat si hoc intendit: cui in h̄
credēdū est ꝓm Ug. ⁊ hosti. q̄a est
snia lata. Si est mādatū iuris: tunc
cōtrafaciēs non statiꝫ ligat̄. ꝫo. di.
Per totū. Et hoc ideo quia mitius
agit̄ cum lege q̄ꝫ cū ministro legis.
ff. de arbi. Si cū dies. Hosti. dicit q̄
si iudex facit canonē late snie dicēs.
Quicūqꝫ furtū fecerit sit excōicatꝰ: ⁊
postea dicit sb̄ anathemate ꝓhibeō
ne q̄s furtū faciat: tunc cōtrafaciens
est excōicatꝰ. ex̄ de loca. c. i. alias hoc
ꝟbū. Sub anathemate vel simile cō
minatoriū est. ff. Cōminationes epi
stolas in rubro ⁊ in nigro. Nisi per
hec ꝟba inferēs intenderet proferre

sentētiā ꝙ ꝑ circūstātias intentionē
suā expssit ꝓbari potest. hec hosti.
ext̄ de consan.c.i. vñ iudices qñ vo
lunt ferre sniam sic scribūt. Precipi
mus sb pena excōis vobis ex nūc ꝗꝫ
ꝓut ex tunc: ⁊ ex tunc ꝗꝫ ꝓut ex nūc
in vos ferimꝰ. Nō etiā ꝙ cuꝫ iudex
dicit excōico vel simile semꝑ intelli-
git de maiori excōicatōe.ext̄ eo. Si
quē. Sola autē ↄsuetudo absqꝫ snia
vel cōstōe ñ reddit aliquē excōicatū:
qa ille non est modus inferendi sen
tentiā excōis ſꝫ Guil. Item si iudex
vel p̄latus dicat: habeo te ꝓ excōica
to si intēdat ꝑ hoc ꝓferēs excōicare
tenet excōicatio: qa ꝟba intentioni
deſuiūt: ⁊ nō ecōuerso. zz.q.5. hu-
mane. ⁊ sermo rei nō sermoni res ē
sbiecta.ext̄ de ꝟbo.si. Intelligentia.
Nō.n.in talibꝰ ꝗꝫuis ꝟba exigāt est
p̄scripta certa forma ꝟboꝝ sicut in
sacramento baptismi ⁊ eucharistie.
Concor. hosti. dicens in sū. Nō fa-
cio vim vtꝝ dicat iudex: excōico te:
vel sciaſ te excōicatū: vel te excōicatū
cognosce: vel hēas te ꝓ excōicato: vl
reputes te excōicatū: vel alia quecūꝫ
dūtñ volūtateꝫ ⁊ cōsensū iudicis de
pñti exp̄māt: sicut ⁊ alſ similit dicit
ex̄ de spō. Si inter viꝝ. Sꝫ volūtas
iudicis spūalis oio ꝓ lege seruāda ē
.ii.q.3. Audi. ꝗꝫuis iniuste: Et h vbi
ille intēdat ꝑ talia ꝟba excōicare: vt
dictū est. Q̄d si dubitat de intētiōe
in dubio eligenda est via tutior: vt
reputet se excōicatū esse ſm hosti. et
Guil. ⁊ sic querat absolutōem. Si
iudex dicat excōmūico vnū de istis
duobꝰ. credit Guil. illū eē excōicatū
de quo iudex intellexerit. Si auteꝫ
sciri non pōt: aut si vaga fuerit eius
intentio neuter est vitādus vt excōi
catꝰ. Itē dic̄ ꝙ si iudex dicat excōico
te: ⁊ absoluo te: si siml' vtrūqꝫ voluit
nihil egit: si autē vnuꝫ post alterum
vtrūꝫ egit. Nō ēt cū snia excōis lata
est sb cōditōe nō ligat añqꝫ extat cō
ditio ſm hosti. ex̄. e. Q̄ nobis. Et si
pēdēte cōditōe appellet̄ tenꝫ appella
tio. Sꝫ si pure fert̄ snia ñ releuat̄ ꝑ
appellatōeꝫ: trāsfert̄ tñ cognitio cāe
in sup̄iorē. ex̄ de sen. ex. ꝑ tuas. Et si
pēdēte cōditōe desinat eē eiꝰ sbditꝰ
tenꝫ snia nisi appellet ex̄ d foro ↄpe.
c.penul. ſm hosti. ⁊ Inno. Iteꝫ si
iudex p̄cipiat alicui dbitori ꝙ soluat
.i. certū t̄minū alioqn sit excōicatus
dicunt hosti. ⁊ Inno. ꝙ creditor ñ
pōt terminū ꝓlongare ꝗꝫtū ad sen
tentiā excōis. s. euitādā: nisi ēt iudex
cōsentiat ꝓlōgatiōi. Et tunc si adue
niente 2° termino nō soluerit iteruꝫ
est excōicatꝰ qa terminꝰ vr̄ ꝓlōgatꝰ
cū accessoriis: si tñ ꝑs in p̄mo t̄mino
reputat sibi vt satisfactū: cessat tota
excōicatio. Itē nō ꝙ si his q snīam
gñalem ꝓmulgauit excōis moriat̄
vel a p̄latiōe āmoueat̄: ille qui facit
postea ↄtra talē sniaꝫ nō ē excōicatꝰ
nisi diffiniendo illud statuerit. ff. de
offi. p̄. l. i. Vel nisi a successore exp̄sse
cōfirmet̄. ex̄ de loca. c. i. ſm hostiē.
Excōicari pōt qs ēt ꝑ litteras excōi
cato ignorāte si hoc exp̄ssit excōicās
ſ non punit̄ in t̄medio tp̄e si se inge
rat cōioni fideliū. Jo. de lig. Suffic̄
ꝙ snia excōnis vel interdicti sit lata
publice ad hoc vt teneat̄ qs ad obſ
uātiā eius. ex̄ de cleri. ex. mi. Illud.
Excōicatio dicit̄ ꝑpetua: qa nullum

tp̄s cōtinet diffinitū intelligit̄ tamē
donec expiret.

De cā efficiēti: siue de eo q̄ potest
vel nō pōt excōicare. Ca. 79.

e Xcōicatōis cā efficiens est.
Qui pōt excōicare. Sciēdū
igit̄ q̄ excōicatōez ferre pn̄t
in alios: nō solū epi ꝛ supiores: ſ; etiā
p̄lati pn̄cipales collegiataꝝ eccl̄iarū
inferiores epis. vt abbates etiā non
bn̄dicti dūmō fuerint cōfirmati. ex̄
de symo. Sicut tuis. Et priores pn̄t
excōicare singulos de collegio: alie-
nos etiaꝫ si in eos aliquo iure sp̄ali
h̄eant iurisdictione. de offi. or. Cum
ab ecclesiaꝝ. ꝛ ex̄ de ma. ꝛ obe. Cuꝫ
in ecclesiis. Archydiacon⁹ ēt videt̄
q̄ possit excōicare: lꝫ nō sit p̄or. ar. 25
di. Perlectis. nisi ꝯsuetudo sit in cō
trariū. Sacerdotes v̄o prochiales
excōicare n̄ pn̄t nisi aliquo sp̄ali iure
iurisdictio eis cōpetat. 2. q. i. Nemo
Uel nisi vbi essꝫ cōsuetudo: que dat
iurisdictionē. 9. q. 3. Cōquest⁹. Tho.
Alb. Hoff. Jo. de lig. qui Jo. in tra
ctatu de cēsura ecclesiastica dicit sic.
Potestas excōicādi ꝓcedēs ex p̄tāte
clauiū siue fori pn̄ialis cōpetit sacer-
doti nō alio: ꝛ p̄tātē exercet semꝑ cū
p̄posit⁹ est curie: nisi sit cōtraria con
suetudo vel supioris inhibitio. Facul
tas aūt excōicādi ꝓcedēs ex iurisdi-
ctione sp̄ali cōpetit p̄latis habētib⁹
ordinariā iurisdictiōez a iure cōi vel
p̄uilegio: vel ꝯsuetudie sp̄ali: vt dicit
Jnno. Ad hoc aūt q̄ talis facultas
cōpetat req̄rit̄ q̄ sit clericus vel reli
giosus ꝛ elect⁹ ꝑ vniuersitatē eccl̄iasti
cam ꝛ q̄ ad dignitatē pn̄cipalē: al's
nō h̄et ordinariā: nisi cōsuetudo vel
p̄uilegiū concedat. Cōpetit etiā hoc
h̄n̄ti iurisdictōez sp̄ualē a p̄lato eccle
siastico: vt delegato. Cōpetit etiam
h̄n̄ti ordinariā nō pn̄cipalit̄: vt vica
rio ordinarij: hec ille. Solus epūs. i.
nō inferior excōicat cū solēnitate de
qua habet̄. ii. q. 3. Debēt. Excōicare
pōt metropolitan⁹ suffraganeū suū
cū sit ei⁹ ordiari⁹. di. 12. De his. Jo. d̄
lig. Excōicare pōt ꝛ suspendē ꝓpter
ꝯtūaciā ortā eps in iudicio sin̄ ꝯsēsu
capl̄i. d̄ offi. dele. Ex l̄ris. Perpetuo
autē ꝓpter crimen suspēdere nō pōt
sine cōsensu capl̄i: nisi aliud sibi cōpe
tat aliq° iure sp̄ali. 15. q. 7. Episcop⁹
nullus. Jo. de lig. Excōicare potest
capl̄m vel p̄or sede vacante cū succe
dat cum iurisdictōalib⁹. de maio. ꝛ
obe. Cū olim. Jo. de lig. Excōicare
nō potest q̄s seipsū. 2. q. 3. Si is qui.
Excōicare nō pōt ſm Hosti. q̄ viola
uit interdictū. Excōicare non potest
mulier p̄lata cū careat clauib⁹: d̄ pe.
ꝛ re. Noua q̄dā. Excōicatio lata per
delegatū ex̄ sibi cōmissa nō valet. 2.
q. 3. c. i. Jo. de lig. Et nō ſm Ric.
in 4° q̄ si iudex delegat⁹ post reuo
cationē cōmissiōis sibi facte excōicat
aliquē anteq̄ꝫ reuocatio cōmissiōis
potuerit ad eū ꝑuenire tenꝫ sn̄ia: q̄a
adhuc remanet penes euꝫ p̄tās sibi
cōmissa. ex̄ de ꝓcu. Auditis in glo.
Aliqui tamē ꝓbabilit̄ dicētes distin
gunt sic. Quia aut ille q̄ reuocat cō
missiōꝫ intēdit et exp̄mit q̄ sit irritū
ꝛ inane q̄cq̄d ex tūc ꝑ delegatū fue
rit attēptatū. aut nō. Si p̄mo mō n̄
tenet sētētia lata postea a delegato.
Si nō: remanebit sn̄ia. Hec ille. Ex
cōicationis sententia ab alieno ep̄o

lata ratificari nõ potest p ꝓpriũ epz qa ab initio nulla fuit ƀm Inno. et Bar. bri. Excõicare nõ põt laycus et suspendere: nisi ex delegatõne pape tunc enim potest. di. 22. § verum. Excõicare non potest epũs ext̃ suaz dyoc. ⁊ alij plati extra territoriũ sue iurisdictionis ƀm Hosti. quia cũ nõ sit quis excõicandus sine cãe cognitione. ii. q. 3. Nemo. Et p ɔñs loc⁹ reqrit̃ vbi possit sedere ꝓ tribunali Episcopus autem existẽs in aliena dyocesi non põt sedere ꝓ tribunali nec disponere aliqd contentiose iurisdctõis. 9 q. 2. Epũm. nisi de con sensu illius ad cui⁹ territoriũ se transtulit. Epi tñ expulsi possũt exercere iurisdictõez in aliqua dyocesi. s. circa sbditos suos qui sic possunt absoluẽ ⁊ excõicare: vt de foro ɔpe. Quãuis In cle. zi. di. Deniq3. Quidã tamen dicunt ꝙ extra suam dyoc. etiã põt epũs excõicare. ar. 9. q. 2. Archyeps forte qd concedi potest de notoriis quia nec illa reqrũt cãe examinatõz 9. q. 3. § fi. in sũ. cõfessoꝝ. li. 3. ti. 33. q. 53. Excõicare non potest platus eos in quib⁹ habet iurisdictõez tpalẽ tm̃ ƀm Hosti. ex̃ de offi. or. Dilectus Et hoc nisi habeat istud ex ꝑuilegio spãli: vel ex consuetudine que etiam dat iurisdictionẽ. Excõicatio lata p eum qui cõi opinione nõ credebat̃ excõicatus tñ erat ñ t3. 2. q. 7. § tria in glo. Nã neq3 excõicat⁹ nec scisma ticus neq3 intrusus neq3 suspensus a iurisdictione. Sec⁹ si solũ ab officio. nec violans interdictũ excõicare põt vt dictum est. s.

Quis nõ põt excõicari.

Nota ꝙ excõicari nõ põt mortuus. Nã mortuus nõ est homo. de sum. tri. ⁊ fi. ca. c. i. Excõicari. n. a canone nõ potest: quia h⁹mõi excõicatio nõ fert̃ nisi ꝓpter crimen. Et mortuus delinquere non potest: a iudice etiã excõicari nõ potest. Nã talis sẽtẽtia reqrit monitionẽ pcedẽtẽ: mortuus eni3 moneri nõ potest: nec ɔtumax cõstitui. In qbusdã tamen casibus spãlib⁹ mortuus excõicat̃: ⁊ hoc ad terrorẽ: ⁊ potius rõe pcedẽtis vincl̃i q̃3 pñtis: ꝓpter qd fit negatio sepulture cõionis orõnis ⁊ h⁹modi: vt in decedẽte in crimine heresis: ⁊ in notorio crimine. Jo. de lig. Excõicari nõ põt iudeus vel pagan⁹: qa null⁹ põt pdere qd nõ hẽt: nec re: nec spe. qd ṽum est de cõione intrinseca sac̃mentoꝝ: extra qua3 sunt iudei ⁊ pagani: circa quã de his qui foris sunt nihil ad nos. 2. q. i. Multi. Sed de cõione extrinseca fideliũ i q̃tu3 aialia ciuilia ⁊ socialia: vtpote in cõmertijs ⁊ aliis actibus hũanis: q̃uis directe a tali cõione excludi non possint: ita ꝙ exclusio terminet̃ in eos: qa ñ sũt sbditi p indirectũ tñ possunt. s. inĩdi cendo fidelib⁹ cõionẽ taliu3. Jo. de ligna. Excõicatõez incurrẽ non põt papa: nisi p heresim: de qua iudicari põt ⁊ deponi. di. 40. Si papa. Al's excõicari nõ potest: nec ab homine: cũ sit supior omnib⁹. di. zi. Inferior Nec a canone qa solut⁹ ẽ a canone q̃uis ƀm canones debeat viuẽ: nec etiam minori pticipãdo cũ excõicatis. extra de sen. ex. Nulli. in glo. S3 ex cõicatõe que sepat a deo ꝓpter mortale bñ põt excõicari: imo quia sine

cōpatione creat⁹ est maior: sine ꝯpa
tione a deo longi⁹ sepaꝛ. Jo. d lig.
Excōicatōis snia lata p statutū epi.
nō ligaꝛ nec ipe: nec metropolitan⁹
eius ꝯtrafaciēdo intra territoriū sui
suffraganei. s Lau. ꝛ Jo. an. ꝛ Jo. d
cal. ꝛ Pau. ꝛ Hosti. q in sū. sua dicit
certe certius est tenēdū: nec supiorez
nec ꝓferētē sniaz fulminatoriā ligāi
zi. di. inferior. Jdem Tho. in. 4. Cō
trariū tenet Hug. ꝛ Archi. ꝛ Pe. de
bel. Jo. an de lig. circa hoc sic dicit
in tractatu de cēsura ecclesiastica. Ego
cōsideraui circa ꝯcordiā haꝝ opinio
num: et pondero largā differētiam
hanc. s. an epūs vt epūs et archyepēs
vt archyepēs incidat in statū fulmi-
natoriū. An epi ꝛ archyepi vt puati
ꝛ an qlibet incidat in ipm. Jn pmo
cāu credere neminē ligari: in 2° cāu
vtrūz ligari. Subitio exēpla. Dispo
nit statutū q qlibet exercēs iurisdi-
ctionē in tali loco vel tēpore sit excō
municat⁹: vel qlibz celebrās sit excōi
catus. Epūs vt epūs: ꝛ archyepēs vt
archyepēs iurisdictionē exercēs non
sunt ligati: vel epēs vt epēs pōtificaliꝛ
celebrat: vel archyepēs in pfato loco
ꝓhibito nō sunt excōicati. Exēpluz
2° disponit statutū q qlibet furtum
cōmittens: vel ad azardū ludēs: vel
qd simile faciēs sit exōicat⁹. Epēs cō
mittit furtuz vel ludit: ꝛ archyepūs
idē cū hoc faciant vt puati liganꝛ: ꝛ
sic possz haberi opinionū concordia
Sz qa plures docto. ꝛ solēniores te
nent simpliciꝛ pmam opinionē: ipsa
videꝛ magis tenēda. di. 19. in cano-
nicis. Excōicari nō pōt sbdit⁹ existēs
etra territoriū sui supioris ab eo rōe

domicilij vel delicti: vel cōtract⁹ ſm
Jnno. de foro cōpe. c. fi. et Hostiē. et
Pau. de aleaza. Jo. an in. c. Si epēs
. ii. q. 3. in pma glo. tenet cōtrariū p
capla. Si epūs. ꝛ. c. Si qs pſbyꝛ. 50.
di. Jdē Jo. de lig. dicēs q iudex ci-
tare potest sbditū extra territoriū ci-
tatiōe artatiua. De offi. or. romana.
li. 6. g ꝛ ꝯtumax cōstituti: ꝛ sic excōi
cari. Excōicatōis snia lata p statutū
epi vel alteri⁹ ordinarij non ligat sb
ditū alteri⁹ plati veniētē contra ipz
statutū ext territoriū iurisdictōis ipsi⁹
Sed si vba statuti diceret q qcūqꝫ
facit tale quid in territorio: vel extra
territoriū sit excōicat⁹. Sic tenz Jo.
de lig. allegās ad hoc. c. vt animaꝝ
de consti. li. 6. Nec obstat illa ꝯditō
etiā extra territoriū: qa ius dicit ext
territoriū q nō licet. Excōicari non
possunt nec suspendi: nec interdici
fratres ordinis pdicatoꝝ ab epis vl
aliis platis ecclesie: nisi sup hoc hērēt
spālem licētiā ꝛ auctoritatez pape: q
faceret mentionē de ipso ordine: et
si ferent snias cōtra eos irrite sunt et
inanes: ꝛ hoc ex puilegio cōcesso or
dini qd incipit Meritis. qd ē alexan
dri. Et i puilegio. Nimis iniq. Jtē
cogi nō pnt dicti frēs vt eorū ꝯstōib⁹
sbiiciantꝛ. i. epoꝝ ex puilegio Boni.
Uirtute. Excōicat⁹ nō ē sbdit⁹ faciēs
cōtra statutū infringēs excōicatiōez
in loco exēpto intra territoriuz ipsi⁹
statuentis. Jo. de lig. q remittit ad
dicta in pcedenti. §. ꝛ allegat etiā. c.
luminoso. 18. q. 2. vbi diciꝛ p textuz
Greg. q epūs nō debet exercē aliqd
ptātis in monasterio. ꝛ glo. ibidem
dicit q loqꝛ de exēptis. hāc opionē

tenēt Jo.an.⁊ Jo.cal.et Jo.cardi. q̄ oēs disputādo dicūt ꝙ sbdit⁹ delinquens intra dyocē. s; in loco exēpto nō ligat statuto epi infligentis excōicatōꝫ: puta eps statuit ꝙ ingrediens monasteriū sue dyocē. sit excōicatus: intrat q̄s mōasteriū monialiū exēptaꝝ: ñ incidit talis vigore dicti statuti. Archy.⁊ Fe. de senis disputādo tenent cōtrariū. Spe.de anch. in lectura super sexto.de consti. Ut aiaꝝ.li.6.recitat vtrāqꝫ opinionē:⁊ sic cōcludit. Ego plene istoꝝ dn̄orū rōes refero in.c. Postulasti. de fo. cōpe.⁊ reduco eos ad cōcordiam sic. Aut platus loci exēpti ex forma p̄uilegij exēptōis h; iurisdictionē epalez in loco suo exēpto. Et sic v̄a ē opio Jo.de cal.⁊ sequaciū. Aut nō habet iurisdictionē epalez:⁊ sic v̄a est opio Archy.⁊ alias rōnez h⁹mōi ibi vidē potes. Nō etiaz ſm Laud.ꝙ sbditi religiosi ex̄ septa loci in quo degūt: ⁊ ex̄ eoꝝ clausurā suoꝝ platoꝝ sñiis ligant:⁊ eis obedire tenēt. Tot⁹.n. mūdus ē eis ꝓ territorio: q̄a vbicūꝫ est psona sbiecta: vel poti⁹ religata: illic se extendit ptās eorū ſm Uinc. Excōis sñia ferēda nō est: vbi multitudo est in crimine:et piculū timerꝫ scismatis vel scādali.di.50.Ut cōstitueret.23.q.4. Jpa pietas.Ueritas tñ iusticie ꝓpter scādalū postponēda nō est: qđ sane intellige vt.scꝫ detur iniqua sñia. Jo.de lig.Excōicari nō pōt collegiū vel cōitas.c.Romana. de sen.ex.li.6.Qđ si fiat:lꝫ q̄daꝫ dicant ꝙ tenet. Alij tñ dicunt et meli⁹ ſm Ricar.in.4°.ꝙ nō tenet. Et bñ pñt excōicari singuli de collegio ſm Hostieñ.puta sb his v̄bis. Excōico prepositū decanuꝫ:et oēs alios de tali collegio nec debet excōicari vn⁹ ꝓ peccato alteri⁹.24.q.3. Si hēs. Si tamē fieret tenet.2.q.3.Sñia.

Quis possit excōicari.

Excōicari pōt Jmpator vel pnceps ab epo suo.2.q.7.§.Cū balaam.Excōicant regulariter post monitionē Jmpator:⁊ rex soluꝫ ꝓ notorijs.di. 63.Ualētinianus.Jo.d lig. Excōicari pōt ig̃rās ⁊ absens:et si moriat anteq̄ꝫ sciuerit liber est quo ad deuꝫ q̄tū.s.ad sñiaꝫ absolui tñ p⁹ mortez debet si apparuerint signa cōtritōis illius ꝓpter qđ est excōicat⁹.3.q.3. Nemo.Jo.de lig. Excōicari potest similit archyeps a sbdito delegato: si est ptās sibi a supiore cōcessa.2.q. 6.Si epūs.de cle.non resi. Ex tue. Jo.de lig. Excōicari pōt raptor siñ monitiōe pmissa si rapina est manifesta:⁊ si pñs ē:⁊ statiꝫ nō restituat: si abñs.ī.tēpus pfixū.ex̄ de sen.ex. Romana.li.6°. Excōicādi etiā sunt post mortē quoꝝ scripta continent heresim. Qđ intellige nisi ipsa ex se sbmisissent correctiōi ⁊ determiatōi ecclesie: vt fecit Abbas Joachim.ex̄ de sū.tri.⁊ fi.ca.Dānam⁹:et etiaꝫ q̄ hereticos heredes instituit.24.q.3. Sane.Mali tāq̄ꝫ carnes putride sūt a cōione fidelium resecādi.24.q.3. Resecāde.qđ itelligēdū ē ō peccatis manifestis.2.q.1.Multi. Et nisi p⁹ monitōeꝫ se correxerint.45.di.Sed illud.Excōicandi sunt qui iussa apostolice sedis nō custodiūt:⁊ precipue ex cōtēptu.di.18.Nulli.Dicūt enim violatores canonū blasphematores

spūs sancti.25.q.i.Uiolatores. Excōicari potest q̄s pluries:⁊ p eandez cām ƀz Jo.an.Faciēs cōtra canonē fulminatoriū excōis ex ignorātia ipsi⁹ puta exigit q̄s pedagia a clericis ig̃rans excōicatōez sup h⁹mōi:nō excusat̄ q̄n liget̄ snia.ex̄ de re.iu.Ignorantia.li°.6°.Q.d est ẟa de canone vniuersalis ecclesie.Sentētiis aūt p statuta ordinariorū latis nō ligant̄ ignorātes:nisi ig̃rātia fuerit crassa: aut supina.ex̄ de cōsti. Ut animarū li.6.Et dicit Pet.de ancha.sup.d. .c.ꝙ crassa et supina ignorantia est qn̄ q̄s ignorat qd̄ publice factuz est in ciuitate.vt di.38.in q̄n.Uel non intelligere qd̄ oēs intelligūt: hec.n. ē lata culpa:hec ille.Et hoc intellige nisi fuerit impedit⁹ vt nō possz scire puta ꝙ infirm⁹ vel incarcerat⁹:⁊ h° nō ab aliis audiuit.

De cā finali excōis:et de effectib⁹ siue de nocumentis excōicationis. Cap.80.

c Ausa finalis excōis ē:vt excōmunicat⁹ delictuz suū recog̃scat ⁊ ad deum redeat:Imitat̄ eniz in h⁹mōi snia ecclesia dei iudiciū ƀm Tho.in 4°.di.18.Qui peccatores p diuersa flagella castigat: vt eos ad bonuz trahat:et ipsos sibi relinquit: vt auxiliis sb̄tractis quib⁹ ad mala p̄pediebāt̄ suā infirmitatē recognoscāt ⁊ humiles ad deū redeant:ƀ ecclia excōicat aliquos sepādo eos a cōione fideliū vt erubescant:⁊ suffragiis ⁊ aliis spūalib⁹ p̄uati p humilitatē seipsos recognoscentes ad pn̄iam redeant. Uñ excōicatio medicinalis dicit̄.ex̄ de sen.ex.Cū medicinalis.li.6.Est eniz quedaz non pena culpa. Pene aūt sūt medicine ƀm phm.Et dicit Aug. ꝙ nulla est maior pena in ecclesia excōicatione. 24.q.3.Corripiāt̄.Ex hac aūt excōicatiōe ꝯsequūt̄ multa dāna spūalia ⁊ tēporalia. Primo q̄dez p̄uatur excōicatus sacramētis ecclesie nō.n. ē susceptibilis alic⁹ sacm̄ēti sic ligat⁹ 3.q.4.Engeltrudā. 2° p̄uat̄ suffragiis eclesie ꝓpter qd̄ incurrit triplex incōmodū ƀm tria que q̄s cōsequit̄ ex suffragiis ecclesie ƀz magr̄i sniaꝝ in 4°.di.10.⁊ Tho.ibidē. Ualent eniz suffragia ecclesie ad augmētuz gratie eis q̄ h̄nt:vel ad meredū eis: q̄ nō h̄nt:⁊ q̄ʒtū ad hoc: dicit magr̄ sniaꝝ ꝙ gr̄a dei p excōicatiōez sb̄trahit̄. Ualēt 2° ad ꝓtectionē dei habēdā: q̄ʒtū ad h° dicit magister ꝙ p excōicatōez ꝓtectio dei ei sb̄trahit̄ ⁊ sibiipsi relinq̄t̄:nō tn̄ ita ꝙ oio a ꝓuidētia dei excludat̄:ƀ ab illa ꝓtectōe q̄ filios ecclesie spāliori mō custodit. Ualēt 3° ad defēdēdū ab hostib⁹:et q̄ʒtū ad ƀ dicit magister:ꝙ diabolo maior ptās seuiēdi dat̄ i ip̄z corpalr̄ ⁊ spūalit̄.de h° ēt.ii.q.3.Nibil.sicut dicit Aug⁹. Nihil sic dz formidare xp̄ianus hō:q̄ʒ separi a corpe xp̄i.Si .n. sepat̄ a corpore xp̄i nō est mēbrū christi si non est membrum eius nō vegetat̄ spū ei⁹. Si tamē q̄s iniuste excōicat̄ ⁊ humilit̄ p̄uat excōicatōez humilitatis meritū recōpēsat excōis dānū ƀz tho.ibidē.Ricar.aūt in 4° dicit ꝙ excōicat⁹ ex iniusta cā nō excludit̄ ꝓpter hoc a suffragiis ecclesie q̄a nec ecclesia ƀ intēdit.z.q.3.Et si Sz etiā excōicat⁹ p iusta cā si penitz

⁊ diligentissime ꝓcurat absolutiõez patus facere q̃ d in se est ex tũc valẽt sibi orõnes ecclesie: vñ nõ stat obstinatus in sua excõicatiõe: q̃uis aliq° modo ꝓsint ei orõnes ecclesie lõge tamẽ minus q̃z aliis nõ excõicatis. In pmitiua ecclesia quãdo oportebat p signa ad fidem homines inuitare: p excõicatõez sequebat̃ ali° effectus. s. manifesta vexatio corporalis diaboli: vt in pma. ad Cor. 5°. Nũc aũt inuisibilit̃ ⁊ spũalit̃ sathane tradit̃ modo pdicto. Uñ Aug. z. q. z. Dis xpian° dilectissimi. q excõicat̃ a sacerdotib° sathane tradi dicit̃: quõ. s. qa ext̃ ecclesiã est diabol° sicut in ecclesia est xps: ac p hoc q̃si diabolo tradi dicit̃: qui ab vnione ecclesie remouet̃: vñ illos quos apl's tũc Sathane esse t̃ditos pdicat excõicatos a se esse demõstrat. z° excõicat° non potest cuz aliis interesse diuinis: vel cũ aliis in ecclesia orare: alias mortaliter peccat: nec etiã lz circa ecclesiaz extra sic ꝓpe stare q̃ audiat diuia d pe. et remi. Q. d in te. Nõ tñ phibet̃ ab ingressu ecclesie: dũmõ ibi nõ audiat diuina: vel cũ aliis oret ibi. Jo. de lig. Potest ẽt interesse pdicatiõi. Sz ⁊ alias ad offm̃ dicẽdũ. i. horas canonicas: ad q̃s est obligat° tenet̃ nihilomin° dicẽ: s; solus ⁊ sine dñs vobiscũ. 4° excõicatio iusta excludit a regno celoꝝ. z4. q. i. Quisq̃s. Sz iniuste lata si cõtẽnat̃ a regno exclu dit. z. q. z. Nemo. Ubi Crisosto. sic ait. Nẽo ɔtẽnat vincula ecclesiastica qa nõ est hõ q ligat: s; xps: q ptãtem hãc dedit et dignos fecit homines tanti honoris. Nam talis mortalit̃

peccat s̃m doc. 5° excõicat° excludit̃ a pticipatõe cum aliis fidelib° in loquẽdo salutãdo comedẽdo ⁊ h°mõi. z. q. z. Sicut. Excipiũt̃ tñ quedam psone cum quib° pticipare potest vt dicet̃. j. ti. se. 6° si excõicat° ingerat se officiis alic° ordinis vtens sciẽter. Si est clericus efficit̃ irregularis. ex̃ de clericis excõicat. mini. apostolice nec potest dispensari nisi p papaz. ex̃ de sen. ⁊ re. iudi. De cetero Si tamẽ baptizaret in cã necessitat. vt vetula ⁊ sine solẽnitate nõ ẽ irregularis s̃z Guil. Pe. de pal. in 4°. di. 18. pleni° ⁊ pfecti° ponit hoc qui dicit q̃ excõicatus si celebrat: vel ordines recipit: fit irregular. et hoc v̄ũ est: nisi ꝓbabilis ignorãtia excuset. de cle. ex. mi. apostolice. Et hoc siue suscipiat ordinem sacꝝ: siue nõ sacꝝ: qa nõ distinguit̃. ex. e. Cũ illoꝝ. Et licz ibi nõ distinguat̃ inter errorem iuris: ⁊ facti quo ad incursionẽ irregularitat. Si tñ error facti esset ꝓbabilis excusarꝫ cũ q̃uius sit celebrare excõicatũ q̃z ordinari: vñ ꝓbabilis ignorãtia p̃uat ab irregularitate celebrãtẽ pari rõne ordinatũ. Si aũt est ignorãtia non ꝓbabilis Abbas dispẽsat: si talis. scz est claustralis. Si v̄o secularis sol° papa vt ibidẽ. Et q̃uis aliqui restringant illũ casũ ad excõicatũ ꝓpt̃ iniectionẽ tñ quacũq̃z de cã sit q̃s excõicat°: videt̃ eadẽ rõe q̃ abbas possit dispensare. Si v̄o exñs excõicat° nõ celebrat: s; in suo officio exequens se ingerit diuinis efficit̃ irregular. ita q̃ non nisi per papam dispensat̃. z. q. z. c. penult. Uñ sacerdos solẽnit̃ baptizans: aut etiam in foro ɔsciẽtie

absoluendo: siue palā: siue occulte vł quocūq3 cōtrahit irregularitatē. sec⁹ si baptizaret in necessitate vt vetula Et similiter excōicat⁹ si priuate dicat eplām: vel etiā solēniter sine manipulo: tū vbi est cōsuetudo q fiat per nō ordinatū. Item si actum minorū ordinū etiā solēniter exerceat cū hoc etiā p nō ordinatū licite fieri possit nō incurrit. Si autē sacerdos solēniter officiare ecclesiā in matutinis vespis vel aliis horis incurreret: Secus si psalmodiādo cū aliis: qđ etiā faciūt layci. Itē si epūs tulit sniam excōis in celebrantē in aliq capella sine lnia sua: celebrās in pma vice non efficit irregularis: s excōicat⁹: scđa aūt vice ibi vel alibi celebrādo efficit irregularis. Sed si capella essz simpliciter interdicta: tūc ibi celebrās pma vice efficit irregularis. Ille vo q publice excōicatū admittit ad diuina: est ei interdict⁹ ecclesie ingressus. s. ad celebrādū: vel etiā officiādū: nō est irregularis: nisi postq̄ admisit talez ad diuina se ingerat diuinis āte purgationē h⁹mōi excessus: de quo ex̄ de sen. ex. Is q. li. 6. hec Pe. Et nō qđ dicit Ric. in 4°. di. 18. circa eādem mām. Qđ si ille q ordinat in excōicatione scit se esse excōicatum ppter iniectionē manuū in clericū siue iniectio sit enormis: siue non: siue hoc sit ante ingressū religiōis: siue post: sup tali irregularitate p platū suū dispēsari nō pōt: in ordine tū pdicatorū et minorū p priuilegiū. Uirtute ↄspicuos pnt ordinatos in excōicatōe vel in suspensione vel intdicto plati eorū sup tali irregularitate dispēsare: etiam si

cōtraxissent āte ingressū religiōis: nisi casus excōicatōis fuisset enormis: ita q essz absolutio pape reseruata. Itē qđ dicit de ignorātia: dicit Ric. q i foro cōsciētie credit cuilibet dicēti se habuisse iuris vel facti ignorātiā in h⁹mōi qn̄ fuit ordinat⁹: s in foro cōtentioso secus. Septimo excōicatus nō potest recipi ad religionē: nisi p⁹ absoluat s3 Ray. Si tū fuerit receptus t3 receptio: similit etiā pfessio excōicati tenet. Frēs aūt pdicatores ex spāli priuilegio possūt absoluē seculares ingredi volētes ipsū ordinem nisi essz casus pape reruat⁹. Octauo excōicat⁹ eligē nō pōt nec eligi: vt nō ex̄ de app. Cōstitut⁹. Et si sec⁹ factū fuerit: talis electio ipso iure nulla ē. ex̄ de ↄsue. Cū dilect⁹. 7. 9. q. i. Nos in hoie vbi ēt dicit glo. q si q eligūt cū excōicato vitiat electio. Itē quia dicit regła iuri. li. 6. Infamib⁹ nō pateāt porte dignitatū: s cū excōicati maiori sint infames: vt p3. 6. q. i. Infames. vbi dicit in tex. Excōicatos g̃ zc. qđ ēt t3 Bal. Et intelligit de excōicatōe notoria. Et dic Pe. de pal. hoc esse vū nō solū de dignitate ecclesiastica regulari vel seculari: s etiā laycali: vū in regē vel Impatorē nō pōt eligi. đ elec. Per venerabilē: silr nō pōt ↄferre bn̄ficiū: đ excel. pla. tāta Nono excōicat⁹ nullū bn̄ficiū ecclīasticū acq̄rē pōt. ex̄ de cle. ex. mi. Postulastis. ⁊ de bn̄ficiis iā hitis dū est in mora petēdi absolōez nil pcipiet. ex̄ de app. Pastoralis. Sec⁹ si nō est i mora: de concel. p. Quia diuersitatē Io. de lig. Et dicit pe. de pal. in 4°. q si qs ē iniuste excōicatus: vel facit

posse suũ de ĩpetrãdo absolõꝫ ab in iusta excõicatõe in foro ꝯsciẽtie facit fructꝰ suos: ⁊ in foro exteriori dꝫ cũ eo dispẽsari: ⁊ ꝑ simplicẽ dispẽsatõeꝫ secũ factã: ẽt in tꝑe i q° in mora erat põt fructꝰ ꝑcipe: secꝰ ãt si tꝑe electõis vel ꝯfirmatõis vel collatiõis erat ex cõicatꝰ: q̃a tũc nullũ ius fuẽat acq̃situ̅ ꝓpter qꝺ̃ nõ sufficit dispẽsatio: ß req̃ rit̃ noua collatõ: vñ si est bñficiũ ꝑti nẽs ad collatõeꝫ epĩ: vel simplicit̃: vl̃ ꝓ tũc rõe delicti: q̃a ꝯtulit excõicato nõ sufficit eiꝰ dispẽsatio: ß dispẽsatio pape: vel alteriꝰ q̃ põt ꝯferre ex certa sciẽtia facta sufficit ⁊ hẽt̃ ꝓ noua col latõe absolõis: absolutꝰ aũt nõ ex h° facit fructꝰ suos medio tꝑe ꝑceptos nisi cũ eo fuẽit spãlit̃ dispẽsatum: vel iniuste fuissꝫ excõicatꝰ: vel nõ fuisset in mora petendi. hec ille. Decimo ex̃ cõicatꝰ ẽ ab officio et bñfi° suspẽsus. vñ nec ligare põt: nec absoluẽ. 24. q .i. Audiuimꝰ. Nec põt bñficiũ ꝯferre ex̃ de excess. ꝑ̃. Tanta. Quãdiu tolle rat̃ valet qꝺ̃ fit ab eo: vt si ꝓuideret alicui ecclesie: vel cõfirmaret alicuiꝰ electionem. ar. 8. q. 4. Non ne. nisi forte esset notorium. Dicit Ricar. in 4°. di. 18. ꝙ si omnes actus legitimi quos aliq̃ exercent: dum eoruꝫ excõi catio latet essent irriti ⁊ inanes iudi candi postq̃ꝫ eorum excõicatio esset detecta: Multi de statu suo essent incerti: quia aliqui sunt prelati: ha bentes plura beneficia ecclesiastica q̃ a latẽt̃ excõicato fuerũt absoluti: ⁊ sic dura videret̃ hec sententia. Et ideo alioꝝ snĩa mitior et rõabilior q̃ dicũt ꝙ in tali casu eoꝝ absolõẽs: et bñficioꝝ collationes tenent quãuis eoꝝ excõicatio postea fuerit detecta extra de excep. Exceptioneꝫ in glo. ar. de iur. pa. Cõsultatõibꝰ. Undeci mus excõmunicato est interdictus omnis actus legitimus. Unde nec iudicare potest: nec accusare: nec te stificari. 2. q. 3. Ad mensaꝫ. §. Euidẽ ter. Et si vnus de iudicibus ferẽtibꝰ sententiã sit excõmunicatꝰ nõ valet sententia: si simul cuꝫ excõicato ꝓnũ tiãt. Jo. ꝺ̃ lig. Et dicit Pet. de pal. in 4°. hoc esse verum. si est excõicatus publice. de sen. ⁊ re. iudi. Ad ꝓbãdũ quia facta ⁊ iudicata ꝑ occulte excõi catum valent. Unde ⁊ in spũalibus non valet qꝺ̃ fit ab excõmunicato. de appel. Constitutus. Et tñ q̃ꝫdiu tollerant̃ ꝑ̃lati: et sunt occulte excõi cati valet qꝺ̃ fit ab eis. 8. q. 4. Non ne. vñ si cõtulit bñficiũ: vel cõfirma uerit electõeꝫ tꝫ: ⁊ similit̃ si absoluit i foro cõsciẽtie. hec ille cũ quo concor. Ric. vt in § ꝑcedẽti. Cõstõẽs etiã ⁊ snĩe facte vel late ab eo: vel de man dato eiꝰ irrite sunt ipso iure: ⁊ nũq̃ꝫ valebũt. ex̃ de imu. ecc. Aduersꝰ Jo. de lig. tñ dicit ꝙ valet iudiciũ coraꝫ iudice excõicato hitũ: nisi sit publice excõicatꝰ. Duodecimꝰ excõicatꝰ non põt ꝯstitui ꝓcurator. ex̃ ꝺ̃ ꝓba. post cessiõeꝫ. nec ẽt põt ꝯstituẽ ꝓcuratorẽ q̃n imo si q̃ cõitas aliq̃ ꝓcuratoreꝫ ꝯstituit ⁊ ip̃e excõicatꝰ int̃ ꝯstituẽtes fuit ⁊ rector vel ꝑ̃ncipalis ⁊ exp̃ssus vl̃ eiꝰ auctẽ factꝰ ẽ ꝓcurator: vl̃ si ip̃a cõitas sciẽdo ip̃ꝫ talẽ vna cũ eo ꝓcu ratorẽ fecissꝫ ñ valet. ex̃ de ꝓcu. c. fi. Si tñ excõicatꝰ sit reus bñ põt in iu dicio se ꝺfẽdẽ: ⁊ ad hoc ꝓcuratorẽ constituere ex̃ de iudi. Intelleximꝰ.

Sec⁹ aũt si sit rector: vel si reus ↄue
niat: vel recõueniat. ex̃ de ꝓba. post
cessionẽ. Tertiusdecim⁹ excõicatio
absoluit a iuramẽto fidelitatis. 15. q.
6. Nos sanctoꝝ. et. c. Juratos. Jo.
de lig. Vñ si q̃s debʒ alicui in certo
termino ⁊ interĩʒ ipse creditor excõi
caẗ ẜm Bar. bri. et Jo. de lig. nõ dʒ
debitor ei soluere: dũ ꝑseuerat in ex-
cõicatiõe. Sed vt dicit Jo. an. depo
nat debitũ in ede sacra vt postea cre
ditori absoluto deẗ. Jo. tñ ⁊ hugo
dicũt cõtrariũ. s. ꝙ dʒ soluere. Quar
tusdecimus excõicat⁹ matrimoniuʒ
cõtrahere nõ põt cõtractũ tñ tʒ. Jo.
de lig. Si tñ ↄ̃hit tʒ: lʒ peccet mor-
talit̃ reddẽ ẽt debitũ dʒ: exigẽ etiã ñ
puto esse mortale. Jtẽ excõicat⁹ non
põt ordiare nec ordinari quo ad exe
cutionẽ: etiã si ignoret vñ ordiati ab
ep̃o excõicato etiã ignorãẗ indigent
dispẽsatõe quo ad executiõʒ ordinis
de eo qui renũ. c. vl. Silr̃ q̃ excõicaẗ
publice: siue ignoret ius: siue factum
ordinat⁹ ñ suscipit executionẽ. de sẽ.
ex. Cũ illoꝝ. hec Spe. de pal. in 4°.
dicit etiã idẽ Spe. ꝙ epũs occulte ex
cõicat⁹ nõ min⁹ ↄfert ordinando q̃ʒ
public⁹: q̃a vtrobiqʒ caracterẽ nõ exe
cutionẽ: lʒ in alt̃o cãu dispẽseẗ facilr̃
ꝓpẗ ꝓbabilẽ ignorãtiã. Nõ sic autẽ
in sacramẽto pñie q̃a. s. occulte excõi
cat⁹ absoluit ⁊ tʒ absolutio. Et ratio
diuersitatis ẜʒ cũ ẽ: quia cã vniuoca
cõicat formã suã ẜm modũ quẽ hẽt
⁊ q̃a in cõferẽdis ordinib⁹ se hʒ ep̃s
vt cã quodãmõ vniuoca nõ potest
cõferre executõez qñ eã nõ hʒ: sed in
collatõe pñie se hʒ sacerdos vt equo
cũ instrm̃ in cõferẽdo graʒ etiã si nõ
habet: ⁊ ideo valet absolutio. zc.
Quintusdecim⁹ excõicat⁹ nõ potest
administrare spũalia vel tꝑalia valʒ
tñ cõtract⁹ fact⁹ p eũ noie ecclesie: vl̃
noie ꝓprio. Jo. d̃ lig. Subditi teneñẗ
ei obedire: donec p ecclesiã sit tolle-
ratũ. 8. q. 4. Nõ ne. aliĳ ↄ̃ Jo. d̃ lig.
Sextusdecim⁹ nõ valẽt lr̃e impetr̃te
p excõicatũ: nec astrigi põt q̃s pacto
tacito vel expresso cõicare excõicato
nisi in casib⁹ a iure ꝑmissis: nec post
absolutiõeʒ vti potest litteris pẽdẽte
excõicatione impetratis post litl. ↄtl.
Opponi põt exceptio excõicatõis re
pulso excõmũicato ab agẽdo: currit
cõt̃ eũ p̃scriptio si est in mora petẽdi
absolutõeʒ: nec dabiẗ restitutio excõ
municato si p̃scriptuʒ sit. Jo. de lig.
Decimusseptim⁹ excõicat⁹ sic dece-
dens: non debet in ecclesia vel loco
sacro sepeliri: nec potest ꝓ eo obla-
tio suscipi: nec publica oratio pro eo
fieri: sicut nec pro ipso viuo: nisi appa
ruerint in eo ante mortem signa cõ
tritionis: quia tunc absoluetur post
mortem: et omnia p̃dicta poterunt
fieri pro eo. 24. q. 2. Sane. Secreta
tñ orõne orari põt ꝓ excõicatis ẜm
Spe. de ꝑusio. Decimusoctanus ca-
dauer excõicati ñ fac̃ locũ religiosuʒ:
vt cadauer fidelis ñ excõicati ẜʒ Jo.
de lig. Sepult⁹ in cimit̃io si discerni
põt dʒ exhũari. Cõcludaẗ g̊. Cũ ex-
cõicatõ iferat tot dãna merito dicit
Aug. Nihil sic dʒ formidare xp̄ian⁹
sic̃ sepãi a corpe xp̄i. si q̃s ãt i eã icidit
q̃ʒciti⁹ q̃rat absolõeʒ de q̃ m̃ agẽdũ.

De absolõe a maiori excõicatione
quomodo fieri debet: ⁊ a quo.
Cap. 8i.

a Bſoluē pōt ab excōicatione
maiori lata a iure reglarit̄
ep̄s ſuos ſb̄ditoſ: ⁊ exēpti p̄
lati ſibi ſb̄ditos: n̄ papa ſibi reſuaſſet
abſolōz ei⁹. ex̄ ꝺ ſē. ex. ſ̄Nup. vel capl̄z
ſeu ille ad quē ep̄alis iuriſdictō ptinz
ſede vacāte. ex̄ ꝺ ma. ⁊ obe. c. z. li. 6.
Et idē ꝺ ſnia iurl. de ſnia ꝯo hois n̄
pōt abſolui q̄s: niſi a ferēte ipſaz vel
ſucceſſore ei⁹ vbi ille eſſz mortuus vl̄
āmot⁹. z. q. z. Si ep̄s. Uel a ſupiore
ei⁹: ſi tn̄ hr̄et oēz iuriſdictiōz ⁊ plenā
ptātē ſup ipz excōicatū ſic̄ ⁊ ipe q̄ tu
lit: ſic̄ ſi ſacerdos prochialis ex cōſue
tudie loci excōicat prochianū ſuū: q̄z
uis n̄ deceat ep̄m abſoluē illuz ſacer
dote irreq̄ſito: tn̄ poteſt: ⁊ ſi abſoluit
abſolut⁹ ē. Et ſic ſi abſoluit ꝓuincia
lis ordis mēdicātiū: quē ligauit ṗor
cōuētual̄: ſec⁹ āt ſi abſoluēt archiep̄s
quē excōicauit ſuffragane⁹ ei⁹: n̄ ciz
h̄ pōt: niſi in cāu vt ſi fuēit appellatū
ad eū: ⁊ tc̄ pōt: vocatis tn̄ ptib⁹ ⁊ co
gnito de appellōe: al̄s n̄ valz abſolō
ex̄ de app. ſ̄Romana. li. 6. vel in arti
culo mortis: tūc. n. q̇lz a quolz ſacer
dote pōt abſolui a q̄cūqz ſnia excōis
ēt reſuata pape: cū modificatōne tn̄
quā h̄ēs. s̄. in. i. c. h⁹ opiſ. Ep̄s ex̄ ſuā
dyocl. abſoluē n̄ pōt ab his q̄ req̄rūt
cāe cognitōez: q̇a nec ibi pōt ſedē ꝓ
tribūali. 9. q. z. Ep̄z. ſ̄Nec ēt legatus
ex̄ terminos ſue legatōis. Ep̄i tn̄ ex
pulſi pn̄t exercere ſuā iuriſdictiōez in
aliēa diocceſi. Si papa mādat alicui
ꝙ aliquē excōicet ꝯmittēdo ei cāe co
gnitōez poteīt ⁊ illuz abſoluē. di. zi.
Inferior. Sz ſi mādat ei tm̄ ꝙ excōi
cet cū ipe diffinieīt negociū n̄ poteīt
Cū ꝑ papā ꝯfirmat̄ aliq̄ ſnia excōis
lata ꝑ inferiorē: ſi h̄ ſimpl̄r fit: et ſine
cāe cognitōe poteīt ipe inferior q̄ tu
lit ſniaz abſoluē: ſi ꝯo fuiſſz ꝯfirma
ta ex certa ſcia: ⁊ q̄ſi cū cāe cognitōe
n̄ poteīt abſolui ſin̄ mādato pape n̄
eſſz certū ꝑ falſi ſuggeſtiōz fuiſſe ipe
tratā. ex̄ de confir. vti. vel inuti. c. z.
Abſolutio ab excōicatōne ex falſa cā
h̄z Inno. ⁊ hoſt. n̄ tz q̇a iudex n̄ intē
dit ſic abſoluē: puta ſi abſoluend⁹ di
cat ſe ſatiſfeciſſe: vel iniuriā remiſſaz:
cū non ſit ꝯum: alias abſolutio: ſiue
iuſta: ſiue iniuſta tenet quo ad eccle
ſiaz militantē. ar. extra de re. iu. Dis
⁊ di. 50. ponderet. Abſolui quiſ pōt
ab ep̄o illius dyoceſis in qua morat̄
a ſententia canonis quā incurrit in
alia dyoceſi: ſiue canō ſit de iure cōi
ſiue de iure ſynodali: niſi pape reſer
uet̄ caſus. Sed a ſentētia hōis non
poteſt abſolui niſi ab excōicatore vel
eius ſucceſſore in officio: vel ſupiore.
Ricardus in quarto. Et hoc niſi in
articulo mortis: vel ſi ſit iuſto impe
dimento detētus: ne poſſit in breui
accedere ad excōmunicatorem: tunc
enim poteſt abſolui cum iniunctiōe
vt ſe preſentet q̄zcitius cōmode pote
rit ei qui debz abſoluere ſublato im
pedimēto. Uide de hoc ſupra. c. 52.
Abſolui poteſt quis inuitus ab excō
municatōe: ſicut ⁊ inuit⁹ excōicatur:
imo manēte contumacia pōt quis
diſtricte remittē excōicatōnem iuſte
latam ſi videat ſaluti eius expedire.
Tho. in 4°. di. i8. Sed Ric. in 4°.
di. e. cōcedit hoc de ſnia hōis: ſed de
ſnia iurl. dicit ꝙ abſolui n̄ pōt inuit⁹
allegat. z4. q. z. ſ̄Nec quiſquam. ar.
ad hoc ex̄ de offi. dele. Cū ꝯtingat.

Absolui dz excõicatꝰ q̄ offert se ad iu
sticiã nõ obstãte appellõe ptis aduer
se: debet tñ recipi añ absolutõez suffi
ciens cautio ab eo ꝙ iuri parebit. ex̄
de appel. Qua frõte. Si excõicatus
dicat cãz excõis fuisse dubiã vl' nullã
vel falsã: ⁊ petit absolui ad cautelaz
absoluet̄ cũ iuratoria cautiõe: nisi ex
cõicator: vel is ꝓ quo lata est sẽtẽtia
. ĩ. 8. dies ꝓbauerit de cã. ex̄. e. ꝺ sẽ.
ex. Solet. li. 6º. Excõicator cogñscẽs
errorẽ sue excõis dz reuocare siue ab
soluẽ nõ obstãte appellõe aduersarij
Sz si dubitat de errore põt absoluẽ
recepta cautõe ꝙ iuri pareat. ex̄ de
sẽ. ex. Sacro. Ligatꝰ pluribꝰ sẽtẽtiis
vel vna ex diuersis causis: si ⱥe vult
absolui debet exp̃mẽ omnẽ sentẽtiã
⁊ cãz: et sic vna absolutio sufficiet ad
plures excõicatõẽs tollẽdas: al's nõ
tenet absolutio: q̃a ꝑ surreptiõez essz
obtẽta. ex̄ de sen. ex. officij. Cũ quis
dubitet se esse excõicatũ: si suꝑ hº hz
cõsciẽtiã scrupulosã nimis: deponat
eã ad consiliũ boni viri quã si nollit
vel nõ possit eã deponẽ: vel habeat
ad hoc ꝓbabilez opinionez: faciat se
absolui ad cautelaz. extra de sen. ex.
Inquisitioni. Absolutio autẽ ab ex-
cõmunicatiõe ẞm Guil. est duplex.
Una ꝑtinẽs ad foꝝ cõtẽtiosũ: ⁊ hec
ꝯmitti potest clericis nõ sacerdotibꝰ
imo etiã ẞm Hug. ⁊ laycis ex dele-
gatione pape tm̃. Alia est que ꝑtinz
ad foꝝ penitẽtiale: que fit cum orõe
⁊ psalmo. extra de sen. ex. A nobis.
in fi. Et hec nec debet nec potest cõ-
mitti nisi sacerdotibꝰ: nisi forte a pa-
pa hoc fiat. Sz Pe. de pusio ⁊ Jo.
vident̄ ꝑfectius circa hoc dicere. Di

cunt eniz suꝑ dicta decretali ꝙ q̃libz
suꝑior etiam non sacerdos qui habz
ptãtem excõicandi: habet ⁊ ptãtem
absoluẽdi: q̃ztũ ad restituẽdũ cõioni
hominũ: ⁊ reddẽdũ illum habilẽ ad
actus legitimos. Sed q̃ztum ad tol
lendũ culpã criminis: vel cõtumacie
contracte: requiritur absolutio sacer
dotis. hec p̄dicti. In absolutõe ãt
ipsa a maiori excõicatiõe q̄tuor obẞ-
uãda sũt ẞz Host. in sũ. Primũ est
vt excõicatus in omni cãu ãteq̃z ab-
soluat̄ iuret stare mãdatis ecclesie: ⁊
q̃zuis Hostiẽ. dixerit hoc esse de sb̃a
absolõis: cõtrariũ tamẽ tñt̄. vnde si
omittat̄: qꝺ fieri nõ debet: valet ni-
hilominus absolutio extra eo. Cum
desideres. Goff. Ber. ⁊ Gui. Et idẽ
etiaz si iuret p̄dictus ꝑere mandato
ipsius qui suscipit iuramentum. De
pueris autem an debeant iurare re-
linquit̄ arbitrio epi. Et dicit Ricar.
in 4º. ꝙ aliqui dicunt ꝙ ꝓ leui inie
ctione non debet exigi iuramentuz
ꝓpter ꝑiculum ꝑiurij. Alij ꝙ hoc est
obseruãdũ in absolutõe cuiuscũq̃z: q̃
incidit in canonem. Hec Ricar. Sz
Hug. dicit ꝙ debz exigi ꝓ horrẽdis
criminibꝰ: vt incendiariis fractoribꝰ
⁊ huiusmõi. Nõ tamẽ ꝓ q̃buslz alijs
mortalibꝰ ꝯt̄ que lata est snia. ⁊ istꝺ
vr̄ satis equũ. Secũdũ ẽ vt si excõi
catꝰ ẽ ꝓ notoria offẽsa i aliquẽ ñ ab
soluat̄: nisi p̃us sufficiẽs emẽda p̄stet̄
ꝓ ꝯtũacia ãt ⁊ ꝓ offẽsa dubia suffic̄
iuratoria cautio. ex̄ ꝺ ⱥb. sig. Ex ꝑte
. s. vbi nulle expẽse petũt̄: ẞ vbi expẽ-
se vel satisfactõ dãni peterẽt̄ ñ debz
absolui: nisi p̃us satisfaciat si potest.
Si autẽ emẽdã p̄stare nõ põt debz

absolui recepta ab eo idonea cautõe ꝙ satisfaciat si ad pinguiorẽ fortunã ꝑuenerit: ⁊ dicit̃ idonea pigratiua: vel fideiussoria: ex̃ ꝺ solu. Odoard⁹. Et illã si p̃stare nõ potest saltẽ p̃stet iuratoriaz. Absolutio autẽ neganda non est. 26. q. 6. Si p̃sbyt̃. Talis q̃ʒ ad petitionẽ aduersarĳ tenet̃ cedere bonis: vt dicit Guil. veꝝ ⁊ si istꝺ ƀʒ nõ seruet̃ tenʒ tñ absolutio: ſ; peccat q̃ sic absoluit ƀm Guil. Tertium qꝺ seruari debet est vt absoluat̃ ꝑ euʒ q̃ tulit sniaʒ vel supiorẽ suũ vel aliũ cui cõmiserit: cũ psalmo orõe: ⁊ ꝟberib⁹ psalmo. s. Miserere. vl̃ alio pñiali ƀʒ Guil. orõe. vʒ. Deus cui ꝓpriũ est misereri. zc̃. Et vbi in ipsa orõe dici cõsueuit. Quẽ delictoꝝ cathena ↄstringit. loco h⁹mõi dicit̃. Et hunc queʒ cathena excõicatõis cõstringit. Premittit̃ autẽ post psalmũ cũ Gloria. Kyriel̃. Xp̃el̃. Kyriel̃. Pater nr̃. ꝟ. Et ne. ꝟ. Sʒ libera. ꝟ. Saluũ fac ꝟ. Nihil ꝓfi. ꝟ. Esto. e. ꝟ. Domie exaudi. Dñs vobi. zc̃. Post ãt ipsaʒ orõnẽ p̃dictã. De⁹ cui ꝓpriuʒ. dicẽdũ ẽ. Ducte oipotẽtl. dei et beatoꝝ apostoloꝝ. Petri ⁊ Pauli. ⁊ ecclesie sue sancte ⁊ nr̃a. l̃. mihi cõmissa absoluo te a tali snia: vel ab excõicatiõe quaʒ incurristi ꝓpter talẽ ⁊ talẽ cãm: et restituo te cõioni et pticipatõi ecclesie: et oiuʒ fideliũ ⁊ ecclesiasticl. sac̃mẽtl. ex̃. e. A nobis. Uerberabit aũt absoluens excõicatũ ꝟgis vel corigiis nudas hñtẽ scapulas: dũ dicit: oia p̃dc̃a ista fiẽt. Jsta tñ sl̃ ad bñ eẽ ⁊ ñ ꝺ sb̃a absolõis. Quartũ ẽ vt postmodũ absoluẽs faciat illa mãdata iusta ⁊ rõabilia: al̃s appellar̃ possʒ ex̃ ꝺ pac. c. fi.

Erit autẽ mãdatũ rõabile ei factũ si ipo excõicato iniũgit̃ p̃ncipalit̃ ꝙ ↄt̃ illũ canonẽ nũq̃ʒ veniat: vt incẽdiario ꝙ nõ incẽdat. Percutiẽti clericũ ꝙ ñ ꝑcutiat ⁊ similia. 22. q. vl. Pessimã. Aliñ ẽt req̃rit̃ cautio ꝙ de cet̃o talia nũq̃ʒ faciat. ex̃ ꝺ sen. ex. Grauẽ. Si ãt apparet snia iniusta nullũ mãdatũ fac̃ absoluto. Et nõ ꝙ ꝓp̃t violẽtiã manuũ iniectiõʒ in clericuʒ religiosũ solʒ fieri satisfactio pecuniaria q̃ applicat̃ mõsterio si ꝑcuss⁹ ẽ religiosus: ſ; si ẽ cleric⁹ secl̃aris sibi applicaret̃: ñ in ↄtũelia ecclesie essʒ ꝑcussus: q̃a tc̃ ecclesie cũ ipsa possit agẽ actõe iniuriaꝝ ƀʒ ꝙ gof. et host. dicũt. Defũct⁹ ãt excõicat⁹ ⁊ sepult⁹ in loco sacro cũ absoluit̃ ñ exhũat̃: ſ; sepulchꝝ ei⁹ ꝟberat̃: vt fit cc̃ viros. ex̃ ꝺ sẽ. ex. A nobil̃. Regl̃arl. ãt cũ ꝟberat regularẽ: vel alias icidit in sniaʒ excõis a iure ꝓlatã: nec apostolice sedi reſuatã absoluet̃ a suo p̃lato si tñ ꝑcussissʒ regulareʒ alteri⁹ religiõis: tc̃ Abbas vel p̃lat⁹ ꝑcussi ꝟberabit ipʒ absoluẽdũ qꝺ erit loco satisfactõis ſ; iuramẽtũ recipiet ⁊ absoluet ꝓpri⁹ Abbas. Cõuenieẽti⁹ tñ fit totũ ꝑ vnum ex cõmissiõe alti⁹. ex̃ ꝺ offi. or. c. fi. Si aũt ꝑcussit clericũ seculareʒ absoluet̃ per ep̃ʒ. ex̃ ꝺ sẽ. ex. Religioso. li. 6. in cãu ãt ꝙ regularl. excõicat⁹ ñ hr̃et p̃latũ q̃ essʒ sacerdos: vel si essʒ defũct⁹ ip̃e p̃lat⁹ vel excõicat⁹ ad dyocesanũ est recurreñ ƀʒ host. qꝺ gnil. itelligit tã ꝺ exẽptl. q̃ʒ ꝺ ñ exẽptl. Et nõ ꝙ q̃ʒuis absolõ ab excõicatiõe regularit̃ dẽat fieẽ cũ p̃dicto m̃ declarato in supiori .§. quãdo ↄmode potest. Tamẽ ⁊ si nõ seruet̃ p̃dicta forma ẽt sine causa

roabili ipsa dimittedo simplici mo: nudo verbo pot fieri ipsa absolutio Ut si dicat solu. Absoluo te ab exco municatoe: vel rebndico te: vel qdcuz aliud tale intendes p illud absolue. ex. de re. iu. Omnis res. di. 50. Ponderet. Et hoc sm Ray. Guil. Jo. et fere oes doc. lz hosti. dicat ctrariu: vnde et beatus Tho. in tractatu de forma absoluois: dicit q absoluto ab excoicatoe no e sacrametalis s magis dns iudiciaria iurisdictoez. Et ideo ipsa vba hnt efficacia ab intentione dicentis: vnde no refert quibuscuq vbis vtat ad exprimedu sua intetoez Similiter et Ric. in 4°. dicit q suffi ciunt vba quecuz significatia remo tione excoicatiois. Ide in sba dicut Anto. de butri. et Pet. de pusio. Et addut q cu excoicatio ferat p pecca to mortali: ideo talis indiget absolu tione sacerdotali et sacrametali roe peccati: qlibz. n. tnt cfiteri de omni mortali s ante hac absoloez sacerdo tale sacrametale admittitur ad ptici patione fideliu: s no eucharistie: nisi confessus de illo peccato mortali. Ite no q si de facto qs absoluit aliq ab excoicatoe de qua no pot. cu po stea aduertit debet si pot certificare eu de errore suo. s. declarado quo eu no potuit absolue et csulere q impe trat absolutioez: et interim habere se ad illu: ac si no absoluisset. Guil. Ite no q si epus cmittit alicui absoloez ab omni excoicatoe: no pter ho po teit absolue illu excoicatu ab eo cui absolutoz no cmisisset in spali: forte qa erat excoicatus pter damnum illatum epo: vel aliqd hmoi. ext de re. iu. in gnali. li. 6. Ite no q absolo no debet fieri sb conditione: puta si satisfecit: naz taliter absolut no essz simpliciter absolutus. extra de re. iu. Actus. li. 6°. Magister ordinis pdi catoz et puinciales: et conuentuales et eoz vicarii in puinciis couetibus et locis sibi comissis pdictis fratrib constitutis ibide: necnon et aliis fra tribus eiusdem ordinis: interduz ad eos declinatibus vndecuq absoloe indigentibus: siue pusq intrauerint ordinem siue post in casibus excesse rint quibus sententiam excoicatiois incurrerint absolonis bnficiu valeat impitiri: nisi adeo esset enormis ex cessus q merito eet apostolica sedes consulenda. Alex. et Greg. et Boni. in priuilegio. Uirtute cospicuos. qd dicitur mare magnum. Predicti p lati possunt a suis cofessorib illius absolutoes ab excoicatoe et dispensa tione sup irregularitatibus recipere quas ipsi possunt suis sbditis impriri Boni. in pdicto priuilegio Uirtute. Itez magister ordinis et puintialis pores et cuetuales et eoz vicarii eos q ordine nostz ingredi volut absol uere possunt sm formam canonica a sententia excoicatiois intedicti et suspensionis a iure vel a iudice gna liter pmulgatis: et sic eos recipere in fratres. Si etiam post susceptuz ha bitum recoluerint se fuisse talib sen tentiis innodatos possunt eis abso lutiois bnficium impitiri: nisi adeo enormis esset excessus eorum et cetera Boni. Uirtute.

De minori excoicatoe Titul. 2.
Cap. 82.

S Ecūda spēs excōmūicatiōis
dicit̄ minor excōmunicatio
hec aūt incurrit̄ ꝑticipādo
cū excōicatis maiori in cāu n̄ ꝯcesso.
Vn̄ Fabiau⁹ papa. Sicut apostoli
statuerūt dicētes: cū excōicatl. cōicarī
nō esse ꝫc. ii. q. 3. glo. Paul⁹ statuit
cū. vꝫ. dicit. i. corinth. 5. Si q̇s frat̄
.i. fidelis nominat̄ auarus ꝫc. i. per
sniam ꝓpter aliq̄d vitium excōicat̄.
Excōicationē enim appellauit noia
tionē: vt exponit Aug. 2. q. i. Multi
Et sb̄dit apostol⁹ ibi. cuꝫ hoc. s. excōi
cato nec cibū sumere scꝫ debetl. Jo.
etiā euangelista dicit in scd̄a cano-
nica. c. vnico. Si q̇s nō affert hanc
doctrinaꝫ. scꝫ. fidei recte: nolite eum
recipe in domo: nec ei dixeritis. aue
ꝫc. Et loq̇t̄ de hereticis qui sunt ex
cōicati: q̄d ⁊ ipse ostendit exēplo: vt
pꝫ. 24. q. i. Omnis. Ad ideꝫ ysido⁹
ait. Cum excōicato neqꝫ orare: neqꝫ
loqui nisi que ad eādem excōicatiōꝫ
ꝑtinent: neqꝫ vesci licꝫ. Si quis palā
aut abscōse cū eo fueit locut⁹ cōionē
cum eo statim excōicatiōis cōtrahet
penam. ii. q. 3. Cū excōicato. glo. sta
tiꝫ: est ꝙ̊ canon late snie. s. ꝙ incurrit
minorē excōicationē talis: et sic ē ibi
similitudo seu cōitas in gn̄e. Ad idē
facit p̄cedēs ⁊ se. c. Pro hoꝝ maiōi
declaratōe est sciendū ꝙ q̄druplicit̄
q̇s potest ꝑticipare cum excōicatis.
Primo q̇dem in eodē crimine ꝓpt̄
q̄d quis est excōicatus. scꝫ dando ei
auxiliū cōsilium vel fauorē: ⁊ ꝑ taleꝫ
ꝑticipationē incidit in candē sniam
vt declaratum est. s̄. 2° in crimine
mortali ꝑticipādo: ꝭ nō illo ꝓpt̄ q̄d
est excōicat⁹ et ꝓpter talē ꝑticipatōꝫ
mortalit̄ peccat: sed nō incurrit ma
iorē excōicationē: sed minorem. 3°
ꝑticipat̄ cum excōicato in diuinis: ⁊
per talem ꝑticipationeꝫ peccat mor
taliter: quando scienter hoc agit: et
si ius ignoret: et precipue si est talis
conditionis ꝙ scire potuit ⁊ debuit
h⁹mōi ꝑticipatōis ꝓhibitionē: Nō
tamen est excōicatus maiori sed mi
nori: nec ē irregularis. de sen. ex. Js
qui. li. 6°. sed vicinus irregularitati.
Nā ei est int̄dict⁹ ingressus ecclesie
si vicꝫ. admittit ad diuina officia pu
blice excōicatos seu ecclesiastica sacra
menta: aut ad sepulturaꝫ: donec de
transgressiōe h⁹mōi satisfecerint cō
petēter ad arbitriū ei⁹ cui⁹ sniam cō
tēpsit. ex̄ d̄ p̄ui. epoꝝ. li. 6. Et si post
q̄ꝫ eis est interdict⁹ ingressus ecclesie
ingerat se diuinis in suo officio: sicut
p̄us irregularis efficit̄. Et sic videt̄
intelligēdū de clericis secularibus ⁊
r̄gularib⁹. Sꝫ ⁊ si sepelirꝫ ⁊ publice
excōicatū essꝫ excōicatus vt. s̄. dictū
est. Si auteꝫ talis participatio fieret
per metum: vt quia tyrannus cogit
per metum mortis sacerdotem cele
brare. Et si culpa attenuet̄ ꝑ talem
metum: non tamē simpliciter excu
sat: sed hostien. Guil. ⁊ hug. Met⁹
qui cadit in constantem viruꝫ excu
saret tamen in h⁹mōi. Quarto ꝑti
cipatio fit cū excōicatis nō in crimie
ꝭ in aliis actibus humane conuersa
tionis: vt loquendo comedendo sa
lutando: ⁊ huiusmōi in casu n̄ ꝯcesso
⁊ per hoc efficit̄ excōicat⁹ minori. et
si ꝑtinaciter ⁊ contra ꝓhibitionē su
perioris cōicaret in p̄dictis miori est
excōicat⁹ ⁊ possꝫ excōicari maiori.

Nō tñ q̄ dicta sn̄ia .s. excōis maiori. lata contra pticipantes cū excōicati. in loquela et hmōi nō teneret: nisi premissa esset trina admonitio: vel vna p tribus. Et nisi exp̄mant ipsi admonēdi nomiatiʒ ex̄ e. Statutuʒ li. 6. Nō tñ q̄ ꝓpter dictā pticipationē lʒ q̄dā vt Ray. dixerit incurri peccatū mortale: tñ Tho. in. 4°. di. 18. dicit q̄ ꝓbabili⁹ est qd̄ alij dicūt scʒ nō esse mortale: nisi in. 4. casib⁹. Primo .s. pticipādo in crimine. 2° pticipādo in diuinis. 3°. in cōtēptū ecclesiastice discipline. 4° cōtra ꝓhibitionē p̄ceptoriā supioris. Idem Pe. Abb. ⁊ Archi. z. q. i. Sicut. Et sic intelligit̄ illud. c. Sicut apostoli scʒ cū quis p contēptū pticipat: tunc pōt excōicari: q̄a tunc peccat mortaliter. Idem Jo. an. ⁊ Jo. de lign. et Ricar. in 4°. Qui ḡ pticipat cū excōmunicato in maiori diuinis. scʒ cuʒ eo dicendo officiū: vel ministrando ei sacramenta: vel audiēdo missam cum eo ƀm oēs peccat mortalit̄: vt dicit̄ i quodā scripto sup 4°. qd̄ v̄ū est ƀm ea que sunt in corpe iuri. Sʒ hodie secus p extrauagātē Martini. 5. quā habes. s̄. c. vlt. de maiori excōicatione ibi vide. Nō q̄ pticipās cū excōicato minori nō incurrit aliquā excōicatōeʒ vel peccatū. Et hoc ē qd̄ cōiter dicit̄ q̄ excōicatio .s. maior nō transit in tertiā psonā. z. q. 3. Qm̄ multos. In quo q̄dē. c°. Greg. sbtrahit a maiori excōicatōe q̄ꝫples drias psonaꝝ cōicantes excōicatis maiori que tñ oēs ꝯp̄hēdūt̄ in isto v̄su. scʒ. Utile lex humile res ig̊rata necesse. Hec anathema faciūt ne possit obcē

Utile. i. ꝓpter vtilitatē: vel etiā pticipāti. Lex. i. legem matrimonij. Humile idest ꝓpter sbiectionē nālē: vel aliquā seruitutē: vt in filiis ⁊ seruis: ⁊ hmōi. Res ignorata. i. q̄n nescit̄ q̄s est excōicat⁹. Ignorātia. scʒ facti. Necesse. i. ꝓpter necessitatē excōicati vel pticipantis. Uide tñ clarius de quolibʒ hoꝝ in sequētib⁹ §. Prio q̄dem excusat pticipantem cū excōicatis: vt ñ incurrat̄ minor excōicatō vtilitas que potest esse duplex. Una q̄dē ipsius excōicati: vt cū q̄s loq̄t̄ ei de his que ptinent ad absolutōeʒ ꝓcurādā: vel ēt al' ad salutē anime: lʒ alia etiam incidenter interponat: vt magis ꝓficiat: vñ ⁊ ad p̄dicationeʒ admittit̄. ex̄. e. Responso. Et p hūc etiā modū p̄dicatores: q̄ apd̄ excōicatos in p̄dicatōib⁹ ⁊ cōfessiōib⁹ q̄si gerūt causas eoꝝ q̄ ab ipsis excōicatis spoliati fuerūt possūt elemosinas licite accipere ab ipsis excōicatis p̄sertiʒ si in locis illis nō valent sbstentatōeʒ habere. extra eo. Cū volūtate. ⁊ etiā ƀm Hosti. extra casū necessitatis: dūspant ꝓbabiliter de ꝓficiendo eis. Secūda vtilitas pōt esse ex pte pticipātis in tpalib⁹ vel spūalib⁹: Et in tpalib⁹ q̄dē: vt cū petit ab excōicato qd̄ ei debet dare. vt in. d. c. Si vero. vnde si nolit dare pōt in iudicio cōueniri: al's ex delicto suo cōmodum reportaret. ex̄ de iudi. Intelleximus In spūalib⁹ aūt licite potest loq̄ de salute aie sue petendo cōsilium si est necessitatis: ⁊ nō posset h̄re recursuʒ ad aliū ƀm Guil. 2° excusat lex matrimonij in hmōi pticipatōne cū distinctōe tñ: nā aut excōicatio est lata

etiã i alteꝝ ꝓpt̃ matrimoniũ illicite
cõtractũ: ⁊ tũc neuter poteſt cũ altõ
ꝑticipare: aut excõicatio eſt lata ꝓpt̃
aliud delictũ: ⁊ tũc i ꝑticipatiõe quo
ad redditionẽ debiti vterq̧ excuſat̃.
In aliis ꝟo excuſat̃ mulier ꝑticipã
do cũ viro excõicato: ſed nõ excuſat̃
vir ꝑticipãdo cuꝫ vxore excõicata: ex
eo ꝙ cũ ſit caput eius debet eã cogẽ
vt ſe faciat abſoluẽ. ar. 7. q. i. Sicut.
Hec Ray. ⁊ Gof. Si aũt vir vocarꝫ
excõicatũ ad menſaꝫ credit Guil. ꝙ
non poſſit vxor comedere cum viro
ſuo ad illã menſam: ſꝫ bene in eadeꝫ
domo in alia menſa ita remota: ꝙ
poſſit dici ꝙ nõ comedat ſimul. Et
de bonis quidẽ cõibꝰ: aut de hiſ que
daret nomie mariti ſui excõicati nõ
debet accipi elemoſinalit̃: niſi. ſcꝫ. in
neceſſitate: ſꝫ de bonis ꝓpriis ſi dat:
vel ſi ei cõceſſũ fuiſſet a marito excõi
cato: vt de bonis cõibus det poteſt
accipi. Idẽ de familia excõicati quo
ad elemoſinas dandas. 3º excuſat
humilitas ſbiectõis vel ſeruitutꝭ. Et
ꝑmo quidem filij qui ſunt in patria
ptãte: vel etiã emãcipati qui ſunt cõ
menſales patris: ⁊ ab eo recipiũt ne
ceſſaria excuſant̃ ꝑticipãdo cũ patre
excõicato: dũmõ nõ in crimine. Alij
auteꝫ filij nõ excuſant̃ ſm Guil. 2º
excuſant̃ monachi: ꝑticipando cum
abbate excõicato ſm Guil. qui ſunt
quaſi de familia eius. 3º excuſant̃
cl̃ici ꝑticipãdo cũ ſuo epõ excõicato:
illi. ſ. q̃ ſũt eiꝰ officio ꝯductiue depu-
tati: ſicut ⁊ alij ſuiẽtes. alij ꝟo clerici
nõ. 93. di. Miratꝰ. ſm Hoſt. 4º ex
cuſant̃ ſui ⁊ ancille. ſ. ſuilis ꝯditõis.
5º excuſant̃ ruſtici ſeruiẽtes: ⁊ alij ſb

iecti q̃ nõ ſunt adeo curiales: vt coꝝ
cõſilio ſcelera ꝑpetrent̃. 2. q. 3. Quã
multos. Cũ diſtinctiõe tñ ſm Guil.
q̃a ſi tales ꝑſone añ excõicatõeꝫ dñi
ſeu patroni obligauerũt ſe ſeruituti:
⁊ ſeruitiũ intrauerũt. Poſtea ſciunt
de excõicatiõe nõ tenẽt̃ diſcedẽ. Si
aũt poſt excõicatõeꝫ intrauerunt ſer
uitiũ ſi tũc ignorauerũt excõicationẽ
nõ tenent̃ diſcedere: ſed ſi ſciuerunt
tenent̃ diſcedere: niſi neceſſitas eos
cõpuliſſet ꝙ fierent de familia eius.
Et qđ dicit̃ de ruſticis intellige qui
colunt terras dñoꝝ ſuoꝝ. Et hoc
etiã extendit̃ ſm Guil. ad illos qui
dicũt̃ Mediatorij q̃ ꝓpter culturam
recipiunt certã portionẽ fructuũ. nã
eis pñt cõicare q̃ꝫtũ oporteret ꝓpter
culturã ⁊ hꝰmõi rõnẽ. Idem intelli
gendũ eſt de nutricibꝰ et ſimilibꝰ q̃
ſi a dño recederẽt nõ haberẽt vnde
viuerent. ar. ex̃. e. Si ꝟe. Ibi etiã in
ꝑdicta decretalꝭ excuſant̃: q̃ cũ excõi
catis nautis cõueniũt de trãſferẽdo
cõtra ſarracenos. 6º excuſant̃ pr̃es
⁊ dñi ꝑticipãdo cũ ſuis filiis: aut ſer
uis excõicatis: nõ quidẽ ſimplicit̃ ſꝫ
Tho. in 4º. di. 18. Sꝫ in his in q̃bꝰ
ſunt obligati: q̃a ſicut inferioreſ obli
gant̃ ad obſeq̃ũ ſupioꝝ: ita ſupiores
ad ꝓuidentiã inferioꝝ. Ray. tamẽ
⁊ Guil. ⁊ Gof. ⁊ Hoſt. dicũt ꝙ tutiꝰ
eſt tenere ꝙ nõ excuſant̃ tales: quia
tenebant̃ eos corrigere. 27. q. i. De
filia. qđ videt̃ ꝟũ quãdo ex defectu
ipſoꝝ: q̃a. ſ. nõ correxerũt inciderunt
in ſniaꝫ: vel ꝑmanent in ea. Sꝫ vbi
ꝑ eos nõ ſtetit: ⁊ inſtant vt querant
abſolutõeꝫ: hꝫ locũ qđ dicit Tho. 7º
ſm Hoſt. ſeruis mercenariis poſſũt

cōmunicare ɔductores eoꝝ:vbi sine
magno incōmodo eos vitare non
possūt.Et idē de sociis hn̄tib⁹ aliq̄d
cōe.al's autē nō possūt cōicare.Con
cordat Ber. 8° armiger vel seruiēs
militi ƒm Guil. excusat̄ cōicando ei
nō autē cōmunicando cū excōicatis
cū quib⁹ dn̄s suus cōicat. 9° vasalli
cum teneāt̄ reddere tributa pēsiōis
suis dn̄is excōicatis nō peccāt cum
eis cōicādo: lʒ soluant in ꝓꝓia psōa
ƒm Gui.Nōuit tn̄ hugo de h⁹mōi
vasallis: qui cū sint absoluti ab obse
quio fidelitatis: q̄diu eoꝝ dn̄s est
excōicat⁹ debent ab eo abstinē.15.q.
6.Nos sanctoꝝ. 4° excusat h⁹mōi
pticipatiōʒ res ignorata vt dicit ꝟ.
.i.ignorātia facti ꝓbabilis ƒʒ Guil.
ext̄ de cle.ex.mini.Aplice.Sʒ igno
rantia iuris nō excusat:nisi illos q̄b⁹
ius lʒ ignorare.Ut sunt pueri nōdū
doli capaces.Dicit̄ aūt ignorare q̄s
factū:vt quia nō cōstat ei:ꝙ ille fecit
tale quid.puta ꝙ clericū ꝟberauerit
q̄a nec ipse vidit:nec est fama ita pu
blica ꝙ oio debeat credi.Nam si ab
aduersario audiuit vel leui fama:nō
debet sibi de hoc formare ɔscientiaʒ
.ii.q.ʒ.Non solū.Si ꝟo est publica
fama:vel audit̄ a fidedignis ꝙ ali-
quis sit publice excōicat⁹:vel q̄a no-
torie aliq̄d fecit ꝓpter q̄d incidit in
excōicatiōem debet euitare et inq̄rē
ꝟitatē si nō plene scit:et interim euʒ
vitare:⁊ in occulto ⁊ in publico:do-
nec fuerit certificat⁹ ƒm Ray.Item
si audiui aliquē excōicatuʒ publicari
pisius quē postea inuenio Bononie
lʒ q̄dā dixerint ꝙ dʒ euitari vbicūq̄ʒ
Tn̄ ƒm Gui.potest benigni⁹ dici.s.
ꝙ si possunt facere ꝓbare excōicatōʒ
puta ꝑ testeʒ vel instra teneor vitare
al's nō:nisi in illa dyocesi. Itē si au-
diui aliquem excōicari:vel vidi inci-
dere in factū dānatū ꝑ excōicatōem
⁊ exinde non vidi euʒ nisi post ānū
ƒʒ Gui.Si ille est talis homo ꝙ cre
dit̄ esse timoratus:⁊ qui tūc ꝟuabat
excōicatōeʒ nō modo ꝟuat:possū di-
cere eū absolutū. Si ꝟo nō est talis
debeo euitare. Si occultū ē occulte.
6.q.z.Si tm̄.⁊.c.se.Si manifestuʒ
publice: nisi mihi constet de absolōe
Itē si plat⁹ vel sacerdos dicat mihi
ꝙ vidit prochianū suū aliq̄d facieteʒ
ꝓpter q̄d incidit in excōicatōeʒ: nō ē
autē istud publicū:siue credā:siue nō
credam illud nō teneor euitare illuʒ
Euitare.s.q̄tuʒ ad euitatōeʒ mioris
excōis.Et multo minus vitare non
teneor si dicāt mihi alius ƒm Guil.
Si tn̄ plat⁹ vel eps̄ diceret mihi: vel
alius de suo sb̄dito ꝙ essʒ excōicat⁹:
denūtiādo mihi sn̄iaʒ ⁊ casus ē talis
de quo solʒ fieri excōicatō:debeo cre
dere ⁊ illū vitare.Si āt dicat omni
locutōe nō teneor. Iteʒ si audiui ab
ep̄o excōicato de sua excōicatōe: ⁊ h̄
in ɔfessiōe ƒʒ Guil. nō teneor vitare
Idem host̄i. Si ꝟo ext̄ confessiōeʒ
ƒm oēs doc.debeo euʒ vitare:sed in
occulto solum: nisi sit publice excōi-
catus.Item si scio habitu aliquē esse
excōicatū: actu aūt hoc nō aduerto:
⁊ sic ei cōico sb̄ito ƒʒ Gui.nō incido
in excōicatōeʒ:nec pecco.Itē si dubi
tat̄ de excōicatōe aliquoꝝ:⁊ dubita
tio talis p̄cedit sn̄iaʒ iudicij: puta q̄a
nōdū est declaratū ꝑ iudicū ɔsensuʒ
non sunt vitandi.Si post cōcordeʒ

iudicū determinatōem adhuc ābiguū sit:standū est magis snie iudicum: ⁊ illi sunt vitandi ſm Tho. in quolib.
Quinto excusat necessitas tam excōicati ꝙ̄ pticipantis: vnde pegrini via tores ⁊ similes in necessitate consti tuti licite pnt̄ recipe ab excōicatis ſm Inno. ⁊ hosti. ii. q. z. Qm̄ multos. Similiter excōicatis pōt aliqͩ dari cā hūanitatis ſm Gui. in ssstētatiōe qñ. s. indigent nec est expectanda vl tima necessitas. Et si excōicatus pe tat hospitiū nō tenet expectare ꝙ sit ab omnib⁹ aliis repulsus: intelligit tñ q° ad necessaria vite. sec⁹ si peteret alia vtēsilia: vt fossoriū vel securim: et h⁹mōi. Itē si qs vocat a iudicib⁹ ex cōicatis sb quoꝝ iurisdictione est: vt stet iuri: videt esse casus necessitatis Et similiter si coram eis ꝯueniūt iniu riatores suos: ſm Guil.

In qbus cāibus cōicādo cū excōi catis incurrat minor excōicatio.

Cap. 83.

e Xtra pdictos cāus phibet in iure. ii. q. z. cū excōicato: ⁊. c. sequētib⁹ pticipare cum excōicatis in his que in isto vsu con tinent. Os. orare. vale. cōio. mensa negat. al's minor excōicatō incurrit Primo qdē nō debet pticipare cum excōicatis maiori in locutōe. vbi nō ſm Gui. ꝙ familiaritas: vel pudor vel scandali timor nō excusat partici pantē cū talibus in locutōe: vel al's i casu nō cōcesso. Item nō lz lr̄as excōi cati recipe: vel ei mittere nūtios: vel lr̄as: nisi in casu in quo liceret ei loqͥ ſm Gui. ⁊ hug. Itē si qs munus re cepit ab eo scient: ꝙ̄uis nō debuerit recipe: tñ nō tenet reddē: ſ; dz ex cō silio paupib⁹ erogare: vel excōicato remittat ad sui ruborē ſm Guil. z° nō dz qͥs pticipare in salutādo: alias qͥ salutat excōicatōm minorē incurrit idē si resalutat salutātē: ⁊ si assurgat vel reuerētiā exibeat quis excōicato: aut inclinet se salutanti: aut moueat labia quasi resalutās: cū tñ nil dicat ſm Gui. nō incurrit excōicatiōem: cū pene restringende sint. de pe. di. i. §. pene. Itē cū ei scribit nō est salutād⁹ ſ; loco salutatōis dicēdū spūm cōsilij sanioris. Si aūt salutat pōt rn̄dere. Deus emendet vos ⁊ h⁹mōi. z°. p hibet orare cū excōicatis: vñ si excōi catus intrat ecclesiā: ⁊ ibi se firmat: alij tenēt exire vel pcurare ꝙ exeat: si manifestū est eū esse excōicatū: ſm Ray. ii. q. z. Sicut apostoli. Si vo est occultū: tūc illi qui sciunt exibunt secrete ⁊ caute: ita ꝙ nō sequat ma nifestatio eius si pn̄t. alias nō exibūt 6. q. z. Si tm̄. Occulte excōicat⁹ oc culte debet moneri vt exeat. Si aūt excōicat⁹ est in ecclesia nō cā orandi ſ; p alio negocio: n̄ video q̄re i eadē ecclesia orare nō possim: vt ait Inn. Circa officiū vo misse nō ſm Ray. ꝙ si excōicat⁹ intrat ecclesiā iā missa incepta: si occulta ē ei⁹ excōicatio nō debet sacerdos dimittē missam. 7. q. i. Nihil. Si vo ē manifesta moneat eū publice vt exeat. Si vo nō vult exire nec cōmode pōt facē expelli: et sacerdos nōdū inchoauit canonem debet dimittē. ar. 24. q. i. Oīs qui. Si vo pusq̄ȝ ille ecclesiam intret: ve pusq̄ȝ sacerdos eū videret iā canonē inchoauit debet sacerdos pcedē in

officio simul cũ eo q̃ assistit ei tm̃. alij .n. oẽs debẽt exire si excõicat⁹ ñ exit ipse de quo cõit sciũt: ita tñ ꝙ finito canone et sumpto sacramẽto anteq̃ȝ dicat postcõio moneat illũ ꝙ exeat de conse. di. z. Relatũ. Cõcor. host. ⁊ Goff. ꝙ si nõ vult exire põt sacerdos eũ eicere: etiã si cleric⁹ sit: ⁊ si nõ potest eici in sacristia rediens dicat orõnem ⁊ postcõionẽ que restabãt. Jtẽ ẜm Tho. in 4°. di. 18. Pro excõicatis orari põt: q̃uis nõ int orões que ꝑ mẽbris ecclesie fiunt: et tamẽ fructũ nõ ꝑcipiũt q̃diu in excõicatõe manẽt: ꝫ orat vt det spũs pñie eis: vel ab excõicatõe absoluãt. 4° ꝓhibet ꝑticipare cũ excõicato in mensa: sed si hospitat⁹ sum in domo aliqua ad mensaȝ: ⁊ supueniat ⁊ ingerat se excõicat⁹ ẜꝫ Gui. si est publice excõicat⁹ surgere teneor ñ obstãte c⁹cũq̃ȝ scãdalo. Si ṽo est excõicat⁹ occulte ⁊ nõ possũ sine ei⁹ nõ. nõ teneor surgere. Jtẽ supueniẽte publice excõicato nõ teneor exire de domo: imo ẽt ⁊ si scirem aliquẽ publice excõicatuȝ receptũ esse in aliqua domo possuȝ ibi hospitari: si tãte capacitatis sit loc⁹ ꝙ possim ei⁹ cõionẽ vitare. nã lȝ mihi cũ excõicato i eadẽ camera comedere: ꝫ nõ in eadẽ mẽsa. Similit nec in eodẽ lecto iacẽ. Q̃d si veniã inuitat⁹ ad aliq̃d festũ vel cõuiuiũ: ⁊ iuenio ibi aliq̃ꝫ publice excõicatũ teneor recedere: nec debeo ibi epulari liȝ sedeat ad aliã mensã: q̃a oẽs tales cõueniẽtes ad festuȝ: vel cõuiuiũ simul inuicẽ cõicare dicẽdi sũt ẜꝫ Gui. Jtẽ si q̃s amico suo excõicato veniẽti comedere ad domuȝ suam dimittit ei domũ ⁊ claues uel ꝑmittat eum comedere sepatim in domo sua: si hoc faciat in fraudẽ: ut sic eũ ñ offendat sed fauorẽ eius acquirat incurrit minorẽ excõicationẽ. Si autẽ facit q̃a timet ne forte ille vim inferat: non incurrit. Jtẽ si facit hoc causa humanitatis: quia si putat eum indigere hospitio uel alimẽto: ⁊ de hoc facit protestationẽ nõ incurrit. Guil. 5° prohibetur cũ excõicatis haberi coio .s. in aliis etiã actibus humane ꝯuersationis: ⁊ precipue actib⁹ legitimis Uñ nõ debet quis facere aliquem ꝯtractũ cũ excõicatis: tenet tñ cõtract⁹ initus cũ talibus: si ipse ꝯtrahens ñ obligat se ad cõicandũ cũ excõicatis vt si q̃s uẽdat ⁊ tradat rẽ excõicato: ⁊ stati ꝓciũ recipiat. Si ṽo obligat se ad cõicandũ cũ excõicato in casu nõ ꝯcesso: nõ tenet ꝯtract⁹: vt si promittat: uel etiã iurat ꝙ vendat ei aliquid uel locabit: ⁊ hoc ẜm Rai. Sȝ Jnno. dicit ꝙ omnes ꝯtractus initi cũ excõicato etiã sciẽter ⁊ durãte excõicatione tenẽt: ⁊ ex ipsis agit cõn excõicatũ. Sed ipse excõicat⁹ agere nõ poterit pro tali ꝯtractu: nisi post absolutionẽ: q̃d ṽi⁹ vr̃. J̃d gui. Jtẽ cũ quis iurat soluere alicui in certo termino: ⁊ interim ille excõicat ẜm Rai. nõ deberet sibi solui: dũ stat in excõicatione: ꝫ deponi illud debitũ i ede sacra. Jnno. tñ dicit. Cõsulim⁹ tali ꝙ det. Nã ⁊ seruiens tenet seruire excõmunicato ut ꝓmisit. ii. q. z. Quoniã multos. ⁊ hoc uidet ṽius. Jtem si quis recipiat mutuũ ab excõicato: uel ꝯducit aliquid ab eo pro precio reddendo tẽpore excõicatiõis

ipsū pciā vel mutuū q° ad ciuilē obligationē ex qua actio nascitur et pōt peti nō reddit nisi post ei° absolutionē obligat tamē ei q° ad nālē obligationē. Hostié. Item si presbyter locauit opas suas alicui dño dū ipē dñs eēt excōicat°. nō valuit locatio: Sec° si āte. ꝭ nō poterit ei seruire in diuinis i excōicatiōe pmanēti. hosti. Itē si qs vēdat vel emat a puiēti ex cōicato noie excōicati ñ ē ꝯhēdū cū eo sic nec cū excōicato. Guil. Nō ꝙ ille q̄ icidit i excōicatōz q̄zuis ꝯpoluerit cū aduersario vel satisfecerit de iniuria ⁊ etiā si vadat ꝑ absolutiōe vel etiā si nūdū sit denūtiat° cū tñ māifestū sit de ei° excōicatiōe oz euitari quousqꝫ sit absolut° ex̄. eo. cū deside res. ꝭm Ray. imo etiā si iurassꝫ stare mādato epi añ absolutionez: tā episcopus q̄z alij ei cōicantes incurrunt minorē excōicationē: Etiā si fuit ab ipō epō excōicat°. Non eni pōt ipse cōicare tali: nec dare lecētiā alicui cōmunicādi q̄n icidat i miorez excōicationē ex̄. eo. nup. xi. q. iij. excōicatos. Per hoc autez ꝙ papa salutat aliq̄ꝫ vel pticipat nō itelligit absoluē vt in cle. ꝺ sen. excō. sūm°. Excōicatio aūt mior ⁊ a iure ⁊ ab hoie fert. a iur̄ p° q̄dem ꝑpt pticipationē cū excōicatis maiori vt dictū est. 2°. ꝑ sacrilegio xvij. q. iiij. mior 3°. pro notoria fornicatiōe pcipue clericis ex̄. de cohitacle. ⁊ mu. vr̄a. 4°. ꝑ symonia etiaz occulta in ordine suscepto ex̄. ꝺ sym. tanta. ꝭ hodie icurrit maior excōicatio ⁊ pape rebuat absolutio. vt hēs s̄. Quinto cuz q̄s recipit ecclesiā de manu layci ⁊ sic eam tenꝫ xvi. q. vii. si q̄s deinceps. Sexto ꝭm quosdā cū i bello iniusto exercꝫ artē balistraꝝ ꝯtra xpianos ex̄. ꝺ sagit. artem. 7°. i dissidētib° paupū oppssorib° māifestl. raptorib° public. vsurarijs: ⁊ meretricib° q̄ large dicūt excōicati in q̄ztuz oblatiōes eoꝝ ad altare nō recipiūt 8°. in illis quibus negat ecclesiastica sepultura ⁊ q̄ morit i torneamēto q̄a puat eccle. sepultura etiā si pēituerit Et idem pōt dici de eo q̄ non ꝯfitet semel in āno vt dr̄ ex̄ de pe. ⁊ re. ois. Nono. in quolibꝫ notorio peccatore di. 64. illud ⁊ de ꝯsec̄. di. 2 ꝑ dilecti one. Ab hoie aūt fieri pōt minor excōicatio ut Epō ⁊ q°lꝫ iferiori iudice ecclesiastico ex̄ de offi. or. Cū ab ecclesiaꝝ: et h° siue ꝑ ꝯtūacia v. q. ij. pñti. Siue ꝑ aliis culpis. Itē siue simplicit vt de pe. di. i. in actione. Siue ad tēpus. di. lxxxvi. c. tanta.

De effectu excōicationis minoris

Est aūt effect° pncipalis excōicatiōis minoris q̄a talis remouet a pticipatiōe sacmētoꝝ: ⁊ si se imisceat peccat mortalit nō tñ icurrit irregularitatē: etiā si celebrat peccat. etiā ꝯferrēdo sacmēta ꝭ ab eo collata nō carent ꝟtut. effcu nec ꝑhibet eligē: nec ea q̄ rōne iuris dictiōis sibi ꝯpetāt exercē: si talis tñ sciens elect° fuerit ei° electio erit irritāda ex̄ ꝺ cle. ex. mi. si celebrat. Talis etiā ꝭm guy. ē sepat° ab osculo paci. qꝺ dat i missa qꝺ ē q̄i loco cōionis: nō aūt horis dicēdis cū aliis Inn. tez ꝙ excōicat° minori sacmēta ꝯferē do peccat ꝭ sbditi non ꝑhibent a receptiōe licet ipe cōferēdo se maculet. Hosti. dicit ꝙ ꝯferēdo nō ptipat q̄a

nõ ꝯfert ad suã vtilitatẽ ſ; alioꝝ. vr
n. ꝑticipare ꝑtẽ cape: et sic vr̃ ꝯp̃hẽdi
vtilitas ipſi⁹ ꝑticipãtis. Jo. de lign.
vr̃ tenẽ in pluribꝰ locis ꝙ excõicatio
minoꝛ ſꝑet a ꝑticipatõe paſſiua tm̃
ſacr̃mẽtoꝝ. ſ. ꝙ talis nõ põt recipe ſa
cramẽta añ abſolutõez. Cũ eo. ꝯcoꝛ.
Pe. de pal. in 4°. di. 18. Dic̃. n. ꝙ mi
noꝛ excõicatio excludit a ꝑticipatiõe
ſacr̃mẽtoꝝ ñ a ꝑticipatõe diuioꝝ: vñ
q̇cq̇d alij dicãt licite põt miſſã audir̃
⁊ oſculũ pacis accipe: et eccleſiã offi-
ciare: dũ tñ nullũ ſacramẽtũ ꝑcipiat
nec matrimoniũ nec aliud niſi ꝑ̇us
abſolutꝰ. ⁊ q̇ð guil. dic̃ de oſculo pa
cis. R° ꝙ iõ oſculatio pacis ⁊ panis
bñdicti datio ſucceſſerũt loco cõiõis
vt indigni ñ admitterẽt ad iſta.

De abſolõe a minoꝛi excõicatiõe.

a Bſolutio aũt ab ipſa excõica
tiõe minoꝛi fieri põt a ꝓpꝛio
ſacerdote. ex̃. e. Nup. Et vr̃
ꝓpꝛiꝰ ſacerdos q̇ illuz põt abſoluẽ a
peccatl. q̇cũqꝫ ſit. Ab aliẽo aũt q̇ illũ
. ſ. ñ põt audir̃ ñ põt abſolui ſꝫ hoſt.
⁊ Tho. ⁊ alios. Si ẽt ipſe ſacerdos
ꝓpꝛiꝰ eſſꝫ excõicatꝰ excõicatõe mioꝛi
põt nihilominꝰ abſoluẽ talẽ. ex̃ eo.
Duobꝰ. Excõicatꝰ ãt maioꝛi ſi ſe ige
rat cõioni alioꝝũ peccat ſꝫ Ray. et ſi
in cõtẽptũ h° facẽt moꝛtalit̃: dꝫ q̃ꝫ ⁊
alios excõicatoſ vitare ſm hoſt. nec
ꝑ ꝯſtõez ꝯſtãtie factã: ð q̃ hr̃. j. tollit̃
q̇n ip̃e excõicatꝰ debeat ſe ſb̃trahẽ a
cõione fideliũ in diuinis ⁊ ex̃. Et nõ
ſꝫ Pe. de pu. ex̃ de ſen. ex. ſup. c. Jn
q̇ſitõis. ꝙ ſi p̃latꝰ p̃cipit ſb̃dito ꝙ ce
lebꝛet excõicato pñte queꝫ ſb̃ditꝰ ſcit
excõicatũ. Pꝛelatꝰ ꝟo mãdãs: ⁊ alij
ſi de eiꝰ excõicatiõe ignoꝛãt. ſ. ſb̃ditꝰ
in h̃ ipſe ꝑebit p̃lato ⁊ ſic celebꝛabit:
ꝓteſtari dꝫ tñ celebꝛãs illi quẽ excõi
catũ ſcit ꝙ ñ intẽdit cũ illo celebꝛare
ſ; cũ aliis excõicatl. Jdẽ dic̃ ꝙ cũ ſcio
aliquẽ excõicatũ quẽ uitar̃ teneoꝛ ẽt
in publico ñ teneoꝛ illi cõicare ẽt ad
mãdatũ eccleſie: ſ; potiꝰ debeo pati
excõicatõez. Si ꝟo ꝓ certo neſcio: ſ;
ꝓbabl̃r credo. Jn tali cãu ꝑ me ſolũ
illi ñ cõicabo: ſ; ad petitõꝫ altiꝰ vitar̃
nõ teneoꝛ. Nõ diligẽt ꝙ lꝫ ſꝫ iura
cõia excõicati etiaꝫ nõ denũtiati de-
berẽt euitari ut dictũ eſt: tñ ꝑ ꝯſtitu
tionẽ factã ꝯſtantie iſtud extat mo-
dificatũ. ⁊ in ꝯcilio baſilienſi anteq̈ꝫ
ſciſum foꝛet renouata fuit: vꝫ ꝙ fide
les nõ teneãt tales euitare i diuinis
⁊ ex̃ niſi fuerint publicati vel denũ-
tiati: excepto caſu ð iniectõe manuũ
in ꝑſonas eccl̃iaſticas notoꝛia. Et
idẽ ð aliis cẽſuris eccl̃iaſticis. Tenoꝛ
ipſiꝰ ꝯſtitutionis eſt iſte.

Conſtitutio Martini. v. ſuꝑ non
euitãdis excõicatis: ñ publice denũ-
tiatis.

i Nſuꝑ ad euitãdũ ſcãdala:
⁊ m̃lta ꝑicula que ꝯſciẽtijs
timoꝛatis ꝯtingẽ poſſunt
oibꝰ xp̃i fidelibꝰ: tenoꝛe pñtiũ miſi-
coꝛdit̃ idulgemꝰ: ꝙ nemo deinceps
a cõione alicuiꝰ ſacramẽtoꝝ admi-
ſtratione vel receptione: aut aliis q̇
buſcũqꝫ diuinis intus vel ex̃: p̃textu
cuiuſcũqꝫ ſñie vl̃ cẽſe eccl̃iaſtice a iur̃
vel ab hoie gñalit̃ pꝛomulgata teãt̃
abſtinẽ vel aliquẽ vitare: aut intẽdiꝫ
eccl̃iaſticũ obſuare: ñ cẽſura vel ſñia
hꝰmodi fuerit in vel coñ ꝑſonã: vel
collegiũ vniuerſitatẽ eccl̃ie cõitateꝫ
vel locũ certum vel certam a iudice

publicata vel denũtiata spãlit ꝛ ex-
pssa ꝯstõib⁹ apostolicis et aliis in cõ
trariũ faciẽtib⁹ ñ obstãtib⁹ q̃buscũq̃
Saluo si quẽ ꝑ sacrilega manuũ in
iectiõe in clericũ sñiaʒ latã a canone:
adeo notorie ꝯstiteit icidisse: q̃d fcm
nõ possit aliq̃ ꝑ giuersatõe celari: nec
aliq⁹ suffragio excusari. nã a canone
illi⁹ lʒ denũtiat⁹ ñ fuerit volum⁹ ab
stineri iuxͣ canonicas sãctiões. Jn cõ
cilio cõstãtiẽsi sb Martio v⁹. Q̃d de
cretũ vt dcʒ ẽ fuit approbatũ iteꝝ in
ꝯcilio basiliẽsi: ꝛ p Eugeniũ tc papã
vt asseruit m̃ dñs Julian⁹: q̃ ibi ðle-
gat⁹ fuit: ꝛ ẽt ali⁹. Põt dubitari vtꝝ
papa possit dispẽsare ꝛ lñiaʒ dare ꝙ
q̃s pticipet cũ excõicatꝉ maiori i diui
nis ꝛ eẽ. ꝛ vr̃ ꝙ ñ: q̃a vt cõit dr̃ ñ põt
dispẽsare papa i doctria apostoloꝝ:
ꝛ rõ ẽ: q̃a h̃ doctria vr̃ ptinẽ ad ius
diuinũ: i q⁹ bʒ oẽs papa dispẽsare ñ
põt. Jh⁹ ãt ẽ ð doctria apostoloꝝ. s.
ñ cõicare cũ excõicatꝉ. vt. xi. q. 3. Sic.
ꝛ pʒ i pma ad cor. 5. ꝛ Jo. i scda ca.
e. vnico. ꝗ zc. Jn ꝯtriũ ẽ q̃a ecclesia i
h⁹i ordiatõib⁹ q̃ ptinẽt ad salutẽ aia
rũ errare ñ põt: cũ regat a spũ sãcto
vt hr̃ di. 8. Qui ꝯtẽpta. ß ecclesia per
ß dictũ decretũ isup ꝯcessit talẽ lñiaʒ
et papa ẽt frequẽt dat h⁹i lñiam ad
tollẽda scãdala q̃ multũ debẽt cauẽi
vt di. 50. vt ꝯstituẽt: ꝗ põt: ꝛ sic cõit
tnẽt. Ad ar. Rñt bʒ Tho. i 4⁰. Q̃d ñ
oia q̃ sũt in doctrina apostoloꝝ: seu
epistolis eorũ: ptinẽt ad ius diuinuʒ
ꝓut ꝓprie ꝛ stricte sumit: ß ꝑ his q̃
ptinẽt ad fidẽ ꝛ sbaʒ sacrm̃toꝝ ꝛ mo
ralia ad salutẽ nccia in q̃b⁹ papa di-
spẽsare ñ põt: ß sol⁹ de⁹: ß q̃dã sũt in
epistolis apostoloꝝ ptinẽtia ad rit⁹

ꝛ decẽtiã xp̃iane religiõis: q̃ sũt pure
ordiatiões apostoloꝝ ñ dei seu diui
iuri.: ꝛ in h⁹i cũ ecclesia nũc hẽat illã
ptãtẽ quã tc: q̃a papa succedit ī Pet⁹
q̃ pfuit in h⁹i oib⁹ apostolis. Jõ põt
tollẽ vel suspẽdẽ ordiatões cũ vidẽit
expedire sic ꝛ dispẽsat cũ bigamo vt
34. di. lector. q̃d ẽ cõr textũ apostoli
.i. ad thimo. 3. vbi dic bigamũ ñ ꝓ-
mouẽdũ. Et nõ ꝙ q̃dã dicebãt istaʒ
ꝯstõeʒ fuisse in cõcilio ꝓpositã: ß nõ
acceptatã pcipue ab Jtalica natione
Alij dicebãt fuisse tpalẽ. s. p q̃nquen
niũ vsq̃ ad cõciliũ sequẽs q̃d Senis
fuit celebratũ. ß nullũ hoꝝ ẽ vꝝũ. Nã
duo veneabiles viri famosi in vita
ꝛ scia: quorũ vn⁹ doctor i theologia
Alt in iure: ꝛ eps. s. dñs Nicolaus ð
tinchelspal: ꝛ dñs Andreas q̃ fuerũt
pñtes i cõcilio cõstãtiẽsi: vbi fca fuit
dicta cõstõ. Et pm⁹ fuit vn⁹ de ele-
ctorib⁹ pape. Retulerũt ipsã cõstõeʒ
fuisse acceptatã ꝛ vnã de ꝯcordatis
Magrĩ ẽt de vniuersitate pisiensi di
xerũt se velle eã recipe: q̃d patʒ ex te
nore eius: q̃a ibi dicit omnib⁹ xp̃i fi
delib⁹. Sʒ ꝛ dict⁹ dñs Andre. epũs
Boseniẽsi ꝓuincie polonie post ce
lebratũ cõciliũ Senis: vbi ẽt intfuit
vadẽs ad curiã ad visitãdũ papam
Martinũ. 5. cũ ipe putarʒ ꝙ ipa ꝯstõ
fuissʒ tpalis. s. p q̃nquẽniũ: ꝛ sic iã ex
pirassʒ: loquẽs cũ papa petiuit ab eo
vt ꝯcederʒ sibi ex gratia vti tali sñia
siue dispẽsatõeʒ quã continebat illa
constitutio. Rñdit papa vos scitis
illã esse vna de ꝯcordatis. Et cũ ille
episcop⁹ diceret ꝙ q̃nquẽnalis dixit
papa. Ego volo ꝙ semp duret: dñs
ẽt Julian⁹ auditor camẽ apostolice

iure ꝑitus ⁊ famosus in vita ↄsult⁹: sup ħ dixit tale indultū datū ñ solū germanicis: ꝫ etiā omnib⁹ xp̄ianis: ⁊ de iure esse ꝑpetuā: q̇a ista ē nā cō stōis nisi reuocet̃. Nō fuit autē reuo cata ꝫ cōfirmata vt pꝫ.s̃.

Explicit titul⁹ secūdus de excōica tionib⁹ minorib⁹.

Incipit titul⁹ terti⁹ de interdicto ecclesiastico. Ca.84.

q Uia intdictū eccl'iasticū hꝫ siītudinē aliquā cuꝫ excōicatōe. Est.n.ipsuꝫ intdict̄ı sepatio a certis sacramētl. ⁊ omnib⁹ diuinis officiis ⁊ ecclesiastica sepultura: vt hēri pōt ex decretalib⁹.ex̃ de spon. Nō ē vobis. ⁊ de pe. ⁊ re. Q.ꝺ in te. Jō post tractatū de excōicatōe. Nūc aget̃ de ipso intdicto: ⁊ p̄cipue ꝫꝫ ea que notauit Jo.cal.in tractatu quē fecit de ecclesiastico intdc̄o: vbi mlt̄a ponūt̃ nōta p ħosti. ⁊ Jnno. que nō hn̄t̃ i sūmis. Cōclusiōes seu detminatōes tm̄ ponēdo: ⁊ opiōes ↄtrias ⁊ rōes: ac multas allegatōes circa h⁹modi ibi positas omittēdo cā breuitatis.

Primo igit̃ sciēdū ꝙ sꝫ noīe cēsure ecclesiastice: ista tria ↄphēdūt̃. Excōicatio. Suspēsio ⁊ intdictū. ex̃ ꝺ vb. sig. Querēti. Et excōicatio q̇dē ⁊ intdictū ad laycos et clericos pōt extēdi: ꝫ suspēsio tm̄ clericos respic̄ cōiter Et iō postea de ipsa tractabit̃ suspēsione: ⁊ demū de irregularitate. Cōueniūt aūt p̄dicta tria ꝫm ħostiē. in plurib⁹. Prio q̇a sic̄ excōicatō debꝫ fieri in scriptis cōtinētib⁹ cāꝫ ipsius: ita ⁊ snia suspēsiōis ⁊ intdicti: vt hēt̃ ex̃ eo. Cū medicinalis.li.6. 2° quia excōis snie suspēsiōis ⁊ intdicti ñ releuāt̃ p sequētē appellōꝫ ꝫ p p̄cedētē 3° q̇a ligati aliq̄ snia de p̄dictis: nec eligē nec eligi pn̄t. 4° q̇a null⁹ ligatus aliq̄ p̄dcāꝝ sniaꝝ debꝫ celebrare diuina al's efficitur irregularl. 5° q̇a tales snias dꝫ p̄cedē monitio.s.cum ferē ab hoie. 6° q̇a q̇libꝫ eoꝝ iurat añq̄ꝫ absoluat̃ nō āpli⁹ cōtuenire. et in omnib⁹ pōt fieri relaxatio ad cautelā: nisi esset intdictū gn̄ale ꝓmulgatū: q̇a tūc nō hꝫ locū relaxatio ad cautelā. ex̃ eo. Pn̄ti.li.6. 7° q̇a h⁹i snie debēt obſuari p supiores. 8° q̇a null⁹ eoꝝ durāte snia pōt testificari ex̃ de testi. Ueniēs. 9° q̇a supior ñ dꝫ ipsas snias reuocare vel ꝓnūtiar̃ nullas: vel de ipsis aliq̇d disponere: nisi vocatis ꝑtib⁹. x° q̇a illi q̇ p p̄uilegiū sunt recepti in ꝓprios ⁊ sp̄ales romāe ecclesie: vel ap̄lice sedis filios lꝫ ꝓpē ħ nō essēt exēpti: tn̄ sic̄ exēpti nec excōicari: sic nec itdici: nec suspēdi pn̄t ab alio q̄ꝫ a romano pōtifice: vel legato de latē. ex̃ de vb. si.c.i.li. 6. Jdē Jo.cal. excepto p̄mo quē nō ponit. Differūt autē ista tria in his. Prio q̇dē q̇a excōicatio et suspensio ꝓprie ferūt̃ ↄt̃ singl'ares ꝑsonas. Et excōicatio q̇dē cōt̃ clericos ⁊ laycos Suspēsio vo ↄt̃ clericos tm̄. Intdictū aūt ferē ↄt̃ loca ꝓpria: vel contra vniuersitates ⁊ collegia. Intdictuꝫ tn̄ ēt ↄt̃ singularē ꝑsonā ferē: ⁊ si nō ita ꝓprie. 2° q̇a cū suspēso ⁊ intdc̄o ꝑticipari pōt in aliis omnib⁹ exceptl. sacmētis certis ⁊ diuinis officiis: nō aūt cū excōicato vt dictuꝫ ē.s̃. in tractatu de excōicatiōe. 3° q̇a effectus snie excōis late ñ pōt suspēdi: ꝫ effc̄s

aliaꝝ sic. 4° q̄a epi ñ incurrũt aliq̄ꝫ
sñiaꝫ excõis: vel inťdicti ꝓlatã ab ho
mine vel iure: nisi specifice exp̄mãť.
ex̄ de sen. ex. Quia piculosũ. li. 6. q̄ꝺ
p̄uilegiũ nõ hñt q̄ꝫtũ ad excõicatõeꝫ
5° q̄a inťdictũ gñale loci nõ põt ad
cautelã relaxari. Sed bñ ab excõica
tione ⁊ suspensiõe ad cautelã q̄s põt
absolui. 6° q̄a inťdictũ gñale in lo
cũ ꝓferri nõ põt sine lñia pape spãli
ꝓ debito pecuniario: ꝭ bñ excõicatõ
⁊ suspẽsio. ex̄ de appel. Preterea. hec
Jo. cal. De ipso ğ interdicto q̄tuoꝛ
vidẽda sũt. Pꝛio a quo ferať. 2°
contra quẽ feratur. 3° quis sit eius
effectus. 4° quõ feratur: ⁊ quõ po
stea tollať: vel relaxeť.

De interdicto generali.

Cap. 85.

Ciẽdũ ğ p̄mo ꝙ inťdictuꝫ
ferť a iure et ab hoie et ab
vtroq̄ꝫ: et q̄ñq̄ꝫ inťdictũ est
gñale: q̄ñꝫ spãle. ⁊ q̄ñꝫ ẽt singulare.
et gñale q̄dẽ diciť q̄ꝺ ferť ꝯť regnũ
ꝓuinciã ciuitatẽ castꝝ vel villã vni
uersitatẽ vel collegiũ ⁊ hꝰmõi. Ge
nerale inťdictũ ferť a iure in his ca
sibꝰ ⁊ hꝰmõi. Primo si collegium
vel vniuersitas ciuitatis vel loci cogit
ecclesias vel ecclesiasticas personas
soluere guidagia vľ pedagia: vel ab
ipsis ecclesiis: vel ecclesiasticis p̱sonis
exigit vel extorquet ꝓ ꝓpꝛiis rebus
quas nõ cã negociatõis deferunt h̄
ipso sunt interdicti: de censibꝰ. q̄ꝫq̄ꝫ.
li. 6. Jo. cal. ⁊ addit tñ iste casus nõ
est receptus: nec seruať: lꝫ postea san
citũ fuerit p̄dictas penas ⁊ alias cõť
nõ p̱entes debere p̱ dyoc. publicari

Jn cle. eo. ti. Pñti. sed cõiť ista opio
non teneť: quia ⁊ si de lege dicať ꝙ
confirmať cum more vtentium ap
pꝛobať: ⁊ ꝓpter contrariã cõsuetu
dinem abꝛogať. di. 4. § leges. Non
sic de sñia excõicationis que subito
trahit secum suũ effectuꝫ. Jbi etiam
diciť in illo. c. q̄ꝫq̄ꝫ. Ubi fertur talis
sententia cõtraria cõsuetudine non
obstante. Secũdo vniuersitas que
domos locauerit vel conductas ha
bere p̱miserit alienigenis vsurariis
in terra sua ad exercẽdum fenus de
vsur. c. i. li. 6°. Tertio vniuersitas
que rep̄salias contra p̱sonas ecclesi
asticas concedit vel ꝯcessas ad illas
extendit: nisi id reuocauerit. j. mẽseꝫ
a tẽpoꝛe concessiõis vel extẽsiõis. de
iniur. ⁊ dã. da. Et si pignoꝛatões. li.
6. Quarto est ciuitas inťdicta q̄ñ
officiales talis ciuitatis in qua debꝫ
Romani pontificis electio celebꝛari
vel rep̄sentantes ipsam ciuitatẽ nõ
seruauerint ea ad que tenentur per
decretalem. Ubi piculuꝫ. de elec. li.
6°. Uel fraudem in eis: vel circa ea
cõmiserint. Quinto interdicta est
ciuitas quecuis pꝛeter vrbem que cõ
sentit: dando consilium: vel fauoꝛeꝫ
occidentibus vel p̱cutientibus cardi
nales Sancte Romane ecclesie: vel
que infra mensem delinquentes in
huiusmodi pꝛout enoꝛmitas facien
tis exegerit: ⁊ ei facultas affuerit nõ
punierit. de peñ. Felicis. in fi. li°. 6°
Sexto interdicta est ciuitas q̄ epm
ꝓpꝛiuꝫ iniuriose vel temere percusse
rit vel ceperit: vel bãniuerit. vel hoc
fieri mandauerit: Uel consilium
in his dederit: Uel fauoꝛem.

vel hoc facientē defensauerit sciēter. Ut in cle. de pe. Si quis suadente. Casus alius decre. Clericis: de emunitate ecclesia renouat⁹ ē p̱ clemētē. Q.m̄.e.ti. Jo.cal.

De interdicto spāli. .C.86.

s Speciale intēdictū est cū intēdicit̄ aliqua ecclesia: ac etiā cū interdicunt̄ oēs ecclesie vni⁹ ciuitatis vel ꝓuincie: q̇a et si n̄ in illis ecclesiis: tamen in aliis locis illius ciuitatis ext̄ ecclesias possēt celebrare diuia et audiri ab hominib⁹ loci ipsi⁹. Et h⁹mōi intēdictū spāle.s. cōt̄ aliquā ecclesiam repit̄ in iure in his casibus. Prim⁹ ꝑpter iniuriosū homicidiuꝫ in eo ꝑpetratū: vel iniuriosū sanguinē alias effusum in eo. Secūdus cū ꝑpter effusioneꝫ hūani seminis studiose ꝓcuratā ē polluta. In his.n. duob⁹ casibus ecclesia est ita interdicta ꝙ āte recōciliatōeꝫ nō debēt in ea diuina officia celebrari. de cōse. di.i. Si motū.ꝛ.c. Ecclesiis Terti⁹ qn̄ ꝑpt̄ discordiā patronorū ep̄us claudit hostia ecclesie: et tollit inde reliq̇as: ꝛ p̄cipit vt nullus in ea aliqđ sacꝝ ministeriū celebꝛꝫ: donec ad cōcordiā redeāt. de iure pa.c.i.ꝛ. z. Nō tn̄ ꝓferens sniam interdicti. Quart⁹ si ecclesia fuit symoniace cōsecrata non debet in ea celebrari. Quintus si p̄ncipalit̄ ꝓ questu non ꝓ diuino cultu fuit ꝯsecrata. de ꝯse. di.i. Si q̇s basilicā. Sext⁹ nō debet in ea celebrari .i.q.4 Ecclesia. si ecclesia est ꝯsecrata sine licentia epi dyocesani. de cōse. di.i. Precepta. Septim⁹ si sine reliquiis vel in loco deserto ꝛ nūq̄ȝ habitato fuit dedicata. de ꝯse. di.i. Placuit. In oib⁹ tn̄ his cāib⁹: q̄ȝuis in tali ecclesia de iure celebrari nō debeat: tn̄ cōt̄riū faciētes .i. celebrātes n̄ sūt irregulares: q̇a n̄ est exp̄ssū in iure. vt de sē.ex. his qui li.6. Sꝫ si ep̄s p̱ aliq̄ȝ cāꝫ de p̄dictis spālit̄ ecclesiā intēdixit tūc celebrās in ea bn̄ est irregularis. Jo.cal.

De intēdc̄o singulari. .Ca.87.

i Interdictū singulare est cū intēdicūt̄ alicui p̱sone singulari diuina officia ꝛ ecclesiastica sacramēta: vel vniuersalit̄ vel p̱ticularit̄: q° ad aliq̄ ip̄oꝝ sac̄mētorū vel officioꝝ: vt de offi. dele. Ex lr̄is. ꝛ de p̄ui.c.i.ꝛ.c. Ep̄oꝝ. li.6. et đ tp̱e or. Uel nō ē.ꝛ.c. Lr̄as.ꝛ di.50. Placuit.ꝛ de cor. vitia. Significauit. et istđ pōt ēt dici suspēsio. vbi p̄mo nō ꝙ intēdict⁹ ab aliq° actu respiciēte diuina intelligit̄ intēdict⁹ ēt ab omni alio q̇ icludit̄ in illo: vel q̇ sine illo interdicto exerceri nō pōt. ex̄ de appel Solicitudinē. vn̄ intēdict⁹ ab officio sacerdotali nō dꝫ exercē officia: que ꝓprie ꝯpetūt sacerdoti. Sec⁹ si solū altaris ministeriū sit ei interdictum Et interdictus a sacerdotali officio: non pōt exercere pontificale: q̇a pōtificale sine sacerdotali exerceri non potest. de excess. p̄la. Ex litteris. Et eadem ratione interdictus ne ꝓmoueatur ad inferiores ordines n̄ pōt ꝓmoueri ad maiores: vel intēdict⁹.i. suspēsus ab exercitio inferioris ordis n̄ pōt exercere actuꝫ sup̱ioris: qđ sine exercitio illi⁹ iferioris exerceri n̄ pōt Sec⁹ si sin̄ illo exerceri pōt. Sic ect interdict⁹: vel ꝓhibit⁹ a maiori: non intelligit̄ ꝓhibit⁹ a minori: q̇a i illo

maiori nõ includit. h pbat. 95.di. Illud.7.i3.q.z.questa. z° nota q eps suspensus vel intdict⁹ a põtifica lib⁹:si exercet offm̃ sacerdotis etiã a põtificalib⁹ ñ ẽ irreglaris:s si exercet aliq̃d qd p se spectet ad offm̃ epale respectu ɔsecrationis epalis:siue cuz missa:vt cõsecrare ordinare:vel sine missa:sicut cõfirmare in frõte est ir regularis. z° nõ q sacerdos cui int dicta sunt sacerdotalia:si cõficiat cor pus xpi sine missa est irregularis. d cle.ex.m.c.i. excõicat⁹ tñ minori ce lebrans sciet:lz peccet mortalit:non tñ incurrit irregularitatẽ. Itẽ nõ q a iure interdicit ingressus ecclesie in casib⁹:de sen.ex.Sacro.7 e.ti.c.i.li. 6.7 c.li.de censi.Exigit.7.i7.q.4. Si qs deinceps. bm cõez opinionẽ Itẽ q̃ celebrat sciẽter: seu alias ptici pant in diuinis pñtib⁹ publice excõi catis vel itdictis: vel illos admittũt ad ecclesiasticã sepulturã: eis itdicit ingressus ecclesie: donec satisfecerit ad arbitriũ ei⁹ cui⁹ sñiã cõtẽpserũt:d pui.epoz.li.6. Archi. tñ sup isto.c. dicit q intelligitur de excõicatis ab hoie:uel intdictis:qd pbat p tex.illũ q̃ dic.donec satisfecerit ad arbitriuz ei⁹ cui⁹ sñiã cõtẽpsit. Sz admittẽtes ad eccliasticã sepulturã sciẽter sũt ex cõicati p decre. Eos. de qua hẽs s. de excõicatiõe.Si aũt talis cui ẽ int dict⁹ ingressus ecclesie ab hoie vel a iure:ingerat se dinis i ecclesia:agẽs in offõ suo sic pus: ẽ irregularis. de sen.ex.Ibis q̃.li.6. Sz si ex̃ ecclesiã: puta sb diuo vel sb tẽtorio:vel in do mo ppria ingerat se diuinis nõ est irregulari.vt ibi dr in glo. et rõ ẽ q̃a

dictũ limitatũ sz suã limitatõez dẽt itelligi.43.di.Sit rector. Limitat aũt h pẽa cũ.s.celebrat in ecclesia: q̃ ñ hz locũ si ex̃ celebrat.ar.de pe.di.i .§.pene.Si ãt talis celebrat in orato rio qd cõstrui ñ põt siñ dyocesani li cẽtia.de puile.aucte.li.6°.Si stricte ẽ oratoriũ ita q ñ ecclesia ñ ẽ irregu lari. Sz si celebrat i ecclesia ñ cõsecta q̃ ppie dr basilica ẽ irregulari. satis ẽ.n.q aucte põtifici. sit dedicata.de ɔse.di.i.nemo. Itẽ psbyro celebrãte missã in ecclesia:si sbdyacon⁹ cui est intdict⁹ igressus ecclesie dic epistolã ex̃ ecclesiã i illa missa: vel dyaconus euãgeliũ sic intdict⁹ tales.s.sbdyaco n⁹ 7 dyacon⁹ puto irregulares fore q̃a vnũ ẽ offm̃ qd tñ in ecclesia pnci palit celebrat cui coopat i actu sibi phito.di.50.Si qs viduã. Presbyt ro si celebrãs i ecclesia admisit sciẽt dictũ sbdyaconũ:vel dyaconũ ad le ctionẽ epistole: vl euãgelij:ẽt ex̃ eccle siã ẽ irregularis q̃a pticipat crimini crioso.de sen.ex.Sup.7.c. Si cõcu bine imo vr tale pticipiũ factũ i eccle sia p ppie dcã.Sed ecõuerso.Si sb dyacon⁹ cui ẽ intdict⁹ igressus eccle sie dic epistolã i ecclesia i missa quaz sacerdos celebrat ex̃ ecclesiaz irregu laris ẽ:q̃a i ecclesia ẽe et de facto id fec:7 sic i loco phito.de sẽ.ex.Is q̃. li.6.Et idẽ dicẽdũ ẽ de dyacono in tali cãu dicẽte euãgeliũ. Presbyterũ ãt talẽ celebrãtẽ ex̃ ecclesiã nõ audeo dicẽ irregularẽ:q̃a lz videat pticipa re i culpa cũ ministris:tñ ñ ẽ dignũ q pncipale: vel digni⁹ trahat ad ac cessoriũ:vel min⁹ dignũ: 7 satis ẽ q in h dubio hoc nõ ẽ expssuz in iure.

Jtē talis cui ē itdict⁹ igressus ecclesie
q̄zuis sit ꝓhibit⁹ ꝑ h̄ a celebratione ⁊
ēt ab auditiōe diuioꝝ i ea ḃz Jo.an.
pōt tn̄ nō solū ꝑ ecclīā trāsire ꝓ factl.
suis ḃm Jnno.ƀ etiā pōt in ecclesia
orare i tp̄e i q° dina nō celebrant in
ecclesia.i.q.i.q̄ studēt isi.Jo.caldari.

De intdicto qd̄ fit ab homine.

Cap.88.

i Tem ab hōie pōt fieri inter
dc̄z et gnāle et spāle ⁊ singu
lare ⁊ ꝑ dlegatū ⁊ sbdelegatū d̄ offi
dele.sane. Qd̄ ē planuz si in lr̄is de
legatl. ē clausula cōsueta.s. ꝯtdictoēs
ꝑ cēsam ecclesiasticaz cōpessendo de
ver.signi.querēti.Jtem si simplr̄ da
tus ē sine dicta clausula tūc eniz ma
xie vbi hoc ē expssū i iure hāc penaz
poterit iponē:de offi.dele.de cāis.
Jt̄ ꝓferē ꝑ ordinariū.Ep̄m cōt eos
q̄ sūt sue iurisdictōis tn̄ n̄ debz suspē
dē seu intdicē clericos vel eoꝝ eccle
sias ꝑpetuo vel ad longū tēpus nisi
de cōsu capituli:⁊ hoc maxie qn̄ ꝓ
cedit ex offi.suo:ƀ r̄gularit̄ ⁊ de iure
⁊ d̄ cōsuetudine snia pastoris solius
tenēda ē ⁊ timēda ij.q.iij.c.i. Jtem
elect⁹ cōfirmat⁹lz nō cōsect⁹ intdicē
pōt q̄a hoc ē iurisdictiōis ex̄ de elec.
trāsmissam Jtē ⁊ iferior plat⁹ hn̄s
iurisdictiōez ordinariā itdicē pōt sibi
sbditos ex̄ de cōsue.Cū iter vos.⁊ de
offi.ordi. Cū ab ecclesiaꝝ:vbi nōt q̄
⁊ qn̄ iferiores ab Epis habeāt ordi-
nariā iurisdictionē. Jtē sede vacāte
capitulū pōt iterdicē ex̄ de maio. et
obe.c.bis q̄. Jtez ꝑ mulierē etiā p̄la
tā nō pōt ꝓferri itdictū:vt p̄orissam
Abbatissā:q̄a hoc ptīnz ad potestatē
clauiū:de pe.⁊ re.Noua.

Cōt quos possit ferri sn̄ia interdicti.

.Cap.89.

q Vātū ad ḃm p̄ncipale.s.cōt
quē ferat itdictū.Sciēdū q̄
ꝓmulgat ⁊ ꝓmulgari pōt cōt ma
res ⁊ feias:clericos.laycos:rligiosos
p̄uatos p̄latos:⁊ rectores:nobiles ⁊
plebeos:cuiuscūqz sit etatl. ḃm q̄ sūt
capaces penaꝝ:Cōt etiā collegia et
vniuersitates:cōt ecclesias villas ca
stra ciuitates ⁊ regna.⁊ dic.Jo.cal.
q̄ ꝓferēs sniaz iterdicti ⁊ supior ei⁹ si
violat sniaz ipaz credit esse irregula
res q̄a hac irregularitate ligat a ca
none.de sen.ex.bis q̄ li°.vi.de cōsti.
.c.i.⁊ vlt°. Jtē si ꝓferens sniaz non
ḃuat itdictū:forte nō malediceret q̄
alij nō tenēt ḃuare.ar.decre.petistis.
de p̄ui.ƀ illa decretalis loq̄t:Cū bis
ꝓ q°.i.ad cui⁹ q̄relā.⁊ in cui⁹ fauorē
latū est id nō ḃuat:qd̄ non ē ad casū
aliū extendēdū:cū videat ꝑ modū p̄
uilegii licz corpore iuris clausi ema
nasse.Quot aūt iuris p̄uilegia caūs
suos nō excedāt patz de p̄ui.sane.et
si sint corpore iuris clausa.Et ibi nōt
hosti. Ex q̄b⁹ seq̄tur q̄ ꝓferens int
dictū celebrans in ecclesia ab eo inter
dicta est irregularis: Et ꝑ cōsequēs
alii non excusant:licz eni mala supio
rum trahunt frequenter a subditis
in exemplum:de no.opis.nū.Cum
ex iniuncto:non tamen ꝑ hui⁹mōi
sbditi excusantur a pena iuris xvi.q.
.i.in canonibus. Jtem si proferens
iterdictū nō ḃuando iterdictū ab eo
positū i aliquo loco: ꝑ hoc nō itēdit
illud r̄laxare:ita q̄ ipe ꝓferēs hoc d.
Tūc nec sbditi: nec ipse ꝓferēs eēnt
irregulares. Sublato eni principali

cessant omnia accessoriā. Cū ḡ relaxatio loci interdicti nō habet certaȝ formā: satis fuit ꝙ proferēs dixit: ꝙ intendebat relaxare. Sed ubi proferens hoc nō dixit: lȝ in mente gerēt relaxare: tñ putarē ipsū ⁊ alios non seruantes esse irregulares: Quia sic ꝟbaliter lata fuit snīa interdicti: ita ꝟbo debet fieri relaxatio. ꝺ re. iu. c. .i. hoc ueꝝ: preterq̄ in papa qui non subiacet legib⁹. ff. de le. princeps. vñ si in mente gerit interdictū relaxare: lȝ ꝟba nō exprimat: postea ibi celebrātes nō essent irregulares: si tñ hoc ignorarēt: ⁊ celebrant credentes durare interdictū: grauiter peccāt: ⁊ si nō sint irregulares. Jo. Cal. Jtē si interdicitur aliqua ecclesia: nec in capella eius poterit celebrari: nec in cimiterio poterit quis sepeliri: si ipsa capella ⁊ cimiteriū sint ecclie ꝯiūcta: alʼ secus. eꝫ eo. Si ciuitas. li. 6. Jtē i ecclesia spālit̄ iñdicta: q̄uis honesti⁹ sit ibi nō baptizare: nisi incōmoditas aliud suadeat: ꝯtrariū tñ faciens: credit Jo. cal. ꝙ nō incurrat irregularitatē: q̄a a quouis interdicto h̄ est exceptū. de spon. Nō ex nobis. Jdē ꝺ crismate. Jtē in ecclia spālit̄ iñdcā nō pñt celebrari diuina: saluata forma decreta. Alma. ꝗ. Addicim⁹. de sen. ex. li. 6. Ratio ē: q̄a dicta decretalis Alma. loquit̄ cū locus iñdict⁹ fuerit: ⁊ tale appellat̄ generale iñdictū. ꝺ pe. ⁊ re. Q. ꝺ in te. siue ꝯmune quod idē sonat. bñ ad hoc facit de sen. ex. pñti. li. 6. Jtē spāle interdictū seu positū in aliq̄ ecclia: q̄uis Archi. dicat nō posse relaxari ad cautelā si dicat̄ nullū: Jo. tñ mol. dicit cōtrariū q̄ꝺ fatet̄ Jo. an. videri sibi ꝟius: Et etiā placet Jo. Cal. q̄a decre. pñti. ꝺ snīa ex. li. 6. loq̄t̄ ꝺ generali iñterdcō ꝙ. s. nō possit relaxari ad cautelam. Sec⁹ ḡ de spāli. 25. di. Qualʼ. Et id in particulari vel singulari iñdicto .s. persone. Jtē ⁊ si pro pecuniario debito nō possit fieri interdictū in locū siue generale: pōt tñ fieri spāle: siue coñ eccl'ias: aliquā uel aliquas pro dicta cā. Jtē cū imponit̄ in aliq̄ ecclia cessatio a diuinis: seruata forma decre. de of. ordi. irrefragabili. Si quis ibi celebrat: nō est irreglʼarl. Et rō q̄a talis cessatio imposita nō ē ꝟa snīa interdicti. Sed si imponat̄ cessatio a diuinis gñalis. s. i loco ab eo qui pōt: tūc habet effectū iterdci: ⁊ de hac debet intelligi glo. Jnno. Nō ex nobis. in decretalib⁹. de spō. ẜm Jo. an. Et hoc placet: q̄ꝺ ꝓbat etiā ex cle. ex frequētib⁹. de sen. ex. que equipat generales cessationes iductas ab eo q̄ pōt: gñalib⁹ iñdictis Nō aūt spāles. s. certaꝝ eccl'iaꝝ. Jo. cal. Jtē si iñdicat̄ uel ꝓmulget̄ interdictū i cōe: populū ciues incolas uel vniuersitatē. i. sb predictis appellationib⁹: uel aliq̄d ipsoꝝ: itelligitur istud gñale iñdictū. de sen. ex. Alma ꝗ illis. li. 6. ⁊ q̄a cū interdicto loco propter delictū populi uel ciuiū: singulares psone loci intelligūt̄ gñalit̄ iñdicte: vt sic dicat̄ gñale iñdictū: vt in decre. cū in ptib⁹. de ꝟbo. sig. Eodē mō nō istud dȝ dici generale imo ⁊ forti⁹: q̄a predictū iñdictū supi⁹ id dicit̄ gñale: q̄a vniuersitatē uel pp'lm loci ꝯplectit̄: ẜ ꝓpt ꝙ vnū q̄ꝺq; tale ⁊ illud magʼ. di. 18. c. i. Jo. cal.

Itē qñ intēdicit cler⁹ alic⁹ loci:nō ex
h intelligit popul⁹ illi⁹ loci intēdict⁹
q̃a hec sūt diuersa: ⁊ ecōuerso.ex̄ de
sen.ex. Si snia.li.6. Intelligo autez
appellōe cleri cōtineri nō solū pmo
tos ad ordines:s₃ etiā religiosos cō-
uersos ⁊ cōuersas:q̄ ita sūt ad ecclīā
trāslati:q̄ de populo pprie dici non
pñt.iz.q.i.Duo sūt. Io.cal. Itē cuz
interdicit populus alicuius terre sin
gulares psone illius populi: cuz sint
interdicte: nec in illa terra: nec alibi
poterūt admitti ad diuina vel eccle
siastica sacramēta nisi in cāib⁹ a iure
expssis.ex̄ d̄ sen.ex. Si snia.li.6. Itē
cū intēdicit terra alicui⁹ dñi itelligit
de ea que ē sua quo ad dñiuz iurisdi
ctionale:⁊ multo forti⁹ si terra illius
dñi esset simplicit et absolute ppria.
Itē intelligit d̄ terra quā ab alio tz
in feudū vel emphiteosiz: q̄a in illis
casibus ad cum spectat vtile dñium
Item intelligit de terra que ptinet
ad ipm dñm rōe dotis vxoris:quia
marit⁹ cōstāte matrimonio est dñs
dotis vxoris. Itē intelligit de terra
sibi pignorata si pferens dixit. In-
terdico terram quā talis tenet. sec⁹
si dixit interdico terraz suaz. Io.an.
Item si talis dñs cui⁹ terra interdi
cit habz terrā in diuersis puinciis:
vel diuersis locis. Si hz eā p pte:et
p diuiso: oēs ille ptes sbiacent intē-
dicto:s₃ si p indiuiso:sec⁹ ne innocēs
puniat.ar.i.q.4.§ vlt. Si autē po-
stea dñs acq̄rat nouā terrā talis t̄ra
nō sbiacet intēdicto: nisi lator sētētie
expssisset vel intēderet tā de ea quā
hēbat:q̄z de ea quā habitur⁹ essz. Si
aūt vēdit terrā intēdictā:vel pdit eaz
nō pter h⁹ tollit interdictū:cū on⁹
rei transeat cū ipsa:de decimis. Pa
storalis . Nec.n.iste ē mod⁹ tollēdi
intēdictū qd̄ dz relaxari p iudicē: qui
tñ cessante fraude: et cā interdicti se
facilē exhibebat. Io.cal. Itez si itēdicit
popul⁹:vel vniuersitas collegiuz vel
cōe alicui⁹ loci:nō intelligit per hoc
loc⁹ ille interdict⁹ ẜm Io.an. sup.c.
Si snia.e.ti.li.6. q̄a aliud est intēdcz
loci:aliud vniuersitatl.vel collegij: d̄
vb.c.i.li.6. Poterit ḡ celebrari alta
voce in illo loco vt p̄us intēdictis tñ
exclusis:q̄a hoc nō est phibitū:s₃ licz
dictū h⁹mōi.s. Io.an.pcedat d̄ iure
scripto:tamē pstare videt occasionē
piculi. Audient.n.voces publice ce-
lebrātiū ab intēdictis:⁊ p h vilipēdet
censura ecclesie.vñ cōsulēdū essz cle-
ricis vt tali intēdicto durāte abstine-
rent a publica celebratione. Io.cal.
Itē si aliq̄s de vniuersitate intēdicta
se trāsferrz ad alium locuz pmo di
misso. Si est spālit intēdictus aut de
populo interdicto: ita q̄ fuit i culpa
pter quā latū fuit intēdictū quōcūz
se transferat remanet intēdictus.de
sen.ex. Alma.§. Illis.li.6. Si vo nō
fuit culpabilis:⁊ ex toto desinit esse
de populo interdicto : credo cessare
interdictū circa euz:quia in eo cessat
cā efficiens ⁊ cōseruans: ergo ⁊ effe
ctus.6i.di. Neophit⁹. Io.cal. Item
si existens de populo nō interdicto:
fact⁹ ē postea de populo: vel vniuer
sitate interdicta. Credo q̄ ex tunc li
gatus est:sicut ⁊ alij cuz mēbꝝ factū
sit illius corporis:⁊ sic debet eodem
iure censeri.di.iz.c.i. Iohānes cal.
Itē si exñs d̄ populo interdicto vel

vniuersitate si bāniať simpliciť: ⁊ nō
ad tēpus cessat interdictū circa eum
q̄a non censeť ap̄li⁹ de vniuersitate
vel populo: s3 cōfirmat⁹ vel relegat⁹
bñ p̄manet interdictus: q̄a adhuc cē
seť de corpore vniuersitatis Jo.cal.
Jtem si talis de populo vel vniuersi
tate interdictis si ingrediať mōaste
rium post ꝓfessionem indubitanter
poterit ordinari: q̄a desinit esse de
populo totaliter: s3 ante ꝓfessionez
tutū est cōsiliū ꝙ non ordineť.i. tali
interdicto durāte. Si tñ fuerit ordi
nat⁹ puto illā tenē.ar.de sen.ex. Re
ligioso.li.6.Jo.cal. Jtē de absētib⁹
tpe late snie interdicti: vel in vniuer
sitate vel populo: ⁊ de p̄ntib⁹ nō cō
sentientibus ħ contradicētib⁹ aliorū
culpe ꝓpter quā latū est interdictu3
an ligenť.dicit Jo.an.in decre.Si
snia.e.ti.li.6.Q̄d q̄dam religiosi te
nēt tales nō ligari: etiā quo ad eccle
siam: quia absens et ignorās ex ma
leficio nō obligať.15.q.1. Aliquos.⁊
c.Non est.Et q̄a pena suos d3 tenē
auctores.de pe.di.1.Nemo. S3 dic̄
ip̄e ꝙ isti ñ pōderāt: ꝙ pena interdicti
etiā puniūť q̄ nō peccauerūt.ð spō.
Non ex vobis. Vñ tenet ipse absen
tes et ꝯtradicētes ligari quod ꝓbat
decre. Si snia. Fateť tñ illos insōtes
quo ad deu3. Et hoc placet Jo.cal.
Jtē si talis absens ē de alia ciuitate:
vel p̄p̄lo l3 ḡtiose recept⁹ fuerit i ciue3
vl' p̄plarē p̄p̄li iťdicti: vt faciūt veneti
⁊ forte ibi nūq̄3 hitauit: credo ꝙ cu3
tali populo iťdicto talis intelligať
iťdict⁹. Jtē hitātes in ciuitate non
ciues: nec de populo illi⁹: planū ē ꝙ
nō icludūť iťdicto illi⁹ vniuersitati.

vel populi: vt in cle. Si snia. Si tñ
ēt loc⁹ esset iťdict⁹ in eo ñ possent
audire diuina: ħ ex locū illū. Jo.cal.
Jtē si iťdiciť loc⁹ sb̄ appellōe regni
ꝓuīcie ciuitat.castri vel ville sburbia
⁊ ꝯtinētia edificia loci illius iťdicta
itelligūť.de sē.ex. Si ciuitas.li.6.ēt
si dc̄a sburbia et cōtinētia edificia in
nullo erāt sbiecta dc̄o loco iťdicto:
vel vniuersitati. Si tñ ꝓferēs iťdi
ctū hēat iurisdictiōe3 sp̄ualē in dictis
sburbiis. Si aūt nō hñet iurisdictiōe3
l3 de iure scripto nō videať iťdicta
dc̄a sburbia: tñ pōderata rōe dcreta.
Si ciuitas. possēt dici q̄a ēt tc̄ intelli
gūť iťdc̄a ñ ab hoīe: ħ a iure. ex de
sē.ex. Nup. Jntelligūť autē sburbia
burgi ex ⁊ ꝓpe ciuitatē in q̄b⁹ dom⁹
sūt ꝯtigue: vel dicūť sburbia p q̄ iter
ē rectū. Cōtinētia vō edificia dicūť
dom⁹ ex burgū sepate ⁊ ñ ꝯtigue vl'
ꝯtinētia edificia sē q̄ sūt ꝓpe ciuitatē
vel locū iťdictū inť sburbia. Jtē in
dc̄o loco sb̄ appellōne ciuitat. castri
ville: vel h⁹i: ñ sē iťdicti ciues illi⁹ ci
uitat. seu hoīes illi⁹ castri vel ville: cū
p̄dict⁹ loc⁹ ē iťdict⁹ ꝓpť delc̄m dñi
vel alic⁹ singular. psōe vñ ⁊ si ñ i illo
loco iťdc̄o: alibi tñ poterūt audire
diuia. ⁊ h ñ tales psōe sint culpabiles
⁊ dederint cā3 iťdc̄o.e.ti. Alma.§.
Jllis. Tales.n.sē iťdicti vbiq3: ⁊ idē
etiā ē si iťdictū sit latū ꝓpť delictu3
populi vel ciuiū vel vniuersitat. ipsi⁹
loci.de sen.ex. Si snia.li.6. Jo.cal.
Jtē ciues hitātes ꝯtinuo ex ciuitatē
⁊ sburbia ⁊ cōtinētia edificia iťdc̄o
populo vel ciuib⁹ ciuitat. itelligūť ⁊
ipi iťdc̄i ēt vbicū3 hitēt exq⁹ponūť
ciues vl' ð vniuersitate iťdc̄a. Jo.cal.

Jtē nobiles ⁊ marchiones comites
⁊ barones ⁊ hꝰmōi hn̄tes in tali ci-
uitate si sunt de populo interdicto:
vel de dicta vniuersitate qđ patz ex
eo ꝙ ſbeunt onera: ⁊ hn̄t honores:
sicut alij ligāť ſnia interdicti. Et idē
si per ꝓuilegiū essēt exempti ab one
ribus: secus aūt si essent sui iuris: vel
ex̄ consuetudine: vel ex ꝓuilegio im-
ꝑiali: ita ꝙ dicte vniuersitati tāqȝ de
eiꝰ corꝑe in nullo ꝑticiparēt. Jo. cal.

De effectu interdicti. sciliz quō sit
seruādū: ⁊ a q̇bꝰ diuinis cessandum
Cap. 90.

q Uantū ad tertiū ꝓncipale. i.
effectu interdicti. Scienduz
ꝓmo ꝙ in loco supposito ec
clesiastico interdicto ẜm antiq̄ iura
nulla ꝑmittebāť ecclesiastica officia
celebrari vel audiri. ext̄ de pe. et re.
Qđ in te. ⁊ de spon. Nō ex vobis.
nisi semel in ebdomada celebrari cā
cōficiendi corpus xp̄i. de sen. ex. per-
mittimus. Sed ꝑ noua iura illud re
stat moderatū. ext̄ de sen. ex. Alma.
li. 6. Per istū. scz modum. vz. ꝙ sin
gulis diebus in tali loco debeāt seu
possint in ecclesiis siue monasteriis
misse: et alia officia celebrari sicut ꝓꝰ
ẽ cū his quatuor cōditōibꝰ. s. ſbmissa
voce ianuis clausis non pulsatis cā-
panis excōicatl. ⁊ interdictis exclusis
vn̄ ꝑ qđliz hoꝝ quatuor ꝑ se: si non
seruetť aliis tribus obseruatis violať
interdictū: ⁊ est irregularis ibi sic ce
lebrans: vel aliq̇d agens alicuius or
dinis: vt in officio suo: puta si pulsatl.
cāpanis celebrat: vel etiā si alta voce
tm̄ ⁊ hꝰmodi: ẜm hosti. ⁊ Jo. an. et
Jo. cal. qui addit sic: et licz hec dura
videanť: tamen sufficit ita scriptum
esse. 19. di. Jn memoria. Jtē si clīcus
in loco interdicto facit tm̄ alteꝝ ꝓdi
ctoꝝ aliis celebrātibꝰ: puta sonat cā
panas: vel aꝑit ianuas ecclesie et hꝰi
Credo ipsū irregularem q̇a ꝑticipat
in crimie criminoso. de sen. ex. Nuꝑ
Secus si facit alteꝝ ꝓdictoꝝ vt cele
brenť diuina: que tamē nō celebrāť
de facto: cū irregularitas req̇rat actū
ꝑfectum. 15. q. i. c. fi. Jtē si clericꝰ scit
interdictum loci: qđ tamen non pu
blicum est ꝑ denūtiatōez: si illud nō
seruat est irregularis ẜm Archy. ar.
de re. iur. Eum. li. 6. Et hoc vꝝ: nisi
istud esset occultū. 6. q. 2. Si tantū.
Nec obstat cle. pa. de sē. ex. Quia liz
in seruādo interdicto qđ seruat ma-
trix ecclesia loca religiosa se debeāt
conformari. Nō seq̇ť ꝙ vbi matrix
nō seruat: q̇a nō est ei denūtiatū: alij
qui sciunt non debeant obseruare:
vt ibi nōť: q̇a ẜm hoc idem infertur
etiam si esset publicū ⁊ matrix ecc̄lia
nō seruaret qđ est absurdū. Dicit tn̄
Jo. an. ꝙ expediret ꝑ ꝯstōnē ꝓuidēi
clericos nō teneri ad obseruantiam
interdictoꝝ ꝑlatoꝝ a iure: nisi ꝓmo
fieret ipsoꝝ declaratio ꝑ id qđ hēť
de cens. Quāqȝ. li. 6. Et in cle. pn̄ti.
e. ti. Jtē nō ꝙ dicta moderatio inť-
dicti ⁊ effectus interdicti nō hz locū
in interdicto populi seu vniuersitatl.
nō exꝓsso loco in ſnia inťdicti: q̄uis
. n. ⁊ illud dicať inťdictū gn̄ale: tam̄
decre. Alma. cū sua moderatōne lo-
quiť de interdicto gn̄ali loci: vt ciui
tatis castri ville regni ⁊ hꝰmōi. Jtez
layci q̇ nō sunt inťdicti nō possunt
admitti ad diuina que celebrāť cuz

dicta moderatōe in loco interdicto: nisi sint sup̱ hoc spāliter p̄uilegiati. De clericis ꝓo exneis: seu alibi bn̄ficiatis: an possint admitti in ecclesia sita in loco interdicto ad celebrāduꝫ vel cōcelebrādū. Archi. tenet ꝙ non Jo. an. dicit ꝙ hoc duꝝ est: ⁊ qui nimis emungit ⁊c. ⁊ sic videt̄ tenē cōtrariū. Q̄ȯ cōtrariuꝫ Jo. cal. probat p̱ multas rōes. Et idē dicēdū videt̄ de religiosis. Jtem tam canonici q̄ꝫ clerici ecclesiaꝝ in q̄buſ distributōes cotidiane tribuūt̄ illis qui intersūt horis: si nō veniūt amittūt eas: sicut amitterent si nō esset interdictum. Jtem misse non cōuētuales ſ̄ peculiares celebrare possunt tp̱e int̄dicti: in ecclesiis cōuētualibꝰ p̱uata moderamine p̄dicta. Jteꝫ si in tali ecclesia deficiūt oēs p̄ter vnuꝫ. Jo. an. post hostiē. dicit ꝙ ille poterit celebrare cum familiari. Archi. dicit ꝙ nō audet hoc tenere. Sed p̄mum placet. Fateor tamē ꝙ in p̄uilegio cōuētus de celebrādo tp̱e int̄dicti n̄ includūt̄ familiares cōuentꝰ. Sꝫ in casu p̄dc̄o ille solus adherere poterit familiarē seu seruitorē vigore p̱missiōis. ß. Adicimus. necessitate ad hoc cogēte. Jo cal. Si tamē alicui p̱sone singulari sit cōcessuꝫ: vt tp̱e int̄dicti possit celebrare: vel audire diuina in voce sub missa: tunc familiares eius ad audiendū cum illo: ⁊ ad celebrādum sibi admittūt̄: nisi esset talis cuiuſ culpa dolo vel fraude sit lata sn̄ia int̄dicti vel ad dictā culpā dedisſꝫ auxiliū cōsilium vel fauorē. de p̄ui. licet. li. 6°. Jtem p̱ dictū. c. Alma. de sen. ex. li. 6. extat alia moderatio circa int̄dēm

vꝫ ꝙ in festiuitatibꝰ solū Natiuitatis. Resurrectōis Pentecostis. ⁊ Assumptionis beate Marie. Jtē nō ꝙ p̄dictis quatuor solēnitatibꝰ de q̄bꝰ hēt̄ in. d. c. Alma. addita ē solēnitas corporis xp̄i p̱ extrauagātē Martini q̄nti. in q̄ interrūpit̄ int̄dictū: siue suspēdi videt̄. Ut in q̄tuor predictis cāpane pulsent̄: ⁊ ianuis ap̱tis alta voce diuina celebrent̄ in locis interdictis. excōicatis exclusis ſ̄ interdictis. admissis ita tamē ꝙ illi ꝓpter quos ꝓlatū est interdictū altari nō ap̱propinquent: nō obstātibꝰ q̄buscūqꝫ p̄uilegiis que reuocant̄: quia sufficē dꝫ omnibꝰ ꝙ celebret̄ vt dictum est. Ubi primo nō ꝙ illud qȯ dictuꝫ est de dictis festiuitatibꝰ: intelligi debꝫ de vna die tm̄ ꝓ qualibꝫ festiuititate: vn̄ ⁊ doc. querūt qn̄ incipiat talis dies: ⁊ q̄ꝫtū ad p̄ncipiū dei concor. quasi omnes. s. ꝙ incipit in vesp̱is vigilie: ſ̄ q̄ꝫtuꝫ ad finem sunt varie opiones. Et archy. tenet ꝙ terminet̄ in cōpletorio festiuitatis inclusiue: q̄a in bn̄ficiis ē larga intp̄tatio faciēda. Jo. an. tenꝫ in dicta decre. Alma. glo. āte penultimā ꝙ terminet̄ in vesp̱is ipsiꝰ festi ⁊ sic excludit cōpletoriū: que opinio etiam placet Jo. cal. Jtē nōnduꝫ ꝙ in p̄dictis festiuitatibꝰ non pōt licite dari corpus xp̄i in loco int̄dicto: nisi sicut ⁊ aliis diebꝰ. s. infirmis decedētibus. de sen. ex. Rn̄so. Un̄ ⁊ qȯ dr̄ in canone de conse. di. z. Et si non frequētius: ⁊ de pe. ⁊ re. Omniſ. s. ꝙ fideles debent cōicare in pascate natale ⁊ pētecostes. Intelligēdū est interdicto ⁊ alia ꝓhibitione cessātibꝰ. Et idem dicēdū de extrema vnctōe

scz ꝙ nō est dāda istis dieb⁹ Archi. ⁊ Jo.an. Jtē ⁊ si in dictis festiuitatibus honestius ⁊ iusti⁹ sit saltē q̄ztū ad p̄ncipalē missā que in ip̄a ecclesia celebraṫ de ipso ꝓprio festo dicē: q̇a id est inductū in honorē illaꝝ solēnitatū: ⁊ ideo de eis celebrādū. de ꝯse. di.i. Et hoc attendēdū est ⁊ de cele. missa.c.z. Potest tamē ⁊ alia missa dici q̄z de ipso festo. Jtē in dictis festiuitatibus credo ꝙ pn̄t aqua solēniter bn̄dici: ⁊ asp̲sio fieri: Panes et fructus bn̄dici: ⁊ laycis etiā intdictl. ministrari: q̇a ista de se nō ꝓhibenṫ tēpore interdicti: et ipsoꝝ bn̄dictio ē officiū diuinuz: qđ gn̄aliṫ in p̄dictis festiuitatib⁹ p̲mittiṫ. Jo.cal. Jtē in festo assumptōis v̄ginis Marie sep̲ tp̲e interdicti nuptie pn̄t solēniṫ bn̄dici: qđ aliis dieb⁹ tp̲e intdicti non potest fieri ƀm Hostiē. Et hoc ideo: q̇a talis bn̄dictio p̲tinet ad diuinuz officiū: qđ illa die p̲mittiṫ solēniter celebrari. De aliis trib⁹ festiuitatib⁹ nō op̲z querere: q̇a in ipsis festiuitatiāus ꝓhibēṫ celebrari in omni loco ⁊ ab omnib⁹ fidelib⁹. zz.q.4. Non op̲z. Jo.cal. Jtē in dictis festiuitatibus pn̄t v̄gines et altaria cōsecrari vel benedici: ⁊ calices ⁊ p̲amenta: et abbates ⁊ abbatisse: q̇a h⁹mōi bn̄dictiones nō sūt sacra ꝓprie: ƀ orōnes: ⁊ certa officia. Jo.cal. Jtē dictis diebus festiuis in loco intdicto vtrum possint admitti ad ecclesiasticā sepulturā. Jo.an. dicit ꝙ putat ꝙ nō: licz multotiēs fuerit in ꝯtrariū obƀuatū ⁊ subdit post pauca. Jo.cal. Scio ꝙ videreṫ temerariuz resistē opinioni dn̄i mei ⁊ patris mei: maxime ꝙ nō viderim p̲ aliquem cōtrariū scriptū Attamē mea pusilla intelligētia iudicat in dictl. festiuitatib⁹ nō obstāte interdicto posse publice et solēniter mortuos sepeliri: vbi aliđ nō obstat puta q̇a nō est sp̄āliter aut noiatim interdictus: aut q̇a fuit in culpa: vel ad ħ dedit cōsiliū auxiliū vel fauorē ꝓpter qđ latū est intdictū. Moueor ad dicēdū ꝙ p̲ gn̄ale interdictū ꝓhibeṫ ecclesiastica sepl̄tura: q̇a ipsa accedit ad officiū diuinū. Nā cuz officio diuino debet ferri funus ad eccl̄iaz: vt hēṫ. iz.q.z. Qui diuina. Sz offm̄ diuinū p̲mittiṫ his diebus solēniter celebrari. Jo.cal. Qui multa induc̄ pro ⁊ cōtra circa istam mā̄z. Jtē tp̲e intdicti ⁊ si ꝓhibita sit administratō sacramētoꝝ: illud tn̄ hz multas exceptōes. Nā p̄mo excipiṫ baptismum nō solū p̲uuloꝝ: ƀ etiā adultorū. ext̄ eo. Quō̄.li.6. Jtez excipiṫ ꝯfirmatio ex̄ eo. Rnso. Jtem excipiṫ pn̄ia non tm̄ moriētiū ƀ etiā viuoꝝ et sanoruz dūmō nō fuerint excōicati: qui non possūt admitti nisi in morte: ⁊ exceptis illiſ ꝓpter quoꝝ culpā: vel dolū lata est snīa interdicti: vel p̄buerunt auxiliū cōsiliū vel fauorē: si nō primo satisfecerint: vel de satiffaciendo dederint idoneā cautionē: aut si hoc n̄ pn̄t: nisi iurauerint ꝙ cū potuerunt satisfaciēt: ⁊ ad satisfactionē faciēdaz p̲ illos q̇ tenēṫ dabūt cōsiliū auxiliū ⁊ p̲ posse laborabūt. Nec ꝓpṫ aliqđ p̄dictoꝝ fieri dz relaxatio interdicti ex̄ eo. Alma.li.6. Jtē ⁊ cathecism⁹ q̇ p̄cedit baptismū pōt fieri: q̇a p̲misso baptismo intelligūṫ p̲missa omnia p̲ que p̲ueniṫ ad illud: ⁊ sine quibus

expediri non debet. hus^{9}mõi autez est cathecismus. de conse. di. 4. Añ baptismũ. Itez pmittit̃ ɔfectio crismatis in die cene qᵒ vtendũ ẽ in baptismo ⁊ confirmatõe. ex͂ eo. R̃nso. Item pmittit̃ eucharistia dari decedẽtibus de pe. ⁊ re. Q̃. ꝺ in te. Nec etiã debz alicui penitenti denegari. 50. di. Penitentes. Sanis etiam dãnatis ad morte͂ dari potest tpe interdicti: q̃a censent̃ tunc esse in articulo mortis Jo. cal. Sed laycis ⁊ clericis nõ int̃dictis: sed in loco interdicto positis: an possit dari eucharistia p̃ter q̃z in mortis articulo dubiũ est: exceptis tñ p̃sbyteris missã celebrãtibᵒ cũ forma seruata decre. Alma. Celebrãtes eiz tenent̃ sume͂ corpus xp̃i. de cõse. di. 2. Cõpimᵒ. De aliis q̃ dicit Jo. cal. Trepido ferre sniaz cũ viderim gñaliter religiosos suis fratribᵒ ⁊ sororibus vel monialibᵒ: quaꝝ curã gerũt tpe interdicti indifferẽt cõcedere eucharistie sacramẽta ꝫ quo iure faciãt ipsi discernãt: cũ cõtrariũ videat̃ de iure scripto. In edictis. n. pmissoꝝ certoꝝ casuũ qꝺ rõe ñ inueĩt̃ exp̃sse pmissũ sbiacet regule ꝓhibitiue. 2. q 4. Cõsuluisti. Et est exp̃ssũ. in cle. de ꝟb. sig. Exiui. §. Porro. Cũ q̃ sit per missũ tẽpore int̃dicti spãlit̃ corpᵒ xp̃i in q̃ntũ dicit̃ viaticũ. i. in q̃ntũ datur decedẽtibᵒ q̃ zc̃. Et addit Idez Jo. ꝙ cũ portat̃ eucharistia ad infirmũ tunc credit ꝙ debeat portari cũ pulsatione cãpanelle ⁊ lumine p̃cedẽte ⁊ aliis cõsuetis: q̃a cũ aliq̃d pmittit̃ vbi aliud nõ apparet intelligit̃ fore pmissũ ꝫm ꝙ ius disponit illꝺ fieri: ⁊ vsus obꝫuat. ar. ad hoc. 4. di. Erit autem. ⁊ 12. di. Illa. Sed de portatione luminis disponit ius. de cele. miss. Sane. De pulsatõe aũt campanelle habet gñalis cõsuetudo q̃ zc̃. Poterit autẽ dari tale viaticũ infirmo in p̃ntia astãtiũ ⁊ veniẽtiũ vt p. missio intelligat̃ ꝫ cõditõem status p̃sõe infirme. 41. di. Quisq̃s. de mulieribᵒ q̃ p̃gnãtibus et ptui appropinquãtibᵒ: an tpe interdicti possit dari eucharistia. videt̃ Jo. an. dice͂ ꝙ nõ nisi aliud p̃iculum imineat in eis. rõ est quia tales nõ ꝓprie possunt dici decedẽtes ex appropinq̃tõe ad ptuz: ꝫ nõ nisi decedẽtibᵒ concedit̃ eucharistia in tali tpe. s. interdicti eade͂ rõe Idem p omnia putat Jo. cal. de intrãtibᵒ mare vel belluz cãpestre: vel obsessis: ⁊ facit qꝺ nõ. de officio ordinarij pastoralis. 2. R̃nso. in glosa. Extrema ꝟo vnctio incũctanter est ꝓhibita tẽpore interdicti: sed an clericis vel religiosis maribᵒ vel feĩnis non interdictis sed ꝺ loco interdꝺo ⁊ q̃ ꝫuauerũt int̃dictũ: an possit conferri extrema vnctio a q̃busdã dubitat̃. Dñs ⁊ pater meus ⁊ iusticie cultor. In decre. Q̃. ꝺ in te. ex͂ de pe. et re. dicit ꝙ nõ: qꝺ tñ multi male aduertunt. Jo. cal. Matrimoniũ ꝟo ĩ dicto tpe pmittit̃: q̃a cõtrahi potest quocũq̃z tempore p legitimũ ɔsensũ viri ⁊ mulieris. etiã si cõtrahẽtes essẽt interdicti ꝫm Inno. Naz ⁊ p infideles ⁊ p excõicatos cõtrahi potest sed solẽnis bñdictio nuptiaꝝ tũc fieri ñ potest ꝫm Hosti. etiam si alter tãtũ vir. s. vel mulier essz int̃dictᵒ in loco nõ interdicto fieret Jo. cal. De sacramento ordinis sciendum ꝙ nullus

ordo ↄferri potest in loco interdicto
clericis ⁊ laycis: et rō est: q̄a ꝓhibēt
ibi ecclesiastica sacram̄ta ministrari:
exceptis q̄busdā casibꝰ: de quibꝰ iste
nō est. vt in decre. de spō. Nō ex vo
bis. Si aūt ꝑplus est intdictꝰ cū ꝓpt
hoc nō sit clerus intdictꝰ: poterunt
clerici illius loci ex̄ illū locū intdictū
ad ordines supiores ꝓmoueri ab eo
tn̄ q̄ hoc de iure possit. Itē si locus
tm̄ est intdictꝰ: lꝫ ibi nullꝰ valeat or-
dinari: layci tn̄ qui nō fuerūt culpa-
biles intdicti ꝓpter qd̄ latū est intdi
ctuꝫ ex̄ locū intdictū poterūt ordiari
nisi ꝓpt delcꝫ vniuersitatl. lata fuissꝫ
snia intdicti in loco: q̄a tūc nullꝰ de
dicta vniuersitate posset ordiari. Jo
cal. Itē tpe gn̄alis intdicti denegat
laycis ecclesiastica sepultura: etiaꝫ si
pn̄iaꝫ egerint ſm Inno. ex̄ de pe. et
re. Qd̄ in te. Rō est q̄a intdicti sunt
tales etiā si peccatores nō sint. 17. q
4. Miror. Sꝫ ⁊ illi intdicti q̄ tūc ab
soluūt ab aliq̄ excōicatōe remanent
tn̄ adhuc intdicti: donec soluat int-
dictū. Et si in morietibꝰ intdictl. ap-
paruerint signa pn̄ie et postmoduꝫ
fuerit solutū intdictū tūc taliū corpa
erunt apud ecclesiā trāffereda. ar. ex̄
de sen. ex. Cum illoꝝ. Et si apud ec-
clesiam stāte adhuc intdicto sepulti
fuerit nō erūt postmodū exhumādi
Cū ad eū statū venerit res a quo in
cipere potuit. ⁊ ꝓ hꝰmōi intdictis. s.
cū penituerint lꝫ mortuaria recipere
ac ꝓ eis orādū est. z. q. z. Quicunqꝫ
Et si nō penituerit: nec ꝓ eis orādū
est: nec mortuaria recipiēda. 88. di. c
fi. Clerici vo q̄ in tali gn̄alitate non
sunt intdicti non negat ecclesiastica
sepultura: ita tn̄ ꝙ fiat sine pulsatōe
cāpanaꝝ ⁊ cessante omni solēnitate
ex̄ eo. ti. Qd̄ in te. Et qd̄ ibi dicitur
cū silentio nō videt hoc intelligēdū
de silentio officij funeralis: q̄a cū cō
cedat qd̄ maiꝰ est. s. dicere missaꝫ ⁊
horas ſbmisse: ⁊ ē officio funerali cō
cedi videt. Itē qn̄ aliqua ecclesia est
singularit interdicta: si q̄dem est int
dicta ꝓpter delictuꝫ clericoꝝ tm̄: vel
q̄a violata fuit: tunc ꝑrochiani pn̄t i
alia ecclesia nō intdicta eligere sepul
turā ⁊ audire diuina: ſꝫ si sit intdicta
in penam populi: etiā si multi ex eis
nō deliquerūt: sed forte vniuersitas
vel magna ꝑs: vel forte q̄a deliquit
dn̄s: ⁊ in hoc punit: tunc ꝑrochiani
nō possūt in alia ecclesia etiā nō int-
dicta eligere sepulturā nisi forte ex ꝑ
uilegio Inno. Item sic tpe intdicti
in ecclesia non sunt layci sepeliendi:
ita nec in eius cimiterio: de ꝑuile. vt
ꝑuilegia. Et lꝫ Steph. dicat ꝙ suffi
cit ꝙ sit locꝰ ad sepulturā deputatꝰ:
lꝫ nō sit bn̄dictꝰ vt dicat cimiteriuꝫ.
tamē Jo. an. dicit ꝙ est locꝰ ad vsū
cimiterij ꝑ epm bn̄dictꝰ. de cōse. di. i.
Nemo. Jo. etiā cal. dicit ꝙ nō suffic
ꝙ locus sit ad sepulturā deputatus:
nisi auctoritate epi fuerit ad sepultaꝫ
deputatꝰ. Et hoc opꝫ fateri q̄ꝫtū ad
penam excōis que ponit ꝑ cle. Eos
Item layci nō interdicti nō possunt
in cimiterio sito in loco iterdicto cū
clericoꝝ officio ſb silentio cessantibꝰ
solēnitatibꝰ aliis sepeliri. Rō est q̄a
ex gratia id cōcedit clericis: g̊ aliis
intelligit denegatū. Jo. cal. Item
ꝑuilegiatꝰ ꝑ decre. Alma. sup audi-
tione diuinoꝝ ⁊ ꝑceptōe sacr̄mētorū

sine mētione de auditione diuinoꝝ puto ꝙ ex hoc possit admitti ad ecclesiasticā sepulturā:q̄uis de ipa nō fiat mētio. Sꝫ si ꝑuilegium essꝫ concessum sup auditione diuinoꝝ non facta mentione de pceptōe sacramētoꝝ satis videt̄ dubiuꝫ:tamē placet ꝙ p illud ꝑuilegiū sit cōcessa ecclesiastica sepultura p regulā cui cōicam⁹ imo zc.24.q.2.Sane.Cessātib⁹ tñ solēnitatib⁹:vt dicit̄ de clericis.Jo.cal. Jteꝫ sepeliēdo ex̄ ecclesiā ⁊ cimiteriū interdictam ꝑsonam:vel nō interdictā: ſ; in loco interdicto cū offi⁹ diuino clerici illud officiū celebrātes sunt irregulares. Sꝫ sine officio diuino bñ possūt interdici ex̄ ecclesiā ⁊ cimiterium sepeliri:nec eniꝫ debēt corpa eoꝝ remanē inhūata. Jo.cal

De pena nō seruantis int̄dictū.

PEna auteꝫ non seruantis interdictum si clericus est: Est ista ſm Hosti. quia scient̄ celebrans in loco interdicto vñcūqꝫ sit irregularis efficit̄:⁊ suspensus ē.ex̄ de cle.ex.mi. Postulastis.§ Jlli. et ex̄ eo.Js qui.li.6. Uñ nō pōt bñficia conferre.ex̄ de concess.ꝑben. q̄a diuersitatem. Jdem Ber.et Jnno. Jtem talis nō potest eligi nec eligē vt in.d.c.Js qui.⁊ extra de consue. Dilectus.Jtem nec potest postulari ex̄ de postu.c.i.Jtem qui nō seruat interdictū remouēdus est ab officio ex̄ de cle.ex.mi.Postulastis.Si āt talis sit religiosus ⁊ ad nullū ordieꝫ ordiat⁹: et si irregularitatē ñ icurrat q̄a nō est exp̄ssū in iure. Nā decret. Js qui.agit de sola irregularitate q̄ ꝓcedit de celebratione diuinoꝝ:vel executione ordinuꝫ:poterit tñ aliter puniri:vt recludi in artiori monasterio ad pñiaꝫ pagendaꝫ:⁊ ideꝫ videt̄ dicendū de moniali nō seruante interdictū:q̄libet tñ hoꝝ.s.religiosus ⁊ religiosa si nō habēt ordinē si violāt interdictū sunt ineligibiles actiue et passiue:nā ⁊ si nō hñt ordinē clericalem rōe tñ ipsoꝝ status hñt officiuꝫ celebrandi diuina ſm ꝯditōeꝫ ipsoꝝ Uñ violādo interdictū illā penaꝫ incurrerent cui⁹ sūt capaces. ad hoc ꝺ biga.Debitū.Jo.cal. Purus vero laycus violans interdictū q̄uis irregularitatē nō incurrat: vel suspēsioꝝ ſm Jnno.grauiter tamen peccat et puniēdus est pena arbitraria p ecclesiasticū iudicē:cum tale peccatum sit ecclesiasticū:de sen.ex. Grauis.i cle. Jtē omnis q̄ scient̄ celebrat in loco interdicto sine ꝑsonis int̄dictis a iur̄ vel a iudice: vel recipiēs publice int̄dictos ad diuia officia vel sacram̄ta vel sepulturā etiā si nō sit irregular̄. est interdictus ab ingressu ecclesie: ex̄ de ꝑuile.Epoꝝ.li.6.Et si in ea se ingerit in officio suo sit irregularis. ex̄ eo.Js qui.li.6. Nō ꝙ lꝫ omnib⁹ ꝑdictis in vltimo §. sit interdict⁹ ingressus ecclesie p decre. ex̄ de priuil. Epoꝝ.li.6.Est tñ differētia int̄ eos Naꝫ celebrās in loco interdicto ē ēt irregularis. Admittēs ꝰo ad sepulturam noiatiꝫ interdictos:vel publice excōicatos est excōicat⁹.Jn clem. Eos.de sepul. Et etiaꝫ q̄ tpe int̄dcī sepeliūt defūctos in cimiteriis vel ecclesiis in cāibus nō cōcessis: vt pꝫ in ea.clemē.Aliis ꝰo de quibus ibi fit mentio interdicit̄ solum ingressus

ecclesie mō ꝓdicto. Dicit aūt agere
vel ingerere se in officio suo sicut ꝑ⁹
⁊ ꝑ ꝯñs violare intdictū:cū.s.dic so-
lēnit horas canonicas diurnas:vel
nocturnas vel missā:vel aliud offm̄
qđ ei cōpetit rōe alicui⁹ ordinis quē
hz.2.q.3.Epūs. Et idē nouit Inno
⁊ aliꝫ post eum de excess.pla.c.fi.
Psalmista intdict⁹ vel nō intdictus
ꝫ in loco intdicto si celebrat.i. si solē
niter agit in officio suo.vtꝝ fiat per
hoc irregularis. Sic rñdz Jo.cal.ꝫꝫ
theolo.talis nō est irregularis:quia
psalmistat⁹ ꝫm eos nō est ordo: ꝫ ꝫꝫ
canonistas qui tenēt psalmistatum
esse ordinē.21.di.Cleros. Et tali or-
dini cōpetit cātare.s.in choro psalmi
zando lectiones ⁊ Rñsoria legendo
ideo talis h⁹modi agendo efficitur
irregularis. Et addit ꝙ ꝗdā dicunt
⁊ placet Inno.ꝙ si cōsuetudo est in
ecclesia ꝙ siñ distinctōe ordinis ꝗsqꝫ
legat epistolaꝫ vel portet cereos:vel
faciat ꝗcꝗd aliud ꝑtinens ad aliqđ
officiū nō erit irregularis is qui illđ
officiū facit. Et sbdit Jo.cal.ꝗa illa
distinctio nō tollit ꝗn de iure talia
cōpetāt rōe alicui⁹ ordinis.Uñ ber.
⁊ Jo.an.⁊ aliꝫ in decre. Cū medici-
nalis.de sen.exco.li.6. dicūt talē eē
irregularē.Hosti.etiā ⁊ Spec.putāt
hñtē ꝑmā tonsurā tātuꝫ si cantet in
officio suo eē irregularē. 23.di.psal-
mista. Sed si ꝗs facit ea que nō sūt
alicui ordini vel officio deputata: vt
si in matutinis legit lectōes:vel can
tet Rñsoria. dicunt host.⁊ Guil.nō
esse irregularē. In bñdictione aque
bñdicte contrahit irregularitas ꝫm
Inno. ꝗa est ānexa ordini h⁹modi

bñdictio.de conse.di.3.Aquā.qñ.s.
intdict⁹ clericus hoc ageret ꝫ si nō ē
ipse interdict⁹ ex eo ꝙ facit talē bñ-
dictionē aque in loco intdicto ꝫuata
moderatōe ꝗ tradit de aliis officiis
nō incurrit irregularitatez.Aqua āt
bñdicta nō dꝫ aspgi laycis loci inter
dicti a sacerdote:⁊ h ꝑterqꝫ in ꝗtuor
festiuitatib⁹ de ꝗbus agit in decre.
Alma.Si tñ aspgeret putat Jo.cal.
ꝙ nō esset irregularis:ꝗa hoc nō est
in iure cautū. Per bñdictionē autez
mense etiā ab interdicto clerico non
contrahit irregularitas:ꝗa nulli est
ordini deputata. A bñdictiōe etiam
quā ꝯsueuerūt ꝑores vl' epi itinerādo
obuiātib⁹ eis in sua dyoc. dixerunt
ꝗdā tutū eē in loco intdicto abstinē
si tñ cōtrafaciant nō erūt irreglares
Qđ putat Jo.cal.eē vꝫū de simplici
bñdictōe: secus de solēni ad quā pre
mittit.Sit nomē dñi bñdictuz:vel
aliꝗd aliud h⁹mōi.Talis.n.bñdictō
cōpetit epo rōe ordinis.95.di. Ecce
De bñdictōe āt calicis vel pamētoꝝ
vel corpalium vel candelaꝝ in festo
purificatōis:vel cineꝝ in die cineris
vel oliuaꝝ in festo palmaruz. Dicit
Jo.cal.posse ñ fieri a clericis intdict.
vel nō interdictis in loco interdicto
nisi ꝫuata moderatōe que tradit de
officiis diuinis in decre. Alma.e.ti.
li.6. Et idē dicit tenēdū đ faciētib⁹
officiū ꝓ baptismo in sabbato sācto
vel ꝓ confectione crismatis in cena
dñi:vel ꝓ āniuersario defūcti.Bene
dictio etiā pere ⁊ baculi ꝑegrinoꝝ a
sacerdote dicit Guil.ꝙ videt esse cō
cessa cū nō sit ꝓhibita. Itē de purifi
catiōe post ꝑtū dicit Jo.cal.ꝙ ñ pōt

mulier post ptū introduci in ecclesiā in loco iīdco p sacerdotē cū psalmis ⁊ orōib⁹ ⁊ solēni introductōe: al's incurrerz irregularitatē: qa illō ē offm̄ diuinū ordini⁹ clericali ↄpetēs: ſ; sine officio facta solū ↄfessiōe vt moris ē poterit mulier intrare p se grās agē do. Jtē si cleric⁹ īīdict⁹ vel nō iīdict⁹ ſ; in loco iīdco si excōicat aliquez vel absoluit excōicatū ſm Inno. nō est irregularis qa h⁹modi non sunt ordinis ſ; iurisdictōis. z. q. i. Nemo. Et de excōicatōe nō est dubiū ꝙ idē dicēdū est de absolucōe: de pe. di. i. Uerbū. Tn̄ absolōis solēnia exhibē sicut est dicē cū stola psalmū ⁊ orōez vel in ecclesiā introducē excōicatuz: qa hoc ē ordis ⁊ officij h⁹mōi faciēs est irregularis ſm Inno. ⁊ Specu. Officiū aūt ↄmēdationis aiaꝝ decedētiū iuxͣ morē credit Jo. cal. ꝙ fieri possit loco ⁊ tpe iīdicti: qa istō offm̄ videt̄ qsi ānexū ad absolōez que fit in pn̄ia: vn̄ sicut cōcedit̄ tūc pn̄ia ita ⁊ istud. Jtē in loco intdicto et intdictis ⁊ excōicatis pōt pdicari vbum dei. ex̄ de sen. ex. Rūso. Et pōt etiā intdicti. fieri ↄfessio gn̄alis in fine pdicatōnis. Pōt etiā cāpana pulsari ꝑpter hoc: qa cum dicta pulsatio sit signū ⁊ pābulū act⁹ pmissi: vt habet gn̄alis ↄsuetudo intelligit̄ ⁊ ipa pulsatio pmissa. Jo. cal. Pro missis vo et horis canonicis dicēdis nullo m̄ debēt pulsari cāpane tpe iīdicti. Al's icurreret̄ irreglāritas: exceptl. qtuor festiuitatib⁹: de qb⁹. s̄. etiā si cāpane ipse essēt ex̄ ecclesiā: ⁊ ꝓcul ab ea nō l; ꝑ pdictis pulsare: al's fieret fraus legi. i4. q. z. Pleriq;. Nec etiā puas

cāpanellas l; pulsare tpe interdicti ꝑ diuinis officiis celebrādis: ut faciūt religiosi mēdicātes. Nā ꝓhibitō pulsatōis cāpanarū tpe intdicti vtiq; et minores cāpanellas includit: cuz de facto son⁹ audiat̄ ex̄ muros ⁊ int dū satis ꝓcul. Unde tales sibi caueāt: ⁊ sufficiat eis ꝙ aliquo signo: puta tabula possint cōuenire ad diuia eorū ſ; pulsare cāpanas tpe intdicti ꝑ horis notificādis: puta tͤtia sexta nona ⁊ h⁹mōi nō credo illicitū laycis hac de cā cāpanas suas sonare. S; clericis nō credo hoc licē: l; de facto celebrent diuia: tn̄ ex quo dicto tēpore solēt diuina celebrare: p̄sumēt̄ vⁱsimiliter ꝙ ꝑ celebratiōe diuioꝝ sonarent. z8. di. De syracusane. Fateor tn̄ ꝑpter hoc tm̄ ipsos nō incurrere irregularitatē. Jo. cal. Pulsare autē cāpanā ꝑ aue maria: vt fieri sol; laudabilit̄ de sero: et etiam de mane: in qbusdā locis tpe intdicti nō inducit irreglāritatē: qa illa salutatō vginis gloriose nō ē offm̄ ordini deputatū: pulsare ⁊ cāpanas ꝑ ostēsiōe lr̄aruz aliqꝝ: vel in aduētu alic⁹ plati ⁊ h⁹i tpe intdicti: nec laycis nec clericis ꝓhibet̄. Jo. cal. Cōsuluit ēt ꝙ itinerātes p loca intdca: si sūt duo vel plēs ꝙ nō dicāt horas canonicas in via: qa ex quo ab alijs audiri pn̄t: dic ipe ꝙ nō aud; dicē ꝙ ſ; facē possint sin̄ violatōe intdicti. Sec⁹ si esset vnus sol⁹: qa ita sbmisse dicē poss; ꝙ n̄ audiret̄. Jtē dicūt Inno. et Abbas ꝙ nō credūt irregularitatez incurrere clericū intdictū ꝑpt̄ ſ; ꝙ intsit diuis ēt si cātat cū aliis dūmō nō celebret nec aliqd agat vt i officio suo peccat

tñ. Jo. ãt cal. dic̃ sibi placẽ dc̃z host. ⁊ spec. s. ꝙ si talis se igerat dinis audiẽdo ex q̃dã simplici deuotõe ũ ↄtẽnẽdo ñ ẽ irregularl. ⁊ sic ꝓcedit dc̃m Jnn. Sz si h̃ fac̃ ↄtẽnẽdo ⁊ faciẽdo celebrari diuia siue auc̃tẽ p̃bẽdo: siue coopãdo: tc̃ irregl'aritatẽ icurrit. Jtẽ layci violãtes intdictũ ⁊ si ñ icurrãt irregularitatẽ: g̃uit tñ peccãt: vt dc̃z ẽ bz Jnno. ⁊ vt vr̃ mortalit si sciẽt h̃ faciũt: q̃a ↄt̃ obñiaz ecclesie agũt. 8i. di. Si q̃. Sz exercẽtes officia q̃ ñ sũt alic⁹ ordis tp̱e intdicti: vt aduocãdo docẽdo ⁊ h⁹i ñ peccãt. Jtẽ ñ ꝓhibẽt layci tp̱e intdc̃i dicẽ letanias vl' laudes suas: vt faciũt fratarie. Jtẽ ñ ꝓhibẽt orare in ecclesia ex̃ tp̱a celebratõis diuinoꝝ bz guil. ⁊ Mon̄. Jtẽ si sacerdos ꝓbabilit credit ꝙ aliq̃ intdicti sũt i eccl'ia bz Guil. dz monẽ in gñali ꝙ exeant: al's ñ tnt vitare eos maxie publice: donec ↄstet de snia. Jtẽ si sacerdos recipiat scient hoiez intdc̃z: lz ip̃e peccet ⁊ penas icurrat: vt. s̃. dc̃z ẽ. Alij tñ ñ tenẽt exire bm Guil. nec peccãt audiẽdo diuia. Jtẽ i dinis officiis sũt vitãdi oẽs illi qui ꝓprio noie vl' aliã certa circũlocutõe p̱ sniaz designãt intdc̃i qui ⁊ dicũt noiatiz intdc̃i. Jtẽ vitãdi sũt tanq̃ noiatiz intdc̃i oẽs illi de q̃b⁹ ↄstat ꝙ intdc̃i sũt: vt si ciuitas vel castꝝ intdicit. Si ṽo intdicãt fautores: siue p̱ticipãtes in crie ñ dicũt noiatiz interdc̃i: s̃ tm̃ i gñe: vñ tales ñ tnt q̃s vitare quousq̃ p̱ iudicẽ specificẽt: et denunciẽt: nisi forte eoꝝ p̱ticipatio essz multũ notoria: ita ꝙ inficiatõni ñ sit loc⁹ ex̃ de coha. cle. et mu. Tua nos. Jnno. ⁊ Host. ⁊ Ber.

De forma seu modo ponẽdi interdictum. Cap. 9i.

V Ltimo videdũ ẽ de forma qua fert intdc̃z: ⁊ quõ etiã relaxet: vbi sciẽduz bm Jo. cal. ꝙ cũ ab hoie ꝓfert ⁊ ꝓpt ↄtũaciã ẽ necessaria mõitio p̃cedẽs et forma q̃ tradit de sen. ex. c. i. li. 6. Et sic intelligit ẽt illd̃. c. d̃ app. Rep̃hẽsibilis Sz si ꝓpt delictũ fert ñ ẽ necessaria mõitio. 5. q. 4. Jn loco. sic intellige nõta p̱ Jnno. ⁊ alios. de app. Ad h̃ Cũ ṽo a iure ꝓfert ꝓpt excessũ: siue delictũ sine mõitõne fit: siue sit spãle intdictũ. s. ↄt̃ ecclesiã: vel ↄt̃ p̱sonam singularẽ: qd̃ sup̱i⁹ dictũ ẽ intdictuz singulare siue sit intdc̃z gñale loci. s. vt ciuitatl. castri vel ville vel vniuersitatis populi. Q. d̃lz. n. hoꝝ dr̃ gñale Sub hac ãt forma ṽboꝝ ꝓfert. nos ꝓpt talẽ cãz ecclesiã vel terrã talẽ sb ponim⁹ intdicto. ex̃ de ṽ. si. Cũ in p̱tib⁹. ⁊ addit ẽt cõit: ecclesiastico: ad drãz itdicti legalis. Põt ẽt snia intdicti ad volũtatẽ iudicis detmiari: puta vt intdicat missã cũ cantu: vel horas vel sepulturas ⁊ h⁹mõi. Põt etiã iudex ab intdicto excip̱e et sbire quos vult ⁊ qñ vult: puta q̃do dñs terre est ibi pñs ⁊ h⁹mõi. ex̃ de spõ. Nõ ex vobis. Ad hoc aũt vt obligz snia intdicti: sufficit eã publice ꝓmulgari: nec postea necesse est eaz singuloꝝ aurib⁹ inculcare. di. 16. Q. d̃ dicitis. Sufficit etiã cũ quis scit nũtios suos maxie metropolitanã ecclesiaz recepisse sniaz ⁊ cõsuare. ex̃ d̃ postu. c. i. Item nõ bm Jnno. ⁊ hosti. ꝙ qñ locus: vel ecclesia interdicit talis snia suspẽdi potest: et cũ suspensa est

potest celebrari. ex͂ ꝺ ꝓui. vt ꝓuilegia ·Sȝ si est intͨdicta ꝑsona siue suspēsa: qn̄ hoc est factū ꝑ culpa ipsi⁹ suspēsi vel interdicti nō posset ꝺe lr̄ia alic⁹ celebrare: nec interdictū vel suspēsio suspendi. Sed cū hoc est factū ꝓpter culpā alteri⁹: tunc pōt ꝺici sicut ⁊ ꝺe interdicto loci. s. ꝙ talis sn̄ia potest suspendi ꝑ epm: sicut ⁊ tolli. Item appellari pōt. ĩ. tp̄s suspēsiōis intͨdci a suspēsa sentētia: sicut ⁊ a cōditiōali ex͂ ꝺe appel. Preterea. Et idem ꝺe sen. suspē. sec⁹ in sn̄ia excōis. Itē sn̄ia interdicti ⁊ suspēsiōis nullo ꝟbo suspēdūt vel totaliter relaxāt cuȝ iuramēto tn̄ ex͂ eo. Alma. li. 6°. Itē p⁹ꝙȝ sn̄ia interdicti ꝑ aliquos inferiores ꝓlatos rōabiliter est lata. Maiores n̄ ꝺebēt eā relaxare sine cōgrua satisfactōe: ⁊ cū ꝯscia illi⁹ q̇ tulit. ex͂ ꝺe offi. ordi. Cū ab ecclesiaꝝ. Si ꝟo irrōnabiliter sit lata: ꝺȝ q̇ tulit sine ꝺifficultate relaxare: seu suꝑior ad quē recurrit͛ ex͂ eo. Cū medicinalis. li. 6. Iteȝ archiep̄s nō pōt relaxare interdictuȝ vel excōicatōeȝ vel suspensiōeȝ latas ab officialib⁹ archidiaconoꝝ: seu aliis͛ iurisdictōeȝ hn̄tibus sb̄ditis suffraganeoꝝ ipis q̇ tulerūt omissis ex͂ eo. Romana. li. 6. Itē cū q̇s interdicto vel excōicatōe astricti⁹ offert se ad iusticiā eoꝝ ꝑ q̇b⁹ sn̄iaȝ accepit. Iudex eū ne sic ꝺecedat absoluē poteīt ēt si aduersa ꝑs appellet ne absoluat͛: ꝺēt tn̄ an̄ absolōeȝ recipi ab eo sufficiens cautio ꝙ in p̄n̄tia romani pōtificis apud quē appellat͛ si voluēit appellator: vel corā iudice cui cāȝ ꝺ͛legauēit iuri ꝑebit. Et idē ꝺe his q̇ ꝺicūt se iniuste intͨdictos. Itē ƀȝ Io. an. tēpore gn̄alis interdicti si is ꝓpt͛ cui⁹ culpā latū est interdc̄ȝ satisfacē vult tollet͛ iterdictū. Si ꝟo culpabilis fuit tāq̄ȝ ꝯsiliari⁹ vel auxiliari⁹ lȝ accipiat͛ cautio ⁊ iniūgat͛ p̄n̄ia n̄ relaxabit͛ interdictū. Qꝺ si ꝓpter ei⁹ culpā latū est: ipse q̇dē punit͛ ƀ ei⁹ satisfactio n̄ req̇rit͛. Itē nō ꝙ ea q̄ ꝺc̄a sūt in p̄cedētibus ꝺe mā iterdc̄i q°. s. ad obƀuādū iterdc̄ȝ ne ꝯt͛faciēdo icurrat͛ peccatū ⁊ irregularitas: locū habēt ⁊ ꝟa sūt ƀm ꝙ habet͛ in corpore iuris sed per extrauagātē Martini q̇nti. q̄ incipit Insuper ad euitandū. Non tn̄͛ q̇s obƀuare interdictū ecclesiasticū a iur͛ vel ab homine gn̄aliter ꝓmulgatuȝ nisi talis sn̄ia fuēit cōtra ꝑsonā. Collegiū vniuersitatē ecclesiā cōitatē vel locū certuȝ a iudice publicata vel ꝺenūtiata sp̄āliter ⁊ exp̄sse: ⁊ ipsā extrauagātē hēs. s̄. in fi. ꝺe ex. mi. c. vlt.

De ꝓuilegiis fratꝝ p̄dicatorum ⁊ minoꝝ quo ad interdictū.

f Ratres ordinis p̄dicatorū ⁊ minores tempore gn̄alis interdicti terre possūt vbiq̄ȝ in oib⁹ ecclesiis suis vel aliēis clausis ianuis interdictis ⁊ excōicatis exclusis nō pulsatis campanis et sb̄missa voce celebrare ꝺiuia et recipere ecclesiastica sacramenta exceptis tribus casibus. Primus est si cām ꝺederūt interdicto. Secundus si cōtingat eos sp̄āliter interdici. Tertius est si ecclesia illa vbi volunt celebrare est interdicta. Bonif. Uirtute. Qꝺ tp̄e interdicti possūt ad ꝺiuina recipere pueros suis seruiciis ꝺeputatos: et

⁊ negocioꝝ suoꝝ ꝓcuratores ⁊ opa rios q̄ suis in locis eoꝝ opibꝰ ↄtinue institerint: nisi in duobꝰ casibꝰ. scz. si ipsi cām interdicto dederūt. 2ꝰ est si contingat eos spālit̄ excōicari vel interdici. Boni. Uirtute. Quī tpe strictissimi interdicti cōuētꝰ q̄liz ipsiꝰ ordinis quotidie vnā missā dicē: et audire pōt. Et q̄libz sacerdos ordis vnā missaz celebrare valeat cū duobus aut tribꝰ tm̄ ministris: expulsis p̄mo omnibꝰ q̄ nō sūt de ordie suo. Clemēs. Meritis vestre religionis. Q̄ꝺ qn̄ in ciuitatibꝰ vel locis: alias vbi habitare cōtingit int̄dictū poni ⁊ ꝓhiberi omnia ecclesiastica sacra: excepto puuloꝝ baptismate ⁊ penitētiis morietiū nō obstātibꝰ q̄buscūq̧ p̄uilegiis religiosis q̄buscūq̧ ab apostolica sede cōcessis. Nihilominꝰ tpe talis interdicti pn̄t confiteri peccata sua ⁊ ab epis absolui: ⁊ tpibꝰ ↄsuetis iux̄ morē ordinis sui sacre cōionis ⁊ vnctionis extreme recipe sacra ⁊ diuina officia celebrare simul ianuis clausis non pulsatis cāpanis ⁊ voce sūmissa: excōicatl. ⁊ int̄dictis: ac oībꝰ ꝑsonis que nō sūt de ordine suo exclusis: nō obstātibꝰ ꝓhibitis hꝰmōi: seu aliq̄bus litteris a sede apostolica impetratis vel impetrandis: que de ordine suo in hac indulgētia spālez nō fecerint mētionē. honor. Meritl. vr̄e. Q̄ꝺ oēs snie int̄dicti suspēsiōis ⁊ excōis ↄ̄t ipos late ꝑ quoscūq̧ p̄latos ↄ̄t indulta p̄uilegioꝝ suoꝝ sunt ipso facto irrite ⁊ inanes. Si āt ↄ̄t alios late fuerint occasiōe sui tūc penitus irritāde. Alex. Meritis vr̄e. ⁊ nimis iniq̄. Q̄ꝺ a nullo legato nisi a latere nec sūdelegato pn̄t suspēdi interdici vel excōicari: nisi in eoꝝ lr̄is ꝺ ordie suo mētio hēat̄ spālis Clemēs. Ex gētibꝰ. Q̄ꝺ magister ordinis ⁊ eiꝰ vicariꝰ in toto ordine ⁊ p̄ores et ꝓuinciales ⁊ cōuētuales ⁊ eoꝝ vicarij in suis terris possūt fratres dicti ordinis cōstitutos in terris p̄dictis: vel ad eos declinātes vn̄ūq̧ absoluere a sentētiis excōis suspēsiōis ⁊ int̄dci a iure: vel ab homie gn̄aliter ꝓmulgatis: vel si in locis suppositis ecclesiastico int̄dicto p̄sūpserint celebrare diuina. Bonifaciꝰ. Uirtute. Inno. lz autē hec dicant̄ de p̄dicto ordine tamen credo miores eisdē gaudere p̄uilegiis: excepto eo qꝺ nūc sequit̄. Itē viri ⁊ mulieres de Italia hn̄tes habituz ⁊ regulā ordinis que dicit̄ de p̄nia beati dn̄ici possunt licite audire diuia ⁊ recipe ecclesiastica sacra tpe interdicti: nisi cām dederint int̄dicto. Hon. Cōgruū estimātes.

De suspēsiōe titulus quartus. Cap. 92.

q Uia noie cēsē ecclesiastice ↄp̄hēdit̄ nō solū excōicatio s̄ etiā suspēsio ⁊ intēdictū ex de v̄bo. sig. Querēti. Suspēsio etiā aliq̄n dicitur excōicatio vt patet .i. q .i. Repiunt̄. Ideo post tractatuz de excōicatiōe ⁊ int̄dco seq̄t̄ ꝺ suspēsiōe Et quia s̄m Guil. Duran. Omnis irregularis est suspensus. Et itertz quia irregularitas est quedam inhabilitas ad ordinum receptionem: et officiorum ecclesiasticoruz etiam receptoꝝ executionē simpliciter: et ex toto ex aliquo impedimento prouenies ex institutōe ecclesie hn̄s robur

Suspensio ꝟo est inhabilitas ad or
dinū vel officioꝝ executiōez ex aliq°
impedimēto. Et sic suspensio videt
solū tangere clericos. Qñqꝫ tamen
layci suspēdūtur ab aliquo actu vel
officio aduocādi i certo cāu ꝛc. Irre
gl'aritas ꝟo ⁊ clericos: ⁊ laycos vtqꝫ
tñ culpa nō est sed pena: que quidez
suspensio ꝯtingit multiplicit. Aliqñ
q̊dē simplicit ⁊ ex toto ab omni. scꝫ
officio ordinū. Aliqñ ab vno ordine
⁊ nō ab alio. Aliqñ simplicit. Aliqñ
ad certū tēpus. Aliqñ nō ab ordine:
ꝫ ab aliquo alio vt ingressu ecclesie:
⁊ actu p̄dicatiōis ⁊ h⁹mōi: de quib⁹
omnib⁹ agetur. Et nō ꝫm Guil. ⁊
Alla. ꝙ triplicit q̊s dicit suspensus.
Uno mō quo ad se tm̄. q̊a. s. non est
ꝓhibit⁹ abstinē ab officio: ⁊ hoc per
sniam canonis vel hominis. Et sic
q̊libet exn̄s in mortali: vel etiam in
minori excōicatōe dicitur suspensus:
q̊a dꝫ abstinere a celebratōe ⁊ execu
tione ordinū: al's peccat mortalit q̊ i
mortali exercet solēniter actū ordis
sui: vel cū minori excōicatiōe recipit
aliq̊d sacramētū di. 40. Multi. et. i.
q. i. Sacerdotes. Si tñ celebrat vel
exeq̊t ordinē nō efficit irregularis:
nec tenet sbdit⁹ talē vitare. vel q̊cūꝫ
alius si sciret peccatū ei⁹ di. 28. c. vl.
⁊ ex̄ de coha. cle. ⁊ mu. Uestra. Et
q̃ꝫuis ꝫꝫ Tho. in 4°. non debeat in
ducere q̊s talem ad dicēdū missam
vel alias exequēdū officia sua: dū. scꝫ
est cert⁹ de malicia sua ⁊ obstinatōe
Si tñ nō pōt aliuꝫ habere excusatur
capiendo sacramēta a tali: p̄cipue cū
est supior eius seu prochialis. imo ēt
ꝫm Pe. de pal. si possꝫ aliū hēre nō
videt peccare accipiēdo ab eo: quia
vtit iure suo ⁊ malo illi⁹ i bonū suū
. i. q. i. Si fuerit. Sicut etiā licꝫ fideli
vti iuramento facto ab infideli per
falsos deos: vt dicit Aug⁹. 22. q. i.
Mouet. 2° mō dicit q̊s suspēsus q°
ad alios nō quo ad se. Et hoc satis
large dicit. Et sic cleric⁹ pegrin⁹ dr
suspēsus: q̊a pmittit ex deuotōe cele
brare i occulto nō in publico: ꝓ cui⁹
declaratiōe nō ꝫm Ray. ꝙ h⁹modi
clerici pegrini ignoti nō admittunt
ad publice celebrādū populo: nisi cū
q̊nqꝫ sigillis epoꝝ. di. 98. c. i. Et hoc
si sigilla sint ignota. Alias sufficeret
sigillū epi sui. di. 51. primat⁹. ⁊ mlto
magis apostolice sedis mādatuꝫ. rō
āt h⁹mōi ē ꝫꝫ hos. q̊a in publica cele
bratōe possꝫ cū mouē inanis gloria:
vel cupiditas: ñ āt i p̄uato ⁊ secreto.
Itē q̊a in publico cōe malū possꝫ ac
cidē. s. si ñ ordiat⁹ celebrarꝫ: i secreto
āt solū piculū celebrātl. Cū illis ēt. 5.
sigillis ñ essꝫ credēdū ꝫꝫ Jo. ñ esset
aliq̃lit nō. Itē ꝫꝫ Inno. nec ēt q̊nqꝫ
sigillis credi dꝫ si ex receptōe h⁹i pe
grinoꝝ clericoꝝ fierꝫ p̄iudiciū alicui
⁊ dānū. Uiatorē tñ pegrinū ⁊ tñseū
tē ñ opꝫ ita sbtilit exaiare de sigillis
h⁹i. 42. di. Quiescam⁹. Itē si amisit
tales lr̄as: et p duos testes possit ꝓ
bare ordinatōez suā ⁊ cōuersationez
potest admitti. ex̄ eo. Tue. Itē si nō
existāt testes d̄ ordiatōe sua: q̊a lōgū
tps ē si ꝯstat ꝙ sēp gessit se vt p̄sbyt
admitti pōt ex̄ de p̄sbyto. ñ bapti. c.
2. Itē ꝫꝫ host. ad hoc vt tales suscipi
debeāt i executiōe ordinū lr̄e dn̄t cō
tinē hāc clausulā: vel similē ꝙ q̃dati
ad tlē ordinē ꝓmouim⁹ di. 22. i noie

Et hec vocāt lr̄e cōmēdaticie seu testimoniales. ex̄ e. Tue. Tn̄ si sic suspēsus celebrat etiaꝫ in publico non est irregularis. 3º mō dicit̄ suspensus ꝓprie quo ad se: ⁊ quo ad alios: qn̄. s. ꝑ sniam canonis: vel hōis est suspēsus ab officiis suis: ⁊ talis tenet̄ abstinere ab officio: etiā post ꝯtritionē ⁊ ꝯfessiōꝫ quousqꝫ sit relaxata suspēsio ꝑ eum qui potest: alr̄s suspensus a diuinis vel officio vel celebratōne et hꝰmōi: si cōtrafaciat peccat mortalr̄ ⁊ efficit̄ irregularis ſꝫ Inno. de se. ⁊ re. iu. Cuꝫ eterni. li. 6. ⁊. ii. q. 3. Si q̄s eps. ⁊ ſm Inno. ⁊ Guil. talis ēt ex̄ ecclesiā si dicat horas officiando ꝑplr̄m sicut in exercitu efficit̄ irreglaris: secus si non officiādo dicat cum vno vel duobus.

Caplr̄m secūdū de suspēsiōe i quā incurrit̄ ꝑ symoniam.

Cap. 93.

p Rosequēdo de suspensiōe. Nota ꝙ pluribus ex cāis ⁊ modis incurrit̄ suspēsio qº. s. ad se ⁊ alios. Et p̄mo q̄dē ꝑ vitiū symonie: ſ cū distinctōe. Scias ꝙ oēs q̄ symoniace ordinant̄: etiam si vitiū symōie sit occultū ipso iure sūt suspēsi: quo ad se ⁊ quo ad alios: ⁊ n̄ solū ab ordine quē symoniace susceperunt: ſ etiā ſꝫ Henri. et Inno. ab actibꝰ oium alioꝝ ordinū: et secūdū Inno. ēt in tpalibꝰ: vn̄ ⁊ ꝑdit administratōeꝫ. i. q. i. Repiūt̄. ex̄ de sym. Tanta. di. 81. Eos. Deberent etiam puniri depōitōe ⁊ infamia si de crie ꝯstaret. 15. q. 3. Sane. Nec pōt cum tali dispēsari nisi ꝑ papā. i. q. i. Erga Qui ēt facilit̄ n̄ dispēsat qn̄ cōmissa est symonia ex ꝑte ordiatoris ⁊ ordinati. Si v̄o ē ꝯmissa ex ꝑte ordinātl. tm̄: puta cōsanguineo ordinati dāte aliq̄d ordinatori ipso ordiato ignorante: tūc pōt nō ipse eps dispensare ꝓpter turpitudinē suā ſ successor eiꝰ in ep̄atu vel aliꝰ ordinariꝰ eiꝰ si vicꝫ hr̄et domiciliū vel bn̄ficiuꝫ in ep̄atu illiꝰ. et multo magis papa. i. q. i. Si q̄s neqꝫ. ⁊. c. Erga. ⁊ hoc ſꝫ Inno. Host. ray. ⁊ gof. Itē si symōia est cōmissa tm̄ ex ꝑte ordiati nō ordinātl. puta dāte ordiato vicario ep̄i aliq̄d ꝓpt h̄. Si talis n̄ ministrat pōt eps dispēsare in ordinibꝰ rite an̄ susceptl. Nō āt in illo quē symōiace suscepit. nec ēt q̄ recipiat alios an̄ dispēsatōꝫ ⁊ in h̄ papa dispēsabit. ſ si talis ministrassꝫ pꝰ ordinē symōiace susceptū ēt i an̄ susceptl. n̄ poteit eps dispēsar̄ Qui v̄o recipit bn̄ficiū cū cura vl̄ dignitate ꝑ symoniā etiā si occulta sit idē iurl. ē ſꝫ goff. sic ⁊ d̄ illo q̄ recipit ordinē symōiace: vt dc̄ꝫ ē q̄a. s. ē ipo iure suspēsus: ēt qº ad alios: ⁊ n̄ solū ab actibꝰ oiuꝫ ordinū: ſ ēt ab administratōe tꝑali ſꝫ Inno. ⁊ i tali bn̄fiº vel dignitate solꝰ papa dispēsat p̄ci pue qn̄ sciētibꝰ bn̄ficiatl. est cōmissa. Nō tn̄ ſꝫ guil. ꝙ cū pene n̄ sint extēdēde: ⁊ ille q̄ symōiace suscepit aliꝙ ordinē sit suspēsus qº ad ea q̄ st̄ ordis n̄ tn̄ ē suspēsus qº ad ea q̄ sūt iurisdictōis vn̄ si alias hꝫ iurisdictōꝫ ⁊ nūc hꝫ: ⁊ pōt suspēdē excōicar̄ et ab excōicatione absoluere ⁊ hꝰmōi. Qui aūt recipit beneficiū simplex symoniace ſm Ray. est suspensus quo ad se et alios ⁊ ab actibꝰ oiuꝫ ordinū ⁊ ab admistratōe tꝑaliū si symōia ē notoria

Nā ſi ē occulta nō eſt ipſo iure ſuſpē ſus ſ; ſuſpēdēdꝰ.i.q.i.c.i.⁊ ſequētibꝰ Tho.⁊ hoſti. Et ſi q̇dē cōmiſſa eſt ſymonia ignorāte ipo bn̄ficiato pōt ep̄s diſpenſare cuȝ eo in tali bn̄ficio poſtq̄ȝ pure ⁊ ſimpliciť ei rnūtiauěit ex̄ eo. De ſymōiace ac ēt φ poſſit mi niſtrare i oꝛdinibꝰ an̄ ⁊ poſt bn̄ficiū ſuſceptis. Et hoc intellige ſi etiā ep̄s ignoꝛaret: nā ſi ſcienť cōtuliſſȝ n̄ ipe ſ; ſupioꝛ poſſet diſpēſare.ar.i.q.i.c.i. tho.ray.⁊ Guil. Si vo ſymōa ē cō miſſa bn̄ficiatiſ ſciētibꝰ ſolꝰ papa di ſpēſat nō aliꝰ: nec in illo bn̄ficio: nec in alio ſm Guil.Tan.⁊ hoſt. Qui vo ꝯfert oꝛdinē vł bn̄ficiū ſymōiace vel etiā q̇ eſt mediatoꝛ ſymonie ſm Ray. Si eſt notoꝛia ſymonia ipſo iure eſt ſuſpenſus etiā quo ad alios. ex̄ e. Accuſatū.ꝫꝫ.di.§ Uerꝫ. et ſolꝰ papa diſpenſat. Si vo eſt occulta n̄ eſt ſuſpēſus quo ad alios.ar.ex̄ co.⁊ ſi qōcs.⁊.c. Ueniēs. Idē diciť in di rectoꝛio iuris li.ꝫ.ti.16.ſ.φ epūs pōt diſpēſare in minoꝛibꝰ ſpēbꝰ ſymōic: ⁊ p̄dictis. Et allegat Goff.⁊ hoſti. Nec obſtat.i.q.i. Erga. q̇a loq̇ť in dignitate: ⁊ ſic etiam loq̇ť decre. A nobis.ex̄ de ſymo. Et ideȝ dicas de tonſura ⁊ mioꝛibꝰ oꝛdinibꝰ: q̇a ſolū in maioꝛibꝰ oꝛdinibꝰ diſpēſatō pape reſeruať. vt nōt Goff. ⁊ hoſti. h ibi Si vo cōmittiť ſymonia in aliis: vt circa exeq̇as defūctoꝝ in ꝯſecratiōe cimiteriȷ ⁊ valoꝝ ſacroꝝ in vēditiōe criſmatis in bn̄dictōibꝰ nubētiuȝ: et hꝰmōi. In ōmnibꝰ his pōt Ep̄s di ſpenſare: q̇a nō eſt ꝓhibitū.ar.ex̄ de ſen.ex. Nuper. ſm Ray.⁊ Guil. qd̄ videť intelligēdū qn̄ hꝰmōi ſymōia eſt manifeſta. Nā occulta non indu cit irregularitatē in huiuſmōi. Qui oꝛdinat aliqueȝ: vel p̄ſentat ad oꝛdi nandū qui ꝓmiſit vel iurauit nil pe tere de illa eccleſia ad cuiuſ titulū oꝛ dinať. Ipſe quidē oꝛdinatoꝛ triēnio eſt ſuſpenſus a collatōe oꝛdinum: et p̄ſtatoꝛ ab executōe oꝛdinū ſuoꝝ.ex̄ de ſymo. Si quis. Et etiam ipſe oꝛ dinatus indiget pape diſpenſatōne ſm Ray. hec autem que dicta ſunt de ſymonia quo ad diſpēſatiōeȝ vo ſunt ſm ea que hn̄ť in coꝛpe iuris ⁊ nōta p doc. ac etiā excōicatō lata eſt cōtra eos de qua habeť.ſ.e. contra ſymoniacos. ibi vide. De ſymonia autē q̄ȝtū ad peccatum: ⁊ q̄ꝫuȝ ad re ſtitutōeȝ fructuuȝ bn̄ficiȷ ſymoniace recepti ⁊ diſpenſatōeȝ ſymoniace pe cunie hēs.ſ̄.ſcd̄a pte.ti.i.

Caplm̄ tertiū de ſuſpēſione quaȝ incurriť p notoꝛiā foꝛnicationē.

Cap.94.

n

Otoꝛius foꝛnicatoꝛ eſt ipſo iure ſuſpenſus.8i.di. Si q̇. ⁊ di.ꝫꝫ. Preter hec. Pro cuiꝰ declaratione nō p̄mo φ dupl'r diciť notoꝛium ſm Tho.⁊ Ray. ſcȝ Notoꝛiū iuris eſt vt cū quis cōfiteť in iudicio vel cōuinciť de crimine. Notoꝛiū facti eſt cū crimē ita ꝑpl'o ē manifeſtuȝ φ nulla poteſt tergiuer ſatione celari. Quocūq̄ȝ aūt iſtoꝛum modoꝝ ſit notoꝛia foꝛnicatio clerici eſt ſuſpēſus q° ad ſe: ⁊ q° ad alioſ ſ; Tho. Ray. Ber. Inno. ⁊ hoſtien. ⁊ alios. 2° nō φ n̄ ſolū ſacerdos ſ; in quocūȝ oꝛdie ꝯſtitutꝰ ēt in mioꝛibuſ ex notoꝛia foꝛnicatōe eſt ſuſpēſus ab ōibꝰ actibꝰ oꝛdinū ſ; Inno. ipo iur.

Q. ō nōt Archi. di. 22. §. Ad hoc qđ ꝓbat etiā p. c. Ministri. di. 8i. in fi. ⁊ ⁊ ex ō coha. cle. ⁊ mu. Ura. Et tam diu stat suspensus: q̄diu pseuerat in vitio. Et interim si exeq̄t officia sua etiā semel tm̄ efficit irregular. et indiget dispēsatōe pape ƀz Inno. ⁊ hos. vt nō. Archi. ⁊ Anto. de bu. vñ etiā si cessaret a vitio ⁊ añ dispēsationez vtit officio suo semp peccabit mortalit: q̄uis nouā irregularitatē nō cōtrahat. Si aūt cū esset suspensus nō est execut⁹ officia sua: indiget nihilomin⁹ absolutione a suspēsione: quaz poterit facere epūs ƀm Inno. 3° nō q̄ talis dz euitari in missa ⁊ aliis officiis diuinis di. 22. Nullus. ⁊. c. Pretˀ hec. Sed in h̄ variat opinio doctoꝝ. Nā aliq̄ dicūt q̄ dz euitari in diuinis post admonitionē ei fcāz si se nō correxerit ƀm hug. ⁊ Lau. Que admonitio a quocūq̄z fieri pōt ƀz hug. ƀm Lau. dz fieri ab epo: qđ videt nius: ⁊ ꝓbat per. c. Si q̄s psb̄r. 8i. di. Sed alioꝝ opio cōior est ⁊ solēnioꝝ doctoꝝ: q̄uis Archi. dicat eā durā: q̄ statim debent euitari añ quācūq̄z admōitōez: q̄a ius suspēdit eos etiā quo ad alios: ⁊ h° tenēt Tho. Ray. Boñ. Guil. Innc. host. Jo. cal. ⁊ Anto. de bu. A talib⁹ ƀz ea q̄ hñt in corpe iuris ñ ē missa audiēda nec sacmēta sumēda: nisi baptism⁹ ⁊ eucharistia i extrema necessitate. vt dr̄ di. 22. § Uerꝝ. Sz bñ cōcedūt Ray. et guil. q̄ bñficiis p̄uari nō debēt: nisi post mōitōez factā a p̄lato si se nō correxerint. Nā tūc etiā bñficiis debēt spoliari ⁊ in ppetuuz deponi. 4° nō q̄ iō ecclesia idaxit suspēsiōez cōt ista duo vitia mag̃ q̄z cōt alia ƀz Lau. q̄a facili⁹ plati ⁊ clici labūt in hec. s. fornicatōez ⁊ symōiaz q̄z alia. Ut sic vidētes se vitari saltez verecūdia tpali resipiscāt. di. 22. §. vñ. Uera tam̄ sunt sacra eoꝝ. 5° nō q̄ ƀm decretū istud factū in ɔcilio constantiensi. Insup ad euic. de q° hēs .s̄. de minori excōicatōe. c. fi. Nō tenent fideles vitare sacramēta cōcubinarioꝝ aut diuia eorū: nisi postq̄z fuerint p platos denūtiati publice q̄ euitentur.

Cap^m quartū de plurib⁹ suspēsionibus ꝓpter diuersas causas.

Cap. 95.

S Unt ⁊ alii casus in q̄b⁹ q̄s incurrit suspēsionē vel simplicit: vel ƀm quid. i. quia p̄uat collatione vel executōe alicuius ordinis vel ministerii p aliqđ tēpus Et p̄mo eps q̄ ordinat alienū clicū sine licētia sui epi vel supioris scient seu affectata ignorātia p ānū est suspensus a collatōe ordinū: ⁊ interim clerici sui absq̄z eius licētia possunt a vicinis epis ordines recipe. extra de temp. or. Eos. li. 6. Per quā decre. loquebat opinio dicētiū q̄ ordinar poterat alienum sub specie ratihabitionis ⁊ intelligitur superior in hoc casu episcopus de cuius dyocesi iste qui vult ordinari est oriūdus: vel in cuius dyocesi officium ecclesiasticuz habet: vel vbi habet domiciliū: licet alibi natus fuerit. Inferiores autez prelati: siue Religiosi: Siue alii non possunt dare licentiam: nisi haberēt a sede apostolica qualiter possit subditos quo voluerint facē ordinari.

Jtē nō pōt talē licētiā dare officialis
epi: ſ; epo in remotis agente vicari⁹
eius gnālis in ſpūalibus vel ſede va
cante capl'm: ſeu is ad quem tūc ad
miniſtratio ſpūaliū ptineat pnt lriā
dare. Religioſi quoq; a ſuis prelatl.
etiā in nō exēptis pōratib⁹ deputati
pōres ⁊ eoꝝ ſocij pnt a locoꝝ dyoce
ſanis q̄diu ibi morant̄ licite ordiari
lꝫ non ſint de eoꝝ dyoceſib⁹ oriūdi
hec omnia de tēp. or. Cū null⁹. li. 6.
Predicatores autē ⁊ minores i hoc
ſūt puilegiati a ſede apoſtolica: vt. ſ.
valeāt a q̄buſcūq; epis ſuos ſbditos
facē ordinari. Jpſi aūt ſic ordinati. ſ.
ab aliēo epo ſine licētia ꝓprij h̄ꝫ ray.
puant̄ ab executōe ordinis recepti: ſ;
poteſt cū eis epūs diſpenſare in hac
ſuſpēſione. 9. q. z. Lugdunēſis. ext̄
de temp. or. Q. ō trāſlatōez. Eps vel
q̄uis alius cōferēs tonſurā clericalē
infanti: niſi forte religionē intraret:
vel illitterato vel homini aliene dio
ceſis ſine licentia vel coniugato: niſi
volenti religionē intrare: aut ad ſa
cros ordines ꝓmoueri. qn̄. ſ. de iure
pōt eſt ſuſpenſus p ānū a collatione
tonſure tm̄. extra de temp. or. Null⁹
li. 6°. Patriarche archiepi epi locan
tes vel alio titulo cōcedētes aliquaꝫ
domū vſariis alienigenis ad fenus
exercēdū ipſo facto ſuſpēſiōꝫ icurrūt
ex̄ de vſ. q̄ꝫq̄ꝫ. li. 6. Et ſimilit̄ ſi pmit
tunt q̄ vſarij alienigene. ſ. nō oriūdi
de t̄minis ipſoꝝ locoꝝ publice vſaꝫ
exercētes vel exercē volētes hn̄t do
mos ꝯductas: ſeu alit̄ hitēt in terris
ſuis. i. eoꝝ iuriſdictōi ſbiectis: ſi infra
tres mēſes oēs tales de ipſis nō ex
pellūt terris. Ferētes ſniam excōis

ꝯt̄ aliquē vel aliquos: niſi pmittant
trinā admōitōez vel vnā ꝓ trib⁹ ſūt
ſuſpēſi p mēſē ab ingreſſu eccleſie. ex
eo. Sacro. Jtē dꝫ hr̄e talis monitio
tpꝝ cōueniētia intualla: niſi facti ne
ceſſitas alit̄ ſuaſerit. Et dꝫ fieri i ſcri
ptis ꝯtinētib⁹ cāꝫ excōicatōis. al's ex
cōicator eſt ſuſpēſuſ n̄ ſolū ab igreſſu
eccl'ie: ſ; ēt a diuinis p mēſē: q̄ q̄dē ſi
exeq̄t̄ irreglarl. efficit̄: nec n̄ p papaꝫ
cū eo poterit diſpēſari. ex̄ eo. Cū me
dicinalis. li. 6°. Sed hec pene nō tā
gūt epos ⁊ ſupiores: cū n̄ fiat ſpālis
mētio de eis. extra de ſen. ex. Quia
piculoſū. li. 6. Ultramōtani ordiati
ab epis Jtalie. niſi hēant licentiaꝫ a
papa vel epo vbi ſunt oriūdi: vel in
cui⁹ dyoceſi ſūt bn̄ficiati ⁊ p patētes
ipſi⁹ epi lr̄as ꝯtinētes cāꝫ rōabilem:
q̄a ipſos nollit vel nō poſſit ordiare
ſūt ipſo facto ſuſpēſi abſq; ſpe diſpen
ſatōis. ext̄ de temp. or. Sepe. li. 6°.
Et ordinātes h⁹mōi debēt ꝯdigne
puniri. vt in. d. c. Sepe. qui recipiūt
aliquē ex ordinib⁹ ſacris ab epo qui
renūtiauit loco ⁊ dignitati: ſi ſciēter
hoc agunt: vel ignorātia craſſa ⁊ ſu
pina: nō recipiūt ordinis executōem
vnde ſunt ſuſpēſi: nec cuꝫ eis poteſt
diſpenſari niſi p papā. ex̄ de ordi. ab
eo qui re. epi. c. vnico. Si ignorāter
non tamen ignorātia craſſa poteſt
cū eis eps diſpenſare: ſ; recipiētes ab
eis ordines minores ſine lr̄ia ꝓprij
epi: q̄uis deberēt depōi. 9. q. z. epm
T n̄ pōt epūs in ordine tollerare di
ſpēſatiōez. Epi autē renūtiātes loco
tm̄ ⁊ nō dignitati poſſūt oēs ordies
cōferre: ſicut pus ſi fuerunt rogati a
ꝓprio epo loci: al's n̄: vt didū eſt. ſ.

Itē ordinati a symoniaco in ordine suscepto ꝗ̄tūcūqꝫ occulto: vel etiā in dignitate: aut a symoniaco notorio in collatōe ordinū: vel in collatione aut receptōe aut mediatōe bn̄ficioꝝ. Non recipiunt ordinis executionē sed sūt ipso iure suspensi. i. q. i. Si q̇s a symoniacis: ꝗ̄uis in sua ordiatiōe nulla sit cōmissa symonia: et hoc in detestatōe symonie. Rō est q̇a tales cū sint ꝑuati executiōe ordinū: qđ n̄ habent dare n̄ pn̄t. i. q. 7. Daybertū. Verū est tn̄ ꝙ ordinati a talibus ex ignorantia facti excusant̄ a peccato ⁊ in ipsa tali ordiatōe: ⁊ in executiōe ordinū sic ꝑceptoꝝ abstinē tn̄ debēt cū sciūt quousqꝫ cū eis dispēset̄: et ꝑ papam. i. q. i. Si q̇. In glo. Ex ignorantia autē iuris hoc faciēdo nō excusantur. Vn̄ ꝫm Tho. scđa scđe. q. 100. Nullo mō q̇s dꝫ recipe ordies ab his quos scit esse tales nec tenet̄ in hꝰmōi suis p̄latis obedire: q̇nimo potiꝰ dꝫ ꝑmittē se excōicari ꝫꝫ goff. Nā obediēdo a peccato n̄ excusaret̄ 2. q. 3. Quid ġ. Patiēdo aūt iniustā excōicatōez meret̄. 24. q. 3. Nō dānamur. Item ordinati ab heretico ⁊ scismatico vel excōicato: vel deposito nō recipiūt ordinis executōz: cū omnes hi ꝑuent̄ omniū ordinū executione: ⁊ nemo dat qđ non habet. i. q. i. Gratia. Nō tn̄ ꝫm Tho. Pe. ⁊ Ray. ⁊ Goff. ꝙ omnes tales ordinatores ꝟo conferūt ordines ꝗ̄tū ad caracterem: sicut ⁊ oia alia ꝟe cōficiunt seu conferunt sacramēta excepta pn̄ia quo ad manifeste excōicatos: secus de occultis: q̇a absoluūt ꝫm Ricard. et Pe. de pal. dūmodo

seruent predicti formā ecclesie. i. q. i. Dn̄s declarauit. đ ꝯsecra. di. 4. Nō in vobis. Peccant tn̄ mortalit̄: tam dantes ꝗ̄ suscipientes ab eis ꝗ̄cūqꝫ sacramēta scienter: nisi baptismū in extrema necessitate. Ignorātia autē facti ꝓbabilis excusat t̄les a peccato in ipsoꝝ ordinū receptōe ⁊ eorūdē executione: dum ea laborant. Cum autē sufficienter hoc sciunt debēt abstinere quousqꝫ dispensēt̄: circa quā dispēsatōez dicit Hostiē. ꝙ in ep̄atu solus papa dispensat. ex̄t de elec. q̇a diligētia. In aliis ꝟo ordinibꝰ ꝗ̄tū ad eos qui scienter a talibus recipiūt ordines: vel etiā ex ignorātia crassa ⁊ supina solus papa dispensat. imo ꝫꝫ Ray. ⁊ Goff. si fuerunt ordinati a tali qui recepit vltimā manꝰ īpositionē. i. ep̄alē ꝯsecratōez ex̄ ecclesiam nūꝗ̄ tollerant̄. 9. q. i. Ordinatiōes. Si ꝟo ex ignorantia nō supina ꝫm Hosti. ꝑ discretū p̄latū cū talibus poterit dispensari. ex̄ de ordi. ab eo qui ordi. ren. c. i. ⁊ 2. Sꝫ ꝫꝫ Ray. ⁊ gof. si ordiati sunt ab eo qui recepit vltimam manus impositōez in ecclesia. i. āteꝗ̄ efficeret̄ hereticus scismaticꝰ vel excōicatꝰ: vt ꝰ tunc est qn̄ ordinat̄ siue ordinati sciebāt siue ignorabāt tollerant̄ ex dispensatōe ministrare in officiis susceptis. Ad supiores ꝟo non debent promoueri: nisi magna necessitas esset. Et idem videt̄ dicē Gof. de inēdicto ⁊ suspēso a diuinis . s. ꝙ nō ꝯfert executiōez. 9. q. i. c. i. et sequētibꝰ. Itē q̇ aliquē ordinē sacrū recipiūt extra statuta tp̄a ordiatōnū sunt suspensi: nec debēt ꝑmitti in susceptis ordinibus ministrare: ꝗ̄uis

caracterem recepint. ex̄ de tēp. ordi. c. z. Epūs tamen imposita eis pn̄a cōpetenti sbstinere poterit vt postea in susceptis ordinibus ministrēt. ex̄ de temp. ordi. Consultatōi. hec bm Inno. Ber. et Guil. qui addit q sec' de ordinibus suscipiendis: et si ante dispēsatōz talis ministrauit in ordie suscepto. Dicunt q̄dam q nō potest Epūs dispensare: s̄ v̄ius est q possit dispensare: vt. 9. q. z. Lugdunensis. Nisi forte interdicta fuiss3 sibi execu tio et postea administrass3. Promo tus p saltū. i. aliquo ordine p̄mīsso ad supiorem ascēdēdo: q̄uis caracte rem recipiat: tn̄ suspensus est ab exe cutione ipsius ordinis sic recepti. di. 52. Solicitudo. ex̄ de clerico. p salt. pmoto. c. i. Et si nō malitia s̄ ex ig- rantia vel negligētia hoc egit: q̄uis de rigore depōi deberet: tn̄ ex dispē satione epi ad ordinē p̄termissū po- terit pmoueri. Si autez scienter per saltum est pmot. et in ordine sic su scepto sine dispensatiōe ministrauit post receptiōez admissi: adhuc pōt p Epm dispensari: sed q vlterius non ascendat nisi p papam. Ray. Host. et Guil. Recipiētes eodē die miores ordines cuz sbdyaconatu: vel duos sacros ordines simul: siue ordiatore sciente: siue ignorante sunt suspensi ab ordinibus sic receptis: et deponi deberent. 77. di. Subdyacon'. ex̄ de eo qui or. fur. re. Innotuit. Pn̄t tamen pmitti misericordit in mino ribus tm̄ ministrare. Et si intrat reli gionem et vita moresq3 exigāt eoruz Abbas si voluerit poterit dispēsare i aliis ordinib': vt in. d. c. Innotuit.

Ray. et Hosti. Sz si lata p̄us fuisset snia excōis contra sic recipientes: et nihilomin' recepint: nō poterit cuz eis dispensari nisi p papam: vt in. d. c. Innotuit. Et dicit Hosti. q etiaz papa de facili non dispēsat. Cōtrhē tes matrimoniū d̄ p̄nti: et an̄ carnis copulā se facientes ad sacros ordies pmoueri alit̄ q̄3 a sacris canonibus concedit̄: q̄uis caracterē recipiāt sūt suspensi: ita q nec etiam post mortē vxoris poterunt in illo ordine mini strare nec ascēdē ad alios: nec aliq̄d bn̄ficiū ecclesiasticū: vel offm̄ obtinē. Et matrimoniū nihilomin' sic con tractū pter hoc nō dissoluit̄: qd̄ in telligit̄ qn̄ tales in seculo remanen tes hoc agunt. Nā secus si religiōez intrasset. In extrauaganti. Jo. zz. que icipit. Antiqua. Apostate a religiōe in apostasia suscipiētes ordines sunt suspensi et irregulares. ex̄. eo. ti. Apo stata. nec dispēsat̄ cū eis nisi p papā Sed et alij qui in excōicatiōe ordies recipiunt similit̄ sūt suspensi seu irre gulares. ex̄ de sen. ex. Cū illoruz. Et hoc v̄um nisi pbabilis ignorantia excuset eos: et de hac mā plene hēs. s̄. in. c. de cā finali excōis. §. z. Cele brantes seu p̄ticipātes sciēt in diuis cum publice excōicatis vel intdictis sunt suspensi ab ingressu ecclesie. ex̄ de p̄uile. Epor. li. 6°. Sed de hoc vide plenius. s̄. in ti. de interdicto. c. z. §. 4. et p totū illud. c. hēs plura p̄ti nentia ad mām suspēsiōis. Conhua tores non possunt se intromittē de aliis q̄3 de manifestis iniuriis et vio lentiis. Qd̄ si de aliis que iudicialez indaginez reqrunt se intromiserint:

i

sunt suspensi ꝑ ānū ab officio.ext̄ de off.le.Legatos.li.6. Judices ecclesiastici q̇ contra iusticiā in grauamē alterius ꝑtis in iudicio q̇dq̄ʒ faciant ꝑ gratiā vel ꝑ sortes:puta ꝑ pecuniā sunt suspēsi ꝑ ānū ab executōe officij ⁊ si durante suspensione ingesserint se diuinis efficiūtur irregulares: nec nisi ꝑ papam poterint liberari.ex̄ de sen. et re.iu.Cum eterni.li°.6°. Religiosi qui concedūt ad vitam alicui vel ad certaʒ tempus iura redditus possessionū administratōis cui p̄sūt nisi duo cōcurrāt.s. ꝙ necessitas vel vtilitas monasterij vel p̄orat⁹ illius ecclesie hoc exposcat. Et ꝙ cōuētus illius ecclesie cōsentiat. Aut si ꝯuētū nō haberet assensus p̄lati ꝓprij interueniat:sunt ip̄o facto suspēsi ab offi° nec valet dicta cōcessio. Excipiūt̄ tn̄ duo casus.s.locatio ⁊ vēditio redditū vel fructuū ad modicū tēpus.ex̄ de re.eccle.nō alie.c.i. In cle. Utrū aūt hec suspēsio intelligat̄ ab officijs diuinoꝝ: ⁊ ab officij tꝑaliū administratione:puta p̄latl.ꝓcuratl.cellarij. ⁊ h⁹modi. Jo.an. remittit ad nōta de deci.c.ti. In cle.⁊ ibi pōit vtrāq̄ʒ opinionem et dimittit sb̄ dubio.

Fratres ordinis p̄dicatoruʒ ꝓmoti vel assumpti ad ep̄atus vel alias p̄laturas si p̄us recipiūt munus cōsecrationis q̄ʒ resignent ordini libros: et alia que hn̄t tēpore sue ꝓmotōis:eo ipso sunt ab executōe pōtificalis ministerij suspensi.Cle.4⁹ in p̄ui. Prouidentia. Fratres p̄dicatores si ꝑturbare p̄sumpserint officiū iq̇sitōis circa hereticos per fratres minores exercitatū:ipso facto sūt ab executiōe ordinū sacroꝝ suspensi: nec pōt relaxari suspēsio talis:nisi ꝑ sedē apostolicam:aut ꝑ inq̇sitorē cuius officium ꝑturbauerūt. Et ideʒ est de mioꝛib⁹ ꝑturbantib⁹ officiū inq̇sitōis ꝑ p̄dicatores exercitatū. Cle.4⁹ in p̄uilegio Pauꝑtatis altissime. Fratres p̄dicatores ⁊ minores recipientes ad ꝓfessionē aliqueʒ in ordine suo ante ꝓbatiōis ānū elapsū: sunt ipso facto a receptiōe quorūq̄ʒ suspensi ⁊ pene grauiori culpe puniendi. Nec etiam per hoc ille sic ꝓfessus est obligatus ordini illo.extra de regula. Nō solū li.6. Religiosi qui vicʒ decimas n̄ ꝑcipiunt: si scienter omittant facere cōscientiā cōfitentib⁹ de decimis soluendis:sunt suspēsi a p̄dicatōis offi° donec faciant eis cōsciētiā si ꝯmode possunt:⁊ si interim p̄dicauerint sūt excōicati.extra de pe.Cupientes.in cle. Q.ō tamen intelligūnt. Pet.de ancha.⁊ Pau.si fuerint suꝑ hoc req̇siti.s.a p̄latis. Utꝝ cū querit̄. vtrū suspensus ab officio sit suspēsus a bn̄ficio. Super hoc. Jo.an.multa dicit ꝓ ⁊ cōtra.suꝑ cle.Cupiētes.extra de pe.Cōcludit nō clare. ꝫ Pe.de ācb. suꝑ eādem cle.ponit distinctōeʒ dn̄i Gasꝑis de calde.dicens sic. Aut q̇s suspensus est ab officio aut a bn̄ficio aut ab vtroq̄ʒ. Si est suspensus a bn̄ficio:siue a iure:siue ab homine non est suspensus ab officio.ar.c. Dilect⁹ de offi° ordi. Rō ad hoc odiū p̄earū regula in penis.de re.iu. Item q̇a officiū nō est accessoriū ad bn̄ficium lʒ sit cōtra. Si est suspensus ab offi° hoc est aut ꝑ dictionē taxatinā tātū aut simpliciter. Primo casu planū ē

ꝙa nõ eſt ſuſpenſus a bñficio:cuꝫ tñ ſit ſuſpenſus ab officio: quia hoc voluit ſnie ꝓmulgatio: quia iuris ſnie vltra intentionẽ ꝓferentis nõ extẽdũt ſe ſaluo caſu ¶ Paſtoralis.de ap. Si autẽ ſit ſimpliciter ſuſpenſus ab officio:hoc eſt ab homine aut a iure Si a iure:aut ꝑ crimẽ aut ꝑ infamiã aut ꝯtumaciã. Si ꝓpter crimẽ:tunc puto ꝙ ſuſpenſus ab officio ſit ſuſpẽſus a bñficio:vt.c.eos.⁊.c. Si quis ſacerdotũ.di.81. Si autẽ ꝓpter infamiam:vel contumaciã ſit ſuſpenſus ab officio:non eſt ſuſpenſus a bñfi°: vt.c. ¶ Preſbyt.ſi a plebe.2.q.4. Si aũt ab homine eſt ſuſpenſus ab offi° ſi hoc eſt ꝓpter crimẽ graue: tũc eſt ſuſpenſus ẽt a bñficio. Si aũt ꝓpter crimẽ leue:vel etiã ꝓpter infamiam vel contumaciã nõ eſt ſuſpẽſus a bñficio:vt in iurib⁹ allegatis. Si auteꝫ eſt ſuſpenſus ab vtroqꝫ. Aut hoc eſt ꝑ dictionẽ ⁊:planũ eſt:aut ꝑ dictõeꝫ vel:⁊ tunc puto opinionẽ Hoſt. vaꝫ ſcꝫ ꝙ talis ſnia nõ valet ꝓpt̃ incertitudinẽ.l.2.C. de ſen. que ſine certa q̃titate. ¶ Hec ille. Inno. aũt dic̃ ſimpliciter ꝙ ſuſpenſus ab officio tãtuꝫ nõ dꝫ ꝑcipe fruct⁹ bñficioꝝ:ſuper.c. ¶ Paſtoralis.de appel. Sꝫ ¶ hoſt.hoc intelligit qñ eſt ſuſpenſus ꝓ g̃ui cã: ſecus ꝓ leui vel infamia: ⁊ nõ eſt cõtumax. Et nõ ſm ¶ hoſti. ꝙ ſuſpẽſus a põtificalib⁹ ſi celebrat i põtificalib⁹ nõ erit irregulari. ¶ Rõ eſt ꝙa põtificalia nõ ſũt de ſbã celebratõnis:nec debem⁹ aliquẽ irregularẽ iudicare niſi iueniat̃ expſſũ.ar.de pe.di.i.§.pene Itẽ ſi ſuſpẽſuſ a ꝑticipatõe ſacm̃toꝝ de q̃ ſuſpẽſiõe hẽs.18.di. Si ꝙs aũt.

⁊.c.ſi.⁊.c. ¶ Placuit.di.58.c.ſi.ext̃ de elec. Oſius.⁊ de his q̃ fi.a ma.ꝑ.ca. .c.i. Si celebrat non eſt irregularis. Talia.n.nõ ſunt ordinis:cuꝫ ⁊ laycí ꝑcipient ſacramentl. ¶ hoſti.⁊ Inno. Clerici qui ſcienter eligũt ad epatuꝫ indignũ.ſ.cõtra illã formã que hẽt̃ ex̃ de elec. Cũ in cũctis: ſũt ꝑ triẽniũ ſuſpenſi a bñficio in.d.c. Et dic̃ glo. habitis ⁊ habendis. Eligentes aũt ſiue electio facta ſit cõcorditer ſiue in diſcordia:ſi.ĩ.octo dies exquo potuerunt cõmode ipſã electõeꝫ electis diſtulerint pñtare. Qui culpabiles in hoc fuerint a pſecutione electõis ſũt excluſi ⁊ ſuſpenſi ꝑ triẽniũ a bñficiis que obtinẽt in illa eccleſia ad que ſi .ĩ.illud tẽpus temere vel colorate ſe imiſcuerint illi ꝑpetuo ſũt ꝓuati. ext̃ de elec. Cupiẽtes.li.6. Cõpromiſſarius ſi ſciẽter eligit indignuꝫ eſt ipſo facto ꝑ triẽniũ ſuſpenſus a beneficiis eccleſiaſticis: hec tñ ſuſpẽſio ñ tãgit epos: nec intelligit̃ niſi in electiõib⁹ epoꝝ ⁊ ſupioꝝ:ſecus de electõib⁹ inferioꝝ.ex̃ de elec. Si ꝯpromiſſarius li.6. Religioſi grauãtes vel fraudãtes eccleſias circa decimas eis debitas ſi reꝙſiti ꝑ illos quoꝝ intereſt ñ deſiſtunt.ĩ.menſẽ:vel de vſurpatis: vel detentis.ĩ.duos mẽſes ñ fecerit emẽdã: ſuſpẽſi ſunt ab officiis adminiſtratõis ⁊ bñficiis: ⁊ talia ñ bñtes ſunt excõicati.ex̃ de deci.c.i. In cle. Et dicit Io.an. in glo.ſe credere ꝙ ſufficiat iudicis declaratio ſup ſatiſfactione:nec ꝙ ſit neceſſaria alia abſolutio quo ad ſuſpenſionẽ: ſꝫ quo ad excõicatõeꝫ bñ reꝙritur abſolutio. Doctor vel magiſter qui doctorat

aliquez:nisi ꝑus exigat iuramentũ a
doctorãdo ꝙ nõ expẽdet ꝓ suo do-
ctoratu vlt̃ sũmã triũ miliũ turonẽ-
siũ argẽteoꝝ ẽ suspẽsus ꝑ sex mẽses
a collatõe doctorat⁹. ex̃ de magi.cũ
sit.i cle. Jn caplo ecclesie cathedralis
vel collegiate ẽ suspẽsus a voce i ele-
ctiõe ⁊ aliis q̃ ñ hȝ ad min⁹ ordinez
sbdyacõat⁹ ⁊ silr̃ q̃ hȝ bñficiũ cui ãne
xus ẽ ordo:nisi. ĩ.ãnũ faciat se ꝓmo
ueri ad talẽ ordinem quem requirit
bñficiũ legitimo ipedimẽto cessante
ex̃ de eta.⁊ q̃li.vt hi q̃ in cle. Qui ꝓ
hibiti sũt audire leges ⁊ phycã:de q̃
b⁹ hẽs.s̃.i ti.de excõi.vlt̃ excõicatõȝ
sũt suspensi ab officiis suis:ibi vide.
Ultio nõ ꝙ suspẽdẽ põt ab officiis
q̃ ⁊ excõicare:q̃s aũt possit excõicare
hẽs.s̃.vñ layc⁹ vel mulier cuȝ ñ pos-
sint excõicare: nisi ex ꝯmissione spãli
pape.di.zz.§ Uerũ. Jn glo.Nõ pñt
ẽt suspẽdẽ. Põt tñ abbatissa bȝ Jnn
suspẽdẽ a bñfi° clericos ecclesiaꝝ sibi
sbditaꝝ:si h̃ ex ꝯsuetudie hñt nõ aũt
ab offi°. Jtẽ nõ ꝙ sic̃ excõicatio sic ⁊
suspẽsio ꝑ sequẽtẽ appellõez minime
suspẽdit:suspẽsio dico ab offi° vel in
gressu ecclesie lata.ex̃ de sẽ.ex. Js q̃.
li.6. Jtẽ nõ ꝙ absolutio a suspẽsiõe
officij simplr̃ vel dinis fiẽi dȝ sb ista
forma vel sili. Ego absoluo te a vin-
culo suspẽsiõis quã icurristi ꝓpt̃ talẽ
cãȝ:⁊ restituo te executõi ordinũ vel
officioꝝ tuoꝝ. Jn noie pr̃is zc̃. Tñ
q̃a suspẽsio ꝑtinȝ ad foꝝ ꝯtẽtiosum:
nec repit̃ detẽmiata forma nccĩa h⁹
relaxatõis. Jõ q̃cq̃d dicat ⁊ q̃b⁹cũȝ
ṽbis vtat̃ his q̃ valet absoluẽ a tali
vinculo si itẽdit absoluẽ:ṽe absoluit
sic̃ dcȝ ẽ.s̃. de absolõe ab excõicatiõe

Sȝ q̃rit̃ q̃s possit absoluẽ a suspẽsiõe
Circa h̃ Pau.in cle. Mõasterioꝝ.d
reb.ecc.nõ alie.sic dic̃.vbi papa põit
penã suspẽsiõis vel intẽdicti ꝓpt̃ cõtu
maciã canonẽ ꝯdẽdo:puto ꝙ iferior
possit absoluẽ.ex̃ de sẽ.ex. Nup. nisi
ipse papa sibi reſuet absolõez: vel al
teri exp̃sse detẽmiate ꝑsõe. Et h̃ tenȝ
Uin.hug.goff. Jnno.Ber.⁊ Jo.in
glo.z.q.i. Si inimic⁹.⁊.17.q.4. Si
q̃s deinceps. Et hosti. Jdẽ iudiciũ ẽ
si ꝯstõez inferioris approbat et cõfir
mat:de ꝯstitu. Ex frequẽtib⁹. Plus
.n.ñ opat̃ ꝯfirmare q̃ȝ ꝯdẽ sniaȝ:vñ
põt q̃libȝ suffragane⁹ relaxare:cuȝ ñ
sit maioris efficacie q̃ȝ ius cõe. Sic
intelligit̃.c. Graue.ex̃ de p̃bẽ. Et h°
nisi alteri reſuet̃ absolutio. Si vero
pẽa suspẽsiõis ⁊ h⁹i ipõat̃ ꝑ sniam.i.
ab hoie tũc ligãs dȝ absoluẽ nõ infe
rior.ex̃ de offi.or. Cũ ab ecclesiarum
saluo cãu decre. Pastoral̃.e.ti. Jdeȝ
tȝ guil.in spe. Si ṽo suspẽsio sit ꝑpe
tua q̃ hȝ vim p̃uatõis:vt nõ Uin. d
transl.c.z. Et Guil.in Spec.ti.z.§.
Nũc oñdẽdũ.nõ hȝ locũ absolutõ:ſȝ
necessaria ẽ dispẽsatio ꝯñs collatõez
Et tũc ẽ vidẽ:an tale sit crimẽ in q°
possit Eps̃ dispẽsare et hẽat cõferre
vel ñ:⁊ in p̃mo cãu poteit eps̃ dispẽ
sare ⁊ ꝯcedẽ: puta bñficiũ vel officiũ
executõis ordinũ quo ad dispẽsatõȝ
Jn cãu z° ñ poterit.44.di. Multi.
⁊ de suspẽsiõe q̃ põit̃ in.d.c. Mona
sterioꝝ. Dicit idem Pau. Nõ puto
hãc de sui nã opari p̃uatiõȝ:al̃ papa
exp̃ssissȝ h°.ar.de deci. Ad audiẽtiã.
vñ credo eã posse ꝑ ordiariũ relaxãi
rõe p̃missa ſȝ si ñ relaxet̃ durabit ꝑpe
tuo.io.q.z. Perpetua. Nõ ꝙ sẽtẽtie

oēs ſuſpēſiōis late ꝑ quoſcūꝫ ꝑlatos ↄ̄t frēs ꝑdicatores ↄ̄t indulta ꝑuilegioꝝ ſuoꝝ: ſūt ipſo facto irrite ⁊ inanes. Alex. Meritl. vr̄is. Et ſi ↄ̄t alios occaſiōe ipoꝝ fratrū late fuerint ſūt ēt irrite ⁊ inanes. Alex. Nimis iniq̄ Itē magr̄ ordis ⁊ ſinguli ꝑores ⁊ ꝓuiciales ↄuētuales ⁊ eoꝝ vicarij In locis: ⁊ ↄuētib⁹ ſibi ↄmiſſis frīb⁹ ſibi ſbditl. necnō ⁊ alijs frīb⁹ eiuſdē ordis intēdū ad eos declinātib⁹: vndecūqꝫ pn̄t impꝫtiri bn̄ficiū abſolōis a ſuſpēſione excōicatōe ⁊ intēdicto q̄s ſnias incurriſſent in ipſo ordine: vel ante ingreſſū ei⁹: ac ēt laycos q̄ ordinem ipm ingredi vellent: niſi adeo eſſꝫ exceſſus enormis: vt merito eſſꝫ ſedes apoſtolica cōſulēda. Boni. ⁊ Alexā. Uirtute. Itē ꝑdicti ꝑlati pn̄t diſpenſatōeꝫ obtinē a ſuis ↄfeſſorib⁹ ⁊ abſolōeꝫ ſup ſuſpēſiōe ⁊ irregularitate: quā ↄ̄traxiſſēt ex eo ꝙ ꝓtuliſſent ſnias excōis ſuſpēſiōis ⁊ intēdicti ſm̄ ſcriptl. ex incautela. Clemēs. Exigentib⁹. Uidet̄ tn̄ cē dr̄ia talis int̄ ſuſpēſiōeꝫ depoſitōeꝫ ⁊ degͣdatōꝫ ſtricte ſumēdo ipos t̄mios: nā large frequēt̄ accipit̄ in iure vnuꝫ ꝓ alio: vt di. 46. Cleric⁹ ꝑmo. Suſpēſio vr̄ iportare ꝑuatōeꝫ executiōis legitie ordis: vel officij eccleſiaſtici ſimplicit̄: vel ad tēpus ⁊ cū ſpe diſpēſatiōis: q̄ qn̄ꝫ a iur̄ qn̄ꝫ a iudice iferr̄. Depoſitio iportat ꝑuatōeꝫ executōis legitie officioꝝ et bn̄ficioꝝ eccleſiaſticoꝝ poſſeſſionis ſimpliciter ⁊ ex toto abſqꝫ ſpe reſtōis retēto tn̄ ꝑuilegio clericali: q̄a ↄuēiri n̄ pōt in iudicio ſeculari: nec capi nec puniri a laycl. ⁊ fit ꝑ ſniaꝫ hōis cōit̄: nec pōt iferri h̄ pena ab iferiori epo

q̄ hoc agē pōt erga ꝓpriū ſbditū aſſiſtente ſibi canonico numēo epoꝝ ſi ē in ſacris. alias ſuffic̄ ꝓpria ſnia epi ſine alioꝝ pn̄tia. Depoſit⁹ āt ⁊ degͣdat⁹ reſtitui n̄ pōt ad officia ſua: niſi ꝑ diſpēſatōeꝫ pape. Itē vbi in iur̄ dr̄ ſuſpēdat̄ vel deponat̄ vel degradet̄ ↄminatio eſt ſnie ferēde n̄ lata ſnia: vt 25. di. Eps. Degͣdatio vlt̄ penaꝫ depoſitōis h° addit: q̄a ꝑuat̄ ꝑuileͦ clericali omni cū certa ſolēnitate: caractl. aūt ei auferri n̄ pōt: nec a q̄cūqꝫ creatura: q̄uis Jo. an. videat̄ ponē cōtriū ſ. ꝙ poſſit ei auferri. Sꝫ tho. in 4. ⁊ Jo. in glo. di. 50. Accedēs. ⁊ Jnn. tenēt ꝙ nō. De m̄ ⁊ forma degͣdatōis habes in. c. Degͣdatio. ex̄ d̄ pe. li. 6. Et in ſū. piſana. Nō tn̄ ꝙ n̄ ois degͣdat⁹ eſt t̄dēd⁹ curie ſeculari ſ3 ſolū in trib⁹ cāib⁹. Prim⁹ i crie heresis. ex̄ de hr̄ti. Ad abolendā. ⁊ hoc niſi ad pn̄iaꝫ incontinenti redire voluerit: ſ3 ſi relabit̄ nō pl⁹ ꝑcit̄ ei. 2⁹ i falſificatōe lr̄aꝝ pape: ex̄ de crie falſi Ad falſarioꝝ. 3⁹ cū q̄s depōit̄ ꝓpt̄ calūniā quā ſuo epo itulit. 2. q. i. Si q̄s ſacerdotū. Un̄ cū in curia romana his tꝑib⁹ q̄dā ſacerdos int̄feciſſꝫ ſacriſtā ſancti Petri ſacerdotē: vt ſic poſſꝫ rapꝫ bōa ſacriſtie. req̄ſito cōſiͦ ꝑitoꝝ ſup hoc ↄcluſerūt: ꝙ n̄ dꝫ ꝓpt̄ h° tradi curie ſeculari ad occidendū ſ3 iura: ſ3 poni in carcereꝫ vel caueā in ꝑpetuū ibi ſbſtētādo pane dolorl. ⁊ aq̄ āguſtie. Papa tn̄ Martin⁹ de plenitudie ptātis illū degͣdatū fecit tradi curie ſeculari: ⁊ ſic fuit mortu⁹. Pōt. n. nihilomin⁹ q̄s ꝑ ſolū Epm ſuū degradari ↄuocatl. abbatibus: et aliis religioſis et ꝑlatis: et lr̄atis ſue

dyocl. q̄n sacerdos: vel ali⁹ in sacris
fuerit curie seculari ꝓ hẽsi tradẽd⁹ ⁊
degdād⁹ sic ei videbit expedire ex ꝺ
hẽti. Clē. li. 6. Hec āt degdatio: cuz
q̃s ꝓpt hẽsiz vel aliꝺ ẽ tdẽd⁹ curie se
culari sic fienda est pn̄te ptāte. Dicit
degdās illi vt in foꝝ suū recipiat de
gradatū: dz tñ itcedẽ ꝓ eo ꝙ ñ mo
riat. ex de vb. sig. Nouimus.

De irregularitate titulus q̄ntus.
Cap. 96.

i Rregularitas sic diffinit a
spec. Q̄ꝺ est nō. seu impedi
mētū canonicū ex facto: seu
defectu ꝓueniēs: q̄ q̃s ꝓhibet ad ec
clesiasticos ordies ꝓmoueri: ⁊ i eisdē
ministrare. Et irregularitas cōthit
multis mōis ⁊ cāis. Et ad sciendū
q̄n q̃s est irregularl. ex indebita cele
bratōe vel executōe ordinū. Jo. cald.
pōit talē distinctōez. Celebrās autē
vtēs officio ordis: aut ē feia: aut ma
scul⁹. Et si est mulier siue layca: siue
religiosa nō fit irregularl. q̃a cū ñ sit
capax ordis clericalis nō cadit in ea
irregularitas ꝑ quā q̃s impedit or-
dinari vel ordinis offm̄ celebrare: su
mit h rō ex. c. Debitū. de biga. ⁊. 33
. q. 5. h imago. Si g̊ mlier excōicata
vel intdicta: vel in loco intdicto: vel
idebite tractet officia sua sacra: temē
agit ⁊ puniri dz. ex ꝺ pe. ⁊ re. Noua
Nō tñ est irregularl. Si aūt est vir:
aut est furiosus: aut sane mētis. Et si
furiosus ꝓpt quācūqꝫ celebratōez nō
efficit irregularis nec peccat. Jdē ꝺ
infante clerico. Si furiosus. de hōi.
Si est sane mētis. Tūc talis aut est
cleric⁹ aut laycus. Et si layc⁹ est ⁊ cū
solēni apparatu alic⁹ ordis celebrauit
. l. exequēdo actū alic⁹ ordis: siue con
uersus sit alicui⁹ religiōis: siue secu-
laris: lꝫ hoc sit rigorosuz: videt ꝙ sit
irregularis. de cle. nō or. mi. c. i. Nec
cū tali vt valeat promoueri alius q̄ꝫ
papa pōt dispēsar̄: sicut ⁊ cū ordiato
⁊ suspēso celebrāte ali⁹ q̄ꝫ papa ñ di
spēsat: g̊ idē est in isto casu. Nō tñ ꝙ
h° videt intelligēdū de ordinib⁹ sa-
cris: ⁊ in solēni apparatu. Naz ⁊ offi
cia mioꝝ ordinū s̄ꝫ Tho. in 4. licite
⁊ alios doc. pn̄t exerceri: ēt ab his q̃
nō sūt ordiati in illis. Si aūt h agit
sine solēni apparatu: talis ñ efficitur
irregularis. Si aūt est cleric⁹. Tunc
aut celebrat in ordine quē nō habet
aut in eo quē hꝫ. Et si p̊mo cāu hoc
agēs i ordinib⁹ sacris est irregularl.
De sbdyaconatu aūt dicit Guil. ꝙ si
est in minorib⁹ tūc pōt cātare epl'az:
dūmō siñ solēnitate. Et addit Jnn.
ꝙ est licitū q̄n deest sbdyacon⁹ ⁊ tūc
etiā cātet sine ornamētis sbdyaconi
Sꝫ solēnis apparat⁹ sbdya. videtur
esse manipul⁹. Dicit. n. Pe. de pal. i
4. ꝙ tunicellā lꝫ etiā nō sbdyacono
portare: q̃a nō est ei ꝓpria vestis: sic
manipul⁹ quē nullus inferior sbdya
cono portare dz. Hec Pe. Uñ si tal'
cantet epl'az cuz tunicella sine mani
pulo: ñ tñ porrigēdo calicē dyacono
vel sacerdoti: qꝺ est ꝓpriū offm̄ eius
⁊ p̊ncipalis act⁹ ordinis talis. et vbi
est cōsuetudo ꝙ ēt i miorib⁹ ꝯstitut⁹
cantent epistolā illo mō: ñ vr̄ irregu
laris: secus aūt vbi cū manipulo: vel
porrigēdo calicē: vel vbi nō est mos
ꝙ cātēt nisi sbdyaconi. De ordinib⁹
supiorib⁹ nō est qō: q̃a sine dubio in
currit irregularitas. Si vo clericus

celebrat in ordine quē hꝫ tūc aut est
excōicat⁹ maiori:vel celebrat:seu offi
ciū exercet in loco interdicto ab hoie:
vel a iure:aut est suspēsus. Si pmo
modo: tunc in vtroqꝫ casu efficit ir-
regularis ⁊ idispēsabilis:nisi p papā
de sen.ex. Js q̄.li.6. Dicit tñ Guil.
ꝙ in minorib⁹ cōstitut⁹ ministrādo
seu exercēdo officiū suū etiā cū solēni
tate cū est excōicat⁹:nō efficit irregu
laris:q̄a illa duo capitula. Si q̄s eps
pmo.⁊ 2⁹.ii.q.3. Non loquūtur de
eis. Et pene sūt restringēde:secus de
sbdyacono. Sꝫ sine solēnitate legen
do epistolā sbdyacon⁹:dyacon⁹ vel
psbyter excōicat⁹ credūt q̄dā ꝙ non
incurrāt irregularitatē. Si āt cleric⁹
est suspēsus sumēdo stricte suspēsioꝫ
.s.quo ad se ⁊ quo ad alios. Nā q̄ ē
suspēsus quo ad se tm̄:puta ꝓpt̄ mor
tale q̄dcūqꝫ:vel ꝓpt̄ minorē excōica-
tōeꝫ vel ꝓpter iniūctōeꝫ a cōfessore
talis celebrās nullā incurrit irregu-
laritatē: vt dictū est.s. Si suspēsus q⁹
ad se ⁊ alios:aut ē suspēsus a canon̄
aut ab hoie si āt ab hoie seu a iudice
tūc aut igrauit igr̄atia pbabili: ⁊ tc̄
n̄ efficit irregular̄l.aut igr̄atia crassa
⁊ supina:⁊ tūc ē irregular̄l. et multo
magis si sciuit se suspēsū:⁊ h̄ quōcūꝫ
sit suspēsus simplicit siue ad tempus
determinatū:siue nō determinatū:et
si rōne defect⁹ vel infamie puto talē
durāte suspēsiōe celebrātē eē irregu-
larē nec posse dispēsari secū: nisi per
papā:ad hoc.ii.q.3. Si q̄s psbyt.d
sen.ex. Medicinalis.li.6. Si xo est
suspensus a canone. Tūc aut ratiōe
criminis:aut rōne defectus: aut rōe
infamie vel scādali. Si pmo modo
tunc aut simplicit est suspensus:⁊ sic
celebrādo est irregularis.2 q.3. Si
quis eps:aut est suspensus ad tēpus
Et tunc aut ad tempus determiatū
⁊ sic interiꝫ celebrādo est irregular̄l.
aut ad tempus indetermiatū.et tūc
aut cū cōditōe donec peniteat. Aut
cum conditione donec satisfaciat:vt
81.di. Si qui sine.⁊.c.se. et de coha.
cle.⁊ muli. Sicut ⁊ in cle.de deci.
in.c.i. Cū similib⁹. Et tunc lꝫ q̄daꝫ
contra dicant:puta si sic suspēsus an̄
obligationē celebret est irregularis:
q̄a in hoc factum iudicis est necessa-
rium vt habeat p absoluto: vt dixi
de eta.⁊ quali. Cū bone. Et sic cuꝫ
factum hominis sit necessariuꝫ seq̄t
ꝙ quo ad suspēsionē dei canō aliq̄d
addit:vt in dicta decre. Sicut de co
habi.cle.⁊ muli. Si nō est suspensus
cum conditione donec peniteat: vt
.s.de elec. Osius.⁊ tūc equū ē tenē
ꝙ interim celebrando nō efficit irre
gularis: q̄a talis suspēsus videt esse
dei:ad quam nihil addit canon nec
vt habeat p sblata aliq̄d factuꝫ iudi
cis est necessariū. Et ideo dicēdū est
de ea:vt de suspensione dei tātū. Si
2⁹ mō sit suspensus a canone.i.rōne
defectus. Tunc aut rōne defect⁹ or-
dinis:aut rōe alterius defect⁹. Et si
rōne defect⁹ ordinis vt clericus per
saltum pmotus q̄tum ad ordinem
omissum:in quo si exercet officium
an̄qꝫ recipiat est irregularis: sed cele
brando in ordine ad queꝫ est p saltū
pmot⁹ quē habet nō est irregular̄l.
di.52. Solicitudo. Si rōne alterius
defectus vt bigam⁹ illegitim⁹ corpe
vitiat⁹ ordinat⁹ ante etatē legitimā

vel a non suo epo:hoc casu cōcordāt
oēs ꝙ celebrando nō est irregularis
ꝗa hoc nō est exp̄ssū in iure. Et quia
qn̄ curia mādat cū iam ordinatis in
supradictis defectibus dispensari nil
dicit̄ de irregularitate. di. 56. Apo-
stolica. ⁊ c. Cenomanēsem. Stilus
autez curie est attēdēdus. de cri. fal.
q̄z graui. Nec obstat ꝙ ordinatio iā
facta ante legitimam etatē: vel a nō
suo epo fuerit cū peccato: ꝗa p̄ncipa
lis cā ꝓpter quam diximus tales su
spensos est defect⁹ nō peccatū. g̊ rōe
defectus nō criminis talis dz cēseri
suspensus. Et hac rōe puto ꝙ lz irregu
laris ex celebratiōe diuinoꝝ sit suspē
sus a canone ꝓpter hanc irregulari
tatē. Si tamen al's non est suspēsus
a iure vl' ab homie: puta ꝗa absolut⁹
est ab excōicatōe ⁊ suspensiōe: sed nō
est secū dispensatū sup irregłaritatez
vel nō suspensus contrahit irregula
ritatem quia hoc non est exp̄ssum in
iure. Si tertio modo est suspensus a
canone. scz rōne scādali vel infamie
tunc celebrando non est irregularis
de cle. pegri. c. i. Sed bn̄ faciunt alij
abstinēdo ꝓpter infamiā que est cōn
illam: vel vt scandalum euitet̄. Et p
hoc sequit̄ bm Inno. ꝙ illi quorum
crimina sunt notoria qui etiam post
pn̄iam ꝓhibent̄ celebrare ꝓpter scā
daluz ⁊ infamiam: vt de coha. cle. ⁊
mu. c. si. Sed si ante absolutōez cele
brant non incurrūt nouā irregulari
tatem. Ex allegatōe quā facit videt̄
intelligē de notorio fornicatore: qđ
pium est tenere. Et qđ nōt in. c. i. de
sen. ex. li. 6. intelligit̄ de notorio for
nicatore ante penitentiam celebrāte
ne videatur sibiipsi contrarius: tamē
de rigore sola penitentia non tollit
suspensionez canonis in notorio for
nicatore: vt videt̄ expressum. 50. di.
§ Peruenit. quia requiritur factuz iu
dicis: vt supra dictum est. de suspēso
a canone donec satisfaciat. Sed ab
solutione facta a sentētia canonis a
qua potest in hoc casu epūs absoluē
ꝗa conditor canonis sibi nō reserua
uit. Si penitet remanente irregula
ritate quam contraxit huiusmōi for
nicator notorius ex celebratiōe diui
noꝝ: de qua nondū est dispensatus
ex noua celebratōe nouaz irregulari
tatez nō incurrit. Dicit. n. ipse Inn.
ꝙ talis celebrās anq̄z peniteat efficit̄
irregularis indispēsabilis nisi p papā
sed anq̄z secū dispenset̄ celebrādo et
penitens. i. dimissa concubina nō cō
trahit nouā irregularitatē. Et forte
talis fuit intentio Inno. hic. Et oia
hec nōnt̄ p Anto. de but. sup decre.
de cle. excōi. mi. Si celebrat: ſ3 abreui
ata aliqualiter sunt: ⁊ mutato aliq̄lr
ordine additl. solū tribus locis: vt pz
dictl. breuib⁹. Tho. pe. de pal. ⁊ guil.
Nō tn̄ ꝙ ex p̄cedētib⁹ videt̄ ꝙ ordia
tus an̄ legitimā etatē sit ipso iure su
spēsus ab executōe ordinis sic recepti
ſ3 solēnes doc. cōit̄ tenēt ꝯtrariū. vz.
in su. Ray. guil. in glo. ei⁹. Archi. in
rosa. di. 77. Ber. ex de cle. p sal. ꝓ. c.
i. Anto. de bu. ex̄ de tēp. or. vel n̄ est
ꝯpos. Pau. de allcaza. ⁊ Frā. zam.
sup cle. Gn̄alem. de eta. ⁊ q̄li. hi oēs
dicūt ꝙ talis nō ē ipso iure suspēsus
ſ3 suspēdēd⁹: ⁊ intēdicēda ē ei executō
ordinis recepti ante legitimā etatez
vsq̄z ad etatē legitimaz. Et si postq̄z

fuerit ei interdicta executio a iudice suo: vsus fuerit ordine tali ante legitimã etatẽ erit irregularis. Si autẽ nõ fuerit ei interdicta: ⁊ sic vtitur ordine ante legitimã etatẽ recepto nõ est irregularis: vt dictum est. Idem etiam audiui a q̃busdã peritis.

De irregularitate ꝓpt homicidiũ vel mutilationẽ.

Cap. 97.

c Ontrahit̃ et irregularitas ꝓpter homicidium vel mutilationez mẽbri. Pro.cui⁹ declaratõe nõ ꝙ cũ homicidiũz vel mutilatio mẽbrĩ fieri cõtingat mẽte solum ṽbo ⁊ opere. Si soluz mente fiat nũq̃ inducit irregularitatẽ quia lex ꝓmotõis factũ requirit. 15.q.1.c. vlt. imo etiã si quis vibret gladium animo occidendi: et tamen nõ seq̃t̃ effectus mortis vel mutilatõis non incurrit irregularitatẽ: etiaz si vulneraret: ⁊ certuz sit ꝙ non est mors secuta vel ãmissio membri: nec directe nec indirecte. Q.ð ꝓpterea dico ꝙ si vulnus intulisset nõ de se mortale: ⁊ vulneratus ꝓpter impitiam medici vel ꝓpter defectum custodie. q̃a scz non cauet sibi a noxiis mortuus est vulnerans est irregularis ẽm Lau. extra de homici. Petrus. Q.ð dictũ allegat Pe. de ancha. Nam ⁊ si vulneratum ad mortem nouo ictu accelero mortẽ vel alio modo homicida reputor dicit idem. Illi autem qui intersũt vindicte sanguinis seu morti ⁊ nõ pstant cõsiliuz vel auctoritatẽ nõ sunt irregulares ẽm Inn. ⁊ guil. etiam si appeterent mortem illius. Item qui videt aliquẽ occidi ⁊ delectat̃: ⁊ posset etiam sine sui periculo liberare: si vellz: q̃zuis pessime faciat non tamẽ est irregularis. Sicut nec etiam medic⁹ qui dimittit infirmuz mori nollens mederi: et diues q̃ dimittit pauperem fame mori. 15.q.1. Si quis non iratus.

Tripliciter contrahit̃ irregularitas ṽbo.

v Erbo autez contrahit̃ irregularitas tripliciter. s. mandato defensione ⁊ consilio. Mandato quidem quando q̃s mãdat aliquẽ occidi vl̃ mutilari: ⁊ seq̃t̃ effect⁹. 50. di. Si q̃s viduã. Si tam̃ reuocassz mãdatũ ⁊ expsse: ⁊ siñ vlla fictõe ꝓhibuit fieri añq̃ seq̃ret̃ effect⁹ non est irregularis. ẽm Inno. extra de sy. Sicut tuis. Sz ⁊ si q̃s mãdat aliquẽ ṽberari inhibens expresse ne occidat vel mutilz est irregulari. mãdator sicut ⁊ executor: q̃a mãdando in culpa fuit. extra eo. Is qui. li⁹. 6. Itẽ ep̃s vel alius plat⁹ q̃ hẽt iurisdictionem tpalem debet cõstituere iudicem secularez qui audiat causas p̃cipue sanguinis. et illi potest ⁊ debz precipere ꝙ faciat vnicuiq̃ iusticiam. Si autem talis iudex interroget eũ in speciali quid agendum in tali qui scilicet meret̃ penam sanguinis põt ṙndere: consule peritos. Et caueat ne per suam responsionem directaz vel indirectã ille itelligat ꝙ dz cũ sãguie pũire ẽz ray. nã si ex hac rñsiõe re⁹ occidet̃ vl mutilaret̃ eẽt irreglari. Põt etiã plat⁹ talis delegare alicui etiã spãlit̃ sup aliquo malefi⁹ vt hõi

cidio: ⁊ hoc in iurisdictõe sua ɔmisso
vt inq̄sita ꝟitate iusticiã exeq̄t: et si
cui cõmittat iusticiã exeq̄t: ⁊ si occi-
dat nõ ꝓpterea ille p̄lat⁹ ẽ irreglarl.
extra ne cle. vel mo. Epũs. li. 6. Itez
nõ solum iudex in cã sanguinis: vbi
seq̄t effectus est irregularis: q̄uis si
recta intẽtõe ⁊ debito ꝓcessu faciat
iuste agat ⁊ meritorie. di. 51. aliq̄tos
ꝫ etiã assessor testis notari⁹ scribens
sniam: vel ꝓferens eam: vel scribẽs
attestatões vel leges: dũ publicant:
vel scribẽs vel dictãs lr̃as ꝑ vidicta
sanguinis. Oẽs hi irregulares sunt:
q̃a coopãt in mãdato snie ꝫ Ray.
di. 50. Si q̃s. ⁊ ex̄ ne cle. vel mo. sen
tẽtiã. Sz si in h⁹mõi snia ñ ẽ secut⁹
effect⁹ ꝫ Guil. q̄uis sint irreglares
Epũs põt sup hoc dispensare. Prin
ceps autẽ qui legẽ cõdit: cuius legis
auctoritate hõies sunt traditi morti
non efficit ꝓpter hoc irregularis: vt
dicunt q̃daz: et bñ q̃a incerta ꝑsona
nõ aiaduertit. Ita nõ Archi. 23. q. 5
Officia.

Homicidium ꝟbo defensionis
tripliciter cõmittit.

h Omicidiũ ꝟbo defensiõis
ɔmittit triplicit. Uno mõ
q̃a defẽdit cãm sãguinis .i.
mutilatõis vel mortis aduocãdo: et
hoc siue aduocet ꝑ actore: siue ꝑ reo
Cũ actor obliget ad penã taliõis: q̃a
agẽdo ꝑ reo agit cõt actorez. Uñ si
seq̄t effect⁹ ẽ irregularl. q̄tũcũz iuste
aduocet idispẽsabilis: nisi ꝑ papã: ꝫ si
ñ seq̄t effect⁹ ꝑ epm ꝫ guil. põt di-
spẽsari. 2° mõ ẽ cũ q̃s dissuadet his
qui valebãt defendẽ occisũ ne defẽ-
dant: ⁊ ꝫ fac corrupta intẽtõe vt ille

moriat. Nã si pater vel mat vel ali⁹
cõsanguine⁹ seu amic⁹ retrahit filium
vel amicũ suũ volẽtẽ aliũ a morte li-
berare: q̃a timet ne ip̃e ibi adiuuãdo
occidat nõ est irregularis. 3° mõ cũ
p̄lati vel alij clerici ad defensiõz rez
suaz ponũt q̄relaz de malefactorib⁹
suis: seu q̃ eos dãnificauerũt penes
iudicẽ secularez ⁊ emẽdã petant sibi
fieri ⁊ ꝓuideri ne talia p̄sumãt cõ
eos. Si ex h⁹mõi q̄relis iudex mortẽ
inferat exigẽte iusticia. Nõ sunt irre
gulares dicti clerici si ꝓtestati sũt ex
p̄sse ꝙ penã sanguinis nõ intẽdunt
ex̄ eo. ti. Prelatis. li. 6. Itẽ licitũ ẽ p̄
latis ecclesiastici. ob defẽsiõz rerũ ec-
clesie vel fidei inuocare ɔt violentos
brachiũ seculare: ⁊ hortari tales non
q̃dẽ vt occidãt vulnerẽt vel mutilẽt
q̃a ꝫ essz directe ad hõicidiũ ꝓuocar
ꝫ vt eccliaz p̄riã fidẽ ɔ̃fẽdãt liberẽt ⁊
terrã ab infidelib⁹ occupatã ad xp̄z
reducãt ⁊ sup ꝫ eccl̃ia facit magnas
remissiões: ⁊ si hic inde aliq̃ occidãt
ñ tñ ẽ p̄lato iputãdũ: imo peccarz: ñ
ɔt tales se opponẽt. ex̄ de hõi. Postu
lasti. ⁊ 23. q. 3. Maximian⁹. et. q. 8.
Igit. ⁊ c. hortatu. ⁊ c. Scire.

Homicidiũ ꝟbo cõsultationis tri
pliciter cõmittit.

h Omicidiũ ꝟbo ɔsultatõis cõ
mittit triplicit. Rñsione. s.
p̄suasiõe ⁊ approbatiõe. Rñ
siõe q̃dẽ: puta q̄rẽti: an liceat occider
paganũ vł iudici malefcorẽ: rñdeat
ꝙ lz ꝑpẽdẽs ꝓbabilit ip̃e rñdẽs ꝙ it
rogãs velit facẽ ꝫ ɔsiliũ ei⁹ irreglarl.
ẽ. di. 50. si q̃s. Sec⁹ ãt ɔ̃ rñsiõe gñali
cognitõis vel opionis: ⁊ ex q̄ nõ cre
dit aliq̄ ide iudicãdũ: vel occidẽdũ.

Dicit archy.zz.q.8.§Pessimaꝫ. Qd̄ si iudex laycus interroget clericū q̇d agēdū de aliquo qui de iure esſꝫ pēa sanguinis puniēdꝰ:pōt clericꝰ rūdē: hoc nō ꝑtinet ad me:cōsulatis ꝑitos Et caueat sibi clericꝰ:ne ꝓpter suam rn̄sionē directā vel indirectaꝫ intelligat iudex ꝙ dꝫ sanguine puniri ſm Ray.dicūt tamē q̇daꝫ ꝙ pōt dicere ꝙ puniat eū ſꝫ ꝙ ius dictauēit dūm̄ nō exp̄mat ꝙ puniat eū ad sāguinē: vel ad mortē:vt nō hug.di.z. Dis. Sꝫ ipse archy.sup.c.Dis.dicit istud dictū.s.hug.pōt intelligi esse ꝟū:qn̄ crimē nō iminꝫ esse puniēdū:alioq̇n si ex cōsilio suo.s.rn̄so.siue gn̄ali siue sp̄ali seq̇t ꝓpinquū hōicidiuꝫ irregularis est ſꝫ hosti.ex̄ de hōici. Sicut dignū. Approbatōne vt cū audit aliquos velle facē homicidiū:siue noīe suo:siue alteriꝰ:⁊ ip̄e approbat:vł cū tractat a pluribꝰ de morte alicꝰ i cōsilio:⁊ ipse cū alijs assentit: et ex hoc seq̇t hōicidiū:secꝰ āt si ꝓhibēt. Silr̄ si q̇s ↄsulit:vt occidat:⁊ an̄ factuꝫ reuocat cōsiliū.Sꝫ firmit credit ꝙ illa reuocatio nō sufficerꝫ ad impediēdū hōicidiū si nō indicat ei q̇ ē occidēdꝰ vt sibi caueat est irreguları..Si autē solā reuocatōeꝫ firmit credit sufficē: non erit irregularis:exqᵒ reuocauit consilium.i.q.4.Quia p̄sulatus ſm Inno.Persuasiōe cōsilij si quis ꝑsuadet alicui ꝙ expōat se ꝑiculo ꝓ iure suo vel ꝓ patria:si sit euꝫ ꝟisimiliter morituꝝ ⁊ mors sequat irregularis est ſm Inno.⁊ hosti.Secus si consulens hoc non estimabat .zz.q.z. Pro membris. Sed si quis suadet alicui ꝙ indubitanter se morti exponat pro christo ⁊ ecclesia non erit irregularis licet sequatur mors scd̄m Inno. ⁊ hostien. Item si volenti fugere inimicos ꝓpter timoreꝫ mortis:Consulit quis ꝙ remaneat et ꝓcurabit pacem:et sic remanens occisus est ſm Guil. si non habuit ꝓbabilem cām credendi ꝙ illi non iminēret ꝑiculum irregularis est.Secus si habuit ꝓbabileꝫ cām hoc credēdi: puta quia inimici eius erant adeo ei coniuncti ꝙ merito potuit p̄sumere ꝙ posset eos cohibere. Item si quis consuluit non homicidiū q̇dem sed aliq̇d.Un̄ secutū est homicidiuꝫ ſm Inn.distinguēdū est:q̇a si ꝟisimilit potuit estimare ꝙ inde seq̄bat mors irregularis est: vt si suasit iactuꝫ machyne vel baliste:vel ꝙ eat ad capiēdū castꝝ:qd̄ n̄ poterat d̄ facili capi sin̄ morte hōinū:⁊ sic mors ē secuta.Si ꝟo n̄ potuit estiari:nec erat ꝟisimile ꝙ sequeret mors: tunc si ↄsuluit sup re illicita est irreguları. si seq̇t mors ex̄ eo.Cōtinebat. Et idē si mandat Secus autē si consuluit rē licitā. Et eodē mō distinguit: si is cui cōsulit nō occidit ſ; occidit. Itē q̇ cōsulit vt infirmꝰ ꝟtat vt citius moriat: si ex tali trāsgressiōe citiꝰ morit:cōsulēs ē irregularis:⁊ qui hoc facit ſꝫ Guil. Itē si quis clamat latrones latrōes si hoc facit ꝓpter timorē corporis sui nā timet ne aliq̇ velint eū occidere: non est irregularis: quia nō intēdit mortē alicꝰ ſ; sui liberatōeꝫ ꝓ q̄ licet iplorare auxiliū ſꝫ Inn.ſ; si n̄ ꝓpt hᵒ fac:⁊ itelligē poterat:q̇a ex clamore: vel aliqᵒ actu suo: homicidiū seq̇ poterat irregularis est. Idem hostie.

Jtē ſi cū dr̄ latro capt⁹:⁊ dicit aliq̄s
claudite ei os ne clamet: et lat° occi
dat̄. Credit Guil. ꝙ q̄ illud dixit ſit
irregularl. q̄a iuuit ducētes dādo cō
ſiliū. Et eodē mō ſi q̄rētibus malefa
ctorē idicauit eū: niſi forte ig̊rauit ꝙ
ignorare rōabilit̄ potuit:neſciens ꝙ
ad mortē quereret̄.

De homicidio circa factū ⁊ tripli
citer cōmittit̄.

b Omicidiū facto ꝯmittit̄ tripl̄r
vz ncc̄itate caſualitate ⁊ volū-
tate. Hōicidiū ncc̄itate ē duplex: q̄a
aut ncc̄itas ē ieuitabilis:aut euitabil̄
Si q̄s igit̄ occidat vel mutilet ex ne
ceſſitate ieuitabili.i.ita artat⁹ vel an
gulat⁹:q̄a nec fugē nec clamare nec
alit̄ ſe pōt iuuare niſi occidat vel mu
tilet nō ē talis irregularis.ex̄ d̄ hōi.
Si furioſus.in cle. q̄a vnicuiq̄ȝ vim
vi repellē lȝ cū moderamic iculpate
tutele.di.i. Jus nāle. Sȝ ſi h̄ facerȝ
ad defenſiōeȝ ꝑētū ſuoꝝ vel ſociorū
n̄ euaderet irregularitatē ẜȝ Jo.an.
i addi.ſuꝑ Spe. Jdeȝ ſi ꝓ defēſione
reꝝ ſuaꝝ. Jtē ſi fugē poſſȝ ẜ fugiēti
ꝑiculū potēat iminē:puta caſure:vel
velotioris curſus inimici inſequētis
q̄ audacior fact⁹ ꝓpt̄ fugā pōt de fa-
cili fugiētē a tergo vulnerare:⁊ i terā
ꝓſtrare ⁊ occidē:dic̄ zenzel.vt allꝫat
Pe.de āch.ſuꝑ.c.Si furioſus:ꝙ ꝓ-
babilit̄ dici pōt:ꝙ talis n̄ fugiēs ꝓpt̄
p̄dc̄a:nec alit̄ euadē potēs: ſi occidit
n̄ ē irreglarl. ẜ ⁊ infās ⁊ furioſus oc
cidēs quōcūq̄ȝ nō ē irregularl.vt dic̄
illa decre.⁊ dic̄ Pe.de āch. ꝙ idē ē
de maiori ſeptēnio: ſi n̄ ē doli capax
15.q.i. Jllud. Sec⁹ ſi ē doli capax.ſi
āt ē ncc̄itas euitabilis:puta q̄a aliter

euadē pōt:vel q̄a potuit recedere de
loco vbi expectabat inimicos ei⁹ vē
turos:tc̄ efficit̄ irreglarl. nec ad ma
iores ordies aſcēdȝ: imo nec in ſuſce
ptl.n̄ ex magna diſpēſatiōe ꝑmittat̄
miſtrare:⁊ q̄uis zenzel.dicat ſi fugi
endo fuga erat ſibi vituperoſa: ⁊ ad
dedec⁹ ⁊ ſi n̄ ad ꝑiculū ꝑſōe:⁊ ꝓpt̄ h̄
n̄ fugit ⁊ occidit:talis euadit irregu
laritatē. Pe.de anch.n̄ credit h̄ x̄uȝ
.ſ.ꝙ talis euitet irregularitatē. et h°
vr̄ magis x̄ū. Hōicidiū caſuale ad
ſciēdū qn̄ iduc̄ irregularitateȝ:nō di
ſtinctionē: aut q̄s dat opā rei illicite
aut licite. Si licite:tc̄ duplicit̄. Quia
aut adhibet oēȝ diligētiā quā debet
aut n̄. Jn p̊mo igit̄ cāu dādo.ſ.opā
rei illicite dato ꝙ pt̄ oēȝ volūtatē ei⁹
ſuꝑueniat hōicidiū: vel mutilatio ex
oꝑe ei⁹ ē irregularl. vn̄ ſi cleric⁹ exer
citatōe vel venatōe iaculū mittit: et
cāu hoieȝ occidit ē irregularis q̄a ta
lia oꝑa debēt ab eo penit⁹ eē aliena
50.di. Clerico. Similiter ſi ludo ipe
git lapidē ꝯt̄ aliq̄:⁊ ille volēs decli-
nare ipegit i aliū lapidē ⁊ mortuuſ ē
ꝓiector: ē irregularl. q̄a lud⁹ noxius
erat.⁊ idē i ſimilib⁹. Jn 2° cāu.ſ.cuȝ
adhibȝ oēȝ diligētiā dādo opā rei li
cite:nullam culpā:vel irregularitatē
incurrit ſi ꝯtingat ide hōicidiū:puta
reꝑabat domū poſuit ſigna āte eā ⁊
clamauit anteq̄ȝ ꝓiicēt tpe ꝯgruēti
ꝓ tranſeuntibus:vel incidit arboreȝ
⁊ cecidit in ꝑtē contra cōem eſtima-
tioneȝ ⁊c̄. Cēs.n.caſus fortuiti ꝓui
deri nō pn̄t.extra e. Jo.et.c. Quidā
Unde ⁊ ſi ceruus vel equus vel aial
aliud alic⁹ aliqueȝ occidit n̄ ē irregu
larl.dn̄s ei⁹ dū malitiā: vel culpā in

moꝛtē nō hūerit.di.50. Ibi q̄ arboꝛē
In 3° cāu.s.vbi n̄ adhibet debita di
ligētia ēt in ope licito icurrit irregu
laritatē:vn̄ ꝫ Hostiē.p̄sbyt̄ q̄ mittit
pueꝝ ad aquādū equū monēs vt ca
ueat de flumie:⁊ tn̄ sbmersus ē:iudi
cat eū culpabilē: sic̄ et dyacon⁹ q̄ nō
remouet falcē qua accinct⁹ erat:cuꝫ
sciret ludi cōsuetudinē.ext̄ de homi.
Cōtinebat̄. Et sacerdos q̄ nō remo
uet cultellū a coꝛrigia: cū qua v̄bera
bat famulū.ex̄ ð homi. Ad audiētiā
Itē si cleric⁹ capit furē ⁊ tradit eum
iudici: et hoc vt faciat ei restituē res
suas ablatas q̄s alias hēre n̄ potēat
si nō hꝫ intētōeꝫ coꝛruptā.s.vt inten
dat moꝛtē furis ipse capiēs:⁊ sup h°
etiā faciēs ꝓtestatōeꝫ ꝙ nō intendit
vindictā sanguinis:ſ; suū hēre:et nō
hēt cām suspicādi ꝙ hoc cōtingē po
terat si sequat̄ moꝛs illi⁹ capti furis
nō erit irregularl. Secus āt si aliqð
eoꝝ defuerit:puta q̄a poterat aliter
rehabere sua:vel nō fecit ꝓtestatōeꝫ
⁊ h⁹mōi.ex̄ de homi. Suscipimus.
Itē si cleric⁹ scribat ꝙ aliq̄s capiat̄ ⁊
ex illa captōe seq̄t̄ moꝛs vel trūcatō
ei⁹ ipo tn̄ ignorāte:et factū ⁊ cāꝫ ꝫ
Hostiē.videt̄ irregularis: q̄a debuit
suspicari hoc posse euenire. Itē si q̄s
incidit vel flobotomat aliquē causa
medicine:⁊ iñ seq̄t̄ moꝛs:ꝫ Guil.si
incisoꝛ erāt pit⁹ artis: ⁊ adhibuit de
bitā diligētiā n̄ tn̄t̄ i aliq°. Similit̄
si icidēd⁹ n̄ habuit ꝯsuetā dispōitōeꝫ
mēbroꝝ vel neruoꝝ vel venaruꝫ: et
ꝑpt̄ incisionē moꝛit̄:n̄ tn̄t̄ i aliq° ici
soꝛ ꝫ Inno.si i h° n̄ errauit ꝑpt̄ suā
inexpiētiā: nec irregularl.ē: poti⁹ eiꝫ
cāu q̄ꝫ culpa in h⁹mōi p̄sumit̄ moꝛs

accidē.23.q.5. De occidēdis. Sec⁹
aūt vbi ꝑpt̄ ipitiā accidissꝫ:vel ꝑpter
negligētiā. Itē qn̄ dubitat medicus
in aliq°:potius dꝫ dimittē q̄ꝫ incidē
ꝫ Hosti.⁊ Inno. Phyci:⁊ cyrugici
si erāt piti in arte: ⁊ nil ð ꝯtingētib⁹
omiserūt:⁊ hn̄t sup hoc ꝓbabileꝫ cō
scientiā nō ꝓhibēt̄ a ꝓmotōe:q̄ꝫuis
moꝛtui sint infirmi quos curauerūt
Sec⁹ aūt qn̄ sūt impiti vel negligē
tes circa ifirmos:et ex h° ꝓbabiliter
credūt vel dubitāt ifirmos moꝛtuos
vel mēbꝛis depditos:q̄a sunt irregu
lares.ex̄ ð eta.⁊ q̄li. Ad aures. Et ē
ꝯsiliū Inno.⁊ goff.ꝙ q̄ volūt ꝓmo
ueri abstineāt a pꝛactica medicine:⁊
p̄cipue ⁊ a cyrugia que adustionē ⁊
incisionē req̄rit: q̄a in nullo dꝫ vaci
lare cōsciētia ꝓmouēdi.di.23. layci
Itē custodiētes ifirmū vel buitoꝛes
ei⁹ q̄ vocauerūt minutoꝛeꝫ:vel poꝛꝛe
xerūt ei vinū vel aquā: vel nō bn̄ cu
stodierūt. vn̄ ille ex frenesi se ꝓiecit:
⁊ h⁹mōi:⁊ moꝛtuus ē:ſ; ꝫ Guil. In
oib⁹ his vbi bōa fide fiat n̄ dꝫ ð facili
q̄s hr̄e ꝯsciaꝫ scrupulosā:nisi sit culpa
lata:⁊ negligentia dissoluta:puta si
custos infirmi frenetici vel furiosi di
misit eum vt iret in plateā ad luden
dum:vel alias dat opam rei illicite:
aut ex nimia crapula vel ebꝛietate ui
gilare non potuit: maxime cum de
putatus esset ad custodiam infirmi
Nam si certuꝫ est ꝙ inde ex hac cul
pa moꝛs secuta est:Talis erit irregu
laris:alias n̄. Si hꝫ ꝯsciaꝫ scrupulo
sam deponat ad consiliū boni viri.
Homicidiū ope ⁊ volūtate spōtanea
si q̄s ꝯmittit:siue veneno siue gladio
siue quōcūꝫ: ēt sin̄ peccato idu: irre

gularitatē: ⁊ talis ñ solū dʒ pmoueri s̄ si pmot⁹ ē i ppetuū dʒ depōi. ex̄ d̄ homi. Sic dignū. ⁊. 50. di. Si q̄s ui duā: ē: si ificiat sarracenuʒ vel paga nū. di. 50. Clericū. Et cū tali nūq̄ȝ di spēsat̄ i ordie vel offi⁹. di. 50. Miror ēt si sit occult⁹ ministrare in ordine suo ñ pōt. ex̄ d̄ tēp. or. c. vl. Poteit tñ cū tali dispēsari in bñficio. ex̄ de cle. pug. in duel. c. z. nec excusat̄ seu euitat irreglaritatē si h̄ fac̄ ex pcepto iu dicis. vt satelles: q̄uis ñ peccet obediēdo: si iusta snia ē. zz. q. 5. Cū miles obediēs. Silr̄ ñ euitāt irreglaritatē q̄ iuris ignari zelo fidei: ⁊ pter idulgētiā hñdā q̄ dat̄ afferrētib⁹ ligna ad obustionē hr̄ticoꝝ attulerūt ligna ad cremādū hr̄ticos: si illa mā illata lignoꝝ coopata ē ad obustioȝ ⁊ mortē hr̄ticoꝝ h̄ȝ guil. s̄ si illa mā ñ ē coopata: puta q̄a iā mortui erāt: q̄n ligna attulerūt: vel añq̄ȝ apphēderet̄ ignis in illa mā ñ sūt irreglares Si āt de h̄ dubitat̄ meli⁹ ē tenē certū: ⁊ se reputare vt irregularē. ex̄ de tēp. or. Ad aures. Jdē de clericl. q̄ cū alijs ībūt ad māganell. vñ creditur aliq̄s pbabilit̄ mortuus: q̄a h̄ȝ guil. meli⁹ ē tenē certū: vt dictū ē. ar. d̄ pe di. z. Si q̄s. Jtē q̄ pcutit mulierē pregnantē: vel dat ei aliq̄d vt faciat ab orsuȝ: si ex h⁹i pcussiōe: vel rei datiōe illa abortit̄: si iā erat format⁹ ɔcept⁹ ē irreglarl. sec⁹ si nōdū erat formatū puerpiū. Q. d̄ si dubitat̄ vtꝝ ex pcussiōe vel rei sūptōe secut⁹ fuerit abors⁹ vel ex alia cā: vel vtꝝ ess̄ȝ puerpium formatū vel ñ. Si pbabilit̄ dubitat dʒ a pmotōe ⁊ misterio abstinē: ne piculo se ɔmittat: ⁊ multo magis si

hoc oio credit. Si aūt h̄ȝ temerariā opinionē deponat eā. Guil. Jteȝ si q̄s aliq̄d dicit vel facit vñ accelleret̄ alicui mors: esto q̄ alias oio essȝ moriturus efficit̄ irregularl. si h̄ ē certū: puta voluit infirmū vt citi⁹ moriat̄ Dicit decapitādo vt ponat caput in cipo. ⁊ ex h⁹ citi⁹ pōit. Dicit aliquis satelliti vt aptet manariā: ne plures habeat recipe ictus: ⁊ fit: et h⁹modi. ar. di. 50. Si q̄s viduā. Jtē q̄ associāt homicidā vt si opȝ defendāt: q̄uis nil aliud faciant sunt irregulares si seq̄t̄ mors vel mutilatio. Quinimo si disuaserūt ēt p⁹ illi homicide vt ñ faceret: ⁊ tñ oio volēte facē associauerūt. extra d̄ cle. pu. in duel. hēric⁹ Unde oēs illi de familia rectoris q̄ vadunt ad associādū malefactorem cum ducit̄ ad mortē: siue pedestres: siue equestres: cum vadunt p defensione si oporteret vti sūt irregulares Qui etiam trahit ad cordā vel aliā torturā reū: ⁊ ex h⁹ fatet̄ et occidit̄ ē irregularl. Qui etiā acuit vel portat manariā cū q̄s ē decapitād⁹ vel mutuat vel portat scalas vel funes pro aliq⁹ suspēdēdo. simillt̄ q̄a q̄liȝ hoꝝ dat cāȝ pinquā morti alt̄i⁹. di. 50. Si q̄s viduā. sec⁹ de eo q̄ fec̄ scalas vel funes vel gladiū ñ ad mortē isferēdā: s̄ ad oēs vsus: ⁊ cāu postea ali q̄s vtit̄ ipsis ad occisioēȝ. zz. q. 5. de occidēdis. Qui etiā se mutilat ex ipatiētia: vel etiaȝ si facit zelo castitatis sibi virilia amputando est irregularis. di. 55. Si quis partem. Jtem dicit Archi. 15. q. 1. Si quis. clericus aio irato vadit ad occidēdū aliqueȝ puta pp̄t iniuriā receptā ⁊ reperiens

ip̄z mortuū ab aliis vt satisfaciat aīo suo amputat cadauēi caput: quāuis videri possit irreglaris: q̄a lex ꝑmotionis factū reqrit: vt dicit hoc.c.et ꝓpter intentionē cū ope ꝯsecuto. ex̄ de biga. Nup. qd̄ etiam tenz Jo.in glo.de pe.di.i. Periculose. tñ ſm q̄ cōiter tenēt doc. nō est irregularis: q̄a homo mortuus nō est homo: et hec est ꝟitas. al's sequeret q̄ omnes medici q̄ faciūt nothomiā essēt irregulares: qd̄ non est ꝟū: nec repitur ista irreglaritas posita: nec pene sūt restringende. Archy.

¶Nō de homicidio ⁊ mutilatione que contingit in bellis: et ei⁹ irregularitate.

e De homicidio vel mutilatiōe que cōtingit in bellis quō vł qñ bellatores efficiant irregulares. Quātū q̄dē ad clericos. Jo.cald.in addi. addita Jo.an.in nouella. ex̄ de homi. ¶Petitio. Sic distinguit. Cleric⁹ aut vtit armis incōtinēti repellēdo vim vi: ⁊ cū debito moderamine. Aut aliter. Si p̄mo mō etiā si occidet vel mutilet nō est irreglaris cū.s.facit ad sui defēsionē. di.i. Jus nāle. Si aliter facit. Tūc aut h̄ agit de lñia pape: aut ꝓprio motu. Si d̄ lñia pape: ¶Puto q̄ in bello iusto vti possit armis defensibilib⁹: naz inter alia q̄ fac bellū iustū est auc̄tas pape vel p̄ncipis: ⁊ tūc si occiderit vel mutilat ñ est irregularl. erq° papa dedit sibi lñiaz: nā cū irregularitas sit pēa ꝑ ꝯstōes canonicas introducta erq° papa potuit dare lñiam clerico ⁊ auctoritatē vtendi armis q̄buscūz etiaz siñ metu irregularitatl. dādo h⁹mōi lñiaz: videt q̄ abstulit ab eo icursioz irregularitatl. qd̄ pōt: q̄a cuz volūtario hōicida pōt dispēsare. de ꝯse.di.i.c.i.qñ h̄ papa exp̄mēt ꝟū vr̄. alias sec⁹. Si ꝓprio motu clericus vtit armis: tunc aut in bello iniusto: aut in bello iusto. Si in bello iniusto: tunc planū ē: qd̄ ñ ē sibi licitū: siue suis fauorē pstet: siue tiorez icutiet aduersariis. Et si ibi aliq̄ sūt occisi vel mutilati irregularis est. zz.q.8.c.i.⁊.z. si in bello iusto: puta ꝑ defensiōe p̄rie vel alioꝝ. zz.q.z. ¶Fortitudo. Et tūc poteēit interesse ēt cū armis defensiōis ñ tñ dz pugnare ſ; hortari poteēit vt zz.q.8. Ut p̄dē. Et orōib⁹ intcedē. z6.di.c.fi.⁊.zz.q.8.§ i. Et petro dictū ē: cōuerte gladiū tuū in locū suū. di.5.§.i. Sz cū armis offēsibilib⁹ nō dz ibi eē nisi ea intētōe vt se defēdat ñ vt pugnet ipediēte ordie ꝓfessiōis zz.q.8. Clerici. Et si in tali bello est aliq̄s occisus vel mutilat⁹ ab ip̄o clerico est irregularis. Si aūt ip̄e nemi nē occidēit vel mutilauerit ñ est irregularis: lz q̄s ab aliis occisus sit: vel mutilat⁹. Ad tollēdū tñ duplicitatl. ābiguū: ad cautelā h̄ cāu pōt sibi imponi pñia: ⁊ sic itelligat de clerico ꝑcussore pūtiū: vt ibi nōt in vlt. glo. ⁊ h̄ credo ꝟū q̄dq̄d nō. in spe.ti.z. Si āt in tali bello cleric⁹ vulnēauit aliq̄ ſ; ñ occidit vel mutilauit distingue. Aut talis vulnēat⁹ occis⁹ fuit postea ab aliis: ⁊ tūc ꝯdistingue: q̄a aut habuit aimū occidēdi dict⁹ cleric⁹ qui vulnēauit: ⁊ sic est irregularl. e.ti. Significasti. z° ibi. ⁊ si ꝑcussor volūtatē zc. zz.q.vl.c.fi. aut ñ hūit aimū occidendi. Et istud etiam ꝯdistingue.

Quia aut vulnus ipius clerici potest
discerni ab aliis vulneribꝰ: et tūc nō
est irregularis: si vulnus nō est moꝛ
tale vt.eo.ti. Significasti. Aut non
potest discerni: et tūc ꝓpter dubiū ir
regularis iudicat̃ vt in eodem ṽsu.
Q.ꝺ si discerni. Res autē suas non
videt̃ licitum armis defendere cum
alioꝝ offensiōe.eo.ti. Suscepimus.
Hec omnia Jo.cal. ꝫ in pncipio sūt
aliq̃ꝫtulū abꝛeuiata. Nō tn̄ ꝙ ex hoc
ꝙ papa dat licētiā clericis ꝙ intsint
bello. Non tamē videt̃ ex hoc licere
clerici. vti armis: nisi ad se defēdēdū
nō aūt ad occidendū aggrediendo:
nec etiā paganū: sed tamen possunt
interesse ad oꝛtandū alios.23.q.8.
omni.⁊.c.se. Q.ꝺ si occiderēt vl̃ mu-
tilarēt etiā in bello iusto sūt irregu-
lares vt dicit Jo.de lign. Dicūt etiā
Hosti.⁊ Jnn. ꝙ pn̄t clamare: capite
⁊ pugnate: sed nō occidite. Jtē dicit
Host. ꝙ in bello iusto potest clericus
dare licentiā pugnādi ante ꝯflictuz
nō autē in bello iniusto. Jtem dicit
Ray. in sūma. ꝙ vbi pl̃es repiuntur
in pugna in qua sunt aliq̃ interfecti
⁊ mutilati: ⁊ nescit̃ a q̃bus: q̃ꝫtuz ad
irregularitatē oēs censent̃ irregula-
res. Et q̃ sunt ex pte iniuriātiuz: ⁊ q̃
sunt ex pte recipientiū si illi erant cle
rici: ⁊ sic illicite mouerūt arma.di.51
Si q̃s post baptisma. Sed Archy.
dicit.23.q.vlti.c.fi. ꝙ istud dictum
Ray. q̃dam intelligūt quādo clerici
erant in culpa: ⁊ hoc apparz ex ṽbis
eius dum dicit mouerunt arma. q̄si
voluntarie ⁊ sine necessitate. Naz si
defenderēt se vl̃ socios necessario: lꝫ
aliq̃s a defensoribꝰ sit interfectus ex
alia pte. Reliqui nō intfecissent: nec
interfectoꝛes iuuassent nō essēt irre
gulares: lꝫ volūtatē occidēdi hūerint
quia lex ꝓmotōis factū req̃rit.15.q.
.1. Si q̃s.⁊.c.vlt. Jpse tn̄ archy.di
stinguit inter repellētē ⁊ inferrētem
vim: vt repellens ex dispensatōe ꝓ-
moueat̃ ⁊ tollerct̃ in susceptis: duz
tamē constet eum nō ꝑcussisse iferēs
secꝰ q̃a in culpa ē.ar.16.q.3. Poꝛro.
Nō etiā Archy.di.36. ꝙ ſm Jnno
⁊ Host. Si q̃s ꝑcussit aliquē in iusto
bello si nō sit moꝛtuus inde vel ne-
minem suis ictibus occidat vel mu-
tilet nō efficit̃ irregularis: etiaz si alij
feriant vel occidant ſm Goffr. dūm̄
n̄ ꝓuocauerit eos.eo.t. Significasti
Addunt etiaz Jnno.⁊ Ber. ꝙ si aio
occidendi ꝑcussit aliquē: lꝫ nō letalit̃
sed alij postea occidunt est irregl̃ari.
q̃a auxilium moꝛti p̄bet. Jtem si cle
ricus cōmodet balistaz in bello: siue
iusto siue iniusto: et ex hoc sequatur
moꝛs est irregularis: q̃a prestat cām
ꝓpinquā moꝛti.di.50. Si q̃s viduā
Jtem ſm Guil. de mutuāte gladiū
vel ensez in bello ipso. Dicit ēt Lau.
vt allegat. Frā. de zam. in cle. vnica
de homi. ꝙ illos q̃ detrudāt hoies i
carcerem ita artum ⁊ asꝑū ꝙ incar-
cerati nō viuūt vltra sex vel octo mē
ses ꝓpt̃ artationē carceris reputat ex
ponētes tales ad hoc homicidas et
irregulares: hec eniz pena est magis
afflictiua q̃ꝫ si ponerēt̃ in patibulo.
Et hoc est cōtra p̄latos q̃ detrudūt
clericos in gabbia: vbi ṽisimile ē ꝙ
.ī. paucos dies moꝛientur. Fran. de
zamb.⁊ henri. Hec aūt irregl̃aritas
homicidij quōcūqꝫ ⁊ quotiensc unqꝫ

sit cōtracta añ baptismū p baptismū
delet.di.5i.Si qs post baptismū.sʒ
Inn.goff.7 guil.Sʒ post baptismū
p solū papā dispēsat:qđ etiā n̄ facile
fac.di.50.Miror.Idē p totū de mu
tilatōe mēbri.De homicidio quo ad
peccatū 7 penā hēs in scđa pte.

De irregularitate circa bigamiaʒ
Cap.98.

i Rregularitatē etiā inducit
bigamia: que ɔtbit multis
mōis. Primo qdē cū quis
successiue 7 diuersis tpibus hʒ duas
vxores 7 vtrasqʒ cogſcit.3i.q.i.apiāt
Si āt alterā n̄ cognouisset:puta qa añ
ɔsūmationē matrimonij desūcta eēt
nō est irregularl.sʒ Tho.in 4.di.34
lʒ magister sniarū alit dicat: s n̄ tnt
in hoc opinio ei⁹. 2° cū qs diuersis
tpib⁹ hʒ duas vxores:vnaʒ de iure:
aliā de facto:puta cōtrabit cū cōsan
guinea 7 vtrāqʒ cognoscit:hic enim
censet bigam⁹ ꝓpt intētiōis affectū
cū ope sbsecuto.ex de biga.Nup. 3°
qñ plēs hēret eodē tpe:vnā de iure:
aliaʒ de facto:7 vtrāqʒ cogſcit: puta
ɔtcto mrimonio cū vna:et ɔsūmato
cotbit etiā cū alia:vel cū ɔtrabit cuʒ
duab⁹ de facto: puta cū ɔsāguineis:
7 cogſcit eas:vt in.d.c.Nup.eo.ti.
4° cū ɔtbit cū vidua ab alto viro co
gnita sec⁹ si fuissʒ relicta vgo.33.di.
Seriatiʒ. 5° qñ ɔtbit cū corrupta ab
alio 7 cognoscit eaʒ:7 h siue sciuerit
illā corruptā:siue igrauerit.di.34.cu
rādū.Sʒ si ipse sol⁹ deflorassʒ 7 po
stea cōtberet cū ea nō cēset bigam⁹
di.26.Accuti⁹.ar.ex q si.st legi.tāta
6° qñ vxorē ꝓpriā cogſcit: siue sciet:
siue igrat postqʒ cognita est ab alio
di.34.Si cui⁹.7.c.se.ꝙ etiam si vir
accusaret vxorē de adulterio: 7 pen-
dēte accusatōe ad pceptū ecclesie vir
debitū redderet adultere ī̄ regl'aris
est:qa bigam⁹ sʒ Tho.ray.et hosti.
7° cū qs duxit vxorē vilē mulierem
puta ancillā vel ioculatricē: vel aliqʒ
ex illis que publicis spectaculis māci-
pant lʒ vginē: repellit ab ordie.di.
34.Si qs viduā. 8° cū qs in sacris
cōstitut⁹:vel post ꝓfessiōeʒ i religiōe
ɔtbit cū corrupta.ex c.A nobis.Rō
aūt pncipalis: quia bigam⁹ ꝓhibet
ꝓmoueri est defect⁹ sacmēti:q ē i eo:
qa.s.ɔiūctio ɔiugalis facta p eū:non
pōt significare illā spūalē ɔiūctōʒ xpi
7 ecclesie q est vn⁹ spōsus cū eccla q
est vna spōsa: nā cū diuidit carnem
suā in plures vxores:nō est vn⁹ vni⁹
di.26.Accuti⁹.Cōiūctio autē forni-
caria nō significat illā cōiūctiōeʒ xpi
7 ecclesie:s tm̄ cōiūctio cōiugalis: et
ideo q nō cōtraxit: s fornicat⁹ est cū
multis nō cēset irregularl. hec autēʒ
irregularitas nō tollit p baptismuʒ:
sicut irregularitas homicidij.Rō est
qa cōtrabit ex matrimonio: 7 bap-
tismū nō soluit matrimoniū.di.26.
Deinde. Uñ q hūit vnā vxorē ante
baptismū:7 aliā post baptismuʒ: vel
ābas āte baptismuʒ irregularl.est:et
bigam⁹ est.di.26.Accuti⁹.Exuitur
aūt bigam⁹ omni puilegio clericali:
7 addit foro seculari nō obstāte con
suetudine:7 eis sb pena excōis inhi-
bitū est ferre tōsurā.ex.e.Altcatōis.
li.6.Sol⁹ āt papa dispēsat cū biga-
mis:nō eps sm Tho.7 Jo.an.ex.c.
i.d.c.Quidā āt dixerūt ꝙ nec papa
pōt:qa ɔtra doctrinā apli.Sʒ dicūt

Tho. ⁊ pe. ꝙ papa nō pōt diſpēſare
in doctrina apl'oꝝ q̄ꝫtū ad ea q̄ ſunt
de iure nāli: ⁊ ea que ſūt de nccitate
ſacr̄mētoꝝ ⁊ fidei: ſ; in alijs poteſt cū
hēat eādē ptātē eccleſia nunc ſicut et
tūc. Qđ aūt obiici poſſ; decretalis.
ex̄ co. Nup. Soluit Tho. dicens ꝙ
eādē difficultatē eſſe in diſpēſādo cū
eo q̄ ɔtx̄it cū pluribus de facto: ſicut
ſi ɔtraxiſſ; de iure vult papa ibi oſtē
dere: ⁊ ideo nō decē diſpēſare: et nō
q̄n poſſit diſpēſare. Uel ēt dicit̄ non
poſſe diſpēſare: q̄a nō conſueuit: ⁊ ſi
poſſit. Si diffuſiꝰ vis vidē de biga-
mia: hēs in ſū. cōfeſſ. li. 3. ti. 2. ꝑ totū.

De irregularitate ꝓpt̄ illegitima-
tionē. Cap. 99.

i Rregularitatē etiā inducit
illegitimatio. Rō āt quare
tales ꝓhibēt̄ a ꝓmotōne ē
ſm Ray. Prio q̄a tales reputāt̄ ui-
les ꝑſone: dignitas aūt clericatꝰ vili
bus ꝑſonis dari nō cōuenit. 2° etiā
ad deteſtatōez pr̄ni ſceleris: nec ē icō
ueniēs vnū puniri ꝓ alio: vt filiū ꝓ
peccato patris pena tā tꝑali: etnali
aūt nūq̄;: vt. i. q. 4. Per totū. 3° q̄a
taleſ ſolēt eſſe imitatores pr̄ni ſceleri.
⁊ intēꝑati moris. 56. di. Si gens. et
in glo. ſūmaria in p̄n. di. Et quāuis
aliq̄n repiāt̄ hꝰi uiri valde induſtrij:
⁊ ỽtuoſi ⁊ ex hoc reddant̄ magꝭ lau
dabiles. di. 56. Nūq̄;. tam̄ iura adap
tant̄ ſm ea que in pluribus accidūt
In dignitatibꝰ tamē ſecularibꝰ tl'es
nō ſemꝑ repellūt̄. ff. de cur. l. Spurij
illegitimi etiā ſm iura hēditare non
pn̄t qđ ſtatutū ē in fauorē mr̄imonij
Et vt dicit Pe. de ancha. Si fieret
in aliq̄ ciuitate ſtatutū ꝙ illegitimi
poſſent hēditare nō valēt: ⁊ eſſet ɔt̄
bonos mores ⁊ nutritiuū luxurie tñ
q° ad deū ⁊ ỽtutū oꝑa nil nocet ille
gitimatio ſi in ſe bonꝰ ſit: vt diffuſe
hēs. di. 6. Naſci. cū. 4. c. ſequēti.
Dicit̄ aūt illegitimꝰ q̄ nō eſt natꝰ de
legitimo mr̄imonio: vel qđ reputa
bat̄ illegitimū ſm Ray. ex̄ q̄ fi. ſint
le. Cū inter. Uñ ſi vir ⁊ mulier ɔtx̄e
runt in facie eccleſie bōa fide creden
tes ſe legitime copulatos: cū tñ non
eſſent: puta ꝓpt̄ ipedimētū cōſangui
nitatis: vel etiā ſi alt̄ eoꝝ tm̄ hoc cre
debat. ſc; legitimā copulatōez: puta
q̄a cōtraxit cū eo quē; neſciebat hēre
aliā vxorē: talis reputat̄ legitimꝰ: et
vtriq; ꝑenti ſuccedit. ex̄ e. Ex tenore
ſecus ſi clādeſtine cōtx̄iſſēt: q̄a videt̄
fuiſſe ignorātia affectata. Et multo
magis ſi cōtraxiſſent publice ſciētes
ipedimētū ābo. ex̄ de clan. deſpō. cū;
inhibitio. Et ſm Tho. ⁊ Pe. Itē dū
q̄s igr̄at ſe illegitimū cū ſit ſ; hoſti.
ꝓbabilis ignorātia excuſat eū. ar. C.
de teſta. l. i. Uñ durante tali igr̄ātia
nō peccat faciēdo ſe ꝓmoueri: vel he
reditatē adeūdo: ſ; cū ſcit ſufficienter
q̄ꝫuis alijs occultū eſſ;: ⁊ diſpēſatiōe
indiget quo ad ordinē ⁊ dignitatē;
⁊ hēditatē dimittē d;. Qñ pater ēt
neſciebat illū. ſ. eē illegitimu;. vtꝝ āt
in hac mā debeat filiꝰ credē matri.
Dicit hoſti. p̄ma facie credēdū ē. ar.
ex̄ de ꝓba. Afferte. S; tñ ñ cogitur
ad h̄. ſ. credere. C. de teſta. l. Neq; ꝓ
feſſio. Qualitas aūt mr̄is ⁊ cōuerſio
eiꝰ cū alijs circūſtātijs plꝰ vel minus
videt̄ ꝙ habeant inducē talem filiū
ad credendum.

Triplicit̄ q̄s legitimat̄.

l Egitimat̃ aũt q̇s tripliciter Prio mō ꝑ sequēs mr̃imōiũ puta cũ q̇s ꝯtbit cũ illa ex q̄ añ mr̃imoniũ hũit filios: ēt si ille vl' illa añq̃ȝ sumēt talē in cōiugē puſ cũ alio ꝯthēt q̇ postea morereẗ. Et h̊ ē ꝟũ si illa tũc poterat illi eē vxor qñ d̄ ea hũit filios: q̇a.s.vẽq̃ȝ solutus erat. vñ nac̃t⁹ de adultio vel icestui ꝑ istũ modũ legitiari ñ pōt.ex.e. Cōq̄stus Et hec legitimatio valet vt succedē possit in oib⁹ bōis ꝑētũ. In auc̃.q̇b⁹ mōis efficit̃ legi.§. Qm̃.col.8. valet ēt ad hñdũ dignitatē ⁊ ordines. 2° mō ꝑ spālē indulgētiā pape.ext.e. ꝑ venerabilē. et h̊ legitimatio valȝ ad h̊ vt talis valeat ꝓmoueri ad oēs ordines ⁊ dignitates ecc̃liasticas vbiq̃ȝ terraꝝ: valet ēt ad successiōȝ bonoꝝ ꝑentũ: ⁊ ad oēs act⁹ legitios sc̃lares in terris ecclesie s̃biectl.tꝑalit̃. Si aũt fiat ꝑ epm̄ legitiatio valebit ad h̊ vt miores ordines suscipe possit: ⁊ bñficiũ sine cura vbicũq̃ȝ ⁊ ad successiōeȝ bonoꝝ et act⁹ legitios sc̃lares i t̃ris ecclesie s̃biectl.tꝑalit̃. ⁊ ēt in aliis t̃ris q̃ȝtũ ad ea ꝑ q̄ nō fiēt alteri p̄iudiciũ ⁊ multo mag̃ ad h̊ valet legitiatio facta ꝑ papā. s̃ in his ꝑ q̄ fit alt̃i p̄iudiciũ: puta q̧ succedant ab intestato nō valet legitiatio: nec ꝑ papā: nec ꝑ epȝ in terris que tꝑalit̃ ei ñ s̃bsistunt vel s̃bsunt. Hec s̃ȝ Inno. ⁊ Ber. sup decre. Per venerabilē. 3° m̃ legitimat̃ q̇s ꝑ leges seculares s̃m.s.modos in eis traditos q̇ reduci pñt ad tres. Prim⁹ ē si pr̃ filiũ nālē offerat curie Impatoris efficiat̃q̃ȝ curialis. in auc̃.q̇b⁹ mōis efficit̃ nālis legi.§ Si q̇s igit̃.col.8. Idē si offerat eum curie ciuitatl. de q̄ vel de cui⁹ vico sit oriũdus: insti. de nup.§.vl. 2⁹ mod⁹ est si pr̄ decedēs in testō filiũ nālem noiet legitimũ heredē: ⁊ ipse postea offerat testm̄ p̄ncipi: vel si pr̄ in istro ꝑ publicā manum cōfecto: vel ꝓpria māu scripto cũ s̃bscriptōe triũ testiũ eũ filiũ noiet: nec adiecerit nālez. In auc̃. vt liceat.ma. ⁊ aui.§. Ad h°. 3⁹ mod⁹ est si nullo filio legitio exñte ipse nālis fili⁹ se ipsuȝ offert curie: vt in auc̃.q̇b⁹ mo.nālis.eff.legi.§.i. hec legitiatio ꝑ leges facta valȝ ad secularia ⁊ tꝑalia quo ad successiōȝ ⁊ dignitatē in terris tm̃ s̃biectl.ꝑtāti legitimatōis: ⁊ in aliis vbi nō fuerit alt̃i p̄iudiciũ ad ordinē vel dignitatē ecclesie nō se extēdit. Inno. ⁊ Ber.

In q̇b⁹ ⁊ q̄lit̃ dispēset̃ illegi.

d Ispēsat̃ āt illegitim⁹. Uno m̃ ꝑ ingressũ religiōis approbate ⁊ hoc quo ad oēs ordies: vt di.56. c.i. s̃ȝ Rap. ⁊ glo. sũmariā. Sȝ ad p̄latōes vtputa: p̄oratũ etiā in ipa religione: vel alias dignitates siñ dispēsatōe talis ꝓmouēi nō pōt. vt in.d. c.i. Et nō q̧ magister ordis p̄dicatoruȝ pōt dispēsare cũ trecētis fratrib⁹ ordis sui: sup defectũ nataliũ vt possint ad oēs ordies ⁊ p̄orat⁹ ordis ꝓmoueri: nisi fuerint ꝓcreati ex icestu vel adultio vel regularib⁹. Alex. de uotōis. s̃ȝ ex alio p̄uile°.s. Io.22. pōt dispēsare in illo numēo cũ oib⁹ genitis de soluto ⁊ soluta: ēt si eēnt pr̄es eoꝝ sacerdotes: vt.s. ꝓmoueant̃ ad ordies ⁊ p̄orat⁹ ꝯuētuũ. Deuotiōis. 2° dispēsat̃ siue dispēsari pōt ꝑ epm ⁊ hoc ad ordies miores tm̃: ⁊ ad bñficiũ sine cura q° āt ad alia dispēsari

nō pōt.3° fit dispēsatio ꝑ papā:ꝛ h°
nō solū q° ad ordies: ꝭ ēt q° ad oēs
dignitates vel ꝑsōat⁹ ex̄ e. Js q̇.li.6.
Dispēsatio āt alñ fit circa tales mior
vt.s.ordinēť et instituāť in ecclesiis
aliȷs a p̄rna:dico si sūt filȷ p̄sbyťi.al's
vo in q̇buscūq ecclesiis. ar.ex̄ eo.ti.
pn̄tiū. alñ maior vt.s.istituāť i p̄rna
aliq° tū medio:ex̄ e. Ex tñsmissa.alñ
maxia vt in paťna nullo medio. Et
nō ꝙ cuz dispēsať illegitim⁹ a papa
quo ad ordines ꝛ bñficiū ecc̄liasticū
ñ ꝓpť ħ intelligiť ꝙ possit ꝓmouēi
ad ꝑsōatū vel rectoriā: ad quā ꝑ ele-
ctionē accedi ꝯsueuit.ex̄ de p̄bē.c.ul.
ꝭ bñ ad ecclesiā ꝑrochialē poterit ꝓ-
moueri. Jtē si a papa obtinuit dispē
satōez illegitim⁹:et postea ipeťuit ꝙ
duo aut plura bñficia cū cura possit
hēre:tacuit āt p̄dictū defectū: ñ valz
ħ scd̄a gr̄a.ex̄ e. Si is q̇.li.6. Jtē nō
ꝙ filȷ sacerdotū quos ipsi susceꝑunt
de legitia vxore añ sacꝝ ordinē. ꝭm
Ray. ꝛ alios ꝓmouēi pn̄t ad oēs or
dines ꝛ dignitates:cū legitimi sint
nisi in illa ecclesia in q̄ p̄res eoꝝ ime
diate fuerūt p̄lati vel canonici:vbi ñ
pn̄t canonizari vel ꝓmouēi ex̄ e. Ad
hec. Goff.ēt diċ ꝙ cū p̄r hūit ꝑsōatū
ad vicariā ꝑpetuā i aliq̄ ecclesia: fili⁹
imediate ip3 vel ipsā hr̄e ñ pōt.ex̄.e.
Om̄. Jtē si p̄r hūit ꝑsōatū fili⁹ ñ pōt
habē vicariā: nec ecōuerso ex̄ e. Mi-
chael. ꝙ si fili⁹ succedat p̄ri dispēsati
ue: Frať isti⁹ bñ poteit succedē fratri
vt pōit Host.q̇a i h° ñ succedit patri
imediate:ꝭ sec⁹ si p̄m⁹ hūiss3 ipsā ec-
clesiā de facto porro ad nepotes hec
ꝓhibitō ñ extēdiť ꝭ3 ray.gof. ꝛ ho.
Ordiati vo in sacris.s. sbdyaconatu

ꝛ.s̄.si suscipiāt filios ex vxorib⁹ cum
q̇b⁹ añ ordiatōez ꝯtxerāt. Tales filȷ
illegitimi sūt si vxores ꝯsenserunt ꝙ
viri ordiarēť:vel sciētes ñ ꝯťdixerūt.
3z.di. Seriatiz. S3 si ordiati sūt iui-
tis vxorib⁹ ꝛ ig̊rātib⁹ legitimi cēsēť
ꝛ ñ indigēt dispēsatōe: aliq̇ tñ dicūt
ꝙ indigēt ēt tales dispēsatōe. Greci
tñ sacerdotes: q̇a licite vtūť m̄rimo
nio ꝯťcto añ susceptōz sac̄mētoꝝ:nā
in sacris cōťhē ñ pn̄t:nec licuit a tp̄e
ap̄loꝝ. Jō filȷ quos gñant de vxori
bus suis:dū sť i sacris legitimi sūt:et
idē iudiciū siċ de aliȷs legitimis.

De corpore vitiatis.

i Regl'arl.ē corꝑe vitiat⁹.i.mu
tilat⁹ vel debilitat⁹ i mēbris
talis ꝓhibeť:aut ꝓpť ihilitatē
ad offm̄ exequēdū: aut ꝓpť deformi
tatē ad scādalū alioꝝ tollēduz. Pro
cui⁹ declaratōe nō distinctōz.aut q̇s
ē mutilat⁹ vel p̊uat⁹ mēbro magno
ꝛ māifesto ꝙ.s.inducit nōbilē defor
mitatē vt p̊uatio nasi ꝛ h⁹modi:vel
inhilitatē ad exequēdū offm̄: vt p̊ua
tio man⁹ ꝛ h⁹mōi. ꝛ tūc q̄cūz de cā
sit mutilat⁹ vel p̊uat⁹ iusta vel iiusta
nāli vel accidētali ipedit a ꝓmotiōe
ꝛ deiciť ꝓmot⁹ cū tl'i defectu. Si āt
erat iā ꝓmot⁹ qñ suꝑuenit defect⁹ si
nō ꝓpť hoc reddiť nimis deformis
pōt exeq̇ illa officia: ad que ñ ipediť
ꝓpť illū defectū. Puta si fact⁹ sacer
dos amisit visū missā celebrare ñ po
terit:vel al's ministrare in altari sed
poterit audire cōfessiōez ꝛ p̄dicare:a
bñficio ēt nō remouebiť si siñ culpa
sua incidit in defectū:q̇a nō d3 addi
afflictō afflicto.7.q.i. Cū ꝑcussio.da
biť tñ ei coadiutor si tale bñficiuz est

cui ipse deseruire nõ possit. ex̃ de cle. egro. c. z. Aut q̃s mutilat⁹ est vel p̃uat⁹ mẽbro ꝑuo vel occulto: ⁊ tũc sb̃ distingue: q̃a aut sponte ⁊ sine iusta cã: vt ex indignatõe vel ipatiẽtia vel sup̱bia: aut ex iniusta cã vel inuit⁹. si p̃mo mõ tũc indistincte in quocũqꝫ mẽbro: siue a se: siue ab alio repellit̃ a ꝓmotõe: ⁊ deicit̃ iã ꝓmotus: etiã si putasset se obsequiũ p̃stare deo se castrãdo. ex̃ e. Significauit. ⁊. c. Ex ꝑte. di. 55. Qui ꝑtem. ⁊. c. se. Et ẜm Inno. Idẽ ẽt est si nõ totũ mẽbrum amisit: ẜ ꝑtẽ mẽbri q̃ deformitatem gñaret: vñ scãdalũ essꝫ. ex̃. c. c. i. Uel inhabilẽ reddẽt ad offm̃ exequendũ ex̃ e. Thomas. Sec⁹ si alijs vel ẽt si dẽtẽ sibi excuteret. Si aũt ex iusta cã ⁊ spõte puta ꝓpter ꝑiculum lepre ne totũ corp⁹ inficeret fecit sibi ãputari mẽbꝝ occultũ vt virilia vel mãifestũ ꝑuũ vt digitũ nõ nccĩuꝫ. s. ad signuꝫ crucis faciẽdũ: vel ipsemet h⁰ sibi fec̃ cũ essꝫ bñ ꝑitus in cyrugia: talis nec repellit̃ a ꝓmotõe: neqꝫ deicit̃ ꝓmotus: idẽ iudiciũ si inuit⁹ puta: si ab inimicis castrat⁹: vel ẽt sic nat⁹: vel ẽt a cãu in tale q̃d incidit: dãdo opam rei licite puta dolãdo lignũ abscidit sibi ꝑteꝫ minimi digiti. In oib⁹ h⁹i nõ repellit̃: nec ẽ nccĩuꝫ ẜꝫ Ho. ⁊ gl. di. 55. Si q̃s abscidẽit. ꝙ talis castrat⁹ testiculos secũ portet siccos: vt dicũt vulgares. Sꝫ si dãdõ opam rei illicite a casu amisissꝫ mẽbꝝ: talis repellit̃ a ꝓmotõe: ẜ si mẽbꝝ vel pars mẽbri essꝫ que gñaret modicã deformitatẽ: talis ex mĩicordia tollerat̃ i suscepti. s. ꝑ dispẽsationẽ epi. Hec ex dictis Ray. Guil. Inno. ⁊ Berñ. et trahũt̃ ex̃. di. 55. Si q̃s absciderit. et in alijs capitulis. ex̃ e. Significauit. Quãtũ ad q̃dã ꝑticularia: ⁊ decimia ta cõꝑis vitia. nõ ꝙ claudũ admittit cõsuetudo: nisi talis sit ꝙ sine baculo ad altare stare ñ possit ar. ꝺ ꝯse. di. i. Null⁹. ⁊. di. 45. Disciplina. Cecitas vni⁹ oculi tãtũ repellit̃ a ꝓmotione ẜꝫ Archi. qꝺ ꝓbat ꝑ. c. Si euãgelica di. 55. Gibosus ñ repellit̃ a ꝓmotõe nisi sit nimia deformitas: vel debilitas. hñs sex digitos in pede indubitanter ꝓmouet̃: ⁊ etiã ẜm Hostiẽ. si hẽat in manu: vel si habeat digitos coniũctos: dũmõ ex his nõ sit ipedimentũ in vsu mẽbri. ff. de edili. edic. l. Itẽ offili⁹. Leprosus ꝑpľo celebrar̃ ñ debet ꝓpt̃ scãdalũ: ẜ si nõ sit nimis deformis nõ est ꝓhibẽd⁹ p̃uatim celebrare: vel etiã leprosis nõ ãt sanis. Uinũ oio nõ bibens ad sacerdotiuꝫ ꝓmoueri nõ debꝫ: nec põt: cũ sumẽ oporteat sãguinẽ xpi celebrãtẽ q̃ ẽ sb̃ spẽ vini. z. q. 7. Ipi apostoli. Maculaꝫ hñs in oculo nõ repellit̃ a ꝓmotiõe: nisi nimiã inducat deformitatẽ qꝺ cõsiderare ẽ in arbitrio p̃lati. ex̃ de cor. vitiatl. Cum de tua. Sed ibi suffraganeoꝝ ꝯsiliũ req̃ri mãdat̃: et qꝺ sibi visũ fuẽit exequat̃ metropolitan⁹. vbi nõnt Uin. ⁊ Ber. ꝙ siñ cõsilio illoꝝ sup̱ macula nil dĩponere dꝫ. alias nõ valet. Sed Hosti. hoc ñ approbat: q̃uis. n. cõsiliuꝫ archiepm̃ instruat: ⁊ ipso requisito nil expediri debeat: nõ tñ hꝫ nccĩtate epũs ipsuꝫ sequi: vt nõri ꝯsueuit ex̃ de elec. Cũ i veteri. 50. di. Studeat. Tu dicas ꝙ cũ apostolic⁹ in p̃dicta decre. mãdet ꝓcedi cũ cõsi⁰ suffraganeoꝝ: si absqꝫ

cõsilio ipsoꝝ ꝓcedat nõ valebit.vt i
p̄dicta decre.Cũ in veteri. Si autez
req̄sito ipsoꝝ cõsilio hꝰmõi cõsilium
ipsoꝝ ñ sequat̃ bñ valebit.ex ꝺ arbi.
Cũ oliz. Sz secꝰ dici potest si dicẽt̃
in mãdato.De ꝯsilio suffraganeoꝝ
zc̃. Uidet̃.n.tũc papa artare metro
politanũ: vel aliuz cui scribit vt seq̄t̃
cõditõez ꝛ industriã ꝑsone siue ꝑso-
naꝝ.et multo magꝭ si dicerz in mã-
dato vt nõ faciat sine ꝯsilio talis vel
taliũ:hec oia de macula nõt Archy.
di.49.hic ꝛ eniz.sup ꝟbo.albuginẽ
hñs in oculo.De furiosis lunaticl.ca
ducis ꝛ demõiacis.dicit Guil.ꝛ glo
di.33.sup.c.Cõiter.ꝙ nullꝰ taliũ ꝓ-
moueri dz ẽt postq̃ fuerint liberati.
Si aũt sũt iã ꝓmoti: tuc aũt sũt oio
ex toto liberati a p̄dictis passiõibus:
aut nõ.Et in p̄mo cãu poterũt exeq̃
offm̃ suũ.Quãto autez tp̄e expectari
debeat ad ꝓbãdũ:vtruz tales sint li
berati:ꝛ qualit̃:q̃zuis di.33.c. Cõit̃.
dicat̃ ꝙ ꝑ ãnũ ꝛ alibi dicat̃ ꝙ ꝑ.30.
dies.6.q.2.c.fi.Tñ dici põt ꝙ est ar
bitrariũ tp̄s ꝓbatõis pensatis condi
tõibus morbi ꝛ ꝑsone. Si ꝟo ñ oio
ex toto sũt liberati:tũc aut frequẽter
aliq̄ dictaꝝ passionũ vexat eos:Aut
raro.Et si q̄dẽ frequent̃ oio debent
cessare ab offiᵒ misse.7.q.2. In lr̄is
Si raro.Tũc aut cũ spume iactiõe ꝛ
vocis cõfusiõe:ꝛ sic debẽt abstinere.
aut raro:ꝛ sine hꝰmõi spumatõne ꝛ
cõfusione vocis:ꝛ tunc nõ ꝓhibent̃
ab officio misse dũ tñ hẽant iuxta se
alium sacerdotez. vt si ille cadat vel
deficiat iste suppleat 7.q.1.Illꝺ.q̄dã
tñ hoc nõ admittũt ꝺ demõiacis di
centes ꝙ oio opz eos esse liberos.

De irreglaritatibꝰ variis.ꝛ p̄mo
de heresi. Cap.100.

S Unt ꝛ quedã alie irregula
ritates que q̄a nõ ita cõiter
cõtingũt breuit̃ expedíemꝰ
in singulis.¶ Unã tãgendo in isto
caplo. Capituluz p̄mũ est heresis
ex qua post vulnus sanatũ.i.eius di
missionẽ adhuc remanet cicatrix.s.
irregularitas:vt dicit̃.i.q.i.Uentũ.
Unde ꝓhibet̃ a ꝓmotõne ꝛ deicit̃
ꝓmotus. Si aũt reuertãt̃ ad fidei
ꝟitatem post adiuratõez heresis re-
cipiunt̃ de iure cõi ad laycã cõionez
postq̃ fuerint recõciliati.i.q.7.Dap
bertũ. Et circa eos fit q̄druplex di-
spensatio.Quñq̃ quidem semiplena
vt.s.solum recipiant̃ in ordinibꝰ añ
hec omnia susceptis.i.q.i. Si q̄s he
retice. Quñq̃ plena vt possint sacer
dotes fieri.i.q.7.Cõueniẽtibꝰ.Qñz
plenior vt.s.possint eẽ ep̄i.12.di. nos
cõsuetudinẽ.Quñq̃ plenissima:vt scz
ꝓmoueri possint ad supiores digni
tates.23.q.4.Ipsa pietas. De hẽsi
q̃ztum añ excõicatõem habes.s̄.ti.i.
De ipsa q̃ztum ad peccatũ habes in
secunda ꝑte.

De irreglaritate solẽnis pñie.

S Olẽnis pñia induc̃ irregu
laritatẽ.di.50. Ex peniten
tibus. Hec pñia fieri debet
cum illa solẽnitate que habet̃ di.50
In capite.Et imponit̃ tm̃ ab Ep̄o:
vel ab alio de eiꝰ mãdato:nec impo
nit̃ clerico nisi deposito: ꝛ quia hec
hodie non est in vsu:ideo breuissime
tangam de ea. Rõ aũt quare impe
dit ꝓmouendum est:quia non sunt
digni suscipe vasa sacramentoꝝ qui

oudũ fuerũt vaſa vitioꝝ di.50. Jllõ
Nõ.n.impõit talis pñia: niſi ꝓ crie
vulgatiſſimo ⁊ enormi ꝙ totaʒ ciui
tatem cõmouet. Scđa rõ eſt ꝓpter
ſcãdalum populi qui ſcit crimẽ eorũ
di.50.õ his ꝯo. Tertia rõ eſt timor
ne iteꝝ labanť qui timor de conſue
tudine p̃ſtina ſurgit.di.61.Jn ſacer
dotibus. Quarta rõ eſt:quia ñ hẽrʒ
frontẽ rep̃hendẽdi alios.di.25.Pꝛi
mũ Ray.⁊ Tho.in 4. Poteſt autẽ
cum his in minoꝛibꝰ ꝓpť nccitateʒ:
vel vtilitatẽ eccleſie diſpenſari.di.50
Placuit:⁊ hoc ꝑ ep̃m: exquo nõ eſt
ei ꝓhibitũ. Publica ãt pñia ñ inducẽ
irregularitatẽ. hec.n.iniungi põt ẜʒ
Ray.ẽt ꝑ cõfeſſoꝛẽ. et eſt cũ iniũgiť
alicui vt vadat ꝑ mũdũ ꝑegrinãdo:
cũ baculo cubitali ⁊ ſcapulari.

De irregularitate dilationis bap
tiſmi.

ılatõ baptiſmi vſqʒ ad egri
tudinẽ:queʒ tũc ſuſcipit tiore
moꝛtl. inducit irregularitatẽ
di.50. Si q̃s. Rõ huiꝰ eſt:q̃a nõ p̃ſu
miť ꝯe ↄtritꝰ:⁊ ut ꝑ hãc penã hoĩes
inducerẽť nõ negligẽ ꝓpꝛiã ſaluteʒ:
nec tolliť iſta irregularitas per bap
tiſmuʒ:q̃a baptiſmꝰ ita dilatꝰ inducẽ
eã. Jdẽ aũt nõ opať ↄ̃trioſ effectꝰ ex̃
de baptiſ. Maioꝛes. Secꝰ ẽ de illo q̃
diſtulit cõionẽ vſqʒ ad talẽ egritudi
neʒ:q̃a hic ñ repelliť ab oꝛdie di.50.
De his ꝯo. Põt tñ taliſ q̃ diſtulit ſic
baptiſmũ in duobꝰ caſibus admitti
Pꝛimꝰ eſt ſi poſt baptiſmũ fides et
vita eiꝰ ꝓbabilis apparuerit. Scđs
ſi raritas clericoꝝ h̃ exigẽit.di.57.ſi
quis. De irregularitate
circa iteratione ſacramenti.

I Terata ſuſceptio ſac̃mẽtorũ
imp̃mẽtl.caracterem vt bap
tiſmi cõfirmatiõis:⁊ oꝛdinũ
inducit irregularitatẽ.di.50. Confir
mandũ.de conſe. di.4. Qui bis.et
di.5. Dictũ.i.q.i.Q.õ q̃dã. Et ſi ſcĩẽt
rebaptiʒati ſunt vel confirmati:ꝉ vel
reoꝛdinati:vel etiã ignoꝛãter: ẜ poſt
ſcitum ratũ habuerunt abſqʒ diſpen
ſatione pape ꝓmoueri nõ pñt:ſecus
ſi ignoꝛãter vt infãtes vel vt coacti.
Abſolute.n.pñt hꝰmõi ꝓmoueri de
iure:ẜ ẜm alioſ qõ tutius eſt dicẽ cũ
diſpenſatõe.de cõſe.di.4. Eos. vbi
aũt q̃s ꝓbabiliť dubitat õ ſuſceptõe
hꝰmõi ſac̃mẽtoꝝ: ⁊ nõ leuiť ⁊ teme
rarie:⁊ ꝓpter hoc ſuſcipit aliqueʒ di
ctoꝝ ſac̃mẽtoꝝ facta p̃us diligenti
inq̃ſitione ſuꝑ hoc ad inueniẽduʒ ꝯi
tatem:⁊ nõ inuenta ſuſcipit:nõ ꝓpte
rea efficiť irregularl.q̃ʒuis alias ſuſce
piſſet:q̃a nõ putať iteratũ qõ neſciť
eſſe factũ di.68. Pꝛeſbyťi quos. Et
debet dici in foꝛma cũ dubitať. Si
nõ es baptiʒatꝰ: Ego baptiʒo te.ʒc̃.
Si nõ es confirmatꝰ ʒc̃. Rõ hꝰı eſt
ꝓpter iniuriã factam ſac̃mẽtis que ẽ
in hoc ꝙ ſac̃mẽtũ:qõ nõ eſt iterãdũ
ꝓpť effectũ indebilẽ caracterl.iterať.

De irregularitate circa curiales.

C Urialis etiã cẽſeť vt irregu
laris ⁊ ꝓhibeť oꝛdinari:niſi
ſit abſolutꝰ a curia.di.51.c.i
⁊ ſe. Et diciť curialis hic ẜm Ray.
large oĩs q̃ q̃cũqʒ cõditõe obligatus
ſemꝑ eſt curie alicuꝰ ptãtis publice
hñs honeſtũ officiũ vel inhoneſtum
vt iudices aduocati militeſ hiſtriões
⁊ huiuſmõi. Rõ hꝰ ꝓhibitõis eſt:tũ
q̃a taleſ q̃nqʒ repctũť:⁊ inde eccleſia

ꝑturbaꝛ:tū q̇a ꝓ̄ſumiꝛ ꝯtra eos ꝙ n̄
cāu deuotōis trāſeūt ad clericatuꝫ:ſꝫ
vt fugiāt rōcinia dn̄oꝝ ſuoꝝ. di.53
Legē. Qui āt ex p̄dictis aliq̇d mini
ſterū p̄buerūt in cā ſanguinis: etiaꝫ
abſoluti a curia ꝓmouēi nō pn̄t.46
di. Clericus. Similiꝛ ſi in turpi ⁊ in-
honeſto officio vt hyſtriōes de cōſe.
di.2. Pro dilectōie. Obligatꝰ alteri
ad rōcinia pōt q̇s eſſe tripliciꝛ. p̄mo
ſi eſt obligatꝰ reipub. ⁊ ſi q̇dē ē obli-
gatꝰ ad hoc ex adminiſtratiōe quaꝫ
geſſit ꝓmoueri nō dꝫ an̄ redditam
rōeꝫ.di.51. Preterea. Sed ſi alꝛs eſt
debitoꝛ reipub. nō ꝓhibeꝛ. C. d̄ epi.
⁊ cle. Quiſq̇s. 2º ſi ē obligatꝰ alicui
ꝑſōe ſeculari nō miꝛabili: q̇a.ſ.geſſit
adminiſtratōꝫ eiꝰ vt tutoꝛ ꝓcuratoꝛ
⁊ curatoꝛ. Et talis ꝓmoueri nō pōt
niſi finito officio adminiſtratōis.21
q.3.c.i. Finita aūt adminiſtratōe ſi
adhuc ſit obligatꝰ ad rōciniū ⁊ mo
ueꝛ ei qō d̄ dolo ꝓmouēi n̄ pōt āte
deciſaꝫ litē.di.81. Tantis. Debꝫ tam̄
taxari tēpus. ĩ. q̇d qō decidaꝛ. Silr
etiā ſi queſtio ei nō moueretꝛ: ⁊ ma-
nifeſtū ſit ei teneri de dolo dꝫ epūs
ex officio ſuo repellē eū: ſicut quēlibꝫ
criminoſū ſeu infameꝫ.6.q.i. Infa-
mes: alꝛs nō ꝓhibeꝛ oꝛdiari. 3º ſi ē
obligatꝰ ex adminiſtratiōe ꝓ ꝑſona
miꝛabili ſeculari: vt viduis cecis pau
ꝑibus pupillis ⁊ hꝰmōi vel ꝑſona ec
cleſiaſtica: et talis nō ipediꝛ a ꝓmo
tōe: ſi aliud nō impedit: vt ſi eſſꝫ ma
nifeſtꝰ dolus in adminiſtratiōe: vel
aliq̇d aliđ: q̇a ad adiuuādū tales oīs
tn̄ꝛ di.86. ꝑuenit. ⁊.16.q.i. mōachi.

De irregularitate circa herma
froditos.

h Ermafroditꝰ eſt irreglꝛaris
⁊ dr̄ hꝰmōi ille q̇ ꝑticipat d̄
vtroqꝫ ſexu.ſ. maſculio ⁊ fe
minino. Hic repelliꝛ a ꝓmotōe ꝓpꝛ
deformitatē ⁊ mōſtruoſitatē. ar.di.
36. Illitteratos. Talis ſi magꝭ ꝟgit
i ſexū maſculinū q̄ꝫ femineum: q̄ꝫuis
oꝛdinari nō debeat: nec oꝛdinatꝰ mi
niſtrare: tn̄ ſuſcipit aracterē. Sed ſi
magꝭ ꝟgat in ſexū femineuꝫ: q̄ꝫ ma
ſculinū vel etiā ſi equaliꝛ ꝑticipat de
vtroqꝫ nō eſt ſuſceptiuꝰ caracterī. ſꝫm
Guil. Et multo magꝭ femina nō ē
oꝛdinis ſuſceptiua. Diciꝛ aūt mulier
p̄ſbytera. di.32. Preſbyꝛ. Non quia
hēat oꝛdinē ſacerdotij: ſed quia vxoꝛ
ſacerdotis ⁊ Dyacōiſſa: q̇a dicit omi
liam euangelij.

De irregularitate ſeruoꝝ.

s Eruus de quocūqꝫ genere
ſuoꝝ ordinari non dꝫ: niſi
p̄us cōſecutꝰ eſt plenā liber
tatē.di.54.c.i.⁊.2.⁊.3. Rō hꝰmodi
eſt: q̇a clericalis dignitas: ⁊ ſuilis ui
litas.ex̄ de ſer.nō oꝛ. De ſuoꝝ.in fi.
Si āt ſuꝰ fecēit ſe ꝓmoueri neſciēte
dn̄o: vel ſciēte ⁊ cōdicēte: ſi oꝛdiatꝰ
fuerit in mioꝛibꝰ reduciꝛ in ſuituteꝫ
vt p̄us.54.di. Nulli. Si oꝛdinatus
fuerit ad ſbdyaconatū vel dyacōatū
oꝫ ꝙ det aliū loco ſui: vel ꝓcuret re-
dēptionē ſui ꝑ aliq̄ꝫ ꝑſonā.di.54. ex
antiq̇s.ex̄ de ſer.nō oꝛ. Miramur. ſi
ſit in ſacerdotē ꝓmotꝰ remanꝫ q̇dē
in oꝛdie ſuo reddito peculio: ſi q̇d hꝫ
dn̄o: ⁊ ſi n̄ hꝫ dꝫ ꝓcurare redēptōeꝫ
ſuā: ꝙ ſi nō pōt tn̄ꝛ dn̄o ſuo i ſuitijs
tn̄ ꝯuēiētibꝰ ſacerdotio: vt officiādo
ei i miſſa hoꝛis ⁊ hꝰmōi.di.54. Fre
quēſ. Q̇d ſi nollꝫ deſuire deponēdꝰ

est. Tēpus āt .ī. qd̄ dn̄s suus pōt eū
repetē: est tps vni⁹ āni a tpe noticie
h⁹mōi. 17. q. 2. Si qs incognit⁹. Si
v° suus ꝓmot⁹ est sciēte dn̄o: ⁊ nō
ꝯdicēte: eo ipso ingenuus fit. di. 54
Si suus. Et h̄ vū est ad quēcūq; or
dinē fuēit ꝓmot⁹ s̄z Inno. ⁊ goff.
⁊ Ray. Nō ꝙ suus ecclesie liberat⁹
ad h̄ tn̄ etiā si nō fuiss̄z expssum in
sui māumissiōe: vt n̄ iniurie ecclesie
nec accuset eā: nec testifice coñ eaz.
di. 54. Qui ex famulis: alias reuoca
tur in suitutē. 12. q. 2. Dyaconi. ⁊ s̄z
quosdā etiā ad opas hōestas: vt i. d
c. Dyaconi. Nō tn̄ tn̄ ecclesie suire
ppetuo in officio clericali: nisi in ma
numissiōe fuiss̄z expssū: ⁊ in ordiatōe
ex̄ e. Eo libētius: h̄ suo puate psōe li
berato vt ꝓmoueat nō pōt sibi dn̄s
retinē aliqs opas in q̄b⁹ teneat. di.
54. c. i. Nisi spūales. qd̄ expmi dz: si
hoc vult patron⁹ in manumissione
sui: ⁊ postea in ordiatōe declarari s̄z
host. Et sic ꝓmotus si nollet in h⁹i
deseruire nō reuocabit in suitutem: h̄
degdabit si est fact⁹ sacerdos s̄z ray
⁊ Hoff. ⁊ Inno. Item nō ꝙ cū su⁹
ordiat⁹ restituit dn̄o suo non licebit
dn̄o man⁹ violētas iniicere in eum:
al's incideret in canonē s̄z Inn. nec
illi suo cōtrhē m̄rimoniū: si ē i sacris
ꝓpter votū ānexū ordini clericali. ex̄
de cōuers. coniug. Quidā. alias pui
legiis clericalib⁹ nō gaudebit. ex̄ de
cle. ꝯiu. Johānes.

De irregularitatib⁹ ex enormib⁹ ⁊ mediocrib⁹ criminib⁹ cōtractis.

v Ltimo crimē mediocre et
notorium inducit irregula
ritatē ꝑ cuius declaratōne
omissis opinionib⁹ antiquoꝝ circa
istam materiam. Nota distinctōez
quam fecit Ray. in sū. vz Criminū.
Aliud enorme. Aliō mediocre. aliō
leue. Crimen enorme in hoc loco di
cit homicidiū ⁊ symonia aliqua. Et
etiam s̄m Hoff. heresis. Quolibz āt
hoꝝ: siue occultū siue māifestum sit
impedit ꝓmouēdū: ⁊ deicit ꝓmotū
etiam post penitētiā. Et de heresi et
homicidio dictum est. s̄. Nec etiaz de
symonia. Crimen leue dicit hic illō
mortale: qd̄ de se nō inducit deposi
tionē: nisi ex cōtumacia post admōi
tionem vt ebrietas: ludus alee. di. 35
. c. i. Strepitus in synodo. 5. q. 4. in
loco. Esus carniū in dieb⁹ ꝓhibitōis
cōfectā eucharistiam non assumere
⁊ h⁹modi. Et ista talia siue occulta:
siue manifesta: nec impediunt ꝓmo
uendum: nec deiciunt iam ꝓmotuz
extra dē cohabi. cleri. ⁊ mu. Uestra.
Crimen mediocre dicitur hic. Ut
adulterium furtum fraudulentia: sa
crilegium periurium falsuz testimo
nium: ⁊ similia. Hec autem si sunt
occulta non impediunt ꝓmouēdūz
nec deiciunt promotū: nec indigent
dispēsatiōe: sed sufficit pn̄ia sacramē
talis. ex̄ de temp. or. Ex tenore. ⁊ c.
Quesitum. Si sunt manifesta: Et
tunc aut sunt manifesta per ꝓpriam
confessionem delinquentis extra iu
diciuz factam. Et sic non faciūt irre
gularem talem: q̄uis ille si clericus
est deberz suspēdi ab offi° ⁊ bn̄fi° ex̄
de excess. prela. Quā sit graue. Aut
sunt manifesta per famam deficiēte
accusatore vel legitima probatione:
⁊ sic non inducunt irregularitatem

Purgatõ tñ canonica tali indicẽda ẽ qua pstita absoluet: ⁊ si in ea defecerit depõet. ex̃ d adul. Significasti Aut sũt manifesta p sniaz vel conuictõz vel ɔfessiõz metu pbatõis factã ⁊ sic iducũt irregl'aritatẽ: ⁊ idẽ sic notoriũ p euidẽtiã fci q nulla põt ẽgiuersatõe celari: cui⁹. s. testis ẽ pplus ⁊ ifitiatõis ñ ẽ loc⁹. ex̃ d tẽp. or. c. q̃sitũ Põt tñ in h⁹i mediocrib⁹ nõriis de iure vel de fco p epz dispẽsari in tali irregl'aritate bz Inno. in gl. sup. c. ex tenore. ⁊ de his oib⁹ diffuse hẽs i sũ. ɔfess. li. 3. ti. 39. q. 3.

De irregl'aritate circa infames.

Infames ẽt oẽs: tã de iur q̃z de fco repellũt a pmotione dignitatũ ⁊ ordinũ. di. 51. q aliq°. ex̃ d re. iu. Infamib⁹. li. 6. bm Ray. Et dr̃ ifamis d fco ille c⁹ apd bonos ⁊ g̃ues g̃uata ẽ opio sup aliq° crie. Infamis ṽo d iur ẽ quẽ i⁹ põit eẽ ifamẽ: vt q ɔuict⁹ ẽ de furto: vel q pugnat i areã cũ bestia dẽtata p lucro ⁊ h⁹i. Alia plura potes vidẽ de ifamib⁹. 3. q. 7. §. Porro. i tex. ⁊ glo. Repellit ẽt ifamis bz iura a pcurãdo iudicãdo accusãdo testificãdo postulãdo. ⁊ nõ q q̃zuis ɔsuetũ sit ⁊ cõueiẽs ab irregl'aritatib⁹ caz irregl'aribus ṽbis dispẽsare p eũ q põt sb tali forma vel simili. Ego dispẽso tecũ i tali irregularitate quã ɔtxisti pp̃ter talẽ cãz: vel si ɔtxisses: qñ de h dubitat: tñ si eps ordiat aliq irregularẽ: intẽdẽs eũ dispẽsare p h d fco dispẽsat: q̃zuis ñ vsus fueit illis ṽbis: dũm possit in tali cãu dispẽsare. Et idẽ de plati. q mittũt ad ordinãdũ aliquẽ irregularẽ quẽ ex auc̃te sibi ɔmissa poterãt dispẽsare: q̃a. s. intẽdũt dispẽsar liz nõ dixerint illa ṽba: mittẽdo de facto dispẽsãt bz doc. et nõ q archyeps ⁊ eps põt in sua dyocẽ. frẽs ordinis pdicatoꝝ absoluẽ ⁊ in irregularitatib⁹ dispensare qñ fuerint ab eis reqsiti: siue inciderint añq̃z intrarẽt ordinẽ siue post: nisi adeo essz enormis excess⁹: q merito essz sedes apostolica cõsulenda. Greg. Quia pui. Itẽ q magr̃ ordis puintialis: ⁊ pores cõuẽtuales ⁊ coꝝ vicarij in puintiis ⁊ cõuentib⁹ ⁊ locis sibi cõmissis frẽs nr̃os oẽs ibidẽ cõstitutos: et ad eos vñcũq̃z declinãtes pñt dispẽsare sup irregularitate quã cõtxisset si excõicatiõe vel suspẽsiõe inodati diuia celebrasset vel locis sbpositis ecclesiastico intdicto. Itẽ ab irregularitate quã contraxissent recipiẽtes ordinez sic ligati. Bonifa. Uirtute. Itẽ oms pdicti plati ordis pdicatoꝝ a suis cõfessorib⁹ pñt recipe dispẽsatõz sup p̃dictis irregularitatib⁹ si eas ɔtxisset in qb⁹. s. valẽt ipsi dispẽsare. Clemẽs Exigentib⁹. Idẽ puto de fratribus minoribus q̃a cõiter dicit q sumus pares in puilegiis. De aliis sentẽtiis habes in locis suis.

De penis in genere titulus sext⁹.

Cap. ioi.

Quia de penis q̃busdaz. s. ecclesiasticis nũc vsq̃z actũ est . s. excõicatõis. iterdicti suspẽsionis ⁊ irregularitatũ. nũc breuissime de penis in genẽ aliquid tractetur. Et p fundamento huius materie sumatur regula iurl. que dicit. Sine culpa nisi sbsit causa nõ est aliquis puniendus. ex̃ de re. iu. li. 6.

81

Que regula locū h3: et in iudi° poli et in iudicio fori: et cuz pena sit multiplex vt. j. dicet. In iudicio q̄dē poli siue dei pena sp̄ūali: que sp̄ūaliter tāgit animā: siue sit s̄btractio ḡtie siue sit pena dāni.i.p̄uatōnis glorie: siue sit pena sensus.i. excruciatōis ignis infernalis: nunq̄ punit̄ aliquis sine culpa sua vel cōtcta q̄tū ad origialē vel omissa q̄tū ad actuale peccatuz. Uñ qd̄ dicit̄ Exodi.zo. Ego dñs zelotes visitās peccata patꝝ in filios vsq̄ ad tertiā et quartā ḡnatiōez. Intelligit̄ de imitatorib° p̄rnoꝝ sceleꝝ vt exponit Gratian°.i.q.4.§.quib° Etiā dat et alias expositōes ad dictā auctez: aliis aūt penis q̄buscūq̄ pūit̄ q̄s in iudicio dei: nō solū ꝑ culpa sua cōmissa vel cōmittēda: vt.s.euitet̄: s̄ ēt et ꝑ culpa alteri°: ñ tñ sine cā et iustissima: et si nobis ignota.vñ Aug. zz.q.4. De tiriis et synodiis sic ait. Et si rōne facti ꝓfūditatē iudiciorū dei penetrare nō possum°: v̄ūtamē scim° esse v̄ū qd̄ dixit: et iustuz eē qd̄ fecit.hinc et Greg.in moralibus. Si iusta deo placē scim°: pati aūt nulla nisi que deo placuerint possum°: iusta sūt q̄ patimur ꝯcta et valde iiustū ē si de iusta passiōe murmuremur.

Quinq̄ de causis deus flagellat hominē in presenti vita.

q Uinq̄ āt de cāis de° hoiez flagellat in vita p̄nti siue penas infert: vt pōit magr̄ in 4° sniaꝝ.di.i5. P̄rio v3.vel vt de° glificet̄: dū.s. seq̄t̄ miraculose remotio pene siue flagelli. exēplū de ceco nato Jo.9.ð Lazaro r̄uscitato.Jo. z. z° vt meritū accumulet̄ ꝑ exercitiū patientie: ac etiā v̄tus latēs aliis māifestet̄ exēpla i Job.c.i. et thobie. z°. z° vt v̄t° ꝯuet̄ ꝑ hūilitatez flagelloꝝ exēplū de paulo.q̄ ð se dic.z ad coꝛ.iz. Ne magnitudo reuelationum extollat me.zc̄. Qui stimulus b3 Remi. fuit q̄dā infirmitas coꝛporalis. 4° vt etña dānatio inchoet̄: vt sc3 hic eq̄lit̄ oñdat̄ q̄d in inferno patiet̄. exēplū in Herode actuū.iz. An thioco z° Machabe.9. 5° vt hō purificet̄: vel ꝑ expulsionē culpe: cuz sc3 ex flagellis ꝯterit̄. exēplū de Maria sorore Aaron Numeri.iz.a lepra infecta. Et Israhelitis ꝓstratī.in deserto ẜm hiero.zz.q.4. Quid ergo. Uel ad satisfactionē pene: exemplum in Dauid qui post remissiōez adulterij cōmissi quo ad culpā in penam fuit expulsus de regno: vt p3 in z° regū. qd̄ nōt Greg.de pe.di.i. Si pccm Dauid. Posset etiam dici omnem penam quam patimur ꝑcedē culpa nostra saltē originali cū q̄ nascimur q̄a ip̄m est cā omniū penalitatū. ar. di.5. Ad eius.

Punit̄ q̄s a deo tripl̄r ñ solu3 ꝑ culpa sua: s̄ ēt ꝑ culpa alteri°.

p Unit̄ ēt q̄s a deo i vita p̄nti nō solū ꝑ culpa sua: s̄ etiā ꝑ culpa alteri°: et h̄ triplici rōe ẜ3 Tho.ẜa.ẜe.q.i08. P̄rio q̄dē q̄ñ vn° hō tp̄alit̄ ē res alti°: et ita i penā ei°: et ip̄e pūit̄ sic filij b3 coꝛ° sūt q̄da3 res p̄ris et ẜui et aialia res dñoꝝ: et sic filij q̄n3 puniūt̄ ꝑ p̄ctib°: sic nat° ex adultīo dauid moꝛtu° fuit: q̄ꝫciti° et aialia amalechitaꝝ iussa sc̄ iẜfici q̄uis et i h̄ sit rō mistica vt h̄r.i q.4.§.puulos.z° i q̄tū pcc3 vni° ð̄riuat̄ i alteꝝ

Et hoc vel ꝑ imitatōez ſicut filij imi-
tātꝰ peccata pētū: ⁊ ſerui pcc̄a dn̄orū:
vt audacius peccent. vel ꝑ modum
meriti ſicut peccata ſbditoꝝ merētꝰ
peccatorē ꝓlatum ſm̄ illud Job. 34
Regnare fac̄ ipocritā ꝓpt̄ pcc̄a ppl̄i
vel ꝓpt̄ aliqͦd ꝯſēſū ſiue ſimulatōz ſic̄
infdū bōi puniūtꝰ cū malis: q̄a eoꝝ
mala n̄ redarguūt: vt dic̄ Augꝰ. i p°
de ciui. dei. 3° ad ꝯmēdādū vnitatē
hūane ſocietatꝭ. ex q° vnꝰ hō debꝫ ꝓ
alio ſolicitꝰ eſſe ne peccet: ⁊ ad dete-
ſtationē peccati: dū. ſ. pēa vniꝰ redū-
dat i oēs: q̄ſi oēs ſint vnū corpꝰ: exē-
plū de pcc̄o. Accor. Joſue. 7. Itē vt
dic̄ Gratianꝰ. 23. q. 5. §. vlt. Aliñ deꝰ
punit malos ꝓpt̄ legitiaꝫ ptāt̄e gerē
tes ex mādato ſuo ⁊ ſic cū mēito pu
niētiuꝫ: ſic̄ puniuit pcc̄a cananeoꝝ ꝑ
ppl̄ꝫ ſuuꝫ. Aliñ punit ⁊ ſi ꝑ pplos ſuo
iuſſu excitatos: nō tn̄ intēdētes deo
obſeq̄: ſꝫ ſue ſatiſfacē cupiditati: et iō
cū ſui dānatiōe ſic̄ puniuit ppl̄m ſuū
ꝑ alienigenas. Quacūꝫ āt de cā q̄s
punitꝰ ſi nō ſbſtinet patiētꝰ pēas: ſꝫ ei
flagella nō ad ſatiſfactōz: ſꝫ ad vindi
catōez tm̄. i. punitōez: iux̄ illd̄ deut°.
32. Ignis. ſcꝫ pene tp̄alis ſuccēſus ē
in furore meo. i. in pūitiōe: ⁊ ardebit
vſqꝫ ad inferni nouiſſima. i. vidicta
hic icipiet: et ardebit vſꝫ ad extremā
dānatōez: vt expōit Augꝰ. de pe. di.
4. §. Auctoritates. Sꝫ ſi patiētꝰ ferātꝰ
ipa flagella: ⁊ ſit patiēs in ſtatu grē:
hn̄t locū ſatiſfactōis. vt dic̄ Tho. i 4
ēt ſi q̄s puniretꝰ a iudice ꝓpt̄ malefi-
ciū ꝯmiſſū: ⁊ hꝫ plus ⁊ minꝰ ſꝫ deuo
tionē patiētis ⁊ q̄litatē cris. Mors
āt nālis ⁊ ſi ſit vltimū terribiliū n̄ tn̄
eſt ſatiſfactoria: q̄a ꝓ nā īoleuit in
penā orīgialis pcc̄i: ſꝫ mors violenta
ēt ſi q̄s eā meruit ē ſatiſfactoria ſi pa
tientꝰ ſbſtineat ⁊ in grā. Tho. in 4°.
Sciēd ēt ꝙ pcc̄a dimiſſa a deo nūq̄ꝫ
redeūt ꝑ ſeq̄ptē culpā: nec q° ad cl̄pā
nec quo ad penā vt q̄daꝫ dixerunt:
nec etiā in aliq° gn̄e pcc̄i ſꝫ opioēꝫ
quorūdā: q̄ hꝫ dixerūt ꝓpt̄ pcc̄ꝫ ſequēſ
odij vel apoſtaſie: vel ꝯtēptꝰ ꝯfeſſiōis
vel plenitudis pn̄ie. vn̄ v̄ſus ſꝫ eos.
Frēs odit apoſtata fit ſpnitqꝫ fateri
Penituiſſe piget p̄ſtina culpa r̄ddit
Que opiones ponūtꝰ de pe. di. 4. in
tex. ⁊ glo. ſūmaria: ſꝫ reuertūtꝰ tantū
q̄ꝫtū ad quēdā g̃uatōis affc̄ꝫ ſꝫ tho.
in 4. di. 22. Ex eo vꝫ ꝙ ſequēs pcc̄ꝫ
poſt remiſſiōez p̄cedētiū hꝫ q̄ꝫdā de-
formitatē ing̃titudis ꝓpt̄ bn̄ficiū ꝑ-
ceptū remiſſiōis: vn̄ g̃uiꝰ redditꝰ ipꝫ
pcc̄m: ꝙ ſi eſſꝫ ſine tali deformitate
ig̃titudis: n̄ tn̄ ꝙ talis aggrauatō ex
illa circūſtātia faciat pcc̄ꝫ illd̄ dignū
tāta pena q̄ꝫta erāt oia dimiſſa. ⁊ ſic
ꝑ iſtū modū aggrauatōis dicūtꝰ pec
cata dimiſſa redire: vt vidētꝰ ſonare
auc̄tes ſāctoꝝ plures: q̄ hn̄tꝰ de pe.
di. 4. in p̄n. In foro hūano ſiue ſecu
lari ſiue eccleſiaſtico ꝓ culpa tm̄ mē
tali nūq̄ꝫ infertꝰ pēa. vn̄ dic̄ lex cano
nizata. de pe. di. i. Cogitatōis penaꝫ
nemo patiatꝰ. cū. ſ. ē ꝯtēta cogitatio
t̄minis ſuis. Occultoꝝ. n. cognitor
⁊ iudex eſt deus. di. 22. Erubeſcant
Culpa āt exterior variatꝰ q̄druppliciter:
q̄a aut cōſulit in facto vt furta ⁊ ce-
des: aut i dc̄o vt cōuitia ⁊ inique ad
uocatōes. aut in ſcripto vt falſa iſtr̄a
aut famoſi libelli. aut in cōſilio ſicut
cōiurationes: vel cū quis ē ꝯſcius cū
latronibus: ⁊ ſuadet vel fauet eis.

Et hec q̄tuoꝛ gn̄a culpaꝝ ꝯsiderāda
sunt. 7. mōis siue circūstātijs. s. ex cā
ex psōa ex loco ex tpe ex facti q̄litate
ex facti q̄ȝtitate ⁊ ex euentu. Pꝛio ex
cā sicut ꝟbera q̄. s. sūt illata a magr̄o
vel pēte ipunita sunt q̇a vidēt̄ facta
emēdatōis aīo ⁊ cā: ꝭ cū fiāt p iram
ab ex̄neo certe puniūt̄. 2° ꝯsiderāda
est psona ⁊ illius qui fecit: ⁊ eius qui
passus est: alit̄. n. puniūt̄ ꝭui q̄ȝ libēi
alit̄ q̇ ꝯt̄ dn̄ȝ vel pēte: q̄ȝ q̇ ꝯt̄ ex̄neuȝ
alit̄ q̇ ꝯtra ꝯstitutū in dignitate siue
rectoꝛē q̄ȝ q̇ cont̄ p̂uatū. Pertinet ēt
ad hāc cōsiderationē de psona etas
facientis ⁊ patientis iniuriā. 3° cōsi
derādus est locus: nā ideȝ actꝰ si fiet
in quolȝ loco nō sacro erit furtū ⁊ n̄
capite puniēdū si in ecclesia erit sacri
legiū ⁊ capite pūiēdū. 4° ꝯsiderādū
est tēpus: nā ꝓpter tēpꝰ solēt discerni
emāsoꝛes á fugitiuis: ⁊ tps discernit
effractoꝛē: vel furē diurnuȝ a noctur
no. Et nocturnꝰ q̇dē acrius punit̄.
5° cōsiderāda est q̄litas facti p quaȝ
furta manifesta atrociꝰ puniūt̄ q̄ȝ n̄
manifesta ⁊ crassatura: q̄ ē violētia
illata latronibꝰ ḡuiꝰ q̄ȝ rixa que ē cō
flictꝰ altcatio: p hoc ēt discernit̄ expi
latio q̄ est sbtractio reꝝ hēditariarū
an̄q̄ȝ hēditas adeat̄ a furto et petu
lātiā que fit p quādā laxiuiaȝ distin
guit̄ a violētia. 6° cōsiderāda ē q̄ȝti
tas facti p q̄uā discernit̄ abigēs. i. q̇
gregē rapit a fure q̇ vnū suē rapuit.
7° ꝯsiderat̄ euētꝰ. i. si res hūit effectū
vt si aliq̇s ēt demēs nixꝰ est ad cont̄
aliū ⁊ res hūit effectū ꝯdēnabit̄. Si
nō hūit effectū nō cōdēnabit̄ nisi in
q̇bsdā atrocibꝰ: que ad aliquē actū
extrisecū ꝓcedūt: ut si q̇s occidēdi cā

cū tello pcussit: vel si q̇s attēptauerit
rapere moniales ꝓ matrimonio: et
alia hꝰmodi: hec oia hn̄t̄ de pe. di. i.
circa p̂ncipiū. Pena āt que infligit̄
in foꝛo iudiciali siue humano est sub
triplici gn̄e. Pꝛimū genus est pena
spūalis: ⁊ ꝭ ē q̄drupl ex excepta vltia
solū que infert̄ in foꝛo ecclesiastico.
Et p̂ma est increpatio. di. 90. Pla
cuit. Que est q̄si pābulū ad sequētes
hec ēt locū hr̄e pōt in foꝛo seculari.
Scđa est censura ecclesiastica. i. excōi
catio interdictū ⁊ suspēsio. ex̄ de ꝟ.
sig. Querēti. Et pena excōis nunq̄ȝ
puniēdus est vnꝰ ꝓ peccato alterius
vt exp̄sse dicit Aug. 24. q. 3. Si hēs
Nec inferēda est talis pena: nisi pꝛo
culpa ꝟa vel p̄sūpta siue ꝓbata. pēa
āt suspēsiōis vel int̄dicti punit̄ sepe
q̇s sin̄ culpa sua. Nā int̄dicit̄ ciuitas
ꝓ pcc̄o dn̄i ⁊ suspēdit̄ clericꝰ ab ofi°
ꝓpt̄ amissiōeȝ visus vel lepꝛā. Tertia
ē pēa depōitōis vel deḡdatōis di. 50
Si ep̂s. q̇a n̄ ipōit̄ n̄ ꝓ crie ꝓpꝛio et
nōbili. ⁊ vbi ꝓ ꝯtūacia ipōit̄: p̂° talis
dȝ suspēdi postmōȝ cessāte cōtūacia
excōicari: dein̄ depōi. 23. q. 4. Foꝛte
vbi āt infert̄ depositō ꝓ crie: ⁊ si coꝛ
rigibilis apparȝ post hāc penā nō ex
cōicat̄. Quarta pēa est infamia qua
pūit̄ q̇s q̄nȝ sin̄ culpa sua: nā ⁊ sācti
viri aln̄ ꝺ fco ifamāt̄ qꝺ deꝰpmittit
ad eoꝝ hūiliatōeȝ ne extollāt̄ ex lau
de exibita: aln̄ vlt̄ eoꝝ merita vt dic̄
Greg. 6. q. i. Sūt plurimi. ꝭ i iudi°
hūano hac n̄ punit̄ nisi ꝓ culpa sua
vt. 6. q. i. Infames. vel alteriꝰ vt in
crimine lese maiestatis. 6. q. i. Si q̇s
cū militibus. Scđȝ genꝰ pene ē pēa
coꝛpoꝛalis. Et hec est multiplex.

¶Pria qdẽ icarceratõis vel abstinẽtie
siue ieiunij q̃ solẽt infligi incarceratis.
ꝓ eoꝝ sceleribus in vtroqꝫ foro. De
hac põt intelligi illud. c. Si qs cõtri
stat⁹. di. 90. ⁊. 27. q. i. Si hõ esses.
Scda ẽ pẽa vberatiõis q̃ ẽt i vtroqꝫ
foro infert: ꝫ ñ ñ ꝓ peccato ꝓprio vt
25. di. §. Salomõ vo. ⁊. 23. q. 5. Cir
cũceliones. Tertia est trũcatõis mẽ
broꝝ. Quarta est mortis. Et hac pu
blici pẽa nõ vtit̃ iudiciũ ecclesiasticũ
Dictũ est. n. Petro. Cõuerte gladiũ
tuũ in vagina. Math. 26. imo eccle
sia dꝫ intẽcedẽ etiã ꝓ eis ne occidãt̃
modẽate tñ. 23. q. 5. Reos sãguinis
In iudi° aũt seculari nũqꝫ dꝫ inferri
pẽa mutilatõis vel occisiõis siñ culpa
ꝓpria ↄmissa ꝫ tho. scda scđe. q. 108
Nec ẽt talẽ põt inferre reo qcũqꝫ iu
dex vel rector: ꝫ hñs merũ ⁊ iustum
impiũ ex se vel ex delegatõe. Quita
est pẽa exilij q̃ vtit̃ vtqꝫ for⁹ di. 100.
In ea synodo. Exiliũ ãt hꝫ põt eẽ tri
plex. Unũ ex incerto loco: vt cuꝫ qs
detrudit̃ in mõasteriũ. ex̃ de adult.
¶Peruẽit. Aliud a certo loco qñ. s. ꝓ
hibẽt̃ stare in loco certo. 2. q. i. In ꝓ
mis. Tertiũ ab omni loco vt cũ itdi
cit̃ qbusdã penitẽtib⁹ ne morẽtur in
aliq° loco vlt̃ vnũ vel duos dies de
pe. di. 6. Sacerdos. Pẽa ãt fuitutis.
impõit̃ ⁊ ꝑ leges ⁊ canones in certis.
casib⁹. Tertiũ gen⁹ pene ẽ sꝫe tꝑalis
vel dignitatis. ⁊ hec ẽt infert̃ in foro
ecclesiastico ⁊ seculari ⁊ alñ siñ culpa
ꝓpria. Nã ꝓpt crimẽ lese maiestatis
ãmittũt filij hẽditatẽ pr̃naꝫ ⁊ illegit
mi honorib⁹ ꝓuãt̃ ecclesiasticis. ⁊ secu
larib⁹. Et qñꝫ qdẽ ifert̃ hꝫ pẽa alicui
simplicit̃. s. publicatõis vel ↄfiscatõis

omniũ bonoꝝ sic in hẽticis di. 8. q°
iure. ⁊ di. 63. Adrian⁹. aliqñ infert̃
i certa ꝑte: vel q̃ꝫtitate ꝓ iiuria illata
ꝑsone vel loco. i7. q. 4. Si qs contu
max. ⁊. c. Si qs in atrio. Que tñ q̃ꝫ-
titas arbitrio iudicis relinquẽda ẽ. alñ
vo ꝓ satisfactõe illati dãni imponit̃
vt ꝓ furto vel rapia ⁊ h⁹mõi. Et nõ
ꝫm Guil. ꝙ cũ pẽa ↄuẽtõalis de cõi
cõsensu ꝑtiũ apponit̃ loco interesse
peti põt sine ipedimẽto q̃ꝫtuꝫ ẽ intẽe
cui ↄmissa ẽ. ff. de ac. ẽpti. ⁊ ꝑdia. Si
vo appõat̃ pẽa ꝓ ↄtũacia peti põt i
totũ. ff. de colla. bo. l. 2. Si ãt appo-
nat̃ in fraudẽ vsuraꝝ: ñ põt peti. ex̃ d
emp. ⁊ ven. Ad nr̃aꝫ. Cõcordãt oẽs
Ber. ex̃ de arbi. in glo. suꝑ. c. Dilecti
Et idẽ exꝑsse dicit Inno. ex̃ de pe. i
glo. c. Suã. ⁊ addit idẽ credim⁹ ꝙ ẽt
si pẽa intẽe excedat: licite tota petit̃.
Satis ẽt vr̃ Host. in glo. ibidẽ ↄcor
dari spãlit̃ de pena iudiciali. ⁊ addit
Si aliq̃ ꝑtiũ d adimplẽdo dicto ar
bitroꝝ fecit qđ potuit ꝫ tñ pauꝑtate
vel ipotẽtia ꝑssa totũ iplẽ nõ potuit
lꝫ mero iure teneat̃ ad penã isolidũ
tñ de bñignitate canonica nihil est
vlt̃ q̃ꝫ intẽsit exigẽda. Sic itelligas ex̃
de pe. Suã. Cõuẽtõalis ãt ex̃ iudiciũ
facta peti põt q̃ꝫtũ itẽssꝫ: nisi appõat̃
in fraudẽ. Itẽ in ꝑdictis. ita ñ lꝫ clericis.
emũgẽ crudelit̃. Idẽ ẽt hostiẽ. in sũ.
sua dic̃ ꝙ religiosi pñt petẽ penã ab
eo q ñ fuat arbitriũ: siue i pecũia cõ-
sistat: siue in alio: vt. i. q. 7. Quotiẽs
¶Pena etiã a iure ꝑmissa peti potest
12. q. 2. Epũs. qui mancipium. Itẽꝫ
iudicialẽ petẽ possũt. Cõuẽtõalis ãt
peti põt: que succedit loco itereẽ: ꝫ ñ
cã auaritie. gof. ⁊ Ber. simplr̃ dicũt

ꝙ ꝑsone ecclīastice pn̄t exigē penas:
tā a iure inductas q̄ȝ conuētionales.
¶Pena aūt soluta vt dicit host. in sū.
nō stabit cōtract⁹: siue snīa arbitrij: n̄
in cōpromisso dictū sit ꝙ pēa soluta
remaneat snīa rata. C. de trāsac. l. cū
ꝓponas. Idē Ber. Itē ḃȝ Guil. taȝ
dn̄i q̄ȝ milites et ecclesiastice ꝑsōe re
tinere pn̄t illas penas q̄s leuāt ḃȝ cō
suetudinē legitimā ⁊ statuta regiōis
nec peccant qn̄ in hac ꝑte sbest cā: et
seruat̄ iuris ordo: ⁊ fit non ꝓpt̄ cupi
ditatē: ƀ ꝓpter zelū iusticie. Nec ob.
ꝙ pēa excedat dānū q̄a h⁹mōi pene
nō solū ꝓpter interesse statute sūt: sȝ
ēt ꝓpt̄ crimina puniēda. Sunt tn̄ tē
ꝑāde pēsatis circūstātijs: ƀ et securi⁹
esſȝ h⁹mōi excessus emēdas in pios
vsus erogare. Iteȝ cū reus meretur
morteȝ: ⁊ iudex ex iusta cā nō infert
ei ad vtilitatē rei publice hn̄s suꝑ h°
auctēȝ. Si ꝯmutat illā penā in pecu
niariā nō ex auaritia: ƀ ex iusticia nō
peccat. Et vt dic̄ hosti. Si oīa bōa
sua exigerȝ nō videt̄ nimis q̄a vt dr̄
Job. p̄mo. Cūcta que hȝ hō dabit ꝓ
aīa sua. i. vita. Et si q̄s ꝓpt̄ maleficiū
pecūia mulctat⁹ nō possit soluē: pōt
ei ꝯmutari in corꝑalē incarceratiōeȝ
. s. vel ꝟberatōeȝ. 14. q. 6. Si res. ad
pēas āt legū positas ꝯt̄ tn̄sgressores
n̄ tn̄t̄ ipe tn̄sgressor nisi postq̄ȝ fuerit
adiudicatē. i. postq̄ȝ re⁹ fuerit ꝑ snīaȝ
iudicl. ꝯdēnat⁹: vt dicit Ray. ⁊ tho.
scd̄a scd̄e. Sȝ sufficit ꝙ p̄stet emēdā
rei ablate vl̄ iniurie facte ad arbitriū
bōi viri. Gn̄alit̄ āt iudices pūire pn̄t
suos sbditos iux̄ qualitatē culpaꝝ ⁊
null⁹ ali⁹. 16. q. 6. c. i. Nā iurisdictio
sine cohertōe nulla est. de offi. dele.

Pastoralis. Scias tn̄ ꝙ penas ma
iores vt deponē quo ad forum eccle
siasticū: vel decapitare q° ad foruȝ se
culare: nō pn̄t iudices nisi maiores: q̄
etiā dicūt̄ hēre meꝝ imꝑiū: vt Epi i
ecclesiasticis. di. 25. Perlectis. ⁊ crie
ꝓbato: vt dicit Hostiē. Si certa pēa
repit̄ in iure illa infligēda ē nō mol
lior neq̄ȝ durior: Alioq̄n infamis fit
iudex: nisi h° facēt. s. in remittendo:
vel dimittēdo penā: cū vidȝ expedir̄
rei publice ⁊ scādalū tollēdū ⁊ h⁹i. et
ipse suꝑ hoc hēt plenā ꝑtātem: ⁊ vbi
esſȝ alteri facta iniuria passus iniuriā
vellet remittē: vt dic̄ Tho. scd̄a scd̄e
q. 67. Possȝ ēt augē penā aliq̄n ad
terrorē alioꝝ q̄ ꝓni sunt ad culpam
q̄a multl. crassantib⁹ op⁹ ē ex°. ff. de
pe. l. Offert. Qd̄ si ꝑſes pene taxate
sunt: tūc arbitrio iudicis relinquūt̄:
⁊ dȝ illā inꝑponē que magis timet̄:
ex̄ vt litl. nō ꝯtl. Dn̄ frequēt̄. Si ꝟo
certa pena statuta nō ē: sed iudici cō
mittit̄ debet eq̄tate seruata semꝑ in
humanioreȝ ꝑtem declinare. ex̄ de
trāsac. Ex ꝑte. In penis. n. bn̄ignior
est interp̄tatio facienda. ex de regu.
iur. li. 6. Et maxime mitigare debȝ:
cū cā sbest: puta quia nō ex ꝓposito:
sed casu culpa cōmissa est: vel ꝓpter
etatem: ⁊ huiusmodi.

Septem sunt casus qui excusant
hominem a culpa.

e T nō ḃm Ray. ꝙ septē sūt
q̄ excusant a culpa. Primū
est mentis alienatio: que a
lienatio tripliciter contingit. scȝ. vel
ꝑ stuporeȝ: ⁊ sic videt̄ Aug. excusare
Loth. qui voluit filias ꝓstituere vt
hospites liberaret. di. 14. Quod ait.

Uel p̱ furorem.15.q.i. Aliquos. vel p̱ ebrietatē.vt.15.q.i. Inebriauerunt. Et itelligas si ex toto tales sint mē tis alienati: al's nō excusarent a toto ꝫ a tāto. Scd̄z est coactio que si fuit absoluta excusat a toto. si ↄditōnata excusat a tanto.di.50. Presbyteros. Tertiuz est deceptio vt si forte aliq̄s dolo alteri⁹ decept⁹ fecit p̱ errorem ꝓbabilē aliq̄d: vl' omisit.24.q.2. in lectum. Hec tamen fallit in his que nō licet ignorare vt que sunt contra fidem: vel exp̄ssa dei p̄cepta.16.q.i. Si cupis. Quartū est multitudo in simili peccato: ꝫ hoc nō excusat a peccato nec a pena diuini iudicij. vnde Aug⁹. Nā ꝓpterea nō minus ardebunt: quia cum multis ardebunt.2. q.i. Multi. Sz reuelat hoc ad penā aliqualit. Naz correctio alī omittit cū multitudo ē in scelere ad vitāduz scādalū scismatl. vel grauis mali.di. 44. Cōmēsatōes. ⁊ di.50. Ut cōstitueret. Similiter ⁊ consuetudo ꝫm Inno. excusat qn̄qz scz a pena tp̱ali. di.4. Deniqz. Sed non a culpa ⁊ a pena eternali: imo auget culpam. ex̄ de consue.c.vlt. Quintum est etas ⁊ hec excusat a toto sicut infans: vel puer nō doli capax.15.q.i. Illud relatum. Qn̄qz non a toto excusat. vt si est doli capax. ex̄ de delic.pue.c.i. Alie v̄o etates ꝫm earū varietatem attenuāt ⁊ grauant peccata ⁊ p̄eas. ar.86.di. Tanta. Sextum est casus Et si contingat dando operam rei licite: ⁊ adhibendo omnē diligētiaz debitā excusat a toto. ex̄ de homici. Iohānes. Sed si dabat op̱am rei licite vel non adhibuit omnē debitā diligentiam: dando op̱am etiaz rei licite excusat a tanto.di.50. Clerico Septimum est iocatio siue ludus: ⁊ si ludus noxius est: vel etiā honest⁹: sed non cum debita diligentia excusat a tanto.15.q.i. Illud relatum. et nō ꝙ postq̄ quis semel punitus est: pro aliquo crimine ꝫz ray. nō debet aliqua pena ei infligi: quia non iudicabit deus bis in id ipsuz. Nauū.2° .c. Et nemo debet duplici ↄtritione cōteri. ex̄ de iudi. At si. Multotiēs tamen pro eadem culpa imponitur multiplex pena simul in eodē iudi° Naz tunc omnes ille pene accipiūt ꝓ aliqua vna que per se sufficiēs nō fuisset. Sed in diuersis iudiciis non licet bis in id ipsuz iudicare: vt dictū est: nisi forte cresceret cōtumacia: ex̄ vt lit. non contl.. Quoniaz frequēt. Sic ⁊ diuina clementia peccata dimissa in vltionem venire nō patit. 23.q.4. Si illic. De penis q̄ inferūt a iudicib⁹: habes etiaz infra in tertia p̱te.ti. de iudicijs. Amen ⁊ gloria christo.

Explicit tractatus de censuris.

clericoꝝ. Cap.22 .c.15.
Excōicatio contra grauantes psōas ecclesiasticas in se vel suis: ꝓpter qđ noluerunt eligere eos pro quib⁹ rogati erant. Cap.23. .c.15.
Excōicatio contra impedientes psonas ne litigēt in foro ecclesiastico in causis: in q̇bus ex iure vel ꝯsuetudie vel ex impetratis a curia pōt in tali iudicio exigi. Cap.24. .c.15.
Excōicatio contra dñ̄os ⁊ officiales dantes licētiā grauandi clericos vel suos ꝯsanguineos ꝓpter sniās latas cōtra eos. Cap.25. c.16
Excōicatio contra facientes exigere ⁊ exigentes a cleric. ⁊ religiosis: ⁊ psonis ecclesiasticis. Cap.26. c.16
Excōicatio cōtra imponētes talias ⁊ exactiones clericis et ecclesiasticis psonis. Cap.27. .c.17.
Excōicatio contra extorquētes per vim vel metū a censur. ecclesiasticis absolutōez. Cap.28. .c.18.
Excōicatio contra cogentes diuina officia celebrari in loco interdicto: et ꝯtra excōicatos vel interdictos euocantes ad diuina: ⁊ ꝯtra admōitos nō exeuntes. Cap.29. .c.18.
Excōicatio contra facientes statuta q̄ vsure soluāt: vel solute ñ restituāt ⁊ iudicātes ƀʒ ea. Cap.30. c.19.
Excōicatio cōtra portantes ꝓhibita sarracenis vel mittentes: vel de portib⁹ extrahi pmittētes. Ca.31.c.19.
Excōicatio cōtra eūtes ad sepulchrū sine lñia: ⁊ est papalis. Ca.32.c.20
Excōicatio contra pyratas ⁊ expoliantes euntes ad curiā: ⁊ redeuntes ⁊ naufragiū facientes ꝛc̄. ⁊ pape reseruat. Cap.33. .c.20.

Excōicatio contra clericos spōte pticipantes ⁊ scienter cum excōicatis a papa in diuinis: ⁊ pape reŀuat absolutio. Cap.34. .c.20.
Excōicatio contra sepelientes in̄tdictos tempore interdicti: ⁊ cōtra sepelientes excōicatos a iure vel vƀarios manifestos. Cap.35. .c.20.
Excōicatio contra cōtrahentes matrimoniū scienter in gradibus ꝓhibitis: vel cum monialibus: ⁊ contra religiosos et moniales ꝓfessos: vel ordinatos in sacris contrahentes. Cap.36. c.22.
Excōicatio contra cōicantes cum excōicatis nominatim scienter in crie criminoso. Cap.37. .c.23.
Excōicatio contra facientes aliquē interfici p asassinos: vel etiā mādantes. Cap.38. .c.24.
Excōicatio contra ꝓcurantes q̄ cōseruatores non se intromittant de aliis q̄ʒ de manifestis iniuriis sciēt Cap.39. .c.24
Excōicatio contra doctores ⁊ magistros docētes: aut in scholis suis ad docendū retinētes leges vel phycā r̄ligiosos hitu dimisso. C.40.c.25
Contra magistros ⁊ scholares qui super cōducendis alioꝝ hospitiis in lesionem vel p̄iudiciū habitantiū audent hospitem ꝯuenire ante tēp⁹ cōditionis elapsum. Cap.41. c.25
Excōicatio contra mittentes nūtiū vel scripturaʒ cardinali alicui: vel secreto loquētes eis: dū.s.sūt in ꝯclaui ꝓ electōe pape. Cap.42. c.25
Excōicatio contra dñ̄os ⁊ rectores ciuitatis: vbi fit electio pape si nō seruant ea que debent ƀm cōstitutōem

illam vbi piculum circa ipsã electõez
Cap.43. carta.25.
Excõicatio contra assumẽtes officiũ
senatoris seu regiminis vrbis:sine li
centia pape:⁊ pape reseruat̃ absolõ.
Cap.44. .c.26.
Excõicatio contra impediẽtes visita
tionẽ mõialiũ fiẽdã p suos supiores
post monitõez tamẽ. Ca.45.c.26
Excõicatio contra fingẽtes fraudu
lenter casum p quem iudex ad aliq̃3
mulierem ꝓ testimonio mittit: vel
vadit. Cap.46. .c.26
Excõicatio contra ingerentes se ad
habendũ curam alicuius populi al-
terius lingue sine licẽtia dyocesani
illius populi. Cap.47. .c.26
Excõicatio contra eũ qui se gerit ꝓ
papa cum non est electus a duabus
ptibus cardinalium:⁊ sequaces ei⁹.
Cap.48. c.26.
Excõicatio cõtra assumẽtes statum
seu vitam bechinaꝝ:⁊ bizochoꝝ nõ
approbatũ ⁊ p̃latos fouentes talem
statum. Cap.49. .c.27.
Excõicatõ ↄtra eos qui absoluti ꝓpt̃
aliq̃d casum mortis ab eo qui alias
non poterat si cessante impedimẽto
non se pñtet ei qui legitime poteãt
absoluere. Cap.50. .c.27.
Excõicatio contra clericos locantes
domos manifestis vsuriis alienige
nis fenus exercẽtib⁹. Cap.51.c.29.
Excõicatio contra impedientes seq̃
strationẽ factã p ordinariũ sup aliq°
bñficio ex eo q̄ vna snia diffinitia ẽ
lata contra ꝓcessũ apud sedẽ aposto
licã. Cap.52. .c.29.
Excõicatio contra clericos ⁊ religio
sos qui inducũt aliquẽ ad iurandu3
vel vouẽdũ vel ꝓmittendũ:vt sepul
turam eligant apud ecclesias eoꝝ:
vel electã non mutent pape reseruat̃
Cap.53. .c.30
Excõicatiõ contra religiosos exeun
tes claustꝝ ad audiendu3 leges vel
phycam:et contrahentes dignitatẽ
⁊ ↄtra oẽs sacerdotes. C.54.c.30
Excõicatio cõtra religiosos ꝓfessos
si dimittũt habitu3 temerarie: vel si
accedunt ad studia sine licẽtia suoꝝ
p̃latoꝝ. Cap.55. c.31
Excõicatio cõtra religiosos omnes
qui sine licentia ꝓrochialis dãt sacra
menta eucharistie. Ca.56. c.32.
Excõicatio contra religiosos qui in
p̃dicatõibus vel alibi dicunt aliquez
ad retrahẽdũ homines a solutione
decimaꝝ. Cap.57. c.34
Excõicatio cõtra religiosos oẽs nõ
seruantes interdictũ a papa positu3
vel ordinariis quãdo sciũt matrice3
ecclesiam illud huare. Ca.58.c.34
Contra religiosos qui cũ omiserint
conscientiã facere sibi confitentibus
de decimis soluendis p̃dicãt postea
Cap.59. c.34
Excõicatio contra monachos ⁊ ca-
nonicos regulares: qui nõ habẽtes
administrationẽ curias p̃ncipum in
trant:vt dãnificent monasteriũ:vel
p̃latum eius. Cap.60. c.35.
Excõicatio contra monachos tenẽ-
tes arma.ĩ.septa monasterij sine li-
centia abbatum. Cap.61. .c.35.
Excõicatio contra mendicãtes: qui
sine licentia pape recipiũt noua loca
ad habitandũ vel mutãt vel alienãt
iam recepta. Cap.62. .c.35.
Excõicatio cõtra religiosos fouẽtes

Explicit Tabula super.T.de cen
suris ecclesiastic. Rendi patris ⁊ do
mini domini Fratris Antonini ar
chiepiscopi Florentini: de ordine p
dicatorum. AMEN.

S Anctissim⁹ ⁊ in christo pater:
⁊ dñs noster.d. Paul⁹ diuina
puidentia papa secūdus: qui pdem
sup plenariis remissiōib⁹ que semel
in vita ⁊ in articulo mortis cōcedūt
formam ⁊ normā iusticie:ne passim
sine exceptione quorūcūqꝫ criminuz
pcliuiores reddant eliuiores hoies
ad peccandū p regulā in cancellaria
apostolica publicatam statuit ⁊ ordi
nauit: ꝙ in qbuscūqꝫ cōcessiōibus et
facultatib⁹ absoluēdi casus infrascri
pti tāqꝫ spālius sedis apostolice reser
uati semp intelligerent excepti. vicꝫ
offēse ecclesiastice:libertas violatōis
interdicti ab eadem sede impōiti:cri
minis heresis:cōspiratōis in psonaz
aut statum Romani pontificis:siue
cuiusuis offense inobedientie siue re
bellionis eiusdez pontificis vel sedis
apostolice prestricidij offense psis in
Epm seu alium platum inuasiōibus
depdatōibus:vel occupatōis aut de
uastatōis terrarum romane ecclesie
mediate vel imediate sbiectarum:ac
etiam inuasionis romipetarum:seu
quorūcūqꝫ alioꝝ Romam veniētiū
phibitionis deuolutionis causaruz
ad dictam curiaz. Delatōis armoꝝ
⁊ alioꝝ phibitoꝝ ad ptes infideliū
Impositōis nouoꝝ oneꝝ realiū vel
psonalium ecclesiis vel ecclesiasticis
psonis. Symonie sup ordinibus vel
bñficiis exequendis in eadem curia
contracte: ⁊ gñaliter in casibus con
tentis in bulla que consueuit in die
cene domini per pdecessores suos
romanos pontifices publicari. Cōsi
derans ꝙ plerūqꝫ contingit suā.S.
h⁹modi facultates: ⁊ confessionalia

⁊ tam oraculo viue vocis concedere
nunc pretextu confessionis hꝰmodi
vel penitentes vel confessores in su
prascriptis casibus fallant᷑ vel fallāt
Statuit ⁊ decreuit sue intentionis
fuisse ⁊ esse per quascūqꝫ ꝯcessiones
⁊ facultates ꝑ suam. S. tam scripto
qꝫ ꝟbo factas: aut i posteꝝ faciēdas
nemini licere irretitos dictis casibꝰ
absoluere sine spāli sue. S. licentia.
Quinimo concessiones ⁊ indulta p̄
dicta qᵒ ad casus exceptos hꝰi nulli
penitꝰ suffragari. T. S. A. M. C.

P Aulus seruus seruoꝝ dei ad ꝑ
petuam rei memoriam: Cum
omnibꝰ iudiciis sit rectitudo iusticie
⁊ conscientie puritas obseruanda id
multo magis in cōmissiōibꝰ aliena
tionū reꝝ ecclesiasticarum conuenit
obseruari: in quibus de christi patri
monio ⁊ dispensatione paupeꝝ: nō
de ꝓprio cuiuscūqꝫ peculio agit᷑ aut
tractat᷑. Quapropter oportet vt in
examinādis hꝰmodi alienationum
cāis que a sede apostolica in forma
si in euidentem vtilitatez cedāt one
ratis ecclesiasticorū iudicuz cōsciētiis
delegātur: nihil fauor vsurpet: nihil
timor extorqueat: nulla expectatio p̄
mij iusticiam conscientieqꝫ sb̄uertat.
Monemus igit᷑: ⁊ sb̄ interminatiōe
diuini iudicij omnibus ꝯmissariis et
delegatis hꝰmōi districte p̄cipimus
vt diligenter ⁊ caute attendant cās
in litteris apostolicis ꝑ supplicatōes
exp̄ssas: illasqꝫ solicite examinēt atqꝫ
discutiant: testes ⁊ ꝓbatōes supꝑ nar
ratoꝝ ꝟitate recipiant: ⁊ solum dn̄i
p̄ oculis hn̄tes omni timore aut fa-
uore deposito ecclesiaꝝ indēnitatibꝰ
consulant: nec in lesionez aut i detri
mentum eoꝝ decretum quōlibꝫ int᷑
ponant. Si q̇s aūt cōmissarius: aut
delegatus consciētie sue ꝓdigus in
grauamen aut detrimentū ecclesie:
ꝑ gratiam timorem: vel sordes alie-
nationi consenserit: aut decretuz vel
auctoritatez interposuerit. Inferior
quidem epo sniam excōis incurrat.
Epūs ꝟo aut supꝑior ab executōe offi
cij ꝑ ānū nouerit se suspensuz ad esti
mationem detrimenti ecclesie illati
nihilominus cōdēnamꝰ: sciturꝰ ꝙ si
suspensione durante dānabilit᷑ se in
gesserit in diuinis: irregularitatis la
queo se inuoluet a quo nisi ꝑ sūmuz
pōtificem poterit liberari. Is ꝟo q̇
dolo vel fraude: aut sciēter in detri-
mentum ecclesiaꝝ alienatōez fieri ꝓ
curauerit: aut ꝑ sordes vel imp̄ssiōez
alienationis decretuz extorserit: silr̄z
sniam excōis incurrat: a qua nisi per
romanum pontificez possit absolui.
Ad restitutionem nihilominꝰ reruz
alienataꝝ cum fructibus qn̄cūqꝫ de
p̄missis constiterit ꝯdēnamus. Uo
lumus autem ꝙ̄ delegati ⁊ cōmissa-
rij p̄dicti de penis cōstōis nostre spe
cifice moneant᷑: ⁊ in q̇buscunqꝫ lr̄is
ꝯmissionū hꝰmōi hoc statutū nostꝝ
inserat᷑. Nulli ḡ hominū ⁊c̄.

Data Rome. Anno incarnatōis
dominice. 1465. q̇nto Idus Maij
pontificatus nostri anno p̄mo.

p Jus seruus seruoꝝ dei ꝛc.
Auctoritate apostolica p̄senti ↄstitutiōe ꝑpetuo valitura statuim⁹ ⁊ ordinamus: ꝙ omnes ⁊ singuli q̄ absq̧ dispensatione canonica aut legitima licentia siue extra tempora a iure statuta: siuē ante etatē legitimā vel absq̧ dimissoriis litteris: ⁊ vltra montani a citramontanis: p̄ter q̄ꝫ si in hoc vltimo casu per camerā apostolicam iuxta ipsius stiluꝫ ordinati fuerint ad aliquem ex sacris ordinibus se fecerint ꝓmoueri a suoꝝ ordinum execution ipso iure suspensi sint. Et si huiusmodi suspensiōe durante in eisdē ordinibus ministrare presumpserint eo ipso irregularitatē incurrant: p̄ter q̄ꝫ vltra alias penas in tales generaliter a iure inflictas: bn̄ficiis ecclesiasticis possint a iure p̄uari. Volumus autem ꝙ presens nostra constitutio in romana curia existens post quindecim dies absentes vero Jtalicos post duos: Alios vero ⁊ vltramontanos post sex mēses ab ipsius inaudientia contradictorum: ⁊ cancellaria apostolica publicatione affixione ligare incipiat. Nulli ḡ ꝛc.

Data Rome. Anno incarnatōis dominice. 1461. 15. kal. Decembris. pontificatus nostri anno quarto.

Ex ꝓcessu ānuali in curia.

n Os ipsam hanc absolutioneꝫ nobis tantum ⁊ successoribus nostris: Romanis pontificib⁹ reseruamus: articulo mortis dūtaxat excepto: in quo etiam satisfactioneꝫ et cautionē canonicam ab eis volum⁹ esse exigendaꝫ. Simili etiā sententia excōmunicationis inodantes sacerdotes illos: taꝫ seculares q̄ꝫ cuiusuis ordinis regulares qui sic excōicatos ⁊ anathematizatos: Etiam in ipso mortis articulo cōstitutos: aliter q̄ꝫ vt prefertur absoluerint eisq̧ p̄dicationem lectionem administrationē sacramentoꝝ: auditionēq̧ ↄfessionū interdicimus per presentes.

Jtem ex ipso processu.

i Tem excōmunicamus et anathematizamus omnes violatores ecclesiastice libertatis: ⁊ illos p̄sertim qui contra sacroꝝ canonum instituta ecclesiis ⁊ ecclesiastic. ꝑsōis sine licentia spāli Romani pōtificis collectas vel alia onera: aut queuis grauamia realia vel ꝑsonalia imponunt vel exigūt: aut imponi vel exigi faciunt vel procurant.

i Tem excōicam⁹ et anathematizamus omnes illos qui in terris suis noua pedagia imponūt: vel ꝓhibita exigunt.

Bulla contra symoniacos.

p Aulus epūs seruus seruoꝝ dei. Ad ꝑpetuaꝫ rei memoriam. Cuꝫ detestabile scel⁹ symoniace prauitatis: tā diuinarum q̄ꝫ sacroꝝ canonū auctas abhorreat

atq3 dānet. Nos considerantes ꝙ
plures penaꝝ grauitas ꝗ̃ dei timor
arcere solet a voluntate peccandi ac
sūmis desideriis affectantes: vt hoc
pestiferꝝ vitium: non ex vsu solum:
sed ex mentibus hominū saltē ꝓpter
penarū metu3 penitus euellat̃: p̃de
cessoꝝ nostroꝝ Romanoꝝ ponti-
ficum vestigiis inherentes: ac etiam
omnes ⁊ singulos excōicationis su-
spensionis p̃uatiōis interdicti sñias
cēsuras ⁊ penas dudum a romanis
pontificibus p̃dictis ⁊ ꝓ talibus re-
putatis contra symoniacos quōlib3
latas: ⁊ quos illos cuiuscūq3 status
gradus ordinis ꝯditionis: vel p̃emi
nentie fuerit: etiam si cardinalatus:
patriarchali ep̄ali regali reginali: vł
alia quauis ecclesiastica: seu mūdana
dignitatibus prefulgeant: et eorum
quēlibet: tam manifestu3 ꝗ̃ occultū
ipso facto incurrere volumus: confir
mantes ⁊ innouātes apostolica au
ctoritate declaramus ꝙ omnes illi
q̃ symōiace ordinati fuerint a suorū
sint ordinum executione suspensi: ꝑ
electiones ꝟo postulationes confir
mationes ꝓuisiones: seu quasuis
alias dispositiones quas symoniaca
contigerit labe fieri: ⁊ que viribꝰ oio
careant in ecclesiis mōasteriꝭ digni
tatibꝰ ꝑsonatibꝰ officiis ecclesiasticis
⁊ quibusuis beneficiis: aut aliqͦ eoꝝ
cuiq̃3 ius nullatenus acquiratur nec
inde faciat aliquis fructus suos: sed
ad illoꝝ omnium que ꝑcepit restitu
tionē sḃ anime sue ꝑiculo sit astrictꝰ.
Statuētes preterea ꝙ vniuersi ⁊ sin
guli etia3 p̃missis dignitatibꝰ p̃diti
qui quomolibet dādo vel recipiēdo
symoniam cōmiserint aut ꝙ illa fiat
mediatores steterit seu ꝓcurauerint
sñiam excōnis incurrant: a qua nisi
a Romano Pontifice pro tempore
existente nō possint absolui: p̃ter ꝗ̃
in mortis articulo constituti: ⁊ vt hꝰ
modi labis contagio frequētius re
primatur omnibꝰ ⁊ singulis ecclesia
sticis secularibusq3 ꝑsonis cuiuscūq̃3
dignitatis status gradus ordinis:
vel conditiōis fuerint in ꝟtute sācte
obedientie districtius iniungimꝰ vt
eos omnes quos symoniam hꝰmōi
ꝯmisisse vel procurasse: aut in ea me
diatores esse sciuerint: pontifici p̃di
cto: vel cui idem pontifex duxerit cō
mittendum per se vel alios reuelare
ꝗ̃totius non omittant. Pro reue
latione hꝰmodi: etiam si complices
fuerint non solum veniam a nobis:
sed etiam gratiam consecuturi. Si
eorum indicio participes tāti crimi
nis valeant coarceri. Q̄ȯ si non fe
cerint absolui non valeant: donec p̃
dicta reuelant: ⁊ complices hꝰmodi
detecti arctius punient̃. Nulli ergo
omnino hominu3 liceat hanc pagi
nam nostre confirmationis innoua
tionis declarationis ⁊ voluntatł. in
fringere: vel ei ausu temerario con
traire. Si quis autem hoc attētare
p̃sumpserit indignationē oipotētis
dei ⁊ beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apłoꝝ
eius se nouerit incursurum.

Datū Rome apud sanctū Petrum
Anno incarnationis dñice. 1464.
Nono kal. decēbris: pōtificatus nrī.
anno p̃mo: publicata die. 30. Nouē
bris anno predicto.

Bulla de casibus reseruatis.

p Paulus epūs seruus seruorū
dei ad futuram rei memo-
riaȝ. Et si dñici gregi saluti
semꝑ intenti singulis cū humilitate
poscentibus ea benigne ꝯcedere stu
deamus: per que peccatorum molle
deposita salus ipsa succedat: et hosti.
hūani generis seruitute ereptas aias
lucri faciamꝰ altissimo qui nobis ea
sua bonitate cōmisit. Id tamen ꝓpē
siori studio p̄cauenduȝ esse censemꝰ
ne cuiusuis indulgentie remissionis
vel facultatis obtentu christi fideles
ꝓcliuiores ad illicita in posterum cō
mittenda reddant: aut facilitas ve
nie eis peccandi tribuat incentiuum
Ĩhac itaqȝ ꝯsideratione habita olim
emanauit a nobis cōstitutio tenoris
sḃsequētis. vicȝ. Sanctissimꝰ in xp̄o
pater: ⁊ dñs noster dñs Paulus di
uina ꝓuidentia papa secundus: qui
p̄dem suꝑ plenariis remissiōibꝰ que
semel in vita ⁊ semel in mortis arti
culo conceduntᷣ formam et normaȝ
instituit: ne passiȝ sine exceptiōe quo
rūcūqȝ criminum ꝓcliuiores redde
rentur homines ad peccandum ꝑ
regulam in cācellaria apostolica pu
blicatam statuit et ordinauit ꝙ in q̊
buscūqȝ concessionibus ⁊ facultatibꝰ
absoluendi casus infrascripti: tāquā
spāles sedi apostolice reseruati semꝑ
intelligerentur: excepti. vicȝ offense
ecclesiastice libertatis violationis in
terdicti ab eadem sede impositi cri
minum heresis conspirationis in ꝑ
sonam aut statum Romani Pon
tificis: seu cuiusuis offēse inobediētie
seu rebellionis eiusdem pōtificis vel
sedis apostolice p̄sbytericidij offense
ꝑsonalis in ep̄m seu alium p̄latum.
Inuasionis dep̄datōis occupatiōis
aut deuastatiōis terraruȝ Romane
ecclesie mediate vel imediate sḃiecta
rum: ac etiam inuasiōis romipetarū
seu quorūcūqȝ alioꝝ ad romanaȝ cu
riam venientium ꝓhibitionis deuo
lutionis causaꝝ ad dictam curiā di
lationis armoꝝ ⁊ alioꝝ ꝓhibitoruȝ
ad ꝑtes infideliū impositōis nouoꝝ
onerum realium: vel ꝑsonaliuȝ eccle
siis vel ecclesiasticis ꝑsonis. Symōie
suꝑ ordinibus vel beneficiis assequē
dis in eadem curia vel extra ꝯtracte
⁊ gñaliter in casibꝰ ꝯtentis in bulla
que consueuit in die cene domini ꝑ
p̄decessores suos romanos pōtifices
publicari. Considerans ꝙ plerunqȝ
contingit suam sanctitatem hꝰmōi
facultates ⁊ confessionalia: tam pre
sentibus q̄ȝ absentibus etiaȝ oraculo
viue vocis concedere: ne p̄textu con
cessionis hꝰmodi vel penitentes vel
confessores in suprascriptis casibus
fallantᷣ et fallant statuit ⁊ decreuit
sue intentionis fuisse ⁊ esse ꝑ q̄scūqȝ
concessiones ⁊ facultates per suā sā
ctitatem: taȝ scripto q̄ȝ verbo factas
⁊ in posterum faciendas nemini li
cere irretitos dictis casibus absoluē
sine spāli: seu sanctitatis licentia: q̊n
imo concessiones: ⁊ indulta predicta
quo ad casus exceptos huiusmodi
nulli penitus suffragari: vt autē ipsa
constitutio que dudum scilicȝ q̊nto
kal. aprilis. Amen ab incarnatione
dñi nr̄i yħu xp̄i. 1466. pontificatus

nostri anno secundo publicata fuit eiusdem christi fidelibus plenius innotescat: nullusque illius ignorantiam pretendere valeat in futurum presentibus inseri fecimus: vt ad maiorem omnium perueniat nationem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti ordinationis et decreti infrigere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius: se nouerit incursurum.

Datum Rome apud Sanctum Petrum. Anno incarnationis dominice 1469. Quinto Nonas Martij. pontificatus nostri anno quinto.

Finis.

Incipit titulus de sponsalibus ꝛ matrimonio: extractus de tertia pte Sūme Uenerabilis patris Fratris Antonini Archiepi Florētini ordis fratrum pdicatorum.

b Eatus es: ꝛ bene tibi erit: vxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tue. Filij tui sicut nouelle oliuarū. psal. 127.

Dic sacrosanctū conciliū vniuersalis ecclesie: non solum ꝟgines ꝛ continentes. i. vidue: sed etiam coniugati p rectam fidem ꝛ bonā opationem deo placentes ad eternam merent beatitudinē puenire. extra de sū. tri. ꝛ fi. ca. c. i. Fuerunt q̄dam dicti Traciani ꝛ Martiani: qui dixerūt hoies in statu coniugali non posse saluari sed hi ab ecclesia pro hereticis reprobati ꝛ condēnati sunt. Cū eniȝ deus fuerit auctor ꝛ institutor coniugij: vt pȝ Geñ. 2. Dicere coniugiū esse peccatum est asserere deum auctorē peccati: sed hoc est magna blasphemia dei. Omnes pene sanctissimi viri veteris testamenti fuerunt coniugati: non solū Adam pmus pater noster sed ꝛ Enoch: qui translatꝰ est in paradisum terrestrem. Noe qui pseruatꝰ fuit in diluuio. Illi tres Patriarche gloriosi: Habraam Isaac ꝛ Jacob. Prudētissimꝰ et sanctissimꝰ Joseph Moyses ille legis dator: qui deuȝ p essentiaȝ videre meruit in hac vita. Cantor spiritꝰ sancti Dauid pphetra Ezechias qui solē redire fecit in celo. 10. lineis. Optimus ille Josyas. Deniq̧ ꝛ ipsa dñi mater Maria despōsata fuit Joseph: sed non p hominē: s ope spūs sancti grauidata. Math. i. Q d enim in ea natū est de spiritu sancto est: semp virgo pmanens: vt sicut pma ruine cā fuit hūani gñis mulier Eua coniugata: ꝛ tunc ꝟgo sic ꝛ mulier essȝ cā nostre redēptōis ꝛ vite Maria desponsata semper et ꝟgo. Sic ꝛ filius eius dñus noster interesse voluit nuptiis factis in cana Galilee: vt habetur Jo. 2. easq̧ miraculo pmo conuersiōis aque in vinū consecrauit: ex hoc approbans. Ipse tamen qd pfectissimū est in genere castitatis elegit non cōiugiū: s ꝟgo semp pmanens. Et Johānē Euangelistam cuiꝰ dicūt ille nuptie fuisse ad hoc puerit: vt nōdū consūmato matrimonio ꝟginitatem in eū seruaret. Ita enim decet cōiugiū bonū ꝛ licitū declarare: ꝙ semp ꝟginitas ꝛ viduitas vt melius preferatur. vnde Augꝰ. Nuptiaꝝ bonū: semp quideȝ bonuȝ est: qd bonū semp in populo dei fuit: ꝛ aliqñ fuit legis obsequiuȝ nūc est infirmitatis remedium. In q̄busdam ꝟo humanitatis solatiuȝ Filioꝝ quippe pcreatiōi opaȝ dare: non canino more p vsum pmiscuū feminarū: sed honesto ordine coniugali: nunc est in homine pbandus affectus: etiaȝ ipsuȝ tamē laudabiliꝰ transcendit ꝛ vincit celestia cogitās animus christianꝰ. Sȝ quoniā sicut ait dñs: non omnes capiunt ꝟbum hoc: qui potest cape capiat. Que se non continet nubat: que non cepit

deliberet q̄ egressa est ꝑseueret: nulla aduersario det̄ occasio: nulla christo sb̄trahat̄ oblatio. hec ille. 27. q. i. nuptiaꝝ. ¶Non solum autem hunc. scȝ statum coniugalē esse bonum de se ⁊ ꝑuenire ad beatitudinē: sed etiaȝ ⁊ qualiter sit tenendus talis status vt ducat ad vitam ostendit psal. in p̄dictis verbis. Beatus es ⁊c̄. Ubi tria notabimus. ¶Primo p̄miū vltimatū ad qđ q̇libet anxiat̄. ibi. Beatus es: ⁊ bene tibi erit. 2º cōiugiū imaclatū cui illud reseruat̄. ibi. Uxor tua sicut vitis abundans ⁊c̄. 3º effectuȝ deriuatum: in quem istud ordinatur. ibi ¶Filij tui sicut nouelle oliuaꝝ ⁊c̄.

Quantuȝ ad p̄mum certuȝ est ꝙ vltimum p̄mium hominis est beatitudo ⁊ omnis cura mortaliū ⁊c̄. ad vnum beatitudinis finem nititur ꝑuenire inquit Boetius in liº. de philosophica consolatione: ⁊ certe bene tibi erit. ibi.

Quāta eniȝ ibi felicitas: vbi nullū bonum deerit: nullum malū aderit: erit deus omnia. s. bona in omnibꝰ ait Aug. in vlt. c. de ci. dei. Beatꝰ ĝ nunc es spe: ⁊ bene tibi erit ibi in reseruādo ea que sequūt̄ oꝑa ꝟtuosa. Circa istud autē beatitudinis p̄miū considerat̄ tripliciter matrimoniuȝ spūale figuratū per carnale. ¶Primū est coniugiū anagogicuȝ ad qđ terminat̄. Secūdū est coniugiū allegoricum: per qđ ipsi ꝓcurat̄. Tertium est coniugiū tropoloicū ꝑ qđ p̄muȝ adipiscit̄.

Coniugiū naturale cōsistit in cōiunctione duaꝝ ꝑsonarū animo p̄ncipalit̄ in amore ꝯiugali indiuisibili: ⁊ istud est coniugiū anagogicū. s. celeste modo spūalissimo ⁊ purissimo Ibi eniȝ in superna patria anima cōiungit̄ deo cum intellectu clare ip̄m cognoscendo: ⁊ affectu ardētissimo euȝ diligendo inseꝑabilit̄: vn̄ seq̇tur sūma fruitio ⁊ maximū gaudiū: qđ vincit omnē mundi delectationem De multis sanctis legimus ꝙ rapti non quidem ad claram dei visionē sed ad aliquā altiorē cognitiōeȝ diuinoꝝ ita absorti sunt in gaudiū et cōsolationem ꝙ non sentiebant aliqđ penale qđ corpori infligebat̄: nec curabant de cibo ⁊ potu ⁊ hꝰmōi: sed omnia mundi fastidiebant: vt latuȝ multo magꝭ in cor hominis nō ascēdit imensum illud gaudiū et p̄miuȝ qđ anima recipit: ⁊ postea corpus ex coniunctōe ꝑfecta intellectꝰ ⁊ affectꝰ cum deo in patria. De quo cōiugio gaudent angeli om̄s: et sancti amici sponse. vn̄ dicit̄ Apocl. 19. Gaudeamus ⁊ exultemus ⁊ demus gloriaȝ ei: quoniā venerunt nuptie Agni. s. christi cum qualibet anima beata. In veteri testamēto nōdū venerāt: ⁊ ideo nulla anima deo fruebat̄ sed xp̄o mortuo ⁊ ascendente aperiente ianuaȝ Apocl. 19. Beati qui ad cenā nuptiarū agni vocati sunt: que figurate sunt ꝑ nuptias Assueri Regis: cum sibi desponsauit Hester pulcherrimam: que interp̄tat̄ humilis. Nō enim nisi ꝑ humilitatē ad eū ꝑuenit̄ Hester. 2º. Desponsatio q̇dem huiꝰ coniugij supnalis fit hic in presenti seclo in baptismo vel pn̄ia ꝑ caritatē vn̄ Apoꝰ. 2. corinth. ii. Despōdi eniȝ vos vni viro. Et hoc vtiq̧ frāgi pōt

ſicut ſpōſalitiū carnale. nā ꝑ peccatū mortale frangit: ſed ꝑ penitentiam reintegrat. Unde Jere. 3. dicit. Si dimiſerit vir vxorem ſuam ⁊c: ẜ con ſūmat in gloria: nec ibi frāgi pōt.

Secūdū coniugiū. ſcꝫ allegoricū per qᵭ ꝑuenit ad ꝑdiūm celeſte: eſt inter chriſtū ⁊ eccleſiā celebratū. qñ vicꝫ dei filius noſtrā aſſumpſit humanitatem: cum ꝟbum caro factū eſt: ⁊ habitauit in nobis. Jo. ꝑmo. Jſtud matrimoniū fuit iniciatū in patriarchis ⁊ ꝓphetis: vnde ⁊ Oſee ꝓmiſit dicens. Deſponſabo te mihi in fide. Ratificatū in incarnatōe: in quo mediator fuit archangelus Gabriel: ⁊ quaſi notarius exigens ↄſēſū ꝟginis ꝓ natura humana: qᵭ vt fecit dicens. Fiat mihi ẜm ꝟbū tuum ſtatim dei ꝟbum vnitū eſt noſtre humanitati inſolubiliter: ita vt nunꝙ alter alterum dimiſerit: neqꝫ ꝟbum humanitatem: neqꝫ humanitas dei ꝟbum: nec etiam in morte. Qᵭ ⁊ figuratū fuit in matrimōio Rebecce: que ꝑ ꝓcuratorē Habrae Elieзer deſponſata eſt Jſaac: qui chriſtū ſignificat poſtꝙ expꝛſſit conſenſum ſuum. Geñ. 24. Nec alteram vnꝙ cognouit: ſed eā valde dilexit. Cōfirmatū fuit in cruce: vnde ibi clamauit. Cōſūmatum eſt: quia ibi oſtenſa eſt pleniſſime dilectio eius: et ſacramenta que ex ea habent virtutem perfecte vnita eſt eccleſia: vnde ⁊ filij naſcūt eccleſie. vnde Apoꝰ. Hoc autē dico ſcꝫ cōiugiū naturale magnū in xp̄o ⁊ eccleſia ſacramētū. Ad cuiꝰ cōiugij nuptias omnes vocant vt ꝑabolice habet Math. 22. de Rege qui fecit nuptias filio ſuo ⁊ vocauit mltos.

Tertiū cōiugiū eſt tropologicū ſeu morale: ⁊ hoc ſiue dicat eſſe int appetitum rōnalem: ſeu ſpūꝫ vt virū ⁊ ſenſualitatē vt vxorē que frequēt cōtrariant adinuicē: quia vt dicitur ad Gal. 5. Caro cōcupiſcit aduerſus ſpūm: ſicut mulier cōtrariat viro dꝫ tamē ſenſualitas ſbici viro ⁊ ſpūi ẜꝫ illud Geñ. 3. Sub viri ꝑtāte eris: et ipſe dñabit tui. De hoc magiſter in 2° ſniaꝝ. Uel etiam matrimonium morale dicit inter intellectū ⁊ ſapiētiam: ſumēdo ſapiētiā ꝓ ꝟa noticia cum rectitudine vite: prout ſumunt Stoyci ⁊ etiā ſacra ſcripta in libris ſapientialibꝰ frequenter. vñ ſap. 7°. dicit ſapiens. Hanc amaui ⁊ exq̄ſiui ſapientiā a iuuentute mea ⁊ queſiui eam mihi ſponſā aſſumere: ⁊ amator factus ſum forme illius. Ex hac gñant filij bonorū opum ꝙplures. Et figurat ꝑ deſpōſationē Rachel factā Jacob: que erat ꝟgo pulcherrima ⁊ aſpectu venuſto: ⁊ hoc ad fōtem aquaꝝ: q̄a maxime ad lectionē ſacraꝝ ſcripturaꝝ. Geñ. 29. Poteſt etiam adaptari ad religionē quālꝫ vt dicat vxor ⁊ ingreſſus eiꝰ maritꝰ aut etiā ad quālibꝫ eccleſiā: cuiꝰ ſpōſus dicit ꝑlatuſ que alteri viro. i. prelato adherē non pōt niſi eo mortuo ꝑ aliquē moduꝫ: nec ipſe alteri eccl̄ie adherē nō poteſt ſine debita licētia. Et vt dicit ex̄ de tranſac. c. De ceto. ñ humana ꝑtāte: ẜ diuina ſpūale cōiugium diſſoluit. ibi vide. Omnia hec coniugia deſignat cōiugiū nāle ẜ vltimū. ſ. inter animum ⁊ ꝟtutem q̄libet debet in ſe repꝛire: ⁊ ſic beatus

est: et bene tibi erit.

Quantũ ad secũduz .s. de cõiugio nãli seu carnali quale eẽ debet inuit Psal. cum dicit. Uxor tua zc. Dicit Apo⁹. ad hebre. iz. Honorabiles nuptie in omnib⁹ et thorus imaculat⁹ fornicatores autez et adulteros iudicabit deus quasi dicat. Tunc status coniugalis est in honore coraz deo: et hominib⁹: quãdo thor⁹ imaculat⁹ est. i. quando fidem alter alteri fuat vitando adulteria: et alias corrupte las quas de⁹ iudicat ad mortẽ etnã vnde dicit. vxor tua: vt sit tibi soli: et tu ei et econuerso. Sed vtꝝ sapienti conueniat sumere vxorem etiam a phis disputatuz est: et q̃uis melius sit extra cõiugiũ esse si caste viuatur: tamen si nupserit virgo nõ peccat ait Apo⁹. i. corinth. 7°. vir vel mulier: et melius est nubẽ q̃ vri: ait idẽ Apo⁹ Et est cõpatio abusiua: q̃a nubẽ nõ est malum sed vri sequendo illicitas corruptelas malũ et dãnabile est. sit ḡ tibi vxor: ꝫ vxor tua sicut vitis zc. vbi tria notanẽ circa matrimoniuz carnale ad hoc vt beatus sis: et bene tibi erit.

Primũ vt ab impedimẽtis mrĩmonij vtrq̃ psõa sit libera. ibi. Uxor.

Secunduz vt anima viri sit timida dei. ibi. Tua.

Tertiũ vt mulieris vita sit bonoruz fecunda. ibi. Sicut vitis zc.

Quãtũ ad pmũ vt aliqua sit tibi vxor: vel aliq̃s sit tibi vir: oportet q̃ sit libera ab impedimentis que dirimunt matrimoniũ: et tunc erit vxor tua. Nã si aliq̃d de ipsis haberet nõ esset vxor tua sed cõcubina: et ista impedimenta sunt. iz. que in his vsib⁹ ptinenẽ. vicz. Error conditio votũ cognatio crimẽ. Cultus disparitas ordo ligamen honestas. Si sis affinis: si forte cohire nequibis. Hec sociãda vetant cõnubia: facta retrãt Hec diffuse tractanẽ a theologicis et canonistis ꝫm doctrinaz Magistri sniaꝝ. in 4°. et Gratiani in decretis Sed omissis his impedimẽtis: quia de his. ĩ. plene habeẽ. Loco hui⁹ uideatur sequens questio.

Utrũ sapienti ducenda sit vxor. Hieronym⁹. z°. li°. cõtra Jouinianũ dicit hanc questionẽ mota in libro quem fecit Theofrast⁹ aureolus de nuptiis: qui fuit discipul⁹ aristotelis designatus ab eo in mortẽ pcipuus sup omnes alios discipulos suos ad quem vt prudentiorẽ et sapiẽtiorem defuncto aristotele duolauit achademia. Hic igiẽ in dicta questiõe cum diffiniuisset: si pulchra esset mulier: si bene morigerata: si honestis pentibus nata: si ipse sanus et diues sic sapientem aliquãdo matrimonium inire debere statim intulit. Hec raro vniuersa in nuptiis cõcordant. Nõ est igitur vxor ducenda sapienti.

Primũ igitur impediri studia phie nec posse quẽq̃ liberis et vxori pariter inseruire. Multaq̃ esse que matrõarũ vsibus necessaria sunt ptiose vestes: aurũ gẽme sũptus ancille varia sup pellex lectice et exedra daurata: deinde p totas noctes garule questiões. illa ornatior procedit in publicũ: hec honoraẽ ab omnib⁹: ego in conuentu feminarum misella despitior. Quid aspiciebas vicinam. Quid cũ ãcilla

loquebaris. De foro veniens: quid
attulisti. Nō amicū habere possum⁹
nō sodalem: alterius amorē sui odiū
suspicat̄. Si doctissimus ꝓceptor in
qualibet vrbium fert̄: nec vxorez re-
linquere: nec cū sarcina ire possum⁹
paupez alere difficile est: diuitē ferre
tormentū. Adde ꝙ nulla est vxoris
electio: ꝫ qualiscūqꝫ venerit habēda:
si iracunda: si fatua: si deformis: si su
ꝑba: si festida: qͦdcūqꝫ ē post nuptias
discimus. Equus asin⁹ bos canis et
vilissima mancipia ꝓbant̄ ꝓus: ⁊ sic
emunt̄. Sola vxor nō ostendit̄: ne
ante displiceat qꝫ ducat̄. Si domuz
totam ei cōmiseris seruiendū est ei:
si q̇d tuo arbitrio reseruaueris fidez
sibi nōn adhiberi putabit: et in odiū
v̄tet̄ ⁊ iurgia: et nisi cito consuleris
anus venena ꝑabit. Aurifices ⁊ insti
tores gēmaꝝ sericarūqꝫ vestiuz si in
tromiseris ꝑiculū puditie est: si ꝓhi-
bueris suspitōis iniuria. Verū quid
ꝓdest diligens custodia: Cum vxor
impudica seruari non possit pudica
non debeat. Infida enim custos ca
stitatis est necessitas. Et illa pudica
v̄e est dicenda: cui licuit peccare: sed
noluit. Pulchra cito adamat̄: feda
facile ꝯcupiscit: difficile est custodire
qͦd plures amāt: molestū est possidē
qͦd nemo dignat̄ habē. Minori tñ
miseria deformis habet̄: qꝫ formosa
seruet̄. Nihil enim tutuz est: in quo
totius populi vota suspirant. Qͦd si
ꝓpter dispēsationē dom⁹ ⁊ langorꝫ.
solatia ⁊ fugam solitudinis ducant̄
vxores: multo melius seruus fidelis
dispensat. auctoritati dñi obediens ⁊
eius dispensatiōi obtempās qꝫ vxor
que in eo se extimat dñam si cōtra
viri faciat voluntatez. i. qͦd ei placet:
non qͦd iubet̄. Assidere aūt egrotāti
magis possunt amici ⁊ v̄nacule bñ
ficiis obligati: qꝫ illa que nobis im-
putat lachrymas suas: ⁊ hereditatꝫ.
spe vendat illum: inde ⁊ solicitudinē
iactans languentis animū despatōe
conturbet. Qͦd si ipsa lāguerit egro
tandum est ⁊ nūqꝫ ex eius lectulo re
cedenduz: aut si bona fuerit vxor et
suauis: que tū rara est: cū ꝑturiēte oz
gemi: ⁊ cū ꝑiclitante torqueri. sapiēs
aūt nūqꝫ solus esse potest: habꝫ secuz
omnes qui sunt: quicūz fuerūt boni
⁊ animū liberꝝ quocūqꝫ vult trāsfert
Quodqꝫ corꝑe nō potest: cogitatiōe
ꝯplectit̄. Et si hominū copia defuēit
loquit̄ cum deo: nūqꝫ min⁹ erit sol⁹
qꝫ cum solus fuerit. Porro liberoꝝ
cā vxorem ducere: vt vel nomen no
strum non intereat vel vt habeam⁹
ꝓsidia senectutis: ⁊ vt certis vtamur
heredibus stolidissimū est. Quid. n.
ad nos recedētes e mūdo ꝑtinet. si
nomine nostro alius non vocet̄: cū
⁊ filiis statim vocabulū patris non
referat: ⁊ innumerabiles sint qui eodē
nomine nūcupent̄. Aut que auxilia
sunt senectutis: nutrire domi illum
qui aut prior te forte moriatur aut ꝑ
uersissimis morib⁹ sit instruct⁹: Aut
certe cum ad maturā etatē ꝑuenerit
tarde ei mori videaris. Et concludit
Hieronym⁹. Hec ⁊ h⁹mōi Theofra
st⁹ disserens: quē christianoruz non
suffūdat quoꝝ cōuersatio est in celis
Qͦd autem dictuz est. s. ꝙ nō ducat̄
vxor a sapiente ꝓpter ꝓdictas causas
intelligendū est si caste viuat. Nam

alias vt dicit Apo.i.corinth.7. Melius est nubere q̄ vri.idest cadere in damnabiles corruptelas.

Quantū ad secūdū.s.qualis debz esse maritus:hoc potest elici ex hoc q̄ dicit̄ vxor tua.i.tui. ⁊ refert̄ h̄ ad illud qd̄ dixerat in p̄n.illius psal.scz Beati omnes qui timent dn̄m:⁊ qui ambulant in viis eius. Labores manuum tuarum quia manducabis ⁊c. sequit̄ vxor tua.i.vxor tui: qui es de numero eo℞ qui timent dn̄m ⁊c.in quibus v̄bis notant̄ tria que debēt esse in bono marito.
Primo vt in inferiorib⁹ sit timorosus ibi. Beati oēs q̄ timent dn̄m.
Secūdo vt in opib⁹ sit v̄tuosus ibi. qui ambulant in viis eius.
Tertio vt in laboribus sit studiosus ibi. Labores manuum tuarum quia manducabis.

Quantū ad p̄mum certum est q̄ scriptura sacra beatum asserit q̄ deū timet. puerb.28. Beatus vir q̄ semp̱ est pauid⁹. Nā vt dicit̄ ecc.i. Timor dn̄i expellit peccatū. Per hoc enim q̄ quis timet iudicia dei ⁊ penas in p̄nti vel in futuro peccatis reseruatas p̄niam agit de peccato ne incidat in eas. psal. A iudiciis eniz tuis timui. Ex hoc etiaz q̄ quis timet nō p̱dere gratiam ⁊ amicitiā dei que nō p̱dit̄ nisi p̱ peccatū abstinz se ab illo ne cō mittat. puerb.15. Per timorem dn̄i omnes declinant a malo:⁊ dū cōsiderat q̄s q̄ deus inspicit opera eius semp̱ timet ne inueniat̄ in eis piger ⁊ negligens.eccle.7°. Qui deum timet nihil negligit. Debet ḡ vir hēre istum timorē dn̄i:⁊ cum eo nuptias ⁊ coniugiū exercere. Vn̄ ⁊ de sācto Juuene Thobia ⁊ vxore sua Sarra scribit̄. Thobie.9°. Q̄d nuptiarum cōuiuium cum timore dn̄i exercebant. Et ad hoc instruxit euz angel⁹ Raphael dicens. Accipe v̄ginē.s. sarrā cum timore dn̄i amore filio℞ mag̱ q̄ libidine ductus. Tho.6. Declarās sibi q̄ iō. 7.alios maritos quos illa v̄go Sarra habuerat suffocati sunt a diabolo:cum accesserunt ad eam: quia non cū timore dn̄i s̄ vt libidini solum vacarent:sicut equus et mul⁹ quibus non est intellectus. Jntēdebant exercere coniugiū. Et in his h̄z p̄tātē demō semp̱ quo ad occidēdū animam. Aliq̄n etiaz quo ad corp⁹ nocendi p̱ maleficia:⁊ act⁹ inordinatos. Omnis adulter est in vxorem suam amator ardētior inquit Sext⁹ ph̄s.32.q.4.c. Origo.

Secundo debet esse in opib⁹ v̄tuosus: ⁊ p̱ hoc ambulat in viis dn̄i Vie.n.quibus itur ad dn̄m sūt opa v̄tutū.s.castitatis caritatis eq̄tatis:⁊ h⁹mōi. Ambulet ḡ marit⁹ per viaz castitatis coniugalis suando illud. Tho.4°. Attende tibi ab omni fornicatione:⁊ p̄ter vxorem tuā nunq̄ patiaris crimen scire. Anteq̄ sumas vxorez ab omni actu carnali necesse est te abstinere: alias fornicationem incurres:que est soluti cum soluta:⁊ inde mortale peccatum ⁊ dānatōez eternam non euades: neq̄ fornicatores regnū dei consequēt̄.i.corint. 6. Q̄d multi fatui non credunt: sed hereticus esset qui hoc p̱tinacit̄ affirmarz.s. fornicationē nō esse mortale peccatuz. Postq̄ aūt accepisti vxorē

ambula p viam castitatis cõiugalis seruando illi fidez mente ⁊ corpore: nõ accedẽdo ad alias: q̃a adulteriũ esset ⁊ crimen graue: ⁊ ɔtra diuinũ sacramẽtũ. Mirabile ẽ q̄ viri oĩo volunt vxores esse castas: nec ad alium aspicere virum: ⁊ q̄n inhoneste essẽt ad maximã sibi iniuriã ascribunt: et merito: q̃a inducit sibi talis maximã ꝟecũdiam ⁊ obprobriũ. Nã mulier adultera est obprobriũ toti⁹ pẽtele: detestabilis ⁊ abbominabilis coraz deo ⁊ toto mũdo: digna igne tp̄ali ⁊ eterno. Sed ipsis videẽ sibi licere omnẽ inhonestatẽ exercere: nullam fidem seruantes vxoribus. Et certe cũ viri cõiter excellãt in vigore rõis mulieres non minus peccant: ꝫ q̄ui⁹ viri adulteri. s. q̄z mulieres adultere ⁊ ita digni sunt igne eterno: et p excõicationẽ puniendi ab ecclesia: cum ad iudicium adducunẽ viri adulteri sicut ⁊ adultere: ⁊ multo mag̃ sodomite ⁊ incestuosi non contenti vxoribus suis cremandi igne tẽporali: ⁊ ab omnibus detestandi. ambrosi⁹ Nemo sibi blãdiaẽ de legib⁹ hõinũ q̃a qd̄ non licet mulieri: nõ licz viro 32. q. 4. Nemo. Licet. n. leges secli non puniant ita maritos cuz soluti. se miscentes sicut adulteras muliẽs tamẽ lex dei ⁊ ecclesie equaliẽ ⁊ eternaliter punit. Ambulet 2° vir p viã caritatis vt diligat vxorem: nõ solũ ꝫm carnem: sed magis ꝫm spũz, put admonet Apo⁹. dicẽs. Uiri diligite vxores vestras sicut xp̄s dilexit ecclesiam sponsam suam. dilexit itaqꝫ nõ vt esset pulchra corpore: ꝫ virtute et mente: admonens ⁊ corrigens eam frequenter. Cũ g̃ ppendit vir vxorẽ esse vanaz: se pupurissa et cerusa linientem debet eam rep̄hendere. Si audit eam nimis loquentẽ: ⁊ verba irrõabilia loquentez: vt faciunt: ⁊ p̄cipue cũ sunt irate rep̄hẽdat: vt egit sanctus Job vxorem suam dicẽs ei Quasi vna de stultis mulieribus locuta es. Job p̄mo. ⁊ sic d̄ aliis vitijs Ambulet etiam vir in viis dñi. s. eq̄tatis ⁊ iusticie vt. s. habeat eam: nõ vt ancillam: q̃a de pedib⁹ eius non est formata: nec vt dñam suaz: quia nec de capite: ꝫ vt sociã ⁊ sororẽ: naz d̄ ei⁹ medio. i. de costa pectoris Ade ẽ formata Eua. Geñ. 2°. Prouideat g̃ decenter ꝫm statuz suũ in necessarijs victus ⁊ vestit⁹ ⁊ familie. Est. n. caro d̄ carne sua: vt ait Adã. Nemo autem carnem suam odio habuit: ꝫ nutrit ⁊ fouet eam ait Apo⁹. Non eam sine culpa ꝟbis exaspet: aut despiciat: aut ꝟbis maledicis ⁊ ɔtumeliosis afficiat: vel inhonestis. Et licz in gubernando domũ vir sit supior tamen in debito cõiugali sũt eq̃les. .i. corint. 7. vir vxori debitũ reddat ⁊ vxor viro: salua tamẽ semp omni honestate: ⁊ exclusis bestialitatibus hominum.

Tertio vir debz esse studiosus in labore. Homo. n. nasciẽ ad laborem Job. 5. Et p̄mo marito fuit dictum In sudore vult⁹ tui. ve. pa. tuo. geñ. 3°. ⁊ hoc est qd̄ ꝟdit psal. Labores ma. tu. q̃a man. i. ex labore tuo ꝓcurabis tibi ad mãducandũ ⁊ familie tue. Debet g̃ vir aliq̄d exercitiuz corporale facere licitum vnde lucreẽ p vita sua: nõ tamen sumat exercitiũ

vnde vſuras ēxerceat vel fraudes vł
mendacia:q̇a potius erit furtum q̄ȝ
lucꝝ.ait Apo. Qui furabaẗ iā āpliꝰ
non fureẗ:magis auteȝ laboret ma-
nibus ſuis: vt habeat vnde tribuat
neceſſitatē patienti. Cum ḡ audiēit
mulier que maritū querit virū taleȝ
ſecure illum accipiat:q̇a q̇ete viuet:⁊
bene ſibi erit.

Quātū ad tertiū ſecunde ꝑtis p̄n
cipalis.ſ.qualis debet eſſe vxor nōẗ
cū diciẗ. vxor tua ſicut. ui.ha.in. la.
do.tue.ſ.erit vxor. Uñ ſciēdū eſt ꝙ
vxor vt diciẗ in catholicon diciẗ q̄i
vnxior:quia antiquitꝰ puelle nuben
tes inūgebāẗ ſuaui ⁊ odorifera vn-
ctione.Unctio deſignat lenitatem.
Odor bonā famā: que debet eſſe in
vxore.Debet enim eſſe mitis ⁊ leniſ
ꝯſolans viꝝ in afflictionibus ſuis:⁊
bone fame. ⁊ ad h̄ vt ſit bona vxor
⁊ bñ tibi ſit ex ea: opȝ ꝙ habeat tres
ꝯditiones.
Primo vt habeat in moribꝰ humili
tatē ⁊ ſic erit vitis.
Secundo vt habeat in actibꝰ bonis
fecūditatē:⁊ ſic erit abundans.
Tertio vt habeat in egreſſibꝰ rarita
tē:⁊ ſic erit in lateribꝰ domꝰ tue.

Aſſimilatur bona vxor viti.diciẗ
n.ſicut vitis.per hūilitatē:quia ſicut
vitis ex ſe tēdit ad terrā: nec aſcēdit
ſicut alie arbores: niſi trahaẗ violēẗ
in pergulis:vel in arboribꝰ: ſed ex ſe
curuaẗ ad terrā pluſq̄ȝ alie arbores:
ita vxor dȝ eſſe humilis:intelligens
ſe terrā eſſe. Sit humilis in aſpectu:
vt nō erigat ceruiceȝ:vel oculos ſuꝑ
hoīes.humilis in veſtitu:vt nō por-
tet veſtes cū longa cauda: ⁊ varios
ornatꝰ.vñ apoſtolꝰ.i.ad Thimo.z.
Ornātes ſe nō intortis crinibꝰ nec i
ueſte preccioſa auri ⁊ argenti ⁊ mar
garitis:ſ; in ſobrietate:cooperiēdo ñ
ſolū collū ⁊ pectꝰ:ſ; ⁊ caput. In affa
tu:vt.ſ.loquaẗ paꝝ nō ꝯtēnendo:⁊
v̄bis ſuperbis marito rñdendo: qñ
eſt iratꝰ:ſ; ſe ei humiliādo. Uaſti re
gina ꝓpter ſuā ſuꝑbiā q̇a nō uoluit
obedire Aſſuero regi marito ſuo qñ
miſit ꝑ ea: repulſa eſt a ꝯiugio eiꝰ ⁊
regno:ut hēẗ heſter.z.Debet ergo
uxor uiro obedire in omnibꝰ licitis
⁊ honeſtis: et eū reuereri: ſic Sarra
reuerebaẗ uiꝝ ſuū Abraā uocās do
minū:ut dicit Pe. in.ca. ſua.i.pe.

Debȝ zº eſſe fertilis in fructibꝰ:ut
ſit uitiſ abūdāſ:ut dicere ualeat illud
eccl.24.Ego quaſi vitis fructificaui
Et facere q̇dem fructum filiorū: et
abundare in eis hoc eſt in volūtate
dei.Unde filios ſi habet laudet deū
ſi non habet oret deuȝ:et ſi vult etiā
addiciat uotum: ut fecit Anna uxor
helchane:et obtinuit filiū Samuelē
p̊mo.Re.p̊mo. Si non exaudiaẗ nō
contriſteẗ:exquo deo non placȝ nec
uir eam ꝓpter hoc exoſam habeat.
Multis filij ſunt cā dānatiōis. Sed
ſemꝑ fructificet: et abundans ſit in
fructibus bonoꝝ opuȝ: ut ſimilis ſit
illi ſanctiſſime et nobili ſpōſe de qua
ait Salomon.ꝓuer.zi. Mulierem
fortem quis inueniet zc̄.manū ſuaȝ
miſit ad fortia:et digiti eiuſ apprehē
derunt fuſum: manum ſuaȝ aperuit
inopi et palmas ſuas extēdit ad pau
peres. Mittat ḡ manum operis ad
fortia.i.ad ea que ſūt difficilia et ma
gne importantie cum expedit. ſicut

fecit regina hester: que ꝓ liberatiõe
populi sui a morte: post orõnes ⁊ ie-
iunia ⁊ mortificationẽ ⁊ hũiliatiõez
accessit non vocata ad regẽ Assuerꝫ
maritũ suũ exponẽs se in hoc ꝑiculo
mortis: quia sic erat statutũ ꝙ q̇cũqꝫ
ad ip̄m regem accederet nõ vocatus
occideret: nisi Rex s̄bito eaz sceptro
suo tetigisset in signũ clementie: ⁊ ꝑ
hoc reuocauit sentẽtiã illam iniuste
datam a Rege contra ꝑplũm: vt pz
in libro Hester. Sicut etiã prudẽtissi
me fecit Rebecca: que oꝑata est: vt
Jacob filius eius obtinerz bñdictõz
paternã ⁊ ius ꝓ̂mogeniture: quã co
gnouit a deo sibi collatã ac etiã viro
suo Jsaac ꝑsuasit vt ip̄m Jacob filiũ
eoꝝ mitteret in Mesopotamiaz ad
tempus vt cederet locum ire fratris
sui. Geñ. 27. Oꝑata est prudenter: ⁊
Abigail portãs munera magna ad
Dauid ⁊ socios ad mitigandũ iram
suam contra Nabal virum suũ quẽ
disposuerat occidere ꝓpter v̄ba iniu
riosa dicta nũtiis suis. ꝓ̂mo. Re. 28.
Oꝑata est vtilit̄ ⁊ Rachel vxor Ja-
cob recedens a patre suo Laban in-
iusto sine noticia eiꝰ ⁊ furãs ei idola
sua ne idolatraret vlterius: et abscõ-
dens s̄b stramentis suꝑ q̇bꝰ sedebat:
ne ea reꝑiret pater suus tabernaculũ
eius vbi manebat ꝑquirens: ne vir
suus de furto argueret̄. Geñ. 31. Jn
similibus g̊ mittat manum oꝑis ad
fortia sustinens potius infamiam et
mortem q̄ꝫ fidem frangat adulteriũ
ꝯmittẽs: vt fecit Susanna erga illos
iniquos senes. Daniel. 13. Et si vir in
firmet̄ etiam grauissime ⁊ toto tꝑe
vite sue: ⁊ de ꝓ̄sꝑitate veniat ad mi

seriam fortiter oꝑeret̄ euz iuuando
ei deuote seruiẽdo cuz eo incõmoda
sustinẽdo: sicut fecit Anna vxor tho
bie senioris: cum cecũ factũ ⁊ pauꝑẽ
non derelinquẽs: sed de suo labore
texendo sustentans: vt pz Tho. 3°.
Sed ⁊ digiti eius apprehẽdãt fusuz.
.i. non dedignetur etiam humilia ⁊
vilia facere quecũqꝫ oportz: ⁊ qñcũz
vt nere suere coquẽ domũ mũdare:
et hꝰi. Et hoc de Octauiano et Ka
rolo magno legit̄ ꝙ fecerunt filias
suas docere lanificiuz: et colo se exer
cere ne essent ociose. Et filios cũ hz
et põt et si diues sit ablactare debet.
Gregoꝰ reꝑhendit mulieres: que cũ
possint nõ lactant filios suos ꝓprios
s̄ʒ dant aliis ad nutriẽdum. di. 5. Ad
eius. Que nutrices cum frequenter
sint ebriose discole et luxuriose q̇ nu
triunt̄ ab eis lacte imbibunt mores
eaꝝ. Debet demũ extendere manuz
ad pauꝑes: facere. n. elemosinã solẽt
uiri dimittere hoc uxoribus suis q̄d
facere debent s̄m facultatẽ eius no-
tabiliter tñ dare nõ debent sine con
sensu uiroꝝ suorum.

Tertio debet esse rara in discurrẽ
do extra domuz. Unde dicit in la.
do. tu. s. sit uxor. Non debet esse in
plateis ad tripudiandum: in hostio
domus ad cõfabulãdũ uel murmu-
randũ in fenestra ad ꝓ̄cãdũ s̄ʒ in la.
do. tu. intra domum: nũc in uno la
tere seu loco: nũc in alio. Jn camera
ad orãdũ: aliqñ in sala ad ordinãdũ
aliqñ in coquina ad prouidẽdum et
hꝰmodi. Dicit beatus Ambrosiꝰ de
beata v̄gine desponsata Joseph ꝓ-
dire extra domũ nescia: nisi cum ad

ecclesiam conueniret: ⁊ cū lex māda
bat: ꝫ ⁊ tūc nō sola: sed cū ꝯiuge suo
sociata ibat ad templū in festo: ⁊ cū
filio: vt habet Luc. 2°. Multū. n. dꝫ
attendere ad ꝯseruatōeꝫ bone fame
⁊ ideo cōuersatōꝫ ꝑsonaꝝ suspectaꝝ
vitet: ⁊ accessus ad loca indebita: vel
non debito tēpore. Dicit Sapiēs ꝙ
domus ⁊ diuitie a ꝑentibus. s. dant
filijs. Uxor autem a dño ꝑparatur:
quasi dicat gratia spālis dei ē: vt ꝗs
bonam vxorem habeat. Et ideo cuꝫ
fieri debet cōiugiuꝫ vtraqꝫ ꝑs debet
orōnes facere: ⁊ ab aliis ꝑsonis bōis
ꝓcurare: vt dñs det sibi bonā socie-
tatem. Nam si malaꝫ inuenerit pur
gatoriū sustinebit: ⁊ tamen patiēter
ferre oportebit: ꝗa dissolui vel seꝑari
non potest. Si bonā societatē hēbis
beatus es: ⁊ bene tibi erit. vñ dicit.
Mulieres bone beatus vir. Sapiēs
. n. mulier vt dicit ꝓuer. 14. edificat
domum suam. i. multiplicat omnia
bona: sicut vitis abun. in la. d. t. que
latera. i. loca implet bonis. Insipiciēs
autē extructā manibꝰ destruet. i. oꝑi
bus suis exterminabit familiā ⁊ sbaꝫ
sicut fecit illa Jezabel vxor Achab.
Regis Israel: et demum ipsa exter
minata est. 4°. R. 9.

Quātū ad tertiuꝫ ꝑncipale. s. effe
ctum ad quē ordinatū est matrimo
nium istud ꝑncipalior est: ꝓcreatio
filioꝝ: qui ad dei cultū nutriant ⁊ h
est qđ sēdit. Filij tui. s. no. oli. s. erūt
pulchri moribus semꝑ virides ꝩtuti
bus: victoriosi in tribulatōibꝰ et tēta
tōibus oleum ꝓducentes in misera
tionibus. Oliua. n. pulchra ⁊ semꝑ
viridis significat victoriaꝫ: ⁊ ꝓducit
in fructu oleum. Equidē hēre filios
⁊ filias bonos non est in ꝑtāte ꝑētū
ꝫ dei miserētis ⁊ filij se ad hoc dispo
nētis. Unde inuenimꝰ in scripturis
optimos patres pessimos habuisse
filios. O qꝫ bonus ⁊ pius fuit Eze
chias Rex Juda: ⁊ tñ hūit filiū scele
ratissimum Manassen. Malus fuit
Amon: ꝫ optimꝰ fuit filiꝰ eiꝰ Josias
Sācti fuerunt Jacob Rachel et lya
⁊ tamen filij aliqui fuerunt boni: vt
Joseph: aliꝗ mali: Ut alij sui fratres
quasi omnes cōiurātes. s. mortem ⁊
venditionem fratris: et sic de alijs.
Uerūtñ est ⁊ cōiter sic accidit ꝙ bōa
arbor bonos fructus facit: ⁊ econtra
ꝗa boni ꝑentes sunt soliciti cū ad hº
teneāt iure diuino ⁊ hūano instruē
filios in bonis. s. moribus: Et semel
imbuta recens ꝟuabit odorem: testa
diu. Si ꝗs suoꝝ ⁊ maxime domesti
coꝝ curam non habet fidē negauit
. i. fidelitatē nālem: et est infideli de
terior. Sicut. n. nutrimētū corporis
debꝫ ei ꝓuidere: ita ⁊ anime ꝑ bonā
doctrinaꝫ. Unde ⁊ Chrisoꝰ. dat istā
regulam ꝙ qñ ꝗs vult sumere cōiu
gem bonā attendat ad ꝑentes eius
ꝗa si bonos nouit ꝟisimile est ꝙ bñ
instruxerūt filiam suam vel filium ⁊
inde talis bona vel bonꝰ sit. Et ecō
uerso si ꝑentes mali sunt et inhōesti
⁊ filij ⁊ filie suꝑbi ⁊ discoli: et hꝰmōi
vt ꝑentes sui. Et quia filie quasi ꝯti
nue conuersant cū matribꝰ: paꝝ cū
patribus: ideo ex matꝝ moribꝰ pōt
cōiecturari de moribus filie que sibi
ꝓponit ꝑ coniuge. Multa mēdacia
dicunt in hꝰmōi cōtractibꝰ: et ē ꝗue
peccatum: vt pessima iuuēcula dicat

bona ⁊ paup iuuenis lusor ⁊ deuius dicatur diues ⁊ bonus. Et ideo nõ omnibus omia credas: ꝫ quere diligenter non respiciẽdo tãtum ad dotem sed ad mores. Filij ergo tui per tuam istructionẽ sint ut nouelle plãte oliuaꝝ. Admone ut sint pulchri i exteriori cõuersatiõe .ut nõ sint adusti carnalis luxurie operatiõe sed uirides castitate: ⁊ q̃a vt dicit. 28. q. i. Sepe maloꝝ cõsortia ad crimen inducunt inocentes: q̃nto magis eos q̃ ad vitia proni sunt vt adolescentes ideo admone de cõuersatõe honesta ⁊ remoue eos ab inhonesta. Assuescant fortiter sustinere aduersa incõmoditates labores vincẽ tẽptatiões et esse paupibus misericordes. Sic Thobias docuit filium ab infantia timere deũ: ⁊ abstinere ab omni peccato. Et postea in pticulari ꝙ deum laudaret semp: ⁊ oraret ad deũ. Cõsilia sapientiũ quereret: a supbia sibi caueret: matrẽ honoraret: castitatez seruaret: misericordiã semp ⁊ elemosinam exhiberet: vt pꝫ Tho. 4°. Sic pentes Sarre vxoris Thobie iunioris monuerũt eã honorare socrũ: diligere maritum: gubernare familiã ⁊ irrephẽsibilẽ se custodire. Sic pentes Susanne docuerũt eã: et erudierunt ꝭm legẽ Moysi in timore dñi. Nũc autem pentes quia ignorãtes sunt: ⁊ parum deum timẽtes: nec filios: nec filias sciunt p se erudire: et ꝙ peius est nec curant eos mittẽ ad pdicationez: morat puella in domo nũq̃ꝫ audit ꝟbum dei: ⁊ sic vt bestia accedit ad coniugiũ: ⁊ vt bestia se hꝫ in coniugio.

De gubernatõe familie: ⁊ quõ dꝫ q̃s habẽ se ad vxores filios ⁊ seruos ⁊ econuerso ipsi ad eos: habes etiaꝫ diffuse in quarta pte ti. i. c. de prudẽtia iconomica. De vitijs ꝟo ⁊ varijs spẽbus luxurie: que cõmittũt etiaꝫ a cõiugatis: habes. s̄. in secũda pte ti. de luxuria. c. De adulterio: ⁊ alijs capitulis. De castitate cõiugali habes in quarta pte ti. de tẽpãtia. c. De castitate. De alijs ꝟo que pertinent ad matrimoniũ iniciatũ cõfirmatuꝫ: et cõsũmatũ: et de peccatis que circa h̄ cõmittunt hẽs in sequẽtibus caplis hui⁹ ti. p totum.

Caplm primũ de impedimento erroris psone.

r Elinquet homo patrem et matrem et adherebit vxori sue. Et erunt duo in carne vna. Geñ. 2°. Que ꝟba referẽs xp̃s phẽis. vt habet Math. 19. Instituit matrimonium ut esset sacramẽtum ecclesie: queꝫ statũ approbauit in nuptijs se repiens: quas miraculo nobilitauit. Et tria insinuauit in dictis ꝟbis. Primũ est impeditio matrimonij que resecat quia relinquet hõ patrẽ et matrem .s. vt nũq̃ꝫ ꝯtrahat cum talibus. Nullo eni tẽpore mũdi licuit cum matre filiũ: vel filiã cũ patre cõtrahere. Sed in pncipio ꝓpt paucitatẽ licuit viro cõtrahẽ cuꝫ germana: et in ꝓcessu tpis p legeꝫ diuinam additi sunt quidam gradus: et p legem canonicã alij gradus et alia impedimẽta: quoꝝ quedã impediũt quedã etiã dirimunt: et de his pmo aget. Secũdũ est contractio eius

que insinuatꝰ q̇a adherebit vxori sue qđ fit cõtrahẽdo cũ ea. Et p̃mo q̇dẽ ꝑ ꝟba de futuro per sponialia. 2º ꝑ ꝟba de p̃nti: et tunc adheret cõsẽsu. 3º per copulã carnalẽ: ⁊ tũc adheret corpore: ⁊ de his ſb̃sequenter agetꝰ.

Tertium est affectio eius ad quẽ ordinatꝰ: q̇a erunt duo in carne vna idest ad illud opus. s. ad ꝓcreanduȝ ꝓlem: que cõiter vna est: quã etiam tenentꝰ nutrire ⁊ moribꝰ instruẽ: qđ fieri non potest sine mutua cohabitatione: ⁊ ideo de ipsoꝝ cõiugatoꝝ ꝯuersatõe agitꝰ. s. in ꝭmone p̃cedẽti.

De impedimẽtis matrimonij.

Impedimẽta que. s. impediũt contrahendũ matrimoniũ vel dirimũt iam cõtractũ cõtinẽtꝰ in ꝟsibus imediate supra positi. Error ⁊c̃.

De impedimẽto erroris.

Est g̊ p̃mum impedimẽtũ error. Sꝫ nõ ꝙ ẽ triplex error. s. ꝑsone fortune ⁊ conditionis. Primꝰ g̊ error dirimit matrimõiũ: ⁊ hoc nisi cognito errore ratificaret dictũ matrimoniũ Cuȝ g̊ de essentia matrimonij sit cõsensus viri ⁊ mulieris in alterutruȝ: ꝑ ꝟba exp̃ssus: vbi est error persone: puta si Johãnes dicat se esse Petꝝ nullus est consensus. Naȝ qui errat non consentit. ff. de iur. ⁊ fac. ignor. l. si ꝑ errorem: ⁊ errantis voluntas nulla est. C. de iur. ⁊ facti. igno. l. cũ ꝑ testm̃. g̊ sequitꝰ ꝙ nõ sit coniugiuȝ ꝙ talis error ꝑsone dirimat matrimonium. Probat Petrꝰ de palude in 4º. dicẽs sic. Error qui respicit id qđ est de ſb̃a matrimonij sicut sunt ꝑsone que sunt mã quo ad ſb̃stãtiaȝ matrimonij dirimit matrimonium de iure diuino quia nõ potest facere ius humanũ ꝙ illa in quam nõ consensi sit vxor mea: quia sicut non est matrimoniũ: nisi per cõsensuȝ: sic nõ ẽ matrimoniũ cuȝ ista: nisi ꝑ cõsensũ in istam. Sed si errat quis in ꝑsona intendens cum vna contrahẽ: ⁊ alia sibi p̃sentatꝰ loco eius non consensit in illam: vnde nec vxor sua est: sicut nec Lya fuit vxor Jacob: cum illaȝ p̃mo cognouit vxorió affectu: q̇a intendebat ad Rachelem. Sed postq̃ȝ cognouit Lyam esse ratum habẽs ⁊ in illã vt vxorem consentiẽs facta est vxor. Sic ⁊ q̇libet errans aduertens de errore potest ratificare ⁊ cõtrahere cum qua p̊us nõ intẽdebat.

De impedimento erroris fortune.

Error autem fortune et qualitatis puta si credit contrahere cuȝ diuite: vel ꝟgine: et inuenit pauꝑeȝ vel corruptam non excludit cõsensum: nec ꝑ ꝯñs dirimit matrimoniuȝ. Tho. i 4. di. 30. et. 29. q. i. §. his ita. Error ꝟo nobilitati vel dignitati. si redeũt in errorem ꝑsone impedit matrimonium aliter non. Exempluȝ in filio regis vel p̃mogenito: cũ quo aliqua intendit contrahere: et p̃ntatꝰ sibi ciuis loco p̃dicti. vnde nõ tenet: sicut econuerso de filia. Tho. in 4º. di. 30 Idem Ricar. dicẽs ꝙ si erratꝰ circa ſb̃iectum nobilitatis nõ tenet: vt cuȝ q̇s intendit contrahere cũ filia regis et sibi p̃ntatꝰ loco eius filia ciuis. Sꝫ si errat circa nobilitatẽ ſb̃iecti tenet. vt cum contrahit cuȝ ꝑsona sibi nõ. quam putat regalem habere dignitatem: et non habȝ. Petrus de pal.

distinguit de errore psone q° ad fortunã ⁊ q̃litatez: et dicit sic. ꝙ si error est absolutus: quia talis error nõ cadit super aliq̃d qd sit de essentia matrimonij. Ideo non impedit nec dirimit nec iure diuino: q̃a cõcurrunt essentialia: nec iure humano: q̃a nõ inuenit̃ statutũ: vt contrahens cum paupe quẽ credit diuitem: et h°mõi impedire habeat. Sz si sit error conditionat°. i. si contrahit cũ ↄditione que sit honesta ⁊ possibilis ea ex̃nte staret non stante nõ staret: puta cõ trabo tecuz si tu es diues vt ego vel ita vt dictum est mihi: Uel si dabis mihi tantã dotem.

De impedimento erroris. s. psõe conditionis. Cap. z.

Secundũ impedimentũ est error circa cõditionẽ psone Utz. s. suilis vel libere conditionis sit circa: qd tria sũt nõnda. Primũ est ꝙ si error est paris conditionis: vel etiam melioris q̃z sua: puta seruus contrahit cũ serua: quã putabat liberam: vel contrahit cum libera quã putabat seruã: talis error non dirimit matrimoniũ quia non decipit̃. z9. q. z. Si q̃s liber. Rayñ. Tho. Pe. Hoff. ⁊ Inno. Si tamen mulier ignorasset suitutem viri non esset matrimoniũ. Secũdũ est ꝙ si liber: vel libera cõtrahit matrimonium cum serua vel seruo ignorãter ⁊ nesciens cõditionẽ suitutis nulluz est matrimoniũ: nisi postq̃z sciuit cõditionem eius consensit in eum: vel vbo vel facto. s. carnaliter cog̃scẽdo z9. q. z. Si q̃s ingenuus. vel nisi in animo teneat ꝙ etiam cum illa contraheret si esset ancilla s̃m Ric. Si vo nõ certitudinaliter sciuerit: sz ex his que audiuit habuit pbabilẽ opinionem de seruitute ⁊ cognouit eã non potest eam relinquere. Si vo habuit leuez ⁊ temerariã nõ obstãte ꝙ postea exegerit debitum si certius sciuerit de suitute poterit petẽ suaz sepationem. Itẽ si talis postq̃z sciuit seruitutem eius cuz qua: vel cũ quo contrahit consentit in eum debet p ecclesiam cogi alius qui. s. sit seruus ad assentiendũ. Si tamẽ anteq̃z cõsentiret alter eoꝝ cõtraheret cũ alio vel alia teneret istud vltimuz Guil. Host. ⁊ Ricar. in 4. di. z6. dicũt ꝙ non est ibi matrimoniũ: s̃ tenet̃ rõe pmissionis facte: ⁊ ideo ecclesia compellit cum illa remanere: vt denuo contrahat matrimoniũ: si vz nõduz contrahit cuz illa de p̃nti. Tertiũ est ꝙ si liber vel libera scienter cõtrabit cuz seruo aut sua tenz matrimonium. z9. q. z. Si quis. Et in h̃ casu ples sequit̃ matrez de iure cõmuni q̃ztum ad ↄditionẽ suitutis vel libertatis. ex̃. de nat. ex. lib. ven. c. i. s̃z pe. ⁊ Ric. in 4°. di. z6. Pet. de pal. dic̃ in 4°. hoc esse vum de iure cõmuni si tñ sit cõsuetudo in ↄtrariũ tenz cõsuetudo. Io. an. dicit ꝙ de consuetudinẽ potest induci ꝙ in h°modi fili° sequat̃ patrem. s. quo ad libertatem Et idem si esset municipalis lex: ⁊ h̃ videt̃ esse in ptibus Italie. Nã nati ex ancillis ⁊ liberis uiris fornicarie sunt liberi q̃ztũ ad honores ⁊ dignitatem sequunt̃ patrem. De cõsuetudine tamẽ spãli aliquaꝝ terraꝝ pt° sequit̃ deterioris cõditiõis pentem:

siue sit pater: siue mater. Sꝫ si pater
post peractū matrimoniū se vēdide-
rit nolente vxore: qḋ facere pōt ꝟm
Ric. tunc ꝑtus seq̇t matrem si ipsa
est libera. Si vterqꝫ est seruus ⁊ di-
uersoꝝ dñoꝝ fiet diuisio liberoꝝ ꝟꝫ
numerum. Et si vnus est tātum ille
penes quem remanebit recōpēsabit
alij dño p̄cium iustum. Item nō
ꝙ serui inuitis dñis possunt ɔ̄trhere
matrimoniū. ex̄ de coniu. seruo. c. i.
q̄ꝫuis dñi eoꝝ possent tales vendē:
q̇a ex ɔtractu matrimonij nō amise
runt ius suū suꝑ eos. Nō tñ in ꝑtibꝰ
ita remotis debent mittere vel vēdē
ꝙ impediat᷑ vsus matrimonij cum
coniuge sua. Si autēꝫ serui de volū
tate dñoꝝ cōtraxerūt: tunc non pñt
dñi ꝑcipere aliq̇d in p̄iudiciū reddi
tionis debiti. Unde magis obediēt
ɔiugi debituꝫ exigenti q̄ꝫ dño aliq̇d
imꝑanti Ricar. vbi. s̄.

De ꝟuitute sequenti matrimonium per ꝟba de pñti ɔ̄tcū.

Nō ꝙ que dicta sunt. s̄. videntur
habere locum quādo ꝟuitus illa pre
uenit cōtractum matrimoniū altero
coniugium libero ⁊ ignorante serui
tutem consortis. Sciēdū igit᷑ ꝙ cō
tracto matrimonio de pñti: ⁊ m̄lto
magis ɔsūmato nō potest vxor facē
se ꝟuam alterius inscio et inuito viro
vel ignorante iure diuino quoꝺ dicit᷑
Geñ. 3°. Sub viri ꝑtāte eris: ⁊ ipse
dñabit᷑ tui. Secus est autē iure ciuili
q̇a est socia ⁊ nō s̄biecta imo sui iuris.
Uñ ꝟꝫ ius ciuile videt᷑ ꝙ se vxor pōt
facere ancillam alterius. Theologi
tamen dicunt oppositum. Et si q̇dē
illa s̄biectio quaꝫ ponit scriptura esseꝫ
tātū iudicialis abolita: esset ꝑ christū
⁊ ius ciuile oppositū: ꝟꝫ q̇a naturalis
est ⁊ moralis rōni recte concordans
repetita in nouo testamēto ideo ꝟiꝰ
est qḋ dicunt Theologi. Maritꝰ tñ
potest se ꝟuū facē: sicut caput vxoris
⁊ ideo sui iuris. vnde ipsa inscia ⁊ in
uita pōt se ꝟuū facere. Tenet᷑ tamen
reddere debituꝫ vxori talis: ⁊ potest
exigere etiā dño suo prohibente: vbi
eciam attendēdū est ꝙ cū dicit̄ur ꝙ
aliq̇s potest se in ꝟuū dare. i. venun-
dare se ad p̄cium ꝑticipāduꝫ. al's do
natio non valeret: quia donatio ex
cedens q̇ngentos solidos. i. aureos
reputat᷑ imēsa iure ciuili: et quatenꝰ
est vltra. eatenus nō est valida. Qḋ
si esset res indiuisibilis forte totum
vitiaret᷑. C. de dona. l. Si q̇s. Sed
libertas est res inextimabilis ⁊ indi
uisibilis: vnde dare se in seruum est
imensa donatio ⁊ nō valet. Ex hoc
autem ꝙ quis post matrimoniū cō
tractum de pñti: siue cōsūmatū: siue
nō venūdat se: ñ p̄iudicat᷑ matrimo
nio: q̇a seruitus suꝑueniēs ñ dirimit
ipsuꝫ: nec per hoc vxor efficit᷑ serua:
nec liberi eoꝝ efficiūt᷑ serui: quia ꝑtꝰ
sequit᷑ uentrē: nō ergo preiudicatur
vxori etiā si taceat: q̇a ꝓhibere non
pōt: etiā si ɔsentiat: quia nō ɔsentit᷑
vt ipsa sit ancilla: ꝟꝫ vt ille seruus sit:
ad quod nō sequit᷑ ipsā fieri ancillā:
cū possit habere seruus vxorē liberā
Nō tñ ꝙ vbi est ɔsuetudo: ꝙ ɔ̄trhēs
cū seruo fiat serua valet. Nā sicut ius
scriptū potuit inuenire nouū modū
seruitutis: ita ius nō scriptū quod dr̄
ɔsuetudo: ita etiā vt mulier altiꝰ t̄re
liget᷑ eo ipso ꝙ ɔ̄trhit in t̄ra tali ɔsue

tudine affecta: tum quia sortit̃ forũ tum quia vt ꝟum domiciliũ sequit̃ viri. Sed si mulier ignoret eũ seruũ aut talem cõsuetudinẽ nõ ligaretur: quia statuta ciuitatũ nõ ligant ignorantes ea: nec cõsuetudines. de cõsti c. i. li. 6. Hec omnia Petrus de pal. in 4°. di. 36.

Dñs nõn potest ꝓhibere copulã carnalẽ ꝟuoꝝ cõiugatoꝝ simpliciter.

De carnali copula talis coniugij. s. ꝟuoꝝ vel alteri⁹ ꝟui eoꝝ. Nõ p̃mo ꝙ si dñs talis ꝟui vel ꝟue prohibeat copulã vel actuꝫ coniugalẽ: si sine cã ꝓhibet nõ audit̃. Nemineꝫ. n. audit i. exaudit ptor sine cã: non autẽ põt matrimoniũ seruis ꝓhiberi a dñis vel actus eius sine cã: nec tenent̃ in hoc eis obedire. Aut ꝓhibet hoc dominus cũ cã: puta q̃a indiget ꝟuitio suo: ⁊ tunc distingue: q̃a aut dñs cõsensit in cõiugiuꝫ et tunc etiam non audit̃ nec põt etiã ꝓhibere. Aut nõ consensit: ⁊ tunc debet dño obedire ⁊ nõ ꝯiugi: cũ nõ potuit se obligare: nisi saluo iure alterius. Ubi tamen posset vtriqꜫ satisfacere: ⁊ sibi ⁊ coniugi de actu coniugali ⁊ dño suo de ꝟuitio cõpetenti posset vtrũqꜫ facẽ ⁊ debet dñs permittere. Sed si vadit ad loca remotiora ⁊ indigꜫ tali ꝟuo tũc seruandũ qđ dictũ est: vel vẽdat in illis ꝑtibus vbi est coniunx si põt.

Secũdo nõ ꝙ cũ q̃s scit se ꝟuum esse si credat aliũ vel aliã cũ qua cõtrahit scire esse talem. s. ꝟuũ: qui tam̃ sit liber: aut q̃a affectuose ita diligit̃ ꝙ etiam consentiret si sciret esse talẽ excusaretur a peccato: ex quo vxorio affectu cognoscit vl' cognoscit̃: al's si sciat non tenere matrimoniũ fornicat̃ quousqꜫ aliũ certiorauerit de sua conditione: ⁊ ille nihilominꝰ consentiat in eum vt coniugem: est autem in eius ꝑtãte qui ig̃rabat hoc postqꜫ sciuit ratificare seu cõsũmare dictum matrimoniũ. Tertio nõ de libẽo nesciente esse seruũ vel seruã: cũ quo vel qua contrahit: ⁊ quidẽ q̃zdiu credit coniugem libeꝝ vel liberam: licꝫ nollet consentire si sciret: tãdiu excusat̃ a peccato: vt Jacob in facto Lye ꝑpter ignorantiam facti ꝓbabilem ⁊ filij erunt legitimi si sit in cõspectu ecclesie cõtractũ matrimonium.

Quarto nõ ꝙ cum orit̃ dubitatio vel questio de tali matrimonio q̃d agendum. Sciendũ ꝙ est differẽtia inter sciẽtiã cõsciẽtiã ⁊ scrupulũ: circa talem mãm. Nam scientia quidem que habet euidentiã: ⁊ nõ est nisi veroꝝ: qm̃ q̃ habet de impedimento: siue ꝟuitutis: siue alteri⁹ impedimẽti dirimentis nullo cogente nõ potest reddere aut petere debitum: q̃n aut sibi ꝑiudicet: si in ipso erat matrimonium ratificare: aut peccet: si in ipso non erat matrimoniũ ratificare: vel erat: sed non intendit ratificare per hoc. Qñ ꝟo de hoc hꝫ cõsciẽtiam: ⁊ si nõ scientiam de impedimẽto idest firmam credulitatẽ habꝫ de hoc impedimento q̃uis clare nõ sciat ligat̃ sua ꝯsciẽtia erronea: nec refert vtrũ leui vel ꝓbabili cã moueat̃: q̃a etiaꝫ contra consciẽtiã erroneã: nec debꝫ cuiusqꜫ hominis p̃cepto obedire: dũ durat talis conscientia: quia omne qđ est contra consciẽtiaꝫ edificat ad

gehēnā. Sed quādo habꝫ scrupulū conscientie.i.quia dubiꝰ est ⁊ tunc si ex temeraria ⁊ leui cā: vt qa audiuit a paucis ⁊ leuibꝰ psonis dꝫ deponē qua deposita potest petere et reddē debitum. Si autem dubitat ex pba bili cā potest reddere: quia in dubio debet qs obedire plato: sicut vasallꝰ in dubio dꝫ dñm suū iuuare. ꝫꝫ.q.i Quid culpat: sed nō debet petē: qa exponeret se periculo. Augꝰ. Tene certum ⁊ dimitte incertū. Nō petē do enim certum est ꝙ non peccat ⁊ hec distinctio habet locum in oibus impedimentis que simılr̄ impediūt matrimoniū vel actuꝫ eius: quo ad psonam que habet noticiā. hoc eniꝫ faciat psona ƀm dictā distinctioneꝫ: vbi nō vult matrimoniū cōsūmare: al's sibi piudicat ⁊ peccat. Sꝫ qd iuris: si de hoc lis pendeat in foro iu diciali. Dicit Host. etiam si sit certus pter dubiū euentum potest reddē ⁊ petere debitū affectu coniugali co gnoscendo nō vt liberā nec vt ācillā sed vt cui questio statꝰ mouet: vnde pter pmum nō peccat: ꝑt secūdū nō sibi piudicat: maxime si ab ecclia vrgeat. Et magister sniaꝝ in 4. di. 36. dicit ꝙ reddere debet si vrget: qd etiam videt in gradibꝰ humana lege phibitꝭ ⁊ p dñs in impedimēto suitutis: in quibꝰ ecclesia que statuit quādo vult destituit ⁊ dispensat: nō autem in gradibus diuina lege phi bitis in qbus ecclesia forte nihil pōt Sed ista opinio quo ad pmum nō valet: quia ecclesia: quādo pcipit de bitum reddi lite pendente nō inten dit dispensando matrimoniuꝫ facē: si non est. Nam si intenderet facere matrimonium: aut hoc esset vsqꝫ ad tempus snie: ⁊ hoc nihil est quia ma trimoniū non potest fieri ad tēpus. Aut simpliciter et tunc postea non dissoluet. Si etiam hoc intenderet non posset facere vt ille qui non est ꝟus maritus: sit verꝰ maritꝰ contra volūtatem suam. Unde non refert siue questio moueat: siue non: vt de resti. spo. litteras. Sed distinguēdū vt.s. dictum est imediate. Item qa dictuꝫ est.s. qa in hꝰmōi: quādo est dubiū debet obedire.s. in reddendo debitū. Precipit.n. hoc papa in tali dubio p decre. Inqsitōi. extra de se. ex. Posset etiam dici ꝙ circūscripto etiam pcepto pape idē esset faciēduꝫ qa si aliqd est ita dubiuꝫ ꝙ vna ps ē certa: alia dubia: an sit peccatū debꝫ tenere certū ⁊ dimittere incertū: qa qñcūqꝫ potest se liberare a pic'lo pec cati tenet. Uñ manifesta est rō qre non debet petere: qa certuꝫ est ꝙ nō petere est licitū. Est autem dubium vtꝝ petere sit peccatū: ſꝫ in reddēdo non est sic: qa vtrūqꝫ est dubiū: qa si est matrimoniū negare est iniusticia si non est matrimoniū reddere ē lu xuria. Sed nō est equaliter dubium hinc ⁊ inde: qa psumptio est pro ma trimonio quousqꝫ cōtr..riū pbetur. vñ reddere tenet debitum. Si autē essꝫ equale dubiū hinc inde: puta qa si vna esset snia plata pro matrimo nio alia contra ⁊ neutra transissꝫ in rem iudicatam: adhuc qa nullus dꝫ spoliari re sua: siue possessione: imo spoliatus oio est restituēdꝰ nisi pba tiones in contrariū sint in promptu

Inde est quod debet reddere debitum: etiam si sit gradus insolubilis et indispensabilis vt filie et patris vel filij et matris qui petēs est in possessione vel cum est spoliat⁹ absqꝫ auctoritate iudicis. Et nō quod error hu⁹mōi conditiōis impedit ex statuto ecclesie: que etiam posset statuere quod nō dirimēt sicut possꝫ statuere quod error fortune dirimeret: cum tamē nō dirimat vt dictū est. Pe. de pal. in 4°.

De impedimento voti solemnis Cap. 3.

t Ertiū impedimētū ē votū .s. solēne: nō autēz simplex Si q̄s ḡ vel si qua hēt professionēz tacitam vel exp̄ssam alicui de religionib⁹ approbatis: tale votū impedit matrimoniū cōtrahenduꝫ: et dirimit cōtractū. Un̄ cōtrahendo nullum est: et incurrit excōicatōeꝫ. ex̄ de consan. et affi. Eos. in cle. Si aūt fecisset ꝓfessionē in aliqua regula nō approbata: vel etiam in regula tertij ordinis: siue bizocharꝫ sancti Dn̄ici: vel beati Francisci: nō videt quod illud habeat dirimere contractū: tamē cōtrahendo peccat mortalit. q̄uis aūt simplex votū q̄tūcūqꝫ sit publicū nō dirimat matrimoniū cōsūmatū impedit tamen cōtrahēdū: et etiam cōsūmādū iam contractū. Unde talis cōtrahēdo peccat mortaliter: etiaꝫ si intenderet nō cōsūmare ꝫ religionē ingredi: quia facit cōtra iura. di. 27. Si vir. Et q̄a exponit se piculo frangendi votum post contractū adhuc remanet obligatus ad obs̄uādū cuꝫ possit ante cōsūmatōꝫ. Unde consūmando iteruꝫ peccat mortalit. Ric. in 4°. di. 38.

De impedimento cognationis. Cap. 4.

q Uartū impedimētuꝫ est cognatio: et q̄a istud est ꝓlixi⁹ ceteris: ideo in vltimo reseruabit: quere in ca. 14. 15. et 18.

De impedimento criminis. Cap. 5.

q Uintum autem qd̄ sequit est crimen: vbi nota quod tria sunt crimina que impediūt et dirimunt iam cōtractū. Primū ē si qua mulier: vel ecōtra machiata fuerit in morte vxoris alicui⁹: et ipsaꝫ cū effectu occiderit animo hn̄di virū illius in suū: et similit q̄ machinatus fuerit: et cum effectu occiderit virum alicuius mulieris vt habeat eam in vxorē: tales si cōtraxerūt sunt penit⁹ sepandi: q̄a in fornicatōe sunt. 31. q. i Si quis viuente. Et licꝫ aliq̄ vt Ric in 4°. di. 35. hoc intelligāt cuꝫ inter eos fuerit cōmissum adulteriū: duꝫ p̄mum stabat cōiugiū. Uerior tamē est opinio Inno. et Hosti. dicentiuꝫ quod sola machinatio mortis cū effectu etiam sine adulterio dirimit et suffic ad dirimendū. Idem etiaꝫ si p̄cepit vel mandauit vel cōsuluit interfici eo animo vt haberet vxorem ei⁹ in suā vel virum in suū virꝫ: etiam si hoc faceret ꝓpter infidelē que postea indu ceret ad fidem: et cōuerteret secūdū Uber. Hug. et Ricar. ꝫ ex odio: vel in bello: hoc nō habet dirimē vel impedire matrimoniū. ex̄ de cōuer. ad fi. Laudabilē. Et similiter si q̄s vel si qua non mandauit nec consuluit nec p̄cepit interfici aliquem: tamen

interfectū illū habet ratum: vt hēat in viꝝ suū vel in suā vxorez talis ratihabitio nō compat͛ mandato: ⁊ si hoc non habet dirimē matrimoniū sequēs. Secūdū crimen est adulterium: et hoc.s. quādo adulterātes ꝓstāt sibi fidē ꝓmittendo vel dādo siue iurādo ꝙ cōtraheret: ⁊ hoc siue ipsa adulterina ꝯmixtio fuerit inter eos ante ꝑdictam ꝓmissionem: siue postea dūmodo stante ꝑmo matrimonio. 31. q. i. Relatū. Quādo autē interuenit nuda ꝓmissio nō in fide nec iuramento firmata: sed simplex ⁊ adulterina cōmixtio ante vel post vtꝝ hoc habeat dirimere cōtractuz postea matrimoniū sup̱ quo fuit ꝓmissio. Ricardus. in 4. di. 35. dicit aliquos tenere ꝙ dirimat: aliquos tenere ꝙ non dirimat ⁊ nullā alteri ꝑfert. Unde in hoc casu videt͛ ꝙ eēt dn̄s papa consulendus vel petenda dispensatio ad cautelaz: nec faciliter dirimendū. Si autez adulterina pollutio ꝑus vel postea nō interuenerit q̄uis dederint sibi fidem de contrahendo: p̱ hoc nō impedit͛ matrimonium sequēs inter illos soluto ꝑmo ex̄ de eo. q̄. du. in ma. q̄. pol. p̱ adul. c. vlt. Grauiter tamen peccauerunt ſm Ricar. Item si qua coniugata puta Berta se cognosci ab aliquo p̱mittat hac promissione fide vallata exacta ⁊ recepta ꝙ post mortez viri sui ille adulter ducet in vxorem eaz: de qua sibi consulet quedam ꝑsona ipsi berte coniugate familiaris ⁊ ꝓpinqua intendēs ⁊ ꝓbabilit͛ credēs ꝙ ꝯsulet de ipsa Berta mortuo viro Berte si adulteratus cū ea postea cōtrahat cum ipsa ex eo ꝙ illa cōsuluit ⁊ sic ille ꝓmiserat nullū ē matrimonium sed dirimēdū: quia in fraudez factū est: ⁊ fraus ⁊ dolus nemini debent patrocinari. extra de imu. eccl. Aduersus. Secus si alia intentione faceret. Ric. in 4°. di. 35. Tertiuz crimen est quādo durāte matrimonio contrahit de facto cum altera. ⁊ hic nō diligenter ꝙ ille qui hꝫ vxorē ⁊ ipsa viuente ducit aliam de facto: aut ista sit istuz habere vxorem: aut non. Si quādo contrahit cum ipso sciuit ꝙ habebat vxorem aliam non potest cuz illo esse matrimoniū: etiā si mortua ꝑma vxore de nouo cōtrahat. Et idem iuris est si nesciuit qn̄ contraxit sed postea ipsa ꝑma vxore illius adhuc viuente sciuit ⁊ ꝑmisit se cognosci ab eo cū quo contraxerat. Si vo ab initio quando contraxit nesciuit illū habere uxorez: ⁊ semper stetit in ipsa nesciētia vsq̄ ad mortē vxoris illius sed post mortem [illegible]it est in ꝑtāte illius ignorantis matrimonium ratificare vel diuortiuz petere ita tamen ꝙ postq̄ sciuit: ⁊ se cog̃sci ꝑmisit nō poterit diuortiū petere: al's petere poterit: si vult. ex̄ de eo q̄ dux in ma. c. i. ⁊. c. veniens. ⁊ de coniug. ser. Proposuit. 34. q. 2. Si virgo. Et qđ dictū est de viro ducēte scdaz vxorem de facto. Idez intellige per totū de muliere ducente ſm virum vel maritū de facto. Si aūt mortua iā ꝑma vxore vir non cognoscit illā secūdā adulterā carnaliter que secuz ignoranter contraxerat: sed ipse ducat tertiā ſꝫ hosti. debet manere cū tertia: q̄uis etiam postea cognoscat

ſecūdā: quia prima viuente cōſenſus
habitus cū ſecunda nullus fuit: ⁊ ſic
nō impediuit cōſenſū tertie: ꝗn etiā
ſi poſt mortē ꝑme cognouit carnaliter
ſecūdam que fuit ignorās iſtum ha
buiſſe vxorē: ⁊ nunc etiā ignorans
eſt: et vir ipſe contrahat cum tertia.
adhuc remanebit cum tertia. Jdem
de muliere erga viꝝ. Dicit autē mu
lier inſcia ſm Hoſtien. quādo habꝫ
iuſtā cām ignorandi: vt ꝗa vir de re
motis veniens aſſerebat ſe nō hēre
vxorē. ex̄ de ſpon. Cū in apoſtolica
Jdeo autem inſcia nō ꝯmittit adul
teriū: ꝗa ſine dolo cōmittit. 34. q. 2
Jn lectū. Jo. an. in omnibꝰ ꝑdictis.

De diſparitate cultus.

Cap. 6.

S Extū impedimētū eſt cultꝰ
diſpitas. i. fidei inter cōtra
hentes: vbi nō tria puncta.
Et ꝑmum ꝙ fidelis cōtrahens cum
iudeo vel pagano vel cathecumino
nōdū baptizato nō eſt ꝟū matrimo
nium: ⁊ ſic nullū eſt. 28. q. 3. §. ex his
ſm Tho. Alber. Pe. Ray. ⁊ Ricar.
Sponſalia autem poſſūt contrahi a
fideli cum infideli cū hac conditiōe
ſi infidelis conuertat. 28. q. i. Non
oportet. Secundū eſt ꝙ catholico
contrahente cum ꝑſona heretica ba
ptizata ꝟum eſt matrimoniū: nec di
rimit ꝓpter hereſiꝫ: ꝗuis peccet ſciēt
cōtrahens cū tali. Et ſimiliter fideli
contrahēte cuꝫ fideli ꝑ ꝟba de pn̄ti:
ꝗtūcūqꝫ alter coꝝ efficit hereticꝰ iu
deus vel paganꝰ non poteſt dirimi
matrimoniū: etiā ſi adhuc non erat
conſūmatū. Tertiū punctuꝫ eſt ꝙ
infidelibus cōtrahētibꝰ cū infidelibꝰ
matrimoniū: ꝗuis nō ſit ꝑfectū ſm
ꝑfectionē gratie nec ratum: tamen ē
matrimoniū in ꝗtum eſt ordinatū
ad ꝓlem ſm ꝑfectionē nature. vnde
infidelis cognoſcens vxorem ꝓpter
bonum ꝓlis: vel vt reddat debituꝫ:
non peccat. Tho. in 4°. ⁊ Ric. ⁊ 36
di. Deinde. Poſſunt infideles vniꝰ
ritus contrahere cū infidelibꝰ alteriꝰ
ritus: puta ſarraceni cū tartaris: niſi
ꝑ aliqđ ius poſitiuū ꝓhiberent: quia
tunc diſpitas cultus dirimit. Qđ ſi
vterqꝫ coniunx conuertat ad fidem
ratificat matrimoniū: ⁊ nō poſſunt
ab inuicem ſepari: etiam ſi ꝯtraxiſſēt
cum cōſanguineis ſuis in gradibus
ꝓhibitis lege humana. ſ. per ſtatutū
eccleſie. Sed ſi contraxiſſent in gra
dibus ꝓhibitis lege diuina. Leui. i8
opꝫ ꝙ ſepent. Ric. Jtem ſm Jo.
an. Si pagani ꝗ ſm legē ſuā cū plu
ribus vxoribꝰ cōtraxerūt cōuertant
cum vxoribus ſuis cuꝫ ꝑma remane
bunt aliis excluſis. Jtem ſi habuiſſet
aliam vxorē quā repudiaſſet ⁊ uiuēt
ſi illa vellet conuerti ad fidē etiā tūc
ipſam recipe ⁊ illā ſupinductā: ꝗuis
cōuerſam ad fidē abicere: imo etiaꝫ
ſi ꝑma nō vult conuerti ad fidem: ⁊
vult habitare cum iſto ſic conuerſo
ſine cōtumelia creatoris: ⁊ ſiñ h° qđ
ad infidelitatē inducat nō poteſt ille
conuerſus aliam recipe. Sed h° eſt
in ptāte ſua ſi vult cohabitare cum
ipſa vel nō. Si ꝟo alter infideliū cō
iugatorū cōuertat pōt fidelis cōuer
ſus cū infideli manere ſꝫ ſpe conuer
ſionis ſi eū in infidelitate obſtinatū
nō viderit. Bene facit cōmanē: nō
tamē tenet: ſed poteſt eā dimittere:

quo ad cohabitationē: sed nō potest aliam ducere preter q̄ȝ in trib⁹ cāib⁹ Primus vicȝ si cōiunx infidelis vult cohabitare cum fideli. Secūdus si vult cohabitare sȝ nō sine cōtumelia creatoris. Tertius si infidelis fidelē ad infidelitatez ptrahere nitit̄. Per quēlibet hoꝝ casuū soluit̄ matrimonij vinculū: etiam anteq̄ȝ cōtrahatur aliud matrimōiū: ⁊ tn̄ si āte ꝯtractū matrimoniū ꝰm ali⁹ coniunx cōuerteret̄ nō liceret illi qui p̄mo ꝯuersus est scd̄ȝ matrimoniū cōtrahē uiuēte illa. Ricar. in 4°. Aliqui dicūt q̄ nō soluit̄ p̄mū nisi contrahat scd̄m adueniēte aliquo ex p̄dictis casib⁹. Idē Pe. de pal. sed clarius. dicit enim q̄ quo ad cōuersum: cum alter nō conuersus nō vult cohabitare: vel cū iniuria creatoris: vel vbi p̄iculū ē subuersionis conuerso an soluat̄ matrimonium est duplex opinio. Aliq̄ dicūt dicunt q̄ statiȝ soluit̄ matrimoniū in quocūȝ illoꝝ triū casuū occurrēte q̄ si cōuertat̄ alter ad fidem anteq̄ȝ p̄mus cōuersus contrahat aliud vel faciat votum tenet̄ prim⁹ ipse recip̄e illum postea cōuersū. Et hoc ideo ē: q̄a licet vinculū sit solutuȝ adhuc tn̄ retinet vinculū sponsaliū: sicut tenet̄ cōtrahere cū illo: vel q̄a blasphemia creatoris: si est p̄petua soluit: al's nō. Quādo antē votū vel matrimoniū tollit̄ nō videt̄ p̄petua. Alij dicūt q̄ nō soluit̄ mr̄imoniū illō quousq̄ȝ cōtrahat mr̄imoniū scd̄m. Potest eiȝ imaginari q̄ in mr̄imonio infideliū nō est aliqō reale vinculū de mūdo plusq̄ȝ in spōsalib⁹: cū nō sit sac̄mētū ante baptismū: vnde ante baptismū vtriusq̄ȝ vel alteri⁹ ex statuto ecclesie pōt illud mr̄imoniū solui: sicut sponsalia multis casib⁹ soluūt̄ statuto ecclesie vnde sicut p̄ mr̄imoniū sequēs soluūt̄ spōsalia p̄cedētia: sic p̄ sequēs mr̄imoniū tollit̄ p̄cedēs: nō ratū spōsalib⁹ ꝯp̄atū. hec Pe. Et in h⁹modi casibus quādo. s. alter coniugū ꝯuertit̄ p̄les eoꝝ si est in etate minori dȝ dari fideli n̄ obstāte q̄ indigeat matris obsequio ad educatiōeȝ. Si aūt ē in p̄fecta etate sequat̄ eū p̄tē queȝ vult Tho. in. 4. p̄ oia. ⁊ Ric.

De impedimento violentie.

Cap. 7.

Septimū impedimētū ē ius .i. violētia siue met⁹: qō ex sui nā: siue ꝯstōe ecclesie matrimoniū excludit: q̄a excludit ꝯsēsū Nō q̊ q̄ est triplex coactio. Quedaȝ est absoluta que fit p̄ vim: et ista nō habet cōsensum animi in queȝ cadit coactio. Sed pōt esse coactio carnis ad aliud extrinseci. a q° trahit̄ p̄sōa inuita: ⁊ talis coactio qn̄ nō cōsentit in mr̄imonio nō efficit ita q̄ etiā ex p̄te cogētis nō ē mr̄imoniū ꝰȝ Tho. q̄a mr̄imoniū claudicare non pōt: si tn̄ postmodū coact⁹ cōsentiret ⁊ cogens in suo ꝯsensu maneret essȝ matrimoniū: secus si mutaret volūtatē ipse cogens. Scd̄a est cōditiōata ⁊ p̄ metū qui cadit in ꝯstātē viꝝ ⁊ ista coactio etiā excludit mr̄imoniū. ext̄ eo. p̄ latū. ⁊. c. ad audiētiā. Dicit̄ aūt met⁹ cadēs in cōstātē viꝝ q̄druplr. Primo. s. met⁹ mortis. 2° cruciatus corpis. ex̄ eo. Cū dilecti. 3° met⁹ stupri. 4° met⁹ ꝰuitutl. ff. e. l. nec timor. vn̄ vs. Excurare metus hos posse

puta q̇a nesciꝭ stupꝝ siue stat⁹ ꝰ bert.
atq̧ necl. Cõcoꝛ. Tho. ⁊ alber. addē-
do: ⁊ dicꝭ Ric. in 4°. ꝙ ñ differt vtꝝ
p̄dicta q̄tuoꝛ fiant in ꝑsona nr̄a siue
liberoꝝ: siue vxoꝛis: ꝙ talis coactio
consensus ꝑ talē metū mr̄imonium
impedit q̄ꝫtū ad iudiciū dei: ⁊ q̄ꝫtuꝫ
ad iudiciū ecclesie: etiā si esset ꝯsēsus
interioꝛ in mr̄imonio: q̄ꝫuis. n. cõsen
sus interioꝛ sufficientꝭ cogi nō possit
tamē ꝑ p̄dictū metū tā vehemēs in
ducitꝭ ꝙ multū in ipso diminuitꝭ de
rōne volūtarij: ⁊ ideo nec de⁹: nec ec
clesia voluerūt hominē ꝑ talē ꝯsēsuꝫ
esse ligatū: ⁊ rō est duplex. Una est.
q̇a mr̄imoniū significat ꝯiunctōem
xp̄i ⁊ ecclesie que fit ꝑ libeꝝ amoꝛeꝫ.
Alia est q̇a talia mr̄imonia malos
exit⁹ hērent: q̇a qḋ q̇s nō diligit fa
cile cõtēpnit. 20. q. 3. Presens. ¶ Pōt
etiā dici ſm aliquos ꝙ ecclesia aliq°
mō instituit: vt ꝑsona modo p̄dicto
coacta sit illegitima durante p̄dicta
coactiōe ad ꝯtrahēdū cū illa ad quā
ducēdā cogitꝭ. Sꝫ vtꝝ mr̄imoniū
ꝯtractū ꝑ cõsensū metu coactū ratifi
cetꝭ ꝑ ꝯsensū sequētē tacitū. Rt. Ric.
in 4°. ꝙ mr̄imoniū ꝯtractū ꝑ ꝯsēsū
coactū metu cadētē in cõstātē viruꝫ:
aut ē coactū ꝑ coactōeꝫ cõsensus viri
vel mulieris: vel vtriusq̧ simul. Si
p̄mo mō iste qui liber est ligatus est
altꝭ nō: si postea tacite ꝯsentiat ⁊ libē
ꝑsona ligata in cõsēsu p̄stino ꝑsistēte
ꝟū efficitꝭ mr̄imoniū ⁊ tūc vtq̧ liga
tus est: q̇a q̄ꝫuis tacit⁹ cõsensus ꝑ se ñ
sufficēt tñ sufficꝭ cū exp̄ssiōe extioꝛi q̄
ꝓcessit. Si aūt ꝑsona ligata resiliuit
a cõsensu āte sequētē ꝯsensū alteri⁹:
tūc distingue: q̇a aut cõtraxit matri
moniū aliud: ⁊ tūc dico ꝙ illḋ scḋm
mr̄imoniū tenet: q̄ꝫuis peccauēit cõ
trahēdo si ꝯgruo tp̄e ipse nō expecta
uit libeꝝ cõsensū alterius tacitū aut
exp̄ssū: aut nō cõtraxit aliud mr̄imo
niū: ⁊ tcꭓ scḋꝫ iudiciū ecclesie p̄sumetꝭ
in eodē cõsēsu remanē: q̇a q̄ in aliq̄
semel cõsensit āplius nō poterit dissē
tire: ⁊ ali⁹ nō negauēit suū p̄muꝫ cõ
sensū p̄ntem. ex. de spon. impu. De
illis. Scḋm tñ iudiciū dei nō est ꝟū
mr̄imoniū: q̇a tale nō pōt esse siñ cõ
sensu mutui cõsensus interioꝛis. Si
aūt vtq̧ fuit coacta: tūc ad hoc ꝙ sit
ꝟū mr̄imoniū req̇ritꝭ nihilominus
nouus ꝯsensus ex vtq̧ ꝑte: ſꝫ ñ noua
exterioꝛ exp̄ssio. Ad p̄mū in oppo
sitū vbi sic se aliq̄ duo req̇rūtꝭ pro cā
alic⁹ effect⁹ ñ causāt effectū nisi simlꝭ
cõiūcta. Cū autē ad causādū mr̄imo
niū req̇ratꝭ cõsensus de p̄nti interioꝛ
⁊ eius exp̄ssio exterioꝛ nō efficiēt ma
trimoniū diuisim: g̊ sequēs tacitus
cõsensus cū exp̄ssiōe extioꝛi q̄ p̄cessit
nō efficiūt mr̄imōiū. Et nō ꝙ si mu
lier post cõsensuꝫ coactū carnalitꝭ co
gnoscatur si habuit opoꝛtunitatē re
clamādi p̄sumitꝭ tacite consentire in
mr̄imonio ꝙ si coacta fuit ꝑ vim ab
solutā vel metu sufficiēte nō est mr̄i
moniuꝫ. Sꝫ si nō fuit sufficiēs met⁹
tūc in iudicio exterioꝛi p̄sumitꝭ ꝓ ma
trimonio: si tñ ꝟe nō ꝯsensit nō fuit
mr̄imoniū: etiā si hūit opoꝛtunitatē
reclamādi. ¶ Pe. ⁊ Ric. Tertia co
actio est cõditōata ꝑ metum insuffi
cientē qui. s. nō cadit in cõstāteꝫ viꝝ
⁊ ille nō excludit mr̄imoniuꝫ. ff. e. l.
neq̧ timoꝛē. Nō etiā ꝙ ꝑentes nō
p̄nt cogē liberos ad cõtrahēduꝫ nec

gñalit̃ nec spālit̃ cū aliq°: q̇a in mrī-
monio req̇rit̃ cōsensus maxie liber:
respectu ꝑpetue obligatōis que ibi cō
trahit̃. ex̃ de spon. Req̇siuit. Petēs
aūt nō temē iurāt ꝓpt̃ h̄ mrīmonia
filioꝝ: q̇a ex nā ipsi⁹ ɔt̃ct⁹ intelligit̃
ipsa cōditio. s. si ipsi libēi cōsenserint:
⁊ ipsi ꝑentes obligāt̃ ad inducēduz
eos. pe. Itē si mulier q̄ allegat metū
stetit ꝑ ānū ⁊ dimidiū cum marito
aut ēt minori tꝑe: dū tñ tm̄ sit ꝙ iux̃
arbitriū bōi viri p̄sumēdū sit ꝓ ɔsēsu
nō debet postea audiri. ex̃ d̄ spon. c.
ad id. Guil.

De impedimento ordinis.

Cap. 8.

Octauū imdedimētū ē ordo
. s. sacer: vt s̄bdiaconat⁹ ⁊. s̄.
vbi nō tres conclusiōes.
Prima est null⁹ ex miorib⁹ ordinib⁹
impedit mrīmoniū cōtrhēdū nec di
rimit cōtctū: nec impedit vsus ipsi⁹
mrīmonij si talis cōtrhat: lz tñ ɔtrhēs
cū vnica v̄gine cleric⁹ in miorib⁹ re
tineat p̄uilegiū si vestē ⁊ tōsurā defe
rat clericalē. ex̃ de cle. ɔiu. c. i. li. 6. nō
tñ retinet bñficiū ecclesiasticū nec re
cipe pōt. Clerici igit̃ in miorib⁹ cōsti
tuti bñ pñt ɔtrahē nisi sint religiosi
⁊ ꝓfessi tacite vel exp̄sse. Scđa cō
clusio est ꝙ ordo sacer h̄z implicituz
votū solēne ex̃ ɔstōe ecclesie: et ideo
exñtes in sacris si cōtrhit mrīmoniū
nullū est. di. 27. Si q̇s. ⁊ c. erubescāt
Adeo h̄ v̄ū ē: vt nec etiaz greco cui
licitū ē uti cōtracto sit licitū in sacris
ɔstituto ɔtrahē s̄z Jo. an. in nouel.
⁊ Ric. in 4°. ⁊ plēs alios. Uñ ista ē
dr̃ia int̃ ɔstitutos in sacris ecclesie oc
cidētalis: ⁊ cōstitutos in sacris eccl̃ie
orietalis: nā p̄mis nō licz vti cōtcto
āte susceptū ordinē: s̄z scđis licz vti cō
tracto āte ordinē sacruz susceptū. 27.
di. Nicena. Qui cōtrhit in sacris est
excōicat⁹. Qui etiā dicit ꝙ cū cōtinē
tia sit annexa ordini sacro ex statuto
ecclesie: ideo q̇a ordinat̃ ad ip̄m licz
nō intēdat cōtinē: nec se ad ɔtinētiā
obligare nihilomin⁹ obligat̃ ad cō
tinētiā etiā in foro ɔsciētie: q̇a eccl̃ia
bñ pōt inhabilitare ad mrīmōiū ig̊-
rātē ⁊ inuitū sicut ⁊ fuū frigiduz et
h⁹i: ⁊ ꝑ eādē rōnē. Si q̇s ante ānos
discretōis ordinet̃ in sacris ad cōti-
nētiā obligat̃: etiā si in cunis ordiet̃
p̄supposito ꝙ recipiat caracterez: q̇a
obligat̃ ex statuto ecclesie ñ ex voto
suo. vñ si talis cōtrhit nō tenet mrī-
moniū s̄z ordo dirimit ip̄m. Hec pe.

Tertia ɔclusio ē ꝙ q̄uis ordo sa-
cer p̄cedēs ɔtctū mrīmoniū dirimat
illō: si tñ ordo seq̄t̃ mrīmoniū ɔtctū
nō dirimit ip̄m: vt in extra. Jo. 22. ⁊
si si sciēte vxore ⁊ assentiēte ordinat̃
in sacris tñt̃ ad ɔtinētiā vl̃cꝫ. Ita ꝙ
post mortē viri nō pōt cōtrhē: intelli
git̃. n. tacite cū viro ꝓfessā cōtinētiā
Si aūt ordinat⁹ inuita vxore ē: vel
sciēte factū ⁊ ius ig̊rāte: ipo tñ sciēte
ius dz cogi ꝑ iudicē ad ingressū reli
giōis si nōdū cōsūmatū ē mrīmōiuz
cū sic illa possit cū alio cōtrhē. si ad
hoc nō pōt: vel etiā si consūmatū est
mrīmoniū dz exut⁹ bñficio clericali
restitui vxori. Et si esset eps: imo et
papa s̄z glo. decre. Et hoc si mulier
sic petit: ip̄e tñ exigē ñ pōt debitū: sz
reddē tñt̃ Tho. ⁊ Pe. in 4°.

De impedimento ligaminis.

Cap. 9.

n Onum impedimentũ est li
gamen.vz. qñ q̇s alteri cõ
iugi est ꝑ ꝟba de pñti obli
gatus. Talis.n.ea viuẽte aliã recipe
nõ põt ꝗ̃tũcũq; recesserit alt̃ et diu
steterit:et nihil audiuit de eius vita
vel morte dz expectare quousq; hẽat
sufficiẽtẽ noticiã de morte ei⁹ vel in
gressu religiõis si nõdũ erat m̃rimo
niũ cõsũmatũ nec ẽ ꝟũ ꝙ q̇dã dicũt
ꝙ suffic̃ expectare ꝑ septẽniũ. Nullũ
.n.tp̃s p̃finitũ est:al's cõtrahẽs cum
alio adulteriũ ɔmittit. ex̃ de spõ.licz
Sz nec antiquo tp̃e potuit fieri nisi
ꝑ diuinũ reuelatõis instinctũ:vt fuit
i patriarchis.ex̃ d̃ diuor. Gaudem⁹.
Põt tñ alt̃ cõiugũ ãte carnalẽ copu
lam altero inuito religionẽ intrare:
⁊ remanẽs in sclo postq̃ȝ expectauit
ingressũ religiõis ꝑ annũ: ita.s.ꝙ sit
ꝓfessus: tũc remanebit liber q̇ in se
culo remansit ad cõtrahẽdũ cũ alt̃o
Post mortẽ ꝟo alteri⁹ coniugis alt̃
nubẽ põt: cui vult ẽt in tp̃e luct⁹ siñ
pẽa infamie. Q̇d si alligat⁹ alteri ꝑ
ꝟba de pñti tm̃:etiã absq; ɔsũmatõe
m̃rimonij cõtrahit cũ aliqua nullũ
est. Sz si alligat⁹ p̃mo erat ꝑ ꝟba d̃
futuro seu ꝑ spõsalia:⁊ cũ scd̃a ɔtrhat
ꝑ ꝟba de pñti remanet cũ secunda.
2° nõ ꝙ si mulier credit virũ mõtuũ
⁊ cõtrahit cuz alio si hoc credit ex ꝓ
babili cã ꝓpt̃ ignorãtiã facti excusat̃
⁊ filij si quos suscepit iudicabũt̃ legi
timi. Si tñ postea de viri morte du
bitet dz q̇dẽ reddẽ debitũ: s̃ ñ exigẽ
ex̃ de secũ.nup.c.Dñs. Sz si in pro
cessu tẽporis credit ꝓbabilit̃ eũ viuẽ
nec põt debitũ exigẽ:nec dz reddere
ꝑiculo adulterij se exponẽdo. Si ꝟo
p̃m⁹ reuertat̃:vel al's de vita sua cõ
stiterit statim dz recedẽ a secũdo: et
redire ad p̃mũ. Q̇d si nõ faciet iudi
cabit̃ adult̃a.34.q.2.c.Cũ ꝑ bellicã
⁊.c.Cũ in captiuitate. Prim⁹ quoq;
eã recipe tñt̃: nisi forte illa postq̃ȝ sci
uit de vita p̃mi ꝑmisit se cognosci a
secũdo:⁊ sic adultera fuit. Et h̃ ẽ mã
⁊ cõclusio toti⁹ illi⁹ q̃õis.34.q.2.
Tertio nõ ꝙ si vir ei⁹ ad sarracenos
iuit in exercitu ⁊ regiõe longinqua:
⁊ nescit vtꝝ sit viuus vel mortuus.
Uxor nõ põt cõtrahẽ cũ alio:nisi de
morte viri recipiat certitudinẽ: puta
q̇a fuit in bello vbi oẽs dicunt̃ int̃fe
cti fuisse:⁊ signa plura apparent:vel
fuit captus ab eis:⁊ cõis est fama ꝙ
fuerũt int̃fecti om̃s:⁊ de eo nihil au
diuit in cõtrariũ: vel recepit l̃ras vel
ambasciatã a fidedignis inde veniẽ
tib⁹ ꝙ mortuus est ⁊ h⁹mõi. ext̃ de
spõ. In pñtia. aut ꝟisimilit̃ de mõte
p̃sumat.ex̃.vt li.ñ ɔt.c.Q̇m̃ frequẽt̃
Sed q̇d si talis cõiunx cõtrahat cuz
altera vel altero credẽs tñ p̃orẽ viuẽ
cũ tñ in ꝟitate mortuus sit. R° s̃m
guil.credo ꝙ sine p̃iudicio ꝙ teneat
tale m̃rimoniũ:q̇d intelligendũ nisi
coniũx credẽs impedimẽtũ esse:non
intẽdebat cõtrahẽ:nã tũc m̃rimõiuz
nullũ essz:q̇a si ñ essz intẽtio ɔtrhẽdi:
ñ ẽ m̃rimoniũ.ex̃ d̃ spõ.c.Tua.

De impedimẽto publice hõestatis iusticia. Cap.10.

d Ecimũ impedimẽtuz est pu
blice hõestatis iusticia:q̃ s̃z
Tho.in 4°.est ꝓpinq̇tas ex
spõsalib⁹ ꝓueniẽs:robur trahens ab
ecclesie institutiõe ꝓpt̃ ei⁹ honestatez
Nõ ḡ p̃mo ꝙ si aliq̇ contraxerũt

spōsalia null⁹ de cōsāguinitate spōsi pōt hēre sponsā illā in vxorē: ⁊ econ uerso.ex̄ de spon.impub. Cōtinebat̄ Et durat hec ꝓhibitio vsq3 ad q̄rtū gradū ɔsāguineoꝝ suoꝝ. ex̄ de spō. Sponsaz.⁊ si etiaz spōsalia fuissent nulla rōe cōsāguinitatꝭ.affinitatꝭ.frigiditatis ⁊ religiōis:vel alia q̄cunq3 rōne oriat̄ publice honestatꝭ.iusticia ⁊ est dirimēdū mr̄imoniū: ⁊ hoc nisi illa spōsalia fuissent nulla ex defectu ɔsensus:puta q̄a vn⁹ eoꝝ vel ambo erant infātes.extra de spon. c.i.li.6 Dicit autē Pe.de pal.ꝙ cuz dicitur sponsalia que sūt nulla ex defectu cō sensus:nō possūt cāre publice hone statis iusticiā intelligēdū est de defe ctu ɔsensus appiētis vt in pueris fu riosis ⁊ cōditōatis spōsalib⁹. Secus aūt est de nullis ꝓpter defectū ɔsensus latētis:puta cū intēdebat decipe ⁊ carnalit̄ copulā extorquē nō ɔtrhē q̄a tātū scādalū essz de isto:sic̄ si v̄buz cōtr̄xisset. Ecclesia aūt instituēs istud impedimētū voluit vitare scādalū ⁊ ꝙ spōsalia volētis decipe causent pu blice honestatis iusticiaz apparet:q̄a ecclesia cōdēnabit ad mr̄imoniū cōtrahēdū ⁊ ɔfessor etiā talē deceptorē vn̄ cū ecclesia instituer t hoc impedi mētū videt̄ ꝙ oia spōsalia que ecc̄lia iudicat v̄a:iducāt publice honestatꝭ. iusticiā.hec pe. 2° nō ꝙ spōsalib⁹ a parētib⁹ factis ꝓ filijs puberibus: vel impūberib⁹ nō orit̄ publice hōestatis iusticia:nisi ipsi filij cōsenserint tacite vel exp̄sse:aut si pn̄tes erant ⁊ nō cōtr̄dixerunt: vel abn̄tes ⁊ postea sciētes ratificauerūt tacite vel exp̄sse. Per quēlibz.n.istoruz modoꝝ obligant̄ filij:⁊ orit̄ publice honestatꝭ.iu sticia.ex̄ de spon.impu. Si infātes. li.6. Itē si duo infātes vel vn⁹ ma ior septēnio:⁊ alter minor ɔtraxerūt spōsalia vel parentes ꝓ eis:nisi facti maioris septēnio ꝑ cohabitatōz mu tuā:seu al's v̄bo vel facto eorū appa reat ꝑdurare eos in eadē voluntate nō tenēt:cū ab initio fuerint nulla:ſ; si ꝑdurāt in eadē volūtate ɔualescūt ⁊ inducn̄t publice honestatꝭ.iusticiaz ex̄ de spō.impu.c.i.li.6°. 3° nō ꝙ si q̄s spōsalia p̄mo cū aliq̄ contraxit: ⁊ postea cū alia cōsanguinea ipsius p̄me idē fecit:dz contrahē matrimo niū cū p̄ma:q̄a spōsalia cū secūda nō tenuerūt. Sz si spōsalia cuz aliq̄ sint facta cū cōditōe:⁊ pēdēte conditōne vir cū cōsāguinea ipsi⁹ cōtrahit per v̄ba de pn̄ti:dz remanē cū secunda q̄a spōsalib⁹ cōditōalib⁹ sicut ex non hn̄tib⁹ cōsensuz:⁊ in certis nō oritur publice honestatis iusticia.ex̄ de spō. impu.c.i.li.6.

De impedimento affinitatis.
Cap.ii.

v Ndecimū impedimētū est affinitas:que ſm Ray.est ꝓximitas ꝑsōaꝝ ex carnali copula ꝓueniēs:omni carēs pētela: circa quā tria nō. Et p̄mo ꝙ con trahit̄ affinitas nō solū ꝑ copulā cō iugalē:ſ; ꝑ copulā fornicariā.35.q.3 Nec eā. ⁊ ex̄ de eo qui cognuit vxorē consan.su. Discretōe ita tn̄ ꝙ vir in tret claustra pudoris ⁊ perueniat ad cūsūmatōez oꝑis:al's nō cōhiberetur affinitas.ex̄ de eo q̄ co.vxo.cōsā.sue Fratnitati.⁊.35.q.3.ex̄ ordinaria. ē tn̄ diuersitas opinionū in hoc:q̄daz

dicunt q ad affinitatē cōtrahendaꝫ sufficit q vir perueniat ad emissiōeꝫ seminis.s.intra claustꝝ pudoris etiā si mulier non emittat. Sed Tho.et Alber. dicūt q requiritur q vterqꝫ emittat. Dicit tamen Fran.zam.q si vir emittat semen extra claustrū:⁊ ingrediat̄ intra claustra cōtraheret̄ affinitas ⁊ matrimoniū cōsūmatuꝫ esset si ibi est contractuꝫ m̄rimoniuꝫ ꝑus ꝑ v̄ba de p̄nti: ⁊ inducit exēplū de quadā in Francia que nō fractis claustris: imo cum esset arta impregnata est: Sed si non est impregnata ecclesia iudicaret eam virginem per aspectum. Nō q archi.sup.d. .c.Extraordinaria.Alber.hug. Lau. Vin.⁊ Inno.dicentes q requiritur ad cōtrahendā affinitateꝫ necessarie vtriusqꝫ seminis cōmixtio. ar.35.q. io.Fraternitas.Dicit etiaꝫ Inno.q si mulier fuisset corrupta et non vir adhuc non esset matrimoniū cōsūmatū inter coniuges: sed ⁊ si vir polluit aliquam extra claustꝝ pudoris: ex hoc non impedit̄ quin pētes illi⁹ viri possint eam habere in vxorem: nec etiam contrahit̄ ibi publica hōestatis iusticia ẜm Hoff. Sed ⁊ si vir frāgeret claustꝝ pudoris:⁊ non perueniret ad effusionem seminis non est cōsūmatū matrimoniuꝫ: Et sic talis ẜm Vin. si hoc posset probare adhuc posset ingredi religiōꝫ inuita vxore.hec ibi in sū. et remittit ad id qđ dixit.di.56.Nasci.Ibi.n.allegat phm ⁊ beatū Tho.dicentes.Nō est necessaria seminis emissio in muliē ad ḡnationē:cum etiam sine hoc cōcipiat̄:sed sanguis mēstruus in ḡnatione est loco seminis. Pe.vero de pal.in 4°.dicit q affinitas cōtrahit̄ per carnalem copulaꝫ quōcūqꝫ exercitatā licite v̄l inlicite in matrimōio vel extra: ⁊ ẜm nām ⁊ contra nām dūmodo semē viri recipiat̄ in vase debito q̄tūcūqꝫ q̄s inuadat vel etiā frāgat vasa pudoris: nisi in ipo vase semen emittat non cōhibit̄ affinitas Nec obstat.c.Iuuenis.extra de spō. quia illud est de ratione certi ꝓpter sponsalia que post septēnium ille approbauit: Uel quia maritali affectu attēptauit.Nam attēptatio que fiēt maritali affectu maxime cum illa cū qua posset matrimonium contrahi causat affinitateꝫ vel ratione dubij. vnde si constaret de copula carnali non esset credendum:nisi in foro cōscientie q nō fuisset seminis receptō sed in foro conscientie crederet̄. Uñ si in illo foro non crederet̄ nō fuisse seminis receptionē nec attēptatiōeꝫ factam maritali affectu nullū vinculum est contractuꝫ: Sed ex his que in confessione nouit non posset ipe in foro exteriori procedere ad pronūtiandum matrimoniuꝫ non tenere postq̄ esset probata carnalis copula licet non seminis receptio quam nō oportet probare: quia non est bene possibile. Dicunt etiam doctores q requiritur ad affinitatē causandam seminum cōmixtio idest seminis viri receptio ad quaꝫ nata est sequi seminum cōmixtio idest seminis et menstrui:quia non opōrtet mulierem seminare ad cōcipienduꝫ. Alias beata virgo non fuisset simul et Uirgo et Mater. Similiter econuerso

sine carnali copula pōt causari affinitas si fiat seminis rceptio sic dicūt quidam de antechristo: quia nascet semine transfuso per demonem per incubum ⁊ succubum. Hec. Pe.

Secundum est ꝙ affinitas hoc opatur ꝙ omnes consanguinei vxoris Petri sunt sibi affines in eodez gradu: in quo sunt cōsanguinei vxoris. Similiter omnes cōsanguinei Petri sunt affines vxoris sue in eodem gradu quo sunt sibi cōsāguinei Et qd dicis de vxore idē intelligas de quacunqz muliere carnaliter cognita modo predicto: sed ꝯsāguinei Petri non modo sunt affines consanguineis vxoris sue: nec inter eos prohibetur matrimonium. extra de consan. ⁊ affi. Q. d super his. Unde germani possunt cōtrahere cuz duabus mulieribus germanis: ⁊ pater ⁊ filius possunt contrahere cuz matre ⁊ filia eius: ⁊ relicta viri qui fuit germanus vxoris mee ipsa mortua. scz vxore mea potest mihi esse vxor.

Tertium est ꝙ mortua persona qua mediate fuit cōtracta affinitas: vtputa marito vel vxore cōcubitore vel concubina remanet affinitas: nihilominus que erat ad ꝯsanguineos eius: nec poterit inter eos esse matrimoniuz. 35. q. 10. Fratnitatis. Dicit enim Petrus de pal. ꝙ semper durat affinitas: adeo ꝙ si resurgeret frater meus qui fuerat vxoratus: ꝗuis ipse non sit maritus amplius illius mulieris ampli⁹: quia matrimoniū per mortez soluitur: Tamen mulier illa est mihi affinis. Unde in pria erunt affinitates ⁊ cōsanguinitates licet non nubant: nec nubantur: nec vacent generatiōi. Non potest autē contrahi matrimoniū inter affines vsqz ad quartum graduz affinitatis inclusiue. extra de con. ⁊ affi. c. vlti⁰. ⁊ si contraherēt de facto dirimit ꝗa nullum est sed incestus. Olim autez ponebatur aliud genus affinitatis: ⁊ alij gradus vt patet in decretl. 35. di. qui impediebant matrimonium sed sunt per decretalem ablati extra eo. Non debet. Et sic non remanet nec primuz genus qd habet dirimē de quo dictum est. Et nō ꝙ qui contrahit sciēter in aliquo gradu affinitatis vsqz ad quartum gradum est excōmunicatus. extra de consang. ⁊ affi. Eos. In clemē. De hoc habes supra in titulo de excōmuni. Nota etiam ꝙ ꝭm Pet. de pal. qui cognouit cōsanguineam vxoris sue adhuc sponse soluta sunt sponsalia: nec pōt illam sponsaz huiusmodi habere in vxorem obstante sibi affinitate contracta: nec illam quam fornicare cognouit obstāte sibi publice honestatis iusticia: ⁊ hoc nisi papa dispēsāte Qui autem cognouit consāguineā vxoris cum qua contraxit per verba de presenti: sed nōdum consūmauit matrimoniū: cum nō possit debitū negare nisi intrādo religionē: videt ꝙ teneat ad hoc ne incestum cōmittat cognoscendo affinem: Et cum hoc valeat facere: quia nondum cōsūmauit. Q. d si vult remanere in seculo necessaria erit sibi dispensatio: etiam ad reddēdum debitum si hoc vult sine peccato facere: ⁊ potest episcopus dispensare. Qui autē cogñuit

consanguineā vxoris ⁊ consūmauit matrimonium tenetur quidez debitum reddere sed exigere non potest absq; dispensatione: Ut dictum est: potest per episcopum hoc dispēsari. Petrus de pal. in quarto. di. 4i. q. i dicit ꝙ affinitas dicit: quia accedit ad fines: idest ad terminos: vel contractam: et ponit candez diffinitōez dicens. Affinitas est attinentia vel ꝓpinquitas personaꝝ ex tali copula proueniens omni carens parentela dico autem carnali copula licita vel illicita: ⁊ omni dicitur carens parentela per se: licz per accidēs aliter esse possit: quia per accidens potest licite ⁊ illicite ꝑmisceri consanguinitas cōsanguinitati: ⁊ affinitas affinitati: ⁊ consanguinitas affinitati: Ut patet de incestu Loth cuz filiabus. Karoli magni cū sorore: ex qua genuit Rolādum filium ⁊ nepotem: ipse pater auūcul⁹: quia frater matris vt dicit de incestu Iude ⁊ de Thamar. Exēplum etiam in patre ⁊ filio: quia duxerunt matrem ⁊ filiam in vxores: cuz mater esset consanguinea in tertio gradu patri cum dispensatione: ex qua genuit filium ⁊ filiam: vbi licite permixta est affinitas affinitati: cōsanguinitas cōsanguinitati: et cōsanguinitas affinitati. Item notādum est de ratiōe affinitatis. Nō huiusmodi ꝓpinquitatis hinc sumit quia super cōmunicatione naturali fundatur amicitia naturalis. Cōmunicatio autez naturalis est duobus modis ꝫm philosophū octauo ethi. Uno modo ꝫm carnis ꝓpagatiōez ꝫm quem modum: vnus est ab alio vt filius a patre: vel ambo ā tertio: vt duo fratres. Alio modo per cōiunctionem ordinatam a carnis propagatione: que cōiunctio est per carnis copulam: vel per matrimoniuz: in quo est mutua obligatio cōiuguz ad carnalem copulam ꝓpter quod ibidez philosophus dicit ꝙ amicitia viri ⁊ vxoris est naturalis: Et ideo sicut per ꝓpagationez carnis causat attinētia naturalis amicicie: que est cōsanguinitas: ita per carnalem copulam vel cōiunctionem ad hoc ordinatam vt est matrimoniū causat vinculum naturalis amicicie: quod vocatur affinitas: dum homo equaliter se habet ad cōsanguineos vxoris sue: sicut ad suos: eo ꝙ vxor ē aliquō modo vnum corpus cum viro Sed quia non est simplieiter vnuz cum eo sed quasi ab extrinseco adiūcta: ideo quicūz attinet viro attinet vxori in eodem gradu. Sed quia ab extrinseco adiuncta: ideo attinet ei alio genere attinētie: quia consanguinei viri sunt affines vxoris: Non autem cōsanguineorum ipsius vxoris. Et ecōuerso cōsanguinei vxoris sunt affines ipsius viri: Nō autem cōsanguineorum viri. Et hinc est ꝙ pater et filius licite contrahūt cum matre et filia: ⁊ duo fratres cū duabus sororibus.

In quo gradu potest dispēsari. Cap. iz

v Ltimo notanduz est de dispensatione pape ꝓhibita: circa hoc. Circa quod dicit

Petrus de pal. Quod si primo gradu
affinitatis ascendentiũ ⁊ descẽdẽtiũ
sicut ⁊ consanguinitatis papa dispẽ
sare non potest: quia est contra ius
diuinum ⁊ naturale: quia vxoribus
parentuȝ exhibemus reuerẽtiã: sicut
⁊ parentibus nostris. Item in linea
transuersali in primo gradu ꝓhibet
matrimoniũ cõsanguinitatis ⁊ affi-
nitatis iure diuino. Unde nec papa
dispensare potest: quia etiã quodãm
est contra nãȝ vt. s. quis cõtrahat cũ
germana sua: vel vxore germani sui
eo mortuo. Unde etiaȝ ante legem
Mosaycam multiplicato humano
genere ante diluuiũ vel post credũt
abstinuisse a sororibꝰ vel ab vxoribꝰ
fratꝝ: nisi ad suscitãdũ semẽ fratris
ꝑmortui: sicut ⁊ tꝑe legis: sicut pȝ in
Thamar: ⁊ filijs Jude. Non obstat
de vxoribꝰ Habrae ⁊ Isaac quas vo
cauerunt sorores: quia fuerũt cõsan-
guinee vel consobrine: sicut ⁊ Loth
qui fuit filius fratris Habrae: dictꝰ ẽ
frater ipsius. Nec etiam papa posset
dispensare in vxore fratris mortui:
sine liberis: quia licet olim liceret tñ
dispensatiue licebat: que dispensatio
fiebat iure diuino: non ab homine.
Nã iure diuino cõmuniter abstine-
bat ab vxore fratris sicut ⁊ a sorore:
sed in aliquo casu ꝑmittebat. Unde
sicut papa non posset modo dispen
sare in plitate vxoꝝ: ꝗuis olim esset
licita: quia licita erat ex dei dispensa
tione ꝓhibita videt iure cõi: sic nec
in ꝓposito. Item nec in scđo gradu
trãsuersalis superioris: vt cuȝ amita
⁊ matertera quia lege diuina prohi
bitum. Hec Pe. Ex his aduerte di
ligenter ꝙ cum affinitas contrahat
ita per fornicationem sicut per actũ
coniugalem: ille qui cognouit aliꝗȝ
mulierem fornicarie non potest cõ-
trahere matrimoniũ cum filia eius:
vel germana eius: sicut nec possȝ cõ
trahere matrimoniũ cum filia vxo-
ris sue ex alio viro: Nec cum sorore
eius ea mortua: Et ſm Pet. de pal.
papa in hoc dispensare non potest:
qui casus sepe tamen venit ad audi-
entiam confessoꝝ. Reperitur tamẽ
papam Martinum quintum dispẽ
sasse cum quodam qui contraxerat
⁊ consũmauerat matrimoniũ cum
quadam: cuius germanam cogno
uerat fornicarie cuȝ magna tamen
difficultate. et quia res erat occulta
nec ille erat aptus ad religioneȝ: vel
ad remota eundum. Unde ⁊ scan
dalum ex diuortio si factum fuisset
erat secuturuȝ. Prius tamen ordina
uit plures doctores theologos: et ca
nonistas super hac re habere collati
onẽ: vtꝝ ipse possȝ in hoc dispẽsare:
nec cõuenerũt in cõclusionẽ: ſꝫ aliqui
dixerũt ꝙ poterat. Alij cõtrariũ affir
mauerũt: ⁊ qa tenẽdũ est certũ et di
mittẽdũ incertuȝ ſm Aug. de pñia.
di. 7. Si quis. et ad instar sacrilegij
ẽ disputare de ptãte ꝑncipis ꝑcipue
pape. 17. q. 4. §. Cõmittit. ⁊. c. se. vbi
dicit Nicolaus papa. Nemini est d
se. ap. iudicio iudicare: aut illiꝰ sñiaȝ
retractare ꝑmissum vnde ꝓpter Ro
mane ecclesie ꝑmatum christi munẽ
beato Petro collatũ ẽ. vbi dicit glo.
Nẽini. s. q sit iferior papa: nã ipemet
papa vel eiꝰ successor põt sẽtẽtiã suaȝ
vel alterius pape predecessoris retra

ctare sententiam: vt. 35. q. 9. Snia3. Exéplū p3: quia qđ pri⁹ determiatū fuerat p ecclesiā ɔsāguinitatē et affi. durare vsq3 ad septimū gradum: vt nō. Jsido. Greg. ⁊ Alex. 35. q. 5. Ad sedem. Gre. 9⁹. retractauit et determi nauit nō durare nisi vsq3 ad quartū gradū. ext. de cōsan. ⁊ affi. Non d3. ⁊ sic hodie seruat̄ q̄tū ad cōtrhēdū mřimoniū: ideo nulli cōsulēdū est: s3 oio ꝓhibēdū ꝓcurare dispēsatōz etiā a papa cōtrahēdi cū tali cui⁹ cognit mřez vel cōsanguineā carnalit̄. S3 si post cōtractū ⁊ multo magis con sūmatū tale mřimoniū obtinuit di spēsatōz remanēdi cū illa dimittēdū ē negociū iudicio dei: nec ɔdēnād⁹.

De impotentia coeundi.

Cap. 13.

d Uodecimū ipedimētū ē ipo tētia coeūdi: ⁊ ē b3 ray. vitiū aie vel corporis: vel vtriusq3 quo q̄s impedit̄ alteri carnaliter cō misceri. Ubi nō ꝙ tres sūt ipotētie spēs. s. nālis accidētalis maleficialis Et q̄a ista mā est turpis: et non ita sepe cōtingunt casus eius: ideo trun cabo: ⁊ ipsa pleni⁹ pōt videri i sūmis

Prima ḡ impotētia. s. nālis que est in viro est frigiditas seminis: vel frigiditas cōplexiōis: vel indispositō mēbri. Jn muliere artatio si ppetua est talis impotētia impedit ɔtrhēdū ⁊ dirimit coñctū. 27. q. i. c. nuptiaꝝ. ⁊ ex̄ eo. Laudabilē. Jlla tamē que ē in sene nō impedit: nā ⁊ senes si nāli calore destituūt̄ ope tamē medicoꝝ poterit eis aliqualit̄ subueniri. Et dic Pe. de pal. ꝙ noie frigiditatis intel ligit̄ caliditas: ⁊ q̄dcūq3 aliud impe

diens actū mřimonij ꝑpetuo nō aūt si effectum gñationis impediat tm̄: ⁊ non actum: vnde ⁊ steriles sciēter possunt contrahē. Preterea idē pe. de pal. dicit ꝙ ille qui scit in se vel in alio impotentiā coeundi nō potest inuito alio discedē ꝓpter tale impe dimentū: ⁊ imputat̄ sibi qui talē ele git: alias autem posset puta si incon tinenter viueret: aut al's inhoneste: vel vir eam male tractaret: vel alias ei venenū ꝑparasset: nō tñ separentur quo ad vinculum qđ x̄e fuit: ex quo vterq3 simpliciter cōsensit: s̄ quo ad cohabitatōe3: al's nō possent separi: ex quo fuit x̄um mřimoniū: nisi ob fornicatōe3 vel timorem mortis vel religionē si mřimoniū non fuit cōsū matū. Si autē ignorabat impotētiā etiam in seipso: vt si vir credebat nō se eē impotētē: vel mulier nō se artā qñ ꝑpēderūt possunt allegare ꝓpriā impotentiā. extra de frigi. et male. c. i. ⁊. c. Cōsultatōi. Jtē nō b̄m eūdem Pe. de pal. ꝙ quādo fit sepatio ꝓpt̄ frigiditatē viri mulieri dat̄ licentia cōtrahendi cum alio: viro autem si impotens est simpliciter. i. nō valēs seminare vel valens hoc: sed non in loco debito: si hoc est ꝙ ad omnem feminā. Jnterdicit̄ sibi simplicit̄ ma trimoniū contrahere. Si autē esset impotens respectu isti⁹ tantu3: puta quia est virgo: Sed si esset corrupta poss3 eā cognscē licētiād⁹ ē tūc cū cor rupta nec simpl'r talis ꝓhibēdus est quia non debet effectus extendi vlt̄ suam cām. Dicit tñ Tho. in 4°. ꝙ si q̄s nō posset copulari cū v̄gine: s̄ cū corrupta poss̄et medici nāl'r cū aliq⁹

nſtrumento clauſtruz pudoꝛis reſe
rari:nec hoc eſſet contra nāz: q̇a nō
fieret ad delectatōez ſ; ad medicinā
Jtez ſi mulieri arte abſq3 ꝑicu lo pōt
ſbuēiri bñficio medicine vel ꝑ futuꝝ
vſum viri ꝑpoꝛtōati nō impedit̄ cō
trahē mr̄imōiū.ex̄ de fri.⁊ male. lr̄e
Si ꝟo nō pōt ſine ḡui ꝑiculo ſbue-
niri certe ſeꝑabit̄:et poterit ſe alteri
copulari cui foꝛſitan apta foꝛet: vel
cui⁹ reſpectu ſbueniri poſſet ꝙ ſi per
vſum ſcōi facta ſit idonea p̄mo red-
det̄ p̄mo:etiā ſi ipſe p̄mus ia3 cōtrxit
cū alia quā in hoc caſu dimittere d3
⁊ ad p̄mā redire. Si aūt nō facta ſit
idonea.i.coḡſcibilis p̄mo:vel ſi non
pōt ſine ḡui ꝑiculo mulieris a p̄mo
cognoſci qđ pōt ꝯtingē ꝑpt̄ diſpoſi
tōez mēbroꝝ remanebit cū ſecūdo.
S3 ĩPe.de pal.dicit ꝙ opio ꝯtraria
que melioꝛ videt̄ eſt ſi pōt ſbueniri
ei ſine ꝑiclo ꝑ inciſiōez ſiue velit:ſiue
nō:ē impedimētū tꝑale:nec dirimit
q̇a ſi hodie ñ vult cras pōt velle. vñ
volūtas que nō eſt ꝑpetua nō facit
ꝑpetuū impedimētū. Similit̄ ſi per
vſum iſti⁹ hōis de quo q̄rit̄ pōt fiēi
coḡſcibilis ꝑ vſu3 alteri⁹ tꝑale ē nec
dirimit. Si ꝟo nec ꝑ inciſiōez nec ꝑ
vſu3 ei⁹ pōt fiēi coḡſcibilis ab iſto:q̄3
uis poſſit fiēi coḡſcibilis ꝑ vſu3 alt̄i⁹
nō eſt ſeꝑanda ab illo ſecūdo: ſi cu3
ea cōñxit nec reddēda p̄mo:etiā ſi ꝑ
aliū fuēit aptata: q̇a q̄3diu eſt iuncta
nō pōt alt̄ ea vti:⁊ ſic illud remediū
eſt impoſſibile de iure diuino ⁊ po-
ſitiuo:q̇a eſſ3 foꝛnicatio ⁊ adulteriū
⁊ ſi mulier eſt ita arta ꝙ a nullo oꝛ-
dinarie ſit coḡſcibilis d3 remanere
ſine ſpe cōiugij:⁊ viro dat̄ lñia cum
alia ꝯtrahēdi. Si āt eſt ita arta quo
ad aliquē:puta ſene3 coḡſcibilis aūt
ꝑ aliū: puta iuuenē licētianda eſt ad
illū. S3 qñ ſeꝑata ab vno q̇a nō po
terat coḡſ.i:⁊ cōmixta alteri ſimilis
cōditōis:puta ſimilis etatis ⁊ cōple-
xionis:q̇a eccleſia tunc fuit decepta
ꝟiſimile eſt ꝙ ꝑ longū vſum fuiſſet
ſibi aptata:tūc reddēda eſt p̄mo:q̇a
impedimētū fuit tꝑale. Sec⁹ qñ ali⁹
fuit diuerſe cōditōis. hec ĩPe. Jtē ſi
mulieꝛ dicat viꝝ ipotētē ꝑpt̄ defectū
mēbꝛi ſm̄ hoſti. eſſ3 inſpiciēdus per
viros honeſtos: ſicut dicit̄ de arta:
ꝙ aſpiciēda eſt ꝑ matronas hōeſtas
Si aūt allegat exceſſū mēbꝛi eſſ3 cō
ſulend⁹ papa: nec ſic dicit̄ mulier in
epta eſſe ad mr̄imoniū ꝑpt̄ frigidi-
tatē ſicut ꝑ artatiōez q̇a mulier in cō
cubitu eſt patiens. Uñ ad reddēdu3
debitū viro ſufficit ꝙ patiat̄ actionē
viri in nāli mēbꝛo hoc aūt eius frigi
ditas nō impedit. Secūda impo
tentia.ſ.accidētalis ſine maleficio ē
ꝑ caſtratiōez ſuꝑueniētē ꝑpt̄ qđ ſi ta
les oio ſunt inepti ad reddēdū debi
tum cōtrahē nō pñt:⁊ ſi cōtraxerint
diuidendi ſunt:q̇a nullū eſt mr̄imo
niū.ex̄ eo. Ad ſedē. S3 ſi caſtratō cō
tingat poſt matrimoniū cōtractū ꝑ
ꝟba de pñti: nō pōt dirimi et durat
mr̄imoniū:⁊ intelligit̄ iſta caſtratio
ſm̄ ĩRic.in 4°.trūcatio mēbroꝝ ge
nitaliū cōphēdēdo teſticulos ⁊ ꝟgā
⁊ de hoc eſt opinio duplex. Quida3
n.dicūt ꝙ iſtud ſi ſuꝑueniat mr̄imo
nio cōtracto ꝑ ꝟba de pñti: ſ; nō cō
ſūmato ꝙ h3 dirimē ſic̄ ⁊ ingreſſus
religionis. Alij dicunt ⁊ cōmuni⁹ ꝙ
nō dirimit cōtractū iſtud ſuꝑueniēs

ſed ſolũ qñ erat hoc impedimẽtum anteq̃ contraheret̃ p̱ v̾ba de p̃nti. Quidã ẽt dicũt ꝙ ſi remaneat v̾ga q̃ erigat̃: ⁊ ſi abſciſſis teſticulis ꝙ tc̃ tale m̃rimoniũ nõdũ cõſũmatũ non ſoluitur ſicut dicit glo. de ſpadone. Nã talis ſatiſfacit mulieri ſic̃ mulier ſatiſfacit viro: ſiue r̃ſoluat ſp̱ma: ſiue nõ nec req̃rit̃ in m̃rimonio ꝙ ſẽp̱ ſit ſpeſ filioꝝ ꝫ ſuffic̃ ꝙ ſeminẽt. In iſto g̊ caute incedẽduz ẽ: ⁊ cũ maturo cõ ſilio: ⁊ qñ tales poſſent induci vt ſe hẽrent vt frat̃ ⁊ ſoror caſte viuentes tuta via eſſz. De caſtrato ſpadõe dic̃ Pet. ꝙ ſi nõ impediũt̃ ab actu gñatõis lꝫ ab effectu: q̇a .ſ. in eis v̾ga erigit̃ ⁊ ſemẽ emittit̃: ꝫ inualidũ ad generãdũ ꝯhẽ p̃nt. Sꝫ ſi nõ emittũt ſemen ꝯtrahẽ nõ p̃nt ꝭꝫ quoſdã: nec cõtrahit̃ p̱ hos affinitas. Itẽ q̇ non põt ſeminare in loco debito nõ põt cõtrahẽ: q̃uis ⁊ reliqua et deflorare poſſit: q̇a ĩpotẽtia coeũdi ẽ abſolute: qñ q̇s nõ põt carnalẽ copulã exercẽ Nõ aũt reputat̃ in iure carnalis copula ſ̃bſecuta: niſi ſit ꝯſũmata p̱ ſeminatõez ordinariã. ex̃ de ſpon. c. vlti°.

Tertia impotẽtia eſt p̱ maleficiuz circa qȯ ꝭm Tho. in 4°. ⁊ hoſti. ſic tenẽdũ ẽ ꝙ ſi maleficiũ ſup̱ueĩat matrimonio ãte carnalẽ copulã: tunc ſi maleficiũ eſt p̱petuũ impedit ⁊ dirimit m̃rimoniũ ꝯtctũ ita ꝙ celebrato diuortio uir poterit aliã ducẽ: et ſil̃r de muliere dicit̃. 33. q. i. Si p̱ ſortiarias: in quo. c. dicit̃ exp̃ſſe ꝙ deo permittẽte ⁊ diabolo op̱ante impediri põt hõ ne cog̊ſcat mulierẽ. et vt dic̃ Pe. de pal. in 4°. fit hoc multiplicit̃ hꝫ. n. ex hoc ꝙ ẽ ſp̃us: p̱tãtẽ ſup̱ creaturã t̃p̱alẽ ad motũ localẽ ꝓhibẽdũ vel faciẽduz: vñ põt corp̱a impedire ne ſibi mutuo app̱ropinquent vel directe vel indirecte int̃ponẽdo ſe int̃ eos corp̱e aſſũpto: Sic̃ accidit ſpõſo q̇ deſpõſauerat idolũ: et nihilomin⁹ contraxerat cũ quadã v̾gine nec poterat eã cognoſcẽ ꝓpter hoc. 2° mõ poteſt inflãmare ad actũ illuz: vel refrigerare ab actu illo: adhibendo occulte v̾tutes quas optime nouit ad hoc validaſ. 3° mõ turbãdo imaginatõez ⁊ fantaſiã ⁊ eſtimatiuã qua reddit mulierẽ exoſam: q̇a poteſt in imagine imprimẽ. 4° m̊ ꝓhibẽdo directe rigorẽ mẽbri ſicut ⁊ motũ localẽ cuiuſcũq̧ organi. 5° ꝓhibendo miſſionẽ ſp̃uum ad membra in q̇b⁹ eſt v̾tus motiua quaſi int̃cludendo vias ſeminis ne ad vaſa gñatõis deſcendat: vel ne ab eis recedat: vel ne excidat̃ vel ne emittat̃ ⁊ m̃ltis alijs modis. Plus aũt p̱mittit deus ſup̱ hunc actũ p̱ quẽ peccatũ p̃mũ traſfũdit̃ q̃ ſup̱ alios hũanos act⁹: ⁊ ſepi⁹ maleficiat̃ vir q̃ mulier: ⁊ magis p̱mittit de⁹ in peccatores q̃ iniuſtos demones ſeuire: vt pꝫ de maritis. 7 ſaray vxoriſ Thobie: tñ etiã aliqñ in iuſtos. Exẽpluz de Iob. ⁊ p̱ hoc maleficiati monẽt̃ facẽ cõfeſſionẽ in. d. c. Si p̱ ſortiarias. hec Pe. Ric. in 4° dicit ꝙ cõis opinio tenꝫ ꝙ ſi certum eſſet ꝙ eſſet maleficiũ ſecutum m̃rimoniũ ratũ nõ tñ cõſũmatũ: nõ tamen p̱ hoc dirimeret̃ vinculũ matrimonij. In ſep̱ando aũt maleficiatos ſimilit̃ ꝓcedẽdũ ẽ ſicut in ſep̱ãdo ineptos ꝓpter frigiditatẽ excepto ꝙ frigido nõ dat̃ lĩia cõthẽdi cũ alt̃a.

q̇a frigiditaſ eſt impedimẽtũ vniuer
ſale ſʒ maleficiato dat:q̇a maleficiũ
eſt impedimentum particulare ꝙ ſi
mulier illa ꝓcurauit maleficium nõ
poteſt diuortiuʒ petere:q̇a culpa ſua
ad h̔ deuenit.55.di. Si euangelica.
Si ṽo maleficiũ ſit tꝑale ñ dirimit
nec impedit:⁊ a ṗncipio q̇dẽ malefi
ciũ ṗſumit tꝑale.Sʒ poſtq̃ʒ cõiuges
ſimľ ꝑ triẽniuʒ cohabitauerũt dãtes
oꝑam carnali copule ſi adhuc durat
impedimẽtũ q̇a.ſ.ſe cogſcẽ nõ potu
erunt ṗſumit maleficiũ eſſe ꝑpetuũ
ex̃ eo.laudabilẽ.⁊ ſic ſeꝑabit.Si aũt
ſeꝑati ꝓpt maleficiũ poſtq̃ʒ alia ma-
trimõia cõtxerũt carnalit ſe cogſcãt
reuocãdi ſunt ad ṗmũ mr̃imoniuʒ:
eo ꝙ ſnia diuortij lata int eos fuit ꝑ
errorẽ:q̇a impedimẽtũ iudicatũ fuit
ꝑpetuũ ƀm ṗſũptõeʒ q̇a nõ erat ꝑpe
tuũ ƀm rei ṽitatẽ. Et illud decretuʒ
33.q.i.Si per ſortiarias nõ tenetur
Hec Ric.in 4°. Et nõ ƀm Pe.de
pal.ꝙ ſi maleficiũ durat ꝑ triẽnium
iudicat ꝑpetuũ:nõ q̇deʒ q̇a illud nõ
poſſit tolli: vel a deo vel etiaʒ opere
diaboli q̇ ſanat ex h̔ ꝙ torquẽ ceſſat
Exẽplũ i legẽda beati Bartholomei
apľi.Sʒ q̇a nõ põt tolli oꝑe hũano:
q̇a nõ eſt ptãs ſuꝑ terrã imo nec ſuꝑ
celũ poſt deũ que lucifero valeat cõ-
ꝑari in nãlib⁹:nec ſemꝑ exorciſmi li-
berant:qñʒ q̇dẽ ꝓpt peccatũ: qñʒ ãt
ꝓpt bonũ hõis cui expedit nõ nubẽ
vñ nec Paul⁹ fuit exaudit⁹. hec pe.
Et nõ ꝙ ſi maleficiũ ñ põt reuocari
niſi ꝑ aliq̇d illicitũ:vt ꝑ demonis au
xiliũ ⁊ h⁹mõi:etiaʒ ſi ſciret ſic poſſe
reuocari nihilomin⁹ ꝑpetuũ impedi
mẽtũ iudicabit q̇a remediũ nõ eſt li

citũ.Tho.pe.alber.⁊ hoſti.⁊ addit
hoſt.ꝙ lʒ aliq̃ remedia vana videãt
tollerari q̇a põt redũdẽ vana vanis
nõ aũt dicit illicitis.Sciẽdũ eſt autẽ
ƀm pe.de pal.ſi maleficiati vel alias
impotẽteſ velint cõmanẽ ꝯiuges ṽi
ſunt ſicut Maria ⁊ Joſep. Si auteʒ
ãbo ꝓclamãt ⁊ euidẽtiſſimis ſignis
impotẽtia ꝓbari põt nõ expectat tri
ẽniuʒ:ſ; ſtatiʒ ſeꝑant. Si autẽ nõ ſit
euidens oꝑʒ ꝙ per triẽniũ cõmorati
iurent ãbo.Uir q̇dẽ ꝙ ſtudioſã oꝑã
dedit bona fide ſine fraude ꝙ eã co
gnoſcẽt:⁊ ñ potuit ꝑficẽ.Et mulier
ſimilit ꝙ ꝑ eã nõ ſtetit nec fraudem
adhibuit q̇n cogſcẽt a viro:ſ; ñ fecit
ſacmẽtalit aũt iurabũt ꝙ credũt eos
ṽũ iuraſſe.ex̃ de purga.ca.c.Int ſo
licitudines.De triẽnio iſto in auc.d
nup.§.ꝑ occaſiõʒ:⁊ intdicit mr̃imo-
niũ impotẽti:⁊ ꝯcedit potẽti.33.q.i
Requiſiſti.⁊ ex̃ eo.c.Fratnitati.Si ãt
mulier dicit ꝙ vir nõ põt eã cogſcẽ:
⁊ vir aſſerit ꝙ imo ſtandũ ẽ viro:q̇a
caput eſt muliẽis.33.q.i.Si q̇s acce
ꝑit.Et hoc niſi mulier ꝓbet ꝯtrariũ
ꝑ aſpectũ corꝑis.ext de ſpon.impu.
cõtinebat.ecõt ſi vir dicat ſe ñ poſſe
cogſcere:⁊ ipſa aſſerit cõtrariũ viro
nõ ꝓbante ipſa abſoluit. Sʒ videt
ꝙ qñ allegat impotẽtiã mulieris ꝙ
ipſa teneat oſtẽdere ſe inſpiciendaʒ.
Et q̇a in cã diuortij vir ⁊ mulier ad
paria iudicãt ſic vir allegãs mulierẽ
artã audit petẽs inſpici. ſic ecõuerſo
mulier allegãs viꝝ eunuchizatũ au-
dit petẽs aſpectũ corꝑis:⁊ idẽ ẽ ſi di
cat ipotẽtiã ei⁹ aſpcũ ei⁹ poſſe ꝓbãi
h̔ pe.d pal. ꝙ ſi p⁹ triẽniũ celebrato
diuortio redeat potẽtia ſe cogſcẽdi:

lʒ ꝺe hoc ſint varie opiones:tenēdū
ē tñ qꝺ̆ ſentire videt̄ tho. in 4°.ſ.ꝙ
ſi maleficiuʒ fuit vniuerſale reſpectu
cuiuſlibʒ pſone: tūc ſi alteri nupſerit
oñdit̄ impedimētū nō fuiſſe ppetuū
vñ ꝺʒ redire ad p̄mū. Si āt malefi-
ciū fuit pticulare reſpectu.ſ. ſpālis p
ſone:tunc vtriqʒ ꝺet̄ līīa cōtrahēdi
cū aliīs ⁊ ñ pōt ad p̄ſtinū mr̄imoniū
redire: cū p̄mū mr̄imoniū nullū fue
rit:⁊ ſcðm ꝯum. Hec Tho.

De cognatione legali.

Cap.i4.

t Ertiūdecimū impedimētuʒ
eſt cognatio: qꝺ̆ 4° loco in
ꝯſib⁹ ſupradictiſ ponit̄. vbi
nō ꝙ triplex eſt cognatō.ſ. carnalis
ſiue nālis que ꝺicit̄ cōſanguinitas.
Spūalis que ꝺicit̄ cōpatrnitas et le
galis q̄ ꝺicit̄ adoptio vel arrogatio
quelibʒ harū impedit et ꝺirimit ma
trimoniuʒ ꝺm ꝺiuerſos modos: q̇a
ꝺiuerſos ḡdus hn̄t. Cognatio legal̄
eſt que fit p adoptōeʒ vel arrogatōʒ
⁊ hʒ tres ſpēs. Pꝛia eſt aſcēdētiū
⁊ ꝺeſcēdētiū:q̄ eſt int̄ pr̄eʒ adoptātē
⁊ filiū ſiue filiā nepotē vel neptem ⁊
h⁹mōi adoptatos: ⁊ hoc indiſtincte
⁊ in ppetuū impedit matrimōiuʒ ꝺʒ
Pe. ꝺe pal. Int̄ pr̄eʒ tm̄ adoptāteʒ
⁊ pr̄eʒ ⁊ mr̄eʒ adoptati nulla cogna
tio ꝯtrahit̄ ꝺʒ tho. ⁊ pe. Pat̄ g̊ ado
ptatoꝛ nō pōt ꝯtrhē cū filia adoptiua
nec etiā cū adoptiua nepte. ʒo.q.ʒ.
Ita ꝺiligē. Scða ſpēs ē collatraliū
.ſ.int̄ filiū nālē alic⁹ ⁊ filiū adoptiuū
⁊ hoc impedit mr̄imoniuʒ:q̄ꝫdiu ſūt
in eiuſdē pr̄is ptāte:ea ꝯo ſoluta.ſcʒ
moꝛte pr̄is vl̄ emācipatōe filiī nālis
vel adoptiui ñ impedit. ʒo.q.ʒ. poſt
ſuſceptuʒ. ⁊ videt̄ hoc intelligēdū ꝺ̆
filiīs nālib⁹ legitimis.ſ.ꝙ ñ pn̄t con
trahē cū filiīs ⁊ filiab⁹ adoptiuis pa
tris ſui. Nā adoptiuus fili⁹ cuʒ filia
illegitima pr̄is ſui adoptiui cōtrahē
pōt ſicut nōt. hug. ʒo.q.ʒ. in p̄n. idē
Hoſt. Inno. ⁊ Ric. Nō tñ ꝙ inter
ꝺuas pſonas adoptatas ab aliquo
in filias pōt eſſe mr̄imoniū. ſed guil.
hug. ⁊ Ber. cū nuſq̄ꝫ īueniat̄ ꝓhibēi
ſicut etiā ꝺuo filiī ſpūales alic⁹:puta
p ſuſceptōeʒ in baptiſmo vel ꝯfirma
tōe pn̄t ꝯtrhē ad inuicē:⁊ ſpūaleſ filiī
cū adoptiuis. Si g̊ adoptiuus fili⁹
mr̄imōiū ꝯtrhat cū legitia adoptātꝪ.
ꝺicit Guil. ꝙ q̄ꝫuis q̇dā ꝺixerūt ꝙ ñ
ſoluēt̄ tale mr̄imoniū tñ ꝯi⁹ tenēdū
eſt qꝺ̆ nōuit hug.ſ.ꝙ ſoluēt̄ ꝺe cog.
le.c.i. E h̄ eſt ꝯū tā ꝺe ſimplicit̄ ado
ptato:q̇.ſ. nō tñſit in ptāte adoptātꝪ
q̄ꝫ ꝺe arrogato q̇ tñſit in ptāte arro
gantis. Tertia ſpēs ē q̄ſi legalis
affinitas int̄ pr̄eʒ adoptātē ⁊ vxoꝛeʒ
filiī adoptiui. Similit̄ int̄ filiuʒ ado
ptatiuū ⁊ vxoꝛē pr̄is adoptātis:⁊ h̄
impedit omni tpe matrimoniū:qm̄
pat̄ adoptās nūq̄ꝫ pōt ꝯtrhē cū illa q̄
fuit vxor filiī adoptiui etiā poſt emā
cipatōeʒ. ar. ff. ꝺe ritu nup. l. nā ado
ptās. ⁊ idē iurꝪ. videt̄ ꝺe filio adopti
uo reſpectu vxoꝛis adoptātis. i

De cognatōe nāli.i.conſanguin
tate. Cap.i5.

d E cōſanguinitate q̄ ꝺicitur
cognatio nāl̄ ſiue carnalis
ipediēs et ꝺirimēs mr̄imo
niū tria vidēda ſt̄. p̄° q̇d ſit ꝯſangui
nitas linea ⁊ gradus in ea. Secūdo
ꝺe computatione graduū. Tertio ꝺ̆
ꝓhibitione ⁊ in quibus gradibus.

Quantū ad pˀmum ſm Pet. de pal. in 4°. di. 40. q. i. Conſanguinitas eſt vinculū pſōaꝝ ab eodē ſtipite deſcendentiū carnali ꝑpagatōe contractū. vbi ſciendum eſt ꝙ nō debēt dici cōſanguinitas ſ; ꝯſanguineitas ſed ꝓpter meliorē ſonū dicit conſanguinitas ⁊ nobis vtēdū eſt vt pleſ. Vinculū dicit quia amici magis ſe diligunt ꝗ extranei affectu ⁊ effectu vnde nō bruta ꝗa homo eſt animal polliticū. Ab eodem ſtipite dicit ſcȝ ꝓpinquo. alias oēs homines eſſent cōſanguinei: ꝗa ex vno. ſ. Adaȝ fecit deus hominū genus. Carnali ꝓpagatione: vnde nō eſt cōſanguīnitas eoꝝ: qui p creationē a deo ꝓceſſerūt Dicit autem conſanguinitas a cōitate ſanguinis: vel a cōueniendo in ſanguine magis ꝗ in carne: ꝗa ſanguis eſt magis materia ſeminis: nā ſperma ſm medicos eſt ſanguis puriſſimus. Et qd̄ dictum eſt carnali ꝓpagatione excludit Euā a cōſanguinitate Ade: ꝗa miraculoſa ⁊ ſupnali ꝓpagatione: ſed non excludit xpm a cognatōe ꝯſāguineoꝝ beate Marie quia fuit carnalis ꝓpagatio ex parte matris: lȝ nō ex pte patris. Hoc aūt vinculū ſicut ⁊ omnis amicicia fundat excōicatiōe triplici. ſ. nāe cure ⁊ diſcipline. Nature. quia oēs conſanguinei p carnis ꝓpagatōeȝ deſcēdūt ab vno ſtipite q̄ eſt cōis eoꝝ parēs. Cure. ꝗa cura pentū ꝓcedit ad filios nō ſolū imediatos: ſ; etiā ad filios filioꝝ quoquot vidē poſſūt. Diſciplie. ꝗa ꝓles ſb̄ pentū ptāte ⁊ ſbiectione eſſe debent. Secunda concluſio eſt de linea conſanguinitatis q̄d ſit: ⁊ quō dicat. Eſt autem linea ordinata collectio pſonaꝝ cōſāguinitate cōiunctaꝝ: nec opoꝛtȝ addē ab eodē ſtipite deſcēdētiū: quia hoc includit in cōſanguinitate. Et ē tripiex linea ſm triplicē habitudinē quā hn̄t conſanguinei adinuicem. Una eſt pˀncipiati ad pˀncipiū: vt filij ad patrem auū ꝓauū ⁊. ſ. ⁊ ſm hanc accipit linea aſcendētiū. Alia eſt pˀncipij ad pˀncipiatū vt patris ad filiū nepoteȝ ꝓnepotē ⁊. ī. Et ſm hanc accipitur linea deſcēdētiuȝ que nō ē alia linea aſcēdētiū: ſed aliter accepta ſm aliuȝ ⁊ aliū modū ꝯputandi: quia ſ; vnā fit acceptio ab inferioꝛi aſcendendo ſm aliam fit acceptio a ſupioꝛi deſcēdendo. Tertia eſt habitudo eoꝝ qui ſunt ab vno pˀncipio ſicut fratrū qui ſunt ab vno patre vel matre: et nepotū qui ſunt a duobuſ fratribus vel ſoroꝛibꝰ ⁊ ſic deinceps: ⁊ ſm hāc accipit linea tranſuerſaliſ que ſb̄diuidit in eam que eſt collateralis aſcendentiū in qua ſunt auūculꝰ matera ⁊ patruus ⁊c̄. et in eā que eſt collateralis deſcēdētiū in qua ſunt frater ſoroꝛ nepos ⁊ neptis ex filio vel filia

Tertia ꝯcluſio eſt q̄d ſit gradus: ⁊ dicendū eſt ꝙ gradꝰ eſt habitudo determinate diſtātie a pſona: ⁊ q̄liȝ linea habet ſuos ḡdus: ⁊ linea ⁊ gradus in affinitate ſunt ſm bitudineȝ ad cōſanguinitatē: ⁊ nō aliter.

De gradibꝰ quomodo ꝯputant.

Cap. 16.

d E ꝯputatōe graduū: ⁊ pria ꝯcluſio eſt de ꝯputatōe cōi iuriſtaꝝ ⁊ canoniſtaꝝ: naȝ illa vſi. ⁊ cetere que ponūt in littera

di. 40. ꝛ in decre. 35. q. 3. 4. ꝛ. 5. nō sunt in vsu. Cōputant̄ autē gradus cōsanguinitatis hoc modo: in linea ascendentiū enim ꝛ descendētiū cōputāde sunt ꝑsone medie inter illas de ꝗbus querit̄ ꝙ si nulla sit media sunt in pmo gradu vt filius ꝛ pater ascendēdo: ꝛ pater filius descēdēdo Si vo sunt alie ꝑsone medie cōputātis eis cum extremis: quot sunt ꝑsone vna min⁹ tot sunt gradus vbi gratia. Auus ꝛ nepos distant scdo gradu: siue ascēdēdo siue descēdēdo quia sunt tres ꝑsone. s. nepos ꝛ auus ꝛ qui est in medio eoꝝ: ꝗa est pater respectu primi: ꝛ filius respectu scdi. Remoto igit̄ vno remanent duo: ꝛ sic nepos et auus sunt in secundo gradu ꝓauus ꝛ ꝓnepos sunt in 4° gradu: ꝗa sūt ꝓpinque ꝑsone numerande. Rō hui⁹ est: ꝗa cū gradus sit certa distantia ꝓpinꝗtatis non pōt esse eiusdem ad seipsum: sicut nec ꝓpinquitas: ꝛ ideo gradus ꝑsupponit semp aliꝗꝫ ꝑsonaꝫ: cui secūda addita facit gradū: ꝛ ꝑ eandem rōnē tertia addita scde: ꝛ quarta tertie: ꝛ sic sēp vt sit numer⁹ graduū ꝫm numeruꝫ ꝑsonaꝝ vna excepta. Et hec computatio in linea graduū ascendētiuꝫ et descēdētiū est cōis apud oēs. In linea vo collaterali que nō est eoruꝫ quoꝝ vnus descendit ab altero: sed eoꝝ qui descēdūt a cōi principio alit̄ cōputant̄ gradus ꝫm leges alit̄ ꝫm canones. ꝫm. n. canones cōputant̄ hoc modo. Uidendū est. n. vtrum ꝑsone de quib⁹ querit̄ eq̄liter distēt a cōi stipite: aut inequalit̄. Si eq̄liter Quoto gradu quelibet earuꝫ distet a cōi stipite toto gradu distāt inter se. vbi gratia. Sit nobis sortes cōis pens ꝛ stipes. Ego nepos ꝫm vnaꝫ lineā. Tu vo ꝓnepos ꝫm aliā lineā Si querit̄ quoto gradu disto a te: debet rn̄deri ꝙ tertio: ꝗa toto ḡdu tu ꝗ es remotior distas a cōi parēte a quo ego nō disto nisi secūdo ḡdu. Sed ꝫm leges aliter cōputāt̄ ḡdus in linea trāsuersali: ꝗa ꝫm eas duo fratres sunt in scdo gradu filij duoꝝ fratꝝ sūt in quarto gradu: nepotes in 6° gradu: ꝛ sic duplicant̄ grad⁹: ꝫm cōputatōeꝫ legalē. s. cōputatōeꝫ canonicā. Sed opinio canonistaruꝫ est rōabilior: ꝗa absurdū videt̄ ponē ꝫm gradū sine pmo: qd tn̄ seꝗt̄ ꝫm opinionē legistaꝝ: ꝗa n̄ ē dare aliꝗ quī sit in pmo gradu linee trāsuersalis equalis. Sed pmus in ea qui est frater est in scdo gradu ꝫm legistas pm⁹ in trāsuersali inferiori est in 3°: scilicet filius fratris. Et primus in transuersali superiori est in tertio: vt patruus. Et ideo canoniste meli⁹ cōputāt in trāsuersali: ponētes frēm in pmo gradu filiuꝫ fratris in scdo. scꝫ descēdēdo nepotē in 3° ꝓnepotē in 4°. abnepotē in 5°. zc̄. Ascēdēdo vo patruū in 2°: ꝓpatruūꝫ in 3°. abpatruū i 4° zc̄. Dilatādo vo duorū fratꝝ filios in 2°: nepotes in 3°: sicut in Genealogia Adam per Seth et Chayn: qui sunt in pmo ḡdu: et filij eoꝝ in 2°. Rō diuersitatis h⁹modi cōputatōis est ista vt dicit Alexan. papa. 35. q. 5. Ad sedem. In legib⁹ ob nihil aliud ipsa graduū mētio facta est: nisi vt hereditas vel successio ab vna ad alteram personam inter

cõſanguineoſ deferatꝰ. In canonibꝰ
ꝟo ob hoc ꝓgenies cõputatꝰ vt apte
monſtretꝰ vſqꝫ ad quotaꝫ gñationẽ
a cõſanguineoꝝ ſit nuptijs abſtinen
dum vt rite et canonice nuptie cele-
brantꝰ inter fideles. Hac igitꝰ de cã
q̃a hereditates nequeũt deferri: niſi
de vna ad aliam ꝑſonã. Idcirco cu-
rauit ſeculariũ Imꝑator in ſingulis
ꝑſonis ſingulos ꝑficere gradus: q̃a
ꝟo nuptie ſine duabus ꝑſonis non
valẽt fieri. Ideo ſacri canones duas
ꝑſonas in vno gradu conſtituerunt
hec ibi. Qꝺ autem ibi dicitꝰ: q̃a vſqꝫ
ad ſeptimũ gradũ ꝑdurat cõſangui
nitas ſꝫm ꝯputatõeꝫ canonũ: in q̃bꝰ
gradibus. 7. ꝓhibetꝰ mr̃imoniũ: tũc
ꝟum fuit: ſed hodie non durat con
ſanguinitaſ niſi vſqꝫ ad quartũ g̃dũ
incluſiue. Nã Greg. 9ꝰ remouit tres
vltimos graduſ: ex eo ꝙ nõ poterãt
bñ menti retineri tot gradus: ⁊ etiã
erat ſatis difficile vſqꝫ ad ſeptimum
gradũ abſtinere a mr̃imonijs taliuꝫ
Unde ſequebãtꝰ ſepe incõuenientia
habetꝰ hoc ſtatutuꝫ eccleſie extra de
conſan. ⁊ affi. Non debet. Gradus
autem ſꝫm leges quo ad ſucceſſionẽ
hereditatis durant vſqꝫ ad decimũ
gradum cõputãdo modo legali: vt
dictum eſt. ſ̃.

De ꝓhibitione matrimonij intꝰ
conſanguineos.

Cap. i7.

d	E ꝓhibitiõe mr̃imonij intꝰ
cõſanguineos. Nõ ſꝫ Pe.
tres ꝯcluſiones. Prima
ꝙ cõſanguinitas de iure nãli ſꝫm re
ctam lineã aſcẽdẽtiũ ⁊ deſcẽdentiuꝫ
impedit matrimoniũ: ſed plꝰ filij cũ
matre q̃ꝫ filie cum patre ꝓpter reue-
rentiam. Propter qꝺ videtur ꝙ in
linea recta in infinitũ ꝓhibeatꝰ ma-
trimonium: adeo vt ſi Adam hodie
viueret non inueniret vxorẽ ſꝫ legi-
ſtas. Rõ huius q̃a maior reuerentia
debetꝰ ꝑentibus remotis q̃ꝫ ꝓpinq̃s
Unde pater nõ dicitꝰ dñs ſ auuſ q̃ꝫ
diu viuit: ⁊ liꝫ maior ꝓpinquitas tñ
maior reuerentia que plus attẽditꝰ.
Nam cum filia fratris poteſt ſꝫm le
ges contrahi: ſed non cũ amita: que
tamen nõ eſt ꝓpinquior. Secũda
concluſio eſt de ꝓhibitõe iuri diuini
Prohibẽtꝰ. n. circa hoc plures ꝑſone
puta ſimul nãli federe cõmorãtes ⁊
ſunt. i2. que leui. i8. numerãtꝰ: mater
nouerca ſoror neptis amita mattẽa
vxor patrui nurus vxor fratris: niſi
p̄mortui ſine liberiſ: p̄uigna filia p̄ui
gni vel p̄uigne ſoror vxoris que in
lege nature ꝑmittebatꝰ: vt in Lya ⁊
Rachel copl̃atl. Jacob. hꝰ rõeꝫ doc.
aſſignant q̃a mr̃imoniuꝫ ordinatur
ad rep̄heẽſionẽ cõcupiſcẽtie: ſ cõcupi
ſcentia nõ rep̄mitꝰ ſed magis augetꝰ
ſi inter illas ꝑſonas quas conuenit
in eadem domo cõuerſari eſſet con
ceſſa copula matrimonialis quia lex
diuina rõabiliter ꝓhibet talẽ copulã
Nã q̃a electio non eſt niſi poſſibiliũ
eo ipſo ꝙ cõcupiſſibile ſit impoſſibile
minuitꝰ vel tollitꝰ cõcupiſcẽtia illius:
vnde q̃ꝫdiu cohabitãtiũ viroꝝ ⁊ mu
lieꝝ in vna domo poſſet eſſe matri
moniũ: ſic tales ꝑſonas p̄nomiatas
cõtingit cohabitare ſimul cõcupiſcẽ
tia nõ haberet frenũ. Sꝫ ex quo ma
trimoniũ fit impoſſibile inter tales
q̃a ꝓhibituꝫ ceſſat talis cõcupiſcẽtia

Tertia conclusio est de ꝓhibitōe iuris positiui canonici: q̄a illa iuris ciuilis nil ad ꝓpositū faciunt: cū circa sacramenta layci nil possūt disponē q̄ iure nouo ꝓhibitū est mr̄imoniū contrahi in quarto gradu ⁊ .ꝗ. In q̄nto aūt ⁊ vltra ꝑmissū est in linea transuersali: vt de consan. ⁊ aff. Nō debet. Alij gradus qui ꝑus erāt sūt ablati: ⁊ in h⁹mōi potest dispensare papa ⁊ nō alius quia nō est ꝑmissū epis sicut in alijs. Eius est enī dispēsare in iure qui est. s. ius: vel cui cōmissum est a iure. Unde in gradu legis nālis lege diuina ꝓhibito sol⁹ deus dispensare potest: vel cui inspiraret: qui tamen nō legit̄ dispēsasse cum quoquā. Papa autem in his que sunt iuris positiui: puta in q̄rto gradu ⁊ tertio: imo ⁊ in 2° quī: puta collateraliū equalit̄ ꝙ contrahāt dispensat: vtputa filij duoꝝ fratrum q̄d lege Moysi ⁊ lege ciuili erat permissum. Nec est sufficiēs cā dispensationis augumētatio p̄rimonij: ꝫ pax vel concordia vel aliud h⁹modi. In linea autem ascendētiū ⁊ descēdētiū in infinitū ꝓhibent̄ nuptie. Est tn̄ dubiū vtꝝ papa possit dispēsare in gradu lege diuina vel nāli ꝓhibito Et si q̄dē ꝓhibitio legis Mosayce in h⁹mōi esset pure iudicialis non moralis non ligaret hodie: nisi in q̄tuꝫ esset iure canonico reassumpta talis lex: ⁊ sic in omnib⁹ illis g̅dib⁹ papa possꝫ dispensare: sed fere oēs grad⁹ lege Mosayca ꝓhibiti: vidēt̄ ꝓhibiti iure nāli: q̄a ad omnes illas ꝑsōnas cohabitantes est amicitia nālis sine alio federe. Unde q̄a nā nihil facit frustra. vbi sunt mulieres alie: ex q̄b⁹ possit fieri gn̄atō sine istis frustra fit cum istis matrimoniū: q̄d nō est necesse: nec ꝓpter gn̄atōeꝫ. nc ꝓpt̄ amicitiam. Unde ꝓbabili⁹ est ꝙ papa non potest dispensare in illis g̅dib⁹. Et ꝫm hoc diceret̄ ꝙ ante legeꝫ scriptam erat dispensatio a deo: vt cuꝫ illis contraheret̄ excepto ꝑmo g̅du ascendētiū ⁊ descendētiuꝫ. Un̄ Adā inspirat⁹ a deo dixit. Relinquat hō patrē ⁊ matrē ceteras ꝑsonas uidet̄ ꝑmisisse: que tamen iure nāli erāt ꝓhibite: vt frater soror: in q̄bus ꝑmis credendum est deum dispēsasse ꝓpt̄ necessitatem.

De cognatione spūali. Cap. 18.

t Ertia cognatio est spūalis .s. ꝯpaṫnitas: ⁊ ꝓuenit ex h̄ ꝙ aliq̄s ꝯfert sacramēta baptismatis: vel ꝯfirmatōis: vel suscipit siue tenet illum cui tale sacramētum confertur ꝑ alioꝝ sacramētoꝝ collationē nō contrahit̄ cognatō spūalis que hēat impedire vl̄ dirimē matrimoniū. ex̄ e. c. Tua. ⁊ c. fi. li°. 6°. Jo. an. Per cathecismuꝫ ꝟo cōtrahit̄ cognatio aliqualis: que. vꝫ. hꝫ īpedire ꝫ nō dirimē mr̄imoniū. e. ti. c. z. li. 6 Ista tn̄ cognatio habet tres lineas. Prima est inter baptizatū: et illuꝫ q̄ ad baptismū suscipit: ac etiā vxorem eius si tūc habet ⁊ carnaliter cog̅uit Nā q̄n vnus coniugū siue maritus siue vxor tm̄ tꝫ aliquē ad baptismuꝫ cognatio spūalis etiā trāsit ad alteꝝ nō tenentē cōiugē ipsius tenētis ad baptismū: etiam inter tales non pōt esse matrimoniū. s. inter suscipienteꝫ

cõiugez eius:ſi hz ⁊ ſuceptũ. Immo
etiaz dicit Tho. ꝙ etiã cõpaternitas
tranſit a viro in mulierem quãcũqꝫ
carnaliter cognitã: q̃ꝫuis nõ ſit vxoꝛ
Idem ſentit glo.ſup.c.Si q̃s ex cõ-
iugio.30.q.4.dicẽs. ꝙ ꝑ foꝛnicariũ
coitum acquirit cõpatnitas:q̃a vna
caro efficit.Idẽ tz Io.an.i.6. Ric.
autẽ in 4°.di.42.dicit ꝙ ſi aliq̃ effi-
ciant vna caro ꝑ foꝛmicariã copulã
nõ ꝓpter hoc tranſit cõpatnitas ab
vno in aliũ:q̃a ꝑ rẽ pure carnalez nõ
cõtrabit cognatio ſpũalis.Idẽ tenz
Pe.de pal.in 4°.dicẽs ꝙ cognatõ
ſpũalis dicit q̃a a ſpũalibꝰ cauſatur.
vnde videt ꝯius ꝙ nõ ſic foꝛnicarij
cõicent ſibi actiões ſicut cõiuges: q̃a
in illiſ nõ eſt niſi vinculũ carnale ad
tẽpus:hic aũt ſpũale ⁊ carnale.vnde
ſunt magꝭ vnũ: vñ in ꝯputatõe gra
duũ pat ⁊ mat vna ꝑſona cõputãt:
q̃ꝫuis aũt eſſe duos in carne vna eq̃
liter ſit in foꝛnicatõe ⁊ cõiugio tamẽ
hic vbi querit de cognatione ſpũali
aliq̃d debz facere vinculũ ſpũale.hec
ille.Anto.de bu.ſup decretali. Mar
tinꝰ ꝺ cognatõe ſpũali refert vtrãqꝫ
opinionẽ:ſed hãc vltimaz dicit tenẽ
Hu.⁊ Archi.⁊ Io.an.e.ti.c.i. in no-
uella.li.6.Nec obſtat:dicũt ipi ꝙ co
pula foꝛnicaria inducit affinitatẽ:q̃a
illud in affinitate coꝛpali:que etiaz ꝑ
illicitã copulã vt vinculũ coꝛpale ac-
quiri poteſt. Secꝰ in ſpũali vt cõpa-
ternitas que eſt vinculũ ſpũale.Uñ
abſurdũ eſt dicere ꝙ ꝑ foꝛnicariũ coi
tuz cõtrahat.Hec ille. Idẽ etiã tenz
glo.Ray.Inno.etiã vtrãqꝫ opionẽ
recitat:⁊ neutrã pꝛefert alteri.Uñ ſi
q̃s tale inueniret matrimoniũ iã cõ

tractũ de pñti:vel cõſũmatuz:exquo
aliqui dicũt illud teneri tuta via eſſz
vt peteret diſpenſatio vel declaratõ
a dño papa.qꝺ ſi haberi nõ poſſz ſꝫ
regulã Hoſtiẽ.que dicit ꝙ vbi inue
niunt cõtrarie opiniones de aliquo
mrĩmonio vtrũ teneat vel nõ adhe
rẽdũ ẽ illi q̃ iudicat mrĩmoniũ tenẽ:
niſi cõtria opinio fulciret canonica
auctoꝛitate manifeſta ⁊ expꝛeſſa:ſꝫm
igit eũ potiꝰ dimitti debẽt in ſuo cõ
iugio q̃ꝫ ſeꝑari: vbi aũt tales nondũ
cõtraxiſſent cõſulẽduz eſt eis ꝙ abſti
nerent a cõtctu hꝰmõi.Sz bñ poſſz
aliquis cõtrahere cum ſoꝛoꝛe filij ſui
ſpũalis.30.q.3.Illud. Itẽ põt ꝯthẽ
pater cũ illa quam filiꝰ eiꝰ tenuit ad
baptiſmũ:vt nõt ꝑ.d.c.Illud. q̃ꝫuis
filius nõ poſſit cõtrahere cũ ea: quã
tenuit pater ad baptiſmũ. Scꝺa
eſt inter baptizatũ: ſiue ſit maſculus
ſiue ſit femina:⁊ filios nãles ſuſcipi
ẽtis:ſiue ſint legitimi: ſiue illegitimi
vñ inter eos ñ poteẽt eſſe mrĩmoniũ
Et q̃a cognatio ſpũalis nõ hz g̃dus
q̃ꝫuis filiꝰ nãlis Petri nõ poſſz ꝯthẽ
cũ filia ſpũali ipſiꝰ Petri: quam.ſ.te
nuit ad baptiſmũ:vel ad ꝯfirmaitõz
poſſz tñ cõtrahẽ cuz filia filie ſpũalis
ipſiꝰ Petri.ar.30.q.3.c.i. Item filij
duoꝝ cõpatꝝ ſiue geniti ſint ãte cõ
patnitatẽ ſiue poſtea poſſũt cõtrahẽ
ad inuicẽ:ſolũ excepta illa ꝑſona per
quã ꝯpatnitas eſt ꝯtracta:que nũq̃ꝫ
poterit copulari alicui filioꝝ ſui pr̃is
ſpũalis.30.q.3.Sup q̃bꝰ.hec ibi.
Tertia eſt in ſuſcipiẽte in baptiſmo:
⁊ ꝑẽtes baptizati inter quos etiã nõ
põt eẽ mrĩmoniũ. vñ mat baptizati
nũq̃ꝫ põt eſſe vxoꝛ eius q̃ tenuit ipm

baptizatū ad baptismuz:qa cōmatꝛ ē eius. Itē nō ꝙ si qs: puta Petrꝰ ɔ̄ voluntatē vxoris sue:puta marie tenz vel leuat ð sacro fōte filiū altꝰ:puta Johēz filiū Martini ɔ̄ volūtatez ēt ipsiꝰ martini ƀz Jo.neap.in quolib. 9ꝰ vtiqꝫ cōtrhit ꝟa cognatio spūalis int̄ eos ñ obstāte inuolūtario ɔsēsu seu cōdictōe illoꝝ: ita ꝙ petrꝰ ē ꝟe cōpat̄ martini: ⁊ maria ē ꝟa mr̄ spūalis Johis velit nolit. hꝰ rō ē ƀz euz qa qð ē ex statuto ecclesie ñ depēdet ex volūtate sbiectoꝝ statuti ⁊ statuētis:ƀ ex statuto eccl̄ie est ꝙ cognatio spūalis trāseat ab vno ɔiugū in altꝰ cōsūmato mr̄imonio: ⁊ ꝙ ɔp̄nitas acqrat̄ pr̄i carnali ꝑ hꝰ ꝙ leuat aliꝙ filiū eiꝰ de sacro fōte ꝫ zc̄. Itē pōita cā sufficiēti cognatiōis spūalis oʒ ponere cognatōz spūalē.cā ē.n.ad quā seqt̄ effectꝰ. ƀ p̄nitas spūalis q̄ cōseqt̄ ꝑ actū ꝓpriū vniꝰ ɔiugū ē sufficiēs cā alt̄i ɔiugū cogtōis spūalis postq̄ mr̄imoniū ē ɔsūmatū ꝫ zc̄. Itez nō ꝙ reglarit̄ vnꝰ oʒ tenē ad baptismū ƀz Ray.nō pl̄es seu leuare de fonte: vt de cōse.di.4.c.Nō pl̄es. Et si necessitas cogēt vnꝰ et idē pōt tenē in baptismo ⁊ in cōfirmatōe. Si autē pl̄es tenerēt.dic̄ Alber.in 4ꝰ.ꝙ hoc potiꝰ est ꝑmissio q̄ statutū:qð dēat approbari ꝑmittit̄ āt rōe aicitie q̄ cōtrahit̄ int̄ illos.hec ille. Ubi ꝫ duo aut tres ex more patrie cōit̄ tenēt vr̄ tollerādū ⁊ sine peccato fieri. Tutiꝰ tñ essz hr̄e sup hꝰ dispēsatiōz ab epo: si pr̄ vult hr̄e pl̄es tenētes ad baptismū:vt nō.hug.in decre.⁊ cū plures tenēt cōhit̄ cū oībus cogtō spūalis q̄ impedit ⁊ dirimit mr̄imoniū ƀm

host. Sz diligēter attēde ꝙ oʒ ꝙ teneāt siue tāgāt ipz baptizādū cū baptizat̄: vel cū ð fōte leuat̄ a sacerdote imediate si volūt eē cōprēs: aliter ex eo ꝙ extiterūt ibi solū nō tāgēdo ⁊ respōderint ꝓ puero:abrenūtio zc̄ nō esset cōprēs. Pe.ð pal. In aliqbꝰ .n.locis sacerdos aquā effūdit baptizādo:⁊ q̄ volūt eē cōprēs tenēt baptizādū. In alijs.n.tenz pueꝝ ipe sacerdos cū baptizat:qð ꝑcipue fit cuz fit baptismꝰ ꝑ imersiōez.et tūc ꝑmo recipiētes baptizatū ð sacꝰ fōte a sacerdote in pāno:vel nudū sūt p̄rēs spūales:vt nōt hug.in decretl. Et sil̄r ꝑ ꝓcuratōez nō pōt cōtrhi cōp̄nitas q̄ tū ad cognatōz spūalē:vt pōit archi p.l.pꝰ mortē.ð adop. Idē Jo.an.et q̄uis ñ r̄ndeat aliqs dum tñ teneat ad baptismū:vel tāgat effecit̄ prinꝰ: ⁊ cōhit̄ cognatō spūalis. Illi autez pl̄es q̄ siml̄ tenēt ad baptismū ñ ꝓhibēt̄ ad inuicē cōhē:vt Inno.ponit Itē nō ꝙ laycꝰ ēt q̄ baptizat aliquez siue in cāu necessitatl. siue ex̄: nō pōt cōhē cū illa quā baptizauit.ex̄ e.ne dū.li.6. Itē nō ƀz Tho. ꝙ si vir vel mulier baptizat vel teneat ad baptismū ꝓpriū filiū si hꝰ facit in articulo necessitatl.seu ꝑ errorē nō impeditur exigē debitū vel reddē ex̄ e. Si vir. Si ꝟo fecit ꝑ fraudē impedit̄ exigē ƀ tñ̄ reddē.⁊ si vterqꝫ fuit in culpa: neut̄ pōt exigē: exactꝰ tñ vtqꝫ reddē tn̄t:vt dic̄ hosti.⁊ addit.Meliꝰ tam̄ essz vt cōtinerēt. Eodē āt m̄ si vir tz aliquē filiū vxoris sue:vel vxor filiuz mariti sui si ex igrātia hꝰ fac̄ excusat̄ si ex malitia nō pōt exigē debituz. si ꝟo fecit ꝑ fraudē impedit̄ exigē:sed

tñt reddẽ. Jdẽ Ric. Credo tñ ꝙ sup
hꝰ eṗs possit dispẽsare. s. qᵒ ad exa-
ctionẽ debiti: sicut de eo q̇ coğuit cõ
sanguineam vxoris sue: cũ quo eṗs
põt dispẽsare qᵒ ad debiti exactõz: ƀz
Pe. de pal. vt hẽs. s̃. vbi hẽs de ipe-
dimẽto affinitatl. ibi vide. Jtẽ nõ ꝙ
si Johãna vxor petri tenuit ad bap-
tismũ filiũ berte anteq̃z ɔmiscẽt: siue
ɔtħẽt mr̃imoniũ cũ ipo petro. Jpsa
mortua põt petrꝰ hr̃e in vxorẽ ipsaz
Bertaz: ⁊ sic successiue isto m̃ q̇s põt
hr̃e duas ɔmr̃es in vxores. Sʒ si pe
trus coğuit Johãnaz añq̃z tenẽt ad
baptismũ filiũ berte: ñ poteẽit postea
vnq̃z bertã hr̃e in vxorẽ. Jtẽ ille qui
tʒ ad baptismũ vel ɔfirmatõeʒ filiuʒ
petri ex muliẽ ɔcubina vl' vxore alia
susceptũ q̃z ex ea quã nũc hʒ vxorẽ ñ
efficit̃ ɔpr̃ istiꝰ vxoris: quã nũc hʒ ipe
petrꝰ ⁊ idẽ de filijs vxorl. alicꝰ ex alio
viro genitꝰ. Jtẽ nõ ꝙ ñ baptizatus
q̃zuis aliũ ñ dẽat tenẽ ad baptismuʒ
tñ si ꝺ facto vel nc̃citate tʒ vel leuat
vel baptizat ñ ɔtħit aliq̃z cognatõeʒ
spũalẽ ƀz tho. pe. ⁊ Ric. ⁊ addit alb.
dicẽs ꝙ si alt̃ ɔiugũ ẽ baptizatꝰ: p cũ
tñsit coğtõ ad eũ q̇ ñ ẽ baptizatꝰ. idẽ
ꝺ ɔfirmatõe. Sʒ si baptizatꝰ tʒ filiũ
ñ baptizati bñ ɔtħit ɔpr̃nitatẽ. Jteʒ
nõ ꝙ ñ dʒ q̇s tenẽ ad baptismũ vel
ɔfirmatõz fr̃eʒ vel sororẽ: q̇a suffic̃ it̃
tales vinculũ carnale. Oia ãt q̃ dc̃a
sũt de tenẽte ad baptismũ seu ꝺ fõte
leuãte erga susceptũ vel leuatũ: ⁊ pẽ
tes eiꝰ qᵒ ad ɔtħẽdã coğtiõeʒ spũalẽ
itelligas simili ꝺ baptismo ⁊ pẽtibꝰ
eiꝰ qᵒ ad p̃dictã cognatõz: ⁊ oia que
dc̃a sũt ꝺ baptizato q̃ztũ ad tenẽtẽ et
baptizãtẽ in contħẽda coğtõe spũali

cũ baptizato. Jntelligas pifor mit̃ in
cõfirmatõe ⁊ tenẽte ad cõfirmatõeʒ
in cõtħẽdo cognatõʒ spũalẽ: cũ cõfir
mãte ⁊ pẽtibꝰ eiꝰ. et dic̃ Goff. ꝙ ista
cognatio spũalis sic̃ legalis ñ hẽt ra
mos: vñ ad psõas: cũ q̇bꝰ cõtc̃e st̃ ñ
egrediũt̃. Nõ igit̃ ꝙ q̇cũq̃z in aliqᵒ
istoꝝ ipedimẽtoꝝ detẽtꝰ sciẽt cõtħit
peccat mortalit̃. ⁊ in q̃tuor ex his ipe
dimẽtl ẽ excõicatꝰ sciẽt cõtħens: nec
talis dʒ absolui: nec põt ñ cessʒ a tali
mr̃imonio sic cõñcto: vel petat dispẽ
satõeʒ a papa vbi põt ⁊ interiʒ absti-
neat se ab vsu mr̃imonij sic ipediti. ⁊
nõ ꝙ in nullo. i7. ipedimentoꝝ põt
dispẽsare aliq̇s cit̃ papã: ƀ ⁊ ipe papa
in aliq̇bꝰ hoꝝ ñ põt dispẽsare. s. i ipe
dimẽto ligaminis: cũ. s. aliq̇s ẽ alteri
ligatꝰ p ỽba de pñti: talis. n. ñ possʒ
cũ alia coñhẽ ẽt dispẽsãte papa. Jtẽ
in ipedimẽto erroris psõe: ⁊ in impe
dimẽto violẽtie: vbi nullo m̃ ẽ cõsẽsꝰ
⁊ i ipedimẽto coeũdi omni m̃ ex fri-
giditate nãli vel castratõe vel male-
ficio: vel alia idispositõe ꝓueniẽte q̇a
in hꝰmõi oibꝰ nullũ ẽ mr̃imoniũ: iõ
ñ põt facẽ papa vt ibi sit mr̃imoniũ
De ipedimẽto coeũdi vr̃ dicẽ. Pe. ꝺ
pal. ꝙ illꝺ sit ex statuto ecclesie: q̇a id
ñ ptinet ad sƀaʒ mr̃imonij. et inde ẽ
ꝙ si sciuẽit alt̃ ipedimẽtũ tale: ⁊ nihi
lominꝰ cõtħit ẽ ỽũ mr̃imoniũ: qꝺ ñ
esset si deessʒ aliq̇d de sƀa mr̃imonij
cũ. n. p̃ncipalis finis mr̃imonij sit ꝓ
les ñ vitatõ fornicatõis: si posse coire
cẽt ꝺ sƀa matrimonij multo magis
posse gñare: et sic senes ñ possẽt coñ
here qꝺ ẽ falsũ. De ipedimẽto errorl.
cõditõis vr̃ dubiũ ƀm Hug. tñ istꝺ ẽ
de statuto ecclesie. Jdẽ dicit Pet. de

pal.ſ.qđ eſt de iure poſitiuo qđ etiā
videt̃ ſentire Ric.in 4°.di.36.dicit
.n.ꝙ error deterioris cōditōis:⁊ ſi ñ
tollat cōſenſū in ꝑſona:tñ multū mi
nuit. Et q̈a rōnabile eſt vt deceptis
iura ſb̄ueniāt:⁊ maxime qñ eſt dece
ptio in re graui:ideo nāli eq̈tate ſta
tutū eſt ꝑſonam ſeruilis conditōnis
illegitimā eſſe ad cōtrhēdū cuꝫ ꝑſona
libera:q̄ꝫdiu liberā eē credit ipe liber
cōtrahēs cuꝫ ſerua:ledit̃.n.enormit̃
in bonis mr̄imonij.ſ.in bono ꝓlis:
q̈a nō hēbit eā in ſua ptāte in bono
fidei:q̈a non poterit ita libē reddere
debitū dñō occupante ſuū in bono
ſacramēti.i.cohitatōiſ inſeꝑabilitate
q̈a dñs poſſet eā vēdē.h ille. De ipe
dimēto voti ſolēnis in religiōe. tho
ſa ſe.et Alber.tenēt ꝙ ñ pōt.hugo.
cardinalis.Ric.in 4°.hoſti.Jnno
tenēt ꝙ pōt ex magna cā:vt ex refor
matōe regni vni⁹ ⁊ h⁹mōi. Et Jo.i
ſū.cōfeſſ. dicit de facto vidiſſe taleꝫ
diſpenſatōeꝫ factā:hanc etiā opionē
.ſ.ꝙ papa poſſit diſpēſare:tenere vr̄
idē Tho.in 4°.di.34.ar.4. ⁊ Joh.
neap̄.in quolibꝫ.dicit hāc opionē eē
ꝓbabiliorē. Jn impedim̄to ordinis
tenēt fere oēs ꝙ poſſit:q̄ꝫuis nō con
ſueuit. Jn impedim̄to criminiſ abſq̄ꝫ
dubio pōt ſꝫ Pe.de pal.⁊ de ipedi
mēto ſpūalis vel legalis cognatiōis
pōt ſm Pe.de pal. De impedimēto
etiā qđ eſt ex publice hōeſtatꝭ.iuſticia
certū eſt ꝙ poſſit cū ſit ex ꝯſtōe eccłie
vñ pe.đ pa. ſic dic̃ ꝙ papa pōt diſpē
ſare in oib⁹ ḡdib⁹ publice hōeſtatis
iuſticie q̇ ſumūt̃ ſm ḡdus cōſangui
nitatis:⁊ hoc pꝫ: q̈a nō eſt ꝓhibituꝫ
lege nāli vel diuina. Unde poſſet
diſpēſare ꝙ q̇s cōtrahēt cū ſpōſa vel
vxore nō cognita pr̄is vel fratriſ. Et
nō ꝙ qñ aliq̇ cōtrhūt mr̄imoniuꝫ de
facto:qđ de iure nulluꝫ eſt. ſi poſtea
obtineāt diſpenſatōeꝫ a papa ſuper
impedimēto: nō ꝓpterea ratificaret̃
p̄dictū mr̄imoniū quo ad deū:etiaꝫ
ſi āte diſpēſationē ſecuta erat copła
carnalis ſꝫ opꝫ ꝙ denuo interueniat
mutuus cōſenſus interior in alt̃utꝝ
⁊ ſi cū hoc ſeq̇t̃ copula carnalis non
eſt neceſſaria noua exp̄ſſio v̄boꝝ:et
hoc in fauorē mr̄imonij. Hoc videt̃
dicē Ric.in 4°.di.40.in quodā ſiłi
tutius tñ eſſet vt de nouo ipſa fieret
exp̄ſſio v̄boꝝ ꝯſēſū exp̄mētiū. Dicit
etiā idē Ric.ꝙ cū carnalis vſus mu
lieris ex̄ mr̄imoniū ſit ꝯtra ius nāle:
iō ibi locū nō hꝫ p̄ſcriptio: vt.ſ.ex h⁹
ꝙ tenuit aliquā ꝯcubinā ꝑ.30.ānos
facta ſit ei licita talis cōmixtio: ſꝫ ſēꝑ
mortalit̃ peccat. Jp̄m ēt mr̄imoniū
q̈a eſt de iure diuino ⁊ nāli: iō p̄ſcri
ptio facere non poteſt vt valet mr̄i
moniū:q̈a a p̄ncipio fuit nullum: et
econuerſo: vel ꝙ efficiatur nullum:
qđ a p̄ncipio fuit v̄um. ex̄ de cōſan.
⁊ affi.non debet.ꝑtiꝫ in textu:⁊ ꝑtiꝫ
in glo. Jtē nō ꝙ ſꝫ hoſti.qñ doc.
diſcor. circa impedimētū mr̄imonij:
vbicūq̄ꝫ doc.ꝑ glo.ſuas dicunt ſolui
mr̄imoniū:ſꝫ nō inducūt ius exp̄ſſuꝫ
coñriū dicenti adhereas. ex̄ de teſti.
licꝫ ex quadā.in fi. Jtem nō ꝙ cum
eccleſia p̄cipit alicui cōiugū cohitare
cum altero:⁊ ille cui p̄cipit̃ ſciat eſſe
impedimētū ſm hugo.in hoc caſu:
q̄ꝫtū ad reddēdū debitū nō tenetur
obedire: tam̄ in cohabitōe ⁊ neceſſa
rioꝝ exhibitione obedire debꝫ:⁊ nō

negare ei cui se de facto copulauit.
Item nota ꝙ qui audit impedimētū
esse inter se ⁊ vxorē ſm Guil. Si au
dit a fide dignis ⁊ nō suspectis cum
nō debeat esse negligēs sue salutis
tenetur inquirere ꝟitatem: alꝭ esset
affectata ignorātia que nō excusat. si
concipiat ꝓbabilē opinionē de dicto
alicuiꝰ nō debet exigere debitū licet
reddere teneat̄. Secꝰ si ita inuenirꝫ
ꝟitatem ꝙ esset impedimētuꝫ inter
eos qđ haberet pro constanti: Tunc
nec exigere nec reddē debet. ¶ Porro
qui audit tale impedimētū a viro fi-
de digno: aut iurato: aut compatre
suo: aut ꝓprio sacerdote: aut etiaꝫ pu
blica fama non ita tenet̄ credere ꝙ
peccet mortaliter si nō credat: ſʒ ve-
nialiter. Hec Guil.

De impedimētis nō dirimētibus
matrimoniū contractū.

Cap. 19.

e Est ⁊ aliud genꝰ īpedimēti
qđ ē q̄dē impediēs mr̄imo-
niū ꝯhēdū: ſʒ nō dirimens
contractuꝫ: ⁊ istud est multiplex. Et
ꝑmo q̄dē coñctꝰ clādestinꝰ ipsiꝰ mr̄i
monij: ex̄ de mr̄i. coñ. cōt̄ int̄dictum
ecclesie. ¶ Per totū. Qui ḡ cōtrahunt
clandestine mr̄imoniū peccant mor
taliter: ⁊ tale mr̄imoniū dr̄ cōtra in-
terdictū ecclesie q̄a cōtra ꝓhibitionē
eiꝰ ē: vbi nō hꝫ Pe. de pal. in 4°. ꝙ hᷦ
pōt esse duplicit̄. Uno m̄ q̄a est coñ
statutū ecclesie vel iuri. Ut q̄a tribꝰ
tꝑibꝰ āni int̄dictis: de q̄bꝰ in. c. se. vel
q̄a ē clādestina dispēsatio: ꝓhibet̄. n
ne mr̄imonia fiāt clādestina: et sine
bānis. ex̄ de clan. des. Cū inhibitio.
vbi dicit̄ ꝙ cū dꝫ fieri aliqđ mr̄imōiū
debēt i ecclesia bāna publica ꝑ sacer
dotes ꝓpōi: vt. ī. cōpetētē t̄minuꝫ: q̄
scit impedimētū ꝓponat: et si appa-
ruerit ꝓbabilis coniectura cōtra co-
pulā futurā interdicat̄ exꝑsse: donec
cōstet q̄d fieri debeat: alꝭ si coñherēt
sine bānis: vbi. s. talia ſuāt̄: aut post
ꝓhibitōꝫ extiterit impedimētū puta
ḡdꝰ ꝓhibitꝰ: tūc filij dicēt̄ illegitimi:
nec excusabūt̄ ꝓpt̄ ig̊rātiā ꝑtum: et
sacerdos q̄ tales cōiūctiōes inhibere
cōtempserit: vel regularis q̄ interessꝫ
hꝰmōi punit̄: vt in dicta decre. In
aliq̄bꝰ tñ locis nō fiūt hec bāna: sed
solū contrahūt̄ sponsalia solēniter ⁊
publice multū ante mr̄imoniū ⁊ in
terim potest manifestari an sit impe
dimētū. Uñ in talibus locis ratione
contrarie consuetudinis omissionē
bānoꝝ nō puto esse peccatū: sed vbi
seruant̄ esset mortale omittē. Alio
modo dicit̄ mr̄imoniū contra inter
dictum ecclesie: q̄a est contra ꝑceptū
hominis ministri iuris ⁊ ecclesie. Et
iste minister vel est ꝓrochialis sacer
dos qui potest dispensare mr̄imōiū
⁊ si nō iudicare. Ipse. n. hꝫ inquirere
de impedimento ⁊ inhibere. Aut ē
officialis episcopi nō sacerdos q̄ solꝰ
bñdicit nubentes. Uel archidiaconꝰ
aut Abbas hñtes hoc ex cōsuetudie
vel priuilegio: ⁊ habent iudicare: ⁊ si
non dispēsare si nō sunt sacerdotes.
Aut est epūs vel suꝑior eo: et hic hēt
iudicare ⁊ dispensare. Iudicare rōe
iurisdictōis dispensare rōne ordinis
cum cura. Cōtrahere ḡ contra ꝓhi
bitioneꝫ ecclesie vel ministri est mor
tale: nisi fuerit dispensatum ab eo q̄
potest: ⁊ si q̄deꝫ facta fuerit inhibitō

ab inferiori papa vt epõ vł ꝓrochiali
q̃zuis sit peccatũ: tamẽ si nõ est aliud
impedimentũ tenet. Item si a papa
facta est simplex inhibitio: quia non
anulat̃ ꝓpter hoc. Sed si hoc probi
buerit decernens irritum ⁊ inane: si
secus factuz fuerit: tunc matrimõiũ
est nullluz: q̃a per hoc reddit eos in
habiles. Plus est. n. reddẽ multos
inhabiles q̃z paucos: sed ipse ꝓhibẽs
m̃rimoniũ per cognationẽ spũalem
legalẽ vel carnalez in gradu nõ ꝓhi
bito lege diuina reddit hꝰmõi inha
biles. ẽ zc. h pe. 2° votũ simplex
qđ q̃dem impedit cõtrahẽdũ matri
moniũ: sed non dirimit contractuz.
di. 27. Per totum. in tex. ⁊ glo. Et
idem Ricar. ⁊ Tho. in 4°. Talis ẽ
mortalit̃ peccat q̃ hñs votũ simplex
castitatis contrahit: et nihilominus
adhuc tñt̃ implẽ votũ: si nõduz cog
uit vxorẽ: cũ q̃ ꝯtrxit ꝑ vba de pñti:
q̃a adhuc implẽ põt. s. intrando reli
gionẽ etiã inuita vxore. ⁊ sic ñ potit
ꝯsũmare m̃rimoniuz absq̃z peccato
mortali: postq̃z vo cõsũmauerit: reli
gionẽ intrare nõ põt vxore inuita: ⁊
tñt̃ reddẽ debitũ vxori petẽti: siue ex
ꝓsse: siue inter̃pretatiue ꝓm Tho. ⁊ Ric.
in 4°: ß nõ licz ei petẽ: al's ꝺz quosdã
vt Ric. peccat mortalit̃ quotiẽs exi
git debitũ: q̃a adhuc potest ⁊ debet
seruare votum q̃ztum in ipso est. Et
dicit Hosti. ꝙ si quis hñs tale votuz
petat ab aliquo vtruz si contraheret
tenerz matrimoniũ: nõ dz sibi rñdẽ
clare. s. ꝙ teneat: ne det̃ sibi occasio
frangendi votum: sed in huiusmodi
debemus tales querẽtes prudẽt̃ elu
dere vt docet Origenes. di. 43. In

mandatis. Tertio spõsalitiũ factũ
cum altera: nisi mutuo ꝑtes se absol
uant: vel ex altera ꝑtium sit aliq̃d ex
his ꝑ que licite pñt spõsalia frangi:
talis etiã peccat mortalit̃. Quarto
tenẽ vel suscipe aliquẽ vel aliquã ad
cathecismũ q̃ ꝓcedit baptismũ. ext̃. e.
per cathecismi. li. 6. Quinto q̃dã
crimina. vz. incestus post cõtractum
matrimoniũ cũ affinibꝰ ꝯmissis. 32
q. 7. Si q̃s viduã. ⁊. c. Cõcubuisti. cũ
. s. q̃s cog̃scit ꝯsanguineã vxoris sue
vel cũ cog̃scit̃ si mulier est a consan
guineo mariti sui: ꝓpt̃ hꝰmõi icestuz
delinq̃ns amittit ius petẽdi debitũ
ñ solũ ab vxore vel viro attinẽti illi:
cũ qᵒ ꝯmisit icestũ: ß ẽt illa vxore vel
viro mortuo si cõtrxerit cũ alt̃a ꝑsõa:
qđ facẽ ñ dz siñ dispẽsatõe epi ab ea
exigẽ nõ põt vt ex̃ de eo q̃ co. cõsan.
vxo. sue. Trãsmisse. In vtroq̃z tñ cãu
reddẽ tñt̃ ꝺz Ric. in 4°. di. 34. Põt
tñ epũs dispẽsare vt. s. talis ꝓuatꝰ iure
exigẽdi possit exigẽ absq̃z peccato ꝺz
Pe. de pal. in 4°. Cog̃scẽdo autez
ꝯsanguineas ꝓprias vel ꝑmittẽdo se
cognosci: q̃zuis nõ minꝰ peccet: imo
magis: nõ tamẽ reꝑitur in iure ꝙ ꝓ
uet̃ exactõe debiti: vel ꝙ impediat̃ a
contrahendo. Ric. etiam hoc dicit
. s. ꝙ incestꝰ cũ ꝯsãguineis nõ ipedit
m̃rimoniũ ꝯtrhẽdũ: nec ꝓuat exactõe
debiti: sic incestꝰ cũ affinibꝰ. Itez int̃
fectio ꝓprie vxoris. 33. q. 2. Admonẽ
⁊. c. Interfectores qđ intelligitur: cũ
occidit: vel in vindictã propter adul
terium ab ea cõmissum: Uel quia
alias eã exosam habet propter aliq̃
defectum: non ꝓpter hoc vt cõnhat
cũ alt̃a quia tũc dirimẽt̃ illđ seq̃ns

Et idē ẜm Pe. de pal. de muliere q̄
dat venenuz viro: vel alio m̄ occidit
eū. Itē rapt⁹ spōse alt̄i⁹. 27. q. 2. sta-
tutū. Itē susceptio ꝓprij filij de fonte
vl' ꝯfirmatōe qn̄. s. q̄s fac̄ h̄ insidiādo
mr̄imonio: vt possit p̄uare alterum
debito ꝯiugali. 30. q. i. de eo. Item
interfectio sacerdotis. ex̄ de pe. ⁊ re. q̄ð
p̄sbyteꝝ. Itē solēnis pn̄ia. 33. q. 2. ð
his. Itē si q̄s monialē sciēt in vxorez
suscipiat. 27. q. i. Hi qui. Oēs p̄dc̄os
cāus pōit Ricar. Alber. Tho. ⁊ Pe.
⁊ Hosti. p̄t vltimuz quē sol⁹ Hostiē.
addit. Lz āt hec et forte alia ipediāt
cōn̄hēdn̄. Si tn̄ timet̄ ð incōtinētia
dz ei ep̄s cōcedē lāiaz nubēdi. ar. 33
q. 2. Antiq̄. ⁊. c. In adolescētia. ex̄ ð
eo. q̄ co. cō. vx. sue. Ex lr̄is. Et ẜz quē
addit Guil. sufficit lñia ꝓprij sacerdo
tis: imo de ꝯsuetudie n̄ ẜuatur talis
rigor petēdi lñiaz. Ric. autē dicit in
4°. de interfectore vxoris: ꝙ si cōn̄hit
mr̄imoniū: q̄uis n̄ sit dirimēdū: cuz
nō obstat aliud ipedimētū peccat tn̄
cōn̄hēdo cōn̄ statutū ecclesie: nisi p̄⁹
cū eo fuerit dispēsatū: ⁊ idē videt̄ di-
cendū de alijs cāib⁹ supradictis. Pe. ð
pal. in 4°. pōit vtrāq̄ opionē: ẜ ðcli-
nat ad secūdā dicēs ꝙ sin̄ dispēsatōe
nō lz inuoluto in aliq° dictoꝝ ipedi
mētoꝝ: seu criminū cōt̄hē: vel ðbitū
petē sine dispēsatōe ⁊ ꝙ nō nisi ep̄s
dispēsat: nec valz ꝯsuetudo in ꝯt̄riū:
nisi cōstarz ꝙ epi h° lōgo tp̄e sciētes
dissimularēt: al's contrariū faciētes
peccāt mortalit̄. Nō ẜz Pe. de pal. i
4°. ꝙ clādestina desponsatio dicitur
fieri sex mōis. Prio. vz. qn̄ fit sine
testib⁹. 2° qn̄ conueniūt clādestine
anteq̄ recipiāt bn̄dictōez nuptialez:
ꝓ loco ⁊ tp̄e quo petē pn̄t. 3° q̄ñdo
spōsalib⁹ nō solutis. ẜ soluēdis solū au
ctoritate iudicis sine lñia ei⁹ cōn̄hit
aliud mr̄imoniū. 4° qn̄ ꝯt̄hūt mr̄i
monium āte pubertatē sine iusta cā̄
absq̄ lñia epi cōtra ꝓhibitōz que fit
ex̄ de spō. impu. c. 2. 5° qn̄ cōtra in-
terdictuz spāle: sic alicui cōn̄dicit̄: ne
ꝯt̄hat cū alia ꝓpt̄ ipedimētū ⁊ h⁹i.
6° qn̄ h̄ fit omissis bānis: q̄ð intelli
git̄ vbi nō est ꝯsuetudo in cōtrariuz
⁊ quocūq̄ istoꝝ mōꝝ cōt̄hat̄ ē cl̄pa
mortalis ꝓpt̄ inobediētiā ecclesie. ẜ i
sex cāib⁹ pōt iuste dispēsari. Primo
cū mag̃tib⁹: q̄a eoꝝ mr̄imonia solēt
cū magna deliberatōne tractari per
amicos. 2° qn̄ valde nobilis ig̊bilē
ducit. 3° cū diues paup̄ē. 4° cum
senex iuuenē. 5° cū timet p̄ētes: cuz
iā cōn̄xit. 6° cū diu fuerit sic: et hoc
ꝓpt̄ v̄ecūdiā. Dispēsat āt in h̄ ep̄s
de ꝯsuetudie p̄ papā sciētā: ⁊ dissimu-
lādo approbata: al's cū sit statutū ge
neralis cōcilij sol⁹ papa dispēsat. hec
Pe. de pal. in 4°.

De ipedimēto feriaꝝ qn̄. s. n̄ pn̄t
fieri nuptie. Cap. 20

Est aliud gen⁹ impedimēti
tp̄alis: siue ad tp̄s q̄ð habet
ipedire: ẜ n̄ dirimē mr̄imo
niū: q̄ð dr̄ ipedimētū feriaꝝ: q̄ð q̄dē
ipedit solū celebratōz nuptiarū: ⁊ bn̄
dictōez nuptialē: ⁊ t̄ductōz vxoris in
domū: n̄ āt ipedit ꝯt̄ctū mr̄imōij vel
de futo: vel de pn̄ti: q̄ð fit solo ꝯsēsu
p̄ v̄ba exp̄ssa ẜz Ray. ⁊ Hoff. ⁊ glo.
sup. c. Capellan⁹. ex̄ ð ferijs. nisi repu
gnaret huic p̄rie ꝯsuetudo. Hosti. tn̄
vr̄ dicē: ꝙ nec ēt istð licet: sed p̄muz
cōiter tenet̄. Pe. de pal. in 4°. dicit.

Cōtrahē ꝑ ꝟba de futo ñ ē ꝓhibitū ⁊ lꝫ ſm quoſdā: nec ēt ꝑ ꝟba ꝺ p̄nti Iſtꝺ tñ vltimū ñ vr̄ qa iſte cōñct⁹ dꝫ fieri clādeſtine: ſꝫ in facie eccleſie. In facie aūt eccleſie nō vr̄ faciēduꝫ: ſicut nec bñdictio nuptialis. h ille. Credo in h° ſtādū eſſe cōſuetudini eccleſie. Sciēdū igit̄ ꝙ tp̄ibus his ñ p̄nt nuptie celebrari. vꝫ. ab aduentu vſqꝫ ad epiphaniā: neqꝫ includit̄ octaua epiphanie: cū de ipa nō ſit exp̄ſſū i iure Itē a ſeptuageſima vſqꝫ ad octauaꝫ paſce incluſiue. Itē a trib⁹ dieb⁹ āte aſcēſionē vſqꝫ ad octauas pētecoſtes excludēdo tñ ipſā dominicā: que eſt octaua dies ⁊ pent. qa ip̄m feſtū nō hꝫ octauū diē. vñ in ip̄a p̄nt nuptie celebrari. ex̄ de ferijs. Capellan⁹. i fi. ⁊. zz. q. 4. ñ pōt. ⁊ trib⁹. c. ſequētib⁹. Qui āt nuptias fac̄ his tp̄ib⁹ peccat mortalit̄: qa coñ ſtatutū gn̄ale eccleſie facit. ex̄ de mr̄i. coñ coñ. int̄ ecc. ꝑ totū. Pe. de pal. in 4°. di. zz. dic̄ ꝙ celebritas nuptiaꝝ eſt intēdicta ab aduētu vſqꝫ ad octauā epiphanie incluſiue. De alijs duob⁹ tp̄ib⁹. Cōcor. cū ſupradictl.. Iteꝫ de z° tp̄e. ſ. a triduo an̄ aſcēſiōeꝫ vſqꝫ ad octauā pent. dic̄ ꝙ nuptie ſuſpēdūt̄ vſqꝫ ad feſtuꝫ trinitatl. ita tñ ꝙ ñ a p̄mis veſpis trinitatis licꝫ coñhē: ſꝫ a p̄ncipio noctis: vel media nocte: vel ſicut ꝟi⁹ puto a mane in antea. Et lꝫ ſit ita de iurl. ſb tilitate: qa tñ cōſuetudo eſt optima legū int̄p̄s: iō ſequēda eſt terre cōſuetudo a p̄latl. diu ſcita vel diſſimulata ſiue de celebrādo nuptias in diebus illis extremis ſiue de abſtinēdo. Itē nō ꝙ feſta ſm nouā legē et veterē a veſpa vſqꝫ ad veſpā celebrāt̄: tam in ſeptuageſima ſibi ꝓp̄iū eſt offm̄: qꝺ abdicat cātica leticie: qa nō incipit a veſpis: ſꝫ in cōpletorio qñ p̄mo intermittit̄ alleluia: Vñ vſqꝫ ad cōpletoriū excluſiue licet coñhē. Sed officiū aduent⁹ ꝓp̄iū ꝑfecte incipit a veſpis ſabbati p̄cedentis: vnde ex tūc nō licꝫ coñhē. In dieb⁹ ꝟo vltimis nō ſolū veſpe: imo cōpletoriū ſūt de tp̄e p̄cedenti ꝑ ſe loquēdo licꝫ ꝑ accidēs ſupuenienti maiori feſto nil fiat de illo in cōpletorio vel ſolū mēmoria in veſpis: ſicut apꝺ illos q̇ faciūt feſtuꝫ trinitatis in octaua pent. ꝑdit veſpas ⁊ cōpletoriū: ⁊ ſimilit̄ qñ feſtuꝫ celebre euēit in octaua ep̄hie ⁊ octaua paſce nō tñ ꝓpt̄ hoc lꝫ in iſta veſpa: ſꝫ ſicut ſ̄. dictū eſt in talib⁹ eſt cōſuetudo ſeruāda: vñ in multl. terriſ: ēt ꝺ nocte ꝓfūda in vigilia aduent⁹ ⁊ ſeptuageſime nuptias faciūt: ſꝫ ſi p⁹ mediā nocte facerēt eſſꝫ corruptela: qa media nocte more Romāo nox incipit: vt dr̄. ff. ꝺ ferijs. l. more. Vñ ſic̄ nulla cōſuetudo excuſaret celebrare in mane diei: ſic nec p⁹ mediā nocteꝫ: ſꝫ certū eſt: qa coñ ſāctoꝝ patꝝ canones eſt. Coñhentes āt nuptias iſtis tp̄ib⁹ ꝓhibitl. debent puniri: in q° deliq̄rūt vt. ſ. ad tp̄s ſep̄ent̄: ſꝫ ſi ſit p̄iculū incōtinētie: alia p̄nia pōat̄: et i iſta diſpēſet̄. Sacerdos āt q̇ dedit bñdictiōeꝫ puniend⁹ eſt ḡui pena: licet arbit̄ria Nō āt eſſet mortale exigē talib⁹ tp̄ib⁹ ab uxore p̄us rite bñdicta. Pe. de pal. Item ⁊ ſi mortale ſit mr̄imōiū cōſūmar̄ tali tp̄e: tñ p⁹ p̄mā copulā iteꝝ cog̊ſcendo nō peccat mortalit̄ niſi hoc faceret in cōtēptū eccleſie ordinātis. hec Pe. de pal.

c Jrca cōtractū mřimonij. Nō q̄ mřimōiū iniciat̄. p°.s.p spō salia siue p v̄ba d̄ futuro.z° ratificat̄ p v̄ba d̄ pn̄ti:vel alia signa exp̄mētia cōsensū.3° cōsūmat̄ p carna lez copulā:τ h̄ cōit̄ obƀuat̄. Nō ē tn̄ nccīuz q̄ spōsalia p̄cedāt:q̄a absq̄ p missiōe facta de fut̄o pōt q̄s sbito cō trahē p v̄ba de pn̄ti. Similit̄ ēt ad essētiā mřimonij n̄ ē necessariū q̄ se quat̄ copl'a carnalis. Un̄ int̄ mariā τ Josep.dicit̄ fuisse pfectū mřimōiū q°.s.ad ei⁹ essētiā: et si n̄ q° ad ei⁹ si gnificatōez cōpletā:cū tn̄ vtq̄ remā serit v̄go.27.q.z.§.cū g̊.q̄a cōtxerāt p v̄ba de pn̄ti:fuerat.n.reuelatū vir gini Marie: q̄ Josep nūq̄ exigeret debitū ab ea. Sz si exegiss3 fuēat di uina aucte dispēsatū vt reddē n̄ te neret̄. Et vna ex cāis q̄re beata v̄go Maria fuit despōsata b3 originē.25. q.z.Jnuēta est. vt ptus v̄ginis dia bolo celaret̄: q̄uis.n.τ si corda hōi num nō cog̊scat p se et corpa q° ad exteriora sciat:nō tn̄ valuit scire vtr̄ ex Josep:vel sine viro cōcepiss3:nec si v̄go pepiss3:vel nō v̄go:et h̄ p̄pt̄ ni miā sāctitatē v̄ginis:q̄a n̄ pmitteba tur aproximare ei vel h̄ cog̊scē. Ric. in 4°. Nō g̊ q̄ mřimoniū initiat̄ p spōsalia q̄ sunt futurar̄ nuptiar̄ pro missio.30.q.5. Nrates.q̄ fiūt multi plicit̄.aln̄.s.nuda pmissiōe:vt cū dic̄ vir: accipiā te vel ducā te in vxorem meā τ h⁹mōi. Et illa respōdeat:acci piam te:vel ducam in virum τ hui⁹ modi. Aliqn̄ non solum pmissiōe s̄ ēt appositōe iuramēti. fiunt spōsalia. Aln̄ fiūt datis arris spōsalitijs. Nō pn̄t āt cōtrhi spōsalia ex̄ alia pte tātū: nec claudicare b3 Guil. Et si aliquis capiat manū mulieri. τ dicat ipi mu lieri: do tibi fidē de accipiendo te in vxorē:τ nihil illa rn̄deat nec aliq° m̊ se oñdat acceptar̄ n̄ sūt spōsalia. Jlle tn̄ q̄ talit̄ d̄dit fidē tn̄t̄ eā ducē si illa voluēit si noluēit n̄ ē cōpellēda. Et h̄ v̄ū n̄ oñdēit aliq° m̊ mulier illa acce ptare qd̄ agebat̄.vnde si āte fidē sic datā tractabat̄ de spōsalib⁹: vel mři monio int̄ eos: et ipa req̄sita sponte manū dederit ad fidē recipiēdam:τ h⁹mōi:tūc essēt cōtracta spōsalia. Jtē si q̄s an̄ pubertatē cōtrhit mřimoniuz p v̄ba de pn̄ti intelligūt̄ eē spōsalia:et h° nisi essēt p̄ximi pubertati τ mali tia supplēt etatē:q̄a tunc ess3 mřimo niū.ex̄ de pu.hon.iu. Si duo. Jtem nō q̄ post septēniū pn̄t cōtrahi spon salia de futuro.ex̄ de spō. impu. Si infantes.li.6.τ ex tūc valēt. Si tam̄ alt̄ vel ābo minor est septēnio:τ con trahūt spōsalia ipsi vel pentes p eis nihil agit̄ nisi postea ratificēt. Si āt appropinq̄rent ad tps septēnij:q̄uis nō impleuerint septē ānos tenēt spō salia b'm Tho.in 4°. Hec autē appro pinq̄tio det̄mināda est b3 cōditionez cōtrhētiū:cū in q̄busdā tardi⁹ p̄uēiat intētio seu cōplacētia nuptiar̄. Tho τ hosti.tn̄ exp̄sse nō hēt̄ de iure: q̄ tēpus septēnij possit p̄ueniri. Jlle tn̄ q̄ maior est septēnio si cōtrhit spōsalia cū miori septēnio:l3 n̄ tenuerint etiā ex pte maioris:q̄a claudicare n̄ debēt tn̄ q̄a maior iuste fidē dedit: tenetur maior minorem expectare: Si forte velit durare in eodem proposito. Alias peccaret p̄pter fidez mentitā:

ꝙ teneť agere pñiam de fide mētita
Jtem inter absentes possūt cōtrahi
sponsalia ꝑ nūtium vel litteras: siue
ꝑ ꝓcuratorē super hoc si absens hoc
sciat: vt quia misit nuntiū: vel q̄a de
conscientia sua fit: vel postea ratum
habet. zz. q. z. Honoranť. Hostien.
Jtem si qui ante pubertatē ꝯtrahūt
mr̄imoniū spōsi esse intelligūť. Jteꝫ
nō ꝙ si absens misit. nūtiuꝫ vel ꝓcu
ratores ad cōtrahendū sponsalia: po
stea reuocat: nō soluꝫ si reuocatio ꝑ
ueniat ad ꝓcuratoreꝫ anteq̄ꝫ puella
consentiat nihil agiť. ar. ex̄ de ꝓcu.
Jn nostra. ⁊. c. mandato: imo etiaꝫ
si reuocatio ꝑueniat ad ꝓcuratorem
postq̄ꝫ puella consensit: si tamē ꝓcu
rator reuocatus fuerat anteq̄ꝫ cōsen
tiret puella nihil est actū ſm Hosti.
Jtem qui cōtraxerūt sponsalia que
tenuerunt: vt quia debita etate fue
runt contracta teneneť contrahē ma
trimoniū simľ: nec potest alter eorū
contrahere cum altera ꝑsona: si tam̄
contraxerint ꝑ ꝟba de p̄senti: tenet
secūdū matrimoniū. extra eo. Sicut
sed teneť agere pñiam de fide men
tita: ⁊ malto magis si p̄mo interue
nerit iuramentū ex̄ eo. Ex litteris.
Sed quid si quis iurat alteri vnam
de filiabus suis dare in cōiugē non
nominando aliquam determinate.
Rt Hosti. dare teneť ꝫ quācūq̄ꝫ det
liberať q̄a ꝓmissoris est electio: sicut
⁊ in alijs ꝓmissionib⁹. ex̄ de re. iur.
Sicut in alternatis. Et si om̄s mo
rianť p̄ter vnam ad illā dare teneť
ar. ff. ð eo ꝙ certo loco. l. z. Et si vnā
ex ipsis offerat: ⁊ ille nō acceptet cui
ꝓmissum est liberatus est ꝓmissor

etiam a iuramento. ff. de cōdi. inde.
. l. cum his. Q. ð si vnā ex his cogno
uerit carnaliter: nullam aliam habē
poterit ꝓpter affinitatem contractā
imo qð plus est: si contēplatione p̄ce
dentis contract⁹ mr̄imonij ꝯmixtio
facta est esset matrimoniū. extra eo.
qui dux. in ma. quā po. ꝑ adul. signi
ficauit. Sed quid. si quis iurat altēi
dare sibi vnam de filiabus suis: Et
determinat quam: ⁊ si illam habere
non possit promittit sibi aliam. Rt.
Hosti. ꝙ teneť ei dare p̄mam: ⁊ ad
hoc laborare bona fide. ex̄ de spon.
Ad audientiam. Q. ð si non pōt tūc
distinguendū: q̄a si prima consensit
spōsalibus expresse vel tacite: vtputa
q̄a ipsa p̄sente ⁊ nō cōtradicente fue
runt contracta sponsalia: vel postea
ipsa ratificante sororeꝫ illius habere
non potest: q̄a cum p̄ma contraxit
sponsalia ꝓpter impedimētuꝫ pu. ho
nestatis iusticie: vt in. d. c. Ad audiē
tiā. etiā si illa spōsalia p̄ma forte ꝓpť
ꝯsāguinitatē aliq̄ꝫ cū p̄ria n̄ tenuissēt
Si ꝟo p̄ma nullaten⁹ cōsensit spōsa
libus tn̄ť ei de scða. ex̄ de spon. Ex
litteris. Sꝫ queriť q̄d iur. de penis:
q̄ aliq̄n ponūť in spōsalibus. R° ſm
Ray. ꝙ lꝫ spōsalia possint ꝯtrahi sꝫ
ꝯditōe ꝓmisse pecūie: n̄ tn̄ pōt pecūia
ꝓmitti ꝑ modū pene: ⁊ si ꝓmissa fu
erit n̄ tenꝫ ꝓmissio: nec peti pōt: vt si
dicať nisi tecū ꝯtrexero dabo tibi. 100.
marchas. Nā ꝯiugia debēt eē libēa:
ex̄ e. c. Req̄siuit. ⁊. c. gēma. Jdē tho.
i 4. di. 27. Nō tn̄ ꝙ arre sponsalitie
ab ea ꝑte q̄ cāꝫ p̄stat: ut nuptie nō se
quāť amittāť: recepte ꝟo restituūť
in duplum. C. de sponsa. l. Arris.

Quin etiam si quis vellet sponsalia
firmiter alligare potest sic facere ſꝫ
hosti.s.vt det magnam q̄ntitatē ꝓ
arris:⁊ stipulet̄ eas in quadruplum
quia tm̄ potest stipulari:⁊ nō āplius
⁊ tunc si steterit per recipiētem quo
minus matrimonium sequat̄ resti-
tuat eas in quadruplum.C.eo.l.fi.
Cessat tamē pena arraꝝ in q̄busdā
casibus: vt si tempus appositū lapsū
sit: tunc.n.is per quem non stetit:
nubac impune. Item cessat si spōsus
impeditus fuerit:dū tamen causam
impedimēti nō ꝓbuerit. Cessat etiaꝫ
ꝓpter cām legibꝰ interdictaꝫ:puta si
de iure matrimoniū sequi nō potest
.C.eo.l.fi. Nō igit̄ ꝙ si in spōsalibꝰ
appositū est tēpus infra qd̄ fieri de-
beat mr̄imoniuꝫ: ille per quem non
stetit impune nubit: ſꝫ alij dat̄ pn̄ia
de fide mentita.extra eo. Sicut.

Nota ꝙ in nouē casibꝰ sponsalia
soluuntur de iure ⁊ sine peccato ſm
Ray. Primꝰ si alter sponsoꝝ trāsit
ad religionē qd̄ potest facere etiam
contracto matrimonio de presenti:
⁊ nondū ꝯsūmato etiā altero inuito
⁊ sic ille qui remanꝫ in seculo soluit̄
a spōsalibus:⁊ etiā a mr̄imonio. ex̄
de cōuer.ꝯiu.c.verū.et.c.ex publico.
Secūdus est qn̄ spōsus nō inuenit̄:
q̄a se trāstulit in regionē lōginquaꝫ
ex̄ de spō. De illis.⁊ si in spōsalibus
n̄ fuit appositiuus t̄minꝰ de ꝯtrhēdo
tūc ſꝫ leges ꝓsens nō tn̄t̄ expectare
abn̄tē:nisi ꝑ biēniū:tn̄ iudex ſꝫ host.
poterit abreuiare vel ꝓlongare tēpꝰ
inspecta q̄litate ꝑsonaꝝ. Tertius si
alter sponsoꝝ post cōtracta spōsalia
incurrat lepram vel paralesim: Uel
amittat oculū vel nasum:seu quicq̄
turpius ei eueniat. ex̄ de cōiu.lepro.
.c.vlt.⁊ ex̄ de iur.iur.c.quēadmodū
vbi innuit̄ ꝙ etiā si iurauit nō tenet̄
Quartus si supuenit affinitas:puta
quia spōsus cognouit cōsanguineaꝫ
sponse:vel ecōuerso.27.q.2.Quidā
Et ad hoc ꝓbādū sufficit sola fama
Et ſm hosti. sufficit vnus testis.
Quintꝰ si mutuo se absoluāt sicut q̄
societatē fide intposita ꝯtrhūt: ⁊ po-
stea sibi remittūt eā.ex̄.e. Preterea.
⁊ hoc ſꝫ Ray.goff.Alber.Tho.pe.
⁊ Ric. Sextꝰ si alt̄ eoꝝ fuēit forni
catus post spōsalia: in quo casu licet
repellē alteri fornicātē.ex̄ de iur.iur.
Quēadmodū. ⁊ hoc de fornicatiōe
carnali: ⁊ multo magꝭ spūali.s.hēsi:
vel infidelitate. Pro fornicatiōe vo
nō volūtaria cōmissa: puta q̄a spōsa
violēter cognita est ab alio ſꝫ hosti.
nō debet repelli sponsa. Uir etiā nō
debet cogi ducere talē. Sꝫ ꝓ forni-
catione cōmissa ante spōsalia nō dꝫ
dimitti sponsa:nisi ſm hugo.si tpe
despōsatōis credebat eā esse vginē:
⁊ postea cōnstitit eaꝫ esse corruptam
anteq̄ꝫ haberet per verba de ꝓsenti.
Septimus quando sponsus vel spō
sa contrahit cum alio viro ꝑ vba de
pn̄ti:vel etiā de futuro:⁊ seq̄t̄ carna
lis copula: talis tamen peccat mor-
taliter qui fidem frangit. Si aūt cō
trahit cum vna vel cuꝫ vno spōsalia
de futuro sine interpositōe iuramēti
⁊ cum secūda similiter de futuro sed
cum iuramento debet remanē cum
prima ſm Ray.⁊ hosti.⁊ Ricar.in
4°.22.q.4.In malis. Peccauit tn̄
mortaliter contrahendo cū secūda.

Octauus qñ impubes qui contrahit
sponsalia venit ad etatem adultam
⁊ petit absolui a vinculo sponsaliuz:
⁊ dari sibi licentiã nubendi. extra de
spõ. impu. De illis. Omnes p̄dictos
casus ponunt Ray. ⁊ hosti. Non⁹
ſm hosti. si famã habẽt ꝙ inter eos
sit aliqđ impedimẽtũ: ⁊ de fama do
ceat. ext̄ de cõsan. ⁊ affi. c. 2°. Addit
Ric. in 4°. p̄dictis casib⁹ decimũ ſꝫ
quosdã. s. cũ spõsalib⁹ sup̱uenit votũ
simplex ꝯtinẽtie. Sꝫ vtꝝ teneãt spõ
salia iuramẽto firmata facta ꝑ metũ
q̃ cadit in cõstãtẽ viꝝ. Dubiũ est ꝓpt̄
iuramẽtũ additum. Et Ric. sup̱ hoc
ponit opinionẽ duplicez. Aliq. n. di
cunt ꝙ p̄dicta spõsalia nõ tenẽt ipso
iure: nec in foro exteriori: nec in foro
consciẽtie: quia nec deus nec ecclesia
tale iuramẽtũ voluerunt esse obliga
toriũ respectu eoꝝ in q̃bus maxime
requirit̄ libertas: de quoꝝ numero
est contract⁹ spõsaliũ ⁊ in religione
ꝓfessio. 15. q. i. Nõ est. Alij ṽo dicũt
ꝙ talia spõsalia tenẽt ⁊ obligãt con
trahentẽ in foro cõscientie: q̃uis in
foro exteriori nõ reputet̄ obligatus
eo ꝙ ecclesia p̄sumeret cõsensuꝫ inte
riorem nõ fuisse: ⁊ rõ est ſm eos: q̃a
q̃ ꝑ iuramẽtũ aliq̃ꝫ ducturũ in vxorẽ
si qđ iurauit nõ implet iurat falsum
ad qđ sequit̄ ꝙ mortalit̄ peccat. Sꝫ
q̃libet obligat̄ ad euitandũ mortale
peccatũ. g̊ ⁊c̄. hec ille. Tutior via essꝫ
vt peteret̄ a sup̱iori dispẽsatio a tali
iuramento. Pe. Guil. ⁊ hug. ⁊ nõ
ꝙ in p̄dictis trib⁹ casibus sponsalia
soluũt̄ ipso iure. s. qñ trãsit ad religi
onẽ alter: et qñ cõtrahit ꝑ ṽba de p̄
senti cum alia. Et ꝑ fornicationez si

est notorium. In ceteris ṽo casibus
soluẽda sunt auctoritate episcopi. ar.
extra de spon. ipu. Accessit. ſꝫ hosti.
Et hoc vltimuz intelligit Ricar. in
4°. quando ipsa sponsalia sunt cele
brata in facie ecclesie: vel corã testib⁹
Nam si omnino essent occulta vel
clandestina: etiam sine iudicio eccl̄ie
possunt dissolui in dictis casibus.
Nota ꝙ sponsalia possunt cõtrahi
sex modis ſꝫ Ric. Primo ꝓmissiõe
vt cum dicit vir: accipiam te in meã
vxorem ⁊ mulier similiter dicat. 2°
datis arris spõsalitiis: vt pecunia io
calibus ⁊ huiusmõi. Et si ex defectu
vnius frangãtur sponsalia sine defe
ctu alterius. Ille qui cõmisit defectũ
perdit frangendo fidem arras. Si
dedit ⁊ restituit duplicata si recepit
3° anuli subarratione. Alicubi tamẽ
datur anulus quando contrahitur
per verba de presenti: ⁊ tunc nõ sũt
sponsalia sed ꝑfectũ matrimonium
4° qñ ꝓmissio de cõtrahẽdo matri
moniũ firmat̄ iuramẽto. 5° qñ dat̄
fides ab alterutro ꝙ ꝑtinẽ videt̄ ad
iuramẽtũ. 6° qñ fiũt sponsalia sub cõ
ditõe: vbi nõ ꝙ cũ sponsalia fiunt sub
conditione si cõditio est honesta vel
vtilis: vt si dicat accipiã te si ꝑentib⁹
placuerit: vel si dabis centum: extãte
tali cõditõe: tũc stat ꝓmissũ firmuꝫ.
Si ṽo cõditio sit inhonesta ⁊ cõtra
ria bonis matrimonij: vt accipiã te:
si venena sterilitatis ꝓcuras: tũc non
ꝯtrahunt̄ spõsalia. Si aũt inhõesta
est cõditio ſꝫ nõ contraria bonis m̄ri
monij: vt si dicat: accipiaꝫ te si furtis
meis ꝯsẽtias tũc extat ꝓmissio: ſꝫ tollẽ
da est ꝯditio ſm Tho. ⁊ Ric. in 4°.

Utrū autem votum simplex impediat sponsalia. Hen. Boich. sup. c. Rursus. extra. q̄ cle. vel mo. circa hoc p̄mo dat duas regulas. Quarū pria hec est φ quotiēs cōtrahūt duo vincula equalis potētie incōpossibilia p̄mum p̄iudicat secundo. Secunda regula est si duo vincula dispis potentie incōpossibilia cōtrahūt forti⁹ repellit minus forte: vt pbat ext̄ de spō. Si inter. Cū ḡ querit an votū simplex dissoluat spōsalia de futuro sbdistingue: q̄a aut votū simplex p̄cedit spōsalia ipa: aut sequit. Si p̄cedit votū spōsalia: tūc impedit ⁊ dirimit etiā spōsalia de futuro iurata: vt in isto. c. Rursus. q̄a hoc cāu iuramētū est illicitū cū iurat facere cōtra id qd̄ vouerat. Uñ nō seruandū. zz. q. 4. Inter cetera. Sic al's in spōsalib⁹ spōsalia priora sunt s̄uāda: vt de spon. Sicut ex litteris. qd̄ est v̄um etiam si in p̄mis non interuenit iuramētū ⁊ in secūdis interuenit s̄m Innocē. Hosti. Alber. ⁊ Jo. an. Aut spōsalia p̄cedūt votum simplex: ⁊ tūc votū nō impedit nec dirimit spōsalia. Sz eo cāu deb3 cogi vel votū solēnizare .s. pfitendo in religiōe: ⁊ sic essent soluta spōsalia: vel spōsalia pfiteri. i. cōtrahē matrimoniū vt ex̄ de conuer. coniu. Ex pte: s̄m Inno. ⁊ Hostien. Adde quia hoc videt intelligendū qñ alter cōiugū hoc petit. s. illū cogi Nam si vellet votum implere etiā in seculo remanēdo. i. continē ⁊ mutuo se volūtarie absoluerent ab obligatione spōsaliū auctoritate ecclesie fieri potest q̄nimo cum adhuc possit votum suū implere: etiā si alter nō absoluit a talibus spōsalib⁹ q̄a potest religionē intrare: tenet votum quo ad deum: ⁊ hoc votū esset forti⁹ vinculum q̄3 iuramētū vel pmissio sponsalium vt videt. Sed vt in decreto iuri. dicit s̄m Inno. Hosti. ⁊ Goffr. videnť vincula equalis potētie esse: ⁊ ideo dicunt φ p̄mum p̄ualet sicut p̄ma spōsalia p̄ualēt secūdis: ⁊ p̄ma sunt ɔsūmāda nō secūda sicut in spōsalibus ⁊ voto simplici. Melius tñ esset s̄uare votū q̄3 spōsalia ɔsūmare s̄ hoc nō nisi p pfessionē in religiōe Et qd̄ dictū est in p̄mo casu. s. φ votum p̄cedens spōsalia impedit et dirimit. Intelligit quo ad deu3: quia talis nō potest licite cōtrahē: ⁊ si cōtrahat etiam matrimoniū p v̄ba d̄ p̄ñti nō potest licite. ext̄ e. Ex litteris. cōsūmare ipm. Sz tenet religionē intrare. Si tamen de facto ɔtrahat tenet matrimoniū. De voto solēni quō impediat matrimoniū vel dirimat dictū est. s̄. ⁊ de cōtracto p v̄ba de p̄ñti quō possit solui etiā ibi vide Item nō φ ille qui cōtraxit sponsalia si vult recedere ab eis extra casus p̄dictos debet moneri p̄us ad obseruandū. ex̄ eo. Requisiuit. tamen pōt licite cogi p censurā ecclesiasticā. ex̄ eo. Ex litteris. Tamē cogēdus non est: vbi pbabilit timet difficilis exit⁹ puta vt vxoricidiū ⁊ h⁹modi: vt in d. c. Requisiuit. Peccat tam̄ mortalit s̄m Tho. recedēs ab ipsis: etiā si nō cogat p ecclesiam.

De cōtractu matrimonij de p̄ñti .s. quō ɔtrahat.

Cap. zz.

d

E contractu matrimonij: d pñti. Nota ꝙ mrimonium ratificatꝰ: siue contrahitꝰ per ꝟba de pñti exprimentia mutuũ ꝯsẽsũ vel etiam ꝑ litteras abñtiũ significãtes mutuũ consensũ: vel ꝑ alia signa manifesta in illis qui non pñt loqui vel audire. Requiritꝰ ǵ pmo ⁊ pnci paliter consensus animi seu intentio contrahendi ex vtraqꝫ ꝑte. Unde si aliq̇s contrahit sponsalia: vel etiã cõtrahit per ꝟba de pñti: non habens intentionẽ contrahẽdi: ꝫ extorquẽdi carnalem copulaꝫ: ⁊ sic cognoscit eã q̃uis ꝑsumi debeat ꝓ mrimonio vt ex̃ de spõsalibꝰ. Tua. et ita iudicaretꝰ in foro iudiciali eccl'ie: etiã si de ꝟbis illoꝝ contrahẽtiũ cõstiterit: cõpellet illum stare cum illa: cum de intẽtiõe ipsius ecclesie constare nõ possit. vñ nõ crederetꝰ eis: etiã si ambo dicerẽt se non intendisse contrahẽ: q̇a q̇libꝫ sic posset dicere ⁊ dimittere vxorem ad placitum: ⁊ hoc nõ nisi signis euidentibus appareat se illos nõ intendisse ꝫ simulasse: tũc. n. nõ iudicabit esse mrimoniũ: al's ꝟbis eoꝝ stabit: vt dictum est: quasi ꝟe ⁊ cũ intẽtiõe dicta sint. In foro tñ pñie si ille qui sic contraxit simulate: nõ ꝓposuit eã ducere: nec vnq̃ꝫ consensit in eã non debet ex illo facto iudicari matrimonium contraxisse: q̇a ex̃ altera parte dolꝰ affuit ⁊ defuit omnino ꝯsẽsus: sine quo nequeunt efficẽ fedus cõiugale: vt in. d. c. Tua. Idẽ ꝑ Pe. ⁊ tho. Addunt etiam ꝙ ille ex ꝑte cuiꝰ nõ ẽ dolꝰ excusatꝰ a peccato: ꝫ deceptor si ꝟam vult facere pñiam: necesse hꝫ illam sine fictione ducere: q̃tũ in eo est vel dare sibi viꝝ conueniẽteꝫ: vel aliter satisfacere: tamen addit Tho. ꝙ ad hoc tenetꝰ si vir sit equalis conditionis cum illa: Nam si sit multo melioris conditõis q̃ illa: vel si aliq̇d signum euidens fraudis apparuit: potest ꝓbabiliter ꝑsumi ꝙ spõsa nõ fuit decepta: sed se decipi finxerit: et tunc ñ tenetꝰ ad ꝑdicta ꝫm quosdaꝫ Item nota ꝫm Ric. in 4°. ꝙ cuꝫ q̇s cognoscit eam cum qua contraxit solum ꝑ ꝟba de futuro: q̃uis sit ibi matrimoniũ ꝑsumptũ ꝫm iudicium ecclesie: tamen ꝫm iudiciũ dei nõ est ibi matrimoniũ: q̇a matrimoniũ ꝫꝫ rei ꝟitatem sine reali consensu de ꝑsenti contrahi nõ potest. Uñ si talis contraheret ꝑ ꝟba de pñti cum alia cum ipsa secunda remanere debet: ⁊ licet ecclesia iudicaret ꝓ pma: ⁊ cogeret secundã dimittere: ⁊ ad primam redire: ipse tamen qui scit factũ suuꝫ nullo mõ dꝫ dimittẽ scdam: ⁊ stare cuꝫ pma: q̇a adulteriũ cõitteꝫ ⁊ potius dꝫ pati excõicatõeꝫ. Et liꝫ ꝑlatꝰ ecclesie non peccet in iudicando sic: q̇a iudicare habet ꝫm ꝓbatões exteriores. Iste etiam non peccabit non ꝑendo s̃nie: si humilitꝰ sꝰstinet excõicationem: nec peccabit ꝓ illo tẽpore quo abstinet a diuinis ⁊ sacramẽtis ꝓpter talẽ excõicatõeꝫ.

Qd insanus vel furiosus non põt contrahere.

Cap. zz.

q

Uiã ǵ consensus animi pncipaliter in matrimonio requiritꝰ: hinc est ꝙ furiosus vel insanus dicendo ꝟba exꝑmẽtia consensum matrimonij: nõ ꝓptꝰ hoc

p

contrahit: q̇a. ſcꝫ talis conſentire nõ
poteſt. ꝫz. q. 7. Neqꝫ furioſus. Et
intelligendũ eſt duꝫ eſt in furore. nã
ſi habet lucida interualla: tũc cõhẽ
poteſt. Tho. ⁊ Ric. Item ebri⁹ ſi ita
ebrius eſt ꝙ neſciat q̇d agat nõ põt
contrahere: niſi qꝺ fecit in ebrietate:
poſtea ratum habeat. Sed ſi nõ au-
ferat vſus rõnis ꝓpter ebrietatẽ con
trahere põt. Tho. ⁊ Ric. in 4°. Iteꝫ
inter abñtes non poteſt cõtrahi: niſi
ꝑ litteras exꝓ̃mentes cõſenſum: vel
ꝑ ꝓcuratorẽ: qui ſuꝑ hoc ſpãle hẽat
mãdatum: nec poteſt alium ſbſtituẽ
niſi ei ſit ſpãliter cõmiſſum. Qui ꝓ-
curator ſi fuerit reuocatus anteqꝫ cõ
trahat nõ valet matrimoniũ poſtea
contractũ ꝑ ipſum ꝓcuratorẽ: q̃uis
ignorauerit ipſam reuocatõeꝫ. extra
de ꝓcu. Procurator. li. 6. Hoſti. Cũ
autem inter abñtes mr̃imoniũ con
trahit̃ per litteras ſolum. dicit Ray
ſi illa vel ille cui mittũt̃ littere nulli
exꝓ̃mit conſenſuꝫ ſuũ: credo ſine p̄iu
dició q̃tũcũqꝫ cõſentiat ꝙ nõ eſt ma
trimoniũ: ſed demum erit qñ noti-
ficauerit: ſiue ſignificãdo illi q̇ miſit
litteras ſiue alijs dicendo.

In qua etate poſſit contrahi ma
trimonium.

Cap. 24.

Item ante ãnum. 14. ma-
ſculus: ⁊ ante. 12. femina cõ
trahere non poſſunt. ex̃ de
ſpõ. impu. Puberes. Et ſi ãte ꝯtħũt
non eſt matrimoniũ: ſꝫ erũt ſpõſalia
niſi eſſent ꝓximi pubertati: et ita ꝙ
malitia ſuppleret etatẽ: extra de ſpõ.
impu. de illis. Pe. dicit ꝙ ſi ñ diſtẽt
pluſq̃ ſex mẽſes: vl' malitia ſuppleat
etatem ⁊ poſſint carnaliter ꝯmiſceri
tenet mr̃imoniũ cõtractũ. ex̃ de ſpõ.
impu. Puberes. Rayñ. tamen dicit
ꝙ non debꝫ diſtare a pubertate vlt̃
ſex menſes: lꝫ alia cõcurrãt. ar. ex̃ de
ſpon. impu. Cõtinebatur. qꝺ dicunt
pleriqꝫ doc. veꝝ. niſi eſſent carnalit̃
copulati: tunc credo tuti⁹. Dicit Io.
in ſũ. confeſſ. ꝓ mr̃imonio iudicãdũ
etiam ſi vltra ſex menſes a legitima
etate diſtarent. ex̃ de deſ. impub. A
nobis. Concor. Inno. in glo. ſuꝑ. c.
Cõtinebat̃. Sed dicit Alber. in 4°.
ſic. mihi videt̃ potius de diſtãtia in
plus ⁊ minus: qꝺ det̃minãdũ ſit ſꝫ
diuerſam diſpoſitõꝫ mẽbroꝝ ⁊ ſaga
citatis: q̇a ego vidi puellam de qua
cõit̃ ꝓhibebat̃ ꝙ erat noueꝫ ãnoꝝ q̃
cõcepit ⁊ peꝑit cum decimũ implere
inciperet. Phi dicunt etiam ꝙ q̇daꝫ
naſcũt̃ ita dẽtati lanugioſi et piloſi
in gẽitalibus qui citius alijs ſũt apti
ad coitum: ⁊ puto ꝙ variant̃ hec in
locis calidis ⁊ frigidis ſicut ipſa im-
pregnatio ⁊ corꝑis incremẽtũ. Sof.
dicit ꝙ ꝑ aſpectum corꝑis ⁊ eius q̃li
tatem pubertas ꝓbari debet. ⁊ q̃to
tꝑe ãni determinati p̄ueniri poſſint
dicit arbitrio iudicis relinquẽdũ: vt
ipſe qualitatẽ ꝑſone prudẽtiã et ma
litiam metiat̃. Nã ⁊ pubertaſ aliqñ
ãnos ãticipat ⁊ potẽtia coeũdi. ex̃. e
Puberes. ⁊. c. A nobiſ. Hoſtien. Ho
dicit ꝙ nũqꝫ dicit̃ potens niſi ꝓbet̃
ꝑ euidentiã q̃tũcũqꝫ ſit ꝓximus pu
bertati. Unde nõ poteſt p̄ueniri tꝑs
. 12. in femia. 14. in viro: niſi forte ad
tres dies.

Que cõditiões vel pactiões impe
diunt matrimonium.

Cap.25.

e T quia ꝺm ꝙ reqrit in ma
trimonio contrahendo est
expssio consensus p vba:vl
p eqpolletia. Jõ nota ꝙ si in ipsa ex
pssione vboꝝ ponat pactum vel cõ
ditio contra sbam ⁊ bona mrimonij
nil agit:vt si dicat aliquis contraho
tecum:siue accipio in meam vxorez
te:si gnationez prolis euites: vel dũ
inueniam aliam digniorẽ: vel si pro
questu te adulterandũ tradas. Naz
pma conditio est cõtra bonũ matri
monij qd dicit ples. Secunda cont
secundũ bonum matrimonij: qd di
citur sacramẽtũ. Tertia cõtra tertiũ
bonum qd dicit fides. Jsta tria.scz
prolem sacramẽtum ⁊ fidem ponit
Aug⁹ esse bona matrimonij. 27.q.
z.Omẽ. Jn prole intelligit vt amãt
suscipiat ⁊ religiose educet. Jn fide
ne cum alio seu alia ɔmisceant. Jn
sacramẽto vt mrimoniũ postꝗ con
sũmatum fuerit nõ sepetur vsqz ad
mortem:licz quo ad actum possit se
pari:vel ex cõi consensu vel ꝓpter for
nicationem. Quãdo ꝗ aliq cõditio
ponit cõtra aliqd pdictoꝝ nõ tenet
mrimoniũ.ex de condi.app.c.fi. ꝭ si
contrahẽs nõ intẽdit seruare fidem
ꝭ adulterari: nihilominꝰ tenz si hoc
nõ ducat in pactuz. Similit intẽtio
ꝓlem vitandi: maxime si ducat in
pactum ꝺm Pe.excludit mrimoniũ
sed intẽtio non educandi ꝓlem non
excludit:nec etiam despatio prolis.
Jtem intẽtio nũꝗ exigẽdi debitum
ꝺm Guil. non vitiat contractũ:imo
etiam intẽtio negandi debitum:dũ
mõ nõ ducat in pactuz. Jtẽ intẽtio
ducendi aliam vxorẽ dimissa illa cũ
qua contrahit vitiat matrimonium
contractum: sed ipsa retẽta tenz ma
trimoniũ. Si autẽ in expssiõe vboꝝ
ponatur conditio inhonesta vel im
possibilis:nõ tamen cõtra mrimonij
tenz matrimoniũ: ⁊ illa cõditio hẽt
ꝓ nõ adiecta.ex de condi.app.c.vlt.

Pro maiori tamẽ declaratõe eius
qd dictum est de expssione cõsensus
p exteriora.dicit Pe.in 4.di.27.ꝙ
non sufficit actus interior ad esse sac
menti: sed requirit signum exterius
expssuz:⁊ ꝗuis ista expssio conuenẽ
tius fiat p vba:potest tamẽ fieri per
alium modum: vt p litteras abñtiũ
vel signa euidẽtia pñtiũ nõ valẽtiuz
loqui:vel etiam loquẽtiũ:vt dicunt.
Jdẽ Tho.⁊ Jnno.dicit idẽ Pe.di.
29.ꝙ in his qui sunt sui iuris reqrit
cõsẽsus p eos expssus. Sed in his
qui sunt iuris alieni: vt in filiafami
lias sufficit tacitus cõsensus cũ expssi
one eoꝝ in quoꝝ sunt ptãte vt patz
32.q.z.honorãt. Jdẽ Tho.⁊ Jnn.
⁊ Guil.qui etiam ponit talẽ casum
seu qõnem. Sed quid si vir dicat
mulieri:accipio te in meã vxorem:⁊
illa nihil dicat. Rt. ꝙ si mulier con
sentiat animo:sed ex vecũdia taceat
pmittit tamen se sbarrari per anuli
imissionẽ voluntarie:vel dotari ipsa
taciturnitate ⁊ patiẽtia cõsensus eiꝰ
expmit:⁊ si ligua taceat:vt nõ.hug
27.q.z.c.vlt. Uerba enim in matri
moniũ nõ sunt ita de sba sacramẽti
vt in baptismo ⁊ eucaristia:ꝭ vba et
nutus ⁊ alia indicia sunt necessaria
ad hoc vt constet ecclesie de cõsensu
matrimonij. Concor. Tho.dicens

in hoc casu ꝙ sufficit ꝙ non ꝯdicat
Si autez nulla essent indicia de cō
sensu eius: nisi ꝙ alter ꝓtulit ꝟba: nō
credo ait Guil. ꝑsumēdū pro matri-
monio. Hosti. etiā dicit in sū. ⁊ glo.
ꝙ reqͥrunt̃ ꝟba vt ꝓbet̃ cōsēsus que
si deficiant sufficē debent signa etiā
in loquēte: vñ si scribat volūtatē suā
etiā sine ꝟbis sufficit. Item nō. sm
Guil. ꝙ cū quis ꝓtestat̃ corā pluribꝰ
ꝙ qͥcqͥd faciet vel dicet cū aliqua: nō
facit animo cōtrahēdi: ⁊ postea con
trahat cum illa: dicēs cōsentio in te:
⁊ hꝰmōi. Si cōstat iudici iudicialiter
iudicabit ꝓ mr̄imōio: qͥa recurrēdū
est ad cōem intelligētiā ꝟboꝝ ⁊ int̃
ꝑtatio facienda est contra eum qui
dolum adhibuit: ⁊ qͦ̃uis ꝓtestatōez
ꝓbet: potuit tamē postea recedē ab
ea ⁊ volūtarie ꝯsentire in illā. Cōcor
Hosti. Est aūt effectus mr̄imonij cō
tracti ꝑ ꝟba de p̄nti int̃ fideles mul
tiplex sm Ray. In p̄mis qͥdem: qͥa
maritus nō potest dimittere vxorez
nec vxor viꝝ: siue efficiatur cecus vel
leprosus vel hereticꝰ. 32. q. 5. Horrē-
dus. Nisi tm̄ cā fornicatōis: et tūc si
dimittat maneat sine ꝯiuge: vł recō
ciliet̃ ei. 32. q. 4. Dixit. et in alio. c°.
Potest tñ alter eoꝝ ante ꝯsūmatōz
mr̄imonij intrare religiōez alt̃o inui
to: ⁊ ille qͥ remanet in seculo necesse
habet illum expectare vsqȝ ad ꝓfessi
onem postea solutꝰ est. Nam si ille
reuertat̃ ad seculū āte ꝓfessiōez du-
rat matrimōiū: ⁊ si remanēs in sclo
cōtraxissȝ cū aliqua ꝑsona: ⁊ etiā cō-
sūmasset mr̄imoniū coget̃ illam di
mittere ⁊ suscipe regressū ꝺ religiōe
Si ꝟo vxorē volētē ingredi religiōz

vel iam ingressā s noutiā cum qua
cōtraxerat ꝑ ꝟba de p̄nti cognouērit
etiaz per violētiā: tūc nō pōt ingredi
religionez vel remanē si iaz intrauit
cōtra volūtatem alteriꝰ cōiugis sm
Ricar. ⁊ Host. Si aūt talis polluērit
vxorē ex claustrū pudoris nō ipedit̃
ꝑ hoc ab ingressu religiōis: quia nō
cōsūmauit ꝑ hoc matrimonium sm
Archi. Secundus effectus est qͥa
mulier sui corpis ꝑtātē nō habet: sed
vir: ⁊ ecōuerso. in p̄me ad cor. 7. vñ
nō pōt cōtinētiā vouē altero inuito.
33. q. 5. Per totū. Qꝺ videt̃ intelli-
gēdū qͦ̃tū ad redditionē debiti: secꝰ
quo ad exactionē. Itez qͥa cōpellēdꝰ
est reddere debitū vxori: lȝ nūqͦ̃ cog
uerit eam: et econuerso nō obstante
affinitate supuenīete. ext̃ de eo qͥ. co.
con. vx. sue. discretōez. Ille tñ ꝯiunx
qui est inocēs admonēdꝰ est: vt con
tineat: ꝙ si nolit: tūc qui nocēs ē tñt̃
ei penitꝰ debitū reddē: s exigē nūqͦ̃
debet: nisi secum dispenset̃. Et pōt
in hoc dispēsare epūs sm Pe. ꝺ pal.
ꝙ si dicat alt̃ velle ingredi religiōez
arbitrio iudicis: puta epi assignabit̃
cōueniēs tempus. j. qꝺ: aut intret re
ligionē: aut cōsūmet mr̄imoniū: als
excōicabit̃: ⁊ in tali cāu nō obediēdo
ecclesie peccat mortalit̃: nec sufficeret
ꝙ intraret aliqꝺ heremitoriū: vel su
meret tertiū ordinis habitū predica
toꝝ vel minoꝝ: sed opȝ ꝙ intret in
vnam de religionibus approbatis ⁊
obligātibꝰ ad tria vota. Tertius
effectus est ꝙ vnus cōiugū non pōt
orare sine cōsensu alterius: qꝺ intelli
git̃ de orōne tam lōga ꝙ essȝ impe
ditiua ꝯiugalis debiti. 33. q. 2. quos

deus. Secus de oratione soléni: vt misse tempore a canonibus diffinita de conse. di. z. Omnis.

De matrimonio contracto sb conditione.
Cap. 26.

de matrimonio contracto sub conditione: Uel certo modo vel causa. quando scz teneat vel non: videndum est. Sciendum est igitur bm Guilel. q queádmodú alij contractus qui nó fiunt absolute ⁊ libere possunt aliqñ esse sub conditõe. Ut dono vel vendo tibi hoc: si feceris hoc vel illō: vel si hoc fuerit. Item possunt esse sub modo: vt si dicatur dono vel vendo vt facias hoc vel illud: alioquin reuocetur qd donaui zc. Item possunt esse cum appositiōe cause: vt si dicat dono vel védo: quia hoc est vel fuit. Et conditio quidem fit per si: mod⁹ per vt: causa per qa. Sic etiá mrimonium: quandoqz absolute: quãdoqz sub modo vel conditione fieri vel cō trahi potest. Quando ergo mrimonium contrahitur sub certo modo: tunc bm Pe. de pal. in quarto. Si modus est contrarius matrimonio vitiat contractuz: vt si dico: Accipio vel accipiam te: vt procures venena sterilitatis ⁊ h⁹modi. Sed si post cō tractuz apponatur talis modus per pactum q̃tūcūqz incontinenti: tunc non vitiat matrimoniū precedens: q̃tūcūqz sit contra eius sbam: quia eodem momento quo vba cōplét adeo coniungitur ⁊ perficitur: vt si statim post matrimoniū contractuz vn⁹ dicat: volo vt procures venena sterilitatis: al's non sit matrimoniuz ⁊ alius consentit: nihil valet pactuz: ⁊ nihilominus tenet matrimoniuz. Si vero modus non cōtrariet matrimonio: tunc aut est impossibilis vt si dico: accipio vel accipiam te: vt celebres missam vel celum digito tã gas: ⁊ tunc non habetur pro nō adiecto: ⁊ pure ⁊ simpliciter tenet contractus in foro exteriori: sed in foro conscientie non tenet: si non intéderit in hoc consentire. Aut mod⁹ qui exp̃mitur est necessarius: vt si dicaz Accipio te vt moriaris: Uel aliquid h⁹modi: et tunc habetur ꝓ impleto Aut est possibilis: ⁊ tūc si inhonest⁹ est: non tamen contrari⁹ mrimonio habetur pro non adiecto: ⁊ tenz matrimoniū sicut in legatis: vt accipio te vt furtum facias. Si possibilis et honestus: tunc non suspédit obligationem: quia natura medij est vt posterius impleatur. Sed si ex fauore apponentis tenetur implere alius celebrato matrimonio: vt si dicatur. Accipio te ut des. ioo. nomie dotis non autez si ex gratia sui: ut accipiã te cum. io. libris ut hẽas unde emas tibi fundum. Non tenetur talis nec ante nec postea emẽ. ff. de condi. l. i. Cum vo in contractu, matrimonij fiat appositio cãe: tunc bm Pet. de pal. causa siue sit va: siue sit falsa pro non adiecta habetur: et pure intelliguntur cōtracta matrimoniū ⁊ spōsalia: Ut si dicam accipio uel accipiã te: qa pater tuus despōsauit te mihi uel me tibi: ⁊ nolo uenire contra cō silium eius: etiam si illud nō sit vuz

nihilominus est matrimonium vel sponsalia. Idem etiam si ponat in futuro cā: Ut accipio te: quia dabis mihi.100.pro dote. Idem etiam est quando in tali contractu ponit demōstratio: quia siue honesta sit: siue inhonesta: siue contraria mr̄imonio siue non: siue de presēti: siue de futo per se nūq̄ impedit: vel suspēdit matrimonium: sed habetur pro nō adiecta: vt ibi gratia. Accipio vel accipiam filiā tuā que pcurauit venena sterilitatis: vel que est sterilis: vel que est vgo: vel quaz audiui diuitē esse: et hmodi. Nam falsa demōstratio non vitiat legatum. ff. de condi. et demon. l. falsa. nec per cōsequēs matrimoniū. Sed si demōstratio ferat ad cōditionez: tunc impedit nō rōe demōstratiōis sed erroris. vt si dico accipio vel accipiam filiaz tuā liberā si quidem sciret eaz ancillam: nihilominus tenet matrimoniū: s si ignorat: tunc non valeret matrimoniuz rōne erroris: etiam si demonstratiō fuisset omissa. Et idem est: si demōstratio refertur ad sbam: quia error sbstātie vel conditionis impedit: nō autem qualitatis. Idem si non ponatur in futuro causa: vt accipio te: quia dabis mihi.100.pro dote. Qn̄ autem matrimoniū fit sub cōditiōe tunc distinguendum est de cōditiōe Et pmo sunt quedam conditiones generales que semp debēt intelligi: vt quas ponit beatus Jacobus: Ut si deus voluerit et si vixerimus: et he nullum contractum suspendunt. Quedam vo sunt cōditiōes de his que in mr̄imonio oio sūt necessarie alias matrimoniū impedirent: vt si es christiana: vel si nō es affinis vel cōsanguinea et huiusmodi. Et iste etiam conditiones debent intelligi apposite: nec vitiant cōtractum. Est 3° alia cōditio de futuro necessaria: sicut solē oriri cras et similia: vnde si dicatur: Cōtraho tecum si sol oriat cras cōtractum est matrimoniuz: vt Tho. ponit in quarto. di.29.q.2 q̄a talia futura sunt iam p̄ntia in causis suis. Est et 4°: cōditio cōtingens et honesta: que potest apponi et nō apponi: vt si pater meus voluerit: aut si dabis mihi centū hmodi cōditio si apponatur suspendit matrimoniū vsq̄ ad euentuz cōditōis: nisi interiz cōsensus de p̄nti vel carnalis copula fuerit sbsecuta eo q̄ tales vident recessisse a cōditiōe. extra de cōdi. app. De illis. c. super eo. et c. Per tuas. Quinto est cōditio inhonesta: s tam nō est contra sbam matrimonij: vt si furtum feceris: vel si hominē interfeceris he si apponātur debēt haberi pro nō adiectis: et tenent sponsalia: siue etiam matrimoniū. ext̄ de cōdi. app. c. fi. Cum ibi nōtis. Sexta est cōditio inhonesta et contra sbam: et bona matrimonij: vt si dicat ɔtraho tecum si gn̄ationez prolis euites: q̄a hoc est contra bonum prolis: vel do nec aliam inueniam digniorē: quia hoc est contra sbam insepabilitatis: vel si pro questu te adulterādaz tradas: et hoc est contra bonum fidei. Unde tales cōditiōes si apponātur nihil agit. 32. q.4. Inter cetera. 32. q.2. Aliquādo. et c. Soler queri. ex̄ de cōdi. app. c. vlt. Si tamen talis

conditio postea remittatur et sequitur car
nalis copula pro matrimonio iudicabitur
quod si tamen unus coniugum ponit talem conditionem
et alius contradicit vel taceat iudicabitur
pro matrimonio: ut in. de. c. Aliquando. Pre
dicta sunt sumpta de Ray. Tho. Inno
et Hosti. Quid si quis significavit pri
abbati quod contraxit tale matrimonium sub
conditione si ipsi pri placuerit: et antequam pr
consentiat penitus et pr consentit: numquid erit
matrimonium. Rº secundum Guil. dicentem quod non
quia non videtur quod debeat dici consensus:
nisi duret quousque pr consentiat: tamen
antequam transeat ad secunda vota debet compelli
sive induci ut illam ducat ex quo in eam
semel consensit sub conditione que extitit ar.
ex. de spo. impu. De illis. Idem Hosti.
et Bar. bri. Quid si quis contrahat spo
salia sub hac conditione si promiseris coitum.
Rº secundum guil. si conditio illa intelligatur
de coitu fornicario pro non adiecta debet
haberi: cum sit turpis. ex. de condi. app. c. fi. et
sic pro matrimonio iudicatur. Et multo
fortius si intelligatur de coitu legitimo
et maritali. et eodem modo si dixeris: contraham
tecum si unquam contraxero. Quid si dicat
contraham vel accipiam vel accipio te si inve
niam te virginem postea sequitur coitus nec
invenitur virgo. Rº secundum Hosti. Inno. et
Ber. iudicandum est pro matrimonio sicut et
precedenti. Et addit Hosti. quod licet sic iudi
cari oporteat in foro iudiciali propter hoc
quod non possunt haberi alie probationes in iudicio
tamen anime non est matrimonium. ex. de condi.
app. De illis. et. c. super eo. et. c. per tuas.
Nam et bonum est quod mulier que mentita est:
in fraude remaneat decepta: et viro
subveniatur qui forsitan intendit bigamiam
vitare. Quid si dicat: Accipio te in
uxorem vel dabo tibi. 100. et sequitur car

nalis copula: numquid presumetur pro matri
monio. Rº secundum Guil. non credo quod pro
matrimonio presumetur. Nam cum ille qui di
xit habeat optionem quod se possit liberare
utrumlibet faciendo non recolo presumptionem
inductam esse a iure quod intelligatur recce
dere ab optione per carnalem copulam.
Quid si dicat. Promitto quod numquam de
ficiam tibi in vita mea: et secuta est car
nalis copula. Rº secundum guil. non debet presumi
pro matrimonio cum sponsalia: aut matrimo
nium non solent contrahi per promissiones nega
tivas: nisi forte constaret quod per hoc inten
debant sponsalia contrahere. Quid si dicat
ducam te post annum: et secuta est carnalis
copula. Rº secundum guil. Credo presumendum
pro matrimonio: quia propter carnalem copulam
subsecutam videtur renuntiasse dilationi temporis
Quid si quis contrahat cum aliqua sub conditione.
deinde ante eventum contrahit cum alia pure.
Rº debet remanere cum secunda etiam si sit con
sanguinea prime.

De fine seu intentione matrimonii.
Cap. 27.

d E fine seu intentione qui habetur in
contrahendo matrimonium: quia ibi
potest esse meritum peccatum et mor
tale et veniale secundum varietatem intentionis
Circa finem igitur et intentionem matrimonii
non pe. de pal. in 4º. di. 31. quinque con
clusiones. Prima est quod duplex est finis in
matrimonio: unus per se qui proprie est finis
ipsius matrimonii intentus ab eo qui matri
monium instituit et ab omni recte ma
trimonium contrahente secundum potissimum sta
tum matrimonii per se acceptum: et iste est ge
neratio prolis. unde Adam prophetizans di
xit. Adherebit uxori sue: et erunt duo
in carne una. s. gignanda. Gen. 2º. et de
benedictionem nuptialem tribuens dixit.

Crescite ⁊ multiplicamini. Ali⁹ ē fi-
nis ꝑ accidēs.s.quē intēdit ꝯtrhēs:et
hic est finis nō ꝓprie ipsi⁹ mrimonij
ſ ꝯtrhētis ⁊ hic finis qn̄z ē bon⁹:qn̄z
mal⁹:sic finis dom⁹ q̄ fit ē ihitatio
finis domificantis: ⁊ forte alius vt
lucꝝ. Scđa ꝯclusio ē ꝙ mrimōiuz
semꝑ ē bonū: vel n̄ ē malū ex ṗ° fine
non z°. Cui⁹ finis bon⁹ ē ip̄z quoq̄z
bonū ē:loquēdo de fine ꝑ se nō ꝑ ac
cidēs:sicut sciētie medicine ⁊ iuris sc̄
scie bōe ꝑ se:q̇a finis ꝑ se ē bonus:vt
sanitas corꝑis ⁊ iusta distributio tē-
poraliū:lz hn̄tes sciaz possint eē mali
abusi ei⁹ ⁊ mala iutētōe. Tertia cō
clusio est ꝙ finis mrimonij ꝑ se meri
torie intēdit:siue sit finis ꝑ se:⁊ ṗ° fi
nis ei⁹ vt ē bonū ꝓlis:siue finis ꝑ se
ſ n̄ ṗ° ſ scđario intēt⁹:vt vitatio for
nicatōis.Naz sola gn̄atio ꝓlis finis
dr̄ ṗ° ⁊ ꝑ se:q̇a iste fuit finis in sua ṗ
maria institutōe:ēt in statu inocētie
⁊ de isto cōcedūt oēs ꝙ sine peccato
imo cū merito pōt intēdi ṗncipalit.
Vitatio āt fornicatōis:liz sit finis ꝑ
se:n̄ tn̄ ṗmari⁹: ſ scđari⁹:q̇a p⁹ peccz
fuit mrimoniū istitutū: n̄ solū i offm̄
.s.gn̄andi:ſ ēt i remediū:dicēte aplo
ṗmꝰ ad cor.7°.ꝓpt fornicatōz.s.vi-
tādā vn⁹q̇sq̄z vxorē hēat suā.⁊ si iste
finis scđario itēdat:certū ē ꝙ adhuc
meritoriū ē n̄ peccatū:q̇a nulla deor
diatio ē in eo.Sz si vitatio fornica-
tōis ṗncipalit intēdat adhuc nō est
peccatuz mortale:q̇a nec tali fine co
gnoscē vxorē ē mortale. ſ ad cog̊scē
dū an sit veniale distinguēdū videt
q̇a aut ē talis q̇ pōt hr̄e ꝓlē ħz spem
cōez:⁊ tūc vēialit peccat ꝯtr rōis ordi
nē agēs finē scđariū:ꝓponens ṗmo
fini ⁊ ṗncipali:sicut ⁊ ēt peccarz cog̊
scēs vxorē ꝓpt hāc cāz n̄ curās ꝺ ꝓle
vbi se crederet posse gn̄are.Sz q̄z dō
senex est nec pōt gn̄are: nec ē spes ꝺ
ꝓle ſ timore fornicatiōis:tūc nulluz
peccatū vr̄:q̇a alio mō n̄ possz senex
ꝯtrhē mrimoniuz sine peccato.Ridi
culuz est.n.ꝙ illi q̇ n̄ sꝑāt nec credūt
posse gn̄are cōtrhāt sola vel ṗncipali
intētōe gn̄andi: cū spes vel intentio
vel electio nō sit de impossibili.Sub
lato.n.fine ṗncipali:lz facē ꝺ scđario
ṗncipali plusq̄z ꝺ z° vel 4°. vn̄ cū p⁹
ꝓlē ṗm⁹ finis sit vitatio fornicatōis
ille pōt ṗncipalit attēdi vbi ꝓles spe
rat impossibilis hr̄i. Quarta con
clusio ē de illis cāis seu intētiōib⁹ vt
reformatō pacis acquisitio aicitie ex
ꝑētela vel diuitiaruz ex dote pulchri
tudo ⁊ h⁹mōi: et reformatio quidez
pacis est hōesta cā in se:ſ n̄ in matri
monio:si ṗ° ⁊ ꝑ se intēdat:cū matri
moniū sit n̄ ad ħ ordiatū ṗncipalit:
sicut vir cog̊scēs vxorē ꝓpt sanitatez
peccat:⁊ q̇ baptizat vt sanet: ſ scđa
rio pōt illꝺ intēdi.nō tn̄ essz mortale
si ṗncipalit illꝺ itēdēt: sic nec si diui
tias vel pulchritudinē ṗncipalit intē
deret:cuz hō nolit talia nisi m̄ licito:
ēt si al's n̄ essz cōtrctur⁹ mrimoniū:sic
ēt n̄ peccat mortalit cog̊scens vxorē
ꝓpt nimiā delectatōz.j.limites mri
monij.vr̄ tn̄ alijs ꝙ cū mrimoniū sit
ꝟū sacmētū ꝙ n̄ pōt sine peccō mor
tali ṗncipalit intēdi finis extne⁹ i eo:
⁊ ꝑ accidēs totalit oi institutiōi mri
monij: sic si q̇s ṗncipalit baptizaret
ꝓpt sanitatē vl' q̄stū faciēdū n̄ curās
de gr̄a baptismali n̄ essz h° sine cōtē
ptu ⁊ iniuria ⁊ irreuerentia et abusu

sacmēti. ꝫ ista snia est mltū dura: qa multos inuoluit: ⁊ vr̄ esse coñ illō qd̄ hr̄. 3°. R. i. vbi Dauid Abisac sunami tē duxit in vxorē: vt solū calefaceret eū: ⁊ nō spe ꝓlis: nec timore fornica tōis: qa n̄ peccauit nec cognouit eā.

Diuitie si scdario intēdāt vt ꝓles meli⁹ educeꝫ ⁊ onera mr̄imoñ meli⁹ supponereꝫ nullū ē peccatū: ⁊ similiꝫ si pulchritudo sit scdario intenta ad fornicatōeꝫ vitādaꝫ in cāu in q° illa vitatio pōt ꝑncipaliꝫ intēdi nō facit peccatū etiā veniale. Sed si scdario intēdeꝫ ad voluptatē facit peccatuꝫ veniale: ⁊ similiꝫ diuitie imoderate: lꝫ scdario intēte. Quinta cōclusio est ꝙ dato ꝙ coñbē ꝓpꝫ voluptateꝫ ꝑncipaliꝫ essꝫ peccatū mortale nō tñ cogscē ꝓpꝫ voluptatē esset mortale: dūmō nō essꝫ idē factur⁹ cū alia: qa nō est ita dānabilis abusus rei cōis: sic rei sacre: sic bibēs cū cipho cōi ꝓpꝫ voluptatē nō est in se nisi veniale: sꝫ n̄ ꝑ h° seqꝫ ꝙ portās calicē ad taber nā ad bibēdū ꝓpꝫ voluptatē qn pec cet mortaliꝫ: ⁊ h° ꝓpꝫ abusū rei sacre Qui āt coñbit. mr̄imoniū ꝑ ꝟba de p̄nti ꝓpꝫ fineꝫ indebitū abutiꝫ re sac qa essentia sacri ibi cōsistit. Sꝫ q cogscit vxorē suā fine indebito abutiꝫ re nō sacra. i. muliē: qa essentia sacmēti trāsiit: vn̄ nō adeo peccat. Et est ar. ꝙ si iudex pena pecūiaria punit ma lefactores: dū tñ essꝫ al's puniturus: licet querat pecuniam nihil cogitās de actu ⁊ de iusticia: duꝫ tamen nō sit facturus iniuste: non est nisi veni ale. Nam si preponeret expresse vel explicite pecuniam: iuste non essꝫ ex cusatus a mortali. Et similiter cano

nicus non aliter iturus ad ecclesiam nisi lucretur distributionem nō pec cat mortaliter: non tamen nollet eā illicite lucrari: et paratus esset ire si deus vel ecclesia preciperet. Nota ꝙ beatus Tho. in quarto dicit in ex positione littere loquens de Jacob qui contraxit cum Rachel que erat pulchra: vt patꝫ in Gen. 29. ꝙ decor faciei non fuit principalis causa talis cōtractus matrimonij: sed secūdaria et hoc bene potest esse sine peccato: vel etiam quandoqꝫ cuꝫ peccato ve niali. Si autem esset ꝑncipalis cā libidinis pulchritudo non excusareꝫ a mortali: si effrenata libido esset. Hec Tho. Jta scilicet ꝙ ibi constitue ret finem: quis aliqui contrahant matrimoniū ꝓpter secundarias cās quascunqꝫ dictas: Non ꝑncipaliter ꝓpter primā non habet istud vitiare matrimonium contractū ꝫm Ray. Sed sufficit ꝙ contrahat per verba de presenti: et contrahere intendant vt. 32. q. 2. Solet. Addam⁹ sextā conditionem ex verbis ipsius Petri in quarto scilicet ꝙ cōtrahere matri moniū per verba de presenti ei que est in peccato mortali: siue viro: siue mulieri videtur esse peccatum mor tale. Dicit enim Augustin⁹ ꝙ sacra menta talia fiunt vnicuiqꝫ cuꝫ quali conscientia quis accedit ad ea. i. q. i. Cum ergo matrimonium vnuꝫ sit ex sacramentis et esse eius consistat in contractu per verba de presenti: non in copula carnali. Alias non fuisset verum matrimonium essen tialiter inter Mariam et Joseph. Seqꝫ ꝙ cōhens in mortali peccat

mortaliter imo pe. de pal. in 4°. di.
.7.q.2. videt̃ dicẽ ꝙ nõ sufficiat cõ
tritio sed sit necessaria etiaȝ cõfessio.
Dicit.n. ꝙ in omni sacramẽti susce
ptiõe post baptismũ obseruãdũ ẽ hᵒ
ei q̃ post baptismũ peccauit mortalr̃
vt nõ accedat ad aliq̃ᵭ sacramẽtũ ẽt
ꝯtritꝰ nisi ꝑus faciat ꝯfessiõȝ ⁊ rõ est
q̃a sicut baptismꝰ ẽ ianua omniũ sac̃
mẽtoꝝ ãte quẽ nullũ suscipi põt vel
dȝ: ita pñia ẽ scða tabula pꝰ naufra-
giũ: vñ post naufragiũ.i.mortale cõ
missũ post baptismũ nullꝰ ẽt cõtritꝰ
dȝ accedẽ ad sacr̃m aliq̃ᵭ nisi ꝯfessꝰ
In cõfessiõe aũt pficit̃ pñia in q̃ꝫtũ
sacramẽtũ: q̃a sic ꝑ ministrũ ecclesie
dat̃ ⁊ absoluit̃. Idẽ dicit. di.17.q.2
Addit tñ ibi in fi. ꝙ nõ tñ mortalit̃
peccat suscipiẽdo vel ministrãdo sa-
cramẽtũ postq̃ꝫ ꝯtritꝰ est: cũ sit iam
deo coniunctus ⁊ penitens. Uñ et
confessus in ꝓposito: qᵭ tamen nõ
sufficẽt quo ad eucharistie susceptiõeȝ
hñdo copiam confessoris ẜm Tho.
⁊ omnes alios.. Septimo nota
ꝙ cõtrahẽs mr̃imoniũ clãdestine ita
.s. ꝙ ñ possit ꝓbari peccat mortalit̃:
q̃a ꝯt̃ p̃ceptũ ecclesie agit. Itẽ ⁊ q̃ cõ
trahit siue occulte: siue mãifeste non
intẽdẽs ꝯtrhẽ ẜ decipe ad extorq̃ꝺaȝ
copulã ⁊ hꝰmõi peccat mortalit̃: q̃a
vtit̃ fictõe in sacr̃o: ⁊ in dãnñ alterꝰ
Itẽ ⁊ q̃ votuȝ simplex hẽt castitatis
ãteq̃ꝫ dispẽset̃. Itẽ ⁊ q̃ cogit aliqueȝ
ꝯtrhẽ coactõe absoluta vel cõditiõata
Iniuriat̃.n. ei nõbilit̃ cũȝ mr̃imonia
debeãt eẽ libera ẜm oĩa iura. Itẽ ex-
cõicatꝰ exñs scienter si ꝯtrahit matri
moniũ peccat mortalit̃.

De ꝯsũmatõe mr̃imonij ⁊ actu cõ
iugali. ⁊ ibi qñ est mortale: quando
veniale: ⁊ qñ nullũ. Ca.28.

p Ostq̃ꝫ ãt dictũ ẽ de mr̃imõio
q° ad despõsatõȝ seu ꝓmissi
onẽ de fut̃o: ⁊ q° ad ratifica
tionẽ seu ꝯtctũ ꝑ ṽba de pñti. Nunc
vidẽdũ ẽ de ꝯsũmatiõe eiꝰ ꝑ copulaȝ
carnalẽ: ⁊ circa hᵒ p̃° ponẽt̃ plẽs cãus
in q̃bꝰ actꝰ ꝯiugalis ẽ mortale peccȝ
2° cãus in q̃bꝰ est veniale. 3° qñ actꝰ
est meritoriꝰ ⁊ qñ indifferẽs. 4° de
nuptijs ⁊ bñdictõe que ipm ordiarie
p̃cedũt. Quãtũ ad p̃mũ. pe ᵭ pal.
in 4°. di. 32. q. 3. Ponit nouẽ cãus
in q̃bꝰ ẽ peccatũ mortale actꝰ ꝯiuga
lis. Primꝰ ẽ q̃ꝫtũ ad intẽtõis inordi
nationẽ effrenate libidinis: qñ.s. fert̃
intẽtio ex̃ limites mr̃imonij: idẽ.s. fa
cturꝰ cũ q̃cũq̃ꝫ alt̃a q̃ sibi occurrẽt vl̃
cũ eadẽ si ñ essȝ sua vxor vt satisfacẽt
voluptati sue: vel ipi delectatõi vene
ree inherẽs vt fini vltio. Iõ Ihero.
dicit ꝙ sapiẽs iudicio.i. ẜm rõnẽ dȝ
diligẽ vxorẽ nõ affectu.i. passiõe nõ
regnet in eo impetꝰ voluptatis: nec
p̃cepis ferat̃ ad coitũ. 32. q. 4. Origo
Sȝ q̃a vt idẽ Pe. dicit actibꝰ nõ ha-
bẽtibꝰ meremur ⁊ demeremur: hoc
itelligẽdũ ẽ qñ actu hᵒ cogitat.s. talẽ
inordiatõeȝ intẽtõis. ⁊ idẽ vr̃ dicẽdũ
qñ vir vxorẽ cognoscẽs animo deli-
berato ad aliã intẽdit quaȝ carnalit̃
diligit: ⁊ similit̃ de vxore cũ ad aliũ
mẽtem figit. Secũdꝰ casus ẽ q̃ꝫtũȝ
ad locũ in quo talis actꝰ exercet̃. vȝ
in loco sacro. Circa hoc tñ quidã di
cunt vt Ricar. in quarto ꝙ si necessi
tate guerrãrum in aliquo loco sacro
vnde exigere non possint pro lon
go tempore: licet vtriq̃ꝫ exigere et

reddē debitū quia nō est iniciēdus
laqueꝰ aīabus ꝓpt̄ mūditiā loci sacri
Sed si paruo tempore tunc debent
abstinere tempore necessitatis et tri
bulationis. Nam ⁊ Noe ⁊ filij eius
⁊ pecora continuerūt tēpore diluuij.
Pet. tamen de pal. reprobat istā di
stinctionem: ⁊ dicit simpliciter mor
tale esse ⁊ illicitum: quia ⁊ si non pōt
alium locum habere nō debēt ꝓpter
hoc locum sacrum polluere: cū hoc
non sit necessitatis: sicut ibi emittere
vrinam. Siue ergo nō habeat alius
locus: siue possit haberi alius locus:
adhuc certum est ꝙ non licet petere
sed nec reddere tenetur alteri id qd̄
reddi nō potest sine irreuerētia loci
sacri. Nam ꝓpter hoc indiget recon
ciliatōe q̄ntū est ex natura facti: etiā
sm̄ Jo. an. licet per accidens si est oc
cultū nō egeat recōciliatōe ꝙ etiam
ponit Jo. an. ⁊ Hostiē. Unde sicut
effusio sanguinis etiam si non fiat a
p̄uato s; a iudice cui al's licet locū sa
crum violat ibi facta: etiā si sanguis
nō cadit in terram: ita etiā seminis
effusio: siue ab extraneo viro: siue a
suo marito polluit locum: etiā si nō
cadat in terram. Et licz iura ātiqua
nō faciāt mētiōē nisi de pollutione
que fit per adulterium. ex̄ de adul. c
Significasti. Equaliter tamen iura
noua dicunt de effusiōe seminis et
sanguinis. Tho. ⁊ Pe. de pal. in 4°
dicunt ꝙ simpliciter nō tenet̄ ꝯiunx
reddē debitum in loco sacro: q̄a nō
ita tn̄t̄ in omni loco sicut omni tp̄e
reddē debitum. Nam tēpus violari
nō pōt sicut locus ꝑ hoc violat̄: s; nō
in omni alio loco nisi seruata debita
hōestate: q̄a nō in publico. Utꝝ aūt
veniale sit vel mortale: de hoc nihil
dicunt. 3ꝰ casus est q̄ntū ad modū:
cū. s. modus est cōtra nām. Sz dicit
Tho. in 4°. in expositōe lr̄e: ꝙ vsus
cōiugij ꝯtra naturā pōt dici duplicit̄
Uno mō cum p̄termittitur debitū
vas: ⁊ hoc semper est mōtale s; oēs
doc. eo ꝙ ꝓles sequi nō pōt. et etiā
tota intentio nature frustratur. Un̄
Aug. 32. q. 7. Adulterij. post aliq̄s
species luxurie nominatas s̄bdit hoꝝ
pessimū est qd̄ est cōtra naturam vt
si vir membro mulieris non ad hoc
cōcesso vti voluerit. Hec ibi. Unde
nullo mō debet vxor viro in hꝰmōi
assentire: Nō enim excusaret̄ a pec
cato mortali: q̄ntūcūq; cū animi di
splicentia hoc faceret: nec timor vel
sufferētia vberum vel futura incōti
nētia uiri eā excusaret: nisi omnino
ei uiolentia absoluta inferret̄ a qua
se nō posset defendere. Sed ex hoc
posset in futurum ei debitū negare
licite. Secundus modus cōtra na
turā est quādo seruato debito uase
pretermittitur modus a natura insti
tutus q̄ntum ad situm: ut dicitur in
sū. ꝯfess. est ut mulier iaceat in dorso
⁊ uir supergrediat̄ super uentrē eiꝰ:
et hoc mō aptior fit cōceptio. Qn̄
ergo receditur ab isto mō situali. di
cunt aliqui ꝙ si seruetur modus cō
trarius. ut quia uir nubit in feminā
idest mulier supergreditur uirum ꝙ
peccat mortalit̄. ut Pe. de pal. Hēri.
boyth. super. c. Inquisitiōi. de sentē.
ex. Idem uidetur sentire Guil. in sū.
uitiorum. Assignat autem ꝓ rōe q̄a
talis modꝰ n̄ ꝯuenit seminis infusiōi

quo ad virum: nec seminis receptõi
quo ad mulierem: ⁊ sic videt impe-
diri ꝓlis generatio intenta a naťa.
Si autem alio indebito modo ser
uato tamen debito vase vtatur: Di
stinguit Pe. de pal. Quia aut hoc
facit precise cã voluptatis sine aliqua
necessitate aut rõnabili cã: ⁊ tunc di
citur esse simplex mortale: quia non
est vxor eius: nisi quo ad actꝰ nãles.
Aliter enim agendo abutitur sacra-
mento coniugij. Sicut qui ꝑuerterꝫ
vsum ⁊ ritum alterius sacramenti:
scienter esset transgressor p̃cepti: nõ
solum in essentialibꝰ sed etiam in ac
cidentalibus. Aut hoc fit ex cã rõna
bili: puta ꝓpter ꝑiculum suffocatõis
partus ꝓpter quod timet modo de
bito ad vxorem accedere: sed ex alia
parte accedit q̃ꝫ debita: ꝑuato tamẽ
vasculo muliebri: nec scienter semen
ab extra effundit non erit mortale.
Idẽ si faciat hoc ex alia infirmitate
Guil. etiam in glo. Ray. dicit ꝙ cũ
hoc fiat ꝓpter periculum suffocatõis
vel egritudinẽ: vel aliaꝫ indispositõꝫ
corporis potest esse sine peccato.
Quanto autem magis receditur a
nãlitate modi: tanto grauiꝰ peccat.
Sed Alber. ma. dicit in 4°. ꝙ nihil
eoꝝ que facit vir cum vxore in actu
coniugali seruato debito vase est de
se mortale: sed potest esse signũ mor
talis concupiscentie quando ei non
sufficit modus determinatus a nã.
Sed alium moduꝫ inuenit cã dele-
ctandi: cum non subest causa infirmi
tatis vel alia cã rõnabilis. Ex q̃bus
dictis videtur sentire ꝙ nõ impedit
generatio prolis per tales modos
indebitos seruato debito vase q̃ fuit
magnus philosophꝰ. Et hanc rõeꝫ
videtur assignare qui dicunt alios
modos esse mortales scilicꝫ impedi
mentum prolis concipiende. Dure
ergo in tali excessu rephendẽdi sunt
coniuges: ⁊ ꝙ abstineant se: cũ non
subest causa. Inducende sunt ad hoc:
etiam vxores ꝙ viris a quibus cõit
hec ꝓcedunt nõ cõsentiãt in hꝰmõi
si tamen vel timore ꝟborum vel in
continentie virorum eis assentiant:
nõ possunt ex hoc argui de peccato
mortali: ex quo de se illud mortale ñ
est ꝫm Alber. Nã de intentione viri
exigentis qualitercũqꝫ nõ habꝫ ipsa
iudicare: vt per hoc posset ipsa ei de-
bitum negare: nec de facili p̃cipitan
da est sententia de tali modo ꝙ sit
mortale de se. Quartus est rõne
abortus tempore conceptus vel ꝑtꝰ:
si probabiliter timetur: quia contra
caritatem est: ꝙ quis velit delectari
cum pernitie vite prolis. Sed pro
maiori declaratione huius: sciendũ
est ꝫm Petꝝ. et Ricar. in quarto.
ꝙ tempore p̃gnationis reddere de-
bitum non est peccatum: et reddere
debet si non est periculum abortus.
Potest etiam exigere in dicto casu
absqꝫ mortali: quia matrimoniũ nõ
solum est in officium: Sed etiam in
remedium: vt dictum est. Sed vbi
esset periculuꝫ probabile abortus nõ
debet exigi nec reddi. Alias est mor
tale ꝫm Pet. de pal. qui etiam dicit
ꝙ petere debituꝫ tali tempore semꝑ
est veniale: si tamen non sit ꝑiculuꝫ
abortus: Et maxime mulieri: quia p̃
gnantes magis appetunt coitum:

ƀm medicos. Sed valde reprehensi
bile eſt vt homineſ non contineant
tempore conceptus: qđ beſtie faciūt
Nā elephas ad impgnatā ñ accedit
Et plinius dicit ꝙ tēpore cōceptus
cerue: femine a maribus diſcedunt:
donec a ꝑtu purgēt. Et vt dicit Jo.
de ſancto Geminiano. in li. 5°. de ſi
militudinibꝰ. Nō ꝙ exigēte materia
ꝙuis nō ſit pulchꝝ dicē vel audire:
vtile tñ eſt ſcire: ꝙ ꝙuis matrix mu
lieris claudat poſt ꝓgnatiōez: tamē
ex delectatōe mouet aliqñ ⁊ apitur
vt dicit Auice. ⁊ ideo iminet ꝑiculuz
aborſus: qđ etiam refert Pe. đ pal.
ubi. s. Et ꝓpterea Jhero. vitupat ac
cedētem ad ꝓgnātē. zz. q. 4. Origo
Et videt magiſ eſſe ꝑiculū aborſus
cc̄ ꝓncipiū ↄceptꝰ: q̄a tūc matrix ꝓpt
delectationē apit aliqñ: ⁊ mā nōdū
ꝑfecte coagulata diſꝑgit ⁊ effundit
⁊ inſtante ꝑtu eſt ꝑiculū ne ꝑtꝰ ſuffo
cet. Poſt ꝑtum autē dum mulier ē
in puerperio exigē vel reddē debitū
neutri eſt mōtale: niſi adhuc mulier
ex ꝑtu eſſet infirma: ⁊ ꝓpter hoc eſſʒ
ꝑiculū mortis vel aggrauatōis infir
mitatis ƀm Pet. de pal. cui ſatis cō
cordat Ricar. in 4°. dicēs: ꝙ mulieri
ſi eſt purificata ab illis corruptōibus
⁊ cōmotōibuſ que ſunt in mulieribꝰ
aliqñ tempore poſt partuz reddēdū
eſt debitum ſi petat: ⁊ petere poteſt
abſqʒ peccato: ꝙuis nō ſit impletuz
tēpus purificatiōis q̄draginta dierū
Sed ante illud tempuſ. s. talis imū
ditie abſtinē debʒ vꝫqʒ ſaltez debito
cōgruitatis. Et ſic intelligēdum eſt
illud. Greg. c. Ad eius cōcubituz. di.
5. Idem Guil. Et ꝙuis decēs eſſet

abſtinere de cōi conſenſu ab actu cō
iugali quouſqʒ abſtinet ab ingreſſu
eccleſie: non eſt tamen neceſſarium
imo exactus tenetur reddere: niſi ob
ſtet infirmitas. Et ꝙtū ad ingreſſū
in eccleſiam poſſet mulier q̄dragita
diebus expectare: vbi eſt talis cōſue
tudo: nec tenetur interiʒ ad auditōʒ
diuinoꝝ. Poteſt etiam ꝙcitius pur
gata eſt: et poſt partum intrare tem
plum ſi vult ex deuotione ſua abſqʒ
peccato. vt di. 5. Cum enixa. ⁊ extra
de puri. poſt par. c. i. Nec obſtat: q̄a
in veteri lege mulier in ꝑtu maſculi
quadraginta diebus omnino arce
batur ab acceſſu in templum: et per
octuaginta in partu femine: vt patʒ
in Leuitico: quia illud fuit cerimoni
ale: Unde non ligat nec ex eo ꝙ in
lege hoc habetur: ſed ex cōſuetudine
ab eccleſia tollerata. Poteſt etiam
expectare q̄nquageſimū diez ſi vult
ne intret eccleſiam: vt dictum eſt.
Modus autem introducendi talez
mulierem in eccleſiam ꝑ ſacerdotez
nullus determinatus eſt ab eccleſia.
Unde ſeruādus eſt mos patrie: et ſi
etiā ſine tali cerimonia intrarʒ non
ex cōtēptu vel ex ignorātia: vel q̄a ñ
hēt copiā ſacerdotis ⁊ hꝰmodi: non
credo ēe peccatū ſaltē mortale: dʒ tñ
ſuari ↄſuetudo. di. iz. illa. 5ꝰ cāus
eſt tꝑe mēſtruoꝝ: circa qđ diſtinguē
dū: quia ſi naturaliſ ⁊ quaſi ↄtinuus
ſit hꝰmodi fluxꝰ a quo mulier dicit
emoroyſa: non intēdicitur petitio vel
redditio debiti: quia qñ eſt infirmi
tas continua: Uel nimis diuturna:
ꝑiculoſum eſſʒ ↄiugati. aliq̄bꝰ ꝓhibē
tūc ēt mulier concipere non pōt ƀm

quoſdam:⁊ ſic non timet de prole. Unde tunc veniale eſt petere cũ nõ ſperetur proles: imo nec veniale ſi fiat ꝓpter euitandũ fornicationẽ in ſe vel in alio ⁊ in hoc concor. docto. Sed ſi fluxus ſit nãlis qui eſt ſemel cõiter in menſe ſm Ric. tũc circa h° ſunt uarie opiniones ⁊ cõtrarie: ꝓpt qd dicit Guil. ꝙ confeſſor in hꝰmõi nõ debꝫ ꝓcipitare ſniam: ſꝫ rephẽdẽ ⁊ ꝓhibẽ qͣꝫtum poteſt: nec ꝓpter hoc debet negare abſolutõeꝫ nolenti ab hꝰmõi abſtinẽ exactiõe vel redditiõe debiti in tali tpe. Nam Pe. Bona. Hug. dicunt ꝙ tunc exigere ſcienter eſt peccatũ mortale: tũ quia eſt cõtra ꝓceptum legis. Leui. 18. tum ꝓpter ꝑiculum interfectionis ꝓlis: ſi tunc conciperet: ſed reddere non ẽ mortale Pet. de pal. plenius declarat iſtam mãm dicens in 4°. di. 32. Et dicit ꝙ non videt mortale: tunc ſcienter petere vel reddẽ quia dicit Jerꝰ. ſuꝑ yſa. ꝙ tunc cõcipiũt membris ꝓuati ceci leproſi: vt qͣ parentes nõ erubuerunt in conclaui cõmiſceri eorũ peccatum patenter ⁊ apte redarguatur in ꝑuulis. Mulier ḡ ſi ſine ſcandalo viri poteſt ſe excuſare debet ſibi fugẽ: alias peccat cum dolore reddendo. Bonau. ⁊ Pe. ſic dicunt: ꝙ exigere ſcienter eſt mortale. Sed hoc nõ videt quia eſt maior timor de interfectione prolis tẽpore menſtruorũ qͣꝫ tempore lepre: tempore autem lepre petere non eſt mortale: ḡ nec tẽpore mẽſtruorꝫ: nec valꝫ ſolutio eorũ dicẽtium: qͣ lepra eſt morbus cõtinuus menſtruũ momentaneꝰ: qͣ ſi ſe exponere ꝑiculo gñandi leproſũ eſſet mortale de ſe vbicũꝫ eſſet idẽ ꝑiculũ eſſet idem peccatum: ⁊ licꝫ facere in ſuo: qd non licet in alieno: dũ tamẽ hoc non intendatur. Et paulopoſt Circa iſtam mãm ponit ſex concluſiones. Prima eſt ꝙ nõ eſt mortale reddere etiaꝫ ſcienter ex ꝑte mulieri. nec per conſequẽs ex ꝑte viri: ex quo certior non vult abſtinẽ. Secunda eſt ꝙ nõ eſt peccatũ petere ignorãti infirmitatem. Tertia eſt ꝙ ſciẽs infirmitatẽ: ſed neſciẽs monſtrũ ſolere gñari qd non erat facturus ſi ſciret: etiã nõ peccaret mortalit. Quarta eſt ſciens nõ gñare: vel ꝓbabilit credens: vt quia ſenex: vel non ꝯſueuit tunc concipere: ſimiliter non peccat ſaltem mortaliter. Quinta eſt etiã ſi credens ꝙ ꝓbabiliter conceptura ſit etiam monſtrũ non peccat mortaliter ſicut in leproſa in qua eſt maius periculum qͣꝫ in menſtruata naturaliter. Circũſtantia autẽ que nõ mutat ſpẽm nunqͣꝫ facit de veniali mortale: circũſtantia autem tẽporis nũqͣꝫ facit aliam ſpẽm: vnde cũ hoc non ſit mortale ſi ſit niſi ꝓpter ꝓlẽ: ⁊ eſt idem non minus ꝑiculum in leproſa qͣꝫ in menſtruoſa ḡ ⁊c. Quod autem dicitur ꝙ hic haberet nimis continere: puta per totam vitã. Ille autem cuius eſt vxor menſtruata ꝑ paucos dies non variat ſpẽꝫ luxurie quia cognoſcere quandoqꝫ eaꝫ que ꝑitura eſt monſtrũ non differt ſpẽ in genere moris ⁊ ratiõis cauſa qua prohibetur ad tempꝰ accedẽ: quãdo eſt temporalis: prohibꝫ in ꝑpetuum qñ eſt ꝑpetua: qͣ precepta negatiua obligant ſemper: et ad ſemper.

Unde si esset prohibitum accedere ad pituram monstrum ad semper obligaret. Unde potest dici ꝙ illud preceptum Leuitici decimo octauo. Ad mulierez mẽstruatã ne accedas sit iudiciale: vnde mõ nõ ligat: vel ñ de sua vxore sed de alia muliere. Cõsulendũ est igit̃ sic mulieri. Aut mulier scit vel ꝓbabiliter credit viruz se exosam habituruz audiens ab eo de menstruo suo: ⁊ tunc nõ tenet̃ reuelare: sed reddet debitũ sine peccato: ⁊ ille ꝓpter ignorantiã non peccat. Aut nõ credit ꝙ ꝓpter hoc habebit eam exosam: sed credit ꝙ ꝓpter hoc non dimittet quin cognoscat eaz: et tunc etiam non debet dicere ne euz faciat grauius peccare: et tũc vterqꝫ excusat̃ a mortali: ex hoc põt ppẽdẽ vxor ex aliis vicib⁹ q̃bus renuẽti nõ acquieuit. Aut neutꝝ. i. credit. s. ꝙ ex reuelatione menstrui: nec ꝓpter hoc habebit exosam: nec eam cognoscet ⁊ tunc si credit ꝙ adulterabit̃ vel peius faciet nõ debet etiam dicere sed reddere. Aut nihil hoꝝ sed credit ꝙ abstineat: ⁊ tũc sibi dicat ꝙ si audiẽs nõ acq̃escat reddens non peccat: sed petens peccat nõ tamẽ mortaliter. Hec Pe. de pal. Sext⁹ ẽ quãdo coniunx voluptatẽ ꝑuenit ⁊ ꝓuocat diuersis modis: vt manib⁹ vel cogitationibus: vel vtẽdo calidis ⁊ incẽtiuis vt possit pluries coire. Hoc tñ nõ simpliciter est intelligẽdũ: sed qñ in talib⁹ ꝑpatoriis ꝓpter se delectat̃: sicut si cõfricatiõibus impudicis mẽbra attractendo seq̃t̃ polutio ex̃ vas debituz: non est dubiũ ꝙ ẽ mortale: q̃a omnis polutio extraordinaria mortale peccatum ẽst que vigilando ꝓcurat̃. Idem videt̃ si diu insistat in h⁹modi modis non intendẽdo venire ad actum coniugalem: sed finẽ in his ponere. Sed si quis cã generande prolis vel vitande fornicatõis in se vel in socio: aut debitũ reddẽdi cum ad̃s sit impotẽs se prouocet esu: vel potu calefectoruz: vel osculis vel amplexibus quibus etiam animalia se prouocãt vt Columbi ⁊ Ursi: vel aliquibus aliis tractibus: in quib⁹ nõ querit ꝓpter se delectari: sed solũ ad actum illum preparari non videtur peccatum: quia licet iuuare naturaz corporis ad obediendũ recte rationi Item si hoc facit vt sit potẽs cog̃scẽ vxorem ꝓpter delectationẽ: quaz tñ vellet cum alia expiri tunc grau⁹ p̃ ueniendo delectationẽ: non tamen mortaliter: quia non querit in hac delectari ꝓuocatione: sed in actu cõiugali: vñ videt̃ idem spẽ ꝙ de fine. Item qui semẽ fundit extra ne hẽat plures filios quos nutrire nõ posset rem detestabilem cum Jude filio facit: ⁊ est mortale: ⁊ reducit̃ ad q̃ntũ idest contra naturam. Si autẽ ãte completionẽ actus se retrahit: Nec semen emittit eadem intẽtione non videt̃ mortale peccatuz: nisi forte ex hoc mulier ad seminãdũ ꝓuocaret. Sed si ꝓpter hoc omittit cognoscẽ vxorem ex cõmuni consensu: nec negat debituz non videt̃ ꝙ peccet etiã venialiter: quia licz appetere nõ ples ꝓles habẽ q̃z possit nutrire: nec tñẽ ipse debituz petere: nec actuz inchoatũ consũmare: nisi vxore petẽte. Hec omnia Pe. excepto q̃d dicit Alber.

Septimus casus est cōtra actum
coniugalē: qđ est mortale in negāte
debitum petenti omnino si nō hēat
cām rōabilē: cum scriptuz sit in p̄ma
ad cor. 7. Uir vxori debituz reddat:
⁊ vxor viro: nolite fraudari inuicem
nisi ex consensu vt vacetis orōni. Et
assignat P̄e. de pal. in 4°. di. 32. du
plicem rōnem. Prima est q̄a sicut
s̄uus est in ptāte dñi: ita vn⁹ ꝯiuguz
est in ptāte alteri⁹: quo ad redditiōz
debiti. prime ad cor. 7°. Uir nō hēt
ptātē sui corpis ꝫ mulier ⁊ ecōuerso
Sed seruus tenet̄ de necessitate pre
cepti exhibē dño suo obsequiū debi
te s̄uitutis. ḡ ⁊c. Scđa ratio est q̄a
sicut est contra iusticiā alienū rapere
inuito dño: ita contra iusticiam est
alienum petenti nō reddē: nisi cōtra
hoc legitima exceptio hēat̄: ꝫ p̄muz
est mortale. ḡ ⁊ secūdū. Sed corpus
vnius coniugū est alterius res q̄ꝫtuz
ad actum matrimonij. ḡ q̄ denegat
alteri coniugū corpus suū: q̄ꝫtum ad
actum matrimonij peccat mortalit̄:
nisi vt dictum est habeat cām legiti-
mam denegandi: vt dicet̄. Debet ḡ
alter alteri reddere quocūq; tēpore
etiam sacro vt quadragesima solēni
tatibus: ⁊ h⁹mōi quōcūq; petat: siue
exp̄sse: siue intp̄tatiue: vt p nut⁹ ⁊ h⁹
modi q̄a non refert quōcūq; q̄s exp̄
mat volūtatē suam v̄bis vel factis.
.ff. de legib⁹. l. de q̄bus. Et maxime
in firmiōi vasculo in hoc ꝯpatiendū
est: q̄a v̄ecūdius est mulieri petere: ⁊
quacūq; intentiōe alter coniuguz pe
tat debitum: siue cā prolis: siue causa
satiande libidinis: dūmō nāliter nō
debet negare alius: non h̄ndo cām
sufficientem excusantem nec hoc est
reddere gladiū furioso: sed magis p
uidere ne incidat in dānabiles corru
ptelas: sicut in tētonia vxor cuiusdaz
militis negantis in vigilia pasce de
bitum: q̄a continuerat tota quadra-
gesima frēm ei⁹ impetiuit ⁊ negātē
iugulauit: ⁊ reuersa ad viꝝ dixit: h°
tu fecisti: q̄a me facere coegisti. s. nō
reddendo debitū. Alia q̄dam suppo
suit se iumento. Unde ⁊ ph̄us. 7°.
ethi. dicit q̄ concupiscētie venereoꝝ
q̄busdam insanias faciūt: et hoc nisi
dissuadēdo cessare facerꝫ ab exactōe
de consensu eius. Idem Ric. P̄e. et
Tho. qui etiam dicit q̄ vir nō debet
admonere nec mādare vxori: vt nō
petat nisi ob rōabilem cām: nec pe-
tentem debet auertere cuz multa in
stantia: ⁊ negare ꝓpter multa p̄icl̄a.
Et nō q̄ Aug⁹. de ancho. sup epl̄as
Pauli. dicit q̄ triplicit̄ ꝯtingit vxori
petere debitum a viro. Uno modo
v̄bi exp̄ssione. 2° ex signi demōstra-
tiōe quādo hoc vir p̄pendit ex aliq°
signo vel nutu. 3° ex nāe cōditione:
quando scit nām rōabiliter debē h°
petere: sciēs tamen ipsā esse v̄ecūde
nāe: ⁊ ꝓpter v̄ecundiā nō petere. nō
solum ḡ p̄mo ⁊ 2° casu sed etiam 3°
modo petenti debꝫ reddē: q̄a vir in
q̄ꝫtum potest debet conari vt faciat
vxorem continētē taz debitū reddē-
do q̄ꝫ signa b̄niuolentie ei ostēdēdo
⁊ cum ea familiaritate conuersādo.
Idez de vxore erga viꝝ intelligēdū
Sed q̄a non ita v̄ecūdāt̄ viri in h°:
ideo non dicit̄ de eis. Sed in hoc
aliquādo offendunt vxores: quia ex
ira vel indignatōe contra viros sine

rōnabili cā denegāt debitū ⁊ aliq̄ue
sb̄ ptextu deuotōis: vt q̄a est quadra
gesima vel solēnitas magna: vel for
te volūt cōicare in aliquo festo dene
gant debitum. Et si q̄dem faciunt
hoc rogando vel ꝑsuadēdo viris vt
voluntarie abstineant laudabile est.
Si autem nō acq̄escunt sed hoc oio
volunt ⁊ scādalizant ex negatione
male possunt excusari a mōtali. Q̄d
autem dicit in ꝑncipio q̄dragesime
Egrediatur sponsus de cubili suo: et
spōsa de thalamo suo. Joel. 2°. ⁊. 33
.q.4.c.i. ⁊ se. ꝙ in vigilijs ⁊ festiuita
tibus debent coniuges abstinere ab
actu ꝯiugali. ⁊ de conse. di. 2. c. Ois
homo. dicit ꝙ ꝑ tres vel q̄tuor dies
vel q̄nqꝫ ante cōionem sumendam
debent coniuges abstinē. Hec oīa
intelligunt de consilio reuerentie ⁊
vtroqꝫ cōsentiēte: vt dicit Gra. 33. q
4. §. Hec autez. Et ſm archi. in rosa.
⁊ Tho. ⁊ Ric. in 4°. ⁊ nō de necessi
tate obedientie. Unde nō seruando
exigēs debitū nō peccat mortaliter:
ſ venialit potest peccare: nisi faceret
in cōtēptū festi vel ecclesie: quia tunc
mortale esset. Sed reddēs in nullo
peccat ſ tenet ad hoc de necessitate
als grauiter peccaret. Nō. n. ecclesia
inicit laqueos animabꝰ. 27. q. i. Ui
duas. ſ ad meliora ꝓuocat exhortā
do nō ꝑcipiēdo. Cauti ḡ debēt esse
ꝑdicatores ⁊ cōfessores in hac mā: ⁊
ita hortari ad castimoniaz ꝙ n̄ indu
cant vnū ad iniusticiam: et alterum
ad incōtinētiam.

Quādo coniunx nō tenet reddē
debitum.

Cap. 29.

c Casus autem in q̄bꝰ cōiunx
nō tenet reddere debitum
alteri petenti nec peccat nō
reddendo: ponit Pe. in 4°. di. 32. eē
sex. Primus est licet ipse ponat
eum in secundo loco cuz ex hoc seq̄t
ꝑiculum persone reddenti debitum
Nam nō tenet ad hoc nisi salua cō
scientia sbiecti: sicut nā ꝑmo retinet:
⁊ nutritiue ⁊ augmentatiue gratiaz
sbiecti quam ministret gn̄atiue ḡtia
spēi. Imminet autē ex multo coitu
ꝑiculū ꝓpter q̄d dicit phus de lō. et
bre. ui. in. c. vlt. ꝓpter q̄d sꝑma āpliꝰ
emissum desiccat ⁊ senescit cito: ꝓpt
q̄d nullꝰ lōgioris vite ē equo ⁊ asino
ex q̄bus est genitus. Et femelle ma
sculis si masculi sint coitiui ꝓpter q̄d
masculi pasceres breuiores vite sunt
femelle. Si autem infirmus vel vul
neratus esset coitus sibi mortalis eē
posset. Et idem dicit de balneis vel
a balneis aliq̄bus sbito reuertēti. vn̄
tunc reddere non tenet. Ex isto ꝑn
cipio dicunt aliq̄ ꝓbabiliter ꝙ si vir
est fur ⁊ incorrigibilis ꝓpter q̄d vxor
cōtinue ꝑiclitat cum eo ad mortem
ꝑ iusticiaz rectoꝝ ꝙ potest fugere et
virum relinquere ne moriat cū eo.
Secūdus casus est de impotentia:
ꝓpter quem quis excusat: quia ſm
iura impossibiliū nulla est obligatō
siue ꝓpter actum ꝑdn̄antem: q̄d tn̄
non locum habet in muliere cōiter:
siue ꝓpter aliam cām. Ita tamē ꝙ si
ꝓptet culpam suam peccauit reddē
do se impotentē indiscreta afflictiōe
uel pn̄ia imputat sibi: ⁊ si ꝓpter hoc
alius incidit in dānabilē corruptelaz
Sz multo minus excusat si impotēs

est effectus ꝓpter alias illicitas corru
ptelas. Nec ꝙ viro iniūgēda est taz
grauis pn̄ia ꝙ fiat impotēs ad red-
dendum debitum vxori iuuencule ⁊
ferueti: puta ieiunia ⁊ vigilie que de
siccant spma. Nam multū vigilātes
raro spmatizant: nec in sōno meridi
ano: q̄ est tenuis fit resolutio: nec in
sōno soliciti de lectōe: vel ſmone sed
in ꝓfundo sōno: maxime in aurora
digestione completa: hora ⁊ sāguis
etiam ꝓpter ieiunia minuūt. Unde
raro in q̄dragesima ⁊ sine cena. Re
tulit medicus quidam viꝝ quēdam
ad siccitatē ptisice deductū quia post
prādium statim cōsueuerat cog̊scere
vxorem. Nec etiā vxori cōsulēdū est
facere tam grādes pn̄ias vt reddat
deformis suo viro: vel sit in maciez
vel in pnicie sue ꝓlis vel impedimē-
tum concept⁹: Nec tamen tenet vir
vti calidis vt sit potens: sed sufficit ꝙ
se nō faciat impotētē. Ad hūc casum
reducit qn̄cūq̄ nō potest reddi sine
peccato rōne loci vel voti ꝑiter facti
de continēdo vel alia cā qua sit im-
potens vel impossibilis de iure.
Tertius casus est de fornicāte: q̄a for
nicanti nō tenet ali⁹ debitū reddere
cum dn̄s ꝑmittat ob fornicationez
dimitti. s. quo ad actū coniugij: ⁊ h°
nisi ⁊ ipse fornicet postea quia paria
delicta pari cōpēsatione tollunt: aut
debitum petierit: ⁊ sic sibi reconcilia
uerit vt dicit papa de lothario ⁊ tre
bercha. Et ad istuz casum reducitur
omne peccatum vel crimen ꝓpt q̄d
coniunx ꝑdit ius petendi debitū: vt
puta si scienter alter baptizet: vel te-
neat ad baptismū extra necessitatez
ꝓprium filium: vel tenet in cōfirma
tione ⁊ h⁹modi: quia exquo actor ꝑ
dit ius petendi: reus habet ius non
debendi: ⁊ negandi seu excipiendi: ⁊
de hoc plenius. j. Quartus casus
est in leproso: quādo. s. de hoc iminz
sano ꝑiculuz mortis vel similis infe
ctionis ex redditione: nec etiā tenet
cohabitare sanus: quādo etiā ex ipsa
cohabitatione imineret ꝑiculuz tale
quo sbpōito loquūt iura. ex. de diu.
lepro. c. z. Utrū autem ex redditōe
debiti ⁊ h⁹modi imineat periculum
infectionis querendū esset a medici.
⁊ eis credendū. Dicunt autē medici
ꝙ uiro accedente ad leprosā iminet
ei magis ꝑiculum infectionis q̄z mu
lieri si cognoscatur a viro leproso: et
istud non videt dubiū quando mu
lier est ifecta vltima specie lepre: que
dicit leonina in quo casu vir nō tn̄t
reddē. Si vō nō essz nōbilit infecta
ita ꝙ nō imineat ꝑiculuz tn̄t reddē
⁊ multo magis mulier viro leproso
cum nō tm̄ ei imineat ꝑiculū. Lepra
enim supueniēs nō soluit mr̄imoniū
cōtractū de pn̄ti: sicut soluit spōsalia:
nec excusat a redditione debiti: nisi
vt dictum est cum ꝑiculū imnet: nō
obstāte ꝙ filius gn̄et leprosus: meli⁹
est. n. sic esse q̄z nō esse: nec ali⁹ ꝓhibe
tur vti iure suo: q̄zuis alteri maluz in̄
eueniat tēporale: maxime si sibi imi
neat ꝑiculum spūale: puta si inciderz
in dānabilē corruptelaz: quia leprosi
ꝓpter interiorem calorē dicūt mltū
appetē actum illum nō tamē tenent
cohabitare in domo cuz leproso: q̄a
magi. inficeret ex diutina ꝯuersatōe
q̄z ex una cōmixtione. Sz dz prope

domum manere ꝺm Alber. ⁊ cōem opinionem. Hoff. tamē dicit ꝙ manenti leproso sepatim a leprosis coniunx sana tenet̄ cohabitare: nō autē si maneat cum leprosis: sed pͥma opinio ꝓbabilior. extra de coniu. lepro. c. 2. Quintus casus est cū habēs impedimentum exigendi rōne voti vel affinitatis exigit. Naꝫ ꝙuis hn̄s votum simplex si cōtrahat tenet matrimoniū: tamen exigere non potest debitum: sed exactus tenet̄ reddere ⁊ exigendo ꝙuis Jo. an. in decre. Rursus. extra q̄ cle. vel vo. videatur quasi dicere ꝙ non peccet: tn̄ sb̄dit: ꝙ q̄a Tho. in 4°. tenꝫ ꝙ talis peccat mortalit̄: quia facit contra votū: cuꝫ adhuc illud possit implere ꝙtum est ex pte sui. s. vt nō exigat: iō teneamꝰ cum eo. Et hoc nisi dispenset̄. et q̄a in voto continētie solus papa dispēsat: ideo a papa est petenda dispensatio: ꝙuis aliqui vt Guil. dicūt epm in hoc posse dispensare. Similit̄ qui cognouit ꝯsanguineā vxoris postꝙ contraxit p ꝟba de pn̄ti cum ea: licꝫ mr̄imonium iam contractū ꝑpt̄ hoc nō dirimat̄: tamen talis ꝓhibet̄ ab exactione debiti vxoris: sed nō a redditione: ⁊ si petat peccat mortaliter quousqꝫ secum in hoc dispenset̄. Et dicit Pe. de pal. in 4°. ꝙ in hoc pōt eps̄ dispensare: qd̄ tamē nō est clarū de papa nō est dubium. Qui etiam est ingressus religionem approbatā aliquam non animo ꝓbandi sed firmiter pseuerandi: ⁊ postea egressus ante ꝓfessioneꝫ contrahat: q̄a talis ingressus habet vim voti simplicis: vel ꝺm aliquos vim voti solēnis exigendo debituꝫ ab vxore peccat mortaliter. Et si hoc haberꝫ vim voti solēnis nec etiam posset reddere absqꝫ mortali: nisi secum dispenset̄ a papa. Sed de hoc. j. ti. de religiosis. Dicit etiam Guil. ꝙ in illis locis vbi ꝯsuetum est ꝙ pͥus adhibeatur bn̄dictio nuptialis ante cōsūmationē mr̄imonij si absqꝫ dispensatōe hoc vtat̄ cōiugio ante bn̄dictioneꝫ et sine iusta cā peccat mortaliter. Sed Ric. in q̄rto magis declarans dicit ꝙ ꝙuis actꝰ coniugalis sit regulariter licitus: tn̄ aliquo modo vel aliquo tempore p accidens potest esse illicitꝰ: ⁊ hᵒ ꝑpt̄ scandaluꝫ proximi: vt in mr̄imonio clandestino anteꝙ ecclesie inotescat vel ꝑpter ecclesie ꝓhibitionē que alicubi ꝓhibet coniuges carnalit̄ cōmisceri ante solēnitatē mr̄imonij: quaꝫ tamen solēnitatē q̄dam dicunt obseruandam: ⁊ contrariū ꝓhiberi respectu actus petendi debitū nō reddēdi vn̄ tunc peccarꝫ exigēs ⁊ nō reddēs ⁊ lꝫ ante hꝰmōi bn̄dictionē exigens mortalit̄ peccet: tamen postꝙ semel exegit non peccabit vlteriꝰ ꝺm quosdam nisi nouo contēptu exigat. Et dicit etiam Tho. in 4°. ꝙ si spōsa admittat sponsum ad actum ꝯiugaleꝫ ante bn̄dictionem credens euꝫ velle consūmare mr̄imoniū non peccat: nisi appareant signa fraudis exp̄ssa: ut si sit conditio multuꝫ distās ꝑpt̄ nobilitatem uel diuitias: tamē non tenet̄ reddē de necessitate. Sextꝰ casus est quando alter coniugū manet in adulterio manifesto: tūc alius sciens hoc certe non potest exigere: nec reddere debitum in adulterio

ꝑmanenti dum.s.est incorrigibilis. Presumitur autem incorrigibilis ſm Ric. quando ꝑtinaci animo corrigi renuit: aut quādo correctōꝫ ꝓmittēs ex consuetudine relabit̄: al's exigēdo vel reddendo peccat mortaliter: q̄a facit contra constitutōēꝫ ecclesie ſm Hug.xx.q.i.Si q̄s vxorē.ꝫ.⁊ in alijs .c. Quidā tamen excipiūt istū casū quādo.s.exigeret qui est innocēs timore icōtinētie ne incurreret in ipsā quia tunc nō peccat ſm Archi.post Petr̄.qd etiam recitat Jo.in sū.cō. Adulterās autē: q̄a peccādo in lege mr̄imonij actu cōiugali indignuꝫ se reddit nō dꝫ exigē nisi purgata cl'pa alias peccat. Reddere tamen tenet̄ exactus ſm Ray.

Quādo quis non tenet̄ dimittē cōiugē adulterā.

Cap. 20.

Circa hāc mām humanius loquit̄ Pe.de pal.in 4° sic dicēs. Nota ꝙ sunt q̄nqꝫ casus in quib⁹ innocēs nō tenet̄ dimittere adulterātē cōiugē lꝫ possit. Primo.s.quādo est occultum: quia cessat rō de scādalo. 2° q̄n correcta est: vel est spes de correctōne. 3° incorrigibilem animo potest cōpescere includendo ⁊ sic ꝓhibendo ne exeat ⁊ ꝙ nullus intret nisi ipse. 4° q̄ñdo plus cohiberet saltem ꝓpter hoc ꝙ retinetur q̄ꝫ exposita que eo ipō se ꝓstituet. 5° quando timet sibi de incōtinētia: q̄a nō tenet̄ vir pl⁹ corrigē vxorem q̄ꝫ dn̄s famuluꝫ: sed dn̄s famulū vel seruū excōicatū nō tenetur expellere: sed licite pōt ab eo debituꝫ seruitiū expetē: ⁊ tn̄ est min⁹ debitū q̄ꝫ ab vxore vir. Sic ḡ cum detrimēto iuris sui ⁊ periculo nō tenetur expellere. Sed quia timet̄ hic scādalū ⁊ ꝓpter scandaluꝫ phariseoꝝ nō tn̄̄ homo dimittē ius suū prius debꝫ exponere illis qui sciūt illaꝫ fornicariā ꝙ nō vt foueat eam in crimine: sed magis vt eam cohibeat iuxta se retinet: ⁊ vt eam cohibeat a peccato: et cū hoc sit ꝟisimile: si quis ex hoc scādalizet̄ nō est scādalum pusillorū: et cum nō potest dimittē sine periculo suo licite potest eam retinere. Auctores qui dicūt ꝙ non licet eaꝫ retinē: loquūt̄ quādo nō potest siñ scādalo vl' ꝓpt̄ hoc ꝙ retinet̄ efficit̄ deterior vel qn̄do nō ꝓpter piculum sui hoc facit. De muliere autem dicit ideꝫ Pe.ꝙ nō sic ipsa tenet̄ virū dimittē quia nō habet sic corrigere euꝫ facto ⁊ ꝟisimile est ꝙ q̄n̄ accedēs ad vxorem tanto minus accedit ad fornicariam: vnde cum isto casu liceat viro adulterā retinere: multo magis ecōuerso ⁊ plus: quia cum ipsa nō hēat corrigere virum facto: sed ꝟbo eum nō tenet̄ dimittē: nisi quando nolet eam cognoscere nisi innālit̄. Tūc.n. ꝓpter hāc innālē forn̄icatiōēꝫ tenet̄ dimittere quo ad thoruꝫ: sic ꝙ prius ꝑmittat se occidi q̄ꝫ ꝙ cōsentiat sic se abuti. Item ꝓpter fornicatōꝫ spūalē si timet ne cohabitādo ipsā ꝑuertat etiam quo ad domum tenet̄ ipsam dimittē: al's si nō timeret de hoc ius suū petere nō ꝓhibet̄ maxime ꝓpter piculū icōtinētie.

Quādo actus cōiugalis est peccatū veniale.

i

IN ſecundo ꝑncipali vidēdi ſunt caſus in q̀bus actus cō iugalis eſt peccatū veniale: ⁊ ſunt ſex caſus ſcꝫ Pe. de pal. in 4°. di. 3i. Primus eſt quādo p̄cedit aliqua deoꝛdinatio rōnis ſ; nō tāta: ſicut in p̄dictis caſibus in q̀b⁹ ē moꝛtale: puta petere tempoꝛe ſacro: ⁊ ſi reſpectus ſit ad delectationē grauis eſt culpa venialis: tamē ſi ad lubꝛicū ⁊ infirmitatem ſue mentis cuius eſt conſcius minus veniale: vix tamen contingit ꝙ in p̄cipuis feſtiuitatib⁹ non ſit veniale graue ſcḋm Bonauē. Scḋs eſt petere cā delectatōnis. ī. li mites tñ mr̄imonij ſemꝑ eſt veniale ſicut eſt comedere ꝓpter voluptatē. Sicut. n. cibus ad ſalutē hominis. ſ. indiuidui neceſſari⁹ ē ita coit⁹ ad ſalutem gn̄is. dicit Aug⁹. Terti⁹ cum ſit cā infirmitatis vitande: q̀a q̄ꝫuis vtrūq; liceat ſeoꝛſum appetere: nō tñ vnum ꝓpter alterū: quia hec cauda non eſt huius vituli. Quartus q̄ꝫdo incipit petere vel reddere bona intētione: poſtea mutet intētionē: ita ꝙ nunc vellet cā delectatōis: et hoc ex̄ hoꝛam deciſiōis ſeminis: quia tūc ñ habet vſum rōnis. Quintus qñcūq; aliud intēdit q̄ꝫ ad id ad qḋ oꝛdiaẗ coniugiū. ſ. vel ad ꝓlem: vel ad reddendum debitum. Sextus eſt q̄ꝫdo hoc agit cā vitande foꝛnicatiōis: licꝫ hac intentōe cōtrahere non ſit veniale. Sꝫ circa hoc ſunt due opiones vt idem Pe. de pal. dicit. Una ē ꝙ petere cā vitāde foꝛnicatōis in ſe: et non in altero ſemper eſt peccatū: q̀a omnis ſuꝑabūdātia paſſiōis eſt peccatū: ſed hic eſt ſuꝑabūdātia paſſiōis hac cā petere ḡ ⁊c̄. Alij ſimpliciẗ dicunt ꝙ non eſt peccatum. Ricard⁹. vtrāq; opinionē pōit in 4. ⁊ neutrā p̄fert. Pe. vo de pal. vbi. s̄. ꝑ diſtinctionem quādam vtrāq; concoꝛdat ⁊ ſaluat. Aut enim talis cog̊ſcit vxorē [illegible] vitande foꝛnicatōiſ in ſe: q̄ꝫuis poſſit alio modo vitare mēti occurrente: ſed magis vult iſto modo delectabili euitare: q̄ꝫ modo nō delectabili: vt domando carnem: fugiendo conſoꝛtia incitantia ⁊ h⁹modi: que poſſet faciliter vitare: ſed vult cū voluptate vitare: ⁊ ſic eſt veniale: quia p̄fert voluptatem carnis abſoꝛbētē rōnem: eo ꝙ conſeruat vſum rōnis: ⁊ attingit ad finem. Et Aug. ponit inter peccata venialia vti coniugio: non debita intentiōe. di. 25. § alias ea. ⁊ ſic eſt ꝟa prima opinio. Aut ille exercet talem actum ad vitandā foꝛnicationem: non quia delectabilioꝛ: ſed quia nō poteſt alio modo meli⁹ eam vitare: ita ꝙ voluptas non mouet eū ſed amoꝛ vitande foꝛnicatōis quia pro tunc non poteſt melius uitare: puta quia habꝫ loqui in ſecreto aliquādo mulieri de qua exꝑtus eſt ſe tēptari ⁊ h⁹modi: ⁊ tunc nullū eſt peccatum ſi pꝛoles non ſꝑat: q̀a tūc ſemꝑ illa eſt p̄mittenda intētio: ⁊ ſic ꝟificatur ſecūda opinio: que dicit ñ eſſe peccatum.

Quando actus coniugalis eſt meritoꝛius.

N tertio ſūt explicādi caſus in q̀bus actus coniugalis ē meritoꝛius: vel ſi nō meritū tamen nullum peccatum. Et ponit Pe. de pal. in 4°. di. 32. q. 3. in p̄n°

quatuoꝛ casus in q̇bꝰ actꝰ cõiugalis
est meritoꝛiꝰ. Primꝰ est qñ q̇s hñs
gratiã reddit debitũ:q̇ȯ ē actꝰ iusti-
cie:q̇a reddit q̇ȯ dꝫ. 2ꝰ qñ petit cã
ꝓlis gñande:⁊ ad cultũ dei educan
de tp̱e loco:⁊ mõ debitis:⁊ hic ē actꝰ
latrie siue religiõis. 3ꝰ qñ hoc facit
ad conseruandũ cõparem suũ a foꝛ-
nicatione:⁊ hic est actꝰ caritatl. 4ꝰ
qñ facit cã vitãde foꝛnicatiõis in se:
quã ꝓbabilit̄ credit nõ alit̄ vitãdam
vt dictũ est in·§·p̄cedenti:⁊ vr̄ actus
pudicitie vel castitatis. qñqꝫ ꝟo actꝰ
cõiugalis est indifferẽs.s.nec merito
rius nec demeritoꝛiꝰ:puta cũ cõiunx
sine gr̃a vno de quatuoꝛ mõis nũc
dictis exercet illum actũ: q̇a ois actꝰ
qui est meritoꝛiꝰ hñti gr̃am ē indiffe
rẽs:nõ hñti eã:nõ.n.est meritorius
ꝑpter carẽtiam gr̃e:que est ṗncipiuꝫ
merẽdi:nec demeritoꝛiꝰ ꝑpter carẽ
tiaꝫ culpe in tali actu cui solũ debet̄
pena:ꝙ possit esse cõiugiũ sine pecc̄o
q̄ꝫtũ ad actum eius ꝓbat Inno.di.
26. Deinde ꝑ hoc ꝙ deus instituit
⁊ mandauit actũ cõiugij dicẽs.Cre-
scite ⁊ multiplicamini:⁊ ante lapsuꝫ
⁊ pꝰ diluuiũ. Et si arguat̄ ꝙ hõ eru
bescit de tali actu q̄ est peccatuꝫ: q̇a
erubescẽtia est de turpi q̇ȯ respic̄ cul
pam.Rꝰ ꝙ erubescẽtia nõ soluꝫ ē de
turpitudine ꝑtinẽte ad culpã ſ etiaꝫ
ad ea que hñt spẽm culpe:talis autẽ
est actus mr̄imonij eo ꝙ est eiusdem
nãe in specie cũ actu foꝛnicatõis: sed
excusat̄ ꝑpter bona mr̄imonij vt di-
cet̄. Est.n.erubescẽtia nõ solũ de ma
lis culpe ⁊ de hñtibꝰ spẽꝫ mali sed ẽt
ȯ oibus defectibꝰ nãlibꝰ ut egestiõe
⁊ hꝰmõi. Notãdũ est etiã quom̄

actus coniugalis dicit̄ excusari a pec
cato ꝑpter triplicia bona mr̄imonij:
que sunt fides ꝓles ⁊ sacr̄ꝫ.vñ Aug.
dicit.Om̄e itaqꝫ nuptiarũ bonũ fuit
in p̱entibꝰ xp̄i fides ꝓles ⁊ sacr̄m.
Prolẽ cognouimꝰ dñm xp̄m.Fidẽ
q̇a nullũ adulteriũ.Sacr̄m quia ibi
nullũ diuoꝛtiũ.Solũ ille ibi carnalis
cõcubitꝰ nõ fuit.27.q.2.Om̄e.Pro
cuiꝰ declaratõe dicit Pe.de pal.i 4.
di.31.q.i.ꝙ cuꝫ actuũ humanoꝝ sit
triplex differẽtia: quia q̇dã sũt ſm se
boni vt deum colere: honoꝛare p̱en
tes ⁊c̄ hꝰmõi.Quidã de se mali: vt
deũ blasfemare p̱iurare ⁊ hꝰmodi.
Quidã indifferẽtes vt comedẽ leua
re festucã de terra ⁊ hꝰmõi.Bõi act9
de se nõ indigẽt excusatõe:q̇a nõ sũt
mali:nec hñt ex se spẽm mali.Q̇ȯ.n
est malũ vel hꝫ spẽꝫ mali est illȯ q̇ȯ
indiget excusatõe:mali actꝰ de se nõ
capiũt excusatõeꝫ:q̇a exquo mali ſm
se sunt excusari a malo non possunt
Restat igit̄ ꝙ actus indifferẽtes:q̇.s.
pñt bñ ⁊ male fiẽi indigẽt excusatõe
cũ hñt spẽm mali ex eo ꝙ ſm spẽm
nature sunt idẽ cũ actibꝰ malis:⁊ ea
que talẽ actũ excusant sũt circũstãtie
finis ⁊ obiecti ⁊ hꝰmodi que trãhũt
actũ talẽ ad mediuꝫ ꝟtutis. Sed
sciẽdũ est aliq̇s actus est indifferens
dupliciṫ. Uno mõ ꝑ omnimodaꝫ
eq̄litatẽ attrahẽdi a bono ⁊ malo.et
tali actui nõ assignãt̄ bõa excusãtia:
sicut leuare festucã comedẽ ⁊ hꝰmõi
ita.n.fieri pñt bñ sicut male. Alio
mõ sic ē aliq̇s actꝰ indifferẽs ꝙ q̄ꝫuis
bñ ⁊ male fieri possit:tamẽ de se ten
dit ad malũ plusq̄ꝫ ad bonũ: ⁊ sic re
ctũ est malũ: nisi aliquo mõ trahat̄

ad bonū: sicut in sōno: vel dormitōe q̄ pūt bñ ⁊ male eligi: tñ q̄a in eo ligat liberū arbitrium: ita vt nō possit dormiēdo bñ cogitare: vel bñ velle: hēt detrimētū bōi ānexū rōi: vñ scḋz sōnū in se ↄsideratū nō differt felix a misbo sz phm. 2°. ethi. vñ ñ pōt sōn⁹ fiēi ñ male nisi ꝓpt aliqḋ bonū recōpēsās illḋ dānū rōnis assumat: puta q̄a p⁹ sōnū hō surgit prōptior ad bonū ꝟtutꝫ. q̄ nimia vigilātia ēt vsū rōnis pdit. ⁊ iō sōn⁹ de se ex h̄ spālit ḋ sua nā reqrit bōa excusātia ipz: puta ↄsuatōez indiuidui q̄etatōez virium nālīū: fortificatiōz digestiōis ⁊ h⁹i. ⁊ sic q̄ est in ↄiugio cogitat que mūdi sūt: ⁊ diuisus ē ⁊ in illo actu nihil pōt intelligē: iō talis act⁹ indiget bōis p̄dictis excusātib⁹ a peccatꝫ. vñ Ihiero. sup Math. Cōnubia legitia carēt q̄dē peccato: nō tñ illo tpe: q° carnales act⁹ gerūt dabit pñtia spūs sācti: et si ꝓpha ille iudicat q̄ debuit gñatōis obseq̄o. 33. q. 4. Cōnubia. Et vt dic ibi glo. nō intelligit ꝙ grā spūs sācti in illo actu amittat: s3 act⁹ ꝓphandi ⁊ speculādi tūc intmittit: q̄a tot⁹ hō ibi carneus efficit. Sufficiētia autez hoꝝ bonoꝝ excusātiū sic sumit ſm pe. vbi. s̄. Mrimoniū ē in offm nāe: ⁊ sz h̄ hz bonū ꝓlis ꝓ fine intēto p̄ncipalit: q̄a nā tēdit ad ↄsuatiōez spēi q̄ nō est nisi p gñatōez in corpibus. 2° mrimōiū ē in fed⁹ diuie et hūane societatꝫ. vt dr. C. de crimi. expi. hēdi .l. Aduers⁹. ꝙ vxor eligit socia diuie ⁊ hūane dom⁹. ⁊ 4°. ethi. dr. Amicitia viri ⁊ mulierꝫ. ē nālis: ⁊ includit in se bonū delectabile vtile ⁊ hōestū ⁊ sic hz bonū fidei: ꝓut fides ē facē dc̄a. i. ꝓmissa fuare. s. reddēdo ḋbitū ⁊ alteri ñ se ↄmisceri. 3° ē sacrz ecclie ⁊ sic in eo ē bonū sacri: ꝓut sua indiuisibilitate significat cōiūctōez xp̄i et ecclesie: et q̄a illa signata fuit insepabilis: ⁊ vsq3 ad mortē ē efficit bonuz sacri: ⁊ bonū q̄dē ꝓlis ⁊ fidei nō sēp hr̄ vel durat vsq3 ad mortē: q̄a aliqñ ñ gñat ꝓles: ⁊ adulteriuz ↄmittit: s3 bonū sacri. s. indiuisibilitas: q° ad vinculū durat vsq3 ad mortez: ⁊ sic q̄dez i. lḋ vinculū declarat ſz tres opiōes q̄a ſz aliquos est para ⁊ sola relatio ad solutū: ⁊ forte rōis ſz alios: ꝙ vinculū est in corpe. i. aliq̄ dispositio ad grāz: ⁊ sic in p̄ma vel in scḋa spē q̄litatis. ſz ꝟo alios ꝙ est aliq̄d reale: s3 sbiectiue in aia: q̄a dispositio ad grāz grtū faciētē: q̄lis est dispositō sacralis q̄ est in aia: ibi potes vidē sbtilis mā est. De 4°. s. de nuptijs in q̄b⁹ ↄsūmat mrimoniuz: ⁊ vñ dicāt nuptie oñdit Ambro. i li. ḋ pr̄iarchis. dicēs Nec illḋ ociosū ꝙ cū venirz Rebecca vidit Isaac deābulāte: ⁊ cū īrrogauit quis essz: ⁊ cognito ꝙ ille erat cui ducēt vxor descēdit: et caput suū obnuē cepit. docēs. verecūdiā in nuptijs p̄ire debē: inde. n. ⁊ nuptie dcē: ꝙ pudorꝫ. grā se puelle obnuerēt. 30. q. 5. Nec illū. Et q̄a ḋ h̄ satis dictū ē .s̄. in tractatu impedimētoꝝ ipsaꝝ nuptiaꝝ: ideo alia hic nō ponim⁹.

De diuortio. Cap. xi.

d E dissolutōne seu diuortio mrimonij coñcti p ꝟba de pñti quo ad vinculū: vel cōsūmati q° ad thoꝝ. Circa qḋ vidēda sūt tria. Primū ꝙ omne mrimoniū siue carnale siue spūale p religionez:

ſeu ꝑlatoꝝ:ſiue ratū tm̄:ſiue ꝯſūmatū
diſſoluiť ꝑ morte nālē ꝫ ius cōe ꝫ
pe.de pal.in 4° di.27.q.3.q̃a mors
oia ſoluit:in auc.de nup.§ Deiceps
vñ p⁹ morte vni⁹ alť viuēs pōt ꝯhē
cū alio. Ro.7°.Mortuo viro ſoluta
mulier ē a lege viri cui vult nubat tā
tū in dño.i.legitie. Et q̃a obligatio
ſemel extincta nō reuiuiſcit ideo ſi cō
iugat⁹ mortuus reſuſciteť nō ē mr̄i⁹
obligat⁹. Et q̄uis in ſacr̄is.iꝑmētib⁹
caracterē in r̄ſuſcitato ñ debeat it̄ari
ſacr̄m:q̃a baptizat⁹ vel ꝯfirmat⁹ vel
ordiat⁹ reſuſcitat⁹ ñ iteꝝ rebaptizať
vel ꝯfirmať vel ordiať:⁊ h̄ ꝓpť cara
cterē impꝛſſū indelibilez:Mr̄imoniuz
tñ q̃a caracterē nō imꝑmit:⁊ vincl̄z
ei⁹ ē corꝑale:⁊ corp⁹ reſpic̄:lʒ aliq° m̄
etiā ſit ſpūale: inq̄ztū ē diſpoſitio ad
gr̄az:⁊ ſic vr̄ eē in ꝑte intellectiua:Jō
ſic̄ in corꝑe corrupto morte corrūpūť
potētie organice nō alie: ſic ſacr̄z car
nale mr̄imoniū nō āt alia ſacra. La
zar⁹ igiť reſuſcitat⁹ ſi hūiſſʒ vxorez ñ
eā recuꝑaſſʒ:niſi de nouo cū ea con-
traheret. Sʒ bōa q̄ teſtat⁹ fuiſſʒ recu
ꝑaſſet: q̃a in donatōie cā mortis pl⁹
ſe q̄z aliū cui donat vult hr̄e. vñ itel
ligiť tacita ꝯditio ſi moriať cū effcu
.i.ꝑmanēs in morte. Jdē ſi ab inte-
ſtato:q̃a deferť nō niſi ꝑ ꝯiūctionez
ad moriētē q̇ ē ſibi magl̄ vnū q̄z ali⁹
Jdē ſi fiſc⁹ ea accepit i defectu hēdū
q̃a ſi fiſc⁹ ꝑenti ꝓpinquo reddē tnť:
multo magl̄ ei reſurgēti. Pari rōne
mr̄imoniū ſpūale diſſoluiť ꝑ mortē
nālez.vʒ.ingreſſus religiōis cū obli
gatōe ꝓfeſſiōis. Nā religioſus reſu-
ſcitat⁹ ñ tnť ad obſuātiā religionis:
q̃a fuit⁹ ꝑſonalis q̄ debeť a ꝑſōa rōe

ꝑſōe:ut in mr̄i° ⁊ religiōe extinguiť
morte:qd̄ ēt pʒ ex v̄bis ꝓfeſſiōis ila
quoꝝ:q̇ ꝓmittūt i ꝓfeſſiōe obedire
vſq̄ ad mortē.et ſimiliť curat⁹ ⁊ eṗs
reſuſcitat⁹:q̄uis retineāt ꝯſecratiōez
non tñ retinēt eccleſiā:niſi ſibi noua
electōe vl̄ ꝓuiſiōe ꝯferať:q̃a mortu⁹
eſt ſpōſe ſue.ſ.eccleſie:quā hēbat.hec
Pe. Scōm eſt ꝙ ꝑ mortē ciuilē.i.
ꝓfeſſiōꝫ tacitā vel expſſā in religiōe
approbata diſſoluiť mr̄imoniuz car
nale ꝯtctū ꝑ v̄ba de p̄ñti: q° ad vin
culū:ita ꝙ remanēs in ſeculo pōt cū
alio libē coñbē niſi ipſe ſe aliť ꝑ votū
obligaſſʒ. Sʒ ꝯſūmatū q° ad thoruz
.i.cohabitatōꝫ ⁊ debitū qñ ingreſſ⁹
religiōis fit cū debitl̄.circūſtātijs: nō
āt q° ad vinculū diſſoluiť vt.ſ.rema
nēs in ſeculo poſſit cū alio contrahē
viuēte ꝯiuge.pe.de pal.in 4°.di.27
q.3.vbi nōt ipſe q̄tuor cāus in q̇bus
licʒ ꝯiugato ingredi religiōꝫ. Prim⁹
eſt qñ p⁹ mr̄imoniū ꝯſūmatū alť cō
iugū fornicať:q̃a fornicāte ēt inuito
alť pōt ingredi religiōez: niſi ēt ipe i
h̄ deliquerit:vel ſibi p⁹ fornicatōꝫ re
cōciliauerit.vʒ.exigēdo vel reddēdo
debitū. Si.n.licet diſcedē in ſecl̄o re
manēti ml̄to magl̄ in clauſtro. Exē
plū in paulo ſimplice. Ad iſtū tamē
caſū addūt doc.diſtinctōez. Dicit.n.
Tho.in 4°.ꝙ talis cū eſt de fornica
tōe cōiugl̄ cert⁹ pōt dimittē quo ad
thoꝝ.ſ.negādo debitū ꝓpria aucte.
ꝫ q° ad cohabitatōez ñ pōt dimittē.
vñ nec i religiōꝫ intrare: niſi eccleſie
iudicio.⁊ ſi dimiſerit dʒ cogi ad reci
endū:⁊ h° vt dic̄ hoſti.niſi icōtinēti
vellʒ ꝓbare fornicatōez:⁊ ſi ꝓbet.j.
8.dies nō reſtitueť:ſi nō ꝓbʒ cogeť

recipe:⁊ sic pōt intelligi illō.33.q.2.
Istoria ecclesia. Addit.n.host.ꝙ si ē
notoria fornicatio pōt dimittē etiā
ꝓpria auc̃te.ex̃ ō diuor. Significasti
Idez Inno.addit etiā Guil. ꝙ si sit
notoriū adultīū ⁊ nō moret̃ cū adul
tero vel adultā n̄ pōt dimitti sine iu
di° ecclesie:q° ad cohabitatōez:alias
pōt dimittē:⁊ similit̃ si illā vel illum
fornicātē seu adultātē dimisit nōie
fornicet̃:⁊ si n̄ moret̃ cū adultō pōt
dimittē ⁊ intre religiōz. 2° cāus ē
qn̄ mrī° ꝯtcto ⁊ cōsūmato de cōi cō
sēsu intrāt religiōez ābo. Ille viroꝝ
⁊ illa mōialiū: ⁊ ꝓfitēt̃ sicut pluries
factū ē:⁊ tc̄ dissolutū ē mrīmōiuz q°
ad thoꝝ ⁊ cohabitatōez:n̄ q° ad vin
culū:vn̄ si diabolo istigāte vn⁹ eorū
egredēt̃:nō ꝓpterea pōt alt̃ exire ad
reqsitōz ei⁹:ſ3 dz ꝯpelli ad redditum
Nec ēt si vn⁹ in visitādo ab altō exi
gēt debitū:dz alt̃ reddē:ut fec̃ epūs
lugdunēsis noie Genebald⁹ visitās
vxorē suā mōialē:ex q̄ suscepit filium
vocās eū latronē suū:ſ3 pecco ꝯfesso
sancto remigio:⁊ pn̄ia sibi imposita
pacta. Interim sanct⁹ remigi⁹ guber
nauit ecclesiā suā:qa eū suspēdēat ab
executōe officij sui: angelo āt r̄uelāte
sibi peccm̄ dimissū sāct⁹ Remigi⁹ re
stituit eū dignitati sue. 3⁹ cāus est
qn̄ altō ꝯsētiēte:et i seculo remanēte
vbi n̄ ē timor incōtinētie:puta qa est
multi tpis ⁊ hōeste ꝯuersatōis ⁊ vite
ali⁹ intrat religiōz:et tūc si sit ꝯsūma
tū mrīmōiū q remanz n̄ pōt cū alio
cōn̄hē mrīmoniū:quia adhuc durat
vinculū ꝯiugale:imo nec eo mortuo
qa intelligit̃ cū eo cōtinētiā ꝓmittē:
ſ3 si ē timor de incōtinētia remanētl.
qō satl.ꝑsumit̃ cū est iuuenis: vel qa
leuis ⁊ suspect⁹ n̄ dz alt̃ sine altō reli
gionē intre vel recipi:vt dr̄.27.q.2.
Agatosa. 4⁹ cāus ē qn̄ mrī° nō cō
sūmato alt̃ itrat sciēte vel igrāte uel
iuito altō qō pōt ī q° cāu remanēs i
seculo dz expectare usq3 ad ꝓfessiōz
cōiugi q igressus ē religiōez ſm oēs
Nā si egredēt̃ āte ꝓfessiōz tn̄t̃ eam
recipe:ēt si cōn̄xissz et cōsūmassz mrī
moniū:qa p morte ciuilē.i.ꝓfessiōez
q̄ qs morit̃ actib⁹ carnalib⁹ dissolui
tur uinculū mrīmonij:⁊ n̄ pus. Sed
utꝝ tps ꝓbatōis debeat in h° abbre
uiari ē triplex opio. Aliq dicunt ut
Ber.i glo.ex̃ de reg.⁊ trā. ad reli.c.
Statuim⁹. Qꝛ p epm̄ debet taxari ⁊
abbreuiari tps ꝓbatōis ꝓpt̃ piculum
icōtinētie ei⁹ q remanz:et ad fraudē
tollēdā:qa possz intrās postq3 intissz
in unū mōasteriū i fine āni ad aliud
⁊ sic fraudaret̃ expectās. Alij dicunt
ut Io.i glo.sup.27.q.2. Despōsatas
qō ē distinguēdū:qa si de uoluntate
remanētl. i seculo alter intrat debet
expectare p ānū nec tps ꝓbatōis est
abbreuiādū. Si āt igrāte uel inuita
intrat debet certū tps ꝑfigi.ī.qō ꝓ
fiteat̃: nec ē incōueniēs tēpus a iure
statutū abbreuiari qa spāle est in hoc
casu,ꝓpter periculū incontinentie re
manentis in seculo. Tertij dicūt ut
Host.in sū.ꝙ exquo ius pmittit talē
intrare religionez:⁊ tēpus ꝓbatōis
sit inductum: non solum in fauorez
conuersi:sed etiā in fauorez religiōis
ut expiantur mores conuersi. Ideo
non debet tempus illud abbreuiari:
nisi appareat fraus.ut cū iret discur
rendo de uno in aliud. Hec Pet.

Potest dici q͏ cū hoc sit in ptāte sua ⁊ capituli facē pn̄t qd̄ eis vī ⁊ ab eis abbreuiare tps.i.ānū facē ꝓfessiōz si capl'z ⁊ igressus volūt:⁊ ēt expectare ānū. Mēdicātes tn̄ an̄ ānū n̄ pn̄t recipe etiā talē ad ꝓfessiōez sine dispēsatōe pape:al's incurrerēt penā iuris In oibus aūt casib⁹ in q̄bus post cōsūmatū mrīmōiū licz intrare religiōz lz etiā ad sacros ordies ꝓmoueri ēt ad epatū. Exēplū in beato ylario q̄ hn̄s lr̄iaz ab vxore fuit epūs:qn̄ aūt nō licz religiōez intrare multo forti⁹ nō lz ꝯiugato ad sacros ordies ꝓmoueri:ꝫ eēt suspēsus ab executōe ordis lz caracterē susciperet. De mrī⁹ āt cōsūmato violēt:puta cū q̄s eā cū q̄ conxerat p ṽba de pn̄ti volentē ingredi mōasteriū ꝯt volūtatē suā eā cogn̄scit Dicit hosti.q͏ nō pōt ingredi cōt volūtatē viri:⁊ si ingredet̄ bm Ide. cū duret vīculū ꝯiugale:nec possz dissolui p ingressū religiōis:remanēs aūt in seclo n̄ possz cū alia cōtrahē:⁊ possz illā inuitā de mōsterio reuocare.

Qn̄ ꝯiugat⁹ ingressus religionez exire tenet̄. Cap.32

[Q]uādū ēt ꝯiugat⁹ ingressus religiōz qn̄ tn̄t exire:et qn̄ n̄ pōt:⁊ qn̄ est liber ad exeūdū vel remanēdū bm Pe. de pal.in 4° di.27.q.3. Tn̄t q̄dē exire religionē ēt facta ꝓfessiōe ꝯiugat⁹ ad ꝯiugē in seclo remanētē qn̄ rpetit eū q̄ illicite ingressus est: vel q̄a inorio ꝓhibēte seu igrāte vel cōsētiēte fragili q̄ ē suspect⁹ de incōtinētia vt iuuenis et lasciuus remanēs in seclo:q̄a n̄ potuit in ei⁹ piudiciū vouē:vel ꝓfiteri castitatē. Itē si licite ingressus fuit:q̄a d licētia ātiq̄:ꝫ reintegr̄ penituit.I.ante emissū votū solēne in seclo remanēs vel religiōz exiens alt repetīt eū tn̄t exire.2° tn̄t nō egredi ꝫ remanē: qn̄ licite emisit votū simplex vel solēne: vel qn̄ illicite ingressus ē:ꝫ ali⁹ nō repetit eū:q̄a ratificādo ꝯfirmat. 3° liber est in egrediēdo:vel remanēdo: qn̄ ingressus ē religionez:nullo m̄ ē religiōi astrictus tacite vel expsse:vt q̄a nec vouit nec ꝓfessus ē nec vxor eū repetit:aut si repetit fornicata est āte vel postea notorie. Qn̄ ṽo votū simplex emisit ingressus nō solēne: vel solēne de facto:⁊ nō de iure:puta q̄a .ī.tps ꝓbatōis corā eo q̄ n̄ potuit recipe ad ꝓfessiōez vxore n̄ repetēte egredi nō pōt ꝫ q° ad ecclesiā potest marie si votuz ꝓbari nō pōt:in quo cāu retinētes inuitū clericū sūt excōicati. Dico retinētes nō soluz manus iniciēdo in eū:ꝫ etiā veste seculari negata:sine q̄ egredi nō pōt cōmode. Persuasiōib⁹ tn̄ eū retinē pn̄t.⁊ idē de vxore ingressa q° ad viz nō repetētē. 4° de debito:q̄a egressus d religiōe:qn̄qz nō pōt reddē:nec exigere debitū: vt qn̄ illicite ē egressus post ꝓfessiōez:vt in casib⁹ dictl.⁊ qn̄ coniūx sciēs ⁊ tacēs pmisit ꝓfiteri:tūc.n suitutē remisit:vt dn̄s cui⁹ suus eo sciēte ⁊ pmittēte ordiat̄ vel ꝓfitetur Dico autez illicite ꝓpter votū illicite solēnizatū:q̄zdoqz ⁊ reddē et petere potest:vt q̄zdo libē egressus fuit nullo voto astrict⁹ religiōi:sicut nouiti⁹ solut⁹ egrediens religionē contrahē potest matrimoniū:ꝫ puto q͏ intelligat de tali nouitio q̄ intrauit aio ꝓbādi nō in perpetuū ibi pmanēdi.

Nā ipse ꝑPe.tenȝ ꝙ talis ingressus
.s.aio nō ꝓbandi ſ firmit̄ ꝑseuerādi
hēat vim voti simplicis saltē.Alij di
cunt ꝙ etiā solēnis voti hēat vim:vn̄
nō possꝫ cōtrahē talis vel exigē si cō
traxerit.Sꝫ de hac mā vide diffuse
in titulo de religiosis. Qn̄qꝫ vero
egressus pōt reddē ſ nō exigē vt qn̄
de cōsensu ipsi⁹ de cui⁹ cōtinētia est
timor votū simplex emisit: tunc eim
nō illi p̄iudicauit.⁊ nō ꝫ Pe.vbi.s̄.
ꝙ in casib⁹ in q̄b⁹ lꝫ cōiugi repetere
cōsortē suū religiōeꝫ ingressū ante ꝓ
fessionē siue post ꝓfessionē: nō liꝫ tn̄
de mōasterio ui eum rapē. Nec ob.
ex̄ de rapto. Cuꝫ cā.q̄a narrat ꝙ ra
puit:ſ nō dicit ꝙ licuit. Possꝫ enim
vxorē vir de vico ad domū ducē q̄a
hꝫ in ea correctionē:ſ nō possꝫ eā pri
uato quasi possidenti vi eripē:⁊ mul
to min⁹ de mōasterio violēt extrhere
fores frāgēdo:aut habitū violent̄ la
cerādo:vel cū iniuria loci sacri eā ac
cipiēdo:lꝫ alij peccauerit eā recipiēdo
ar.C.vn̄ ui.l.Si q̄s in tātā. 5° vidē
dū ē de regressu ad religiōeꝫ qn̄ tn̄r
Et dicit Pe.vbi.s̄.ꝙ in trib⁹ casib⁹
Prim⁹ qn̄ illicite egressus est:vtpote
cū alio cōiuge in religiōe remanente
p⁹ ꝓfessionē egressus est ul' ēt in sclo
remanēte ⁊ honeste cū cōsensu eius
ꝓfessus est. 2⁹ est qn̄ licite egressus
est q̄a ad req̄sitōeꝫ vxoris sine licētia
ei⁹ ingressus ſ postea vxorē penitet
de reuocatōe ⁊ ipa vouet. 3⁹ qn̄ p⁹
votum ad eā egressus mortua ē ipa
vxor:nā tc̄ tn̄r reingredi vt impleat
votū suū.Sed si talis qui post votū
solēne reuocatus ab vxore ad sclꝫ
mortua ipsa vxore cōtrhit mr̄imoniū
Utꝝ teneat. Pe.vbi.s̄.facit talē di
stinctionem:quia si inuita vxore fuit
solēniter professus: cum illa ꝓfessio
q̄ꝫtum ad solēnitatem non valuerit
ecclesia hoc ꝓhibēte:ideo talis mor
tua vxore non potest contrahere q̄a
habet in se uotum simplex rōne illi⁹
ꝓfessionis ⁊ peccat mortaliter cont̄
hendo ⁊ exigendo tꝫ tn̄ mr̄imoniuꝫ
nec potest eū tanq̄ꝫ apostatā religio
prosequi. Sed si uxore consentiente
fuit ꝓfessus sed postea quia uxor iu
uēcula unde ⁊ suspecta eū reuocauit
ius noluit in hoc casu professionem
inhibere simplicit̄: sed solum in q̄ꝫtū
erat ad uitā ei⁹.Un̄ simplicit̄ fuit in
p̄iudiciū ei⁹ uotū solēne: nō in p̄iudi
ciū uxoris.Un̄ ea mortua ē apostata
si non redit ad monasteriū:et si mr̄i
moniū contrahat cum alia nō tenet
ut dicit gof.hec pe. 3° bn̄ ꝯsiderādū
ē:utꝝ p̄ter p̄dictos duos modos.s.
mortē nālē ⁊ mortē ciuilē qui ē p in
gressū religiōis.i.ꝓfessiōem sit alius
mod⁹ soluēdi mr̄imoniū ratū.i. con̄
ctū p v̄ba de p̄nti q° ad uinculū.ubi
pe.pōit q̄tuor ꝯclusiōes. Pria ē ꝙ ser
uit⁹ supueniēs tali mr̄i° rato n̄ soluit
ipm:⁊ rō ē :quia p hoc nō morit̄ ad
act⁹ carnales. Nā ⁊ pōt denuo ꝯtrhē
⁊ gn̄alit̄ de ceteris ipedimētis que diri
mūt mr̄imōiū p⁹ ꝯtctū. Intelligēdū
est ꝙ nil tale supueiēs dirimit p̄⁹ cō
tractū:ſ solūmō post con̄ctū: ut v̄bi
gr̄a.Cognoscēs cōsanguineā ei⁹ cū
qua iā cōtxit p v̄ba d p̄nti:etiā si n̄
adhuc cōsūmauerit nō dirimit tale
mr̄imoniū:qd̄ dirimēt:si ante ꝯtctū
p v̄ba de p̄nti illā coguisset ꝓpt̄ affi
nitatē. Secūda cōclusio est ꝙ talis

matrimoniũ.s. ratificatuꝫ per ꝟba
de pñti non soluit̃ ꝑ votum simplex
vnde tenet̃ vel intrare religionẽ vel
reddere debitum vxori petenti: Sed
peccat mortaliter reddendo vel exi
gendo: quia adhuc potest religionẽ
intrare ante consũmationẽ eius: nec
sufficeret ingressus religionis in 3°
habitu beati dominici: vel beati Frã
cisci cum professione in ipso: q̊a talis
professio nõ habet vim voti nisi sim
plicis. Unde non est sufficiẽs ad tol
lendum vinculum coniugale: ⁊ pro
fessus in illa religione tertij habitus
q̃uis peccaret grauiter contrahẽdo
quia contra votuꝫ non teneret ma
trimonium. Tertia conclusio est ꝙ
nec castratio q̃tũcũꝗ supueniẽs sol
uit tale matrimoniũ ratum: q̊a ma
trimoniuꝫ non inuenit̃ in iure solui
nisi in certis casibus: sed iste non est
de illis casibus ꝗ ꝛc̃. Nec etiã ante
consũmationeꝫ. Item. 33. q. 7. Ibi q̊
dicitur cõiugium illoꝝ qui post ma
trimonium membris trũcant̃: Aut
a barbaris secti sunt: ꝓpter hanc cãꝫ
solui non potest. Et q̃uis glo. intel
ligat de mr̃imonio cõsũmato ex eo
ꝙ dicitur. 33. q. i. Coniugiũ firmat̃
officio. s. carnis. ſm glo. ⁊ anteꝗ cõ
firmetur impossibilitas officij soluit
vinculum coniugij. Neganda ẽ illa
glo. quia coniugium solo cõsensu ꝑ
ꝟba de pñti firmatur: ⁊ ratũ vocat̃
vt nõt. glo. de testibus. super eo.
Quarta conclusio est ꝙ non soluit̃
tale matrimonium ratum tãtũ per
ordinem qui est sacramentuꝫ vel di
gnitas. Et q̃uis magister sentẽtiaꝝ
in textu videat̃ innuere ꝙ sponsi non
solum possunt intrare religionẽ sinẽ
cõi consensu sed etiam ad ordines ꝓ
moueri. Et Hosti. dicat coniugi ãte
carnalẽ copulam lꝫ ep̃atũ acceptare
tamẽ contrariũ h⁹ est ꝟũ: q̊a ep̃atus
ex sua nã nõ hꝫ oppositũ ad mr̃imo
niũ cũ ep̃i p̃us essent vni⁹ vxori. viri
Nihil ãt tollit̃ nisi a suo contrario:
nec ep̃i moriũt̃ ciuilit̃: cum ꝓpriũ ha
beant sicut ⁊ ceteri clerici seculares:
vñ religio soluit mr̃imoniũ nõ rõne
ꝑfectõis: ſ; rõe mortis ciuilis: ep̃alis
ordo lꝫ sit ꝑfectior q̃ religio ñ soluit
⁊ similit̃ sacer ordo licꝫ sit ꝑfectior q̃
religio ñ soluit ꝓpt̃ defectuꝫ mortis
ciuilis: ⁊ iõ ꝯiugat⁹ incorrupt⁹. i. non
cõsũmato mr̃imonio licite ꝓfiteatur
q̊ tñ in hoc seculo illicite ordinatur.
nec soluit̃ mr̃imoniũ qñ de cõsensu
vxoris ordiat̃ vel ep̃at̃ q° ad vincl̃ꝫ
vñ vxor talis eo viuẽte ñ põt cũ alio
cõnhẽ. Cõiugat⁹ igit̃ ãte copulã nõ
põt eligi: q̊a cẽset̃ layc⁹: nec est in sa
cris vel irregularl. siue suspẽsus: ſ; põt
postulari: ⁊ tũc si vxor cõsentiat ꝯfir
mabit̃: ſ; si dissẽtiat papa nõ põt euꝫ
ꝯfirmare nec cõsecrare in p̃iudicium
vxoris: q̊n. s. teneat̃ reddẽ debitũ: cũ
nõ possit cõtra ius diuinũ dispẽsare
ſ; põt religioꝫ intr̃e ⁊ p̊ma die ꝺ lr̃ia
pape ꝓfitẽi ⁊ eadẽ die cõfirmari: et
p⁹mõꝫ ordiari ⁊ ꝯsecr̃i: nec similit̃ ꝺ
lr̃ia pape põt cõiugat⁹ inuita vxore:
ẽt ante copulã ad sacros ordies pro
mouẽi: ⁊ si fuẽit ordiat⁹: nihilomin⁹
tñt̃ reddẽ debitũ: q̊a semꝑ hoc ẽ de
iure diuino. Similit̃ nec papa põt
auferre vxori viꝝ suũ ẽt incorruptuꝫ
i. ñ ꝯsũmato mr̃imõio: ⁊ mlt̃o magl̃
post copulã ut ip̃m faciat cardinalẽ:

quia ille status secularis est: nõ regularis: dicente quodam cardinali. Nos habemus religionem cui⁹ apostate sunt sancti: vt Iheronym⁹. Et si arguat ꝙ epi tenēt locū aplo͛rum: sed xp̄us vocauit Jo. de nuptijs ad apostolatū etiam inuita vxore: si v̄bū est qd̄ dicunt q̄dam ꝙ ipsa fuit Maria Magdalena: que ꝓpter hoc indignata luxuriata est. Rx. ꝙ episcopi tenēt locū apostoloꝝ quo ad dignitatem: nõ quo ad paupertatē ⁊ mortē mūdi: quia illis dictuꝫ est de mūdo nõ estis. Preterea alia ratio est: quia christus potuit hoc facere ⁊ bꝫ deitatem: ⁊ b̄m humanitateꝫ: quia ptāteꝫ habuit excellētiorem in sacramentis quaꝫ nulli cōmunicant etiam pape. Preterea ꝙ Johānes inuita vxore secutus fuerit christuꝫ ignorat: nec est multum v̄isimile illam fuisse mariā magdal. Sed ⁊ si v̄um esset ꝙ inuita vxore xp̄m fuerit secut⁹ licite facē potuit: quia apostolat⁹ ad quē trāsiuit erat status religionis: ⁊ quo ad votum obediētie castitatis ⁊ paupertatis. Et si dicat ꝙ papa dispensat monachum contrahere m̄rimoniū viuēte prima vxore: puta quia ille cō tracto m̄rimonio cuꝫ aliqua ante copulam intrauit religioneꝫ ⁊ ꝓfessus est: ⁊ sic solutum est vinculuꝫ matrimonij. Postmodū magna cā vrgēte vt pace reformāda vnius regni: vel per cōuersionem vnius gentis: papa dispensat cuꝫ illo monacho ꝙ cōtrahat cuꝫ alia: quia vinculū p̄mū fuit solutū. Nam si vinculū p̄mum nõ fuisset solutū papa nõ posset: nisi dicat ꝙ ex statuto ecclesie est illa solutio: quia solēnitas voti est ex ordie ecclesie. Dicendum ꝙ hoc nõ est v̄ū quia hoc non inest illi voto ꝓpter solēnitatem: alias inesset ordini sacro sed inest ei rōne mortis ciuilis. vnde heremite non solēnizant votum bꝫ regulā approbatā: ⁊ tamē per votuꝫ heremi soluit quia hoc est ex natura actus mūdo mortificātı. ⁊ diuina institutōe a qua est vita heremitica: vt in Jo. baptista. Est ergo conclusio istius .§. ꝙ matrimoniū contractū p v̄ba de p̄nti: solum p ꝓfessioneꝫ religionis approbate solui potest: et nõ per alium modum etiaꝫ auctoritate pape. Canoniste autem cōiter tenēt cōtrarium. s. ꝙ papa potest dissoluē illud. vñ Jo. an. dicit in nouella. sup c. Ex publico. de cōuer. cōiu. ꝙ q̄uis m̄rimoniū sit institutū a deo: ratificatio tamen m̄rimonij firmat cōstitutōe ecclesie. Jn q̄tū. s. est sacr̄m ecclesie ꝓpē v̄tutē baptismi: quā v̄tutē ratificatōis q̄ est ꝙ alt alto viuēte n̄ pōt coñbē. Pōt papa tollē: vel circa ipsā in aliq̄b⁹ dispēsare vt in. c. 4. de diuor. Cōsūmato v̄o ꝓcedit d̄ iure nāli in p̄n⁹ cōsistit in facto: qd̄ ex q⁹ factū est neq̄t non fuisse. zz. q. 5. Si paulus. Dicit aūt ꝙ h⁹mōi iuris est alia rō diuina. s. reuelatio p quaꝫ ad exēplū sācto͛ꝝ facta ē h̄ d̄stō vel int̄ptatio q̄ ēt approbat p̄⁹ p aplꝫ dicēteꝫ Si fidelis discedit discedat: z⁹ p fauoreꝫ fidei. De quo in decretali q̄to quia videtur potius facere diuina cō stitutio: qua rōne dicit spōsos de p̄senti ante carnis copulā posse auc̄te pape iuicē se absoluē: sic ⁊ spōsi d̄ futuro de spō. c. z. ⁊ sic rōne congrua.

ante copulam potest ibi interuenire
ꝯtrarius act⁹ p̱ dissensuz mutuũ ñ al
teri⁹ tm̄: qđ nõ esset post copulam.
Intelligit̃ autem hoc de ptāte abso
luta non de ordinaria nisi alia causa
sbesset: non. n. hoc fit sine cā. Asserit
etiaz ꝓbabiliter posse dici ꝙ cũ circa
impedimēta mr̄imonij restringēda
⁊ laxanda ptātem habeat ecclesia vt
de cõsan. ⁊ aff. i. Nõ dz. statuẽ potuit
qđ hic dicit̃: ⁊ de vnius ꝓfessione ⁊
alterius contractu. Potuit ḡ papa
etiam de ptāte ordinata contra ma
trimoniũ non consũmatũ hanc con
stitutionem facere. Et sic pz rõ cõue
niens rõi: vt nõt̃. 27. q. 2. Quaꝓpt̃
vñ circa nõ consũmatũ mr̄imoniuz
potest ecclesia statuere quicq̃d placz
dum tamen sbsit cā iusta. Et hoc vo
luit finis. c. Ex publico. Dicit tamen
ipse ĩhosti. ꝙ tamẽ nõ expedit ꝙ cir
ca hoc multũ laxet habenas nec esse
etiam tutum. In mr̄imonio ṽo nõ
consũmato fieri non potest: q̃n per
ip̄m rep̄sentet̃ conformitas carnis
inter xp̄m ⁊ ecclesiã: que nullatenus
rumpi potest: qđ si per religiõz rũpi
posset esset conformitatis violator ⁊
innueret ꝙ expectaret aliam fidem:
⁊ aliam ecclesiam: quam sibi christ⁹
vniret ⁊ iteꝝ despõsaret: qđ falsuz et
hereticum est ſm Hosti. qui plenius
ista tractauit hic: ⁊ remitit ad sũmã
Idem etiam ponit Jo. an. in regl̃a.
actus legiti. in 6°. in mercurialib⁹. et
an. de but. et archi. in. c. Quaꝓpter.
27. q. 2. Idẽ Bñdictus sup. d. c. Ex
publico. addens ꝙ ex ptāte absoluta
matrimonium p̱ ṽba de p̄nti papa
dissoluere potest: etiã nulla cā exñte
vel sbsistente. De ptāte autem ordi-
nata nõ nisi ex legitima cā ⁊ nõ solũ
de consensu vtriusq; : sed etiã si tãtuz
adesset consensus vnius cõiugis le-
gitima cā sbsistente: vt vult hic glo.
in fi. cum circa matrimoniũ non cõ
sũmatum papa possit quomõ vult
dispensare ſm Inno. Uidi aliquas
bullas Martini q̇nti ⁊ Eugenij q̄rti
continentes talem dispensationem
siue dissolutionem matrimonij non
cõsũmati contrahentib⁹ postea illis
cum alijs. Unde tales non sunt con
dẽnandi: sed nec consulendũ est ali-
cui vt procuret talem dissolutionem
cum theologi videant̃ tenere ꝙ nõ
possit dissolui: nisi per ingressum re-
ligionis vt dictum est. s̄. ⁊ pluries.
Itez nõ ſm Tho. in quarto. ⁊ Ric.
ꝙ cõsũmato mr̄imonio legitime cõ
tracto alter alterum dimittẽ nõ põt
quo ad vinculum. idest ꝙ possit cuz
alio contrahere. Quãtum ṽo ad co
habitationem ⁊ actum coniugalem
non potest alter alterum inuituz di
mittẽ excepta fornicatõis causa: nisi
forte ad tempus velit se sbtrahere a
consortio vxoris ꝓpter castigationẽ
eius subtrahendo ei solatium penitẽ
tie sue. Nam quando vxor prestat
occasionem magnaz ruine suo viro
tunc vir potest se subtrahere a cõuer
satione sua. Idem Alber. addens ꝙ
non oportet cohabitare furoni ⁊ h⁹
modi si non vult resipiscere. 28. q. i.
Uxor. Item nota ꝙ ex fornicatõe
seu adulterio potest vir vxorẽ dimit
tere seu accusare: ⁊ vxor viꝝ nisi in. 7
casibus q̇. j. ponũt̃: quia in hoc sunt
p̱is cõditionis. 32. q. 5. Si q̇s vxorẽ.

Et ista cā.ſ.fornicationis extēdit͛ ad fornicatōiſ ſeu adulterij ſuſpitionem qñ.s.eſt ſuſpicio violenta vel certa. Vbi gratia. Si ꝓbatū eſt ꝙ fuit ſolꝰ cum ſola: nudus cum nuda in eodē lecto: vel ſimiliter in multis ſecretis locis vel latibilis ad hoc cōmodis ⁊ horis electiſ libē dimittit͛ vxor. 32.q.i. Dixit. Item 2° extendit͛ ad vitiuȝ ſodomiticū: vt ꝓpter hoc poſſit alter alterꝫ dimittē. 32.q.7. Oēs cautōes ⁊.c. Adulterij. Pe. etiaȝ de pal. dicit ꝙ hoc extēdit͛ ad vitiū ſodomiticuȝ ⁊ pollutōeȝ extraordinariaȝ cuȝ alio vel alia cōmiſſam. Et idem dicūt ꝗdam de omni peccato cōtra nām. Item 3° extēdit͛ ad infidelitateȝ que dicit͛ fornicatio ſpūalis: vt ſi alter incidat in heresim iudaiſmū vel gētilitatē: ⁊ ꝑcipue ſi trahit ꝯiugē ad infidelitatē 28.q.i. Idolatria. Sȝ ſi corrigere ſe vellet talis nō dȝ dimitti. Itē ſi polluat aliqꝫ extᷓ clauſtra pudoris videt͛ ꝙ dimitti pōt ab vxore ꝓpt͛ hoc.ar. 32.q.4. Meretrices. Itē ſi tale ꝗd egit cū vxore ꝓpria ſm hug. ⁊ Lau vxor pōt eū dimittē: ſi tñ ipſa ñ fuit in culpa.ſ.aſſentiēdo. Sȝ violētata vel ſōno decepta ⁊ hꝰmōi. Ex vitio autem molliciei cū.ſ. alter coniuguȝ polluit ſe ipſū nō poteſt taliſ dimitti ſm hug. Iteȝ ex ſola volūtate adulterandi ſine ope ſbſecuto nō pōt dimitti ſm Guil. Et nō ꝙ iſta diuiſio poteſt fieri duplicit͛. Uno mō quo ad thori ſepationē. 2° quo ad cohabitatōis ſepatōeȝ: ⁊ iſte ſcōs modus hȝ etiā ꝑmū modū implicitum. Dimiſſio igit͛ ꝑmo mō.ſ. quo ad thorū vȝ denegando illi debitū poteſt fiēi ꝓpria auctoritate: etiā ſine iudicio eccleſie qñ inocēti cōſtat certe de adulterio coniugis: tūc.n. abſqꝫ peccato poteſt negare ei debitum: ⁊ hoc niſi compellatur auctoritate eccleſie: vel niſi ipſe poſtea adulteraſſet: aut etiaȝ ſi petiſſet vel reddidiſſet debituȝ voluntate ſua poſtqꝫ ſciuit de adultēio tunc enim videt͛ ſibi recōciliaſſe. vñ nō pōt innocēſ amplꝰ denegare debitum adultero: niſi recidiuarȝ. Pe. de pal. Et vbi delinquēs omnino ſe vellet emēdare vel pſumēt͛ penitēs dȝ innocēti ꝑſuaderi ꝙ ſibi recōciliet tñ ad hoc cogi nō pōt ꝑ ſbtractionē abſolutōis: niſi hoc facēt ex odio vel vindicta ſm Tho. in 4°. Sȝ qꝫtum ad ſcōm modū.ſ. cohabitatōis ſepationē: qꝺ dicit͛ diuortiū nō pōt alter alterum dimittē ſine iudicio eccleſie ⁊ ſi dimiſit dȝ cogi ad rcipiēdū: niſi fornicatio incōtinēti poſſit ꝓbari. et ſm Hoſt. infra octo dies ſi ꝓbet nō reſtituet͛. alias ſic. Et hoc intelligendum eſt ſm Ricard. quando matrimonium eſt celebratuȝ in facie eccleſie: vel coram teſtibus. Sed ſi erat omnino clandeſtinumꝰ pōt ꝓpria auctoritate dimittē: etiaȝ quo ad cohabitationeȝ: hec ille. Videt͛ tñ ꝙ teat͛ mrimoniū illꝺ notificare eccleſie ad uitāda ꝑicula ꝗ inde poſſēt cōtingē. Itē ſȝ hoſti. ſi adulteriū ſit notoriuȝ ita ꝙ inficiatōi nō ſit locus: tūc pōt auctoritate ſua dimittē. ex͛ de diuor. Significaſti. ⁊ multo fortiꝰ debituȝ negare. Idē Inno. Sȝ Guil. dicit h̄ eē vū ſi alt͛ recedit a ꝯiuge ⁊ publice morat͛ cū adult͛o uel adultera al's ſi ꝓpria aucte dimittēt cogēt͛ accipe.

Casus quando vxor non potest dimitti ꝓpter adulterium.

Cap. 22.

c Asus autem in quibus vxor ꝓpter adulteriū cōmissū nō potest dimitti seu accusari: sunt isti ƀm Ray. Primus casus ē si ipse eam ꝓstituit. extra de eo q̄ co. con. vx. l. discretionē. Idem est ƀm Pe. de pal. si vir sciuit ⁊ nō ꝓhibuit cum potuit. Idem eniz est sciētē nō ꝓhibere cuz possit delictū inferioris reꝑare. Secus autem si ei indirecte occasionē dedisset expellendo eam: vel necessaria denegando: quia non est ignoscendum ei qui p̄textu pauꝑtatis turpissimā vitam elegit. ff. de ri. nu. l. palam. Secūdus est cū ip̄m virū credens defunctū nupsit alteri q̄a maritus rediens tenet eā recipe nō obstante tali adulterio: nisi steterit scienter cuz secūdo marito postq̄ꝫ p̄mus venit. 34. q. 2. Cum ꝑ bellicā Excusat enim p̄dicta si habuerit ꝓbabilem ignorātiā ƀm Ric. Terti⁹ si cognita fuit ab aliquo latenter quem credebat ꝓprium virum: ⁊ est ar. 34. q. 2. In lectum. Quartus si fuit vi oppressa. vt. 32. q. 5. Propōito Hoc autem intelligo de vi absoluta sed si metu vel p̄cepto ꝑentum instantia cōsanguineoꝝ vel alia simili causa fornicaret cum aliquo etiaz cōtrahendo cum illo de facto nō excusaret. 32. q. 7. Omnes. Quint⁹ est quādo recōciliauit eaz sibi post adulterium concessum: vel eam publice adulterantem tenuit ⁊ retinet in cōsortiū maritale. 32. q. i. c. i. cū sequē. Hec rō est ƀm Ricar. q̄a crimen per recōciliationē dimissuz ampli⁹ obici nō debet nisi recidiuū seq̄t. Sext⁹ est lz raro occurrat si aliq̄s infidelis coniugem infidelem dimittat dato sibi libello repudij: et illa nubat scd̄o viro suo. Si vterq̄ꝫ cōuertit ad fidē tenet marit⁹ eā recipe: nō obstāte ꝙ sit ab illo cognita cui se cōiūgit: nisi fuerit alteri fornicata. ext̄ de diuōr. Gaudem⁹. Septim⁹ est si vir conuincit adulterari. 32. q. 6. Per totū. Ubi etiā nō ꝙ si vir est adulteratus occulte: ⁊ vxor manifeste: nō potest vir sine peccato vxorē dimittē: quia vxori non deficit ius excipiēdi sed ꝓbandi ƀm Ray. Tho. ⁊ Alber. Si tamen vir egissz pn̄iaz: ⁊ vxor nollet agere: ß ꝑseuerarz in adulterio possz sine peccato accusare ⁊ dimittē. 32. q. i. in quatuor p̄mis capl'is. Istos casus ponit etiam Ric. ⁊ addit. Alij addūt octauū. s. si vir abstinēdo cōn volūtatē vxoris ei occasionez adulterandi. dedit. 32. q. 5. Si qui. Tn̄ alij dicunt ꝙ non ꝓpter hoc excusaretur mulier adulterans quin vir possz eā ꝓpter adulterium dimittē ƀm glo. Nō etiā ꝙ pn̄ia facta in adulterio n̄ tollit q̄n possit accusari vel excipi de ipso adulterio in foro cōtētioso. 6. q. i. Qui crimen. Debet tamē inocēs ꝑcē penitēti: et sibi recōciliare ex caritate ⁊ quadam eqūitate: q̄ꝫuis non teneat de necessitate. s. q̄ꝫtuz ad reddendū ei debitū cōiugale. Item si vnus coniugū fornicet carnaliter ⁊ alter spūalit. s. labēdo in heresiz dimittat q̄ in ipsā incidit: al's ꝓcedēt cōtra eū ⁊ nō audiret contra suum coniugem.

De accusatione adulterij.
Cap. 34.

e Ffectus accusatiōis de adulterio est q si maritus probz qd intendit vel mulier hoc confiteat nisi mulier replicet contra eum aliquem de pdictis septē casib9 absoluit ab eius cohabitatione et servitute qua sibi tnbat: et pōt assumē habitum religionis eo inuito. 27. q. 2. Agatosa. et etiam in seculo sine eo viuere potest: sed continere bz Ray. Tho. et Pe. tenet. Ipsa aūt dimissa ppter adulteriuz non potest intrare monasterium contradicente viro. Sed si ingressa esset viro sciente et non contradicente satis pōt videri data licentia: et vir tenebit continē: et si ingressa fuerit contra volūtatez viri poterit reuocari. Tho. et Pe. Item in seculo remanentē etiā post diuortiū potest innocēs adulteram reconciliare. i. admittere ad sui cohabitationē: et ad actum coniugalez: et si nolet cogi posset: et hoc est vum si nocens de adulterio correctus est. Nam si remanet incorrigibilis non debet sibi eam recōciliare innocens. Item nō q si post diuortiuz q erat innocens factus est nocēs in crimie adulterij potest et debz cogi p iudicē reconciliari sibi adulteꝛ coniugem: et pcipue ipo hoc petente et allegāte adulterium cōmissum post diuortiū ab eo qui innocēs prius fuerat. Itez si post diuortij sentētiā constiterit ecclesiam fuisse deceptam per falsos testes et h9modi: dz sic spoliat9 restitui taliter: etiam si alter iam fecisset professionem in aliqua religione: vel recepisset sacerdotiū si hoc petat: et tnc restitutus reddere debitum: s exigē non potest. Sed si sic spoliatus non petat restitutionē ille qui iaz sic fact9 est sacerdos vel professus nō potest petere socium in coniugem. Item nō q cum restituit aliqua vxor viro si dicat se habere suspectū virum ne forte eam ledat: et cāz visimilit ostēdat ad iudicem spectat facere cauere sibi sufficienti cautōe q tractabit bn: et q non ledet eaz in psona vel reb9 et hanc cautōez pstabit p iuramētuz. 32. q. i. De benedicto. Sed si mulier non cōfidat de iuramēto dz pstare cautōez pignoraticiā vel fideiussoriā sb certa pena. 32. q. 5. Prodest. Uel si capitali odio ita eam psequeret q merito de ipso difidat: nec posset ei de cautione sufficienti puideri: non solum non debet ei restitui: sz ab eo potius remoueri bm Ray. et Pe. Item nō. q bm Inno. vir tūc tenet sequi vxorem: quādo. s. itinerat: cuz necessaria cā sbest: sed vxor tenet seq virum ex quacūq cā recedat. scz. domiciliū trāsferens: nisi velit eā trahē ad peccatum. ex de diuor. Quesiuit. Secus tamen si esset vagabūd9. 34 q. 2. Si quis necessitate. Idez Ber. et Hosti. Et addit Hosti. q sicut in voto vltramario vxor potest sequi virum: et remanere si voluerit: sic in omni itinere volūtatis cum pposito reuertendi: qd videt intelligēdū de longo itinere. Sed vbi transferat domiciliū de loco ad locū vxor tnt sequi eum. 13. q. 2. Unaqueqz. Et bm Guil. tenet euz sequi in carcerē et in exilium: qd intelligit de carcē:

r

q̃tum ad debitum reddēdū seruata honestate: quo ad exiliū. s. quo ad cohabitationez si nutrire pōt eam: ꝛ si piculum anime ꝛ corporis nō iminz vel vxor potest viꝝ nutrire. Sed nō diligēter qđ dicit Pe. de pal. in 4°. di. 39. circa cohabitatōez cōiugum. Dicit. n. ꝙ si in vno cōiugum ● tale crimē: qđ timet alter corpori suo nec potest secrete sibi aliter ꝓuidē: liz dimittere talem nec tenet̄ cohabitare: quia si nō tn̄t̄ debitū reddē cū piclo corpis sui: multo minus cohabitare. ex̄ de resti. spo. Ex transmissa. ꝛ. c°. Litteras. in fi. vnde falsa est glo. ex̄ de diuor. capli scđi. que dicit ꝙ non est dimittēda vxor: etiam si vite viri fuerit insidiata. Item qñ vnꝰ ꝯiugū trahit alteꝝ ad crimen: ita ꝙ lz non cogat̄ peccare: tamē ꝓpt̄ piculuz sue fragilitatis ne coniugalis societas ꝑtrahat ad peccatuz tenet̄ iuxta illud Si ocul'. tu. scā. te. eru. zc̄. Si. n. cum piculo corporis nō tenet̄ manē multo minus cū piculo anime: ꝛ sicut nō tenet̄ ꝓpter piculū infidelitatis habitare cuz infideli: ita nec ꝓpter piculū alioꝝ criminū lz ad nullū possit cogi. Et liz istud sit grauius q̃ alia: tñ minimū piculuz peccati mortalis ꝑponderat maximo piculo corporis: ꝛ lz in hoc sit ꝺisimile ꝙ inuito auferat̄ vita corporis nō anime: tñ ista dissimilitudo tenz ita in infidelitate sicut in alijs vitijs: q̃a nullū peccatuz cadit in inuitum. Item ꝓpter alia crimina vnius quibꝰ alter nō timet ꝓbabiliter anime sue nec corpori: nō dz derelinquē ꝯiugē: etiā si sit incorrigibilis: nisi sit fornicatio carnalis: etiam semel cōmissa: vel spūalis fornicatio. i. infidelitas in qua sit incorrigibilis: ꝛ sic intelligit̄ ex̄ de diuor. . c. 2°.

Quando tenet votum factuz ab vxore. Cap. 35.

V Xor ad vota abstinētie vel pegrinatōis: ꝛ hꝰmōi facta siue ante mr̄imoniū cōtctū siue postea non tn̄t̄ nec dz implē cōtradicēte viro dicit Ray. Sed vir potest vouē ꝛ tn̄t̄ implē vota abstinētie etiam inuita vxore nisi per hoc fiēt p̄iudiciū vxori: puta q̃a redderet̄ impotens ad redditionē debiti ꝰm hug. 33. q. 5. Precepit. ꝛ. c. xp̄iana. Nō etiam ꝙ si vir dedit iam lñiam vxōi implendi votū abstinētie si postea reuocat rōnabili cā motus bene facit si sine causa reuocat peccat tam̄ in vtroqꜫ casu vxor dz obedire: ꝛ nō peccat. Ray. 33. q. 5. Manifestuz. et . c. Noluit. Quātum ad votū pegrinatōis vnus non potest sine cōsēsu alterius facē seu factuz adimplere ꝰz Ray. ꝛ hosti. imo ꝰm Inno. potest reuocare: si aliqñ cōsensit lz peccet. Excipit̄ votum ierosolimitaꝝ ꝰm p̄dictos qđ potest facē vir sine licētia vxoris ꝛ factum adimplē. Uxor tñ vt assētiat est attētius admonēda: vl' si non vult remanē sequat̄ virum. Dicit tamen sanctus Tho. in quolz. ꝛ Alber. q̃ ñ sit ꝯsulēdū viro ꝙ accipiat crucez ad transferenduz se vltra mare si vxor sit talis que non possit sequi: ꝛ de eius incōtinētia timeat̄. Uxor ꝰm host. potest etiam inuito viro votum ierosolimitanū emittē: ꝰ si suspecta: uel nimis iuuenis: non

exequat̃ psonalit̃: ꝫ votum redimat
al's uadat maxime si talis est q̃ possꝫ
secum ducẽ bellatores. Quantuꝫ
ꝟo ad mõicaꝫ pegrinatõeꝫ: etiã sine
uoto ꝓpter disponẽdã domum: uel
q̃ꝫtum ad trãfferẽdũ domiciliũ: alio
mõ uidet̃ dicẽ beat⁹ Tho. in 4°. ꝙ
põt uir hoc facẽ sine licẽtia uxoris: q̃a
in dispositione domus ⁊ regie uite
mulier est sbiecta uiro: ⁊ nõ ecõuerso
Dicit tamen Hug. 33. q. 5. Mãifestũ
in gl. ꝙ uir illa uxoris uota reuocare
potest: que ipsa implere nõ põt sine
scandalo uiri ut de ieiuniis: de surgẽ
do ad matutinũ: ⁊ h⁹modi: ꝫalia nõ:
ut si uxor uouit dare aliq̃d de ꝓprio
ubi cõsuetudo est ꝙ mulier habeat
bona pafrenalia: uel si uouit aliquaꝫ
orõneꝫ ⁊ h⁹mõi. Quãtũ ad uotũ
castitatis ꝯiugatoꝝ est sciẽduꝫ ꝙ uir
⁊ uxor ꝫꝫ Ray. et Alber. ad paria iu
dicant̃. 33. q. i. Si quis. Potest autẽ
fieri tale uotum tripliciter. Uno m̃
ꝙ unus emittat uotũ castitat. altẽo
inuito uel ignorãte: seu sine licẽtia al
terius. 2° mõ ꝙ unus tm̃ cũ licẽtia
alteri⁹ emittat. 3° ꝙ uterqꝫ de pari
cõsensu emittat simul. Et p° mõ cũ
unus. s. cõiugũ uouet castitatem sine
licentia alterius: si inter eos sit tãtũ
mr̃imoniũ iniciatũ: puta p sponsalia
ꝫm Pe. de pal. opꝫ ꝙ frangãt̃ spon
salia de mutuo consensu ⁊ sic postea
seruet uotũ: uel intret religionem si
sponsa est que uouit: sed si spõsus uo
uit ipse: uel religionẽ intret: uel sacꝝ
ordinẽ suscipiat: ⁊ sic soluũt̃ spõsalia
etiã cõtra uolũtatẽ alteri⁹: uel faciat
cõtẽtũ alteꝝ q̃. s. nõ uouit de nõ con
sũmãdo mr̃imonio. Et dicit idem

Pet. ꝙ ꝫm Tho. p uotũ simplex sol
uũt̃ sponsalia: ꝙ si ꝟũ esset nõ tenet̃
religioneꝫ intrare q̃ uouit: sed posset
manere in seculo cõtinẽdo. Sed cũ
iura artent ad cõplẽdũ spõsalia: nisi
in casibus q̃busdam exp̃ssis: de q̃b⁹
s̃. ⁊ inter illos nõ ponit̃ iste. Tutius
est tenere cõtrariũ. Si aũt essꝫ inter
illos mr̃imoniũ ratificatuꝫ. s. p ꝟba
de p̃nti: sed nõ cõsũmatũ: tũc ꝫꝫ pre
dictũ Pe. tenet̃ intrare religionem
siue uir: siue mulier: nisi coniũx q̃ nõ
uouit uelit eũ dimittẽ sine debiti pe
titione q̃a non potuit uouẽ in p̄iudi
ciũ alteri⁹: ⁊ sic est illi obligat⁹ sꝫ cõ
ditõe si non intret religionẽ qꝺ põt
facẽ altero inuito: ⁊ tunc p ꝓfessiõꝫ
in qua morit̃ ciuiliter solutũ est uin
culũ matrimonii: sed si est ꝯsũmatũ
nõ potest intrare religionẽ altero in
uito: nisi ob fornicationẽ notoriam.
Sed de hoc uide. s̃. de diuor. Sed
si alter caste uixit: tũc utꝝ possit ali⁹
uouere cõtinentiam sine alteri⁹ lĩnia
q̃ꝫtũ ad redditionem debiti. In hoc
cõcor. omnes q̃a nõ potest. Rõ est
ꝫm Ric. q̃a hoc essꝫ facẽ uotum de
alieno: qꝺ nõ licet: sꝫ q̃ꝫtũ ad exactõꝫ
sunt uarie opiniones: ut refert Pe.
Aliq̃ dicunt ꝙ nõ põt fieri tale uotũ
Uñ ⁊ Duran. in 4° dicit hoc uotuꝫ
indiscretũ ⁊ piculosũ: q̃a reddit altẽi
nimis onerosũ: ut semp ipse habeat
sbire cõfusiõem in exigẽdo: ⁊ p̄cipue
si uiro uouente mulier hẽat exigere:
que cõit̃ in hoc est magna ꝟecũdia:
⁊ nimis piculosũ est in igne stare. i.
ꝓpe uxorem ⁊ urgente cõcupiscẽtia
nõ posse exigẽ. Et ad hanc uidetur
declinare beatus Tho. in 4°. Dicit

enim ꝙ tale votuꝫ factū ab vno sine expsso ꝯsensu alteri⁹ potest alter irritare: ⁊ si irritat nō tenet implē. Si autem audito voto cōsortis pro tūc tacet ⁊ dissimulat: nec ratificat: si postea contradicat ⁊ irritat similit nō tenet implē. Hāc opi. dicit Jo. nea. in quolibꝫ. 8. esse ꝓbabiliorē. Addēs ꝙ si talis q̇ vouit sine lĩia alteri⁹ exigeret etiā cuꝫ peccato mortali: puta psupposita ꝟitate alteri⁹ opinionis cōtrarie tenet exact⁹ debitū reddere als peccarꝫ. Alij autē dicūt ꝙ potest fieri tale votū. s. d̄ n̄ exigēdo debitū. Nō est q̇a hoc est volūtatis. s. petere debitū: ⁊ ē pfectōis nō petē: ⁊ de his est votū. Et dicit Ric. in 4°. hāc opinionē esse cōiorē ⁊ tutiorem. Et ad hanc videt declinare Pe. de pal. dicens tamē ꝙ hoc nō essꝫ alicui cōsulendū: maxime si ꝓpter hoc mrīmoniū reddēt onerosū altēi: puta vxōi suspecte vl ꝟecūde in petēdo debitū Et lꝫ talis peccet vouēdo nō petē: si tamē vouit tenet ꝟuare inq̄ꝫtū pōt: sine h̄ ꝙ reddat mrīmoniū onerosū puta reddēdo nō solū exigēti expsse ꝫ etiā intꝑtatiue. Ad tollēdū igit oē dubiū bonū essꝫ petē sup h⁹modi dispēsationē: ⁊ possꝫ in h⁹mōi epūs dispēsare: vt apte trahi potest ex his q̄ dicit Jo. an. in nouella. Rursus. ext q̇ cle. vel vo. Quātū ad secūdum modū: cū. s. vnus vouet cōtinētiā de licentia alteri⁹: loquēdo de voto solēni religiōis. Dicit Pe. de pal. circa hoc ꝙ est duplex opinio. Quidaꝫ. n dicūt ꝙ lꝫ i intrādo religionē istud debeat obꝟuari: ꝙ si ille de cui⁹ lĩia alter intrat religiōeꝫ est senex ⁊ non

psona suspecta de incōtinētia pōt in seculo remanē vouēdo cōtinētiā: ꝫ si est iuuenis vl psona suspecta nō pōt remanē in seculo: ꝫ intrare religiōeꝫ vt habet. ex de conuer. cōiu. c. Cum sis. ⁊. c. vxoratus. Alij dicūt ꝙ sicut viro cōsentiēte vxori in voto abstinētie: idem vir pōt reuocare postea: licꝫ peccat reuocādo sine insta cā: illa tn̄ tenet obedire: ita ⁊ in voto castitatis. quo ad vtrūqꝫ: q̇a. s. viro vouente de cōtinētia de licētia alteri⁹. Et st̄dit idem Pe. ꝙ possꝫ sic distingui: Aut q̇a licētiās ad religionē nō est psona suspecta de qua timeat de incōtinētia: ⁊ vult similit ꝯtinē ⁊ vouē: ⁊ tūc lꝫ re integra. i. anteq̄ꝫ cōiūx ei⁹ profiteat possit reuocare licētiam: sicut ⁊ maridatū re adhuc integra reuocari potest tn̄ post votū solēne emissuꝫ a licētiato non potest reuocare ipsum Et sic intelligit. c. Agatosa. 27. q. 2 ⁊. 33. q. 5. Qui vxorē. Aut licētians psona est suspecta de cui⁹ incōtinētia timet: ⁊ talis que nō poterat lĩiare de intrādo: ⁊ tūc lꝫ peccet reuocādo post votuꝫ solēne: tn̄ q̇a illud fuerat temere emissū: tn̄t licētiat⁹ reddere Hec Pe. dicit tamē hāc cōclusioneꝫ dubiā. Et eādē distinctōeꝫ facit ideꝫ Pe. de voto simplici emisso de lĩia alteri⁹. s. ꝙ possꝫ reuocari a psona licētiāte: si est suspecta de incōtinētia: ⁊ ar. ad hoc sumit a fortiori. p. c. i. de cōuer. ꝯiu. Sed doc. multi ⁊ p̄cipue Tho. in 4°. ⁊ Jo. neapo. in quolibꝫ. 8. dicūt ꝙ votū cōtinētie emissuꝫ ab vno cōiugū de licētia alteri⁹: seu sine licētia: ꝫ postea ratificat licētiās non potest eū reuocare. Un̄ si ille qui sic

uolůit peteret debitum nō solū licē tians nō tenet reddē: imo nec debz exigere: alias peccaret mortaliter fz Jo. nea. q̄a coopat ei in crimie mortali. ar. ad hoc. 33. q. 5. Continētie. nec cōit tn̄ qd̄ dictū est. s. a q̄busdā q̄ ita reuocari possit votū continētie semel concessū ab altero sicut votuz abstinentie. Omnes tn̄ in hoc scor. q̄ ex hoc q̄ vnus vouit simplicit de licentia alterius nō ꝓhibet quin ipe possit ad placitū exigere debitū a vouente: dum ipse similiter nō vouerit De voto autem solēni p susceptionē ordinis sacri: dic pe. q̄ si sciēte vxore ⁊ cognoscēte se teneri ad cōtinētiaz ex ordiatōe uiri ipsa cōsentiat ipsum ordinari: q̄uis non debuisset uir ei ordinari si erat suspecta: nisi ipsa intraret religionē: tamē si nō intrauit: sed remansit in seculo sic suspecta: nō ꝓpterea poterit reuocare votuz uiri ordinati: nec tenet ipse ꝓpt hoc reddere debitū petenti: nec ipso mortuo poterit cum alio cōtrahē. als matrimoniū esset nullū. Nec est simile de ꝓfessione ⁊ ordinatiōe: q̄a ꝓhibitio ecclesie potest facē ꝓfessionē nullaz nō aūt ordinē. hec Pe. Sed si inscia uxore uel sciente ⁊ ɔtradicēte recepit uir ordinem sacrū: ipse q̄dē depōet: ⁊ restituet uxori: si uxor hoc petierit ⁊ sic reddē tenet debitū: sed nō pōt exigē: nec post mortē uxoris cū alia cōtrahē: als nullū erit matrimoniuz cōtractū. Quātū ad tertiū modū cū. s. uterq̄ pari consensu uouēt cōtinētiā null eoꝝ pōt exigē uel reddē debitū nisi cū peccato mōtali fz Jo. neapo. ⁊ alios. Et si unus eoꝝ frangerz uotū: puta aliā cognoscēdo alt nihilomin tenet seruare. ar. 33. q. 5 Q. d deo. Sed ubi esset piculū incontinētie: q̄a psone suspecte certe bonū essz dispēsatōez querē sup tali uoto: ⁊ fm Guil. uidet q̄ eps possz dispēsare. Item fm Pe. q̄n alter cōiugū intrat religionē ⁊ ꝓfitet alio inuito potest reuocari ad petitōez ipsius: ⁊ reuocat tenet reddē debitū: sed nō pōt exigē rōne uoti. Mortuo eo qui reuocauerat is q̄ ꝓfessus fuēat indu cēdus est ut redeat ad monasteriuz nō tn̄ cogēd: cui rō est q̄a ꝓfessio eius nō tenuit: exquo nō intrauit d licētia cōiugis sui. Et q̄uis nō possit post mortē reuocātis cōhē cū alio tn̄ si cōtxit tenebit mrimoniū: fz exigere nō poterit. Itē cū unus cōiugū de lr̄ia alteri intrat religiōz: fz an̄q̄ ꝓfiteat reuocat ab eo mortuo reuocāte poterit etiā cū alia psona cōthē nec tenet redire ad mōasteriū: nec ꝓhibet exigē. Et hoc totū dc̄ū est: nisi aliud obsistat: puta si uotū emisissz. Qui autē de lr̄ia cōiugis ꝓfitet nō pōt de iure redire ad uxorē: q̄ si de facto ad uxorē reducit cogēdus ē: n̄ solū ipa mōtua: fz ēt uiuēte redire ad mōasteriū. Et sic uidet loqui illud caplm. Ex pte abbatis. de ɔuer. ɔiu. Et si mortua uxore cōhēt cum alia mrimoniū nullū essz. hec Pe.

De dote ⁊ donatiōibus que dat ab uxore. Cap. 36.

d Os que dat uiro a mulier ꝓ onere qd̄ ꝓ mri sbstinz Unde tādiu durat: q̄diu ē mrimoniū: fz eo soluto soluit: q̄a sin̄ eo esse nō potest. ff. de iur. dot. l. 3.

Et est dos quasi ꝓpriũ p̃rimonium mulieris.ff.de mino.l.Deniqȝ.§.sed vlt.i fi.ſ ꝗdiu stat m̃rimoniũ dñiũ dotaliũ est penes viꝝ: vñ coñ volũtatem viri non pōt inde elemosinã facē. Nõ ꝙ sunt due spēs dotl.naz alia est profecticia. Alia aduenticia Profecticia dos est que a p̃re ꝓ filia vel ab auo ꝓ nepote: vl' ab alio noie coꝝ seu de bonis eorũ daẗ: vt.ff. de iur.do.l.ꝓfecticia. Aduẽticia ꝟo est quã ipsa mulier dat ꝓ se vl' auo: siue sit fraẗ: vel ali⁹ quis. Itē dos alia extimata: alia inextimata. si extimata daẗ tã dãnũ ꝗ̃ lucꝝ ad maritũ ptinet: sicut ad rei ēptorē. Si ꝟo inextimata dãnũ ⁊ lucꝝ ptinȝ ad mulierē .ff.de iur.do.§.Plerũqȝ: tñ fruct⁹ ptinēt ad maritũ ꝓpẗ onera m̃rimonij. Uñ fet⁹ dotaliũ pecoꝝ ad maritũ ptinēt: q̃a fruct⁹ ↄputãẗ sic tñ vt supleat inde mortua capita iã ex natis fetib⁹: vt in.d.l.Plerũqȝ. Pactũ p̃ri factũ a filia dũ nuptui t̃dẽẗ ꝙ dote cõtēta nullũ ad bõna p̃rua regressuȝ hēret improbat lex ciuilis. Si tamē iuramēto nec vi nec dolo p̃stito firmatũ fuerit debet seruari ex̃ de pac. ꝗ̃uis.li.6.Dos ⁊ donatio ꝓpter nuptias donari nõ potest etiã ↄsētiēte vxore.ff.de fun.do.l.lex.Julia. Nec valet alienatio: nisi vxor iurauerit ñ contra venire.ex̃ de iur.iur. Cũ contingat.⁊.c. Licȝ.eo.ti.li.6. Sed de hac mã.s.cũ iuraẗ sup h⁹mōi. Uide diffuse.s.in scda pte ti.de iuramētis In q̃b⁹ casib⁹ marit⁹ lucraẗ dotem R⁰ lucraẗ ex pacto: vt si paciscaẗ de tota dote: vel ei⁹ pte post vxori.mortē lucrãdo: vt.C.de pac.con.⁊.l. Ex morte.⁊ in auc̃.ibi posita. Itē lucraẗ ex lege vt si ꝓpter adulteriũ mulieri. fiat diuortiũ mulier dotē amittit.ex̃ ꝺ do.post diuor.resti.§.Plerũqȝ. Itē mortua vxore intestata ⁊ deficiētib⁹ liberis ⁊ ꝓpinquis vir succedit vxori ⁊ lucraẗ dotē.⁊ ecõuerso.C. vñ vir. ⁊ vxo.l.i. In alijs aũt casib⁹ dos ad mulierē ⁊ donatio ꝓpter nuptias redit ad viꝝ: nisi sec⁹ obtineat de consuetudine.ex̃ de do.int viꝝ ⁊ vxorē. Donatio.§.Sane. Pone ꝙ ꝓpter adulteriũ vxoris facta sepatiõe thori mulier dotē amisit.nũc aũt probata ↄsanguinitate sepanẗ oio. Nũq̃d poterit mulier dotē repetē. R⁰ nõ. Nã lȝ mõ appareat ꝙ nõ fuerit m̃rimoniũ: mulier nihilomin⁹ puniēda est ꝓpter intētionē cũ ope ſbsecuto. ex̃ de biga.c. Nup.⁊.c.vlt.Et etiã ꝑ h⁰ vt ceteris delinquendi mã auferaẗ: ⁊ ne cogiteẗ falsa ꝓbatio cõtra m̃rimoniũ.hec Host.Lau. Goff.Ber. ⁊ Jo. Et nõ ꝙ q̃a ad penas legum q̃s nõ teneẗ: nisi postꝗ̃ q̃s fuerit adiudicat⁹.s. ꝑ iudicē ↄdẽnat⁹ ſm tho. ⁊ Ric.Ideo si mulier cõmittat adulteriũ: nõ ipso facto amittit dotē.Sȝ postꝗ̃ in iudicio sup hoc fuerit iudicata.s.de adulterio.Cui restituenda sit dos. R⁰ si dos fueit a p̃re ꝓfecta tũc si in m̃ri⁹ filia p̄moriatur dȝ dos reddi p̃ri: vt.ff.so.ma.l. Dos a p̃re. nisi mulier reliquerit liberos: q̃a tũc lȝ de iure debereẗ p̃ri: tñ de consuetudine remanȝ penes liberos: vt nõ in.d.l.dos. Si ꝟo vir p̄moriaẗ: tũc talis dos p̃ri ⁊ filie reddēda ẽxita tñ ꝙ nec p̃r aliẗ ꝗ̃ cũ volũtate filie eam petē pōt.ff.so.ma.l.Z.Or si pater nõ

viuat vxori reddēda ē:vt ibi. Si ꝟo
dos fuerit a quocūq; alio:tūc si ꝑmo
riṫ vxor ad heredes eius pertinebit
dos. Si premoriṫ vir dos ad vxorē
redibit. Intellige hoc nisi ille qui de
dit fuerit stipularꝰ dotē sibi reddi. C.
de rei.vxo.ac.l vnica.§.cum aūt.⁊.ff
so.ma.l.Quotiēs.§.fi. Qñ restituēda
sit dos. R° si dos consistit in rebus
imobilibꝰ dz restitui statim so.ma.
si ꝟo in imobilibꝰ dz restitui.ī.ānū
C.de rei.vx.ac.l.vna.§.cum aūt. an
semꝑ maritꝰ in casu restituēde dotis
ꝯpellaṫ reddē in totū. R° maritꝰ in
reddēda dote nō ꝯdēnaṫ nisi inq̄tū
facē pōt.s.habita rōe ne egeat: si nō
dolo ꝟsatus est:vt.C.de re.vx.ac.l.
vnica. Et dz cautōez exponē:ꝙ si ad
meliorē fortunā ꝑuenerit soluet resi
duū:hoc etiā ꝑuilegiū tñsit ad filios
eiusdē mrīmonij.ff.so.ma.l.maritū.
Sz hoc hēdi ex̄neo nō ē ꝑstāduz:q̄a
tale bñficiū ꝑsonale est:⁊ cum ꝑsona
extinguiṫ. Utꝝ maritꝰ vel eiꝰ hēs
in reddenda dote possit exhē expen
sas. R° expensas:vtputa domū refe
cit:⁊ huiusmodi retinē pōt:vt.C.de
impens.in re.do.l.i. Expēsas ꝟo vo
lūtarias siue voluptuosas ꝑdit etiaz
si volūtate mulieris facte sunt.ff.so.
ma.l.in volūtarijs. Quid si maritꝰ
tenetur de dote ⁊ habet alia debita
rñdeo mulier habz obligata omnia
bona viri pro dote in tantuz ꝙ ꝑfer
tur omnibus creditoribꝰ non habē
tibus expressam ipothecam: Et hoc
nisi alius sit in simili iure:vt quia pe
tit dotem precedentem. C.qui.po.
in pi.l.fi.ꝟ.ꝑma restitutio. Sed in
donatione ꝓpter nuptias nō ꝑferṫ
mulier creditoribus nisi posterioribꝰ
etiam constante matrimonio vxor
recuperare potest dotem: vt quādo
vir vergit ad inopiam. C.de iur.do
.l.vbi. Pro delicto viri non debet
vxor dotem amittere. extra de pig.
Ex litteris: etiam si cōmisit crimen
lese maiestatis. C.ad.l.iuliam.ma.l.
Quisquis. Possessione pignorata
genero pro dote fructus nō debent
computari in sortem:si gener substi
net onera matrimonij: extra de vs.
Salubriter. Uide supra. Qui habet
cognoscere de matrimonio: habet
etiam de dote tanq̄ de accessorio.
extra de do.inter virū ⁊ vxorem.c.i
⁊.c.z.ff.de iur.do.l.z.⁊.z. Donatio
ꝓpter nuptias est: qđ sponsus spōse
donat quando ipse ab ea dotem ac
cipit.extra de do.inter virū ⁊ uxorē
Nuper. In huiusmodi autem do
nationibus ꝓprium est ꝙ si paciscaṫ
maritus de dote uel parte dotis lu
cranda uxore premortua talem ꝑtez
debet lucrari mulier de donatione
ꝓpter nuptias premortuo uiro. ext̄
de do.inter uirum ⁊ uxorē.donatio
.§.Sane.⁊.C.de pactis conuen.l.
ex morte. In huiusmōi autem doti
bus ⁊ donatōibus sunt diuersa sta
tuta in diuersis locis. Nam alicubi
ut Florentie si uxor premoriatur cō
sumato matrimonio uir lucraṫ totā
dotem si non extant filij ex ea. Naz
si filios relinquit ipsis remanet. Ali
cubi lucratur partem: ⁊ alia pars re
stituiṫ ei:Unde ꝑfecta est dos. Si
autem uir premoriaṫ restituiṫ uxori
tota dos ⁊ donatō ꝓpter nuptias.

Et in hoc statur maxime legi

mũicipali seu statuto: q̄꞉ iuri cõmuni Dos ēt ɔstante mrĩº ab uxore põt re peti viro in insula deportato: cuius affectõez vxor nõ mutauit sꝫ Pe. de pal. in 4º. di. 42. Et ideꝫ de viro in regno bãnito. C. de iur. do. l. vbi. et .l. in rebꝰ. Itē ꝟgēte viro ad inopiã põt peti dos cõstãte mrĩº: nõ ꝓpter pauptatē heris: q̄a tũc sb̃ tali cautõe quã p̄stare põt ɔmittēda ⁊ dimittē-da ē dos: ꝫ ꝓpꝫ pauptatē mētl. vt qñ incipit esse ꝓdigꝰ ⁊ dilapidator: q̄a tc̄ cautio parꝫ valeret: ⁊ sic intelligiꝫ illa. l. vbi ⁊ l. in rebꝰ. hec pe. Itē lꝫ ꝫ ius ciuile mulier scd̄o nubens lucreꝫ legatũ sibi factũ sb̃ ɔditõne ꝙ rema-neret vidua fauore mrĩmonij: dũ tñ nõ nubēt. j. ãnũ a morte viri: Tñ q̄a iura canonica ⁊ diuina plꝰ fauēt vi-duitati q̄꞉ mrĩº vt statui pfectiori: Iõ 2º nubēs ɔditõꝫ legati ñ lucꝫ: ꝫ amit tit ipm pe. de pal. vbi. s̄. Itē sciēduꝫ ꝙ qñ vxor ꝓpꝫ diuortiũ factũ ꝓpter adulꝫiũ suũ pdit dotē suã: si ipa erat filiafamilias. i. in ptãte prĩs ɔstituta: ⁊ dos erat ꝓfecticia. i. d̄ rebꝰ prĩnis ꝓfecta: vel alr̄s qñcunq̄ dos erat ad prēꝫ recasura: pr̄ nõ pdit eã ꝓpꝫ deli-ctũ filie: q̄a ñ dꝫ portare iniq̄tatē filij Si ꝟo ñ erat recasura ad prēꝫ: q̄꞉uis ab eo ꝓfecta essꝫ: q̄a ea mortua eam rehabiturꝰ nõ erat: tũc maritꝰ eã lu-craꝫ. Et sic itelligit hosti. C. d̄ adul. .l. si. ad fi. ⁊ ex̄ de diuor. Cõsẽsu. Sꝫ qñ dos erat reditura ad prēm: pr̄ eã pdit: q̄꞉diu filia adultera viuit: sic ēt ñ potuissꝫ eã repetē ipa ñ adulꝫãte. Nec dꝫ ipse ex delicto filie lucrari: ꝫ tenebit eã vir viuēte adultēa pꝰ cuiꝰ mortē redibit dos ad prēꝫ sic ñ platꝰ

ecclesie cõmittit feloniã. i. cõiureꝫ ɔ dñm: q̄꞉diu ipse viuit ecclesia feuduꝫ pdet. Sed ipso mortuo feudum ad ecclesiam redibit ne delictum psone redundet in detrimētum ecclesie. et ex his seq̄ꝫ ꝙ si vir cõmittit crimen lese maiestatis ꝓpter qd̄ bona eiꝰ cõ fiscenꝫ: ⁊ ipse nudus exulet vxor pdit dotem: q̄꞉diu viuit vir eius: ne p eius delictum lucretur vxor eius: qd̄ p̄us non habebat. Interim tñ fiscus ei ꝓ uidere teneꝫ necessaria loco viri: sed viro mõtuo rehabebit integre dotē ⁊ dotariũ suũ: vt dicũt de ɔsuetudie Pē. de pal. in 4º. ⁊ Ber. Itē sciēduꝫ de expensis factis ab vxore ex̄ domũ quia vir pro oneribꝰ matrimonij hꝫ dotem: ideo a tempore cõtracti ma trimonij intus ⁊ ex̄ dꝫ sibi facē me ras expensas vir ꝫm q̄꞉titateꝫ dotis .ff. famiꝫ. hercis. l. Si maritus. imo etiam si doteꝫ non habet vel pdidit culpa sua teneꝫ ei necessaria ꝓuidē: ꝫm facultates suas: imo vbi maritꝰ dissipat bona sua ꝟgens ad inopiã ⁊ cõstãte mrĩmonio mulier recupat dotem: vt dictum est. s̄. Sꝫ quãdo mulier sponte recessit nõ recupat ex pensas: nisi a tpe quo rediens nõ est admissa: et hoc nisi oppõaꝫ de adul terio quia adulter nihil teneꝫ p̄stare nisi ipsa replicet de consimili. Dico autē ꝙ sponte vaganti nõ teneꝫ ad expensas: sed solum quãdo iusta de causa: puta ꝓpter nimiã sceuitiã viri vel aliquid hꝰmõi: vel quia vadit ad longinquas ptes: ⁊ eaꝫ mittit ad cõ sanguineos ipsiꝰ vxoris pro maiori honestate ⁊ huiusmodi. Hec Pe. de pal. vbi. s̄.

134

Sūmula quedā de oībus vitijs: tā viroꝝ ꝗ̃ mulieꝝ ꝯiugatoꝝ: q̄ sūt mortalia.

e Ex nōtis in p̄cedētib⁹ capitulis et·§·nō sūmatim vitia tā viroꝝ ꝗ̃ mulieꝝ cōiugatoꝝ: que ꝯcernūt cōiugiū que sūt mortalia.

Prio si q̇s ꝯtꝛhit sciēs in se esse vel hr̄e aliq̄ꝺ p̄dictoꝝ impedimētorū q̄ impediūt ⁊ dirimūt mr̄imoniū non habita dispēsatōe a papa in his in q̇bus potest dispensare.

2° cū hn̄s votū simplex religiōis vel castitatis. vel q̇ suscepit hītū religionis approbate cū firmo ꝓposito remanēdi: ⁊ āte ꝓfessiōez tacitā vel ex p̄ssā egressus est: et contrahit matrimonium sine dispensatione pape.

3° cū talis ꝯtꝛhēs mr̄imoniū ⁊ cōsūmās exigit debitū n̄ hn̄s sup̄ h̄ dispēsatōez: reddē tn̄ debitū tn̄r.

4° cū q̇s mr̄imoniū clādestine cōtꝛhit sine pn̄tia testiū saltē: ⁊ quousq̧ manifestum faciat sufficienter semp̄ est in mortali.

5° qn̄ q̇s ꝯtꝛhit ꝯt̄ int̄dictū ecclesie vt q̇a ordiari⁹ audiēs aliq̄ꝺ impedimētū circa aliq̄ꝺ mr̄imoniū fiēdū p̄cipit ne fiat ꝯtc̄tus talis: nisi p̄us discusso negotio ⁊ cognito.

6° cū q̄s cōtꝛhit de fuc̄o vl̄ ꝺ pn̄ti n̄ intēdēs cōnhē ꝫ decipe: ⁊ carnalē copulam extorquere.

7° cū q̇s cogit aliquē vel aliq̄ȝ ad cōnhēdū de fuc̄o vel de pn̄ti: etiā si sint pr̄ l' mr̄: q̇a oīmoda dꝫ eē animi libertas in h⁹ī: sec⁹ si tm̄ p̄suadeat.

8° qn̄ ēt spōsalia ꝺ fuc̄o tm̄ frāgit ex illos nouē cāus q̇ s̄. tāgūt. ali⁹ āt cui spōsalia frāgūt excusat.

9° qn̄ mr̄imoniū cōtc̄tū p̄ ꝟba de pn̄ti h̄ negat: ⁊ q̄uis alt̄ ꝯtriū ꝓbare n̄ possit: vel n̄ ꝓbet: tn̄ neut̄ cū alio cōnhē n̄ pōt: al's essent in adulterio cōtinuo: ⁊ sep̄ari debent.

10° qn̄ post cōtc̄tū mr̄imoniū p̄ ꝟba de pn̄ti alt̄ n̄ vult cōsūmare illō alio req̄rēte ꝯgruo tp̄e: nec vult religionē intrare vt p⁹ ꝓfessiōez alt̄ sit liber: puta h̄ fac̄ q̇a audiuit illū pauperē vel iniquū: vel q̇a indignati sūt adinuicē: ⁊ similit̄ peccāt p̄ētes q̇ hoc nō p̄mittūt sine rōnabili cā: puta q̇a sin̄ volūtate eoꝝ cōtꝛxerūt ⁊ h⁹mōi.

11° qn̄ ꝯsūmauit mr̄imoniū āte bn̄dictionē nuptiaꝝ: cū bn̄dici debeant puta q̇a p̄mū matrimoniū.

12° qn̄ consūmauit mr̄imoniū: vel celebrauit nuptias tp̄e ꝓhibito ab ecclesia: vt in aduentu vsq̧ ad octauā epiphanie: ⁊ a septuagesima vsq̧ ad octauas pasce: ⁊ a dieb⁹ letaniaꝝ vsq̧ ad octauas pente. et h̄ siue ꝟgo: siue vidua: siue fiat cum solēni apparatu: siue fiant pauprime nuptie: quia est ꝓhibitum.

13° qn̄ q̇s cog̊uit ꝯsāguineā vxoris sue: vel vsq̧ ad q̄rtū gradū: Nam tunc nō pōt exigē debitū ab vxore: vel vxor a uiro suo si fuit cognita a ꝯsanguineo uiri sui: nisi habita dispēsatione super hoc: reddē tamē tenet̄ exactus debitū siue exp̄sse: sine interp̄tatiue: ⁊ hoc qn̄ istud fuit p̄petratū post consūmatum matrimoniū: uel etiam contractum per ꝟba de pn̄ti: Nam si fuisset āte esset impedimētū dirimēs matrimonium.

14° quãdo alter alteri denegarz debitum non habens aliquam cãm rõnabilem:etiam si faceret cã deuo-tionis vbi alt petat oio sibi reddi.

15° quando in actu coniugij repit aliquis de illis octo casibus q̃ nõnt s̃.in.c.de actu coniugali: naz vel est mortale peccatuz: vel dubiũ de mor tali.ibi vide.Ubi habes etiã quãdo vsus actus ꝯiugij est veniale peccatũ ⁊ quãdo nullum.

16° qñ vir sine cã rõnali grauiter ꝟberat vxorẽ uel ꝯtumelias ei infert turpibus verbis multum:vel cuz nõ prouidet ei de necessarijs rebus cum possit facere.

17° quando vxor nihil habẽs nisi dotẽ:si det nõbiliter de bonis dom⁹ sue.s.de bonis viri sui sine licẽtia ei⁹ exp̃ssa vel intp̃tatiua:⁊ multo magis contra ꝓhibitionem eius cõsangui-neis vel amicis:vel expendat in reb⁹ malis ⁊ vanis: vt ludo ⁊ põpis: vel etiam multũ nõbiliter in elemosinis peccat grauiter:quia furtuz ꝯmittit: nisi hẽat artẽ multũ lucrosã vel gu-bernationem domus.

18° quãdo vnus coniugũ assentit alteri in adulterio:vel vir exponit vxo rem alijs cã tpalis s̃bsidij:vel alia de cã:vel vxor pmittit virũ vitiũ sodo-mie ppetrare cum possit obsistere et non vult vel non curat.

19° qñ vxor nõ vult sequi virũ in cohabitando vel mutãdo domiciliũ nisi timeret ꝓbabiliter mortem: vel mutilationẽ: vel ꝙ exponat eã alijs vel ꝙ trahat eã ad heresim vel aliud mortale peccatũ:vel ꝙ nõ posset eaz sustẽtare:⁊ ei⁹ familiã: cũ inter suos affines vel ꝓpinquos s̃ueniat ei.

20° qñ de consensu vtriusq; vcq; vouit cõtinẽtiã:⁊ non seruauit:tunc exigens ⁊ reddens sine dispensatõe peccant mortaliter.

21° de negligẽtia in gubernando familiã in admonẽdos filios ⁊ suos ad dei mãdata:et ecclesie sacramẽta sumendo:in correctõe vitiorum et hui⁹ modi:in ꝓuidẽdo necessaria domui in excessu amoris alterius ad alterum: in pompis ⁊ vanitatib⁹ p̃cipue mu-lierum est difficile regulaz ponẽ:qñ est mortale vel veniale: nec faciliter in h⁹mõi est p̃cipitãda s̃nia.

22° qñ ꝓcurat abortus: siue a vi ro:siue ab vxore:siue eius negligẽtia uel casu:uel ꝓpt ꝟberatõz:vel nimiũ laborem:vel multã lasciuiã coniuga lis actus.

23° in mulierib⁹ qñ ex negligẽtia opprimũt puulos in lecto secũ eos te nẽtes:⁊ multo magis qñ ex eorũ in curia ⁊ tarditate decedunt sine bap tismo puuli.

24° qñ uxor ꝯcepit p adulteriũ ⁊ enutrit talẽ de bõis uiri tãq; sit suus q̃a furtuz facit de illa s̃ba de q̃ illi s̃ uenit. Et idẽ de ea que sibi s̃ponit ptũ alienũ tãq; suũ.

25° de mẽdacijs:de blasphemijs: de piurijs de contumelijs: de detra ctionibus que cõtiuue ꝓferũt cũ sũt in locutionibus.

Finis horum uitiorum:⁊ p ꝯsequẽs huius tractat⁹ seu tituli de ma trimonio ⁊ sponsalibus.

Incipit tabula super tractatu de spōsalibus ⁊ matrimonio.

Primo prohemiū sup ipso tractatu ponit̄:in quo plura hn̄t:videliȝ quō accipiat̄:quid significet:⁊ quomō se debeat habere vir erga vxorē:⁊ ecōuerso. Et de plurib⁹ aliis.

Explicit Tabula tractatus de spōsalibus ⁊ de matrimonio.

Pro dilucidatōe totiꝰ materiei libri
preſentis noſcat quiſqꝫ titulos ſb̄-
ſcriptos eidem inſertos fore.

Primo Tractatꝰ nōbilis. de excōica
tionibus.ſuſpēſiōibus.interdictis
irregularitatibus et penis:patris
Fratris Anthonini archiepi[illegible] flo
rentini:ordinis Fratꝝ p̄dicatorū
cū tabula ſua in fine ſibi adiūcta.
Secūdo Titulus de ſpōſalibꝰ et ma
trimonio:qui titulꝰ extractus de
tertia pte Sūme eiuſdem fratris
Anthonini in fine ſui Sūmulaꝫ
vitioꝝ:tā viroꝝ q̄ꝫ mulieꝝ coniu
gatoꝝ:que ſūt mortalia cū eiuſdē
tabula in ſui fine nōbilit̄ cōtinet.
Cuius nōbilitatis p̄textu imp̄ſſioni
expoſitus fuit Venetiis ductu et
impenſis Johannis de Colonia
agripineſi: ac Johānis Māthen
d Gherretzem. Anno ſalutl. Mᵒ
.cccc.lxxiiij.die.xxiij.Septēbrl.

